Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

ԵՒ ՉՕՏ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻԽԷԼԻՖ
ԲՕՆԱՕՆ-ՏԻՒ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄ
Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՏՊՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ԳԸՍՄ

Բօգաւակօղուն Սէրկիւզէչրդէրի

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱԳՍԻՄ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 65 ՆԻՒՄԷՐՕԼՈՒ

Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՑԱ

1893

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻՒ ԳԼՈՒԽ

Բօգանկօղուն Սէրկիւզէքլէրի

1

Մուէթ նամ Ֆրանսըզ թիւճճար վաբօրու, Լիվըրթուլտան Հավրա ամէտչիւտ իթտիկի հալտէ, սաաթտա օն միւ գաթը մէսաֆէ իլլէմլքատէ իտի։

Գաբթան՝ կիւվէրթէ իւզէրինաէ սիկարաըննըն տիւմանը-նը թիւթտիւրէրէք, վէ գուպպէի ասիւմանըն պէրրաթ պու-լութլարընը միւշահէտէ իլլէեէրէք։

— Պու կիւն հավամըզ վէ րիւզկեարըմըզ էյք միւքէմմէլ տիր։ Էկէր պու հալ օն իքի սաաթ տէվամ իլլէրսէ, տէօրթ սէնէտէն պէրու Մուէթին կէօրմէմիշ օլտուղու Հավը լիմանընա վասըլ օլապիլէճէէիզ, տիմէքտէ իտի։

— Սահիհէն գաբթան, տէօրթ սէնէտէն պէրի Ֆրանտաեը կէօրմէտինի՞զ մի։

Պու սիւալ՝ կիւվէրթէ իւզէրինաէ էնինէ պօեունա տո-լաչմագտա օլան, վէ գարշը ճիհէթտէն կէլմէքլէ, գաբթա-նըն մէզքիւր իֆատէսինի իչիթմիշ պուլունան պիր եօլճու թարաֆընաան իրատ իտիլտիկի հալտէ, գաբթան լինկիլիզճէ,

— Նօ՛ սիր, եաննի, խայր էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի։

Էյր նէ գատար մէզքիւր սիւալ Ֆրանսըզճա իրատ ի-տիլտի իսէտէ, գաբթան՝ մուսահիպի պուլունան քիմսէյնէ էն-կիլիզճէ ճէվապ վիրմէքտէ մահզուր իտի։

Մէրդում եօլճու՝ օրթա պօյլու, եիրմի աւթը եիրմի սէ-

քիզ չաղլարընտա, սարը լէհճէլի, խօշ կէօսթէրիշլի։ Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլարագ սօղուգ գանը օլուպ, սէյհահ Ինկիլիզլէր կիպի կիեինմիշ օլտուղու էսվապը տա, մէզքիւր նէսլին կիեինսիկի էսվապտան ֆէրգլի տէյիլ իտի։

Պու կէնճ քիմսէ՝ միւքէմմէլ ֆրանսըզճա լիսան էլէ, ֆագաթ թէլէֆֆիւզիւնտէն ատալը օլտուղու անլաշըլըր պիր թարզտա,

— Գա՛բթան, ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իթմէք դահա էյի թինէ գաթլանմանըզդա լիւզում եօգ տուր, զիրա պէն հէր գըշ Բարիստէ իպամէթ իթթիհիմտէն, օլտուգճա ֆրանսըզճա պէլլըիմ, տէտի։

Գաբթան թէվազու իթտի։

Մէրգում կէնճ Ինկիլիզ լսէ, բէլամընա չու եօլտա տէվամ իյլէտի,

— Շիւպհէսիզ Ամէրիգատան եահսօտ ճէնուսը Ամէրիգատան ավտէթ իտիեօրսունուզ։

— Զինտէն կէլիեօրում։

— Քէնտինիզ անասըլ Հավրը՞մըսընըզ։

— Խայր, էնկուվիյտէ տօղմուշում տուր։

— Տիմէք սիզին մէմուլինիզ վէճհէ եարըն Հավր լիմանընընա տախիլ օլապիլէճէհիզ։

— Էվվէթ, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմազսա, տախիլ օլուրուզ։

Պատէհու գաբթան տիւրթիւն իլէ էթրաֆը թէտիգ իտիպ,

— Դուպպէի ասիւման սաքին պիր կէօլ կիպի պէրրագ տըր։ Պու հալտէ գօմանտաեր մուավինիմէ թէրքլէ, պէն եաթմաեա էնէճէհիմ, Շիմտի կիճէնին սաաթ ալթըսը տըր։ Չըգան կիճէ իսէ ասլա ուեամամըշ օլտուղուստան, ույգունուզլուգտան էօլիեօրում։ Իմտի, սըր Աբթիւր, կիճէնիզ խայր օլտուն, տէտի։

— Խաեըրսա գարշը գաբթան։

Մուէթ վաբօրու գաբթանը վէ սըր Աբթիւր թէամիէ օ-

լունան տէլիգանլը, սէլամվաշարագ եէկտիկէրինտէն այրըլտըլար։

Պիրինճիսի գօմանտաեը մուավինինէ թէսլիմ իթթի։ տիկէրի տէ կիւվէրթէ իւզէրինտէ գալըպ, գօլունու պիր թարաֆա տաեաթտըղը հալտէ, տէրեահ թէֆէքքիւրսէ տալըպ, ճէնուպ ճիհէթինտէ բարլագ պիր այ մահիթտալըպ, քէնտի քէնտինէ չու սէօզլէրի իրատ իյլէտի։

— Նամուսսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, պէնճէ հիսսիեատըն վէ էֆքէարը չահրանինին էհէմմիեէթի եօգ տուր։ Հաթտա վաթան արղուսու վէ նէֆիտէ չէքիլէն աճըլար հագդընտա պիր թագըմ պէյիթլէր եապան վէ օգունանլարը տա տահմա իսթիհզա իյլէմիշիմ տիր, լաքին նարըն Հավրըտա պուլունաճաղըմը տիւչիւնտիւքճէ, գալպիմ չիտտէթլէ չարբմագտա տըր։ Ֆագաթ պու հալ՝ տաէյա տիվանէլիք տիր։ Շահիհէն պէն խալիս Ինկիլիզլէրտէն, օ ճէնթըլմէնլէրտէն էօ՞ն մի օլտում քի, էքսօնուն եարըշլարընտա ալէագատար օլուրլար։ Շարլ Տիքէնսին պիր բօմանընտա ֆէմգէլատէ էհէմմիեէթի վէրիրլէր, վէ քէնտի վիլաեէթլէրինին զաղէթասընտա ուֆագ շէիրլէր եապաբգլարը կիպի, գըրմըզը գօլու, ժավի կէօզլու, սարը սաչը գըզըլ իչին ապըլարը ֆինճան հասը իտերլէր։ Խայր, խայր, պունլարտան հիչ պիրի տէյիլ տիր։ Եարըն Հավրըտա պուլունաճաղըմ իչին գալպիտէյիլ տիր։ Եարըն Հավրըտա պուլունաճաղըմ իչին գալպիմին տիւչարը խէլէճան օլմասը՝ Հավը պէլէտիհինին բարիստէն պէշ ֆարսախ ուզագտա պուլունմասը իչին տիր։

Սըր Աբթիւր՝ Բարիս քէլիմէսինի, վալիտէսինին իսմինի եավաշճա թէլէֆֆիւզ իտէն էվլատա մախսուս պիր հէեէճան իլէ իրատ իյլէտի։ Պատէհու քէլամընը չու եօլտա իլերի կէօթիւրտիւ։

— Էյ Բարիս, սէն՝ քիւսթահա վէ գուվվէթլի քիմսէլէրինին, կրպապը միւլահազանընը վէ ճէնկեավէրանընն մէրքէզինին, վէ գալպլէրինտէ, իճրահ հիւքմ ու թէէսսիր իթթիէ իսթէեէնլէրինին վէ զինհինլէրինտէ, ազլու ֆէթանէթին չէօլէսինի մուհա-

ֆագա իտէնէէրին վաթանըաըն... պէն տէօրթ սէնէ, նալընըդ նէմիկի՝ ինսանը թէէֆ իտէկէէն ինկիլթերրանըն սիսլի պէլ-տէօինատ գաբանըդ գալտըղըմ հալտե, հէր սաաթ, հէր տագըդա կէօզէրիմիդ գաբամազ, սէնի ըիւեա իչինատե, բարտագ պիր քեվքեպ մադամընտա կէօրիւր իտիմ։ Կիճէ, թօրթօնիտէն պաշտաըդ, Պուա տը Պուլօնեըեա գատար միւմքէտ օլան էյտօրատօ ճատտէօինի՝ զիեատար պիր կիւնէդ չէքինատե, վէ կիւնտիւդ իտե, Շանդ-էլիզէեի կիւնէդին չէօլէ-էրի ալթընտա, աթտար, արապալար, կէնճ վէ կիւզել գա-տընտար իյէ խընճախընճ պիր հալտե միւշահէտե իյէր իտիմ,

Սըր Ադթիւր պիր ա՞հ իթտիքտէն սօնրա, իֆատէօինի չու եօլտա իյէրի կէօթիւրտիւ։

— Եվվէթ, տէօրթ սէնէ Լօնտրատա էօմրիւմիւ կէչիրտի-կիմ հալտե, ֆագիլ պիր քիմսե կիպի օն պին ֆրանգ իրա-տըմտա սաաէճէ եաշատըմ. ճինս պիր ադա պիւե մարիք օդա-մաեըդ, եաեա չէհրէ կիտէը, վե ադշամ թաամը օլմազ իւզրե, սաի գահվէխանէյէրատե պիր ֆինճան չայ իչէր իտիմ. էկէր պիր սէնե տահա օրատա գալըրչ օյտա իտիմ, Ինկիլիզ եախօտ Հինտիաըը պիր ճէնթըլմէն հալի քէօպ իտերէք, մութլագա պիր Ինկիլիզ գըզը իյե եախօտ պիր տուլ գաագն իյե էվլէնէճէք, վէ օ հալտե չինթիխապատա հիսսէտար օդա-բազ, միթինկլէրատե նուխթալար իրատա իտէճէք, վէ չու եա պու ճէմիեէթին ըէյհս մուավինլիկինէ թաեին գըլընաճագ իտիմ։ Լաքին համա օյտուն քի, սըր Ադթիւր վագթը իյե վի-գօնթ տը Գանպօլհ, պատէհու մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս օյտուդունու, վէ միւթէվէֆիա Վալե-տը-Ռէօր չիր-քէթինին ըէյհսի օլմազ պուլունտուդունու, վէ պէտապէթ ամիրի սըր Վիլիասըն քէնտիսի իչին պիւեիւք պիր միւս-թաշպէլ քէչֆ իթմիչ իտուկինի խաթըրըատը...

Ֆիլվադը մուշ ատատէմա թան մըչ օյտուդումուդ Վալե-տը-Ռէօր չիրքէթինին ըէեհսի ադալըը պուլունմուչ օյան Բօ-գամպօլ, պու քէլիմաթը իրատա իյէտիքատէն սօնրա, գամա-րատընա էնիպ, պունատա գաբանարադ չու սէօզլէրի իյատէ իթտի-

—Խա՛յր, պէն սէնէտե օն պին ֆրանգ իրատա եաչամագ իչին եարատըլմըչ էհլի ֆաղիլեթատէն տէյիլիմ. պէնիմ կի-պի հըրսը չան սահիպի իչին, Բարիսին վասի սահնէսի, ճինս աթլար, սարը մէթրիսլեր, վէ միւքեյյէֆ պիր օթել լագըմ տըր, Լաքին պունլարա մալիք օլմագ իչին տե, նէ եաբըլ-մագ լագըմ կէլտիկինի պիլմէք կէրէք տիր. պու ճիհէթ-լե մուալիմիմ միւհթէրեմ սըր Վիլիամսըն դայպընը չիմտի հէր վագըթտան դիեատե հիսս իտիեօրում.....

Պու տէֆա Բօգամպօլ՝ շիւպհէսիզ չօգտան պէրու Ավս-թրալիա թօբրաղընտա վահշիլերե եէմ օլմուչ օյան սըր Վի-լիամս հադդընտա ճէնագե տուսաը իտերճէսինե պիր ա՞հ իթտիքտէն սօնրա, իւզերինտե պիր թագըմ քեաղըտալար վէ հէր եաբրաղընտա էլեաղըը հարֆլարընը հավի քիւչիւք պիր տէֆթեր պուլունան պիր մատա գարշըսընտա օթուրատու։

Մէրդում իչպու տէֆթերի ալըպ աչաը, վէ պիր թա-գըմ րագ գահլար վէ հարֆլարլա մէմլու օյան սահիֆէլերին միւնտէրիճաթը մանէտսընը անլատագ իչին պիւթիւն նագա-րը տիգդաթընը հատը իյլէտի։

Մէզքիւր տէֆթեր, Բօգամպօլուն, Ֆէրկագ չաթօսընտա, ֆամիլիաճա էտկի պիր թատվիրին պէգի արգատըն-տա պուլմուչ օլատուդու տէֆթեր օլուպ, չէնտ տագըդա թէտգիգատէն սօնրա,

— Սըր Վիլիամսըն պու հարֆլարը՝ հէր հալտե չէյթան լնատը օլմալը տըր քի, տէօրթ սէնէտէն պէրու մանէտսընը անլամահա չալըշտըղըմ թագտիրտե, պիրինճի կիտնքի թէտ-գիգաթմտան պիր ատըմ պիլե իլէրիեե կիթմուչ տեհիլիմ. պունտան անլաշըլըեօր քի, սըր Վիլիամսըն իքի նէվ էլ եա-ղըսը պուլունուպ, պիրինիզ չօգտան պէրի պանա էօյրէթմէչ իսե տե, տիկերինի մահզա քէնտիսի իչին սագլամըչ տըր, Հէր պիր ահիֆէօինատ պէտապաթի ամիրիմին ճին կիպի ադը մէվճուտ օյան պու տէֆթեր՝ գըյմէթատար էվրագ իյե մէմլու օյուպ, պէրքի նիրմի գատար ումուր ու մուամէլաթ դարուսու կէօսթէրիլմէքտե իսէտե, նէ՛ չարե քի պու գա-

բուեու աչմաեա մախսուս օլան անաախթար եէտիմտէ պու-
լունմամագտա տըը։ Շու ճիհէթլե պէնիմհալիմ, «Լօնտրատա,
էվին պիրինտէ, պիրինճի գաթտա, վէ սօգաղա նագըը օ-
լան պիր օտատա, պիր թօրպա վար տըը, կիտիպ անը ալըն, սի-
զէ վէրիլմիշ տիր» տէնիլէն ատէմին հալինէ պէնզէը, զիրա
օ ատէմ էկէը կիտէճէկի խանէնին սօգաղը վէ նօմէրօսու
պիլտիրիլմէզսէ, մանթլուպ նա՞րըլ հասըլ օլապիլիր... Ա՛հ
սըը Վիլհամ միւտէպպիր պիր ատէմ իտի, վուդուանթլար
իչին պիր նէվ եաղը, վէ խոմիէը իլէ թարիխլէը իչին տի-
կէը պիր նէվ եաղը գուլլանըը իտի։ Իշթէ, պէն պու եաղը-
լարտան պէր վէճհի աթի օգուեօրում. «Բարիստէ պիր օ-
թէլ վար տըը. սօգաղը...

— Սօգաղընըն իսմի՝ իքինճի նէվ եաղը իլէ, եանի անա-
եամտաըղըմ պիր լիսան իլէ թահրիր իտիլմիշ տիր։

Բօգամպօլ՝ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքատէն սօնրա շէօյ-
լէ իլավէ իթտի.

«Պու օթէլտէ մարքի իլէ մարքիզ տը... — օգունուլմազ
պիր իսիմ տահա. - վէ գըզլարը իգամէթ խէերլեր։ Մարքի
ալթմըշ, մարքիզ էլլի, վէ գըզլարը օն եէտի եաշընտա տըը։
Պու ֆամիլեա՝ սէնէտէ եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիք պու-
լունմագտա տըը։

«Մարքինին պիր տէ օղլու օլուպ, պու տա եիրմի
տէօրթ եաշլարընտա օլմալը տըը։ Պու տէլիգանլը՝ օն եա-
շընտա իքէն, Հինտիսթան գումբանեասընըն պիր Ինկիլիզ վա-
բօրունա, միչօ մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուը, օնտան
պէրու պու տէլիգանլը պիր տահի մէյտանա չըգմամըշ օլ-
տուղունտան, էօլիւ եախօտ սաղ օլտուղու մարքիզ մալիւմ
տէեիլ տիր։ Եալընըզ զէվճի, պիչարէ տէլիգանլընըն նէեէ
տիւչար օլտուղունու պիլիպ, ֆագաթ պու սըրըը, իհթիմալ
քի զէնկին վէ ասալէթ իւնվանընը հալիղ պիր ֆամիլեանըն
քէնտի եէկեանէ օղլունուն պիր թիւճճար սէֆինէսինտէ միչօ
օլմագլըգ կիպի միւչիւլ վէ սէֆիլ պիր էօմրէ հասրը վիճուտ
իթմիշ օլմասընտան տօլայը քիմսէյէ ֆաշ իթմէեէրէք, պու

սըրը իլէ մէզարա կիրէճէք տիր։ Իշպու ֆամիլեա՝ քէնտի
օթէլինէ չէքիլմիշ օլտուղու հալտէ, մարքի մահղուն վէ միւ-
քէտտէր օլուպ, ղէվճէսի իսէ, կիւնիւն պիրինտէ օղլունու
կէօրէճէկկի հագդընտա էսասսըղ ֆագաթ չէտիտ պիր արզու
իլէ եալաեապլիմէքտէ տիր։

«Էկէը պու չօճուգ ավտէթ իտէրսէ, բէտէրինին վուդուի
վէֆաթընտա, էրքէքլերին հաիղ օլտուղուրը հագդ մու-
ճիպինճէ, եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլոճագ
սըը...»

Տէֆթէրին պունտան էօթէսինտէքի եաղըլար օգուն-
մաղ մէրթէպէտէ օլմասըյլա, Բօգամպօլ մէյուսիեէթլէ սըը
Վիլհամըն իշպու տէֆթէրինի պիր թարաֆա աթարագ,

— Լանէթ օլսուն շու սըը Վիլհամա, մէյտանտա պիր
մարքիզ պուլունտուղունու, վէ անըն պիր օղլունա պէքլէտիկի
հալտէ, օղլունուն կէլմէտիկինի պիլիեօրում։ Պիր գըզը վէ
եիւզ պին ֆրանգ իրատը տախի վար իմիշ։ Շու գաատար քի
մարքիզի, վէ իգամէթ իթտիկի մահէլլի, վէ չիւպհէսիզ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլան օղլունուն իսմինի պիլսէ իտիմ... լաքին
թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, պունլարտան ասլա խապէրիմ եօղ
տուը, վէ սըը Վիլհամ տա պու սըրըընը Ավսթրալիաեա կէօ-
թիւրմիւշ տիւը, տէտի։

Պահէհուզ Բօգամպօլ՝ միւթէֆէքքիր պիրազ հալտէ գամարա-
սընըն բէնզիրէսի էօնիւնէ եագլաշարագ,

— Զէվալը սըը Վիլհամ, ճին կիպի ագիլ օլուպ, միւ-
քէմմէլ շէյլեր տիւչիւնիւր վէ լթարիգի մուվաֆֆագ յէէթի
տահմա պուլուր իտի իսէ տէ, օ լթարիգին սօնունա վասըլ
օլամազ իտի։ Ա՛հ, էկէը պէն սըը Վիլհամընըն ագլ ու ֆեթա-
նէթինէ մալիք օլսա իտիմ, տէյի պէեան իլլէտի։

Բօգամպօլ, եէնիտէն պիր ա՛հ իտէրէք, միւլահազաթընա
խիլմամ վէրմիշ օլտուղու հալտէ, տուշարտան, մէմուրին դայըլ
սուրէթտէ էշիտիլէն պիր շամաթա իւզերինէ, տալղընըղընը-
տան պիրտէն պիրէ աեըլտը։ Խարիճտէն էշիտիլէն սես՝ դաբ-
լթանըն սէտասը օլուպ, մէրդում ամիրճէ,

— Հէր քես կիւվէրթէ իւղերինէ չըգօսըն, տէյի պաղըրմադտա իտի։

Բօղամպօլ· - (քէնտի քէնտիւեէ ·) Օհօ՛, գաբթան ուհումադ իւզրէ պիր սաաթ էվվէլ պէնտէն այրըլմըշ իքէն, ուհանմըշ, թայֆասընը չաղըրըեօր· պոհնուն մանէճասը նէ՞ տիր։

Բօղամպօլ՝ գամարասընը թէրքւէ կիւվէթէ իւղերինէ չըգտը։ Գաբթան ըլէնատէ մահէլլի մախսուսընտա տուրմուշ օլուպ, էմրլէր վէրմէքտէ, թայֆալար եէլքէնլէրի թօբլամագտա, վէ եօլճուլար տախի մահզուն կէօրիւնմէքտէ իտիլեր։ Պունունլա պէրապէր տէնիզ սաքին վէ գուպպէի ասիւման պէրրաք օլուպ, հավա տախի բէք կիւզել իտի։

Բօղամպօլուն իւք տէքա թէսաահիւք իթթիհատի, վէ կինճէնին սիւքիւնէթի էնսանընտա պէրաէն պիրէ գուհուրա կէլէն պու մէմուլին դայրի բաթըրտը կիւրիւլթիւնիւն իյդահաթընը քէնտիսինտէն թաւէպ իյէտիհի քիմսէ, սաըը ըէնիլի, ուզուն պօյլու, ֆադաթ զահիճէ պիր տէվիգանլը օլուպ, կէմիճի մանթօսունա սարըլմըշ, ֆադաթ պաշընա կիւճինմիշ օլտուղու գասքէթանըն էթրաֆընտաքի ինճի սիմ շէրիտտէն՝ պահրիէ զապթի օլտուղու անլաշըլմադտա իտի։

Պու տէվիգանլընըն սիմասը, մէվճուտ օլան մահզուն սիմալար միեանընտա կիւլէճ վէ սաքին օլուպ, հադըդի պիր կէմիճի մագամընտա սօղուգ գանընը մուհաֆազա իտէրքէ, տիւրպինի իլէ ուֆուգու թէճէսսիւս իյլէմէքտէ իտի։

Բօղամպօլ, պու արա մէրդումա խիթապէն,

— Աֆիվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պու շէյլէրին մանէսընը նէ օլտուղունու պիլի՞ըմիսինիզ։ Պիզի նի՞չին կիւվէրթէ իւզերինէ չըգարտըլար, նի՞չին եէլքէնլէրի թօբլաեօրլար, նի՞չին պու ատէմլէրին (օն իքի գաաար եօլճուլարը կէօսթէրէրէք), չէհրէլէրի աճընաճագ պիր հալ քէսպ իթթիհի տիր, հաեաթլարընճա պիր թէհլիքէ՞ մի վար տըր, տէյի սիւալ իթթի։

Բօղամպօլ, պու սիւալի ասըլ Ինկիլիզ կիպի իրսան իտիպ, կէնճ կէմիճի տէ այնի լիսան իլէ,

— Մօնսիէօ, եաբընտա ֆուրթունամըզ օլաճաղընտան, պու հալլեր վուգուա կէլմէքտէ տիր, տէտի։

— Լաբին ասիւմանտա հիչ պիր պուլութ եօգ տուր։

— Սիզին իչին էօյլէ իսէ տէ, պիզիմ իչին օ գապիտէն տէյիլ տիր։ Պիզ տէնիզ ատէմլէրիեիզ· իլէրուտէ գուհուր իտէճէք ֆուրթունաեը անլարըզ։ Ալըն, շու տիւրպինիմիէ սիզտէ պագըն։

Բօղամպօլ տիւրպինի էլինէ ալարագ պագտըղընտա, մուսահիպի՝

— Ուղագտա, դարպ ճիհէթինտէ, պիր եէլքէնէ պէնգէր քիչիւք պիր նօգթա կէօրիւեօ՞րմուսունուզ, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ։

— Իչթէ պիր սաաթա գատար օ քիչիւք պուլութ պիւթիւն ասիւմանը գաբլաեարագ, օրթալըզ պիւսպիւթիւն գարարաճագ տըր։ Ամմա վագըթտա ֆուրթունա վէ չիմչէքլէր գուհուրա կէլէրէք, կէօլ կիպի սաքին օլան տէնիզ տախի պիրտէն պիրէ տէհշէթ քէսպ իտէճէք, տալգալարը քէօքիւքլէնէճէք, սէֆինէմիզ՝ սէֆիլ պիր ճէվիզ գապուգու միսիլու պունլարըն թէքէսինտէ սալլանաճագ, վէ էկէր եէլքէնլէրինիզ աչըգ պրագըլսա, հիչ չիւպհէ եօգ տուր քի, ճիւզի պիր բիւգկեար սէֆինէմիզի գաղաղէտէ գըլաճագ տըր։

Ցէվիգանլը՝ ուսթա պիր կէմիճի մագամընտա սօղուգ գան իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէճիպ, Բօղամպօլ՝ իյդահաթը մէգքիւրէճէի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Ֆագաթ մօնսիէօ, իչպու քիչիւք պուլութտան պու տէրէճէ չէյլէր նա՞սըլ թահամմին օլունապիլիր, տէյի սիւալ իթթի։

Կէնճ մուսահիպի տէ կիւլիւմսէեէրէք չէօյլէ ճէվապ վէրտի։

— Մօնսիէօ, պէն պահրիէ ատաամբերմ, պահրիէ ատաամլարը գուպպէի ասիւմանը օլ գատար թէտգիգ իթթիհատըր պիր քի, պու խուսուստա նատիրէն եանըլըըլար։

— Տիմէք պիր ֆուրթունաեա թուխթուլաճաղըզ։

— Չէմ տեղչէթլի ֆուրթունաեա թուրթուլաճաղըզ։
— Սահիհէն մուխաթարա իչի՞նաէ մի պուլունուեօրուզ։
— Պէլքի։
— Շիմնի նէ՞ եաբմալը։

Բօղամպօլ թապէն ճէսուր վէ իկիա օլմաղլէ պէրապէր, կիտիպ կիւվէրթէ ալթընտա եաթմագ խաթըրընա պիլէ կելմէեօրտու,

Կէնճ կէմիճի -- (կիւլիւմսէեէրէք։) Թիւտա ալիմ, պիզ, տէնիզ ատէմլէրի, հաեաթըմըզը ֆէտա իթմէքլիկէ օլ տէրեճէ ալըշմըշըզ տըր քի, պէօյլէ պիր սըրատա, տահմա իչին ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնիւրիւզ։ Լաբին իհթիմալ տըր քի պէն միւպալէղա իտիեօրում։ Պունտան պաշգա, եօլճուլարընտան պիրի պուլունտուղում պու սէֆինէնին գաբթանը՝ սէնաթընտա ժահիր օլտուղու միսիլու, թայֆատը աա միւսթահիտ տիր։ Շուրատը տահի խաթըրտան չըգարըլմամալը տըր քի, ճէնապը Հագգ՝ սահիպի քէրամէթ վէ ռահմէթ տիր, եալընըզ պիր էմրի իլէ ֆուրթունալարը թէսկին իտէպիլիր։

— Վա՛յ, սիզ պու սէֆինէտէ եօլճո՞ մուսունուզ։

— Էվվէթ, պէն՝ Հինտիսթան գումբանիաընտա գաբթան միւլազիմիեիմ։

Բօղամպօլ պու ճէվապը ալտըղընտա, սըր Վիլիամընն ճէպ տէֆթէրինէ օղումուշ օլտուղու մալիւմաթը խաթըրլատաբագ սարսըլտը։ Պատէհու,

— Հավը՞նա մը կիտիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Մօնսիէօ, պէն Բարիսէ կիտիեօրում։ Օրատա պիր վալիտէ իլէ պիր դըզդարընտաշըմ պուլունմադտա տըր քի, օն սէքիզ սէնէտէն, եանի օն եաշընտա իքէն, Հինտիսթան գումբանիասընըն պիր սէֆինէսինէ միչօ մադամընտա կիւրսիւլտիւկիմտէն պէրու քէնտիլէրինի կէօրմէմիշիմ տիր։

Պիչարէ տէլիդանլը քէմալը թէէսսիւր վէ հէեէճան իլէ պու սէօզլէրի իրատա կալէտի։

Բօղամպօլ՝ մէզքիւր սօն սէօզլէրի իչիթտիկինտէ, եադընտա ֆուրթունա զուհուրա կելէճէկինի վէ սէֆինէնին

գաղգէտէ օլմասը միւհթէմիլ պուլունտուղունու, հաթթա պիւթիւն ճիհանը ունուտտուպ, գարշըսընտա պուլունան տէլիդանլըեա հարիսանէ նազար իթմէկէ պաշլատը։ Բօղամպօլ, պիւթիւն էօմրիւնիւ միւէսսիր վագըտալար իչինտէ կէչիրմիշ օլտուղու հալտէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆընտան իրատ օլունան սօն քէլիմաթտէ հիսս իլէտիկի թէէսսիւր վէ հէեէճանը պէլքի միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս իթմէմիշ իտի։ Օլ անէ տէկինի միւսթագպէլի գարանըլըգտա իհաթա օլունմուշ կէօրմէքտէ իքէն, պիւթիւն գարշըսընտա չըգան մէճհուլիւլահվալ բիմնէնին մէզքիւր միւսթագպէլ հագգընտա տիհանընտան չըգարտըղը քէլիմաթը մուամմաքեարանէ, զանն իտէրսին քի, օ միւսթագպէլի կէօզիւ էօնիւնտէ թէնվիրը իլէտի։

Մուահհարէն Բօղամպօլ, տիկէր պիր սըրատա օլտա, պիրտէն պիրէ վագը օլան թէպէետիւլ մուսահիպինին կէօզինէ չարբաճագ պիր սուրէթտէ սէտասընտա թէզահիւր հուսուլէ կելէրէք,

— Ա՛հ, տիմէք սիզ Ֆրանսըզսընըզ, տէյի պէեան իլէտի, վէ այնի վագըթտա սիմասընտա էսէրի թէպէսսիւմ հուսուլէ կէթիրտի։

Կէնճ պահրիեէլի իսէ, ճէվապա աղազ իտէրէք,

— Պէնիմ Ֆրանսըզ օլտուղումու, վէ Հինտիսթան գումբանիասընտա միւսթահսէմ պուլունտուղումու իչիթմէքլէ, թէճաճճիւպ իթմէնիզե պիր չէյ տիեէմէմ։ Ընճագ չուրատը մալիւմունիւզ օլմալը տըր քի, մուճիպի թէճաճճիւպսիւնիւզ օլան պու հալ՝ ֆամիլեաճա պիր թագըմ էսրարտան նէշէթի իթմիչ օլմասըլյա, օ էսրարը ֆաշ իթմէքլիկ եէտը իդթիտարըմտա տէյիլ տիր, տէտի։

Բօղամպօլ՝ հէմ մէրագ իրաեէ իտէր, հէմտե մէրգումուն էսրարընա վագըֆ օլմագ իսթէմէզ եօլունտա պիր հաբէքէթ իթտի։ Կէնճ պահրիեէլի տե, քէմալը նէզաքէթ իլգրէ Բօղամպօլու սէլամլաեըպ, տուրպիւնիւ էլինտէն ալտըգտան սօնրա,

— Ա՛ֆվ իտէրսինիզ մննանէօ, պիր տագըդաճըդ պէնտէ-նիզէ միւսաատէ իտին, դամարտա էնիպ պաղը քեաղըտա-րըմը ալաեըմ, զիրա չաեէտ ֆուրթունա գուհուր իտէը իսէ, պու ֆուրթունատան էվվէլ էմիրտէ անլէրի գուրթարմադ, վէ էկէը իճապ իտէը իսէ, պիր թէնէքէ մահֆազա իչինտէ պուլունան օ քեաղըտարը համիլէն տէնիզէ աթլամադ իս-թէրիմ, տէյի պէեան իթտի։

Գու սուրէթլէ կէնճ պահրիեէլի օրատան մուֆարագաթ իտիպ, Րօգամպօլ իսէ, օ տագըդատան իթիպարէն, մէր-գում պահրիեէլինին բէչինի պրագմաեարագ, անըն էմնիյէէ-թինի գազանմաեա, էսրարընը աղզընատան ալմաեա, վէ քիմ պիլիր հադգընտա տահա նէ կիպի մուամէլաթտա պուլուն-մաեա գարար վէրտի։

Րօգամպօլուն թատմիմաթընըն էն մուհիմմ ճիհէթի՝ օլ տէրէճէ միւպհէմ իտի քի, քէնտիսի պիլէ պունու ֆիքրինտէ սուրէթի գաթիեէտէ զապթ իտէմէտի։ Ընճագ, օլ ինսաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ սըր Վիլիամսը ֆիքրինէ կէթիրէ-րէք, անըն չօգ տէֆա քէնտիսինէ, «Հաեաթ՝ պիր մէյտանը հարպ օլուպ, պունտա քէսպի մուզաֆֆէրիեէթ վէ զալեպի-եէթ իչին չու եա պու քիմսէնին գուրպան իտիլմէսի լազըմէ-տէն տիր, վէ սէքէնէի ճիհանըն բէք քէսրէթլի օլտուղու տիւշիւնիւլտիւկիւ թադտիրտէ, պիր գաչ քիչինին գուր-պան իտիլմէսինատէն տօլաեը միւթէսէլլի օլունմասը՝ ագիլ պիր քիմսէ իչին թատիի տիր» տէյի սէօյլէտիկինի խատ-թըլատը։

Րօգամպօլ էթրաֆընտա գուհուրա կէլէն ահվալ հադ-գընտա պիւսպիւթիւն պիֆուրթուր պուլունարագ, պիր սաաթ գատար սէֆինէնին կիւվէրթէսի իւզէրինտէ տօլաշըրըզ սը-րատա, քէնտի քէնտինէ,

— Ֆրանսը՛զ... Հինտիսթան գումբանիասընտա միւս-թախէ՛մ... օն սէքիզ սէնէտէն պէրու Բարիսի թէրք իթ-միշ... միչօ մադամընտա պիր սէֆինէտէ գապուլ օլունմո՛ւշ...։ հէր հալտէ պու տէլիգանլը՝ տէօրթ սէնէ մուդատտէմ սըր

վիլիամընը քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէ պահսընը իթմիշ տուղու մարքիզին օղլու տուր, տիմէքտէ իտի։

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ՝ միւլահազաի գապիհէսի պինէնէ իշղալ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆ-տան քէշֆ օլունան հադգըգէթի քէտէրիշթիմալի կէօրէմէ-մէքտէ իտի։ Ֆիլվագը, էվվէլ էմիրտէ, պիր տիւպին վաը-թասըլա ուֆուգատա կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ սուրէթտէ միւ-շահէտէ օլունան գարարթըը քիւլիւք նօգթա, սիւրաթլէ պիւեհիւմէլէ, իպթիտա նիմ տէյիրմի չէքիլտէ օլուպ, տահա աղ էվվէլայ մահիթասընըն օրթատա րէճիագը ֆէվգէլատէհի-լէ թէնվիր իթմիշ օլտուղու ասիւման, կիթտիքճէ գարարտը, վէ աղ վագըթտա տիկէը գարա պուլուրթլար տահի կէլմէքէ, գուպպէի ասիւման պիւթիւն պիւթիւն գարանլըգտա թահմիլ օլտու։ Ա՛յնի վագըթտա էվվէլճէ խաֆիֆ օլարագ պիր բիւգ-կեար հուպուպ իթմէկէ պաշլաեըպ, կիթ կիտէ [illegible] չիտտէթլէնտիկինտէն, սէֆինէնին տիրէքլերի չա[illegible] պաշլատը։

Թայֆատան պիրի,

— Իշթէ չիմտի ֆուրթանաեա թուրթուլտու[illegible] եան իյլէտի։

Րօգամպօլ պու իֆատէեի իշիթմէքէ, տահկընըզընտա աեըըպ, ֆուրթունանըն գուհուր իթտիկինի կէօրտի, եօլճուլարըն տիւշարը տէհշէթի օլմաեա, վէ էն մահիր վէ միւ-ճէրրէպ թայֆանըն պիլէ վէսվէսէ իթմէկէ հադգըը պուլուն-տուգլարընը անլատը։ Շէօյլէքի գուպպէի ասիւման այ մա հիթապըյա թէնվիր իտիլմիշ, վէ քէվաքիպի մուէթտատի ասիւմանա կիւզէլ պիր հալ քէսպ իթտիրմիշ, վէ կիւվի նին իւսթիւ կիւնտիւզ կիպի ըշըմըշ օլտուղունատան, նէ խալգը օրատա կէզինմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու հ[illegible] գուհուրա կէլմիշ օլան վէ սէֆինէնին պաշ[illegible] ֆէնէրին գիեասըյա ճիւգիճէ շէֆֆաֆլըգ քէսպ իտէն գա րանլըգտա, քէնտի մահէլլի մախսուսընատան պիր սանիէ պի այրըլմաեան գաբթանըն քէսկին սէտասը, վէ պաղը դատրնալ

...ը ած ֆիղան ու ֆէրեաթլարը իչիտիլմէքտէ, վէ պու սէս...
...ու ֆիլանլար՝ ֆուրթունանըն վէ տալղալարըն սէտասըյլա...
պույպ օլմագտա իտի։

Պու հալ՝ օլ տէրէճէ մախուֆ իտի քի, Րօգամպօլ պիլէ, քէնտի բէնտինէ,

— Հէր հալտէ եարըն սապահ Հավը լիմանընտա պուլու-
նամաճաղ...լըզ, տէտի։

Ա՛...ագըթտա իչիտիլէն պիր սէս,

...ըն պու ալէմտէ գալապիլմէք իչին Հագգ Թէալա
հա ...ինէ տուա իտինիզ։ Էկէր պու լուԹֆա նաիլ օ-
...էյի պիր նէթիճէ իսԹիհսալ իթմիշ օլուրսու-
...պէեան իլլէտի։

...պօլ՝ պու սէսին կէլտիկի Թարաֆա տէօնմէքլէ,
...գումբանիասընա մէնսուպ կէնճ պահրիեէլինին
տուրմուշ օլսուղունու կէօրսիւ։

...լիգանը, կէմիճի մանԹօսունու չըգարմըշ օլմա-
...լու պիր կէօրմէք, պէզտէն պիր բանԹալօն վէ
...աքէԹասը կիեինմիշ, վէ մէէդունիեէթ ալմըշ կէ-
...ասքէրլէր կիպի, պօյնունատան աշաղըեա Թէնէքէ-
...ահֆազա Թաալիգ իթմիշ իտի։ Պունտան գաթի-
...էրինէ պաղլամըշ օլսուղու գուշաղըն արասընտան
...Թապանճա իլէ պիր Հինտլի խանչէրինին սապը
...է իտի։
...մ՛, Րօգամպօլա խիԹապէն,
...պու պէնիմ տէնիզ էլպիսէմ տիր։ Էկէր յատ-
...ագ իճապ իտէրսէ, եիւքիւմ պանա չօգ սըգըն-
...ճէք տիր, տէտի։
...խտէրիմ՛քի պու Թէտապիրինիզ բէք պօշ չէյ
...վէվուլ իթմտիկինիզ գատար գազաղէտէ օլմագ
եադգըն տէյիլ տիր։
...չ տէնիզինատէ, վէ պէլքի տէ սէվահիլտէն օն ֆար-
...ա պուլունատուղունուզու, վէ ըիւզկեարըն չիտ-
...ը գաեա...ագերինէ տիւշիւպ բարչալանմագլըղը-

մըզ գապէլ օլսուղունու անլաեօրսունուզ։ Պա՛գընըզ. հէր քէնէրին Թօբլանմըշ օլմասընա բալմէն, սէֆինէ նէ գատար սիւրաթլէ չըմալտան ճէնուպա տօղրու կիտիեօր։ Պա՛գընըզ, տէնիզլէրտէ էօմրիւնիւ Թիւքէթմիշ օլան գարԹան նէ տօղտա մանօվրալար իճրա իթտիրիեօր։ Պունտան տախի, մուխ...րանըն բէք եագըն վէ չէտիտ օլսուղու անլաշըլըեօր։

Կէնճ պահրիեէլի, սօղուգ գան իլէ պու սէօզլէրի իչտա իթմէքտէ իքէն, «պիւեիւք տիրէեի քէսինիզ» տէյի պիր սէ...տա իչիտիլտի, վէ այնի վագըթտա պիւեիւք տիրէք պալԹա իլէ գըրըլըպ, տէհշէթլի պիր չամԹա իլէ կիւվէրԹէ իւզէ...րինէ տիւշտիւ։ Ո անտէ նէօպէԹճի Թայֆա՝ տէհշէթլի ազիզ իլէ, «գա՛րա, գա՛րա» տէյի պաղըրտը։

Րօգամպօլ արԹըգ Թէրէտտիւտ իթմէքտի։

2

Պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Րօգամպօլ, սէֆին...
հալտէ սահիլէ տիւշէճէկինի անլամասը իւզէրինէ,
տիւտիւ պէրԹարաֆ իլէ, կէնճ ըէֆիգինատէն այլ...
կիւվէրԹէտէն տօղրուճա գամարասընա էնտի, վէ...
դարշըսընա կէլէնի եիԹիպ կէչտիկի կիպի, իչէրին...
չարուգ կիրմէք իչին, գամարասընըն գարուսունու տա...

Մէրգում, օրատան քեաֆֆէյի գըյմէԹտար է...
եանի սըր Վիլհամընը տէֆԹէերինի վէ ֆահիշի Թահ...
համիլ ճիգտանընը, վէ քիսէսինի ալըպ, քէմէրինա...
իթտի, վէ պատէհու էվապընտան պիր գըսմընը չ...

Դ...

տալընդ կէօմիչկի վէ բանթալօնու իլէ գալարագ թէքըար կիւվէրլթէ իւզերինէ չըգտը։ Բօգամպօլ՝ Հինտիսթան գումբանիասընըն կէնճ պահրիեէլիսինի նազարը տիգգաթընտան տուր իթմէք իսթէմէէօրտու։

Օլ էսնատէ կիւվէրլթէ իւզերինտէ գարըշըգլըդ, թէլալ վէ տէհշէթ սօն տէրէճէէկ վարմըշ օլուպ, գաբթանըն պիլէ ադը պաշընտան կիթմէկէ պաշլամըշ իտի։

Սէֆինէ հիչ պիր վէճհլէ թէսկինի իտիւէմէկէէն պիր սիւրաթլէ, էուտուրմուշ պիր աթ կիպի տալղալարըն իւզերինտէն ա պիլտիկինէ կիթմէքտէ իտի։ Բօգամպօլ, կէնճ պահրիեէլին, եանընա եագլայմասընտա, մէրգումի պահրիեէլի,

— Իչթէ չիմտի հէր իւմիտ մահվ օլտու, տէտի։

— Նէ՞ տիմէք իսթէէօրսունուզ, տէյի Բօգամպօլ սիւալ իթտի։

— Պիր սաաթտան, պէլքի տէ տահա էվվէլ սէֆինէմիզ դարդ օլաճագ տըր։

Մէրգումի պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, էլինի ճքնուզա օղրու ուզաթտըք քի, գուպպէի ասիւմանըն պիր ճիհէթի հէնուզ բէք գարանլըգ տէյիլ իտի։

Կէնճ պահրիեէլի։ — Պա՛գընըզ, գարա չուբատա տըր։ կէլքի տէ իչի իչ ֆարսախ պուրատան ուզագտա տըր։ Պունտան պէօյլէ հիչ պիր մանօվրա՝ սէֆինէէնին չիտտէթլի արէքէթինի մէնն իտէմէէճէք տիր, վէ իւզերինէ տօղրու իւրիւմէքտէ օլտուղումուզ սահիլ իսէ, հէման սուեուն ալընտա պիր թագըմ դաեալար իլէ իհաթա օլունմուշ օլուղու ճիհէթլէ, չիւպհէսիզ բարչալանաճաղըզ։

Կէնճ պահրիեէլի սէօզինիւ պիթիրմէզտէն, տէհշէթլի ր սաաէմէ վուգու պուլուպ, ազիմ վէ մէյեուսիեէթպախչ , ֆիղան իչիտիլտի։ Պու սաաէմէ՝ սէֆինէէնին գարաեա սըչմասընտան իլէրի կէլմիչ օլուպ, այնի վագըթտա,

— Տէնի՛զ, տէնի՛զ, տէյի պիր սէտա իչիտիլտի, վէ միւթէաղըպէն,

— Սանտալարը էնտիլին, տէյի էմր օլունտու։

Պու արա Բօգամպօլ իլէ պիթիթէսատիֆ բասթ կէլտիկի ըէֆիֆէի տէլիգանլը սուեա աթլամըշ օլմալարըյտա, իքիսի տէ եան պէ եան եիւգմէքտէ իտիլէր։

Բօգամպօլ, եիւգմէքտէ մահիր օլմասըյտա,

— Եա պիրլիքտէ գուրթուլաճաղըզ, եախօտ թէլէֆ օլաճաղըզ, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի։

Պու սուրէթլէ իքիսի տէ, ադիմագարանլըգ իչինաէ, տալղալարա գարշը ուղրաշարագ, պիր սաաթ գատար եիւգտիւլէր, վէ սէֆինէէնի պիրէր պիրէր պրագմագտա պուլունան թայֆանըն վէ եօլճուլարըն մէյեուսիեէթ ֆիղան ու ֆէրեատալարընը իչիթտիլէր։ Նիհաեէթ Բօգամպօլ, եիւգմէքլիքտէ տէրքեար օլան մէհարէթինէ բաղմէն, գուվվէթ վէ տէրմանտան տիւշմէէ պաշլատը։

Կէնճ պահրիէլի՝ Բօգամպօլուն էվվէլքի գատար չաբուգլուգա եիւգմէմտիկինի կէօրմէսի իւզերինէ,

— Եօրուլտունո՞ւզ մու, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի։

— Ճէսարէ՛թ տօսթում, ճէսարէ՛թ, պիր ազ տահա ղայրէթ իտին, զիրա տալղալարըն էնմէէրի վէ չըգմալարընա կէօրէ, տալղալարըն իւզերինտէ կեահ զահիր օլմագտա, վէ կեահ ղայպ օլմագտա օլտուղունու կէօրմէքտէ պուլունտուղումուզ սիեահ պիր եըղընթըտան եալընըզ պիր գաչ գուլաճ ուզագտա պուլունմագտաեըզ։

Բօգամպօլ։ (գուվվէթի կիթտիքճէ էքսիլէրէք։) Կէօրիւլէն եըղընթը գարա՞ մը տըր։

— Խայր, պիր գաեա, քիւչիւք պիր ատա տըր քի, իւզերինտէ բահաթ իտէպիլիրիզ։

Կէնճ պահրիէլի պու եօլտա իֆատէի հալ իթտիկի սըրատա, Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Շաչգըն կիպի տէնիզին ալթընտա ղարդ օլմագ քեարը ագըլ տէյիլ տիր, Պունտա պօղուլմագտան իսէ, ալեա պիր ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէպիլիր, վէլհասըլ մարքի օլապիլիրիմ, տիմէքտէ իտի։

Պու սօն միւլահազա իլէ Բօգամպօլ՝ պիր գաչ գուլաճ տահա գաթը մէսաֆէ իտէպիլտի· լաքին պու ճահտը սօն օլարագ, ղայրէթ վէ սէպաթը մանէվիէսինէ բաղմէն, ադասը պիրեր պիրեր կէրկիլէչտի· պատէհու կէօզլէրի գաբանտը։

Մէրգումպիր սէտա բէֆ իլէ, սուեուն ալթընա էնմէեէ, վէ պիր տալղանըն ալթընտա նապէտիտ օլմաեա պաշլամըշ իքէն, հէնուզ գուվվէթի վէ սէպաթը հալը միւքէմմէլիեէթտէ պուլունան կէնճ պահրիէլի՝ Բօգամպօլուն մուխթարատա պուլունտուղունու միւպէյեին ֆիղանըը իչիթտիկինտէ, անինտէ եարտըմընա գօշարագ սաչլարընտան գավրատը։

Բօգամպօլ օլէսնատէ պաեըլմըշ իտի։

. . . . . .

Բօգամպօլ աեըլտըղընտա, կիւնէչին բարլագ զիեասը նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի։ Օ արա կիճէնին գարանլըղը եէրինէ կիւնտիւզ, վէ ֆուրթունա եէրինէ սիւբիւնէլթ գաիմ օլմուշ իտի։

Մէրգում, արթըգ էօլիւմէ գարշը ուղրաշմագտա օլմաեըպ, պահրը Օգիանօսուն գաարընտան քէնտիսինի գուրթարմաեա չալըշմամագտա իտի։ Խայր, Բօգամպօլ ինճէ վէ տիւզ պիր գումլուգ իւզէրինտէ եաթմըշ օլուպ, կիւճ իլէ աեագա գազգտըղընտա, տէնիզին օրթասընտա պիր գաեա իւզէրինտէ, վէ եալընըզ օլարագ պուլունտուղունու անլատը։ Ֆագաթ օրատա նա՞սըլ պուլունուեօրտու։ էվվէլ էմիրտէ վուգուի հալի խաթըրլաեապիլմէք իչին պիր ազ կիւճլիւք չէքտի։ չէօյլէքի պիր միւտտէթ տալղըն գալտըգտան սօնրա, պիր գաչ սաաթ գատար, կէնճ պիր պահրիեէ զապթի իլէ եան պէ եան եիւզէրէք, էօլիւմէ գարշը չիտաէթլէ ուղրաշտըղընը, վէ մուախխարէն գուվվէթի թէտրիճէն ազալարագ, նիհայէթ թագաթ վէ տէրմանը գալմատըղընտան, թէրքի հաեաթ իթմէքտէ օլտուղունու ղանն իտիպ, սօն տէֆա րէֆը սէտա իլէտիքտէն սօնրա կէօզլէրինի գաբատըղընը, վէ մանէն քէնտիսինի ղայպ իլէտիկի սըրատա, պաշընըն՝ պիր տալ-

ղանըն ալթընտա նապէտիտ օլմագտա պուլունտուղունու հէտա իլէմէքտէ իտի։

Օլ տագըգատան իթիպարէն Բօգամպօլ՝ էն սօն քէրթէտէ սաչլարընըն տիքիլտիկինի, վէ վիճուտինին չիտտէթլէ տիթրէմիշ օլտուղունու տէրհաթըը իտիպ, պաշգա հիչ պիր չէյի խաթըրլաեամատը։ Լաքին արատան պիր միւտտէթ կէչէրէք, պիր ազ տահա զիհնինի եօրմագլա, եիւգմէքտէ քէնտիսինէն տահա զիեատէ մահիը օլան րէֆիգինին քէնտիսինի գուրթարըպ, պու գաեանըն իւզէրինէ չըգարմաեա մուվաֆֆագ օլմուշ իտուկինի անլատը։ Լաքին օ տէնիզ արգատաչընա նէ՞ օլմուշ իտի։ աճապա գարաեա տօղրու եօլունա տէ՞վամ մը իթմիշ իտի։ Բօգամպօլ՝ պունտան տօլաեը պիր արա տիւչարը վէսվէսէ վէ իղթիրապ օլտու, անճագ պու վէսվէսէի վէ իղթիրապը՝ պահրը Օգիանօսուն օրթասընտա պուլունան պիր ատաճըգտա եալընըզ գալմասընտան տօլաեը գօրգմասընտան նէչէթ իթմէէիպ, իլլա հաեաթընը գուրթարմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, հիսսիեաթը թապիիեէի հարթանէ վէ վահչիեանէսինին իճրատ հիւքմէ պաշլամասընտան իլէրի կէլմիշ իտի։ Էվվէթ, Բօգամպօլ, միւճիղէ մագամընտա էօլիւմտէն գուրթուլտուգտան սօնրա, եէնիտէն հըրսը չան վէ միւսթագպէլ թէխայեիւլաթը իճրատ հիւքմէ պաշլատը։ պու թէխայեիւլաթը իսէ, քէնտինի գուրթարմըշ օլան չախսըն իւզէրինտէ միւէսսէս պուլունմագտա իտի, գիրա օ կէնճ պահրիեէլինին տէնիզտէ ղարգ վէ մահվ օլմասը՝ Բարիս ալէմինին գաբուլարընը պէթէքրար քէնտիսինէ աչաճաղընը սուրէթի քիւսթախանէտէ թէխայեիւլ իթմիշ օլտուղու վասըթանըն ղայպը տիմէք իտի։

Հէրնէ իսէ մէրգում, եօրկունլուգտան թագաթ վէ տէրմանը գալմամըշ, վէ գուրթարընճըայ թարագիընտան սիւրիւքլէնէրէք կէօթիւրիւլտիւկիւ էնատէ սուեուն ալթընտա պուլունան գաեալարա չարբմասընտան վիճուտի ինճինիմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կիւճ հալ աեագա գալգըպ, պուլունտուղու մահէլլի անլամագ իւզրէ եիւրիւմէէ վէ պիր գաչ սաաթ ալ-

մաեա սալ իլլեսի, վէ այնի վագըթտա տէյիրմի պիր ատա-
ճըգտա պուլունտուղունու անլատը, վէ գարանըն պիր
րուպ ֆարսախ ուզագտա վագը ուֆուգտա տիւմանլար իչին-
տե միւշահէտե օլունտուղունու տերք իլլեսի։ Մէղքիւր քիւ-
չիւք ատա եէչինլիքտէն վէ նէպաթաթտան խալի օլուպ, եա-
լընըզ սէվահիլի քէնարընտա միտեա վէ սաիր գապուգլու տէ-
նիլ ժահսուլաթը մէվճուտ իսի։ Մարթը կիպի պաղը տէնիլ
գուշլարը տա հավատա ուչուշմագտա իսիլէր։

Րօգամպօլ, ատանըն էթրաֆընը տօլաշարագ, պունուն
խալի օլտուղունու անլատը, վէ ըչֆիգի ֆէլաքէթինին գա-
րաեա չըգապիլմիչ օլտուղունա իսքեաթ օլմագ իւզրէ իքէն,
կիւնէչին զիեասըյա բարլամագտա պուլունան պիր մատէ-
եի կէօրմէքլէ, թէաճճիւպ վէ ժէսէրրիւթինատէն նաչի ըչֆը
սէտա իլլեսի։ Կէօրտիւկիւ նէսանէ՝ չիւպհէսիզ Հինտիսթան
գումբանիասընըն կէնճ զապթինին քեաղըտլարընը հավի
պուլունան թէննէքէ իսի։ Րօգամպօլ՝ պու թէննէքէնին եա-
նընտա վէ գումուն իւզերինտէ տիկէը պաղը մատաեէրը տա-
խի կէօրսիւ։ Պունլար տա, կէնճ պահրիէլինին տէնիզե աթլա-
տըղը զէման քէմէրինտէ թաչըտըղը թապանճալար իլէ գու-
շաղը իսի։ Էլպէթթէ կէնճ պահրիէլի պունլարտան մահրում
օլմագ իսթէմէեէճկինատէն, հէր հալտէ քէնտիսինին՝ ատանըն
պիր թարաֆընտա ույգուեա տալըպ գալմըչ օլտուղունու Րօ-
գամպօլ իւմիտ իթմէկէ պաչլատը։

Օլ վագըթ պու եէնի Րօպէնսօն՝ եօլունա վէ թէհարրի-
եաթընա տէվամ իթտիկինատէն, տէնիզին գարըչըգ սէսլերի
արասընտա, էվվէլա զաիֆ, վէ կիթտիկճէ գուվվէթլի պիր
սէտաի զարիպ իչիթտի։ Պու սէտա ինսան սէսի օլուպ, իս-
թիմտատ իթտիկինատէն, Րօգամպօլ՝ սէսին չըգտըղը թարա-
ֆա տօղրու իլերլեմէքլէ, պիր նէվ հէնատէք կէօրտիւ, վէ մէղ-
քիւր սէտանըն օրատան չըգտըղընը անլաեընճա, օ հէնատէե
եագլաշմասընտա, պիչարե պահրիէլինին սէքիզ գատէմ
տէյիրմի տերինլիքտե զաեէթ տար վէ սարը օլան մէղքիւր
հէնատէե տիւշմիւշ օլտուղունու կէօրտիւ։

Պիչարէ՝ Րօգամպօլու օ քիւչիւք կիրտասընը քէնարընտա
կէօրտիւկիւնտե,

— Ա՜հ, չիւքիւր, սէսիմի իչիթտինիզ, տէտի։

— Էվվէթ, էվվէթ, գուրթարըճըմ, վէ սիզի գուրթար-
մաեա կէլտիմ։

Միւթէագըպէն Րօգամպօլ, գազագէտէնին պուլունտու-
ղու մահէլլի տիգգաթլէ թէտգիգ էթմէկ իւզրէ սէօղիւնիւ
քէստի։ Մահէլլի մէղքիւր՝ տէնիզ տալղալարընըն միւթէմա-
տիէն գաեաալարա չարբըլմագլա, չօգ տէֆա պունլարտա աչ-
տըգլարը չուգուրլարտան պիրի օլուպ, տար աղը իսկ եօ-
սուն իլէ էօրթիւլմիւչ իտուկինատէն, կէնճ պահրիէլի ատա-
նըն էթրաֆընը տօլաշըրքէն, կէօրմէքսիզին պունուն իչինէ
տիւշմիւչ իտի։

Մէղքիւր չուգուր իսէ, թէրս տէօնմիւչ հավան չէքլինտէ
աչըլմըչ օլուպ, պինապէրին ալթը՝ աղընտան տահա կէնիչ
օլմասըյա, մէրգումի տէլիգանլը՝ թէհի եէրտէ պունտան
տիշարը չըգմաեա ուղրաշմըչ իտի. չինքի տիշլերի, եէլերի վէ
թըրնագլարը՝ տիւմտիւչ օլան գաեաանըն իւզերինատէն գայ-
տըղընտան, պունլար եըրթըլտըղը հալտե, մագսատինէ էրմէ-
եէ մուվաֆֆագ օլամամըչ իտի։

Րօգամպօլ՝ մէրգումու օ հալտե կէօրիւնճէ,

— Օհօ՛, թալիիմ պանա եարտը՞մ մը իտիեօր, տէյի միւ-
լահազա իթտի։

Կէնճ պահրիէլի։ — (չու եօլտա իֆատէէ աղաչ իթտի։)
Պու սապահ էնկինատէն պիր սէֆինէ կէչտիկինի կէօրտիւմ։
Սիզ թագաթըչ պիր հալտե ուեուամագտա իտինիզ, պէն տէ
սիզին եանընըզտա եաթմըչ իտիմ։ Տերհալ էլէրիմի սալա-
եարագ վէ չաղըրարագ գօչմաեա պաչլատըմ։ Անճագ պու
գաեալըղըն ուճունա պիր ան էվվէլ եէթիշմէք ղայրէթլիյէ,
կէօրմէեէրէք պիր չուգուրա տիւշտիւմ, վէ էկէր սիզ սէսիմի
իչիթմէմիչ օլսա իտինիզ, չիւպհէսիզ աճըգտան էօլէճէք
իտիմ։

— Համտ օլսուն պէն պուրատաեըմ. ֆագաթ սիզի պու-

ըատան նաՙօբլ չըգարմալը։ էկէը եանընըզա աթլաեաճագ օլսամ, իքիմիզաե չըգամաեըզ, վէ գօրգարըմքի հէնուզ զաիֆ օլտուզումտան, էլիմի ուզաթարագ, սիզի պու քէնարա գատար չէքիպ չըգարմաեա միւգթէտիը օլամամ։

— Պու կիճէ, սիզի չըգարմըշ օլտուզում մահէլլատէն էիրմի աատմ ուզագտա թապանճալարըմը, վէ պունլարըն եանընտա գուշաղըմը վէ քեաղըտարըմը հավի օլան մահֆազամը պուլաճագսընըզ։ Գուշաղըմ թիպէթ քէչի տէրիսինատէն օլուպ, սէքիզ աեագ ուզունլուզունտա տըր, վէ վիճուտիմէ տէօրթ տէֆա սարըլապիլիը։ Պունտան պաշգա զաեէթ գավի օլմասըլլա, գօբաճագ գօրգուսու տա եօգ տուր։

Բօգամպօլ, օլէանատէ զիհնինատէ ճէհէննէմի պիր թասավվուր հուսուլէ կէլէրէք,

— Շիմտի գօշուպ արաըրմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Կէնճ պահրիէլի։ — (սէօզինիւ իքմալ իտէրէք։) գուշաղըն ուճլարընտան պիրինի պանա ուզաթըր, վէ տիկէր ուճունու ատա, չուգուրուն խարիճինատ գաեանըն պիր սիվրի թարաֆընա բապթ իտէրսինիզ։

— Էվվէթ... էվվէթ... չիմտի իճապընա պագարըմ։

Բօգամպօլ նապէտիտ օլտու։ Մէրգումտ, գօշարագ կիտէճէկինի պէեան իթմէսիյլէ եանըլմըշ իտի, չիւնքի զաեէթ զաիֆ վէ պիգուտրէթ օլտուզունտան, կէրչի գօշարագ կիտէմէզ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ օլտուգճա չաբուգլուգլա մահէլլի մուայեէնէ ազիմէթ իյլէտի, վէ էանաի բահտէ քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Էէր հալտէ պէն պու ատէմի օրատան չըգարմազ իսէմ, քէնտիսի եալընըզ պաշընա ասլա չըգամաեաճագ տըր։ Պուրասը էօյլէ պիր գաեալըգ տըր քի, հէր այ իչինտէ պալըգճը գաեըգլարը եանաշմազ։ Էկէը պիր ադտան տէնիզէ աթլըլաճագ գատար քէսպի գուվվէթ իտիպ, թէնէքէ մահֆազաեը համիլէն գարաեա չըգապիլիրսէմ, եիրմի տէօրթ սաաթ կէչմէքսիզին միւքէմմէլ էվրագ իլէ ճիտտի պիր մարքի օլապիլիը, վէ եէթմիշ պէշ պին ֆրագ իրատը էլտէ իտէպիլիրիմ։

Պունտան գաթինագար պու տէլիգանլըեը օ չուգուրա պէն աթմատըմ... տիշարը չըգարմաեա տա մէճպուր տէյիլիմ... մամաֆի օլգատար զաիֆիմքի, քէչի տէրիսինատէն մատմուլ օլան գուշաղը ալմաեա կէլտիկիմ սըրատա եէնիտէն պաեըլմըշ օլապիլիրիմ։ Հա՛յտէ Բօգամպօլ, պիր թագըմ պաթըլէթիգատար լաղըմ տէյիլ տիր, մատէմքի ատըլ պիր մարքի օլմագլըղըն ֆըրսաթը գարշըմա կէլմիշ իսէ, հէր կէօնա վիճատան բահաթսըզլըգլարընը պիր թարաֆ իտէրէք, պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէլիեիմ։ Սահիհ տիր քի, պու իչ քէվքէպի պիչարէ մարքի պէնի պու կիճէ տէնիզտէ պօղուլմագտան գուրթարմըշ օլուպ, քէնտիսի օլմատըղը թագտիրատէ, պալըգլարա եէմ օլմուշ օլաճաղըմ տէրքեար, վէ պէննիմ եէրիմտէ հէր հանկը ինսանիեէթբէրվէր օլսա, քէնտի գուրթարըճըսընը օ միւշքիլտէն խէլաս իթմէք իւզրէ էլտէն կէլէն զայրէթի տիրիղ իթմէեէճէկի չիւպհէսիզ պուլունմուշ իսէ տէ, լաքին պէն ֆէյլէսօֆում, վէ բէք ալէա իսքեաթ օլմուշումտուր քի, ճէննապը Հադգ, պու տէլիգանլըեը, պէնի գուրթարմագլըղա սեվգ իթմիշ օլմասըլլա, էլպէթթէ պաղը կէօնա կիղլի մէգասիտ վէ նիեաճա մէպնի պու եօլտա հաբէքէթ վէ մուամէլէ իթմիշ տիր։ Շիւպհէսիզ Հադգ թէալա օ տէլիգանլըեը ազիզլէր վէ չէհիտլէր սըրասընա կէչիրմէք խաթէմիշ տիր։

Պու ալչագճա թէֆէքքիւրատէն սօնրա, Բօգամպօլ, կէնճ պահրիեէլինին տահա զիեատ սիւրաթլէ գօշմագ իչին պիր արա իւզէրինատէն չըգարմըշ օլտուղու էչեանըն եանընտա վէ գումլուղուն իւզէրինատ օթուրուպ, թէնէքէ մահֆազաեը էինէ ալարագ աչտը, վէ տէրունինատ պուլունան քեաղըտարը եէրէ տէօքտիւ։ Մուախախարէն պու քեաղըտարը պիրըր պիրըր վէ ահէսթէ սուրէթլէ թէտգիգ վէ մուայեէնէ իյլէրքէն, իլք տէֆա նագարը տիգգաթընա՝ 18... սէնէսի յուլիսինին 25 ինտէ տօղմուշ վէ եիրմի սէքիզ եաշընը իքմալ իթմիշ օլան Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրի իսմինէ, Հինտիսթան սէյրի սէֆաին գումբանիասը խըտմէթինէ տախիլ օլմագ իւզ-

ըէ չըգաբըլմըշ պուլունան սէֆինէ գաբթանը միւլազիմլիկի թէղքիրէսի օլուպ, Բօգամպօլ պու թէղքիրե հադգընտա քէսպի մալիւմաթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիւե,

— Բէք էյի· չիմոի պիլիրիմ քի իսմիմ Ֆրէտէրիգ տը Շամրի տիր, վէ Հինտիսթանտա խըզմէթիմ սըպգաթ իլէմիշ աքը։ Գիր ազ տահա թէտգիգ իտէյիմ, տէտի։

Գիր գատըն գալէմինտէն չըգմըշ օլտուղու՝ եազընըն վէ եազըըշըն նազիքլիկիյլէ անլաշըլմագտա պուլունան պիր մէքթուպ տախի «սէվկիւլիւ օղլում» իպարէսիյլէ պաշլաեըպ, «մարքիզ տը Շամրի» իմզասըյլա խիթամ պուլմուշ իտի։

Գատէհու Բօգամպօլ, իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Նամուսում իւզերինէ սէօյլերիմքի, սըր Վիլիամս քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէքի եազըլարըյլա պիզի ալտաթմամըշ· պէնիմվալիտէմ հադգդէթէն մարքիզ օլմուշ տուր, տէտի, վէ իմզանըն ալթընտա «Վանս սոգաղընտա 27 նուամէրօտա քեայինօթէլիմտէ» իպարէսինի օգուտուգտան սօնրա, սէօգիւնիւ չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ·

— Սըր Վիլիամս, պու իսիմլերի վէ պու նիւմէրօլարը մէճհուլ պիր լիսանտա եազմասըյլա, պէյհուտէ զահմէթ չէքմիշ տիր։

Մուախխարէն Բօգամպօլ, պիր վալիտէնին, եանի մարքիզ տը Շամրինին քէնտի օղլու կէնճ սէֆինէ միւլազիմինէ եազմըշ օլտուղու աթիտէքի մէքթուպու օգուտտու·

«Սէվկիւլիւ օղլում, օն ալթը սէնէ տիր քի սէնի պէնտէն ալտըլար, վէ եալընըզ տիւնքի կիւն, բէտէրինին էօլիւմ եաթագընտա սէնին նէ օլտուղունու անլատըմ· պէն սէնի էօլմիւշ զանն իթտիկիմ, վէ օն ալթը սէնէտէն պէրու սէնին հադգընտա կէօշ եաչլարը տէօքմէքտէ օլտուղում հալտէ, պու կիճէ թէրըքի հաեաթ իթմիշ օլան Մ· մարքի տը Շամրի՝ պիւթիւն ճիհան իչինտէ սէնի արաթտըրըպ պուլտուրմագուշըմը բէճա իթտի·

«Եր եա կիճ էլինէ կէչիր, վէ սէն տէ հադգտըզ եէրէ իճրա իլէտիկի մուամէլէնի չէտիտէսինտէն տօլայը սօն սաս-

թընտա նատիմ օլմուշ օլան բէտէրինին արգուսու մուճիպինճէ պիր ան էվվէլ վալիտէն իլէ գըզգարընտաչընա գավուշուրսուն իւմիտիյլէ, պու մէքթուպու՝ ինկիլիթերրա պահրիեե նէզարէթինէ իրսալ իլէտիմ· Սէվկիւլիւ օղլում, բէտէրինին հարէքէթի ղարիպէսինտէն էն սօն տագըգատա խապէրտար օլտում· Օն ալթը սէնէ էվվէլ Մ· մարքի տը Շամրի՝ օթէլին պիր թավան իչի օտասընտա իգամէթ իտէր, վէ պանա հիչ պիր մէքթուպ եազմաեըպ, եալընըզ պիր վէքիլխարճըմըն էլինէ սէնէտէ եիւզ լուի ալթունու կէօնտէրիր իտի, կէօզլէրիմտէն ագան եաշլար, վէ իթտիկիմ ըէճա վէ նիհեազլար՝ սիւքիւթինի ղալէպէեե մուգթէտիր օլամաեըպ, պու ֆէվգէլատէ էօմրիւն սէպէպի նէ օլտուղունու սօն կիւնէ գատար սիւալ իթտիկիմ հալտէ, թէէսսիւֆ իտէրիմքի, հիչ պիր ճէվապ ալամամըշ իտիմ·

«Օն ալթը սէնէ զարֆընտա, Մ· տը Շամրի վէ պէն՝ ալէմ նազարընտա զահէթ մուհապպէթլի զէվճ ու զէվճէ մագամընտա ատտ իտիյտիք· Ֆագաթ քէնտի քէնտիմիզէ գալընըղմըզտա, պիր սէօզ պիլէ թաամի իթմէտիկիմիզ կիպի, գըզգարընտաչընըն ալընընտան տախի պիր պուսէճիք պիլէ ալմատը·

«Գըզգարընտաչըն վէ պէն՝ միւտտէթի մէտիտէ բէտէրինի մէճնուն զանն իթտիք· լաքին նիհահէթ պու տէհչէթլի սըրա վագըճ օլտուգ· Պու սըրը, օղլում, չունտան իպարըէթ տիր·

«Բէտէրին Մ· տը Շամրի պունտան օթուգ սէնէ մուգատէմ, պին րիալ իրատ իլէ հիւսար ալալը միրալաեը օլուպ, ուզագ ագրապաժտան օլտուղու, վէ պէն տէ անըն կիպի սէրվէթսիզ պուլունտուղում հալտէ, պիրիպիրիմիզի սէվվէր իտիք, վէ իչթէ պու ժուհապպէթին նէթիճէսի օլարագ պիր միւտտէթ սօնրա էվլէնտիք· Սէն, սէվկիւլիւ էվլատըմ, մուհապպէթիմիզին իլք մէյվէսի օլտուն· Պէշ եաշընա վասըլ օլտուղուն էսնատէ, բէտէրինին հալի պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտու· Ագրապասընտան օլուպ, ֆամիլեանըն իլք նէս-

լինին ըէիսի օլան վէ սէնէվի եիւղ պին ըիալ իրատա ժալիք պուլունան մարքի տը Շամրի տուէլլօտա վէֆաթ իթտի։ Մարքի Հէքթօր տը Շամրի օթուզ եաչլարընտա հատիտմիդաճ պիր քիմսէ օլուպ, ախլէապ ու թապիեաթը իսէ, ասրըմըզդա ժախսուս օլարագ խաֆիֆմէչրէպ, վէ գատընլարըն ֆագիլէթ ու նամուսունա էհէմմիեէթ վէրմէեէն թագըմտան պուլունմագտա, վէ անճագ պէքեար օլտուղու ճիհէթլէ, վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ, եաղըն Պուա ճիվարընտա Օրանժըրիտէ քեային պիր շաթօտա իդամէթ իյլէմէքտէ իտի,

«Իզտիվաճըմըզդան չէնտ սէնէ սօնրա, վէ մարքի Հէքթօր տը Շամրինին վէֆաթընտան պիր գաչ այ էվվէլ, բէտէրին, ձէզաիրէ կիթմէք իւզրէ պուլունան պիր ֆըրդա ասքէրէ էֆագաթի իթմէեէ էմր ալտը. սանճագ պէնի Բարիստէ եալընըզ պրագմագ իսթէմէտիկինտէն, ագրապասընտան մարքիզ տը Շամրիեէ թէսլիմ իթտի, Իմտի եաղըն սօնլարընը վէ 1830 սէնէսինին սօն պահարընը Օրանժըրիտէ կէչիրտիմ, Հէքթօր տը Շամրի՝ հագդըմտա զայրը մէչրու պիր այգ իպրազընա իճթիսար իթմէքտէ, պէն, մահզա բէտէրինէ օլան ուպուտիեէթ վէ մուհապպէթի իսալիսանէմ իճապընճա, մարքինին հէր կէօնա թաագիպաթընա մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթտէ պուլունտում, Համտ օլսուն քի, սէվկիլիլիս օղլում, Ճուլիս Իմթիյալը սէպէպիյլէ, բէտէրին, իսրամէթի ասքէրիեէտէ գալամտարընտան, իսթիֆասընը վէրէրէք, թամ օլ վագըթլարտա Օրանժըրիեէ ավտէթ իտիպ, պէնի տէրաղուշ իյլէտիկի սըրատա,

«— Ազիզէմ, պիզ ֆագիրիպ, հէմ էֆքէրի ֆուգարատան պուլունուեօրուզ, Անճագ էվլատըմըզըն թալիմու թէրպիեէսի՝ ֆէրիզէի զիմմէթիմիզտէն օլտուղունտան, սէնտի ալէմինտէ պիր իսրամէթ վէ մէմուրիեէթի գապուլ իթմիշ օլմագըզընտան ոտլաեը մահճուպ օլմագսընըզ զանն իտէրիմ, Շէօյլէքի վօժ էեալէթինտէ պիր գումգանիա մարիֆէթիյլէ իյլէթիլէճէը օլան ճէհիմ մատէնլէր իչինտէ միւտիրլիք վազիֆէսինին տէրիւհտէ իյլէտիմ, տէ տի։

«Պէն տախի մէսէրրէթլէ բէտէրինէ չէօյլէ ճէվապ վէրտիմ։ — Հէր նէրէեէ կիտէրսէնիզ, սիզէ ըէֆագաթի իտէճէիմ։

«Պէօյլէճէ իրթէսի կիւն Օրանժըրիտէն մուֆարագաթ իթտիք, վէ իչի կիւն ագտէմ քէնտի քէնտիսինի թապանճա իլէ թէյլէֆ իտէճէք օլտուղունու մագամը թէհտիտտէ պէեան իթմիշ պուլունան մարքի Հէքթօր տը Շամրիեէի մէյհուսիեէթի ազիմէ իչինտէ պրագտըգ։ Իչ այ սօնրա, բէտէրին վէ պէն, վօժ էեալէթի տախիլինտէ քիւչիւք պիր չէհիրտէ թէէսսիսի մէսքէն իթտիկիմիզ էսնալէրտէ, մարքի Բարիստէ պիրի իլէ տուէլլօ իտէրէք, վուրուլուպ, սէքիզ կիւն սօնրա միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթտի։ Անճագ վէֆաթընտան էվվէլ պիր վասիեէթնամէ թանզիմինէ վագթը օլուպ, բէտէրինի վարիսի ուժումի թայեին իթմէքլէ, վիճուտինի տահա տիւնքի կիւն խապէր ալմըշ օլտուղումուզ վէյէտիզինա օլան պիր գըզդաըրընտաչընը պու միրաստան մահրում պրագմըշ իտի։ չու գաատար քի, իհթիեար մարքիզ տը Շամրինին սուի հարէքէթինի անլաթմագ իչին, օլպապտէ սանա պազը մալիւմաթ իթտասընը լազըմէտէն ատտ իյլէտիմ։

«Մատամ տը Շամրի եիրմի եէտի եաչընտա տուլգալըպ, վէ իչ եաչընտա պուլունան Հէքթօրտան պաշգա էվլատը օլմաեըպ, իքինճի տէֆա էվլէնտիկի հալտէ, մէվճուտ վասիեէթնամէ մուճթահինճէ վարիսլիքտէն վէ օղլունուն միրասընըն նըսֆընը իսթիհմալէ հագգը օլմագտան մահրում գալաճաղը ճիհէթլէ, իքինճի տէֆա էվլէնէմէմիշ իտի։

«Վաքին մարքիզ պիր իսթթա իյլէմիշ օլմասըյլա, էվվէլ էմիրտէ կիզլիճէ պիւեիւտիւլմիւշ, վէ մուախխարէն ուզագ ագրապասընտան էօքսիւզ պիր չօճուգ մագամընտա Օրանժըրի չաթօսունա գապուլ իտիլմիշ օլան պիր գըզ՝ թապիաթիյլէ մարքիզին թէքմիլ մուհապպէթինի իւգէրինէ ճէկպ իյլէմիշ օլտուղու հալտէ, վալիտէսինին պու սըրրընա քէսպի վուգուճ իթմիշ օլան Հէքթօր տը Շամրի, նամուստուզլուգ մահսուլու օլան պու գըզդա գարշը թէհգիկինի նագապիլ պիր

պուղղ ու ատավէթլէ մուԹԹասըֆ պուլունմուշ տուր։ ԻչԹէ մարքի ՀէքԹօր տը Եամրի՝ վէլէտիզինա օլան գըզգաըրընտաչընըն զարարընա օլարագ, սէնին բէտէրինի վասիի ուժումի Թայեին իյլէտիկինտէն, վալիտէսինին գալպինտէ պիզէ գարշը ղաեէթ չէտիտ պուղղ ու ատավէթ հիսսիեաթը հուլինէ սէպէպ օլմուշ տուր։

«Եիմտի սէվկիւլիւ օղլում, պու գատընըն պիզէ գարշը օլան չիտատէթլի ինԹիգամընը անլաեօրսուն։ ՊէտպախԹը-ղըմտան նաչի, մարքինին վէֆաԹընտան իչ այ սօնրա, գըզգ գարընտաչըն տիւննեաեա կէլտի։

«Պէչ սէնէ սօնրա վէ սէնին օն եաչընտա օլտուղուն զէմանլարտա, իհԹիեար մարքիզ տը Եամրի, Սրանժըրիտէ վէֆաԹ իԹտիգէլէ, բէտէրին, մարքի տը Եամրի օլարագ, տէրհալ վազիֆէյի ԹաազիեէԹի իչֆա իԹտիգէկէ, վէ ՀէքԹօր տը Եամրինին՝ իսԹիմալինի վալիտէսինէ ԹէրԹը իԹտիչ օլտուղու սէրվէԹին պագըյեէսինի ալտաեա կիԹտի...

Բօգամպօլ՝ մէքԹուպը մէզքիւրու օգուտմասընը գաֆիլ իլէ։

— Սահիհէն պու բէք մուհիմմ հիքմեաեէ տիր, ատէտի քէնտի քէնտիեէ, վէ օգուտմասընա տէվամ իյլէտի։

3

Մարքիզ մէքԹուպունա չու եօլտա տէվամ իյլէմիչ իտի։

«Սէվկիւլիւ օղլում, սէքիզ կիւնտէն պէրու բէտէրին մարքի Բարիստէն զայպուպէԹ իԹմիչ օլտուղու հալտէ, պիր աղչամ սէնի պէնտէն այըրտըլար։ Պու խուսուս խայլի միւտտէԹ պէնիմ իչին պիր սըրը օլուպ, միւտտէԹի մէտիտէ սէնի էօլմիւշ զանն իԹտիմ։ ՕլվագըԹ օն եաչընտա իտին, վէ հադգընտա պիւեիւք պիր չօճուգ վագամընտա մուամէլէ իտիլմէսինի իսԹէտիկինտէն, օԹէլին ալԹ գաԹընտա սէնին օտանտա եալընըզ եաԹըրըլըր իտին։

«Իմտի հէր կիւն սաաԹ պէչտէ աԹա սիւար օլմագըղըն իչին սէնի ուեանտըրմադա մէմուր օլան խըզմէԹքեար՝ պիր սապահ օտանա կիրտիկինտէ, օրաեը պօչ պուլուր, լաքին եաԹաղընըն ալԹիւսԹ օլմասընա պագըլըրսա, անտէ եաԹմըչ օլտուղուն անլաշըլըր։ Պու սէպէպտէ տէրունը պաղչէ, վէ օԹէլին հէր Թաբաֆը արանըլըր իսէ տէ, սէնտէն պիր էսէր պիլէ պուլունմազ։

«Պէն, պու հալտէն օլգատար միւԹէէսսիր օլտում քի, քէտէր վէ էյէմիմ արասընտա զապԹիէ նազըրընա միւրաճաաԹ իԹտիմ։ Սէնի պուլմագ իչին Բարիս ալԹիւսԹ իտիլտի իսէ տէ, պու անլաշըլմաեան զայպ հադգընտա մալիւմաԹ ալընամատը։

«Իչպու ֆէլաքէԹի միւտհիշէեի խապէր վէրմէք իւզրէ բէտէրինէ պիր մէքԹուպ եազտըմ, լաքին անտէն օլ տէրէճէ սօզուգ գան իլէ եազըլմըչ պիր ճէվապ ալտըմքի, հիտտէԹիմ տահա զիեատէ արԹտը։ Քէտէրի բէտէրանէ օ ճէվապնամէտէ հէման եօգ կիպի իտի։

«Ռրատան պիր այ կէչտիքտէն սօնրա, բէտէրին ավտէթ իթտիկինտէ, սաչլարընըն աղարմըշ օլտուղունու կէօրտիւմ, վէ պու հալի՝ օղլունուն դայպուպէթինտէն տօլաելը հասըլ օ-լան քէտեր ու էլէմինէ հասը իյլէտիմ։

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, սէվկիւլիւ օղլում, գըզգարընտաչընը վէ պէնիմ իչին ֆէնա պիր էօմիւր պաշլատը։ Օվա-գըթտան իթիպարէն, բէտէրին պանա պիր սէօզ սէօյլէմէտի-կի կիպի, գըզգարընտաչընը տա ասլա պուս իթմէտի. սէ-նին իամինի տէ ասլա անմատը։ Պէօյլէճէ օն ալթը սէնէ եա-շատըգ։

«Զըգան հաֆթանընն իպթիտաարընտա, բէտէրինին զա-թէն պօղուլմուշ օլան ահվալը մըհհիէսի պիղի ֆէվգէլատէ էն-տիշէէ տիւշար գըլտը։ Իքի կիւն սօնրա, պիր տահա գալգ-մատագ իւզրէ եաթաղա եաթըպ, գըզգարընտաչընն իլէ պա-նա տա, օտասընա կիրմէքլիկիմիզի մէնն իթտի։ Լաքին վէ-զաիֆի բուհանիէէի ախիրէսինի իճրա իթմիշ օլան Սէն-Թօմաս տ'Ագուէն քիլիսէսի սէր բահիպի, տիւն սապահ, բէ-տէրինին նէզտինէ կիրէպիլմէքլիկիմ իչին միւսաատէ իսթիհ-սալ իթտիկինտէն, եանընա եագլաշտըղըմտա, բէտէրին, պանա,

«— Մա՛րթա, սօն սաաթըմտա սանա աֆվ իթտիմ, տէտի։

«Պէն իսէ, պու սէօզիւ իչիթտիկիմտէ, եիւքսէս սէսլէ։

«— Ա՞ֆվ մը իթտինիզ, ֆագաթ գապահաթըմ նէ՞ իտի, տէյի սօրտում։

«Զըգարտըղըմ սէտտէ օլտերէճէ էսէրը թէսաճճիւպ, հայ-րէթ վէ տէհղիթ վար իտի քի, բէտէրին միւթէէսսիր օլարագ,

«— Եա՛ Բապպի, աճապա մարքիզ եալա՞ն մը սէօյլէտի, տէտի քէնտի քէնտիյէ։

«Օլ վագըթ սարարմըշ օլան էլինի պաշ եասթըղընա տօղ-բու ուզաթըպ, պունուն ալթընտան չըգարտըղը սարարմըշ պիր քեաղըտը պանա վէրտի. Պու քեաղըտ, օղլում, իհթի-եարէ մարքիզ տը Շամբինին վէֆաթընտան իբի կիւն ագտըմ

քետէրինէ իսթիապէն պրագմըշ օլտուղու քեաղըտ օյուպ, բէ-տէրին Օրանժըրիէ մուվասըլէթինտէ անը օրատա պուլմուշ իտի։

«Իշպու մէքթուպտա պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի։

«Սէվկիւլիւ ամճաղատէմ,

«Հէքթօր՝ սիզի վարիսի մութլագ նասպ իթմիշ տիր, վէ սիզին տէ, նամուսլու պիր ատէմէ մախսուս օլան սաֆտէրուն-լուգլա, Շամբի սիլսիլէսինին քիւչիւք նէսլի՝ էֆրատը իսթիամ պուլմագտա օլան պիւեիւք նէսլ եէրինէ գաիմ օլմասընը թապիի պուլաճաղընըզ տէրքեար տըր։

«Լաքին միւթէվէֆթա օղլումուն իշպու վասիեէթի եազմա-սընա սէպէպ պու տէյիլ տիր։ Օղլում, ուզագ ապրապատան կիպի պիւեիւթմիւշ օտուղում, վէ քէնտի դըզըմ օտուղունու պու կիւն իդրար իտէպիլտիկիմ գըզգարընտաչը Անտրէաեը, քի պու կիւն օն պէշ եաշընտա տըր, միրաստան մահրում պրագ-մագ իսթէմիշ տիր։ Իմտի, սէվկիւլիւ ամճաղատէմ, քէնտի թաստրուֆըմնա թօբլամըշ օտուղում սէրվէթտէն պաշգա պիր չէյ պրագմագտա օլմատըղըմ պու գըզճըղագա, — խու-սուսա Հէքթօրուն մատամ տը Շամբիեի սէվտիկինի, վէ թէրք իթտիկի եիւզ պին ֆրանգ իրատը տա, սիզե տէյիլ, իլլա քէնտի դըզընա պրագմըշ օտուղունու անլատըղընըզ թագտիրտէ, — պիր հիսսէ չըգարաճաղընըզգա էմինիմ։

«ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՇԱՄԲԻ»

«Սէվկիւլիւ օղլում, պու մէքթուպուն՝ բէտէրինին ֆիքըր իւզերինատ նէ՛ կիպի թէէսսիր հասըլ իթմիշ օտուղունու ան-լաեապիլիրսէն։ Պէն, անըն, եանի բէտէրինին նազարընտա, քեաֆֆէյի վազիֆէլերինի աեագ ալմընտա չըղնանմըշ պիր գատըն օլմուշ իտիմ։ Գըզգարընտաչըն տա պիր մահտուր ճի-նաեէթ օլմուշ օյուպ, վէլաեէթի՝ վէֆաթընտան էվվէլ նամու-սումու լէքէտար իթմէք իսթէմիշ պուլունան օլ մէքրուհ գա-րընըն խանէսինատ իդամէթ իթտիկիմ գէմանըն նէթիճէսի

պուլունմուշ իտի։ Իմտի օղլում, պէն պու մէքթուպու օգուր օգումազ, հէմտն տիզ չէօքիւպ, էլէրիմի գուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտըրտըղըմ հալտէ, «եա՛ Բապպի, պու պիչարէ իհթիեարա իման ու իթիգատ զիեասը պախշ իլէքի, տօլմէզտէն էվվէլ պիսուշ վէ պիկիւնահ օլտուղումա ինանսըն» տէյի նիհեազ իթմէկէ պաշլատըմ։ Շիւպհէսիզ Հադգ Թեալա պէնի իչիթմիշ օլմասընտան տըր քի, սէսիմտէ, հարէքէթիմտէ վէ պադըշըմտա հադգըգէթի հալի իրահէ իտէր պիր հալ ղուհուր կէթիրմէքլէ, բէտէրինին, հադգըմտա զէրրէ գատար շիւպհէսի գալմահարագ,

«— Աֆվ էթ, պանա աֆվ էթ, տէյի պէեան իլլէտի։

«Վէ պէն, անըն էլէրինի թուրթուպ պուս իթտիկիմ սըրատա,

«— Մա՛տամ, պունտան պէօյլէ օղլունուզ իչին աղլամաըրն, զիրա օղլունուզ էօլմէմիշ տիր. պէն, սիզի գապահաթը զանն իթտիկիմ ճիհէթլէ, վալիտէյինին ճինահէթի վադրատան խապէրտար օլմասընը, վէ պէնիմ նազարըմտա, ուխտանաճագ վէ արզանաճագ պիր մէնպատէն հուսուսլէ կէլմիշ օլան սէրվէթէ ասլա էլ տօգունտուրմասընը իսթէմէտիկիմ ճիհէթլէ, անը հանի օղլունուզու պիր կիճէ վագթը աչըրթտրմ, տէտի։

«Օլ վագըթ, սէվկիւլիւ օղլում, բէտէրին պանա, պէն քէնտիսինի, հէնուզ Օրանժըրիտէ զանն իթտիկիմ հալտէ, նասըլ կիճէլէյէին օթէլէ կիրիպ, սատըգ պիր խըզմէթքէարըն մուավէնէթիյլէ սէնի հաթաղընտան գալտըրտըգտան սօնրա հավըրըա կէօթիւրտիւկիւնիւ, վէ օրատան պիրլիքտէ Ինկիլթէրրաեա աղիժէթ իյլէտիկինիզի թաֆսիլաթը յլա հիքեաեէ իթտի։ Եիմտի, սէվկիւլիւ օղլում', պու մէքթուպու սանա եաղմագլա, ավտէթինի ըչճա իտէրիմ։

«Շիւպհէսիզ չիմտի սէն կիւզէլ պիր զապիթ օլմուշսուն տուր, վէ պէլքի քէնտինի էօքսիւզ վէ պիլա սէրվէթ զանն իթմէքտէսին։ Ա՛հ, սէվկիւլիւ օղլում, կէ՛լ, սէնին իչին օն ալթը սէնէ կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ, վէ չու տադըգատա գօլլարը-

նը աչըպ սանա պէքլէմէքտէ պուլունմուշ օլան վալիտէճիկինին եանընա կէլ։»

Մարքիզ Մարթա տը Շամբինին մէքթուպու պունտա խիթամ պուլուպ, Բօգամպօլ, իշպու մէքթուպու, կէնճ մարքի Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամբինին զապիթլիք թէղբիրէսի եանընա գօյտուգտան սօնրա, տիկէր պիր էվրագը օգումաեա պաշլատը։

Պու էվրագ՝ շիւպհէսիզ զապիթի մէրգումուն քիւչիւք պիր տէֆթէրի օլուպ, սէքիզ օն եաբրագտան իպարէթթ, զաեէթ սըգ, ֆագաթ օգունուլուր պիր սուրէթտէ եազըլմըշ իտի։

Իլք սահիֆէսինտէ չու ճիւմլէյէր օգունմագտա իտի.

«Պօմպէյ, 13 մարտ.

«Մէֆինէ Ժուրնալը.

«Պիր սաաթտան եօլա չըգաճազըզ, վէ ատի պիր եօլճու մագամընտա տէրունջինտէ պուլունտուղում սէֆինէ էվրօբաեա կիտէճէք տիր։ Պու եօլճուլուղումուզ պէշ այ սիւրէճէք տիր։ եօլճու օլտուղումտան պէրու իլք տէֆա օլարագ պու սէֆինէտէ պօշ գալմաճազըմ։ Հէնուզ պիր վալիտէմ վէ պիր գըզգարընտաչըմ պուլունտուղունու խապէր ալտըղըմ կիւն, Հինտիսթան գումբանիասընտա պահրիէ զապիթլիկինտէն իսթիֆա իթտիմ։ Օ խապէրի պանա իֆշա իտէն մէքթուպու ալտըղըմտա, չօճուգլուղում զէմանընտաքի պիւլթիւն խաթըրէլէրիմ զիհնիմտէ ուեանտը։

. . . . . .

«Տէնիզտէ, 20 մարտ.

«Օլ վագըթ թախմինա օն եաշընտա իտիմ։ Սըգ ադաճլըգլը պաշլէսի պուլունան պիւեիւք պիր օթէլտէ իդամէթ իտէր իտիք։

«Պէն, օթէլին ալթ գաթընտա պաշլեեէ նազըր քիւչիւք

պիր օտատա ևաթաբ իտիմ։ Պաղչէնին Լիլ սօգաղընա նաղըը քիչիւք պիր գաբուսու պուլունմադտա իտի։

«Պիր կիճէ, տէրին ույգուեա տալմըշ օլտուղում հալտէ, ումուղումիւզէրինէ տաեաթըլմըշ օլան պիր էլտէն պիրտէն պիրէ ուեանարագ, կէօզէրիմի աչըմ, վէ օ էլին սահիպի քէտէրիմ իտուկինի թանըմըմ։

«Պիր խայլի կիւնտէն պէրու քէտէրիմ Բարիստէն ղայպուպէթ իթմիշ օլուպ, էօնիւմիւզտէքի հաֆթա զարֆընտա ավտէթ իտէճէկինի վալիտէմ սէօյլէմիշ իտի։ Իմտի քէտէրիմի եաթաղըմըն պաշընտա աեագտա կէօրտիւկիւմտէ, թէաճճիւպ իթտիմ. լաքին թէաճճիւպսիւմիւ զիեատէսիյլէ մուճիպ օլան հալ՝ անըն սիմսընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ քէտեր ու էլէմ օլտու։

«Զիւնքի քէտէրիմ ալէսսէվիեէ կիւլէը եիւզիւ իքէն, օ կիճէ լէհճէսի սօլկուն վէ հիտատէթմիզաճ, վէ սիեահ էլպիսէլէը կիեինմիշ օլարագ կէօրտիւմ։ Քէտէրիմ՝ սիւքիւթ իւզրէ տուրմադըշըմը իմթաբ իչին բարմաղընը տօտադլարը իւզէրինէ վազ իթտիքատէն սօնրա, եավաշ սէտա իլէ, «օղլում, էվլադընը կիեին» տէտի։

«Քէտէրիմին դըժըլտանմասը իւզէրինէ, պանա սիլահ թալիմ իտէն իհթիեար պիր խըզմէթքեարընը, քէնտի էնսէսինտէ տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւմ։

«Քէտէրիմ կիպի օ ատէմտէ մահզուն վէ միւքէտտեր իտի։

«Հէր նէ իսէ, վագը օլան իմթաբա իթտաթ իթտիմ. անճագ ույգուտան սէրսէմ օլարագ էվլադըմը սիւրտիւյլէ կիեինէմէտիկիմտէն, զիքը իթտիկիմ Անթուան նամ խըզմէթքեար մանթօմու կիեինա. բտի։ Օլ վագըթ քէտէրիմ էլիմտէն թուխթարագ,

«— Պէնիմլէ կէլ, տէտի, վէ պաղչէեէ նաղըը օլան գաբուտան պէնի տիշարը չըգարտը։ Պատէհու Անթուանա խիթապէն,

«— Թաւսիեէյէրիմի պիւյուսէն, տէտի։

«Անթուան տախի,- էվվէթ էֆէնտիմ, պիւյուրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

«Պէօյլէճէ պաղչէտէն կէչտիք, վէ Լիլ սօգաղընա նաղըը օլան օտաեա վասըլ օլտուգ։

«Օրատա քէտէրիմ պիր անախթար ալարագ գաբուեու աչտը։ Պէն թէաճճիւպ վէ հէման տէհչէթ իչինտէ պուլունուեօրտում։ Բէտէրիմին պէնի ներչէե կէօթիւրմէքտէ օլտուղունու պիլմէեօրտում. նիհաեէթ քէնտիսինէ, «- Պապա, պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ» տէյի սօրտում։

«— Պիր եօլճուլուգ իթմէէե, տէյի ճէվապ վէրտի։

«— Վալիտէմնէ պիրլիքտէ՞մի։

«Պու քէլիմէ իւզէրինէ, քէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու կէօրտիւմ։ Պատէհու,

«— Խայր, տէտի, վէ իլավէթէն տախի,- Պունտան պէօյլէ սէնին վալիտէն եօգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

«Պէն, պու չայեանը թէէսսիւֆ սէօզլէրին մանէտասընը տիւշինտիւկիւմ էօնատէ, պէնի պաղչէտէն տիշարը չըգարտը, վէ իչէրտէ գալմըշ օլան Անթուան խտէ, գաբուեու իւղերիմիզտէն գաբատը։

«Սօգադտա, պիր գաչ ատըմ ուղագտա պիր բօսթա արապասը պուլունտուղունտան, քէտէրիմ պէնի պունա օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանըմտա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա «Հայտէ» տէյի էյր վէրտի։

«Պու արապա քէմալը սիւրաթլէ Բարիստէն չըգարագ, պիւթիւն կիճէեի վէ իրթէսի կիւն նըսֆընը գաթը մէօաֆէ իլէ կէչիրտիք։ Պատէհու արապա պիր խանա մուվասըլէթլէ, օրատա պիր աղ եէմէք եէմէմիզտէն սօնրա թէքքար եօլա չըգըպ, վէ ագշամ իւզէրի տէնիզ սահիլինտէ վէ պիր չօգ սէֆինէլէր իլէ մուհաթ պիր շէհրէ եէթիշտիք։

«Օլվագըթ քէտէրիմ պանա,- Հավը պէյտէսինէ վասըլ օլտուգ, տէտի։

«Լիման իւզէրինտէ քեայինի պիր օթէլտէ եաթաբագ։ Իրթէսի կիւն պէն հէնուզ ուեուտտուղում սըրատա քէտէրիմտի-

չարը չըգտը։ Իբի սահթ սօնրա, գըրմըզը էլպիսե կիւեինմիչ պիր ատէմ իլե պիրլիքտէ կելտի։ Պու ատէմ Ինկիլիզ պահրիե զապիթլերինտէն իտի։

«Օլ զէման բէտերիմ պէնի գուճաղընա ալարագ։

«— Օղլում, սանա, զէնկին օլտուղուն պէլքի սէօյլէնիլմիչ իսէ տէ, պունուն ասլը եօգ տուր, սէն Ֆագիրսին, Ֆագահ սանա իթա իթտիկիմ իսմի նամուսընըա մուհաֆազա իյլէմէլիսին։ Սէնի պու էֆէնտիե թէսլիմ իտիեօրում։ օ մէնի, քէնտի կիպի ատէմ, մերտ վէ նամուսու պիր զապիթ իտէճէք տիր։ անընըա պէրապէր կիտէճէքսին, տէտի։

«— Լաքին վալիտէ՞մ, տէյի նիտա իթտիմ։

«Բէտերիմ տախի սէրթ պիր լիսան իլէ, - Վալիտէն վէֆահ իթտի, տէյի մուդապէլէ իյլէտի։

. . . . . .

«Իրթէսի կիւն միչօ մագամընտա սէֆինէեե տախիլ օլտում։»

. . . . . .

Կէնճ մարքի Ալպեր-Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամրինին սէյահահաթընըն իլք մալիումաթը պունտա խիթամ պուլուպ, Րօգամպօլ՝ օգուամասընը դահթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիե չէօյլէ սէօյլէտի։

— Շիմտիլիք պու քեաղըտալար՝ սըր Վիլիամսընն ատֆթէրինտէքի մարքիզ իլէ Շամրինին տէֆթէրինտէքի մարքիզին այնի շահս օլտուգլարընը իսպահթէ քեաֆի տիր, իմտի պէքլէնէն վէ եէթմիչ պէշ պին ֆրանգ իրատա միւթեաարրըֆ օլաճագ օլան՝ քէնտիսի տիր։ լաքին զանն իտէրիմ քի պուլունտուղու օ կիւզէլ քիւչիւք տէլիքտէն պէնիմ միւսաատէմ վէ մուավէնէթիմ օլմատըգճա չըգամաեաճագ տըր։ Լաքին պէն խայրխահ պիր քիմսե տէյիլիմ։

Մուահխարէն Րօգամպօլ տէնիզ աթֆը նազար իլէ, տէօրթ թարաֆը այրը այրը մուայեէնէ իթտի։ Տէնիզ օլէտնատե քէսպի սիւքիւնէթ իթմիչ վէ գուպպէի ասիւման պէրլանմըչ օլուպ, ուֆուգտա հիչ պիր պուլութ գալմամըչ իտի։

Րօգամպօլ, քէնտի քէնտիեե չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Հիչ չիւպհէ եօգ տուր քի, չու պիչարե մարքի տը Շամրինին պուլունտուղու զահֆէթ վէ աճըդ հալինտէ, քիմսէ եարտըմընա կիթմէզտէ, պիր գաչ սահթտան թէրքի հաեահ իտէճէք տիր։ Ահամըդա եանաչմահեա մէյիլլի օլարագ, նէ՛ պիր սանտալ վէ նէ՛ պիր սէֆինէ կէօրմէեօրում։ Իհթիմալքի պիր պալըգճը գահըդընըն պուրահա եանաչմասը տահանճագ հալանընըն պօզուգլուգունտա վագը օլապիլիր։ Տիմէք եարընն, եահսօտ սէքիզ կիւնտէն պու ատահճըդա պիր կէմիճի կելերէք, պիչարե մարքինին ճէսէտինի պուլահճագ տըր, եահսօտ հիչ քիմսէ պուրահա աեագ պահմահեահճագ տըր։ Տիմէք տիր քի, պիր խուսուս, պէնի, պիր հարէքէթի գապհէտէն գուրթարմագտա տըր, եահի հահաթը պէնճէ լիւգումսուզ օլան չու զէվալը մարքի տը Շամրիեի թէյէֆ իթմէքլիկիմէ հահճէթ եօգ տուր։

Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ քեահֆիէչի քեաղըտալարը եէնիտէն թէննէքէ մահֆազահա վազ իլէ, իչպու մահֆազահը, թապանճալարը, վէ պէտպահթ պահրիեէլինին ալէթի թահլիս զանն իյլէտիկի գուչագը քէմէրինտէ հըֆզ իյլէտքտէն սօնրա, տէնիզէ նազըը օլան պիր գահանըն իւզէրինէ չըգտը։

Օրտան իքի ֆարահա ուզագտա, ուֆուգտա, Ֆրանսա թօբրագընը աչիքեարէն կէօրիւպ,

— Գահթ իտէճէք էբէյիճե եօլում վար տըր, լաքին պու տէֆա Պուժիվալ իլէ Մարլի մաքինասընը խաթըրլահագաճաղըմ։ Մամաֆի մարքի տը Շամրի խամիյլե Հինտիսթան գումբանիասընտա միւսթահսէմ պահրիեէ զապիթի օլան քիմսե եիւզմէքտէ զահէթ մահիր օլմալը տըր, տէտի։

Պահէհու Րօգամպօլ, մարքի իւնվանընը վէ եէթմիչ պէշ պին ֆրանգ իրատա իսթիհսալ իթմէք իսթէեէն ատէմ մախսուս ճէսարէթլե, տէնիզէ ահթլատը։

4

Բարիստէ, Գարնավալըն սօն սալը կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա սաաթ 3-4 րատտտէլերինտէ պուլվար Մէն-Մարթէնտէ խընճախընճ էհալի պուլունմագտա, վէ պունլար, զանն օլունտուղու վէճհլէ, մասքէլի ատէմլէր իլէ տօլու օլան արապալարը սէյր ու թէվաշա իթմէքլէ մէշղուլ օլմաեըպ, Շաթօտ'Օ սօգաղըյա Ֆօպուր-տիւ-Թանըլ սօգաղը արասընտաքի խալի պիր արագի իւզերինտէ գուլիպէլերինի գուրմուշ պուլունան չէնտա նէֆէր հօգգապազլարա տիգգաթ իթմէքտէ վէ անլէրի տինլէմէքտէ իտիլէր։

Մահէլլի մէզքիւրտէ եան պէ եան ինչա իտիլմիշ օլան օն գատար քիւչիւք թէաթրօլար՝ խալգը ճէլպ իթմէք իւզրէ ըէգապէթ իթմէքտէ օլուպ, հալպու քի պունլարտան պաշլըճա պիրի՝ տիկէրլէրինէ ֆայդ կէօրիւնմէքտէ իտի։ պուրաեա չիֆթ չիֆթ, պազէն տէ տէօրտէր նուֆուս կիրմէքտէ օլուպ, սարը ըէնկէ պօեանմըշ պուլունան պու պիւեիւք պարագանըն էօնիւնտէ, գըրմըզը մայօ, վէ գատիֆէ գըսսա ֆիսթան կիեինմիշ օլան կէննճ պիր գըզ՝ տավուլուն սէսիյլէ վէ զիւլէր իլէ օյնաեըպ, արա սըրա րագսընը վէ թիւրքիսինի գաթթ իլէ,

— Կի՛րինիզ, մատամլար, կի՛րինիզ միւսիւլէր, պուրատա կէօրէճէքսինիզ Օ Բէննի նամ Հինտլի սէրտարընը քի, տիւշմէնլէրի տիւինի քէսմիշլէր վէ կէօզլէրինի չըգարմըշլար տըր՝ Կի՛րինիզ միւսիւլէր, կի՛րինիզ մատամլար, տուխուլիէսի օն պէշ սանթիմ տիր, վէ կէօրիւլմէեէ լաեըգ տըր, տէյի իլան իթմէքտէ իտի։

Պատէհու կէննճ գատըն զիլլէրի թէքրար թագընարագ, ղարիպ պիր օեուն իճրասընատ սօնրա, իքի աեաղը իւզերինէ տիւշիւպ, իլանընա տէվամլէ,

— Կի՛րինիզ, մատամլար վէ միւսիւլէր, Օ Բէննի Ավըսթրալիա մէմալիքի վահշիլէրինտէն օլուպ, պունուն հիքեաէ եէսինի, սիզէ, մէմլէքէթինին մուզիգա հավասըյլա պէեան իտէճէեիմ, տիմէքտէ իտի։

Օլ վագըթ պու կէննճ չինկեանէ՝ լաճիվերտ վէ սարը ըէնկէլի պիր գըեաճէթէ կիրմիշ օլան վէ քէնտի եանընտա տուրմուշ պուլունան պիր հօգգապազըն էլինտէն տավուլու ալագրագ, մագամ իլէ չու սէօզլէրի սէօյլէմէէեէ պաշլատը։

«Օ Բէննի պիւեիւք պիր սէրտար օլուպ, մուհարէպէտէ չէճի վէ միւշավիրլիքտէ միւտէպպիր տիր։

«Օ Բէննի՝ չըգան այ օթուզ գատար ճէննկեավէրանըյլա սանտալընա րաքիպ օլուպ, տիւշմէնի մուհլիքինին իճրաի սալթանաթի իթմէքտէ պուլունտուղու Նանա-Ֆիվա ատասընա կիթմիշ տիր։

«Լաքին Օ Բէննինին կէօզ տիքմիշ օլտուղու՝ Նանա-Ֆիվանըն հիւքիւմէթի, վէ խասմինին պօղազընտաքի ինճու կէրտանլըգ տէյիլ տիր...»

Պուրաճըգտա կէննճ չինկեանէ սէօզիւ քէսիպ, թէքրար սըչրամաեա պաշլաեարագ,

— Կի՛րինիզ մատամլար, կի՛րինիզ միւսիւլէր, հիքեաէենին սօնու թէաթրօնուն իչէրիսինտէ, վէ սէրտար Օ Բէննինին գարշըսընտա սէօյլէնէճէք տիր, տէտի։

Խալգ իսէ, իչէրի կիրիպ, Ավսթրալիանըն վահշիլէրինտէն պիրինի կէօրմիշ օլտուղունա իաքեաթ օլարագ չըգմագտա իտի։

Խարիճտէ պուլունան խալգ իչինտէ, սէյիրճիլէրին մէրագընը ճէլպ իտէր սուրէթտէ իւսթիւ պաշը տիւգկիւն, էլլերի լէյլաքի էլտիվէնլի վէ աղգընտա չիտրօ սիկարասը օլարագ պիր տէլիգանլը տուրմուշ օլուպ, մէրգում, էվվէլ է-

միրտէ օլճալիպէ հօգդապաղ գատընը թէմաշա իթմէք մագսէ-
տիյլէ մէզքիւր պարագաեա եագլաշմըշ իքէն, մուախխարէն
մէզպուրէնին սուրէթի իլանը՝ տիգգաթընը ճէլպ իթտիկինա-
տէն, իֆատէսինի տինլէմէեէ պաշլաատը։

Պատէհու կէնճ գատըն՝ Ավսթրալիալը սէրտար Օ Բէննինին
պագիէեի հիքեաեէսի թէսաթրօնուն տախիլինատ։ Նագլ իտի-
լէճէկինի պէեան իթտիկինատ, մէրգում տէլիգանը՝ պէշ
գատէմէտէն իպարէթ օյան նէրտիվէնատէն չըգըպ, գաբուտա
գօնթրօլ մէմուրլուղու իֆքա իտէն ատէմին չաբգասընա պիր
պէշ ֆրանգլըգ սիքքէ աթտըգտան սօնրա, իչերի կիրէրքէն,
հօգդապաղ, գաբուճուեա,

— Մի՛սիւ, մի՛սիւ, բարանըզըն գօւսուրունու ալըն,
տէյի պաղըրտը իսէ տէ, տէլիգանը՝ պունուն սէօյնի իչիթ-
մէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, մէզքիւր թէսաթրօեա կիրտի։

Թէսաթրօ այնիլէն պու մահէլլ, գանաբէլէրլէ թէրթիպ
իտիլմիչ պիւեիւք պիր սալա, վէ օրթասընատա, տաեանապի-
լէճէք մէրթէպէտ եիւքսէք օյարագ ախշապ պիր կալըի իլէ
մուհաֆազա իտիլմիչ աչըգ պիր եէր օլուպ, մէյիրճիլէրին օն-
տան իլէրի կիթմէմէէրլի իչին մէզքիւր կալըի սինօր մագա-
մընատա պուլունմագտատ իտի։ Զիքր իմտիկիմիզ աչըգ եէրին
օրթասընատա, այռնմըշ վէ բէննկի սօլմուշ գատիֆէլէր, վէ իչ
ատըմ ուզագտան ալթուն կիպի բալալաեան պագըր բարչա-գ
լարը իլէ միւզէյեէն պիր նէվ թախթ չէքիլինատ եաբըլմըշ
եիւքսէք պիր մահէլատ Օ Բէննի օթուրմուշ օյուպ, պու-
նուն պաչընա, հօրօզ վէ բաբաղան թիւյլէրինատէն նէվիմա
պիր տիատէմ գօնուլմուշ, սարը պիր բէչէթիմալ սարըլմըշ,
աեագլարը վէ կէօվտէսի չըպլագ պրագըլմըշ, վէ ումուգլարը
օգ վէ եայ իլէ հըֆըզ իտիլմիչ իտի։

Գու Ավսթրալիալը սէրտարըն եիւզիւ օլատրէճէ միւտհիշ
իտի քի, հէր կէօրէն տէհշէթի հիսս իլլէմէքտէն քէնտիսի մէնն
իտէմէմէքտէ իտի։ Շէօյլէքի եիւզիւնատ մավի, գըրմըզը, եէ-
չիլ վէ տօնուգ րէննկէրտէ նագչլար չըգըլմըշ, կէօզլէրի եարը
դաթալը օլուպ, պագըչընըն սօն պիր չէօլէսի արգատան կէօ-

րիւլիւեօր կիպի պուլունմուշ, իսթ տօտաղը՝ պուրնունուն
ալթ թարաֆընա գատար տիւրտուգ պէօյիւնմիշ, վէ պագըր-
տան պիր հալգա ասըլմըշ, քէզալիք պուրնու իլէ գուլագլա-
րընա տախի ղարիպ չէքիլէրտէ հիւզիւրլէր իլէ հալգալար
թաալիգ գըլընմըշ իտի։ Օ Բէննի՝ պունատան պէօյլէ տիւնեա-
տա հէր չէյ քէնտիլէրի իչին էհէմմիեէթսիզ օյան, հաթթա
նագարը տիգգաթը ումուտիեի ճէլպ իթմիչ օլտուգլարընը տա-
խի պիլմէէէն ատէմլէր կիպի գըմըլտանմագտըզըն օթուրմուշ
օլուպ, քէնտի էնատէսինատ տուրմուշ պուլունան պարագանըն
սահիպի տէ, մէզքիւր Ավսթրալիալը սէրտարըն հիքեաեէսինէ,
թամ տիշարատաքի կէնճ գատըն պրագտըզը եէրտէն տէվամ
իլէմէքտէ, վէ սէյիրճիլէրէ Օ Բէննինին, Գիւեիւք-Ագպապա
թէսիհէ օլունան տիւշմէնի գարըսընա ալէագա իթմիչ օլուպ,
մէզպուրէեի գաչըրմագ ղայրէթինատ իքէն, մէզքիւր Ագպա-
պա անը բէննչէսինէ կէչիրմէքլէ, տիլինի քէսմիչ, պիր կէօ-
զիւնիւ չըգարմըշ վէ եալընըզ էլինատ պիր պասթօն օյարագ
քէնտի քէնտիսինի գուլանագիլմէսի իչին տիկէր կէօզիւնիւ
անը էվրօբաեա կէթիրմիչ իտուկինի պիլտիրմէքտէ իտի։

Կէնճ չինկեան՝ գատընըն թամր ու իֆատէսինատէն թէչ-
վիգ օլունարագ պարագաեա կիրմիչ օյան լէյլաքի էլտիվէն-
լի տէլիգանը. հէր քէս կիպի, մէզքիւր տէհշէթլի թասվիր-
լի տէլիգանը, հէր քէս կիպի, մէզքիւր տէհշէթլի թասվիր-
տէն էվվէլ էմրտէ իզհարը նէֆրէթ իտիպ, մուախխարէն
նագարը տիգգաթընը օնա հասր իթտի, վէ զանն իտէրսին քի
մէրգում Ավսթրալիալը սէրտարըն իլէ թասվիրի նէ. օլմուշ
օլտուգունու տիւշինմէկէ պաշլատը։

Տէլիգանըն իշպու թէսգիգ վէ մուահէնէսի պիր
սատաթտան զիեատէ սիւրիւպ, մէզքիւր սէրտարըն պիր հա-
րէքէթինէ, եախօտ աղընատան պիր սէս չըգարմասընա պէք-
լէմէքտէ իտի։

Հալպու քի Օ Բէննի նէ՛ եէրինատէն գըմըլտանատը, նէ՛ տէ
սէս չըգարտը։

Նիհաեէթ օ սիւալիւ տէլիգանլը՝ պիր սաաթտան պէրու սէյիրճիլէրին եէկատիկէրինի թաապէ գ իթտիքլէրինի, վէ պարագա սահիպլինին մահուտ մաալընը եիրմինճի տէֆա օլարագ ֆէգըրարլատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, մէրգուժուն տիգդաթընը ճէլպ իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ պիր իշարէթ իթմէկէ գալարար վէրտի։

Մէզքիւր հօգդապազ՝ ատի խալգը միհանընտա էլտիվէնլի պիր քիմսէ կէօրմէեէ ալըշմըշ օլմատըղընտան, պիրտէն պիրէ սէօզիւ քէսիպ, պիր նէվ թէքէպպիւր վէ շիւքրանիյեէթլէ,

— Էմրինիզէ մունթազըրըմ միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան իյէտի։

Չէլիգանլը.— Պէն գօնթ տէյիլիմ, անճագ սիզէ պիր չէյ սօրմագ իսթէրիմ։

Ցէլիգանլը պու եօլտա իֆտատէի մէրամ իթտիկի սըրատա, կէօզիւնիւ Ավսթրիալիալը սէրտարտան աեըրմաեըպ, քէնտիսինին կէօրիւշտիւկիւ էսնատէ, մէրգում սէրտարըն լէհճէսինատէ ճիւղի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլտիկինի կէօրտիւ։

Հօգդապազ.— Տինլէեօրում միւսիւ... տէտի, վէ մէզքիւր ֆէվգելատէ սէյիրճինին մունթազդա պիր իւնվանը պուլունմուշ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշճասընա, իֆտատէսինատէ թէրէտտիւտ կէօսթէրտի։

Լէյլաքի էլտիվէլի կէնճ քիմսէ իսէ,

— Մօնսիէօ մարքի տէյինիզ... տիեէրէք, հօգդապազըն թէլէֆտատիւտիւնիւ պէրթարաֆ իյէտի։

— Օ հալտէ միւսիւ մարքի, սիզի տինլէեօրում։

— Վահչի սէրտարընըզ նվրօբա լիսանլարընա աշնա՞մը տըր։

— Ինկիլիզճէ անլար։

— Բէք էյի։

Օլ վագըթ մէրգում տէլիգանլը՝ սէյիրճիլէրին քէնտիսինէ տիգդաթի իթմէքտէ օլտուգլարընա էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, Ավսթրալիալը սէրտարա իսթթապէն, ինկիլիզճէ,

— Օ՛ Բէննի էֆէնտի, էվրօբաեա հա՛նկը սէֆինէ իլէ կէլմիշ օլտուղունուզու պէեան իտէ՞րմիսինիզ, Ֆուլթո՞ն մու, Ռէրսէվէրա՞նթ մը, եօգսա Ֆօուլէր սէֆինէսի իլէ՞մի կէլտինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Օ Բէննի սօն քէլիմէէի իչիթտիկինտէ, օթուրմուշ օլտուղու թաքթ իւզէրինտէ սարսըլտը, վէ հօգդապազ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Կէօրիւեօրսունուզ ժառամար վէ միւսիւլէր, Օ Բէննի ինկիլիզճէ անլաեօր, վէ էկէր տիլի պուլունսա իտի, միւսիւ մարքիեէ տէ ճէվապ վէրիր իտի, տէտի։

Լաքին կէնճ մարքի՝ հօգդապազըն մէզքիւր իֆտատէսինի տինլէմէքսիզին, պարագատան չըգտը, վէ Զինկեանէ գատընը ն գուլաղընա էեիլէրէք,

— Գը՛զըմ, օն լուի ալթունու գազանմագ իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի։

— Հայ հայ էֆէնտիմ. պունու գազանմագ իչինն է՞եաբմագ լազըմ սըր։

— Նէ՞րէտէ սաքին օլուեօրսունուզ։

— Պուրատա էֆէնտիմ. (պունու սէօյլէրքէն մէզպուրէ պարագաեը կէօսթէրմէքտէ իտի.) Պէնտէնիզ՝ բայրաչօնուն գարըսըեըմ. պիզ՝ Օ Բէննիեի կիճէյէրի սադլարըզ, հալպու քի տիրէքթօրումուզ չէհիրտէ եաթար։ Անըն կրանտ Վիլէթտէ պիր օտասը վար սըր։

— Սաաթ գա՞չտա պուրաեը գաբարսընըզ։

— Եարը կիճէտէ։

— Բէք էյի. էկէր եարը կիճէեի իլքի սաաթ կէչերէք պարագանըզըն գաբուսունու չալարսամ, սիզ, եախօտ զեվճէնիզ բայրաչօ աչա՞մընսընըզ։

Զինկեանէ հօգդապազ, թէաճճիւպլէ,

— Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը՝ տավուլուն իչինէ պիր ֆլանընըզ ալթունու ամբըպ, էօյլէ պիր կէնճ գատըն իլէ աալէնի սուրէթտէ կէօրիւշտիւկիւնիւ վէ մէզպուրէեէ բարա

վէրտիկինի կէօրմէքլէ, զիհինլէրի պօզուլմուշ օլան խալդը եարըպ կէչտի։

Ձինկեանէ իսկ, խըզմէթինի ունուտուպ, մէրդումուն ղալէպելիք արասընատան կէչտիկինէ, վէ միւքէլլէֆ պիր ֆայթօնա րաքիպ օլտուղունա տիգգաթ իլմտի։

Խալգ իչինտէ պուլունան պիր իհթիեար գարը, մէրդում տէլիգանլընըն իչար իթտիկիմիզ մուամէլէսինտէն ֆիքրի պօզուլարագ,

— Իչթէ զէմանէմիզտէ միւթէպէր զէնկին էվլատլարը պունլար տըր։ Պիզիմ կէնճլէրիմիզ պէօյլէ ալէնի սուի հարաքաթի վէ մուամէլաթը կէօրիւպ տէ նա՞սըլ ֆէնա իպրէթ ալմասընլար, տէտի, վէ կէնճ գատընըն զէվճի օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ բայլաչօ իսէ,

— Սէսինի քէս պունամըշ, տէտի, վէ տավուլու գարըսընըն էլինտէն ալըպ, մէզպուրէ նուֆթգունա պաշլատըղը հալտէ, զէվճի տէ տավուլու չալմաեա տէվամ իյլէտի։

. . . . . .

Եարը կիճէեի իչի, սաաթ կէչիպ, ճիվարտա քեայինկէթէ վէ Ամպիկիս թէաթրօլարընտա մասքէլի պալօ վէրիլմէքտէ պուլունմասընա րաղմէն, կիւնահուզ ագչամա գատար հօգգապաղլարըն սէյրի իչին գալէպելիքլէ տօլմուշ օլան օ մահէլլատէ սայքի քիմսէ պուլունմամագտա իտի։

Օ էռնալէրտէ Ամպրալիալը սէրտար Օ Բէննիհին սէյր իթտիրիհտիկի մահէլլին թա գարչըսընտա պիր գուբէ արապասը տուրտու, վէ մանթօեա սարըլմըշ օլան պիր ատմմէզքիւր արապատան էնիպ, սըգը սըգըեա գաբալը պուլունան, ֆագաթ քէբէնքլէրինին արգասընտան ճիւզի պիր ըշըգ կէօրիւլմէքտէ օլան պարագաեա տօղրու էհիրիեէհիպ, պունուն պէշ գատէմէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, եավաշճա գաբուեու չալտը։

Ձինկեանէ գատըն՝ իչէրտէն,

— Ֆի՞մ տիր օ, տէյի սօրտու։

Տէլիգանլը։ — Պէքլէտիկինիզ բիմսէ տիր։

Տէրհալ գաբու աչըլարագ, տէլիգանլը իչէրի կիրտի։

Կիւնահուզքի թէմիաչակեահ եաթագ օտասը հալինէ իֆրաղ իտիլմիշ իտի։

Մէրդում տէլիգանլը՝ պիր թարաֆտա գարը գօճանըն եաթաղընը կէօրտիւկիւ կիպի, պիր աղ էօթէտէ, եանի սալանըն տիկէր ուճունտա տախի հէնուզ եէմէք պագըեէսի իւզերինտէ պուլունան պիր մասանըն իւօթիւնտէքի մումուն ըչըղլա սամանտան պիր եաթագ իւզերինտէ եաթմըշ, վէ իւօթիւնէ պիր եօրկան էօրթիւլմիշ պուլունան Ամպրալիալը սէրտար Օ Բէննիհի միւչահէտտէ իյլէտի։

Ձինկեանէ գարը՝ եաթաղընտա օթուրմուշ օլուպ, բայլաչօ իսէ տիչարը չըգմըշ իտի։

Գարը։ — (քէլամա աղագ իտէրէք։) Տիրէքթօրումուզ պիր աղ գօրգագ օլտուղունտան, զէվճիմանը կէօթիւրմէք իւզրէ տիչարը չըգտը։

Տէլիգանլը։ — Գը՛զըմ, էվվէլ էմիրտէ չուրասընը սիպէ պէեան իտէրիմքի, սէզ հագըգէթէն ըէք կիւզէլսինիզ, լաքին պէնիմ պուրաեա կէլիչիմ պունու սէօյլէմէք իչին տէյիլտիր։

Ձինկեանէ գարընըն սուրաթը էքչիտի, վէ տէլիգանլը ճէպինտէն օն ատէտ ֆրանսըզ ալթունու չըգարըպ, մասանըն քէնարընա վազ իտէրէք,

— Իչթէ սիզէ վատ իթտիկիմ ագչէ, չիմտի կէօրիւշէլիմ, վահչինիզ հագգընտա պազը մալիւմաթ ալմագ արզուսինտէեիմ, տէտի։

Կէնճ գատըն, տէլիգանլընըն զիեարէթինին քէսպ իթտիկի ըէնկ հագգընտա թէաճճիւպիս կիթտիքճէ արթարագ,

— Էֆէնտիմ, պու վահչի հագգընտա պիլտիկիմ մալիւմաթ՝ խալգա սէօյլէտիկիմի իչինթմիչ օլտուղունուզ մալիւմաթտան զիեատէ պիր չէյ տէյիլ տիր։ Պիզ, եանի Ֆանֆըրլուշ վէ պէն, չօգտան պէրու Մ. Պօպինօնուն խըտմէթինտէ պուլունուեօրուզ, տէտի։

— Ֆանֆըրլուշ վէ Պօպինօ քի՞մլեր տիր։

— Ֆանֆըըլիւշ՝ բայլաչօ, եանի զեվճիմ տիը։
— Էյ Պօպինօ քի՞մ տիը։
— Տիրեքթօրումուզ տուը։
— Բէք էյի։
— Ֆանֆըըլիւշ վէ պէն՝ վազթիյլէ իը ճանպազը լտիք։ լաքին պու սէնաաթ քեարլը օլմատըղընտան, չօգ կիւնլէրնաճ ֆագա բարամըզը չըգարամազ լտիք։ Իմոի պուննտան իւչ այ մուգատաէմ Պուլօնեըրտա պուլունտուղումուզ սըրատա, պու վահչի իլէ պիրլիքտէ Լօնտրատան կելմիշ օլան Մ. Պօպինօճա թէսատիւֆ ընթտիք։ Հէր պիրիմիզէ մահիէ եիրմիշեր ֆրանգ վէրէրէք իբնմիզի տէ քէնտի մաեէթինէ ալտը։
— Պու իւճրէթ բէք աղ տըր. հէր նէ իսէ, պու վահչինին նէրէտէն սաթըն ալընտըղընը պիլի՞եօրմուսունուզ։
— Զանն իտէրսէմ Լօնտրատան, Հալպու քի Մ. Պօպինօ՝ հիչ պիր չէյ սեօյլէմէզ պիր քիմսէ տիր։
— Տի՛նլէեինիզ գըզըմ. էկէր սիզէ, վահչինիզի ալըպ կեօթիւրմէք իւզրէ պին ֆրանգ վէրիւիրսէ, գապուլ իտէ՛ր. միսինիզ։
— Պին ֆրա՞նգ մը։ Միւքէմմէլէն թէէմին օլմուշում տուր քի, Ֆրանֆըըլիւշ էկէր պին ֆրանգը իշիտէճէք օլուրսա, Մ. Պօպինօեու տէյիլ, պարագաեը տախի վէրիր։

Պու արա տէլիգանլը՝ պիր ճիզտան իշինտէն պէշեր եիւզ ֆրանգլըգ իբլի ատէտ պանգնօթ չըգարըպ։
— Էօյլէ իսէ շու վահչիեի ուեանտըրաեըմ, վէ պէնիմլէ կելմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինի սօրաեըմ, տէտի։

Կէնճ գաատըն, մէսէրըէթ վէ հայրէթի ֆէվգէլատէ տէրէճէէ վարարագ,
— Ցագաթի էֆէնտիմ, նէ՞ եաբմագ իսթէեօրսունուզ՝ պունունլա պէրապէր սիզ, պու կիպի չիրքին վէ տէհչէթպախշ ատէմլերի խալգա կէօսթէրմէք սէնաաթըննը հալզ պիր ատէմ քիսվէթինտ տէյիսինիզ, տէտի։
— Պու պապտէ եանըլըեօրսունուզ՝ պէն Բէթրէսպուրկտա իմբէրաթօր ճանպազխանէսինին միւտիրիեիմ,

Պատէհու մէրգումմ տէլիգանլը՝ վահչի սէրտարըն եանընա կիտիպ տուրտու, վէ կէնճ չինկեանէ գատրնա տէօնիւպ,
— Էյի խաթըրըմա կելտի. սիզ ինկիլիզճէ պիլի՞ըմիօրնիզ, տէյի սօրտու։
— Խայր էֆէնտիմ,

Տէլիգանլը, Օ Բէննինին ումուզունա էլինի գօեարագ, ուեանտըրտը, վէ իֆատէէ աղազլէ,
— Մ. մարքի տը Շամրի՝ իլթիֆաթը իհթիրամքեարանէսինի պէտպախթ պարօնէ սըր Վիլիամնա թագտիմ իթմէք արզուսինտէ տիր, տէտի։

Օ Բէննի իշպու իսմի իշիթտիկինտէ, էյէքթրիզ թէլի իլէ թահրիք օլունուրճասրնա եաթագը իւզէրինտէ սըչրաատ։ Օվ վագըթ Օ Բէննինին սիմսը գօրգուլաճագ պիր շէքլէ կիրտիկի կիպի, մէրգում, շիւպհէսիզ չօգտան պէրու իշիթմէմիշ օլտուղու մէզքիւր սէսի վէ իսմի իշիթտիկինտէ, թահրիբի նագաթիլ պիր սատէմէեէ տախի տիւչար օլտու։ Մէօզ սէօյլէմէեէ սայ իթտի իսէ տէ, անճագ պօղուգ պիր սէս չըգարապիլտի։

Մէրգում, հէնուզ ճիւզիճէ կէօրմէքտէ օլան թէք կէօզիւնիւն պիւթիւն իգթիտարըննը թօբլաեըպ, պու սուրէթլէ քէնտիսինի ուեանտըրան չախսա աթի իթտի։

Մարքի տը Շամրի՝ իֆատէէ աղազ իտէրէք,
— Հայտէ զեվալը իհթիեար, պէնի թանըտըղընը անլաճ եօրում. օթուր տա բահաթճա կէօրիւշէիմ, տէտի, վէ էլինի վահչիի մէրգումուն ումուզունա վազ իթմէբլէ, եաթաղընա օթուրթտու, վէ պատէհու, զաթէն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպիս իշինտէ իբքէն, Օ Բէննինին՝ վագը օլաճագ իֆատաթը ճիւպ իշինտէ իբքէն՝ վագը օլաճագ իֆատաթը ճիւպ իշինտէ իբքէն, Օ Բէննինին՝ վագը օլաճագ իֆատաթը մէրագ վէ արզու իլէ տինլէմէէէ հազըրլանտըղընը կէօրմէսինտէ, թէաճճիւպիս տահա զիեատէ արթմըշ պուլունան չինկեանէ գատրնըն եանընա եագլաչարագ,
— Գը՛զըմ, ինկիլիզճէ պիլմէտիկինիզի թէէմին իթմիշ իտինիզ, տէտի։

Զինկեանէ... — Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Պիր չէյէ ինանը՞րմըսընըզ։
— Ճէննապը Ալլահա ինանըրըմ։
— Օ հալտէ էլինիզի եօգաբը գալտըրըն, վէ սէօյլէտիկի-
նիզին տօղրու օլտուղունա եէմին իտին։
Ջինկեանէ գատըն.- եէմին իտէրիմ, տէտի, վէ պու ի-
ֆատէսինի էօյլէ պիր խալխանէ թէլէֆֆիւզէ իրատ իթտի
քի, հագըդէմէն պու պապտէ չիւպհէ իթմէկը գապըլ տէ-
յիլ իտի։
— Զէվճինիզտէ պիլմէզ, տէ՞յիլ մի։
— Լվվէթ, զէվճիմտաքի պէնիմկիպի ինկիլիզճէ պիլմէզ
Օլ վագըթ մարքի տը Եաորի՝ Օ Բէննինին նէզտինէ ավ-
տէթէ, ինկիլիզճէ,
— Ի՛հթիեաը, միւսթէրիհ օլ, պէն սէնին տօսթունում,
վէ զանն իտէրիմքի, սէնի ամմա տէյի թէսմիեէ իտէկէյէն
քիւչիւք Բօգամպօլունու թանըտըն, վէ մատէմքի սէնին տի-
լինի քէսմիշլէր տիր, սիւայլէրի պէն իտէճէկիմ կիպի, ճէ-
վապլարը տահի պէն վէրէճէեիմ, տէտի։
Վահյի՝ սաման եաթադը իւզերինատ էյան հարեքէթ իթ-
մէքտէ օլուպ, լաքին օլ տէհչէթլի սիմասընատա պիրտէն պիրէ
մէսէրըեթ եաէլի հուսուլէ կէլտի։ Մարքի, իֆատէսինէ չու
եօլտա տէվամ իյլէտի։
— Պիչարէ վէ իհթիեար տօ՛սթում, պէչ սէնէ սէնին իչին
կէօզ եաչլարը տէօքտիւմ, վէ նամուսում իւզերինէ սէօյլէ-
րիմ՛քի, վահյիլէր սէնի եէմիշ տիրլէր տէյի զանն իտէր ի-
տիմ։ Լաքին եալընըզ եիւզիւնիւ տէկիք տէչիք իթմէքլէ իք-
թիֆա իթմիշ օլտուղլարընը կէօրիւեօրում։ Պու մուամէյէ
թիֆա իթմիշ օլտուղլարընը կէօրիւեօրում։ Պու մուամէյէ
իսէ, օլ ասալէթլի Պաղդարանըն իճրա իթհաիրիյլ օլտուղու
մուամէյէ իւէ պիրլէշտիկի հալտէ...
Մարքի, մէզքիւր իսմին մէրդումունն իւզերինատ հասըլ
իտէճէկի թէէսսիրի կէօրմէք իւզրէ քէլամընը գաթթ իթտի։
Ա՛յնի վագըթտա Օ Բէննի տիթրէտի, վէ պուրուչմուշ օլան
տօստլարընատան զազապնաք պիր սէտա չըգտը։
Ծէլիպանը իսէ,

— Բէք էյի, բէք էյի, սէնի պիւթիւն պիւթիւն սերսէմ-
լէթմէյիդ օլտուղլարընը, վէ սէնտէ հէննուզ սըր Վիլհամընըն
պագըեէսի պուլունտուղունու կէօրիւեօրում, տէտի, վէ է-
լինի թէքրար Օ Բէննինին ումմուզու իւզերինէ վազ իտէրէք,
իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։
— Մատտէ չու տուր քի, ամճա, չիմտի սէն, էն կիւզէլ
գըզլարըն ագըլլարընը չէլմէեէ միւգթէտիր օյան էվվէլքի
ճալիպ վիգօնթ Անտրէա, վէ լաթիֆ սըր Վիլհամ տէյիլսին,
Վահյիլէր վէ Պաղդարա քիսվէթինի ֆէվգէլատտէ թէպտիլ
իթմիշ օլտուղլարընտան, մահզա էվլատլըգ մուհապպէթիմէ
սէնի թանըեապիլմիշիմտիր... Ա՛հ, պու պիր զարիպ հիքեաեէ
տիր, վէ նամուսում հագդը իչին սէօյլէրիմքի, պու իչտէ
պունատան ագտէմ իսթիհզա իթմէքտէ օլտուղումուզ ճէննա-
պը Հագդըն բարմաղը պուլունտուղու աատէթա զանն իսիլ-
մէքտէ տիր։
Մարքի տը Եամրի, եախօտ տահա տօղրուսու Բօգամ-
պօլ,- չիւնքի մէրդում տէլիպանը պու ազիզ էվլատ իսի,-
Օ Բէննինին եաճմազը իւզերինատ իթէքլիֆսիզճէ օթուրուպ,
իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։
— Պագ սէնի պուլմազլըղըմ նա՞սըլ օլտու։ Պու կիւն, պիր
արապաեա օթուրուպ, տաղ վէ տօլ թարաֆլարը սէյր իտէ-
րէք պուլվարտան կէչտիկիմ սըրտտա, սէնի գաեըլմազտա
պուլունան չու կիւզէլ գըզ նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իթ-
տի։ Պիլիրսին քի, պէն տահմա կիւզէլկէօրտիւկիւմտէ, եիւ-
զիւնէ պագմազը սէվէրիմ։
Պու արա Բօգամպօլ կէօզէլինի գըրըտը, վէ մուահհա-
րէն սէօզէ չու վէճհէ տէվամ իթտի։
— Հէր նէ իսէ, գըզըն պուլունտուղու եէրէ եագլաշըմ։
Գըզ՝ քէնատ պիլտիկի թարզընտա սէնին հիքեաեէնի նագլ
իտիեօրտու։ Պու հիքեաեէ՝ մէրագըմը թահրիք իթտի։ Քէն-
տի քէնտիմէ, «Տուր պագալըմ, պիչարէ ամճամտըր Վիլհամ-
սը նէմիշ օլան չու տէհչէթլի Ավտէթրալիալը վահյիլէր նա՞սըլ
չէյլէր տիր» տէտիմ, վէ իչէրի կիրտիկիմտէ սէնի թանըտըրմ,

Բօղամպօղ, ալմաթրալիալը սէրտարըն ումուզուննա թէք-
բար էլլլէ վուրարագ, տօսթանէ պիր թարզտա,

— Պու հալտէ, սէվկիւլիւ ամճամ, մարքի տը Շամրի,
հէր չէյի սաեէսինտէ էյտէ իթմիշ օլտուղու քէնտի խըսմընը
վէ խայրխահընը պուլունտուղու չու սէֆիլ հալ վէ վաղիեէթ-
տէ պրագամազ տէյի միւլահազա իթտիմ, տէտի,

Շամրի իամի՝ Օ Բէննինին տէհչէթլի սիմասընտա էօլէ
պիր թէէսսիր հասըլ իթտի քի, Բօղամպօղ պու թէէսսիրին
մանէասընը անլաեարագ,

— Պէնի մարքի տը Շամրի մագամընտա կէօրմէնտէն տօ-
լաեը իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինի անլաեօրում. պու իսիմ
սանա մալիւմ տիւը, տէյի՞լ մի. Սէնին տէֆթէրինտէ պու
իսիմ եազըլմըշ իտի, տէյի պէեան իթտի,

Վահչի պու քէլիմէլերի իշիթտիկինտէ սարսըլմազ, վէ Բօ-
ղամպօղ՝ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Իլէրուտէ պու հիքեաեէթի սանա նազըլ իտէրիմ. լա-
քին չիմտիլիք ճիտտիէթտէն շաշմաեալըմ, վէ պիր ազ թա-
ճըլ իտէյիմ, տէյի իֆաատէ իլլէտի,

Օ Բէննի պու արա նազարը տիգգաթընը հալէա Բօ-
ղամպօղուն իզերինէ աթֆ իթմիշ օլուպ, մէրդում տէլի-
գանլը իսէ,

— Ջանն իտէրիմ քի, պուրատա չօղ վաղըթ գալմազ
ֆիքրինտէ տէյիլսին, տէտի,

— Խայր, - տիմէք ֆչին վահչի պաչընը սալլատը, վէ Բօղ-
ղամպաղար իլէ պէրաբէր արգատաշլըգ իթմէք մէճպուրի-
եէթինտէ պուլունմազընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ միւզա-
ըրըպ օլմուշ օլտուղու՝ քիսմէթինին քէսպ իթտիկի հալտէն
անլաշըլտը,

— Տիմէք պէնիմի պիրիքտէ կէլմէնի թէրճիհ իտէրսին.
պէնիմ՝ սէնի ֆէվգէլատէ էյի սուրէթտէ գաեըրտաճաղրմա
էմին օլաբիլիրսին, տէյի՞լմի,

Վահչի .. (թէքրար պաչընը սալլաեարագ .) էվէթ,

— Էօլէ իսէ, պիր ան էվվէլ կիտէլիմ, չիւնքի տիրէք-

թօրուն կէլէպիլէճէկինտէն, անըն իլէ տէ եէնիտէն միւզաքէրէ
իճազ իտէպիլիր,

Մուախխարէն Բօղամպօղ՝ չինկեանէ գատընա խիթապլէ,

— Գը՛զըմ, պանա սաթըլըպ պիր մանթօն վա՞ր մը տըր,
տէտի, վէ այնի վագըթտա մատանըն իւզերինէ, օն պիրինճի
օլմազ իւզրէ, պիր ֆրանսըզ ալթունու տահա աթտը,

Չինկեանէ գատըն .- Իչթէ էֆէնտիմ, պու մանթօ՝ ֆան-
ֆըրլիւչիւն տիւր. եէնի տէյիլ իսէ տէ, իչինիզի կէօրէպիլիր
զանն էտէրիմ,

— Հայ հայ,

Բօղամպօղ՝ մէզքիւր մանթօեու Օ Բէննինին ումուզլարը
իւզերինէ վազ իթմէքլէ, մէրդում, չօճուգ կիպի իթտաթլա
մանթօեա սարըլտը, Պատէհու Բօղամպօղ, վահչինին հայվան
թիւյէրինտէն եաբըլմըշ օլան շաբգասընը տախի, պիր գա-
մէրիարանըն քէնտի մատամասընը կիեինտիրտիկի կիպի քէմալը
իթինա իլէ մէրդումուն պաշընա գօեուպ, ինկիլիզճէ,

— Հայտէ պապալըգ, պու կիւն Գարնավալըն սօն կիւնիւ
տիւր. իմտի պու գըեաֆէթին իլէ տիչարը չըգապիլիրսին,
Սէնի կէօրէն՝ Օքէրա պալօսունտաքի Գալիֆօրնիալըեը զանն
իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի,

Օլ զէման սախթէ մարքի տը Շամրի, պէչէր եիւզ ֆրանգ-
ըզ իլի պանդնօթու բարմադլարը արասընտա եուվարլա-
թըպ, բայլաչօ ֆանֆըրլիւչիւն զայրը մէչրու զէվճէսինին էլլինէ
նազիքեանէ պիր սուրէթտէ վազ իթտի, վէ կիտէրքէն,

— Ալլահա ըսմարլատըգ գը՛զըմ, էկէր պիր տահա պի-
րիպիրիմիզի կէօրիւրսէք, օլ վագըթ իւլֆէթթի թէճահի իտէ-
րիչ, տէտի, վէ չինկեանէ գատըն պարագանըն գաբուսու-
նու աչմասընտա, Բօղամպօղ,

— Հայտէ ամճա, տէտի, վէ Օ Բէննինին գօլունտան թու-
թուպ, թէաթրօտան չըգարտըգտան սօնրա, քէնտի արապա-
սընա կէօթիւրտու. վէ Սիւրէյն սօգադընա կիտէճէքլերի
պէեան իտիւմէսի իւզերինէ, արապա եօլա չըգտը,

5

Բօգամպօլ, վահչինին եանընտա օթուբուտագա, չու եօլտա միւքեալէմէեէ իպթիտար իյլէտի.

— Շիմտի պապալըդ, սերպեսթճէ կէօրիւշէպիլիրիզ պուրատա պիզտէն պաշգա քիմսէ եօգ տուր, իսամ մարքի տը Շամրի օյտուղունու սանա պէեան իտիեօրտում, տէյի՞լմի.

Վահչի՝ էվվէլթ մանէասընտա օյարագ աճիպ պիր սէս չըգարտը, վէ Բօգամպօլ՝ իֆատէեէ տէվամ իտէրէք.

— Պու հիքեաեէ իայլի ուզուն տուր. էվվէլ էմիրտէ շուրասընը պիլէսին քի, սէնին իայրխաճ գարքնտաշըն գօնթ տը Ֆէրկագ... տէյինճէ, Օ բէննի՝ արապատա սըչրատը, վէ Բօգամպօլ,

— Բէք էյի, Ավսթրալիա արագիսինտէն ավտէթինտէ տախի ատավէթինի պիրլիքտէ կէթիրմիշ օյտուղունու անյաեօրում. էյան թանըմըշ օյտուղում սըր Վիլիամսընն ախլէագընտան սէնտէ մէվճուտ պուլունտուղունու կէօրիւեօրում, տէյի պէեան իյլէտի.

Մուախխարէն ադխլէ մարքի տը Շամրի՝ սէօղիւնիւ չու վէճճլէ իւէրի կէօթիւրտու.

— Շուրասընը պիլմիշ օլքի, սէնտէն մուֆարագաթըմտան պիր սաաթ սօնրա, պէրապէրինճէ տուէլլօ իթմիշ օյտուղում գօնթ տը Ֆէրկագ՝ պին ֆրանգ տարպէսի թէսմիէ օլունան միւտաւէպէ թարզընը պէնտէն տահա էյի պիլիր իմիշ. իսպաթը տա շու տուր քի պէնի պօյլու պօեունա եէրէ սէրտի, վէ մանգել Պագդարա սէնին իչինի պիթիրտիկի սըրատա, ադ գալտը քի պէն տէ ահրէթէ եօլճու օյաճագտըմ,

լաբին Մ. տը Ֆէրկագ հագդըմտա բէք էյի մուամէլէ իթտի, Շէօյլէքի պէնի տէօրթտէ իւչ տէրէճէ էօլիւմ բատատինէ կէթիրմիշ իլքէն, էմրի թէտավիմէ լիւզում հիսս իթթիկինատէն, պիր այ գատար նամուսլու պիր թապիպ իլէ պիրլիքտէ Ֆէրկագ խանէսինտէ գալտըմ, վէ օ թապիպին թէտավիսիյլէ իֆագաթըմը պուլտում. Օրատան ադիմէթթ իտէպիլէճէք պիր հալէ կէլտիկիմտէ, պագը մուհիմմ իշլէրի տէրունինտէ գայտ իթմէքլիկի իթթիւտա իթմիշ օյտուղուն պիր տէֆթէրէ մալիք օլմուշ օյտուղունու խաթըրլատըմ, վէ պինապէրին չաթօնուն հէր թարաֆընը արաշթըրըպ, իշպու տէֆթէրի էլտէ իթտիմ. Շիմտի անլատօրմուսուն, Շամրի մէսէլէսինին էսէրինի օ տէֆթէրտէն անլատըմ. պախթ վէ իպպալ տախի պանա պիր տէրէճէ եարտըմ իթտիքլէրինատէն, պու կիւնքի կիւն պիր մարքի տը Շամրի օյապիտիմ.

Օլվագըթ Բօգամպօլ, մալիւմիւմիզ օյան վագըալարը, եանի Մուէթթ նամ սէֆինէտէ, Հինտիսթան գումբանիասընա միսսիսախատմ հագդագի մարքի Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրիեէ բասթ կէլտիկինի, վէ սէֆինէնին Ֆուրթունաեա թուխտուղունու, վէ պատէհու պիր գաեա իւզէրինատէ գալագլարընը, վէ պունատան սօնրագի ահվալի հիքեաեէ իթտի, վէ սէօղիւնէ չու վէճճլէ տէվամ իյլէտի.

— Սէվկիւլիւ ամճա, բէք էյի անլատընը քի, մարքի տը Շամրինին պիր տախի մէյատանա չըգմատեաճաղընա վէ արատան օն սէքիզ սէնէ կէչմիշ օյտուղու ճիհէթիէ, քիմսէնին, պէնի օ իսիմլէ թանըմամազըդ իթմէեէճէկսինէ, վէ պու իւնվանըմը թատիդ իթտիրմէք իւզրէ լազըմ կէլէն քեաֆֆէյի էվրադընը եէտիմտէ պուլունմասընա թէէմին օլմագլըդ քեաֆի օլմաեընդ, չինքի մարքի կէնճլիկինի Հինտիսթանտա կէչմիշ օյտուղու հալտէ, պէն օրատա աեագ պիլէ պատմամըշ իտիմ. պունատան պաշգա մարքի պահրիեէ իշլէրինատէ չալըշմըշ օլմասըյլա, պէն տէ ուժուրը պահրիեէկի թալիմ իթմէլիխիմ, Իմամ, մարքի տը Շամրինին քեաղըտալարընատան պաշգա, սըր Արթիւրուն մունթազամ թէղգիրէլէրինի վէ սաիր

քեաղըտալարընը տախի համիլ օլտուղում ճիհեթ, Եամըի իսմ վէ իւնվանընա մախսուս քեաղըտալարը սագլաեըպ, տիկէրլէրինի Ֆէգանտա պահրիեէ հիւբիւմէթինէ իրաեէ իտէրէք, իրթէսի կիւն թէքրար Ինկիլիթերրաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիմ։ Լօնտրատա, Հինտիսթանըն Սիբաի ասքէրինտէ խըզմէթ իթմիշ, վէ պու աէֆա գաթիէն խաթիֆասընը վէրիպ, իշ արամագտա պուլունմուշ օլան պիր չավուշա թէսլիմ տիւֆլէ, անը քեաֆիպ մագամընաա խըտմէթիմէ ալտը։ Պու ատամը, Հինտիսթանը սայքի էղպէր պիլիր իտի։ Լօնտրատան պիրլիքտէ Բլիմուէթա կիթտիք։ Օրատա կէմիճի զապիթլէր վէ թայֆալար իլէ սըգ սըգ կէօրիշմէկէ պաշլատըմ վէ ֆէննի պահրինին նազարիաթընատան պահս իտէն պիր թագըմ քիթապտար սաթըն ալտըղըմ կիպի, պու ֆէննին տէրսլէրինի տախի տինլէտիմ, վէ ալթը այ զարֆընատա կէմիճիլիք ֆէննինէ միւքէմմէլէն վագըֆ օլտուղում կիպի, Ինկիլիթերրանըն Հինտիսթան դըթատընը տա լաեըգըյա էօյրէնտիմ։ Օլ վագըթ եաղըճըմը եօլա գօեուպ, Հինտիսթան կիւնէչինին թէէսսիրաթընը հասըլ իթտիրմէք իւզրէ, եիւզիւմիւ տէ պիր միգտար սաֆրան իլէ օվալատըմ։ Պահէհու սըր Ըրթիւր օլմագլա թաչըտըղըմ քիսմէթի պէրթարաֆ իտիպ, էվվէլա Լօնտրաեա ավտէթ իթտիմքի, օրատա պահրիէ նէգարէթի՝ մարքի տը Եամրինին քեաֆֆէի քեաղըտալարընը թատտիգ իթտի։ Օնտան սօնրա Ֆրանսաեա ավտէթ իչին սէֆինէէ րաքիպ օլտում։

Բօգամպօլ, հիքեաեէսինին սօնունա վասըլ օլտուղունտա, րաքիպ օլտուգլարը արապա Սիւրէյն սօգաղընա մուվասըլէթլէ տուրտու։

Էվվէլա Բօգամպօլ արապատան էնիպ, ըէֆիգինին տէ էլինի թուԹարագ,

— Մ. մարքի տը Եամրինին՝ վէրնէօլ սօգաղընատաքի օթէլինտէ իգամէթ իթտիկինի պիլիրսին, լաքին կիզլի պիր տաիրէսի տէ վար տը քի, օրատա ահպապընը գապուլ իտէր, տէտի։

Պատէհու Բօգամպօլ՝ կիւզել կէօսթէրիշլի պիր էվին գաբուսունու չալմագլա, գաբու աչըլըր։

Սախթէ մարքի, կազ ըչըղը չօգտան պէրու աէօնմիւշ օլան տէհլիզէ վահշի ըէֆիգինի կիրտիրտիքտէն սօնրա, գաըրանըլըգտա, կէլէն չախսըն քիմ օլտուղունու սիւալ իտէն գաբուճուեա «պէն իմ, մէնսիէօ Ֆրէտէրիք տիր» տէյի ճէվապ վէրտի, վէ Օ Բէննիեի քիւչիւք պիր տաիրէեէ կէօթիւրտիւ։ Մէղքիւր տաիրէտէ էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք ույդուսու կէօթիւրմիւշ օլան խըզմէթճի պիրտէն պիրէ ուեանսըղընատա, Օ Բէննինին տէհշէթլի սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ, տիւչարը հայրէթ վէ էնտիշէ օլտու։

Լաքին Բօգամպօլ, ամիրճէ պիր թավը իլէ, մէրդումա,

— Հայտէ չաբուգ, պուրատան օն ատըմ գատար ուզագատա, Միրօմէնիլ սօգաղընատա մուգիմ թապիպիմ տօգթօր Ալպօնուն խանէսինէ կիթ. քէնտիսինի ուեանսըը, վէ պուրաեա կէթիր, տէտի։

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, տիեէրէք, խըզմէթքեար տիշարը չըգըպ, էֆէնտիսինին արապասընա րաքիպէն, թապիպին խանէսինէ ապիմէթ իթտի։

Պու արա Բօգամպօլ՝ Օ Բէննիեի, տէրունինտէ միւքէմմէլ աթէշ եանմագտա օլան քէնտի եաթագ օտասընա կիրտիրիպ, պիւեիւճէք պիր գօլթուգլուտա օթուրթտուգտան սօնրա,

— Պէնի տի՛նլէ, էբէյիճէ պիր վագըթտան պէրու խաթէտիկինն եօլտա թաամ իթմէմիշ օլտուղուն իչին, գարընըն ացըգմըշ օլմալը տըր. իմտի սէնին իչին ալէա պիր թաամ թէրթիպ իթտիրիպ, պիր չիշէ տէ Պօրտօ չարապը կէթիրթտիրէճէեիմ։ Պու սաեէտէ վալէ-տը-Քէօր չիրքէթինինն բարլագ զէմանլարընը խաթըրլատեապիլէճէքսին։ Պիլիրսին ա՛, Քէրկազըն սօֆրասընատա զէյթինի եաղը ֆասուլեաեը եէմէքտէն սօնսա, սէնին քիւչիւք Բօգամպօլունուն խանէսինէ կէլէրէք, օնուն աճըսընը օրատա չըգարըր իտին, տէտի։

Պատէհու Բօգամպօլ՝ թաամ օտասընա կիրիպ, իւզերինը-

տէ եէեէճէկէ տայիր պաղը չէյուէր մէվճուտ օլան քիւչիւք պիր մասաեը պիրլիքտէ կէթիրէրէք ավտէթ իթտի, վէ մէզքիւր մասաեը՝ ըէֆիդինին գարշըսընա վազ իլէ, քէնտիսի տէ եանընաա օթուրտուգտան սօնրա,

— կէօրիւեօրսուն քի սանա պիր չօճուգ կիպի խըզմէթ իտիեօրում, տէյի պէեան իյլէտի, վէ վահչիի մէրգում կէթիրիլմիշ օլան թաամլարը ճանվէրլէր կիպի ֆէվգէլատէ աճկէօզլիւլիւքլէ եէտիկի էննատէ, Բօղամպօլ, չու վէճճկլէ իլավէի մէգալ իթտի.

— Հէքիմիմի ճէլպ իթմէք իւզրէ խըզմէթքեարըմը կէօնտէրտիմ, Հէքիմ կէլտիկինտէ, էվվէլճէ քիւչիւք պիր հիքեաեէ նագիլ իտիպ, պատէհու սէնի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէճէեիմ, վագտա սէնի տէլիգանլըլըգ հալինէ իֆրաղ վէ իեատէ իտէճէք տէյիլ տիր, լաբին պէլքի եիւզիւնտէքի իշաըէթլէրի կէչիրէճէք տիր քի, պու տա չօգ չէյ տիմէք տիր, ՕՀն Հէքիմին եանընտա, պիր մատէնին եախօտ պիր վաբօր գաղանընըն բաթլամասընտան տօլաեը պու հալէ կէլմիշ կիպի ֆարգ օլունաճագտըն,

Բօղամպօլ քէլամընը իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, տաիրէսինին խարիճի գաբուսու աչըլտըգընը իչիթտի, Խըզմէթքեար իլէ Հէքիմ կէլմիշ օլտուգլարընտան, տէլիգանլը,

— Ամճա, սէն պուրատա օթուր, պէն Հէքիմէ, Թաավիրինին չիրքինլիկի հագգընտա լազըմ օլան մալիումաթը էվվէլճէ վէրէեիմ, տէտի, վէ Օ Բէննի՝ մէգքիւր թաամ օտասընտա գալարագ, աճկէօզլիւլիւքլէ թաամընը իթտիկի սըբատա, Բօղամպօլ՝ տօգթօր Ալպօնուն պուլունտուղու սալօնա կէչտի,

Պու թապիպ մէլէգ օլուպ, կուատըլուբ մէմլեքէթինտէ տօղմուշ, վէ Պրէզիլիատա վէ Բարակուէտէ խայլի միւտտէթ իճրաի թէպապէթտէն սօնրա իգպալ արամագ իւզրէ Բարիսէ կէլմիշ, վէ սըճագ իգլիմլի մէմլեքէթլէրտէ գուհուրա կէլէն խասթալըգլարըն թէտավիսինտէ իխթիասը հալիգ օլաուղունու իլան իթտիրմիշ իտի,

Հէը նէ իսէ, Բօղամպօլ՝ թապիպի գարշըլատըղընտա,

— Սէլամ տօգթօր, սիզի պու վագըթտա եաթաղընըգտան գալտըրըթմըշ օյտուղումտան տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի,

Տօգթօր՝ ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իրաեէ իտէր հալէը իլէ,

— Խայր ժօնսիէօ մարքի, սիզ պէնտէնիզի եաթաղըմտան գալտըրըթմատընըզ. խըզմէթճինիզ կէլտիկի գէման հէնուզ էվվէլ ավտէթ իթմիշ իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի,

— Տօ՛գթօր, եիւզտէքի նագլլարա գարշը պիր տէվանըզ վա՞ր մը տըր,

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ ժօնսիէօ մարքի,

— Ղալիտա ֆիքրիմի էյիճէ անլաթամատըմ. եիւզտէքի նագլլար իզալէ օլունապիլի՞ր մի տիմէլի իտիմ,

— Իչի պիլիր. Ամէրիգալիա աղաճլարընըն պօեասըյլա օլանլար պաղը քէսկին թէրթիպլեր սաեէսինտէ իզալէ օլունապիլիրլեր,

— Ոահի՞ մի,

— Օսմանիտէ պիր վահչի գապլէ թարաֆընտան էսիր թութտուլմուշ օլան պիր Ինկիլիզ կէմիճիեի թէտավի իտէրէք, իֆագաթընը պուլտուրմուշում տուր,

— Իյիէ պէն տէ սիզէ պու եօլտա պիր վագըատան պահս իտէճէեիմ, Վագթիլէ Հինտիսթանտա էմրիմ ալթընտա չալըշմըշ օլան պիր թայֆաեա բասթ կէլտիմ, Պու թայֆա՝ ալըշմըշ օլան պիր էսիրլէրի թաշընան պիր կէմիեէ պինմիշ օլտուղու հալտէ, պէեան իթտիկինիզ թայֆա կիպի, վահչիլէրէ էսիր օլմուշ, վէ անլէր թարաֆընտան եիւզիւնէ նագլլար եաբըլտըղը կիպի, պաղը ազասը տախի քէսիլմիշ տիր,

Պատէհու Բօղամպօլ՝ տօգթօրու եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ,

Բէք իլէրի կիթմէզտէն, վէ թապիպին մուայեէնէսինտէ հաղըը պուլունմագտան էվվէլ, իչ այ գատար կէբիլէեէրէք, իշպու հիքեաեէտէքի եէնի էշլասը թանըլմագ իսթէրիզ,

փետրվար այը իչինաէ, պիը բէննչչէննպիհ կիւնիւ, էօյլեաէն սօնրա վէ հավանըն կիւզել պիր զէմանընտա, Շանզ-էլիզե թաբաֆը միւթէատտիտ արապալար իլէ տօլմուշ օլուպ, կիւնէչ, իւք պահար կիպի ըւըճագ, հավա լաթիֆ վէ գուպպէի ասիւման պէրրագ օլուպ, չու հալ՝ մայիս աերընըն սօնլարընտաքի ազչամլարա պէնզէմէքտաէ իտի։ Սաաթ իքի ըռատտէէրինաէ, լանտօ, վիդթօրիա վէ տէօրթ աթը աչըգ գաէչ արապալարը, Շանզ-էլիզե վէյտանընտա պիրի պիրինի գարշըլաեաբագ, եէկտիկէրինի թէագիպ իւմէքտաէ, վէ արա եէրտաէ պիր թագըմ սիւարիւէր՝ էն զիեաատ մօտաքեարի կիեինմիշ գատընլարը սէլամլաեարագ կէզմէքտաէ, վէ ճատտէնին իքի ճիհէթինտէն եիւրիւմէքտաէ օյան պիր թագըմ բիեաատ խալգ տախ, եա պիր արապանըն կիւզէլիկինէ, եախօտ պիր պէյկիրին ճալիպ հալինէ, վէ չու եա պու սիւարինին մէհարէթինէ եախօտ չօլբաղըղընա տաիր կէօրիւշմէքտաէ իտիւէր։

Հալպու քի քեաֆֆէյի արապալար իչինաէ պիրի՝ էն զիեաատ ճալիպլի հայրէթ վէ հիւրմէթ օլուպ, պու արապատա օթուրանլարա սիւարիւէր սէլամ վէրտիքլէրի հալտէ, գատընլար տախի օթուրմուշ օլտուգլարը աչըգ արապալարընտան էյիւէրէք իզմարը ըիեաեէթ իթմէքտաէ իտիւէր։

Մէղքիւր արապա՝ պիւեիւճէք վէ սիւսլիւ պիր գալէչ օլուպ, իսկէմլիէսի իւգերինաէ, սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ իքի նէֆէր սէյիս, վէ տէրունը արապատա իսէ, եաս էսվապը լապիս օլարագ իքի գատըն օթուրմուշ իտի։ Պու գատընլարըն կիեինմիշ օլտուգլարը եաս էսվապը՝ հիսս օլունան քէտէր ու էլէմին իւք կիւնլէրինաէ կիեիւէն էսվապտան օլմաերպ, քէտէր ու էլէմի էբէյիճէ պիր վագըթ թէագիպ իթտիքաէն սօնրա կիեիւէն վէ պալօեա կիտիւմէսինէ միւսաիտ օլմասա տա թէննէզիւհ ժահէլէրինէ վէ գօնսէրէ կիտիւմէսինէ միւսաատ իտէն էսվապտան իտի։

Մէրդուման գատընլարտան պիրի թագրիպա էլի եաշլարընտա, լէհճէսի սօլկուն վէ խասթալըգլա միւզտաարըպ օլտուղու հէյեէթինտէն անլաշըլըր պիր գատրն օլուպ, տիկէրի տէ օն տօգուզ եաշլարընտա պիր գըզ իտի։

Բարիս պէլտեսինտէ կիւզէլիք տէնիւէն շէյ հէման սօգագլարտա եիւզէր օլտուղու, հաթթա իչպու բաիթախթտա պինըերճէ կիւզել վէ ճալիպէ գատընլար պուլունտուղու հալտէ, օլ տերէճէ կիւզէլիք վէ ճազիպէթտէ միւքէմմել պիր թասվիրին պէլտեի մէզբիւրէտէ պուլունմազ օլտուղու պեեան իտիւտ, միւպալէղա իտիւմիշ օլմազ։ Իչթէ պու կէնճ վէ տիլբիւպա գըզ՝ մատմազէլ Պանշ տը Շամբի իտի։

Մէղպուրէ սարը լէհճէլի, վէ Շարգը գատընլարա մախսուս լաթիֆ պագըշը վէ ալէա կէօղիւ, սիմասը՝ Բում գատընլարը սիմասը կիպի պէրրագ վէ Ինկիւիզ գըզլարը միսիլու պէեագ վէ բէմպէմի օլուպ, վիճուտի իսէ, օրթա պօյլու վէ Հինտիսթան գըզլարընտա կէօրիւէկէլտիկի վէճհէ հիւսիւնիւ իտի։ Օլ ճալիպ սիմասընտա կէօրիւէն նէվիմա հալը մահղունիեէթ, քէնտիսինէ տիկէր պիր կէօնա լէթաֆէթի մախսուսէ քէսպ իթտիրմիշ օլուպ, իչպու հիւսնի ճէմալինին՝ բուհունա վէ հիսսիեաթը թագիիյեէսինէ տէ մուվաֆըգ պուլունտուղու ըէվիշի հալտէն նիւմունան օլմագտա իտի։

Մատմազէլ տը Շամբի իւէ վալիտեսինին բաքիպ օլտուգլարը արապա եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա, տէրունինտէ սարը լէհճէլի, վէ թէաթրօլարտա պաշլըճա բօլլարը իճրա իտէն գատընլարըն կիյատիքլէրի կիպի ուզուն էթէքլի վէ գաեէթ կէօսթէրիշլի պիր ֆիսթան կիեինմիշ պիր գատրն օթուրմուշ պուլունան տիկէր պիր միւքեէէֆ արապա՝ պուննուն եանընտան կէլիպ կէչտի։

Մատմազէլ տը Շամբի՝ ըեսսամը մէշհուր Բաֆայէլին թէրսիմ իւէմիշ օլտուղու Մէրեէմանէ թագվիրլէրի կիպի սարը լէհճէլի օլտուղու հալտէ, տիկէր արապատաքի գատրն՝ ֆիննօն նամ իւահէ կիպի հէման գըրմըզըմը օյան սարը ըէննկտէ պուլունմազտա իտի։

Պանշ տը Շամբինին կիւզէլիկի՝ ըզգէլի գըզլարտա մէշհուտ օյան բագ վէ խալիս կիւզէլիք օլուպ, անճագ հիւր-

ժէթ վէ թէհայեիւրլէ քէնախսինէ պագանլար օլտուղու համտէ, տիկէրինին կիւղէլլիկի՝ աչըգ ժէչրէպլի գաաբնլարա մախսուս օլմագլա պէրապէր, կէօզլէրինտէ տէ, ևըլարըմ միսիլու, պագանը չարբաճագ պիր իգթիտար մէվճուտ տուր կիպի զանն օլունմագտա իտի։ Մէզպուրէնին սիննի իսէ, ևիր. մի պէ՞չ մի, օթուղ պէ՞չ մի, կիւնահուղ վագթը պիւէ թայեին իտիւէմէեճէք ժէրթէպէտ պիր սըրը իտի։

Պու գաաբնըն արապասը՝ տիկէր արապաեը գարչըլատըղնտա, օլ կէնճ գատըն՝ մարքիզտը Շամրի իւէ գըզընա արսըզճա աթֆը նազարը տիգգամ իթտի։ Մարքիզ վէ գըզը պու պագըշը տէրք իթտիւէր իսէ տէ, կէօզլէրինի պիւէ եօ. գարը գալտըրմագսըզըն կէչիպ կիթտիւէր։ Հալպու.քի տիկէր գատըն, խըրսլա տօտագլարընը ըսըրարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օ՛հ, ևիւգիւմէ պագմաեա քէնահիէրինի եագընտա ժէճպուր իտէճէեիմ, տէտի։

Մէզքիւր իքի արապանըն եէկտիկէրինէ թէսատուֆ իթտիքլէրի սըրատա, աթա սիւար օլմուշ օլան իքի կէնճէր հէմտան այնի վագըթտա տուրտուլար։

Պունլարտան պիրի՝ Շանգ-էլիզե ճատաէսինտէն եօգարըեա տօղրու կէլմէքտէ, տիկէրի տէ այագըեա էնմէքտէ իտի։

Իքէ աթը՝ ինկիլիզ աթլարընա գօչուլու օլարագ սիւրաթլէ կէչմէքտէ պուլունան լանտօ արապասընտաքի գատըն իւէ սէլամլաշտը։ Տիկէր աթը տա, նազարը տիգգամըը, գալէշ նէվինտէն օլան արապատա օթուրմուշ պուլունան մատմազէլ պլանշ տը Շամրիեէ աթֆ իյլէտի։

Պիրինճիսի՝ եալընըզ բարմագլարընըն ուճունու շաբգասընա կէօթիւրմէքլէ իքթիֆա իտիպ, տիկէրի իսէ եէրէ գատար էյլէրէք սէլամ վէրտի։

Արապալարըն ուզագլանմասընտան սօնրա իքի տէլիգանլըլար՝ եէկտիկէրինտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա տուրտուգլարընտա, պիրի պիրինի թանըտըլար։

Պիրինճիսի.- Վա՛յ, Ֆապիէն սէ՞նմիսին տէտի։

Իքինճիսի.- (մէգքիւր թէսատուֆտէն տօլաեը պիր աղճանը սըգգըն կէօրիւնէրէք.) էվվէթ, Բօլան պէնիմ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու։

Բօլան թէսմիեէ իթտիկլիմիզ կէնճ, տէրհալ տիկէրինէ եագլաշարագ,

— Օրմանտա՜ն մը կէլիեօրսուն, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ։

— Ավտէ՞թ մի խոիեօրսուն։

— Պիլմէմ... անճագ պու կիւն հավա քէք կիւզէլ օլտուղունտան, պիր տէֆա տահա Շանգ-էլիզե ժէյտանընտան կէչմէք արզուսինտէեիմ։

Բօլան.- (կիւլիւմսէեէրէք.) էվվէլէմիրտէ թաստավուրուն պու օլապիլիր, սանիէն տէ...

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ.- Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն։

— Տիմէք իսթէեօրում.քի, եէրէ գատար էեիլէրէք սէլամլաշտըղըն ճալիպ գըզըն ըաքիպ օլմուշ օլտուղու արապաեր տա թաագիպ իտէպիլիրսին։

— Ազիզիմ Բօլան տը Գլաեէ, աղ էվվէլ սէլամ վէրտիկիմ գատընլար՝ մարքիզ տը Շամրի իւէ գըզը տըր. անճագ սէնին տօտագլարընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ՝ միւնասիպէթսիզ տէյիլ իսէ տէ, մանէասըզ տըր։

— Ճճա՛յիպ, սէն մատմազէլ տը Շամրի իւէ նիշանը տէ՞յիլմիսին։

— Խայր։

Ֆապիէն՝ մահդունիյեէթլէ պու ճէվապը վէրիպ, պատհու Բօլանը սէլամլաեարագ օրատան մուֆթարագաթ իթմէք իսթէտիկինտէ, Բօլան քէնահսինի ալըգօեարագ,

— Սանա պիր սէօղիւմ տահա վար տըր, տէտի։

Վիգօնթ տուրտու, վէ մուսահիպի,

— Իքի աթը լանտօեա տիգգամ ի՞թտին մի, տէյի սիվալ իթտի։

— Ցէրունինտէ պուլունան գատընա էլին իւէ սէլամ վէրտիկին արապաեա՞մը։

— Էվվէթ։

— Ո գատընը թանը՞րմըսըն։

— Ինուն տա իսմի մատմազէլ տը Շամրի տիր, վէ տիկէրինին խըսըմը տըր...

Պու սէօզլէր իւզէրինէ վիգօնթ Ֆապիէնին լէհճէսի սօլտու վէ կէօզլէրինտէ, երլտըրըմ չըգարճասընա պիր հալ զուհուրա կէլտի։ Մէրգումա էլինի ուզաթըպ, Բօլանըն գօլունու թուրթտուղու հալտէ,

— Տօ՛սթում Բօլան, չարուգ պանա չունու սէօյլէ քի, չիմտիքի տէտիկինէ գավիէն վէ նամուսքէարանէ ինանը՞ըօրմուսուն։ Պունու սէօյլէտիկին թագտիրտէ սանա աֆվ իտէճէիմ, տէտի։

Վիգօնթ Ֆապիէն՝ հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ մէզքիւր քէլիմէլէրի իրատ իթտիկինտէն, մուսահիպինին իւզէրինտէ զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթտի։ Լաքին Բօլան իսթիւարը սիւքիւթ իթտիկինտէն, Ֆապիէն,

— Սէօյլէյէ՞ճէքսինին, տէյի թէէքրարլատը։

Նիհաւէթ Բօլան՝ չու վէճհլէ ճէվապա աղազ իլէտի։

— Ազիզիմ մօնսիէօ Ֆապիէն, արզունուզ մուճիպինճէ սիզէ ճէվապ վէրէճէէիմ։ Սէլամ վէրտիկիմ գատընը՝ միւթէվէֆա մարքի հէքթօր տը Շամրինին գըզգաբընտաչը մատմազէլ տը Շամրի տիր, վէ սէրվէթի՝ գօնթ տը Շամրի իսմինտէ պիր քիմսէ թարաֆընտան սօէուլմուշ տուր։

Ֆապիէն։ — (պիր աղ էվվէլքի հիտտէթինտէն տահա զիեատէ միւտհիշ օլան պիր սիւքիւնէթլէ։) Ալթըգ էվվէրիր։ Թաաթի իթտիկիմիզ պիր իքի ճիւմլէ՝ միւքեալէմէմիզի գաթթ իթմէքլիկէ քեաֆի տիր։

— Նասըլ իսթէրսէն, էօյլէ օլսուն։

— Անճագ պէն սէնտէն եէտի սինն պիւեիւք օլտուղումտան, եանի սէն երիմի իշչ, վէ պէն օթուզ եաշընտա պուլունտուղումտան, վէ պունտան գաթթնագար իշթթեար ամճան ըվալէ թարաֆընտան պանա լթավսիեէ իտիլմիշ լտուկինտէն, պիլճիւմլէ վէսաիթի սուլհիեէի իճրա իթտիքտէն, վէ մատմազէլ տը Շամրի օլտուղունու պէեան իթտիկին գատընըն՝ ախլէագը պօզուգ գարըլարտան պուլունտուղունու պէեան իյլէտիքտէն սօնրա, էն սօն տէրէճէտէ չայեանը թէէսսիւֆ նէթիճէեէ գարար վէրէճէեիմ։

Պու իֆատէ իւզէրինէ Բօլանըն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սուրէթտէ սօլուպ,

— Վիգօ՛նթ Ֆապիէն, սիզ պիր գատընը թահգիր իտիեօրսունուզ, տիմէք ալչագսընըզ, տէտի։

Վիգօնթ, հիտտէթինտէն նաչի սարսըլարագ,

— Բէք էյի, եարըն տուէլլօտա սիզի թէլէֆ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Բօլան։ — Պէն խանէմէ ավտէթ իտիեօրում, չահիտլէրինիզի օրատա պէքլէմէէճէեիմ։

Ֆապիէն։ — (մէրգումա տէլիգանլրընըն օրատան մուֆարագաթը էսնասընտա։) Տո՛ւրունուզ, սիզէ պիր սէօզիւմ տահա վար տըր։

— Պանա նէ՞ սէօյլէմէք իսթէեօրսունուզ։

— Սիզ պէնի թահգիր իթտինիզ, վէ հէր նէ վագը օլսա, տուէլլօ իտէճէկիմիզի պիլէճէք գատար պէնի թանըրսընըզ։ Անճագ սիզ, միւհթէրէմ պիր կէնճ օլտուղունուզ, վէ պիրիպիրիմիզէ տօսթ վէ գօմշու պուլունտուղումուզ հասէպիյլէ, պէնի օն տագըգա տահա տինլէեէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշում տուր։

— Նէ՞ ֆայտէսի վար տըր։

— Ամբընըզը պէնիմքինին եանընա կէթիրին վէ կիտէրէք պէնի տինլէեին։

Վիգօնթ Ֆապիէն պու սէօզլէրի էօյլէ պիր թէէսսիւլի սուրէթտէ իրատ իթտի քի, կէնճ խասմի իսթէր իսթէմէզ թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթլա աթընը տիկէր աթա եագլաշտընըգ,

— Թէէմին օլունուզքի մօնսիէօ, վագը օլան հարէքէյ թիմ, սըրֆ լաթիֆէ իտի, տէտի։

Վիգօնթ տախի ճէվապէն,

— Մո՛նսիէօ, չիմաի մէսէլէ պիզոէն չըգմըշ տըր, տէյի մուգապէլէ իթաի։

— Օ հալտէ մատտէ քի՞մին հագդընաա տըր։

— Պիր ֆամիլեանըն նամուսու հագդընաա տըր, անճագ պու ֆամիլեանըն նամուսունա իաալէլ կէթիրմէք իսթէեէն պիր գաալն հագդընաա ֆիքրինիզի աչմագ իսթէրիմ։

— Մո՛նսիէօ, սիզի տինլէեէճէկիմէ սէօզ վէրտիմ. սէօյլէեինիզ, ֆագաթ, էֆքեարըմըն ասլա թէպտիլ օլմաեաճաղընա թէէմին օլունուզ։

— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, ֆագաթ եինէ սիզ պէնի տինլէեինիզ։

Պու սէօզլէր իլէ մէրգումյար էթուալ ճաատէսինէ տօղրու իլէրլէտիբլէրի սրըաատա, վիգօնթ Ֆապիէն չու սուրէթլէ իֆաատէեէ աղաղ իյլէտի։

6

— Պէնիմ ֆամիլեամ՝ Շամրի ֆամիլեասը միւթէալիւգաթընաան տըր, Իմոի նամուսում հագդը իչին սիզէ սէօյլէըիմ՛քի, վագը օլաճագ իֆաատէմ սըրֆ հագըգէթ տիր։

Բօլան.— Սէօյլէեինիզ։

— Հէնուզ եասը՝ աղ էվվէլ սէլամ վէրտիկիմ գաատընլար թարաֆընաան թուրթուլմագտա օլան միւթէվէֆա մարքի տը Շամրի պունաան օն սէքիզ սէնէ էվվէլ սուէլլօտա թէլէֆ իտիլմիչ օլան ագրաապասընաան մարքի Հէքթօր տը Շամրինին միրասընա վարիա օլմուչ տուր։

— Պունու պիւիեօրում։

— Մաաէմ՛քի պիւիեօր իսէնիզ, քէնտի թապիրինիզճէ մատմազէլ տը Շամրի գա՞չ եաչընաա օլապիլիր։

— Եիրմի պէչ եաչընաա տըր, վէ էօյլէ օլսուդունու տա կիզլէմէեօր։

Ֆապիէն՝ թէպէսսիւմիւնիւ մէնն իյէ։

— Տիկէր թարաֆտան մարքի Հէքթօրուն գըզդարընտաչը օլսուդունու սէօյլէեօրսունուզ, էօյլէ տէյի՞մի, տէտի։

— Պու պապտէ իսպաթըմ վար տըր։

— Տիմէք օ գըզ՝ Հէքթօրուն բէտէրի մարքի տը Շամրինին գըզը տըր։

— Թապիի։

— Լաքին ազիզիմ Բօլան, մարքի 1816 տա, իքինճի ինգլազ տէվրինտէն պիր սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմիչ տիր։ Իմոի, մատմազէլ տը Շամրինին եիրմի պէչ եաչընաա օլսուդունու նա՞սըլ գապուլ իտէբիլինիզ։ Չիմոի 1859 սէնէսինտէ պուլունուեօրուզ, վէ օ մատմազէլտէ, ագալլի օթուզ այթը եաչընաա օլմալը տըր։

— Իհթիմալի հօգ տուր, մարքի տահա կէճ էօլմիչ տիր։

— Աֆվ իտէրսինիզ, պէն թարիխլէրի բէք էյի խաթըրլըրմ, սէօյլէտիկիմ թարիխլէր բէք տօղրու տուր։ Թէէմին օլունուզ ազիզիմ Բօլան, վէ խուսուսիլլէ իզզէթի նէֆսինիզ հագդընաա միւթմէեին գալընըզ։ Զիւնքի սիզ, մատմազէլ Շամրի թէամիեէ իթտիկինիզ օ գատընը՝ տէրէճէեի նիհաեէտէ սէվէրսինիզ, վէ...

Տիկէր տէլիգանլը հիտատէթ ու ղազապլէ մուսահիպինին սէօզիւնիւ քէսիպ,

— Վիգօ՛նթ Ֆապիէն, չու իսթիհզազքեարի թապիրլէրտէն կէրի տուրմանըզը րէճա իտէրիմ. պէն, միւթէվէֆա մարքիզ տը Շամրինին քէրիմէսի Անտրէեէ եազմըչ օլսուդու մէքթուպլարը կէօրտիմ, պինաէն ալէյհ իրի տիւրլիւ էֆքեարըմ օլամազ։

— Ազիզիմ, մատմազէլ Անտրէ՝ ֆիլվազը մարքի Հէքթօրուն վալիտէսի մատամ տը Շամրինին գըզը տըր։

— Ցիմէք սիզտէ անլաեօրսունուզքի...

— Լաքին այնի վագըթտա Պուատա տավա վէքիլի Պրիւնօ իսմինտէ պիրինին տէ գըզը պուլունմագտա տըր. չիւնքի մարքիզ տը Շամրի տուլ գալտըղը գէման օ ատէմլիէ աչըգպազըգ իթմիշ տիր.

Պու արա Բօլան, թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ վիգօնթ Ֆապիէն Թահգիրամիզ սուրէթտէ չէօյլէճէ տէվամ իյլէտի.

— Մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ, վալիտէսինին եանընտա էօքսիւզ կիպի պէօեիւտիւկիւ հալտէ, մարքի Հէքթօրուն իրըմը վէ վարիսի պուլունան միւսիւ գօնթ տը Շամրինին սաեէսինտէ ուզուն միւտաէթ եաշաեապիլմիշ տիր, չիւնքի մարքի Հէքթօրուն թէննսիպլի ալէյհինտէ օլարագ, գօնթ տը Շամրի, մատմազէլ Անտրէէէ գայտը հաեաթլէ օն իքի պին ֆրանգ իրատ թախսիս իյլէմիշ տիր. Շու տա սահիհ տիր քի, վալիտէսինին վէֆաթընտա մատմազէլ Անտրէ, քէնտինէ այիտ օլմաեան վէ բէտէրի իլէ վալիտէսի թարաֆընտան թէրք իտիլմիշ պուլունմաեան պիր իսմի քիւսթախճասընա թաշրմաեա պաշլամըշ վէ պու սուի իսթիմալէ տէ գանատաթ իթմէէրէք, օ իսմի ըէզիլու պէտնամ իյլէմիշ տիր.

Բօլան չիտատէթ ու զազապընտան նաշի պիւսպիւթիւն քէնտինտէն չըգարագ,

— Մօ՛նսիէօ, տէտի.

Ֆապիէն իսէ սօզուգ գան իլէ չէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Միւսաատէ իտինիզ սէօզիւմիւ իքմալ իտէեիմ, եարըն պէնի թէյլէֆ իտէճէքսինիզ, ֆագաթ պու կիւն պէնի տինլէէինիզ, պէն սէօզիւմիւն սահիպիեիմ. Մատմազէլ տը Շամրի թէամիէ իթտիկինիզ գաատն՝ գանուզը ալէմ խարճինտէ պուլունան վէ քէնտիլէրի իչին նամուսլու պիր էվին գաբուսու աչըլամաեան, վէ պիզիմ իչին տէ աեագյարըմըզտա մահմուզ, վէ աղզըմըզտա սիկարա օլարագ խանէլէրինէ կիրմէք գապիլ օլան գաատընալատան պիրի տիր. Ազիզ տօԹու՛մ, սիզ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօեու սէվիեօրսունուզ,

պէն տէ սիզին աչգ ու մուհապպէթինիզի պուլանտըրմագտա օլտուղումտան տօլաէը հագըգէթէն թէէսսիւֆ իտիեօրում, լաքին նէ չարէ, իգթիզաի հալ պէօյլէ իճապ իթտիրիեօր, իմտի նի՛չին պու գըզ, մարքիզ տը Շամրի իլէ գըզընըն եիւզինէ էօյլէ արսըզճա պագմաեա միւթէճամըը օյուեօր.

Բօլան պու սէօզլէը իւզէրինէ աթընը տուրտուրուպ,

— Վիգօնթ Ֆապիէն, սիզի սապը ու թէհամմիւլլէ տինլէտիմ, լաքին արթըգ տինլէեէմէմ, իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ, եարըն հիսապլարըմըզը թէսվիեէ իտէրիզ, տէտի.

Պէօյլէճէ հէը իքինի տէ աթլարընը սիւրիւպ, եէկտիկէրինտէն այրըլտըլար.

Բօլան՝ հէեէճանը ազիմ իչինտէ օլարագ, Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընտա վագը 18 նուէմբրօլու պիր խանէէէ կիտէրէք, գաբուճուեա,

— Մատմազէլ տը Շամրի ավտէթ իթտի՞ մի, տէյի սիվայ իթտի.

— Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի գաբուճու ճէվապ վէրտի.

Բօլան աթտան տէրհալ էնիպ, մատմազէլ տը Շամրինին եալընըզճա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու պիրինճի գաթտա չըգտը, վէ ազ էվվէլ վիգօնթ Ֆապիէնին իֆատէի վագըտասընը թատտիգ իտէրճէսինէ ալապիլտիկինէ մէրգումէնին տափընը բէսինէ կիրտի. Պատէհու, գաբուեու քէնտիսինէ աչմըշ օլան վէ սալօնուն էշիկինտէ եալընըզ պուլունան պէալէմէեէ խիթապէն.

— Մատամըզըզըն կէլմիշ օլտուղունու աչաղըտան պանա խապէր վէրտիլէը. Վիրուտիմի քէնտիսինէ պիլտիրի՞միսինիզ, տէտի.

Պէալէմէ.. Մատմազէլ քիմսէեէ կէօրիւնմէեօր.

Բօլան.. (Հայրէթլէ.) Վա՛յ.

— Լաքին էկէր պէքլէրսէնիզ, գապուլ իտէր.

Տէլիգանլը, գաչլարը պիրտէն պիրէ չաթըլարագ,

— Հէը հալտէ միւսաֆիրլէրի պուլունմալը տըր, տէյի պէեան իյլէտի.

— Էվէնթ մննսիէօ։

— Օ հալաէ գարթըմը քէնտիսինէ կէօթիւրիւն։

Բօլան, պու թէատիրէ միւրաճաաթըյա, մատմազէլին քէնտիսինի տէրհալ գապուլ իտէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ իտի։ Գէօլէմէնին՝ գարթը ալըպ ղայպուպէթի էնտասընտա, Բօլան սալօնտա գալարագ էնինէ պօեունա տօյաչմաեա պաշլատը։ Ազ սօնրա պէսլէմէ ավտէթ իտիպ, սօղուդ գան իլէ,

— Շու տագըդատա մատմազէլին մննսիէօեիս գապուլ իթմէսի գապիլ օլամաեօր։ Էկէր սաաթ սէքիզտէ թէքրար կէլիրսէնիզ, օ հալաէ գապուլ օլունա-գիլիրսինիզ, տէյի ճէվապ վէրաի։

Տէլիդանը հիատէթ վէ ղաղատյա,

— Իլք տէֆա տը քի Անտրէ պէնի գապուլ իթմէէօր, տէյի պէեան իթտի, վէ ղաղապնաք պիր հալ իլէ օրատան մուֆարագաթյա հայվանընա րաքիպ օլուպ, Բրօվէնս սօղաղընտա վագը 5 նումէրօյու տաիրէսինէ ավտէթ իլլէտի, վէ օրատա գաբանըպ գալտըղընտա, սէվտիքլէրի ախլէագը պօղուդ պիր գատընըն՝ քէնտիլէրին ըէյինի ալմագօզընը, պաշլարը թէպենիաթընըն չէքլինի թէպատիլ իթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրի կիւն, նամուս վէ իթիպարլարընա խալէլ կէլմիշ կիպի ֆարզ իտէն եիրմի իւչ եաշլարընտաքի ճահիլլէրէ մախսուս պիր թարզը եէիս իլէ, քէնտի քէնտիւե,

— Ա՜հ, գատընըար, գատընըար, տէտի։

Բօլան տը Գլաեէ՝ եիրմի պին ֆրանգ իրատա մալիք էօքսիւզ պիր տէլիդանը օլուպ, չըվալիե տը Գլաեէ նամ իհթիեար պիր ամճատան պաշդա հիչ պիր ադրապատը պուլունմատըը ճիհէթլէ, պունուն վէֆաթընտա սէքիզ տօղուդ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք օլաճագ իտի։

Բօլան հէնուզ բէք կէնճ իքէն, Բարիս էօմրիւնէ տախիլ օլմուշ օլմատյա, թապիեաթընտա մէվճուտ օլան զէվզէքճէ աթվարը էկէր օլմատա, պիր տէրէճէ թէճրիպէ տահիպի օլապիլիրքէն, մահզա գալպէրինէ, թէխայեիւլաթլարընա, վէ պիր թագըմ պօշ վէ հէվաի չէյլէրէ տաիմի սուրէթտէ ալ-

տանան ճահիլլէրտէն օլմասը, վէ տահա զիեատէ ֆէնասը չուքի, կիւեա բուհլարընտա նէվիմա ագլու ֆէթանէթի ալիեէ մեվճուտ օլտուղունա գանմըշ օլան թագըմտան պուլունմասը ճիհէթլէ, պէշ սէնէտէն պէրու Բարիստէ սէրպէսթիեէթլէ եաշատըը հալաէ, սէրվէթինին պիր միդտաըընը էլտէն չըգարըպ, գատընարա քէնտիսի տէրէճէի նիհաեէտէ իղհարը աշգ ու մուհապպէթի իթտիկի հալաէ, անլէրին ալչագճասընա քէնտիսինի ալտաթմըշ օլտուգլարընը զանն իթմէքտէ իտի։

Բօլան՝ կիւնիւն պիրինտէ մատմազէլ տը Եամբրիէ, պիր տէրէճէ չիւպհէլի ալէմիչինտէ թէեատիւֆիէ, պունա ֆէվգէլատէ տիլտատէ օլտուղու հալաէ, իւչ այ մուդատտէմ քէնտիսինի տաիրէի իղտիվաճընա ալմագլընը թէքլիֆ իթտի։

Իշպու իւչ այ միւտատէթ զարֆընտա Անտրէ, մէրդումիէ հիսսիեաթա վէ նազու ճիլվէլէրէ մախսուս պիր թագըմ գոմէիալարտա պուլունարագ, կեահ մէրդումուն աշգ ու մուհապպէթինտէն միւթէէսսիր օլարագ, կէնճ զէմանընտան պէրի էվլէնմէքտէ նէֆրէթի իթտիկինի թէէմին իլլէտիկի հալտէ, պու տէֆա անըն իլէ էվլէնմէհէ մուվաֆֆագաթա հազը կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ կեահ տախի մէրդումա խիթապէն, «տօսթում, սիզ մէճնուննատնուզ· պէն արթըգ իհթիեարլաշմըշ պիր գատընըմ··· շու էանատէ եիրմի պէշ եաշընտա պուլունուեօրում» տիմէքտէ իտի։

Իւչ այտան պէրի Բօլան՝ եավաշ եավաշ տօսթլարընը վէ կլիմատիկի մահէլլէրի թէրք իտիպ, պիւթիւն վագթընը մատմազէլ Անտրէ տը Եամբրիէ հասը իթմիշ, վէ աշգ ու մուհապպէթի տէնիլէն շէյ քէօր օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէնին կիւեա քէնտինի արթիսի վէ իչտամ մագամընտա կէօսթէրէբէք, խանէսինտէ պիր չօգ իչտամլարը, մուհարրիրլէրի վէ թէաթրօեա մէնտուպ գատընարը գապուլ իթմէսինէ պէրապէր, Բօլան եինէ մէրդումէհէ փադիլէթի սահիպի պիր գատընը նազարընա պագմագտան տուր օլմամըշ իտի։ Հաթթա կիւնտէ բէք չօգ տէֆա, եանի սագահ, էօյլէն վէ ագշամ, հէր սաաթ մէզպուրէնինին նէզտինէ կլիմատիկի հալտէ, իլք տէֆա օլարագ

գապուլ իտիվէմիչ օլտուղունտան, մէրգում, օ սաաթտա ագըընա ճիննէթ կէլէճէկինի զանն իթտի, վէ աշըգ օլանլար՝ եազմադ իլլէթինէ միւպէթէլա օլմալարըմըա, տէրհալ էլինէ պիր գալէմ ալըպ, աթիտէքի թէզգիրէեի եազըը, վէ մէօհիւրլէեիպ, Մէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա կէօթիւրմէսի իչին արապաճըընա թէսլիմ իթտի։

Իշպու թէզգիրէտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըչ իտի.

«Պուլունտուղունուզ վէ պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէտիկինիզ խանէտէն տիշարը չըգըեօրում։

«Քէտէրի ազիմիմտէն նաչի թէճէննիւն իթմիչ օլտուղում, վէ մուամէլէի չէտիտէնիզին սէպէպինի պիլմէտիկիմ կիպի, անլամաեա տա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ, վէ աճապա պէնի սէվի՞եօրմուտունուզ տէյի տիւշիւնէրէք տիթրէտիկիմ, վէլ հասըլ հէր չէյի գարանլըգ իչինտէ կէօրտիւկիւմ հալտէ, խանէմէ ավտէթ իթտիմ։

«Ա՜հ, ճէհէննէմին քեաֆֆէյի իչքէնճէլէրի րուհումա տասխիլ օլտուգլարընտան, թարիֆի նագապիլ պիր սուրէթտէ տիւչարը իզթիրապ օլուեօրում։

«Իմտի տիզ իւզերինէ կէլէրէք, պիր քէլիմէնիզի, պիր լուֆֆունուզու իսթիրհամ իտէրիմ։ Նէ՞ վագը օլտու։ Ճէվապընըզա պէքլէեօրում։

«ՐՕԼԱՆ»

Խըզմէթքեար իշպու թէզգիրէեի կէօթիւրտիւկիւ սըրատա, Բօլան տա քէմալը էնտիչէ իլէ ճէվապա պէքլէտի։

Խըզմէթքեարըն զայպուպէթի եարըմ սաաաթ իմթիխտատ իթտիկի հալտէ, Բօլան՝ Բարիս տէնիզինատ քէնտիսինտէ ըէհպէրլիք վէ տիւմէնճիլիք իթմիչ օլան տօսթը խալիսի վիդօնթ Ֆապիէն իլէ իրթէսի կիւն տուէլլօ իտէճէք օլտուղունու միւլահազա, վէ մէրգումանն՝ մատամազէլ տը Շամրի թէսմիէ իթտիկի գատըն հագգընտա սէօյլէտիկի թահգիրամիզ սէօզլէրի տէրխաթըը իլլէտի։ Հաթթա Բօլան, գալպէն ֆէվգէլատէ մահտուտ վէ Ա՜նտրէնինն ֆապրիէթի հագգընտաքի իթիդատընա

ճա բէք գավի օլմագլա պէրապէր չիւպհէ իթմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէտի, վէ պիթթապի պու չիւպհէ էվվէլ էմիրտէ կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք մէրթէպէտէ պիր լէքէ օլտուղու հալտէ, կիթտիքճէ պիւեիւէրէք ֆիքրինէ եաէրլտը։ Պունտան պաշգա մատամազէլ տը Շամրի իւչ այտան պէրու հէր սաաթ քէնտիսինի գապուլ իտէրքէն, Նօյէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա եանի պիր գատըն թարաֆընտան տահմա միւսաֆիր գապուլ իտիէպիլէճէկի պիր օբրատա քէնտինէ րէտտ ճէվապը վէրիլմիչ օլմասը՝ օլպապտէքի էֆքեար ու իթթիհատընա տահա գիեատէ թագվիեէթ վէրմէքտէ իտի։

Պիչարէ աշըգըն թէհայեիւլաթը պու եօլլարտա իլէրլէտիկի էննատէ, կէօնտէրտիկի խըզմէթքեար ավտէթ իտիպ, կէթիրտիկի ճէվապնամէ իլէ Բօլանըն չիւպհէլէրի իզալէ օլունտու։ Զիւնքի մատամազէլ Անտրէ տը Շամրի պու ճէվապնամէսինտէ, վիլաեէթտէ պուլունան ագրապաբընտան պարօն տը Շամրինին աբանօրզ վիրուտի՝ քէնտիսինի եանի Բօլանը գապուլ իլիմէսինէ ժանլի օլտուղունու պիլտիրմիչ, հալպու քի պունու թագվին իթմէք իչին սուլհ չայը իչմէք իւզրէ օ ագշամը սաաթ սէքիզտէ խանէսինէ կէլմէքլիկէ տավտէթ իլլէմիչ իտի։

Օլ վագըթ, սաաթ պէշ օլուպ, մատամազէլ տը Շամրի իսէ, պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, սաաթ սէքիզտէ քէնտինի գապուլ իտէճէք օլտուղունտան, իւչ սաաթ պէքլէմէքլիք, մէրգումիչին իւչ ասըր գատար պէքլէմէեէ մուատիլիտի։

Ֆիլվագը աշըգպագլարըն լիսանընտա պէքլէմէք իչին թայեին օլունան պիր սաաթըն պիր ասըր գատար ուղուն պիր միւտտէթ անլաշըլտըգընա տիգգաթ օլունմուշ տուր։

Բօլան, իշպու թիւքէնմէզ իւչ սաաթը նասըլ կէչիրէճէկինի տիւշիւնմէեէ պաշլատը։

Լաքին համտ օլտուն Ֆապիէն իլէ վուգու պուլաճագ տուէլլօսունու տէրխաթըը իթմէքլէ, չահիտլէրինի պուլմագլըգը միւլահազա իլլէտի։ Իմտի մէնսուպ օլտուղու սէրգլեեէ ապիմէթլէ, օրատա թատմրիթտի, պատէհու օեունն սալօնունա

կէչիպ, սաթրանճ օյնամագ տա պուլունան եիրմի իւչ եաշլա-
ըընտա էքի տէլիգանլը պուլտու։

Մէրգուման կէնճլէրտէն պիրի՝ Բօլանա պագարագ,

— Վա՛յ, սէ՞նմիսին տօսթում, տէտի։

Բօլան։ — Օէլամ Օղթավ, սէլամ էտմէն, պէն տէ սիզի արաեօրտում։

— Պիդի՞մի արաեօրտուն։

— Էվվէթ սիզի։

Օղթավ։ — Մուխթլագա տուէլլօն օլմալը տրը։

— Էվվէթ։

— Նէ՞ վագըթ։

— Եարըն սապահ։

— Ֆապիէն տ'Ամօլ իլէ՞մի։

— Էվվէթ։

— Իշթէ պու գարիպ։

— Նի՞չին գարիպ օլուեօր։

— Զիւնքի Ֆապիէն սէնին տօսթուն տուր։

— Տօսթում՝ իտի, չիմտի տէյիլ տիր։

Օղթավ իտմինտէ օլան տէլիգանլը աեագա գալդըպ, էլինէ Բօլանըն ումուդու իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Տօ՛սթում, մատէմ՝ քի պիզի շահիտ ինթիխապ իթմէք իւզրէ հագդըմըզտա տօսթլուդ վէ իլթիֆաթ կէօսթէրիեօրսուն, վուդուխ հալի իգըտար վէ իթիրաֆ իթմէյիսին, չիւնքի շահիտլէրին վազիֆէսի ճիտտի օլմազլէ, էսպապը մուճիպ մաչիւմ օլտուղու հալտէ, տուէլլօ իտիլմէսինէ միւսաատէ իտէպիլիրիզ։

Բօլան։ — (սաաթընը չըգալըպ սօղուդ գան իլէ։) Ազըզ տօսթլարըմ, չիմտի սաաթ ալթը պուչուդ տուր։ տահա պիր սաաթ վագթըմըզ վար տըր։ Իմտի պէնիմլէ պիրլիքտէ պիր վիսթ օյնամագ իՙսթէրմիսինիզ։ Սիւսլէրինիզէ ճէվապ վէրմէք իչին պէնճէ էն էյի թէտապիր պու տուր։

— Նէ՛ գարիպ թէտապիլ։

— Եարըն Ֆապիէն տ'Ամօլ իլէ տուէլլօ իտէճէիմ, Ֆապիէնէ աթիտէքի թէզքիրէեի եազմըղ իտի։

գաթ պուննուն սէպէպինի նէ՛ պէն, նէ՛ քէնտիսի պէեան իտէմէեիզ։ Անճագ սիզ պէնիմ չահիտիմ օլմաեա վէ իչի կիզլի թութմաեա բազը օլո՞ւրմուսունուդ։

Օղթավ։ — Օհօ՛, պէն իչի քէչի իտիեօրում։ մատտէ գա-
տընա տայիր տիր։

— Պէլքի։ ։ ։ հէր նէ իսէ թէքլիֆլիմի գապուլ իտի՞եօր-
մուսունուզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ եարըն սապահ սաաթ ալթըտա խանէմէ կէլ-
մէլիսինիզ։

— Բէք էյի, կէլիրիզ։

Բօլան՝ գալէմ, քեաղըտ վէ միւրէքքէպ խօթէեիպ, Ֆա-
պիէնէ աթիտէքի թէզքիրէեի եազըը։

«Մօ՛նսիէօ,

«Պու ագշամ խանէմտէ պուլունմաեաճաղըմ վէ պինաէն ալէյհ չահիտլէրինիզի գապուլ իտէմէեէճէեիմ։ Լաքին էկէր խօթէրսէնիզ, եարըն սաաթ եէտիտէ, չահիտլէրիմ վէ գը-
լըճլարըմ իլէ պիրլիքտէ օրմանտա, Արմընօնվիլ քէօշկիւնիւն արգա թարաֆընտա պուլունուրում։

«ՐՕԼԱՆ ՏՔ ԳԼԱՅԷ»

Բօլան՝ սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ սէրգլըընտան մու-
ֆարագաթլա, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէք իւզրէ խանէսի-
նէ ավտէթ իթտի, վէ օրատա Պըզանսօնտան իհթիեար ամ-
ճասը չըվալիէ տը Գլաեէ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիչ օլա-
բագ պիր մէքթուպ պուլտու։ Պու մէքթուպտա չըվալիէ շու սէօզլէրի եազմըղ իտի։

«Եէ՛կէնիմ՝ պիր իզտիվաճ խուսուսընտա բէյիմի խօթէ-
եօրսունուզ։ Մէքթուպունուզուն միւնտէրիճաթընա պագը-
լըրսա, քէնտիսի իլէ էվլէնմէք արզուսինտէ օլտուղու-
նուզ գաատըն, սինէմինտէն գայրէ, հէր նօգթտի նազար-
լա պանա մուվաֆըգ կէօրիւնմէքտէ տիր։ Շունա տիգ-

գաթի իտին քի, պիր երքեք տափմա քէնտինտէն ագալլի օն սինն քիւչիւք օլան գատըն իլէ էվլէնմէլի տիր։

«Անճագ պու գայրը իսթիրազի իլէ պէրապէր, ինթիխապընըզը թասվիպտէն կէրի տուրմամ։ Եամրի խանէտանը՝ էսկի վէ հաթզի ատալէթ պիր խանէտան օլուպ, հեր ֆէրտինին՝ բարլագ պիր իսմտէն պաշգա, տափմա եիրմի պին ֆրանգ իրատը պուլունմագտա տըր...»

Բօլան՝ պունտան իլէրիսինի օգուտմագ իսթէմէեիպ, քէմալը մէսէրրէթլէ էսվապընը թէպտիլ իթտիքատէն սօնրա աճէլէթէն Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա ազիմէթ իլլէտի։

Անտրէ կիւզէլ պիր հալվէթ օտասընտա մէրգումու պէքլէմէքտէ օլուպ, աթէշլին գարշըսընտա պիր գանարէտէ եասլանմըշ օլտուղու հալտէ, էլինտէ, Լամարթինին «Միւլահազաթը չաիրիեէ» նամ քիթապընը թուրթմագտա, վէ թավրու պագըշընտա էսէրը մահզունիեէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի։

Բօլան իչէրի կիրտիկի գիրման, մէզպուրե, էլինի Բօլանուզաթըպ, օ տախի տիզէրինէ գաբանարագ,

— Ալընըզ չու մէքթուպու օգուեունուզ... պագալըմ պունտան սօնրա պէնի րէատա իտէմիմինիզ, տէտի, վէ այնի վագըթտա ամճասընտան ալմըշ օլտուղու մէքթուպու իթտա եյլէտի։

Անտրէ՝ մէքթուպը մէզբիրու ալըպ, պիր ուճտան տիկէր ուճա գատար օգուտու, վէ օգումագընը իքմալ իթտիկինտէ,

— Սիզ տիվանէսինիզ, տէտի,

— Տիվանէ՞ մի,

— Շիւպհէսիզ, չինքի նի՞չին ամճանըզա պու քէյֆիեէթի եազընըզ,

— Լազըմ իտի,

— Էվվէլ էմիրտէ պէնիմ ըէյիմի տրմալը իտինիզ. պագալըմ պէն միւսաատէ իտէճէ՞ք մի իտիմ։

— Տիմէք պէնի արթըզ իսթէմէեօրսունուզ. հալպուքի տահա տիւնքի կիւն...

— Տիւն պաշգա պու կիւն պաշգա... պունտան գաթինազար հէնուզ տիւշիւնմէք իսթէրիմ... իմտի պանա սէքիզ կիւն մէօհլէթ վէրին, վէ պիր եէմին իտին։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Սէքիզ կիւն զարֆընտա պէնի իսթիճվապ իթմէէճէկինիզ վէ գարարըմըն նէ օլտուղունու սօրմաճաճաղընըզա, ենէ հէր կիւն պէնի կէօրիւն, յաքին իզտիվաճտան ասլա պահս իթմէէճին։ Պէլքի պու սուրէթլէ սիզ գազանմըշ օլուրսունուզ։

Անտրէ՝ պու սօն սէօզլէր արասընտա էօյլէ պիր թարզտա աթֆը նազար վէ թէպէսսիւմ իթտի քի, պու պագըշ վէ պու կիւլմէմէմէ՝ Բօլան իչին գաթի պիր վատ եէրինէ կէչէրէք,

— Րէք էյի, տէտի։

Մէրգում վատընը թուրթտու, վէ օ կիճէ օրատա գալտըղը միւտատէթ զարֆընտա, ինսանը ճէլպ իթմէքտէ մէհաբէթի մախսուսէէի հաիզ օլան օ գատընըն սէօյինտէն, թէպէսսիւմինատէն վէ գուվվէի զէքեատընտան հայրան օլարագ վագթըն կէչտիկինի հիսս իթմէտի։ Նիհատէթ սատթ օն պիր վուրտուղունտա, մէզպուրէ,

— Սիւպհան Ալլահ, սիզ պու սատթտա տահա պուրատա՞մընըզ. հայտէ արթըզ չաբուզ կիտին, տէտի։

Բօլան աեատա գալգտը, յաքին պիրտէն պիրէ Ֆապիէնին սէօզլէրինի խաթըրլատարագ, նէվիմա մէրագ իլէ Անտրէէ իսթատպէն,

— Էյի խաթըրմա կէլտի. Ֆապիէն տ'Ամօլ իտինտէ պիր տօսթում վար տըր, թանը՞մընըզ. օլ խուսուստա սիզէ... տէտի, վէ կէնճ գատընըն սիմատընտա թէճէսսիւլէ պագտը իսէ տէ, Անտրէ ասլա պօզուլմաեարագ,

— Պու սաէմ հազըրընտա պանա պահս իթմէէճին. քէնտիսի պէնճէ նատագպուլ պիր քիմսէ տիր. իչի սէնէ գա-

տար ահմագճա աչգ ու մուհապպեթթէյլե պէնի թէապիպ իտիպ, իւմիտինին պօշա չըգմասը լուզերինե ալշագըզը էլե ալարագ, հէր կիլիտիկի եէրտե պէնի գէմի իթմէքտե տիր, հէր նէ իսե Ալլահա ըսմարլատըգ, տէյի պէեան իյլեմի։

Պէօյլեճէ մատմազել տը Շամբի գիեատե սէօզ սէօյլէ-մէքսիզին Բօլանը եօլա գօյտու։

Բօլան՝ խանէսինէ ավաէթ իտէրքէն, քէնտի քէնտիե, «եարըն Ֆապիէնի թէլեֆ իտէճէեիմ» տիմէքտե իտի։

7

Բօլան տը Գլաեէ՝ հէեէճանը ազիմ իչինտե օլարագ խանէսինէ ավաէթ իյլեմի։ Մերդումըն հէեէճանընըն իչի մուխթէլիֆ սեպեպի պուլունուպ, պիրի մատմազել տը Շամբրիտէն տօլաեը հիսս իտէկէտիկի աչգ ու մուհապպեթ, վե տիկերի տախի վիզօնէթ Ֆապիէնին հարէքէթի վազըասընտան տօլաեը քէնտիսինտե հասըլ օլան հիտատէթ իտի։

Մատմազել Անտրէ տը Շամբրինին իֆատէսի իւզերինէ Բօլանըն նազարընտա, վիզօնէթ Ֆապիէն. եօլսուզ վե ատավէթլե մէէուֆ, վե պիր գատընըն հադդը թահդիրլերինտէն ալչագճա ինթիգամ ալըր պիր քիմսե օլուպ, Բօլան՝ պու դարընըն սէօզլերինե ինանտըղը ճիհէթլե, սէվտիկի պիր մէլեեե իֆթիրա իթմիչ օլան օ չահսը թէելեֆ իտէճէկի խուսուսընտա եէմին իտերէք խանէսինէ ավաէթ իյլեմի։

Եիրմի իչ եաշլարընտա օլան վե իրթէսի կիւն տուէլլօ իտէճէք պուլունան պիր կէնճ՝ ուեումատեա քէնտիսինի մէճ-

պուր գանն իթթիհի կիպի, Բօլան տախի, ճէսուր պիր տէվիգանլը օլմասը յա, եաթաղընա եաթտըղընտա, անինտե ուեուու, վե իրթէսի սապահ սաաթ պէշտե, խըղմէթքեարը իչերի կիրտիկի էանատե ուեանաը։

Պիր սաաթ սօնրա չահիտլէր կէլտիլէր։

Իճապը մատահաթա կէօրէ էլպիսե կիեինմիչ օլան մէրդուման կէնճլէր վիրուտա իթմատըլէրինտե, Օգթավ՝

— Ազըղ տօսթում, գանն իտէրիմքի, սաաթ կիպի տօղրուլուգա մուտամէլե իթմէք, տէտի։

— Էվվէթ, սաաթ կիպի վազթինիզտէն չաչմասընըղ։

Իքինճի չահիտ։ Հէնուզ եիրմի տագըգա վազթըմըզ վարտը։

— Լաքին տուէլլօ մահէլինե տախմա էվվէլճէ կիթմէք լազըմ տը։

— Բէք ալէա, կիտէլիմ։

Բօլան վե չահիտլէրի խաասէթէն թէրթիպ իտիլմիչ օլան պիր արապատա օթուրտուլար, վե տուէլլօնուն գըլըճլարընը տախի արապանըն էօն ճիհէթինտե պուլունան սանտըղա եէրլէշտիրտիլէր։

Պատէհու Օգթավ՝ նուտարը Բօլանըն էլինտէն ալարագ,

— Ազիզիմ, գըլըճ իլե տուէլլօ իտէճէք քիմսէնին սիներլերի գուվվէթլի օլմալը. պինապէրին գօլու եօրմամալը։ Իմտի միւսաատե իտին տէ արապատը պէն գուլլանաեըմ, տէտի։

Բօլան՝ պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագ ալմէք իթմէքլէ, արապա եօլա չըգտը։

Խաթըրլատտա օլտուղու վէճհլէ, տուէլլօ իչին իթթիհատ օլունմուչ օլան մահէլլ՝. Պուա-տը-Պուլօնեը օրմանընտա Արմնօնվիլ քէօչկիսինիե էնսէսինտե իտի։ Բօլան իլե իքի կէնճլէր մահէլլի մուտայեէնէ կիտիպ, արապատան էնտիքտէն սօնրա չաբերչիմէն իւզերինտե օթուրտուլար, վե խաստիրերին կէչմէսինին նէ ինթիզարէն պէրլեմէէե պաչլատըլար։ Արատան խայլի վախտ կէչիպ, Ֆապիէնին կէօզիւքմէմէսի իւզերինէ, Բօլանտէտի։

— Պէլքի հագգընըզ վար տըր մօնսիէօ, անճագ ամճաննըզ չըվալիէ պէնիմ ըէյիմի ալմագ ըզողը թէնսիպ իթմիչ օլտուղու ճիհէէթլէ, պէն տէ քէնտիսինէ ճէվապ վէրմէկի ֆէրիզէտէն ատտ իլէտիմ,

— Վա՛յ,

— Իչթէ ճէվապըմըն միւավէտտէսի,

Ֆապիէն, պու տէֆա տա Բօլանա իքինճի պիր քեաղըտ վէրմէքլէ, մէրգում պու քեաղըտտա աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու,

«Մօնսիէօ վէ տօսթում,

«Պիր գաչ տագըգա վագթըմ վար տըր, պու սէպէպլէ մուխթասար պիր ճէվապ իթաասընա մէճպուրում,

«Մ, Բօլան տը Գլաեէնին տաիրէի իզտիվաճընա ալմագ խթէտիկի մատմազել տը Շամբինին ասըլ իսմի մատմազել Անտրէ Պրիւնօ տուր, պու էվլէնէճէք գաբը տէյիլ տիր,

«Պու խուսուսու տիւն Բօլանա անլաթմաեա չալըշըմ, Բօլան պէնիմլէ մուարազաեա թուրթուչմագ իսթէտի, պէնի թահգիր իթտի, վէ պէն չիմտի, տիւնքի միւքեալէմէմիզէ սիլահպէտէսթ օլարագ տէվամ իթմէք իչին Պուա-տը-Պուլօն, երեա կիտիէօրում, Պիչարէ տէլիգանլընըն գալպի էօյլէ պիր հալտէ պուլունուէօր քի, քէնտիսինէ հէր նէ նասիհաթ վէրիլսէ պէյհուտէ տիր, իսմի քէնտիսինէ միւքէմմէլ պիր գըլըճ տարպէսի էնտիրէրէք, ալթը հաֆթա գատար եաթագա տիւշիւրտիւկիւմհալտէ, լաերգը պիր տէրս վէրմիշ օլաճաղըմ, Ուժարըմ քի պու միւտտէթ իզտիվաճ խուսուսընտա վէ չաշաալը իւնվանլար իլէ քէնտիւէրինի թէսմիէ իտէն պիր թագըմ մէնֆաաթբէրէսթան հագգընտա էֆքեարը սալիմէ սահիպի օլմասընա քիֆաեէթ իտէճէք տիր,

«Ազիզիմ չըվալիէ, էկէր գազիեէ պաչգա տիւրլիւ օլսա իտի, նէ՛ սիզ, նէ՛ պէն, պիչարէ Բօլանըմըզըն մատմազել Անտրէ Պիւնօ իլէ էվլէնմէսինէ մանի օլմազ իտիք,

«ՎԻԳՕՆԹ ՖԱՊԻԷՆ Տ'ԱՍՄՕԼ»

Բօլան տը Գլաեէ՝ իշպու մէքթուպու օգուտուղունտա, հիտտէթինտէն նաչի լէհճէսի ժօլտու, Պատէհու մէքթուպը մէղբիւրու Ֆապիէնէ իեատէ իլէ,

— Մօնսիէօ, եազտըղընըզ պու մէքթուպ՝ հաեաթընըզըն գաթթինէ սէպէպ օլաճագ տըր, տէտի,

Ֆապիէն, — (ֆիլթուրսուզճա,) Վա՛յ,

Բօլան, — (ֆէվգէլատէ հիտտէթ վէ ղազապ կէօսթէրէրէք,) Ումում միւֆթէրիւէր կիպի սիզտէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսինիզ, էկէր թահգիր իթմիչ օլտուղունուզ միւհթէրէմ գատըն՝ սիզին իպրամլարընըզա գուլագ ասմըչ օլսա իտի, օ հալտ, աչդ ու մուհապպէթինիզ...

Ֆապիէն՝ Բօլանտան այրըլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ղալիպտա մատմազել տը Պրիւսօ իչի չագմըչ, տէտի, վէ Բօլանըն շահիտլերինէ եագլաչարագ,

— Աֆիվ իտէրսինիզ էֆէնտիլէր, էմրլէրինիզէ մունթազըրըմ, տէյի պէեան իլլէտի,

Թիւլասա, իքի խասիլլեր տուէլլօեա հազըրլանըպ, գըլըճլարընը գուշանտըլար, վէ Բօլան՝ հիտտէթի ազիմէ իլէ վիգօնթուն իւզէրինէ հիւճում իթտի, Հալպու քի Ֆապիէն՝ սաքին վէ սօղուգ գանլը պիր հալ իլէ վէ տօտագլարընտա թահգիրամիզ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ, մուգապէլէ իթտիկի ճիհէթլէ, Բօլանըն գըլըճը հէր տէֆասընտա վիգօնթուն գըլըճընա թէսատիւֆ իլլէտի,

Վիգօնթ, խալի պիր տագըգատան իսթիֆատէ իլէ,

— Ազիզիմ, բէք զիեատէ թաճիլ իտիեօրսունուզ, հիտտէթ ու ղազապ սիզի քէօրէթիեօր, պինաէն ալէյհ միւթասընըզտան զիեատէ ֆէնա սիլահ գուլլանըեօրսունուզ, էկէր պու հալ տէվամ իտէրսէ, քէնտինիզի թէլէֆ իթտիրէճէքսինիզ, հալպու քի պէնիմ նիեէթիմ պու տէյիլ տիր, տէտի,

Բօլան, ղազապնաք սուրէթտէ ըէֆը սէտտա իլէ մուգաեպէլէ իթտի, Ֆապիէն իսէ, քէլամընը չու սուրէթլէ իլէ կէօթիւրտիւ,

— Էկէր մէյտանտա օլ ժահուտ իզտիվաճ ժատտէսի օլ-

մասա իտի, գօրունուզու եալընդզ ճիւղիճէ պէրէլէեէրէք իքթիֆա իտէր իտիմ, վէ պուտա, պիր սարդը սարմագլա կէչէր իտի, լաքին պու իղտիվաճ մէյտանտա պուլունտուղու իչին, ճիտտի մուամէլէ իթմէքլիկիմ զարուրի տիր։

Ֆապիէն պու սէօզլէրի իրատա իթտիկի զէման, Բօլան՝ թէհլիքէլի պիր հալէ կէլմէքլէ, խասմինին գըլըճը ումուզու իւզէրինէ տօգունտուղունու պիրտէն պիրէ հիսս իթտի, վէ այնի վագըթտա բէֆը սէտա իլէ, գըլըճընը էլտէն պրագտըզը կիպի, քէնտիսի տէ եէրէ տիւշտիւ։

Ֆապիէն՝ սիլահընը եէրէ սաբլաեըպ, խասմինի գալտըրմագ իւզրէ մէրգումա տօղրու էյիլտիկինտէ, – Պու ուսուլը միւտարէպէ պանա պիր իթալիալը սիլահ մուալլիմի թարաֆընտան էօյրէթիլմիշ տիր։ Վագաա գուվվէթլի պիր տարպէ իսէ տէ, պունտան քիմսէ էօլմէզ։ Իքի այ կէչինճէ ճէրիհա գաբանարագ աեալա գալգըըը, տէյի պէեան իյլէտի։

Օլէնճատէ չահիտլէը, Ֆապիէն տէ պիրլիքտէ օլարագ Բօլանըն էթրաֆընտա թօբլանմիշ իտիլէը։

Մէճբուհ պաեըլմիշ օլտուղու հալտէ, վիգօնթ թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլան արապաեա նագլ իտիլտի, վէ չահիտլէտէն պիրի տախի Բօլանըն արապասընա բաքիպէն, պիր ճէրրահ ճէլպինէ կիթտի։

Ճէրրահ կէլտիկինտէ, եարաեը մուայէնէ իտիպ, մէճբուհուն իքի այտան քէապի իֆագաթ իտէճկինի պէեան իյլէտի։

Օլվագըթ Ֆապիէն, պու նէթիճէնի խապէր ալտըգտան սօնրա օրատան մուֆարագաթ իթտի։

. . . . . .

Մէքիզ սաաթ սօնրա, Բօլան ար Գլաեէ՝ ճիւղի պիր սըթտա իլէ եաթաղընա եաթմըշ օլուպ, լաքին ագլը պաշընտա օլտուղու հալտէ, գօղուլու պիր թէզքիրէ ալտը։ Պու թէզքիրէնին եազըսը, խանէտան ալէամէթինի մուպէյին մէօհրու վէ լէյլաքի բէննկլի մահֆազասը՝ մէրգումու տէրէճէի նիհաեէտէ

մէսրուր գըլմագլա, ճէրիհասընըն հասըլ իթտիկի աճըեը հէման բեամիլէն ունուքթտու, գիրա թէզքիրէեի եազան մհրգումի օլուպ, չիւհէսիզ քէնտիսի իչին տուէլլօ իթմիշ օլտուղունտան խապէրտար իտի։ Իմտի Բօլան՝ հէեէճանընտան նաչի տիթրէեէրէք, մէզքիւր թէզքիրէտէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Մօնսիէօ,

«Պու սապահ Մ. Ֆապիէն տ'Ամօլ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղունուզու խապէր ալտըմ։ Տիւնքի կիւն վուգու պուլան միւլագաթըմընըն խաթըրէսի՝ իչպու շայեանը թէէսսիֆ միւսաաէմէնին սէպէպլէրի հագգընտա հիչ պիր չիւպհէ պրագմամագտա տըր։

«Մօնսիէօ, պիր կիւն սիննինիզ, չիմտիքի գաատար կէնճ օլմատըզընտա անլաեաճագսընըզքի, պիր գաատընըն նամուսունու պէրպատա իթմէքլիկէն է՛ն էմին թարիգի՝ անըն միւտաֆաասընա գալգըշմագ տըր։ Իմտի սիզին պիր թագըմ ճահիլանէ հարէքէթլէրինիզ սէպէպիյլէ զաթէն նամուսում խայլի բահնէտար օլմուշ օլտուղունտան, պու քէրրէ իհթիրամաթը թէէսսիֆքեարանէմի թագտիմ իլէ պէրապէր, պու կիւն Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէքտէ պուլունտուղումու պէեան իյլէրիմ։

«Ճարլեէնիզ

«ԱՆՏՐԷ ՏԸ ԵԱՄՐԻ»

Աչրգ Բօլանը՝ հաեաթընը գայագ իտէճէք մէրթէպէտէ միւթէէսսիր գըլմըշ օլան պու մէքթուպուն մահիյեէթինի անլամագ իչին, քիւսթահճա քէնտի քէնտիսինի մհամմագէլ տը Շամբի ֆէամիեէ իթտիրէն պու գաատընըն խուսուսի էօմրիւնիւն տահա իլէրիսինէ վագըթ օլմագ լազըմ տըր։

8

Ֆապիէն տ'Ա.մօլ իւէ Բօլան տը Ֆլաեէնին՝ Շանզ-Էլիզէտէ պիրիպիրինէ թէսատիւֆլէ, արալարընտա սըպգաթ իտէն պաղը միւնասիպէթսիզ քէլիմաթ իւզերինէ տուէլլօ իթմէքլիկէ գարար վէրտիքլէրի կիւնիւն սապահըսը, չիշմանճա, տաղ գաֆալը, կէօզլիւքլիւ, սիեահ էլպիսէլի, վէ պէեազ գրավաթը պիր ատէմ, գօլթուղունտա սիեահ մէչէն գաբաղը էնլիճէ պէր ճիզտան օլտուղու, վէ հալ ու հարէքէթի՝ պիր մասլահաթկիւզարա պէնզէտիկի հալտէ, Սէն Ֆլօրանթէն սօգաղընտա, 18 Նուէմբօլու խանէնին գաբուսունտա պիր քիրա արապասընտան աշաղըկա էնտի։

Օլէնտատէ գաբուճու, էլինտէքի սիւբիւրկէսինէ տաեանմըզ օլարարագ գաբունուն էշիկինտէ տուրուեօրտու։ Պու գաբուճու՝ զիքը իթտիկիմիզ չախսըն իչերիսէ կիրմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքլէ, էվվէլ հմիրտէ մէրագլե վէ պատէհու թահգիրամիզ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթթը նազար իթտի։

Եախսը մէրգում, գաբուճուեա խիթապէն,

— Մատմազել տը Եամըի պուրատա՞մը տըր, տէյի սիվալ իթմէսինտէ, գաբուճու,

— Էվվէթթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պէօյլէճէ չախսը մէրգում եօգարը չըգըպ, պիր գաբունուն չան տիւմէսինէ էլինի պասթը։

Էվին կէօրիւնիւչիւնէ պագըլըրտա, մատմազել տը Եամըի թէսմիէ օլունան գատըն՝ հալու վազիեէթի միւսաիտ պուլունտուղու զանն օլունուր իտի։ Հէր նէ իսէ չիշման վիճուտու չախս՝ գաբուեու աչան խըզմէթքեարա, մատմազելի կէօրմէք իսթէտիկինի անլաթմասընտա, խըզմէթքեար,

— Մատմազել քիմսէեի գապուլ իտէմէզ, սաաթ իչտէ կէլէրսէնիզ, գապուլօլունապիլիրսինիզ, տէյի պէեան իլէտի։

— Ա.ֆվ իտէրսինիզ, գարթըմը մատմազել տը Եամըիեէ վէրիրսէնիզ, անըն պէնի գապուլիտէճէկինի կէօրիւրսիւնիւզ։

Խըզմէթ քեար։ — Սիզ Մ. Բօսինեօ՞լմուսունուզ։

— Էվվէթթ։

— Օ հալտէ կէրինիզ, չիւնքի սիզտէն տօլաեը պաղը էվաժիր ալմըչըմ տըր։

Խըզմէթքեար՝ Մ. Բօսինեօլու սալօնա կիրտիրիպ, քէնտիսի օրատան մուֆթարագաթթ իթտի, վէ պիր ազ սօնրա, մասլահաթկիւզարըդ մէսլէքինտէ պուլունան Մ. Բօսինեօլ՝ եանընտաքի օտատա բէնչիրէլէրին աչըլմասը, վէ բէրտէլէրին աչըլըպ գաբանմասը, վէ պիր գատընըն՝ - Ժիւսթին, քիւրքիւմիւ վէր, վէ Մ. Բօսինեօլու իչէրի կիրտիր, տէտիկինի իչիթտի։

Ադատան պիր գաչ տագըդա կէչինճէ, կէնճ վէ կիւզէլ պիր պէսլէմէ, ազ էվվէլ խըզմէթքեարըն կէչմիչ պուլունտուղու դաբու բէրտէսինի աչարագ, Մ. Բօսինեօլա պիր իչարըթթ իթտի, վէ զանէթ նէֆիս սուրէթտէ թէզլենին իսթէմէզ օլան պիր օտաեա կիրտիրտի քի, պու օտատա մատմազել տը Եամըի կիւզէլ պիր քիւրքէ սարըլմըչ օլարագ եաթագը իւզերինտէ օթուրմուչ իտի։ Մէրգումէ՝ եաթագընըն եանընտա պուլունան պիր գօլթուղլուեու էլի իլէ կէօսթէրիպ, Մ. Բօսինեօլ պունտա օթուրտուգտան սօնրա, պէսլէմէսի Ժիւսթինէ, վէ մատամընըն սօպասընը եագմագ իւզրէ կէլմիչ օլան էրքէք խըզմէթքեարընտա տիշարը չըգմալարընը, վէ հէր քիմ կէլիրսէ գապուլ իթմէմէլէրինի իսթէտը իթտի։

Ժիւսթին։ — Մ. պարօն տա՞մը կէլիրսէ գապուլ իչմէեէլիմ, մատամ, տէտի։

Մատմազել տը Եամըի։ — Էկէր Մ. պարօն կէլիրսէ, պէքլէմէսինի ըէճա իտին։

Պատէհու իլքի խըզմէթքեարլար տիշարը չըգարըլընտա, կէնճ գատըն,

— Մ. Բօսինեօլ, չիմաի կէօրիշէպիլիրիզ, տէտի։

— Մա՛տմազէլ, թէզքիրէնիզին մէալինատէն՝ պանա բէք մուհիմ իֆատէլէրինիզ պուլունատուղու անլաշըլըեօր։

— Մօ՛նսիէօ Բօսինեօլ, զաթ ընըզ, պիր թադըմ թէհլիքէլի ալաճադլարը իլթիզամ, դայպ օլմուշ կիպի ֆարզ օլուն նան եախօտ թէրը իտիմիշ պուլունան պիր թադըմ տավարը տէրիւհտէ իտէն պիր իտարէխանէնին տիրէքթօրլուղունտա պուլունուեօրսունուզ, տէյի՞ զ մի։

— Եանի պէն, ալաճադլարըն դայպընա գարշը օլմազ, վէ մուավէնէթի միւթէգապիլէ էսասը վէ բույեէթի տաավի մէպտէսի իւզէրինէ միւէսսէս պուլունմազ իւզրէ թէշէքքիւլիթմիշ օլան պիր շիրքէթին միւտիրիեիմ։

— Բէք ալէա, քէլիմէլէրին մանէալի հազրդիէսի հազրընտա մուպահասա իլթմէեօրում, վէ սիզի պուրատա կէթիրթմէքլիկիմտէ պունուն իչին տէյիլ տիր։

— Տիւն պանա եազմըշ օլտուղունուզ պիր թէզքիրէտէ, շիրքէթէ մուհիմմ պիր իշ իհալէ իտէճէկինիզի պէեան իլէ, սաաթ տօգուզ իլէ օն արասընտա պուրատա պուլունմազլըղըմը իլթմիշ իտինիզ։

— Շիրքէթինիզե իշ իհալէ իտէճէք տէյիլիմ, սիզե իտէճէեիմ։

— Պանա՞ մը։

— Մօնսիէօ Բօսինեօլ, սիզ Պուա մէմլէքէթինտէնսինիզ, տէյի՞լմի։

Բօսինեօլ սարսըլտը, վէ կէնճ գաատըն տէվամլէ,

— Շամբի ֆամիլեասընըն մուդավէլաթ մուհարրիրի Մ. Գօրպօնուն նէզտինտէ պաշ քիթապէթ վազիֆէսինի կյֆա իթմիշսինիզ տիր, տէյի՞լ մի։

Բօսինեօլ, պիր տէրէճէ սարսըլարագ,

— Էվվէլթ մատմազէլ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Զանն իտէրիմ՛քի պազը իհթիլասաթընըզ սէպէպիյլէ, մարքիզ տը Շամբրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու սէնէ սիզե եօլ վէրիյմիշ տիր։

— Մարքիզ՝ սիզին վալիտէյնի՞զ մի իտի։

— Է վվէթ։

Մատմազէլ տը Շամբի, այնի վագըթտա մասլահաթկիւզարա սօղուգ գան իլէ պագտը, վէ մուահխարէն սէօզիւնէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Բարիսէ կէլտիկինիզտէ, հէր իշէ ազ չօգ կիրիպ չըգմընըզ, պազը տէֆա իսմինիզի թէպտիլ իթտինիզ, պազէն տէ մահքիւմիեէթէ տիւչար օլտուննուզ։

— Մատմազէլ...

— Ֆագաթ ագիլ վէ զէքի պիր ատէմ օլտուղունուզտան, թէհլիքէնի սավուշտուրտունուզ։ չէօյլէքի վագթիյլէ հօճա ժիլ Մալուէն իսմինատ իքէն, պու կիւն Մ. Բօսինեօլ օլան զաթ՝ հիւքիւմէթ նազարընտա գուսուրսուզ օլտուղու կիպի, էն միւշքիլ իշլերի տէ թէսվիեէ իթմէքլիք մէհարէթինի հաիզ օլմազլա քէսպի նամ ու չէօհրէթ իյլէմիչ տիր։

Մ. Բօսինեօլ, մատմազէլ տը Շամբրիեի տինլէտի, վէ մէզպուրէ իֆատէսինի իքմալ իթտիկինատ,

— Մատմազէլ, մատէմքի պէնի պու տէրէճէ միւքեմմէլէն թանըեօր իսէնիզ, միւսաատէնիզլե չուրասընը պիլտիրմէք իսթէրիմքի, սիզին էօմրիւնիւզ հազրընտա տախի պէնիմ պազը մալիւմաթըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Մատմազէլ... (ֆիլհուրսուզլուգ կէօսթէրէրէք։) Սէօյլէեինիզ։

— Սիզ, տավա վէքիլի Մ. Պրիւնօնուն, վէ վէլատէթինիզ զէմանընտա ալթը սէնէտէն պէրու տուլ գալմըշ պուլունան մատամ տը Շամբրինին զայրը մէշրու գըզընընըզ։

— Է՛յ սօնրա՞, հօճա Բօսինեօլ։

— Սիզ, Օրանժրի շաթօսունտա էվվէլա էօքսիւզ կիպի պիւեիւթիւլտիւնիւզ, սօնրա մարքի Հէքթօր տը Շամբի՝ քէնսի վալիտէսինին, սիզի գըզը թէամիեե իթմէսինէ միւսաատէ իթտի։

— Բէք էյի, սօ՞նրա։

— Մարքի վէֆաթ իթտիկինատ, սէրվէթի՝ ագրապա-

սընտան միրալայ գօնթ տը Եամրիւէ կէչտի, չուընքի մարքի Հէքթօր սիզի թահգիր իտէր իտի։

— Պու տօղրու տուր։

— Վալիտէնիզ վէֆաթ իթտիկի սըրատա, քէնտի թասարրուֆաթընըն վէ էլմասլարընըն մահսուլու օլարագ, սիզէ անճագ եիւզ էլլի պին ֆրանգ պրագ ապիլմիշ տիր։ Ֆագաթ գօնթ տը Եամրի միրասա սահիպ օլտուղունտա, վէ մարքի իւնվանընը իհրագ իթտիկինտէ, սիզէ, գայտը հաեաթլէ, օն իքի պին ֆրանգ թախսիսաթ թէէմին իյլէմիշ տիր։

— Մօնսիէօ Րօսինեօլ, ճալիւճաթընըզ բէք միւքէմմէլ տիր։

— Տուրուն'նուզ, տիկէր պագը չէյլեր տէ պիլիրիմ։

— Սէօյլէեին պագալըմ։

— Եամրի իսմի սիզին օլմատըզընտան, պու իսմի թաշըմանըզ խէթա տըր։ Թագրիպա օն տօգուզ պին ֆրանգ իրատա մալիքսինիզ, վէ վալիտէնիզ մատամըն հիյնի վէֆաթընտա, օն պէշ եաշընտա պուլունտուղունուզ հալտէ, միւնասիպ պիր սուրէթտէ էվլէնէպիլիրսէն, պիր տէրճէ պաշը պօզուգճա էօմիւր կէչիրմէքլիկի թէրճիհ իյլէտինիզ։

— Հօճա Րօսինեօլ, պէնիմ էօմրիւմիւն սիզէ թէսլիւթ իտէր հիչ պիր եէրի եօգ տուր զանն իտէրիմ։

— Պէն տէ սիզէ վար տըր տիմէեօրում. Մագսէտիմ սիզէ չուրասընը անլաթմագ տըր քի, սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ պիլտիկինիզ կիպի, պէն տէ սէզին էօմրիւնիւզիւ բէք ալճա պիլիրիմ։

— Մաահմքի էօյլէ իսէ, պէզ, բէք ալճա իմթիհան իտէպիլիրիզ։

— Էմրինիզէ մունթազըրըմ։

— Իքի եիւզ պին ֆրանգ գազանմագ իսթէ՞միյինիզ։

— Օնտան ալճա նէ՞ օլապիլիր, պունուն իչին նէ՞ եապմագ լազըմ տըր։

— Էվվէլ էմիրտէ սիզէ նագէլ իտէճէկիմ հիքեաեէեի տինտէմիյինիզ։

— Տինլէեօրում մահմազէլ։

— Գարընտաշըմ Հէքթօրուն բէտէրի, վէ վալիտէյին զէվճի մարքի տը Եամրի՝ պէրինճի իհթիյալտան էվվէլ քէնտի սէրվէթինի թիւքէթմիշ իտի։ Մուհաճիրէթտէն ավտէթինտէ, պահրիւէ զապիթանը սապըթտաընտան օլուպ, 1760տան 1790ա գատար Հինտիսթանտա Լահօր գրայը նէզտինտէ սէրվէթի ճէսիմէի զազանմըշ պուլունան ամճասը չըվալիէ տը Եամրիտէն միրասա նամիլ օլմուշ տուր։

— Պունլարը գաթէն պիլիրիմ։

— Տուրունուզ։ Չըվալիէ տը Եամրի՝ իմքէրաթօրլուգտէվրինտէ Ֆրանսաեա ավտէթինտէ, ֆամիլեասընա մէնսուպ օլմուշ օլան քեաֆֆէյի արազիի սաթընն ալմըշ, Եամրի սէրվէթինի եէնիտէն իպդա իթմիշ, վէ իքի սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմէքլէ, սէրվէթինի՝ շու մէսատէ պիր վասիեէթնամէ իլէ եէկէնինէ պրագմըշ տըր։

«Եէկէնիմ Անթուան ժօզէֆ Ֆէրտինանտ, մարքի տը Եամրիեի, վարիսի ումումիմ թաեերին, վէ սէրվէթիմին՝ Եամրի խանէտանընըն պիեեի ք նէսլի էլինտէ գալմասընը արզու իտէրիմ։ Անճագ էկէր եէկէնէմ Անթուան ժօզէֆ Ֆէրտինանտ, էրքէք էվլատ պրագմաեարագ, եախօտ քէնտի էվլատը պիլա վէյէտ օլարագ վէֆաթ իտէրլէր իսէ, իշպու սէրվէթ՝ շու էնսատէ գօնթ տը Եամրինին թագտիմ իթմէքտէ պուլունտուղու Եամրի խանէտանընըն քիւչիւք նէսլինէ ինթիգալ իտէճէք տիր։»

Կէնճ գատըն սէօզիւ դաթ իլէ, չէնտ տագըգա սիւքիւթտէն սօնրա, չէօյլէ տէվամ իյլէտի։

— Մ. մարքի տը Եամրի՝ սէրվէթինի օղլու Հէքթօրա պրագըպ, օ տախի պիւեիւք ամճասընըն վասիեէթինէ սաատըզ գալարագ, ագրապասընտան գօնթ տը Եամրիեի քէնտի եէրինէ խալէֆ օլմագլըզա տավէթ իթմիշ տիր։ Շու գատար քի, վասիեէթնամէտէ աթիտէքի մէսատէ պիր զէյլ տախի պուլունմուշ տուր,

«Էկէը սէրվէթիմ Շամրի խանէտանընըն քիչիւք նէսլինէ ինթիգալ ինթիքամէն սօնրա, պու նէսլին ազասընատն հիչ պիր բիմսէ գալմազ, եահօտ գալանլար տա գըզլար տան իպարէթ պուլունուր իսէ, իչպու սէրվէթիմին մէզքիւր նէսլատէն չըգըպ, ուզագ ագրապատան օլան ֆագաթ խամիմլիզի թաչըեան Վանտէլի ասըլզատէկեանատան Շամրի-Շամրօյ նէսլինէ ինթիգալ ինթմէսինի գաթիէն միւրատ իլէրիմ, Շամրի-Շամրօյ ֆամիլեասըլյա գարապէթիմիզ՝ պիրինճի Ֆրանսուա-նըն տէվրի սալթանաթընատ պաչլանմըշ օլուպ, պունուն բէք ուզագ պիր միւտաէթ օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, գարապէթի մէզքիւրէ, հէր իքի ֆամիլեա թարաֆընատ տահմա թասսիգ իհթիէգիմիշ տիր։»

— Օհօ՛, նէ՛ զարիպ վասիեէթնամէ, պու վասիեէթնամէ նէրէ՞տէ պուլունուեօր։

— Պէնիմ եանըմտա։

— Ադա՛իպ։

— Վալիտէյին հիյնի վէֆաթընատ քեաղըտլարընը իչինտէ պուլտում։

— Լաքին սիզ պու վասիեէթնամէյի նէ եաբապիլէճէկինիզի պիլէմէեօրում։

— Տուրունուզ։

Մատմազէլ տը Շամրի պու արա թէպէահիւմ իտէրէք, չու վէճհլէ տէվամ իլլէտի.

— Վալիտէյին վէֆաթ ինթիգիի գէման, Շամրի խանէտանընըն էն սօն ազասը օլան մարքինին օն եաշընատա պիր օղու վար իտի։

— Պիլիեօրում, օ չօճուգ զայպ օլտու։

— Վէֆաթ ինթի։

— Օ խուսուսատա իսպաթ եօք տուր։

— Իչթէ, հօճա Բօսինեօլ, պիզէ տէ օ իսպաթ լաղըմտըր, եահօտ մունթազամ պիր վէֆաթ իլմուխապէրի էլտէ ինթմէք կէրէք տիր։ Մուհաքէմաթ վէ մահքէմէյին թէօվիհէսինի տէրիւհտէ ինթմէք իւզրէ թէէսսիս օլունմուշ օլան տահրէմիզին

պու կիպի խուսուսիեէթլէրի օլմալը տըր զանն իտէրիմ, եանի սիզ, վէֆաթ էլմուխապէրլէրի թէրթիպ իտէպիլմէլիսինիզ։

— Իճազընա պագըլապիլիր մատմազէլ, ֆագաթ...

— Տահա տուրունուզ։ Պու ալէմտէ Շամրի Շամրօյ ֆամիլեասընըն պիր ազասը գալմըշ տըր։

— Է՛յ։

— Օ ազա տա՝ օն պէշ կիւնտէն պէնիմ զէվճիմ օլաճագ տըր։

Հօճա Բօսինեօլ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէ իւզէրինտէ հարէքէթ իտէրէք,

— Շիմտի անլաեօրում, տէտի, վէ պիր միւտաէթ տիւ չիւնիւեօր կիպի կէօրիւնամիւքտէն սօնրա,

— Սահիհ տիր քէ, էկէը պիր մահքէմէտէ, մատմազէլ պլանչ տը Շամրինին գարընտաչը, վէ մարքիզին օղու կէնճ Շամրինին հագըգէթէն վէֆաթ ինթմիշ օլտուղու իսպաթ օլունապիլինիրսէ... տէյի պէեան իլլէտի։

— Պու իշ սիզէ բաճի տիր հօճա Բօսինեօլ, հիչ պիր չէյ եաբըլմագսըզըն իքի եիւզ պին ֆրանգ դաղանըլամազ։

— Հադգընըզ վար տըր մատմազէլ։

— Իմտի սէքիզ կիւնէ գատար իշար ինթահկիմ վէֆաթ իլմու խապէրի իլէ սիզի պէքլէրիմ։

— Բէք էյի, կէթիրիրիմ, եալընըզ բէչինէն ճիւզի պիր չէյ վերմէնիզի միւսաատէնիզէ թալէպ իտէրիմ։

— Նէ՞ գատար ագչէ լազըմ տըր։

— Եէտի սէքիզ պին ֆրանգ։

Կէնճ գատըն պիր չան չալմագլա ժիւսթին իչէրի կիրտի, վէ մատմազէլ տը Շամրի պաչ եասթըղընըն ալթընատ պուլունան քիչիւք պիր անախթարը մէրգումէէ վէրիպ, պիր տօլապ կէօսթէրէրէք։

— Սաղ թարաֆատքի չէքմէճէտէ գըրմըզը գաբագը պիր չզտան վար տըր, օնու պանա վէր, տէտի, վէ պու չզտանատան պիներ ֆրանգէզգ օն ատէտ գայմէ չզգարըպ Բօսինեօլա թէսլիմ իթտի։

Մէրգում, պունկարը ճէպինտէ հըֆղ իթտիքտէն սօնրա,

— Օն կիւնէ գատար ալաճաղըմ խապէրլէրի սիղէ կէթիրիրիմ, տէտի։

Պատէհու կէնճ գատըն, պէսլէմէսինէ խիթապէն,

— Ժի՛ւսթին, էֆէնտիեի կէօթիւրիւնիւղ, տէյի խիթապ՝իթտի։

Մասլահաթկիւզար իլէ պէսլէմէնին տիշարը չըգտըգլարը էնատէ, էրբէք խըզմէթքեար՝ իչ օտասընտա պիր գաբուտու պուլունան թուալէթ օտասընըն ճամէքեանընտան պայընը ուզաթմասընտա, մատամասը։

— Իչերի կիր, նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Մօնսիէ պարօն կէլտի...

— Վա՛յ։

— Զաթընըզը կէօրպէլմէք իչին պէքլէէօր։

— Բէք էյի իչերի կիրտիր։

Պէօյլէ տիւեըլք մատամազէլ տը Եամրի՝ գըրմըզը գաբագլը ճիգտանը պաչ եասթըկընըն ալթընտա կիզլէտի, վէ արատան չէնտ տագրդա կէչինճէ, խըզմէթքեար՝ պարօն թէօմիէ իյլէտիկի չախսը իչերի կիրտիրտի։

Պու ատէմ էլլի եաշլարընտա օլուպ, ֆադաթ թավը ու գըճաֆէթինէ պագըլըրսա, անճագ գըրգ եաշլարընտա կէօրիւնմէեէ ճահա իթմէքտէ իտի։

Մէրգում, կէնճ գատընըն էլլէրինի թուխթուպ պուս իտէրէք,

— Սապահլար խայր օլսուն ազիզըմ, պու կիւն նա՞սըլսընըզ, տէտի։

— Ղարիպ պիր ըիւեա կէօրտիւմ, օխթուրտունտա սիղէ նագլ իտէեիմ։

9

Քէնտի քէնտիսինի մատամազէլ տը Եամրի թէօմիէե իտէն պիր գատընըն խանէսինէ էօյլէեե իչի ատաթ գալարագ կիրէն պարօն տը Պ... պագը թէզնանկար վէ պէօն կէնճլէրը նէզտինտէ պիր ֆամիլեա տօսթու, ինտարէնին վէլիսի, վէլհասըլ մէրգումէ հագգընտա սըրթ բէտէրանէ ալէագասը պուլունան պիր ատէմ կիպի զանն օլունուր իտի։ Ումումի եէրլէրտէ Անտրէ, պու ատէմէ, ահվինտիս ամմա իսմինի վէրիպ, հալպու քի մէզպուրէնին խանէսինտէ պարօն՝ խանէնին հաքիմի մագամընտա ատտ իտիլիր իտի։

Ազ էվվէլ Բօսինեօլուն պէեան իթտիկի վէճճլէ, մատամազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ օն տօգուգ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլուպ, լաքին ախըրընտա իչ բէս ալթա, իքի պին րիալ քիրասը, միւքէլլէֆ վէ մունթազամ խանէսի օլան, վէ տարաթ ու տէպտէպէսի իչին օն իքի օն պէշ պին ֆրանգ մէսարիֆ իհթիեար իտէն պիր գատըն իչին պու գատարճըգ պիր մէպլաղըն նէ՞ էհէմմիեէթի օլապիլիր իտի։

Անտրէ՝ գըյմէթտար բէսիմլերի վէ թաճտան մատամազէլ հէյքէլլերի սէվգը վէ եազ չէհրինի Պատ չէհրինտէ կէչիրիպ վէ սէնէտէ հիչ օլմազսա մէզպուրէնին մալի պարօնա եէթմիշ սէքսէն պին ֆրանգա օլուր իտի։

Օ կիւնիւ պարօն՝ կէնճ գատընըն նէզտինէ կէլտիկինտէ, անըն եաթաղը պաչընտա օխթուրուպ,

— Նէ՞ ըիւեա կէօրտիւնիւզ, սէօյլէյին պագալըմ, տէտի։

— Էվվէնիեօր օլտուղումու ըիւեամտա կէօրտիւմ։

Պարօն, խոթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլիւմսէյէրէք,

— Բիւեանըզ սահիհէն զարիպ տիը, տէտի։

— Իչթէ ապիզիմ պարօն, պու գարարը վէրտիկիմտէ, սիզէ տէ թէպլիզ իթմէկի թէնսիպ իյլէտիմ։

— Ադիզէմ, ճիտատէ՞ն մի սէօյլէեօրսունուզ։

— Էվվէթ, հէմ զաեէթ ճիտատէն սէօյլէեօրում։

— Տիմէք էվլէնիեօրսունուզ։

— Էօյլէ եա՛։

— Նէ՞ վագըթ։

— Օն պէշ կիւնտէն, պէլքի տէ տահա էրքէն։

— Ֆիմին իյէ էվլէտիկինիզի անլաեապիլի՞րմիեիմ։

— Շիմտիլիք անլաեամազսընըզ։

— Անլամազ իսթէտիկիմ իսմ տէյթէլ, իլլա պու խուսուստա սըրֆ ժալիւմաթ տըր։

— Զէվճիմ օլաճագ քիմսէ՝ երիմի սէքիզ եաշընտա կիւզել վէ սիզին կիպի պարօն իւնվանընը հաիզ պիր տէլիգանը տըր։

— Մուսաատա՞գ մը տըր։

— Միւթէպէր սէննէալէրէ միւսթէննէո տիր։

— Ֆագի՞ր մի տիր։

— Սէրվէթինի թիւքէթմիշ տիր։

— Օ հալտէ ապիզմ, միւսաատէ իտինիզ քի սիզէ պիր շէյ սէօյլէեիմ։

— Սէօյլէեինիզ։

— Մուամէլէնիզ բէք միւնասիպէթսիզ տիր։ Պարօն վէ պարօն զէվճէսի օլուպ տա, օն տօգուզ պինն ֆրանգ իրատ իյէ եաշամագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունմագ՝ սէֆալէթ վէ զալուրէթ տիր։

— Պարօն, սէֆալէթ վէ զարուրէթ՝ ֆազիլէթ տիր։

Պարօն, չաբգասըյլա պասթօնունու պիր սէտիր իւզերինէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ, գալգըպ պունլարը ալտը վէ պատէհու,

— Եալընըզ օլտուղումուզ թագտիրտէ, հիչ կիւլմէքսիզին պու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ օլմանըզդա պագըլըրսա, ֆազիլէթ վէ բէմալէթի սահիպի օլմուշ օլմալըսընըզ։ Իքի սէննէտէն տահի պիր ֆամիլեա սահիպի օլմուշ օլաճագսընըզ։ Իմտի, է՛յ պարօն զէվճէսի, Ալլահա ըմանարլատըզ։

Միւթէաղըպէն մէրդում, մէզպուրէննին էլինի պուս իտիպ մուֆարագաթ իտէճէկի էտնատէ,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, պիլիրսինիզքի, ալէմ նազարընատա պիզ տահմա վալիտէմին տաեըսը օլմուշսունուզ տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Պիլիեօրում, վէ էօյլէ օլմագտա տէվամ իտէճէեիմ։ Շու գատար քի պու ագշամ էբէյիճէ ուզուն պիր սէյահաթ իչին պուրատան հարէքէթի իտէճէք օլտուղումտան, տիեէիւն ըէմմինատ հազըր պուլունմամաեաճաղըմ։

Պէօյլէճէ մէրդումէճի սէլամլաեըպ տիշարը չըգտը։

Կէնճ գատըն եալընըզ գալընճա,

— Գուրթուլտում, հէյլէ չիւքիւր, տէտի։

Մուաֆխարէն ժիւսթինի չաղըրտըզընտան, պու պէսլէմէ,

— Ա՛հ մատամ, մօնսիէօ իյէ պիր մուարագանը՞զ մը օլտու, տէտի։

— Խայր։

— Զիւնքի կիտէրքէն լէհճէսի էօլու կիպի սօլմուշ իտի։

— Լէհճէսինին սօլկունլուղու՝ տարկընլըզընըն նէմիճէսի իսէ տէ, պու սօլկունլուղուն գալպինէ թէէսսիրի եօգ տուր։ Պարօն միւթէքէպպիր պիր ատէմօլուպ, քէնտիսիյլէ գաթը մուխապէրէ իթմէքլիկիմտէն տօլաեը ասլա միւթէէսսիր տէյիլիմ։

Հէր նէ իսէ, մատմազէլ տը Եամրի էօվագընը կիեինէրէք, պիր գուբէ արապասընա բաքիպէն եալընըզճա տիշարը չըգտը։

Օ էտնատէ սահթ թագրիպա օն պիր իտի։

Մատմազէլ տը Եամրի՝ Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը զաեէթ կիւզել կէօսթէրիշլի պիր էվէ կիրիպ, կէշէրքէն գաբուճուեա, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու կէօրմէք իսթէտի կինի պիլտիրտի։ Սահթէ Պրազիլիալը Ֆօն Ինիկօ տը լօս Մօն-

թէսի Սէն-Մօրիսէ պիր տուզաղա տիւշիւրմէք իւզրէ պագ-
դարանըն ալէմի մագամընաա դուլանմըշ օլտուղու զէմանլար-
տա սինննէն պիր տէրէճէ եէթիք հալտէ պուլունան էսմէր
չէհրէլի վէ չիչման վիճուտու մատամ՛տը Սէննթ-Ալֆօնս՝ պու
տէֆա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմիւզտէ, տէօրթ սինն արթմըշ
օլմադըյլա, օթուղ եաշընը կեչմիշ իտի։ Հալպուքի գօնթ
Արթօֆուն տօսթու Բուռիալը ըրէնա քէնտիսինէ սատըգ գալ-
տըզը կիպի, սիննինին արթմըշ օլմասընա բաղմէն տէ, հէնուզ
կիւզէլլիկինի զայպ իթմէմիշ օլտուղունտան, մէզպուրէ էլան
մօտաքեարի գաարընլարտան պուլունմադըտա իտի։

Մատամազէլ տը Շամբի՝ մատամ տը Սէննթ-Ալֆօնսուն եա-
ընընշ օլտուղունու պէսլէմէսինտէն անլատըգտան սօնրա,
պիլա թէքլիֆ, եանի վիրտուինի էվվէլճէ խապէր վէրմէքսի-
զին տօղրուճա մէրգումէնին եաթմադ օտասընա կիրտի։

Մատամ տը Սէննթ-Ալֆօնս հէնուզ եաթմադտա օլուպ,
Անտրէ, մանչօնու իլէ էլտիվէնլէրինի պիր սէտիրին իւզէրինէ
աթտըգտան սօնրա,

— Սապահլար խայր օլսուն աղիզէմ, նաՙնըլըսըն, տէտի։

Մատամ տը Սէննթ-Ալֆօնս.. Սէն նաՙնըլըսըն։

Ի՛քի գաարընլար թօգալաշտըլար։

Էկէր Մ. Բօլան տը Գլաեէ՝ էհլի իֆֆէթի տէյի պիլտիկի
մատամազէլ տը Շամբրինին՝ մատամ տը Սէննթ-Ալֆօնս կիպի
պիր գաարընըն խանէսինէ կիրտիկինի կէօրմիւշ օլսա իտի,
հիչ շիւպհէ եօք տուր քի անըն Փագիւէթի հագգընտա եա-
նընշ օլտուղունու անլաեաբադ, մէզպուրէնի միւտաֆաաեա
դըեամ իթմէտիկի կիպի, տօսթու վիկօնթ Ֆապիէն տ'Աս-
մօլու տախի թահդիր իթմէդ իտի։

Հէր նէ իսէ մատամազէլ Անտրէ, քէլամա տէվամէ,

— Եալընը՞զմըսըն, պիր քիմսէեէ պէքլէ՞եօրմուսուն, տէյի
սօրտու։

Մատամ տը Սէննթ-Ալֆօնս. Միւսթէրիհ օլագիզէմ, քիմ-
սէեի գապուլ իթմէմէլէրինի սաէմիրիմէ իհմադ իթմիշ օլ-
տուղումտան, սէնին պուրատա պուլունտուղունտան քիմսե

խապէրտար օլմաեաճագ տըր, զիրա պարօն դէվճէսի օլաճագ
պիր դատըն...

— Պարօն դէվճէսի օլաճաղըմա էմի՞նմիսէն։

— Նէ՞ կիւզէլ սիւալ։

— Ազիզէմ, պէնիմքինի պիր ադ էվվէլ եօլա գօյտում։

— Պու քէք քիւսթահանա թէչէպպիւս իսէ տէ, մուհա-
թարալը տէյիլ տիր։

— Պունտան պաշգա, զէվճիմ օլաճագ քիմսէեի զաթէն
կէօրմիշճիմ տիր կիպի քէնտիսինտէն պահս իթտիմ։ Կիւ-
զէլ պիր քիմսէ իտուկինի սէօյլէտիմ։

— Սահհհ տիր։ վագտա արսըզ պիր ատէմ քիսվէթինճ
տէ իսէ տէ, չէրին տիր։

— Թէքլիֆինի գապուլ իտէճէկինէ էմի՞նմիսին։

— Պօղուլմադ բատտըհինտէ պուլունան քիմսէյէր՝ քէն-
տիլէրինէ ուգաթըլան էյէ հէման աթքըրըլար։ Ո պիչարէ
տիլէրինէ ուգաթըլան էյէ հէման աթքըրըլար։ Ո պիչարէ
Շամբօյ՝ պաշընը հանկը թաշա վուրաճաղընը պիլմէեօր։ Էօյ-
լէեին քէնտիսինի պէքլէեօրում։ օն տագըգտան պուրա-
տա պուլունաճագ տըր։ Զանըն սէսինի իչիթտիկին անտէ,
չու թուալէթ օտասընա կէչիպ, քիմսէտէն կէօրիւլմէքսիզին
հէր չէյի կէօրէպիլիր, վէ հէր սէօզիւ իչիտէպիլիրսին։ Ֆա-
հէր չէյի կէօրէպիլիր, վէ հէր սէօզիւ իչիտէպիլիրսին։ Ֆա-
գաթ էյի խաթըրըմա կէլտի, էկէր պարօնու պաշընտան սավ-
տըն իսէ, Բօլանը նէ՞ եաբաճագսըն։

— Ատամ սէն տէ, անըն իլէ ուզաչմադ բէք գօլայ տըր։

— Պիլիեօրում, վէ իչ կիւն էվվէլ պու խուսուսու ճիտ-
տէն տիւշիւնիւեօրում։

— Բօլանըն եիրմի պին ֆրանգ իրատը վար տըր, վէ ամ-
ճասընըն վէֆաթընտա տախի պաշգաճա օթուղ պին ֆրանգ
իրատա մալիք օլաճագ տըր։

— Էվվէթ, օրասընը տա պիլիեօրում։

— Լաքին, - տէյի տէվամ իյլէտի մատամ տը Սէննթ-
Ալֆօնս, - ազմուլ իթմէմքի, պունու տիկէրինէ թէրճիհ ի-
տէսին։

Մատամազէլ տը Շամբի.. - Իչ այտան պէրի, հէր կիւն

Բօլանը իզահվաճ Թարիգինատ պիրեը աաբմ զիեատե ալ-
աբրաբմ։ Օչ վագբթ պիր մագաեահիմ վար իտի, Հալպու քի
պանա պարօն տը Շամբօյտան պահա, ֆագաթի անըն տիւշա-
բը սեֆալեթի օլմուշ օլտուղունու, պաղը պօրճլար ալթընտա
պուլունտուղունու, վե իթխպար ու հայտիեէթինի զայպ իթ-
միշ իտուկինի պէեան իլէտիկինատ, օ կիւնիւ, անը քէնտի-
մե գեվճ ինթիհապ իթմեկէ գարար վէրտիմ։

— Նէ՛ զարիպ արզու վե գարար։

Անտրէ, պիւթիւն էսրարընա մատամ տը Սէնթ-Ալֆոնսու
վագբի իթմէք իսթէմէեէրէք,

— Պէնիմտե քէնտիմե մահտուս պաղը թաստավուրլարըմ
վար տըր, տէյի պէեան իլէտի։

Պու արա իչ օտանըն գաբուտու չալընտըղընտան, իքի
գատընլարըն միւքեալէմէսի գաթթ օլունտու, վե մատամ
տը Սէնթ-Ալֆոնս՝ Անտրէեէ խիթապէն,

— Զաբուգ մանչօնունու ալտա չուբատան կէչ, տէտի,
վե բարմաղըյտա թուալէթ օտասընը կէօսթէրտի։

Անտրէ մէզքիւր օտանա կիրիպ, գաբունու իւզէրինէն
գաբատըգտան սօնրա, մէզքիւր գաբունուն ճանընտա պու-
լունան պիր գօլթուգտու իսկէմլէտե սէսսիզճէ օթուրտու։
Մատամ տը Սէնթ-Ալֆոնսուն սէօյլէտիկի վէճէ, մէզպուբէ,
օ մահէլատէն հէր չէյի կէօրէշիլիր վե ճէրիճեան իտէն սէօզ-
լէրի իշիտէպիլիր իտի։

Պիր տագբդա սօնրա, պարօն տը Շամբի իտմինտե պու-
լունտուղունու պէճեան իթտիկիտիվ քիմսե՝ իչէրի կիրտիրիլտի։
Մէրդում՝ պիր թագբմ տէրտ ու գատավէթլէրլէ, վե վագ-
թինատէն էվվէլ պաչանմըշ օլան հօվարտաճա պիր էօմիւր
իլէ ճօրուվմուշ, վե սիմաընտա պաղը էսէրլէր գալմըշ օլ-
մատընա բադմէն, չէհրէմի գաեէթի կիւզէլ վե պէտէնի պիչիմլի
եիրմի սեքիզ օթուգ ճաչլարընտա պիր քիմսե իտի։

Պու չախտ՝ ֆագէր ու հալինի իյմա իթմէեէճէք պիր թարզ-
տա կիրինիպ գուչանմըշ օլուպ, էսկապը վագտա գուլլանմադ-
տան պիր աղ բարլատըշ, վե չարդաընըն քէնարլարը ճիւգիճէ

սօլմուշ իտի իսէ տէ, վագթիյլէ բէք էյի գումաչտան իտմալ
իտիլմիշ օլտուգլարը ըէվիչինտէն ֆնլաչըլմագտա իտի։

Պու քիմսեեի՝ կէղլէնմիշ օլտուղու մահէլատէն քէմալը մէ-
բագլէ թէտգիգ իթմէքտե պուլունան Անտրէ՝ անըն պէեագ
վէ բարլագ գումաչտան կէօմիէք, վէ աեագընա պիչիմլի պիր
պօթին կիեինմիշ օլտուղունա տիգգաթ իթտի։ Շիւպհէսիզ
հէր կէօնա սէրվէթ մէնֆաբնտան մահրում գալմըշ օլան իչպու
ատէմին կիեինմիշ օլտուղու պու չէյլէր՝ էչեասընըն պագբյ-
եէսի իտիլէր։

Հէր նէ իսէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆոնս՝ էլինի մէրգումա
ուզաթըպ, էվվէլճէ քէնտիսիյլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպե-
թի օլմուշ օլտուղունու իրաեէ իտէր պիր թարզտա կիւլիւմսե-
մէ իլէ,

— Սապահ խայր էտկար, տէտի։

Մէրգում տահի, - Սապահլար խայր օլսուն, Անահս, ետ-
սըլսըն, - տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Բէք էյիեիմ. ճանընտա օթուր տա պիր ազ կէօրիւ-
չէլիմ։

Պարօն օթուրտու, վե չու եօլտա քէլտա իսթիհտար
իյլէտի։

— Ազիզէմ Անահս, թէզքիրէն պէնի պիր տէրէճէ թէաճ-
ճիւպտե պրագտը, վե ահբապտի գատիմէմի,- խուսուսիյլէ
թէքրար կէօրմէք իւզրէ - տիշարը չըգմագըշըմ բէք տէ միւ-
թաապրմտան տէյիլ իբէն, թէզքիրէնին միւհիթէվվիեաթը գա-
եէթ միւսթաճէլ վէ մուհիմմ օլտուղունատ, տիշարը չըգբպ
կէլմէեէ գարար վէրտիմ։ Հէր նէ իսէ, պանա իհթիեաճը՞ն
մը վար տըր։

— Էվվէթ։

— Պարօն.. - (կիւլիւմսինէրէք.) էյի խաթըրըմա կէլտի,
էկէր ադչէ թալեպ իթմէք իւզրէ պանա միւրաճաատ իտի-
եօր իսէն, ճանըլմըչտըն զիրա պէն բիւլ օլտում։

— Պիլիեօրում։

— Պիլի՞եօրմուսուն։

— Պի՛չարէ, սէնին հալինի սէնտէն տահա էյի պիլիրիմ, Իւչ կիւնտէն պէրի տիր քի, բօլիս մէմուրու կիպի սէնի թաագիպ իթտիրտիմ, գօլաթտըմ, վէ էօմրիւնէ քէսպի վուգուֆ իյլէտիմ։

Մ. տը Եամլի՝ թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթի իճրա էթտիկի սըրատա, մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս քիլատինա չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Պէնի տինլէ. բրօթէսթօ օլունմուշ օն պին ֆրանգլըգ սէնէտին պուլունմագտա տըր քի, պու եիւզտէն պու ագշամ. եախօտ եարըն սէնի Գիլչիեէ կէօթիւրէճէքլէր տիր։

Է տկար — (ահ իտէրէք.) Տօղրու տուր։

— Սէքիզ սէնէ իչինտէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ թէլէֆ իթտին, վէ շիմտի վանտէտէ պիր բարչա միւլքէ պիլէ մալիք տէյիլսին. էն ֆէնասը չու քի, տիւն սաաթ օն պիրտէ, սօն գալմըշ օլան պիր ֆրանսըզ ալթունունն իլէ տէ գումար օյնատըն, վէ պունտան պաշգա պին պէշ եիւզ ֆրանգ զարարա ուղրաեըպ, թէէտիեէսինի վատ իթտին։

Պարօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ կէնճ գատըն չէօյլէճէ տէվամ իյլէտի.

— Ալթը այ էվվէլ տօսթլարըն, սէնտէ հէնուզ սէրվէթ պուլունտուղունու զանն իթտիքլէրինտէն, իհթիեաճընա մէտար օլմագ իւզրէ սանա օն պին ըիալ վէրմէք իւզրէ գարունու էլէ ալըըլարքէն, պու կիւնքի կիւն պին պէշ եիւզ ֆրանգը պուլմագ իչին թէքմիլ Բարիսի ալթիւսթ խատճէք օլսան, պիր բարա պիլէ պուլամագսըն։

Մ. տը Եամլօյ. — (մահզունէն.) Ա՜հ...

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — (իֆատէսինէ տէվամ խատրէք.) Իմտի սէնի բէք էյի պիլիրիմ, էկէր պու ագշամ պօրճունու թէէտիեէ խատմէդսէն, քէնտինի լէթլէֆ խատճէքսին։

— Ֆիլվագը պու խուսուսու տիշինիեօրում։

— Լաքին պէնի, եանի սէնին գատիմ տօսթունու տա տիշինմէլի իտին քի, վագիթ կալէ միրասընըն պիր բարչասընը տա պէն ալմըշըմ տըր։

— Ազիզէմ, պէն գաննընատն չօգ զիեատէ սէֆիլ պիր հալէ տիւչար օլսուս, ֆագաթ...

— Պէնիմլէ պօշ լագըրտը իթմէյէ... պունտան գաթինագար պու պին պէշ եիւզ ֆրանգը ֆախիշէ գարշէն վէրմէք իւզրէ սէնի պուրատա ճէլպ իթմէյէտիմ։

— Նի՞չին ճէլպ իթտին։

— Սէնի գուրթարմագ, սանա օն տօղուշ պին ֆրանգ իրատա, վէ օթուղ եաշլարընտա ֆէվգէլատէ կիւզէլ պիր գարը վէրմէք իսթէրիմ։

Մ. տը Եամլօյ քէմալը հայրէթլէ ըիւճաթ իթտի, վէ պաշընը էեէրէք,

— Անլատօրում, տէտի։

— Ազիզիմ, - տէյի մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս տէվամ իյլէտի, - պագը խուսուսաթ հագգընտա սանա մալիւմաթ վէրմէյիեիմ, անճագ պու մալիւմաճ՝ զիքը իթտիկիմ սէրվէթի հագգընտա օլմաեընպ, չիւնքի օ սէրվէթ նամուսու պիր մէնպատէն զուհուր իթմիշ տիր, իլա իչար իյլէտիկիմ գատըն հագգընտա տըր։

— Օ գատընը սէն թանը՞րմըսըն։

— Էվվէթ։

— Լաքին պու խուսուս՝ պէնճէ միհթաճը միալմատա պիր քէյֆիեէթ տիր։

— Միհթալէատա վագըթ եօք տուր։ Էվվէթ եա խայր տէեիպ, իչին իչինտէն չըգմալը։ Էկէր էվվէթ տէրսէն, պէնիմլէ պիրլիքտէ թաամ իտէճէքսին, վէ սաաթ պիր գարաբուրընտա օրմանա կիտէճէեիզ։ Օրատա, պէվճին օլաճագ գատընա թէաատիւֆ իտէճէք օտուղումուզտան, քէնտինինկէօրէպիլէճէքսին։ Սաաթ տէօրթտէ անըն խանէսինէ թագիտիր օլունուպ, օն պէշ կիւնտէն տէ էվլէնէճէքսինիզ, Լաքին էկէր խայր տէրսէն...

— Ազիզէմ, չու սաաթտա, պիր թարաֆտան սուի գատ իլէ նամուսուզլուգ վէ տիկէր թարաֆտան պէլքի հէմ սուի գատ, հէմ նամուսուզլուգ օլան պիր իզտիվաճ արտընտա

պուլունտուղում հալտէ, սէնտէն եալընըզ պիր չէյ ըչճա իտերիմ։

— Նէ՞։

— Պէնի օրմանա կէօթիւրիւրսիւն, զիքր օլունան գաալընը կէօսթէրիրսին, հիքեաեէսինի մուխթասարէն նագլ իտերսին, պէն տէ օլվագըթ սանա ճէվապ վէրիրիմ։ Էկէր գապուլ իտերսէմ, տօղրուճա անըն խանէսինէ կիտէրիմ, էկէր ըչտա իտերսէմ, քէնտի խանէմէ ավտէթլէ, թապանճա իլէ թէլէֆի նէֆս իլլէրիմ։

— Մէօզ վէրիւօ՞րմուսուն։

— Ասլզատէյիք նամուսում իւզէրինէ սէօզ վէրիւօրում, վէ չիմտիեէ գաատար պու խուսուսատա եալան սէօյլէմիշ տէյիլիմ։ Գումարտաքի պօրճումա կէլինճէ...

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս թէպէսսիմ իտերէք,

— Օ ճիհէթի տիւչինմէ, պու սապահ խըզմէթքեարըմ սէնին թարաֆընտան սահիպի մաթլուպունա կիտէրէք, պօրճունու թէէտիեէ իթտի, տէտի։

Մ. տը Շամրօյ՝ պիր արա տիւչարը հէեէճան օլարագ,

— Գաատընալարըն տէեէրլի մախլուգլար օլտուգլարընը չիմտի անլաեօրում, տէյի պէեան իյլէտի։

— Ծօսթ օլան պիր քիմսէնին, խուսուսիյլէ խայլի ապչէսի եէնիլմիշ օլան պիր տօսթունն թապանճա իլէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆի իթմէսինէ միւսաատէ իտիլմէզ։ Հէր նէ իսէ, չիմտիլիք սէն սալօնտա պիր սիկարա իչ, վէ պէօյլէմէմի պանա կէօնտէր քի, էսլապըմը թէպտիլ իտեեիմ։

Մ. տը Շամրօյ տիշարը չըգըննճա մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ Անտրէեի ճէլպ իթտի, վէ մէզպուրէեէ խիթապէն,

— Էյ նա՞ըլ պուլտուն, տէյի սօրտու։

— Իշիմէ կէլիր. քէնտիսինտէ պիր զուրուրիեէթ վար տըր քի, իշիմէ եարամագլա պէրապէր, պէնի գօրգուԹմագտա տըր։

— Նի՞չին։

— Իհթիմալ տըր քի թէքլիֆինի ըչտա իտեմէէք տիր։

— Ագիզէմ, սէնտէքի քիսվէթ՝ կէօրէնի ճէլպ իտեճէք տէրէճէտէ տիր. պունտան գաթինագար քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմազըշ օլան պիր քիմսէ՝ կէչմիշ ահվալ հագգընտա կէօզլէրինի գաբաեըպ, անճագ միւսթագպէլէ նագար իթմէք իսթէր։

— Պագալըմ, չիմտիլիք պէն տար սօֆատան, մաթպախատան վէ խըզմէթճիլէրին նէրտիվէնինտէն կէչմէլէ, պուրատան կիտէրիմ. Պէնի սաաթ իքիտե օրմանտա պուլուրսունուզ։

. . . . . .

Պէօյլէճէ մատմազէլ տը Շամրի օրատան մուֆարագաթ իթտի. Սաաթ իքիտե, մէրգումէնին լանտո արապասը, մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն գալէշ արապասընը գարշըլատը, վէ Մ. տը Շամրօյ՝ Անտրէնին կիւզէլլիկինտէն հայրան օլարագ, գլագուգունա,

— Հիչ պիր չէյ նագլ իթմէ, հիչ պիր չէյ պիլմէք իսթէմէմ... քէնտիսիյլէ էվլէնիրիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

10

Վիկօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ հագգընտա մալիմաթը մուֆարագաթ իթտի։ Սաաթ իքիտե, մէրգումէնին լանտո արապասը, մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն գալէշ արապասընը գարշըլատը, վէ Մ. տը Շամրօյ՝ Անտրէնին կիւզէլլիկինտէն հայրան օլարագ, գլագուգունա,

Ֆապիէն, օթուզ եաշլարընտա, օրթա պոյու, կիւզել վէ քիպար եիւզլիւ, գարա կէօզլիւ վէ քէսթանէ ըէնկինտէ սագալը պիր քիմսէ օլուպ, էօմրիւնիւ Ֆամիլեատան մահ-

ըումիյեէթլէ կէչիրմիշ օլանլարա մնախառա օլարագ, վագ-
թինաէն էվվէլ քէմալէթ սահիպի օլմուշ իտի։ Մէրգում, օն
ալթը եաշընտա իքէն էօքսիւզ գալըպ, քէնտի սէրվէթինէ
քիմսանէ գարըշմասըդը ճիհէթլէ, թէտգիգաթը ֆէննիէ
վէ սէյեահաթլարա լէմմաեիւլլի մնախառուս պուլունտուդուն-
տան, վագթըն կէնճլէրի կիպի, թէնպէլճ վէ մուդիրը պիր
էօմիւր կէչիրմէտի։ Պու տէլիգանլը տէօրթ պէշ սէնէ գա-
տար սէյեահաթ իտիպ, երիմի տէօրթ եաշընտա օլտուդու
զէման Բարիսաէ եէրլէշտի։

Ֆապիէն՝ թագրիպա ալթմըշ պին ֆրանգ իրատա մալիք
օլուպ, վէրնէօյլ սօգաղընտա, Եամրի իգամէթ կեահաէընըն եա-
նընտա, պիւեիւք պիր օթէլին պաղչէսի օրթասընտա վագը
կիւզէլ պիր քէօշքաէ իգամէթ իթմէքտաէ իտի։ Մէգքիւր
օթէլին սահիպի տիւգ որ Լ... օթուղ սէնէտէն պէրու Բա-
րիսէ կէլմէեիպ, քէնտի չինֆիլիքլէրինաէ իգամէթ իթտիկի
հալտէ, օթէլին մուհաֆըզլըզընա պիր խրզմէթճիսինի մմուր
իթմիշ, վէ քէօշկիւ, պաղչէնի վէ ախըրլարը քիրաեա վէրէ-
պիլմէսի խուսուսընտա մէրգումա մէնգունիյեէթի վէրմիշ իտի։

Ֆապիէն, քէնտիսի պունլարը քիրալամըշ օլուպ, վասի
օլան պաղչէտէ ճէսիմ աղաճլար տիքիլմիշ օտուդունտան,
պունտան հազը իթմէքտաէ իտի, Քէօշկէ կէլինճէ, ալթ գաթ
վէ պիրինճի գաթտան իպարէթ օլուպ, ալթ գաթտա սալօն,
համամ, թէնէֆֆիւսխանէ վէ իշ օտասը, վէ պիրինճի գաթ-
տա եաթագ օտասը, պիր ըսխիմ տաիրէսի, վէ սիլահ թալի-
մինէ մնախառս պիր սալա պուլունմադտա իտի։

Ֆապիէն՝ սապահլարը էրքէն աթա սիւար օլարագ տի-
շարը չըգըպ, վէրնէօյլ սօգաղընտան ահէսթէ էնաիքաէն
սօնրա, մէգքիւր սօգաղը տէօնահիւկիւնտէ, հայվանընա սիւ-
րաթ քէսպ իթտիրիր իտի։

Ավտէթի էսնասընտա տա, Պագ սօգաղը քէօշէսինտէն
կիթտիկինտէ, հայվանընը եավաշ սիւրէր իտի։

Բարիստէ հէր չէյէ տիգգաթ իտէն խոպ, հէր վու-
գուաթըն սէպէպինի արատըգլարը ճիհէթլէ, մէրգումուն

աթ իլէ կիտիչինի կէօրտիւքլէրինտէ, օ եօլտա հարէքէ-
թին սէպէպինի անլամտըա սայ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ,
պիր տիւրլիւ անլատամամագտա իտիլէր։

Հալպու քի պիր գաչ այ սօնրա, պիր էվին իւչիւնճիս
գաթընտա իգամէթ իտէն պիր քիմսէ, հէր սապահ բէնչիրէ-
սի էօնիւնտէ սիկարա իչտիկի հալտէ, պիր սապահ պու սըր-
րա վագըթ օլապիլտի։ Շէյէյէքի մէրգում կէնճ աթլընըն,
տաիմա սօգաղըն սօլ թարաֆընտան եիւրիւեիւպ, սօգաղըն
օրթա եէրինտէ կիւզէլ պիր օթէլին գարշըսընտա տուրարագ
պաշընը ճիւգիճէ գալարըդըպ, պիրինճի գաթա տօղրու պագ-
մագտա օլտուդունա տիգգաթ իթտի։ Լաթին պու պագըշը
պէլիսիզճէ օլմասըյլա, մէգքիւր իտանէտէ իգամէթ իտէնլէ-
րին թէչէգքիւինէ չիւպհէսիզ սէպէպիեէթ վէրճէք մէրթէ-
պէտէ տէյիլ իտի։ Չինքի իթտիկիմիզ խանէ՝ մարքիզտը Եամ-
րինին օլուպ, ֆիլվագը մէրգում տէլիգանլը՝ օրատան կէչ-
տիքճէ գալպինտէ հէեէճան ու թէէսսիւր հիսս իթմէքտէ օ-
լուպ, թագրիպա պիր սէնէտէն պէրի Ֆապիէն՝ հէր հաֆթա
ճումսա կիւնիւնիւն վիրուտինէ նէվիմա սապրոզլըգ վէ մէյ-
եուսիյէթլէ պէգլէմէքտէ իտի։ Զիւնքի ճումսա կիւնլէրի Եամ-
րի ֆամիլյատընա մէնսուպ գատընլար՝ խանէյերինտէ գալա-
րագ, միւսաֆիրլէրինի գապուլ իտէրլէր իտի։ Ֆապիէն տէ
պու միւսաֆիրլէրտէն պիրի օլմասըյլա, մէճպուրիյէթի պուն-
տան նէչէթ իթմէքտէ իտի։

Եանի բէտէրի միւթէվէլլա վիգօնթ տ'Ասմօլ, Մ. տը
Եամրի իլէ խրզմէթ իթմիշ օլուպ, Ֆապիէն Բարիսէ կէլտի-
կինտէ, Եամրի, քէնտիսինի ասըլ օղլու մագամընտա գապուլ
էյլէմիշ իտի։ Ֆապիէնին իլք տէֆա Բարիսէ մուվասըլէթինտէ
Պանշ տը Եամրի ալթը եէտի եաշընտա պիր դըզ օլուպ,
մէրգումուն աէյեահաթլարընտան ավտէթինտէ տէ, մէգպու-
րէ կիւզէլ վէ ճալիպ պիր գըզ օլմուշ իտի։ Ֆագաթ օլ գէ-
ժանլարտա եէրմի պէշ եաշընտա եագըն պուլունան Ֆապիէն՝
իպթիտալարը անը կէօրմէտի, չինքի քէնտինին սէյեահաթը
էսնասընտա սէրվէթինի իտարէ էթմէքտէ տէվամ էյլէմիշ

պուլուՆան վէլիսի՝ հիսապարընը վէրտիկի կիպի, սէրվէթինէ տէ միւթէսարըրնի գըլոըղընտան, Ֆապիէն՝ միւսթագիլ օլան եէնի էօմրիւնտէն տօլաըը պիր ազ զիհնի տաղըլտըղը կիպի, խանէսի թէճէմմիւլաթը, ախըրլարը, վէ տիկէր պազը ուժուրը զաթիւեէ իլէ տէ մէչղուլ օլմագլա վագթընը կէչիրտիկինտէն, Բարիտէ իգամէթինին իլգ իւչ սէնէսի զարֆընտա Շամրի օթէլինէ կիտէմէտի։

Պատէհու պիր ագշամ, մէրգում, Պանչ տը Շամրինին թաթը կէօրիւնիւչ վէ պագըշընտան օլ գատար միւթէէսիր օլտուքի, տէրհալ մարքինին օթէլինին պաղչէսի իթթիհալինտէքի պիր պաղչէնին ուճունտա վագը քէօշկ նագլը մէքեան իլէ, պիր այ սօնրա Պանչա լուգարը մուհապպէթ իլլէտի։ Լաքին Ֆապիէնին, աշգ ու մուհապպէթ վէ իզտիվաճ հագգընտա էօյլէ էֆքեար ու միւլահազաթը պուլունմագտա իտի քի, պու էֆքեար ու միւլահազաթ, իպթիտաի էմրտէ զարիպ կէօրիւնմէքլէ պէրապէր, մուվաֆըգը ագլ ու մանթըգ իտի։

Ֆապիէն՝ մատմազէլ տը Շամրիւե մուհապպէթ վէրմիչ օլտուղունու հիսս իթթիկի կիւն, մէզպուրէ օն տօգուզ եաչընը իբմալ իթմիչ օլտուղու կիպի, քէնտիսի տէ եիրմի տօգուզ եաչընտա պուլունմագտա իտի։

Քէնտի եէրինտէ պիր տիկէրի օլսա իտի, «Պէն հէնուզ կէնճիմ, պիր իտմէ վէ ճալըպ պիր սիմաեա, վէ այթմըչ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ, պինանէն այէյհ քէնտի պախթ ու թալիիմին հաբիմի պուլունմագտաերմ։ Շու հալտէ Պանչըն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իթթիկիմտէ, չիւպհէսիզ իսթիհսալ իտէպիլէճէիմ» տէր իտի։ Լաքին Ֆապիէն՝ պու սըրատա չու եօլտա միւլահազա իթթի։

— Սահիհ տիր քի, Մ. տը Շամրի՝ քէնտի գըզընըն պէնիմէ էվլէնմէսինէ մուխալիֆլիթ իթմէնէճէք տիր։ Պանչ տը Շամրի տէ, նամուսու պիր գըզ օլտուղու, վէ բէտեր ու վալիտէսինէ միւթի պուլունտուղու ճիհէթլէ, հայէթթէ պէնի զէվճ տէյի գապուլ իտէճէք տիր։ Ֆագաթ պէնիմ իսթէ-

տիկիմ պու տէյիլ տիր։ Պէն իսթէրիմ քի Պանչ պէնի սէվսին, էկէր պէնի սէվերսէ, քէնտիսիյլէ օլ վագթի էվլէնէրիմ, էկէր անըն գալպինէ կիտէճէք եօլու պուլամազսամ, օ հալտէ քէնտի աշգ ու մուհապպէթիմի պէր թարաֆի իտէրիմ։

Մէրգում, պու միւթալէաեը իթթիքտէն սօնրա պէքլէտի, անճագ էվվէլլէրի օթէլ տը Շամրիւե սըգ սըգ վիզիթա իտէրքէն, օնտան սօնրա վիզիթալարընը ազալթտը, վէ քէնտինին օրաեա կիթտիկի սըրատա, Պանչըն ալթիսօթ օլմագտա վէ եիւզիւ գըզարմագտա պուլունտուղունա աղ վագթա տիգգաթ իթտի։

Պէքլի պիր գաչ կիւն տահա կէչէճէք օլսա իտի, Ֆապիէն՝ Պանչըն էլլէրինի թուԹարագ,

— Սիզի մէսուտ վէ պախթիեար գըլաճագ, վէ էօմրիւնիւ՝ տիզլէրինիզ հուզուրընտա եէրէ չէօքէրէք կէչիրէճէք, վէ սիզին սաատէթ ու մէսուտիեէթինիզտէն զայըի հիչ պիր չէյ տիւչիւնմէէէճէք օլտուղումա իման ու իթիգատընըզ վա՞ր մը տը։ Էկէր վար իսէ, կիտիպ բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ պէնի քէնտի օղլու ատտ իթմէսինի ըէճա իլլէնէէճէիմ, տիմէք տէրէճէսինտէ իլլէրի կիտէճէք իտի։

Լաքին մէմուլին զայըի պիր վագըա, պու տէլիգանլընընն թասավվուրլարընը մահվ վէ իւմիտլէրինի պիինսաֆանէ իզալէ իլլէտի։ Շէօյլէքի պիր կիւն մէրգում, օթէլ տը Շամրի.. եէ կիթմիչ օլտուղու հալտէ, մարքիեէ բասթ կէլտի։ Խանէ գատընլարը տիշարը չըգմըչ օլուպ, եալընըզ մարքի էվտէ գալմըչ իտի։

Հէր նէ գատար մարքինին զէվճէսի վէ գըզը քէնտիսինէ օլ պապտէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշլէր իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Ֆապիէն՝ մէրգումըն դարիպ թասիեաթընը պիլիպ, չօգ տէֆա Մ. տը Շամրինին մահդունիյէէթպախչ թավրընա, սալօնտա նամիրէն պուլունտուղունա, եալընըզլըզը թէրճիհ իթթիկինէ տիգգաթ իթմիչ իտի, լաքին օն տօգուզ սէնէտէն պէրու զէվճէսիյլէ եալընըզ պիր տէֆա պաչ պաչա օթուրմամըչ, վէ գըզընըն այնընտան պիր տէֆաճըգ պիլէ

պուս իթմէմիչ օլտուղունա չիւպհէ իթմէմէքտէ իսի։ Հէր նէ իսէ, օ կիւնիւ, էվին ահըպպասընատան պուլունան պիր քիմսէ կիպի թէքլիֆսիզճէ պիւտիւք նէրտիվէնատէն եօգարը չըգմազտա վէ միւսաֆիրէթէն կէլմիչ օլան գատընլարը՝ մատամ ոը Եամրինին հալվէթի օտասընատա պուլաճաղընը զանն իթմէքտէ իքէն, մարքի ոը Եամրիւէ թաստաւիֆ իթտի։

Մարքի, միւթաասընատան օլմազան նէվիմա հէրէճան վէ թէէսսիւրլէ,

— Սապահլար խայր օլսուն, Ֆապիէն, սապահլար խայր օլսուն օղլում, սէնի կէօրտիւկիւմէ բէք մէմնուն օլտում, խուստա քի... տէտի։

Մարքի, պու գատարը սէօյլէտիքտէն սոնրա, սէօղիւ քէսիպ միւթէրէճատիւա կէօրիւնտիւկիւնատէն, Ֆապիէն թէճաճիւպլէ մէրդումա ահֆը նազար իյլէտի։

Մարքի, իֆատէսինէ տէմատէ,

— Խուստա քի, պիր գաչ կիւնատէն պէրի սէնինէ ճիտատէն կէօրիւմէք թաստավվուրունատա պուլունուէօրտում, տէտի։

Մարքի, Ֆապիէնի եաղըզա մախսուս պիր սալօնա կիրտիրիպ, էորարի պիր սուրէթտէ անընա օրատա գաբանըպ պալտըրտան սոնրա,

— Աղըմ Ֆապիէն, սէն՝ պէնիմ էն կյի տոսթումուն օղլուսուն, վէ պէն ատ սէնի քէնտի էվլատըմ մաղամընատա սէվէրիմ։ Էօյլէ օլտուղունա ինանը՞ըմըսըն, տէյի պէհան իյլէտի։

Ֆապիէն՝ մարքինին կէօղլէրինատէ մուհապպէթի թէատրանէ չէօլէսի միւշահէտատէ իտէրէք։

— Էվվէթ, ինանըրըմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Բէք կյի, էկ՛ը պէնիմ մուհապպէթիմէ ինանըրսան, ումարըմ ըի, սէնին հաճաթընըն մէտուսիւէթինի արզու իթմէքտէ օլտուղումա խաքընատ օլաճաղընըն։

— Ինանըրըմ։

Ֆապիէն, պու իֆատէնի միւթէէսսիրէն իտի, մարքի իսէ, քէլամընա տէվամ պէրէ։

— Պէնի տինլէ, զանն իտէրիմ, նահաթ էօյլէ կէօրիւնրսմքի, սէն Պանչը սէվիւէօրտուն, տէտի։

Ֆապիէն՝ իւմիտվար օլտուղ սատրըտը, վէ ճէվապ աղազլէ,

— Էվվէթ, տէյի իֆատէ իյլէտի։

— Օ հալտէ օղլում, — տէտի Մ. ոը Եամրի մահզունէն, — սէն պու աշղ ու մուհապպէթինատէն վազ կէչմէլիսին։

Ֆապիէն՝ թէաճճիւպլէ բիւճաթ իթտի, վէ մարքի չէօյլէ իյլավ իյլէտի։

— Վէֆաթ իթմիչ օլան բէտէրին, վէ սէնին հադդընատա կէօսթէրտիկիմ մուհապպէթ ու թէվէճճիւհ, վէ տէվամընա պօրճլու պուլունուտուղուն նէտինի նամուսու նամյարընա օլարաղ, պու խուստուսու սէնատէն թաղէպ իտէրիմ, վէ պէն թէրքի հաճաթ իթտիկիմ հալտէ, օ գըզըն տէսթի իզտիվաճընը վակիտսըզնատէն թաղէպ իթմէնէճէկսինէ էէմին իթմէլիկինի իսթէրիմ, չիւնքի, (պիր նէվ խոթիհզա իլէ,) Պանչ տը Եամրի գըզըմ օլտուղու հալտէ, պէնիմ բիզամը ալմազտըզըն էվլէնէմէզ, վէ էկէր սէնինէ էվլէնմէսի լազըմ կէլսրսէ, պու խուստուտա պէն բուի բիզա կէօսթէրէմէմ։

Ֆապիէն մահզունէն պու սէօզլէրի տինլէտի, վէ Մ. ոը Եամրի իլավէթէն,

— Օ՛ղլում, բէտտիմին սէօյէպի՝ ճէնապը Ալլահ իլե պէնիմ արամտա պիր սըրը օլտուղունատան, պու սըրրա վագըֆ օլմազա չալըշմա, տէտի։

Վիդօնթ ա՛Ամօլ՝ մէյհուսէն Եամրի օթէլինատէն չըգտը, վէ իրթէսի կիւն իթտալատա ազիմէթլէ, մուհապպէթինի ունութմազ իւզրէ պիր սէնէ օրատա կէչիրտի։ Պիր սէնէ սոնրա մուհապպէթի, կիթտիկի զէմանատաքի հալինատէն տահա զիեատէ չիտտէթ քէսպ իթմիչ օլարաղ ավատէ իյլէտի։

Մէզքիւր պիր սէնէ զարֆընատա Մ. ոը Եամրի վէֆաթ իթտիչ իսի։

Ֆապիէն՝ մէրդումուն թաղէպ իթտիկի նէմինի իթմիչ օլուպ, Ֆադաթ Պանչ իլե էվլէնմէքտէն վազ կէչմէքլե պէրա-

պէր, մարքիզի վէ գըզընը կէօրմէքտէն վազ կէչէմէզ իտի, իմ-
տի ավտէթինին ֆէրտասը կիւնիւ մէրդումանըն խանէսինէ
կիտէրէք, մարքինին վէֆաթը հէնուզ իւչ այ օլմուշ օլտուղու
ճիհէթլէ, քէնտիլէրինի եաս ու մահէմ հալինտէ պուլտու,
պլանչ՝ Ֆապիէնի կէօրիւը կէօրմէզ, մէրմէր սանէմ կիպի լէհ-
ճէսի սօլտու, վէ Ֆապիէն տէ մէրդումէնին սօլկունլուղունու
կէօրտիւկիւնտէ, հալէա քէնտի հադդընտա իզհարը մուհապ-
պէթ իթմէքտէ օլտուղունու անլատը։ Պիր արա պիչարէ տէ-
լիդանլը՝ պլանչտան միւէպպէտէն եաս օլմադըզը եէմին իթ-
միշ օլտուղու ճիհէթլէ, պու եէմինինէ սատագաթէն, թէք-
րար Բարիստէն մուֆարագաթ իտիպ, պիր խայլի սէնէլէր
վաթանընտան ուզագլանմաելը, վէ անճագ մատմազէլ տը Շամ-
բրինին պիր տիկերիյլէ էվլէնէրէք, քէնտիսինի ունուրթմասըն-
տան սօնրա ավտէթ իթմէնի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր միւ-
լահազաի նէճիպէ վէ ալիճէնապանէ քէնտինի պու հարէքէթինու
տէն մէննէլէ, չու եօլտա թէֆէէքքիւր իթմէսինէ վէսիլէ օլ-
տու ։- Պլանչ իլէ գաթան էվլէնմէմէնի մարքիէ եէմին իթտիմ,
լաքին օնա գարընտաչ օլմամաելը վատ իթմէտիմ, Մ. տը
Շամբրինին վէֆաթը՝ պու իքի գատընը պիլա համի պրագմը
տը. իմտի պէն քէնտիլէրինէ համի օլաճաղըմ. պունճա սէ-
նէլէրատէն պէրու ղայպտա պուլունան էվլատլարը եէրինէ կէ-
չէճէէիմ ։»

Պլանչ վէ վալիտէսի, մարքինին, թէսլիմի բուհ իթմէք
հալինտէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղու զանն օլունան էվլատլարը հադդընտա սէօյլէմիշ օլ-
տուղու չէյլէրի Ֆապիէնէ սէօյլէմէմիշլէրը իտի։

Հէր նէ իսէ Ֆապիէն Բարիստէ գալտը։ Շու գատար քի,
հէմ՛ Պլանչըն գալպինտէքի աթէչլի մուհապպեթի սէօնտիւր-
մէք, հէմտէ քէնտիսինին օ եիւզտէն տիւշար օլտուղու ճէվը
ու ճէֆաեը թէսկինի իյլէմէք իւզրէ, պէլլիսիզճէ մէդպուրէ-
տէն ուզագլանարագ, պունտան էվվէլ օլտուղու կիւ՝ հէր
կիւն մէրդումէլէրին օթէլինէ կիթմէզ օլտու։ Պլանչ՝ պիրտէն

պիրէ գուհուրա կելէն պու իհթիրագատան միւթէէսիր օլտու
իսէ տէ, մէրդումու ճելպ իչին հիչ պիր թէչէպպիւստէ պու-
լունմատը։ Պէօյլէճէ Ֆապիէն՝ հաֆթատա պիր տէֆա, հէր
ճումատա իրթէսի կիւնլէրի, խանէի մէղքիւրէ կիթմէէէ գա-
րար վէրիպ, տէրունը խանէտէ պիր չօգ միւսաֆիրլէրին պու-
լունտուղունա թէէմին օլմուշ օլտուղու սաաթլարտա կիթ-
մէքլիկի թէրճիհ իյլէմէքտէ իտի։ Լաքին հէր կիւն, հէր
սաաթ, խէֆիէն, Պլանչ իլէ վալիտէսինին իւզէրինէ նէզարէթ
իթմէքտէ, վէ հէր կիւն կէչէրքէն, էվին քէնչիրէլէրինէ ու-
զուն միւտտէթ վէ մահզունանէ սուրէթտէ աթֆը նագարը
տիդդաթ իյլէմէքտէ, վէ հէր ապշամ, քէօշկիւնիւն էթրա-
ֆընտաքի պաղչէտէ տօլաշըրքէն, Շամբրի օթէլինին պաղչէսինի
աերրան տիվարըն ճանընտա տուրուպ, Պլանչըն վալիտէսիյլէ
կէօրիւշմէսի սէտասընը իչինթմէք իւմիտիյլէ գուլագ վէրմէք-
տէ իտի։ Իչթէ պու սէպէպէ մէդպնի իտի քի, Բօլան տը Գլա-
եէնին, «մատմազէլ տը Շամբրի իլէ նիշանլը՞մըսըն» տէյի վու-
գու պուլան սիւալինէ գարշըլըգ, թէէսսիւֆիւ ազիմ իւզրէ
խայր տէյի ճէվապ վէրմիշ իտի։

Մարքի տը Շամբրինին հարէքէթինտէքի մուճիպի էսէֆ
խէթա չիւպհէսիզ տէրք օլունապիլիր, Շէօյլէքի մարքի՝ հէք-
թօրուն ախլէտագը մէղմուժ իլէ մութթասըֆ վալիտէսինին
եազմըշ օլտուղու պէտհահանէ մէքթուպունու օգուտմասը իւ-
զէրինէ, մէրդում իհթիեար՝ զեվճէսինին գապահաթլը պու-
լունտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, մահսուլը
ճինաեէթ ատտ իյլէտիկի գըզըլըղաղը ալէյհինտէ օն սէքիզ
սէնէ օլտէրճէ պուղղ ու ատտավէթի հաիզ օլմուշ իտի քի,
անընը իլէ էվլատ մագամընտա սէվմէքտէ պուլունտուղու Ֆա-
պիէն արասընտա պիր իզտիվաճ վուգուի իհթիմալինի տիւ-
չիւնտիւքճէ, իզհարը նէֆրէթ վէ հիտտէթտէն քէնտիսի մէնն
իտէմէմէքտէ իտի։ Տիկէր պիր եանըշ զիւիւմտաախ, մէրդու-
մուն պու պապտէքի գարարընա մուավէնէթ իթմիշ իտի, եանի
քէնտի քէնտիսէ, «Պլանչըն վալիտէսի պէնի ինսանլարընը էն
պէտպախթը գըլտըղը հալտէ, Ֆապիէնին տախի այնի հալէ

տիւշար օլմասը Թապիի տիր» տէյի միւահազա իյլէմիշ իտի։

Պինապէրին մարքինին օլպապաէքի խէթասը՝ իքի կէնճլէրին պիրտէն պիրէ այըըլմասընա, վէ արապարընտա պիր մանիի ազիմ զուհուր իթմէսինէ սէպէպ օլուպ, Ֆապիէն պու մանիի ազիմին պէրթարաֆ իտիէմէեէճէկի իթիգատընտա պուլունմադտա իքէն, մէմուրին զայըի պիր վագըա զուհուրա կէլէրէք, Մ. տը Շամբինին էօլիւմ եաթապընտա, Ֆապիէնի եէմինինտէն խալի գըլմըշ օլտուղունու, վէ Պանշ իյլէ էվլէնմէսինէ միւսաատէ իթմիշ պուլունտուղունու քէնտիսինէ իհտիար իյլէտի։

Ֆապիէն, պու հադըգէթէ, կէնճ վէ ճահիլտոսթու պուլունան Բօյան տը Գլաեէ իյլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղու կիւն վագըֆ օլտու։

Մէրդումֆ, աճէլէթէն ճէլպ իտիմիշ օլան Թապիպտէն՝ Բօյանըն ճէրիհասը թէհլիքէլի օլմատըղընը անլատըգտան սօնրա, քէնտի խանէսինէ ավտէթ իտիպ, քէօշկիւն եանընտատի օթէլ գաբուսունտան կէչէրքէն, մատամ տը Շամբինին պիր խըզմէթքեարընըն քէնտիսինէ տօղրու սիւրաթլէ կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, տիւշարը հայրէթ օլտու։

Մէրդումֆ խըզմէթքեար,

— Ա՛հ մօնսիէօ վիկօնթ, կէ՛լինիզ, չաբուդ կէլինիզ, տէտի։

Ֆապիէն սարսըլարագ,

— Սիւպհան Ալլա՛հ, նէ՞ վար տը, նէ՞ օլտու, տէյի սիվալ իթտի։

— Պու սապահ մատմազէլ Պանշ խասթալանտըղընտան, մատամ մարքիզ եաթապընըն եանընտա տը, վէ պու սապահտան պէրի...

Ֆապիէն, պունտան զիեատէսինի տինլէմէեիպ, տէրհալ Շամբի օթէլինէ գօշտու, վէ աճէլէթէն նէյտիվէնտէն եօզարը չըգըպ, մատամ տը Շամբինին տաիրէսինէ տօղրու իյլէյտի։ Էշիքտէ մարքիզի պուլմագլա, մէզպուրէ, մէսէրըեէթլէ ըենը իթտի, վէ պատէհու մէրդումֆն եօլունա մանի օլարագ,

— Կի՛րմէեինիզ, կի՛րմէեինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Ֆապիէն քէսիք պիր սէտա իյլէ, վէ եիւզիւ՝ էօլիւմ հալինտէ օլանլարա մախսուս ըէնկսիզլիք քէսպ իտէրէք,

— Միւպհա՛ն Ալլահ, պանա նէ՞ խապեր վէրէճէքսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Հիչ պիր խապեր վէրէճէք տէյիյիմ, չու գատար քի Պանշ պիրտէն պիրէ ֆէնալաշմըշ իքէն, չիմտի համտ օլսուն պիր չէյի գալմատը... Րէճա իտէրիմ պէնի սալօնտա պէքլեեին... պիր ազտան եանընըզա կէլիրիմ։

Ֆապիէն՝ պու սըրատա Պանշըն խասթա օլտուղունտան, վէ պէյքի տէ էօլիւմ բատատէսինտէ պուլունտուղունտան զայրի հիչ պիր շէյ անլատմատը, վէ մատամ տը Շամբիեի եիթիպ ճէպրէն կէնճ գըզըն եաթագ օտասընա կիրմէքլիկի կէրչի արզուլէտի իտէ տէ, պունտան կէրի տուրմագ իւզրէ քէնտի նէֆսինէ զալէպ իթտի։ Պունտան պաշգա կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ, գըզընըն օտասընա կիրմէսինէ մանի օլմագ իսթէեէն վալիտեեէ նա՞սըլ մուխալիֆլէթ իտէպիլիր իտի։ Իմտի մէրդում, արզը իթաաթլա, սալօնա կիթտի, վէ էնտիշէի ազիմէ իշինտէ օլարագ, մէրդումէ վալիտէնին կէլմէսինէ պէքլէտի։

Պէշ տագըգա սօնրա մատամ տը Շամբի կէլտի։

Ֆապիէն, տիթրէմէքտէ օլմասըյլա, մարքիզ մէրդումուն տիթրէտիկինի կէօրտիւ, վէ իֆատէեէ ադազլէ,

— Ա՛հ, պիչարէ, սիզ պու զեվալըըը թէէէֆ իթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ, տէտի։

— Պէ՞ն մի։

— Էվվէլթ սիզ, զիրա պու սապահ տուէլլօ իթմիշսինիզ։

— Մատամ...

— Պիր ասքէրին, պիր ասըլզատէնին զէվճէսի պու կիպի չէյլէրի անլար։ պու սէպէպլէ սիզի թազիրլէմէմ, ֆագաթ Պանշ, պու սապահ, չահիտէրինիզլէ պիրլիքտէ կիտէճէկինիզ էանատէ, տուէլլօ իշինի կիթմէքտէ օլտուղունուղու անլամըշ...

Ֆապիէն՝ թէաճճիւպանէ հարէքէթտէ պուլունտու, վէ մարքիզ՝ իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Պիլիրսինիզքի, օտասընըն բէննէրէլէրի պաղչէնէ նազըր տըր, վէ պաղչէ տիվարընտան, սիզին պաղչէնիզտէ տէրունինտէ քէօշկիւնիւզէ կիտէն գումլու եօլուն պիր թարաֆը կէօրթիւրիւր։

— Բէք ալէա...

— Իչթէ պու սապահ պիչարէ գըզճըղազ՝ չիտտէթլի պիր պաշ աղըրընա տիւչար օլարագ էրքէնճէ ուեանըպ, բէննիրէսինի աչարագ, գարշըսընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, սիզին թամ օլսէնատէ իքի քիչի իլէ պէրապէր գումլու եօլտան կէչտիկինիզի կէօրմիւշ։ Րէֆագաթընըզտա պուլունան քիմսէյէրին կիեինմիշ օլտուգլարը էսլապը վէ սիզին գօլթուղունուզ ալթընտա պուլունան պիր չինճի գըլըճը կէօրտիւկիւնտէ, հիչ չիւպհէսիլ գալմաեարագ, տուէլլօ իթմէք իւզրէ կիթմէքտէ օլտուղունուզու անլամըշ։ Պէն իսէ, քէնտի օտասընըն ալթընտա պուլունան պէնիմ օտամտան պօղուգ պիր սէտա իչիթմէյէլէ, պիրտէն պիրէ ուեանտըմ, վէ գօրդուպ չանը չէքտիմ։ Պէսլէմէմ աճէյէթէն գօշարագ, Պլանշըն օտասընա կիրտի։ Անըն իսթիմտատ իթտիկինի իչիթտիմ։ Օլվագըթ տիւչարը տէհչէթ օլարագ պէն տէ գըզըմըն օտասընա չըգտըմ, վէ գէվալը Պլանշըմը՝ պաեըլմըշ, տիշլէրի գըսըլմըշ, ազասը բէքիշմիշ, վէ քէնտիսինի եէրէ սէրիլմիշ օլարագ պուլտում։ Սօլկունտուղու օլտէրճէ տէհչէթպախչ իտի քի, քէնտիսինի էօլմիւշ զանն իթտիմ... Մուախախարէն պիր թապիպ ճէլպիյէ հաեաթընը իեատէ իթտիրտիմ։ Պու սուրէթլէ գըզըմ կէօզլէրինի աչըպ պէնի թանըտը, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը։ Պատէհու սաեըգլամադա պաշլատըզընտան, պու սաեէտէ հէր շէյի անլատըմ, հէր շէյի տէրք իթտիմ։ Իսմինիզտէն, գըլըճլարտան, շահիտլէրտէն, վէլհասըլ հէր շէյտէն պահս իթտի...

Պատէհու ձատամ տը Շամըի սէօզիւնիւ քէսիպ Ֆապիէնէ պագտը։

Մէրդում օլ էսնատէ, հիսս իթտիկի թագաթսըզլըգ սէպէպիյլէ չըմինէնին մէրմէր թաչընա տաեանմըշ օլուպ, մարքիզ իսէ,

— Պի՛չարէ չօճուգ, Պլանշըն սիզի սէվմէքտէ օլտուղունու, իւչ սէնէտէն պէրու կէօնլիւնիւ սիզէ հասը իթմիշ իտուկինի, վէ սիզին ֆիթուրսուզլուգ վէ վազիֆէսիզլիկինիզ՝ անը էօլիւմ բատտըսինէ կէթիրմէքտէ պուլունտուղունու անլամ՞էօրմուսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Վիկօնթ, պօղուգ պիր սէս րէֆ իլէ, եէրէ տիւչմէմէք իչին պիր իսկէմլիէեէ օթուրտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Ա՛հ, եէմինէմ... եէմինէմ... տէտի։

Մատամտը Շամըի... (սէօզէ տէվամ իտէրէք։) Ֆագաթ Ֆապիէն, սիզտէ անը սէվիեօրսունուզ... պու խուսուստա պէնի ալտաթմաեա չալըշմաեըն։ Պէօյլէ սըրալարտա հիչ պիր վալիտէնին գալպի վէ պագըչը ալտատըը՞ մը։ Շու էսնատէ լէհճէնիզին սօլտուղունու վէ տիթրէմէքտէ օլտուղունուզու կէօ՞րմէեօրմուեուս։

Պիչարէ գատընճըզազ, չիւպհէսիզ չօգտան պէրու, հէր կիւն գըզընըն կէօզլէրինտէն եաշլար ագտըղընը կէօրտիւկիւ, վէ սէպէպինի պիլտիկի ճիհէթլէ, րէճա իտէրէք,

— Տօսթում, օղլում Ֆապիէն, հարէքէթի վագըանըզլա գէվալը Պլանշըմը էօլտիւրմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Մէզպուրէ վալիտէնին սէտատընտա օլ տէրճէ եէիս վէ նէճատպէթ մէվճուտ իտի քի, Ֆապիէն տիզ չէօքէրէք,

— Մա՛տամ, մա՛տամ, պէնի տինլէեինիզ, սըրրըմը քիմսէեէ ֆաշ իթմէյինէկէ, վէ օլ պապատ չիւպհէեէ մահէլլ վէրճէք սուրէթտէ տօտագլարըմտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաեա եէմին իթմիշ իտիմ... տէտի։

Մարքիզ՝ — Սը՞րր մը։

Ֆապիէն՝ (հընչդըրատմասընտան նաչի սէսի քէսիլէրէք։) Մա՛տամ, Պլանշը սէվէրիմ, լաքին Պլանչ ատլա պէնիմ գէվճէմ օլամաեաճագ տըր։

Մարքիզ - (ագռը պաշընաան կիտերէք ·) Ֆագաթ նի՞չին, նի՞չին։

— Չիւնքի գէվճինիզ մարքի որ Շամրիեէ իթաաթ իտէճէկիմ եէմին իթտիմ։

Մատամ որ Շամրի պու սէօզիւ անլաեամմատըղընաան, Ֆապիէն՝ քէնտիսի իլէ մարքի պէյնինաէ ճերէեան իթմիշ օ-լան ահվալի հիքեաեէ, վէ մէրդումունն քէնտիսինէ իթտիրտիկի եէմինի, ֆագաթ պու եէմինին սէպէպինի անլաթմամըշ օլտուղունու իֆատէ իթտի։

Ընճագ իֆատաթընըն խիթաընընտա,

— Նասըլըք կէօրիեէօրտունուզ մատամ, գըզընրզը թէ-լէֆ իտէն պէն տէյիմիմ, բէտերինին միւրաաը որը, տէյի պէեան իյլէեինճէ, մատամ որ Շամրի մէսէրրեթիլ ըէֆը սէ-տա իտիպ,

— Ա՜հ, տօսթում, Մ· որ Շամրինին, էօյիւմ եաթա-ղընտա էֆքեարընը վէ միւրաաընը թէզտիշ իթմիշ օլտու-ղունու պիլմէեօրտունուզ, տէտի, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-լաեարաք, - Ա՜հ, եա Բապպի, տիմէք հէր շէյի սէօյլէմէք լազըմ որըը, տէյի իլավէթէն աէրմիեան իյլէտի։

Օլ վագըթ պու սահիպէի նէճապէթ գաաըն, Ֆապիէնի եանընտա օթուրտուպ, սէրվէթէ մալիք օլմազլա պէրապեր, էօմրիւնիւ միւթէէսսիրէն վէ միւքէտաէրէն կիչիրմիշ օլան օլ իհթիեաըրըն նէզտինտէ ան սէքիզ սէնէ իզթիրապ վէ էլէմ իչինաէ եաշամըշ օլտուղունու, վէ էօմրիւնիւն էն սօն տա-գըզտասընտա մէրդումունն, քէնտիսի օլ անէ տէկինն կիրիֆ-թաըը քէտէր վէ թէէսսիւր իթմիշ պուլունան սըրըը սէօյ-լէմիշ խտուկինի իֆատէ իյլէտի, վէ օլ ղէմանն Ֆապիէն, հէր շէյի, եանի Մ. որ Շամրինին՝ պլանչը քէնտի գըզը զանն իթ-մէտիկինտէն, Ֆապիէնին անըն իլէ էվլէնմէսինի խտթէմէմիշ օլտուղունու, վէ պու պիչարէ քէտէր՝ խէթտասընը տէրք իթտիկի ճիհէթլէ, թտպիի վագը օլան եէմինինտէն քէնտինի ազատ գըլմըշ օլտճաղընը անլատը։

Մարքիզ՝ քէլամընը իքմալ խտինճէ, Ֆապիէն՝ մէղպուբէ-նին էլինի քէմալը հիւրմէթլէ էօբէրէք։

— Վա՛լիտէճիեիմ, պլանչըն նասըլ օլտուղունու անլատա-եա կիթմէմիզի իսթէ՞ըմիսինիզ, տէտի։

— Կէլինիզ, կիտէլիմ։

Իվվէլճէ կէնճ գըզա՝ Ֆապիէնին սաղ վէ սալիմ օլարագ ավտէթ իթմիշ օլտուղու խապէր վէրիլմիշ իտուկինտէն, վա-լիտէ իյէ Ֆապիէն իչէրի կիրտիքլէրինտէ, մէղպուբէնի հալը սիւքիւնէթտէ պուլտուլար։ Հաթթա քէնտիսի անլէրի կէօր-տիւկիւնտէ, կիւլիւմսէմէեէ չալըշտը։

Մարքիզ՝ պիր իշարէթլէ օրատա պուլունանլարը տիշարը չըգարթտը, վէ Ֆապիէն վէ խասթա իյէ եալընըզ գալտը-ղընտա, կէնճ գըզըն էլինի թուԹուպ,

— Գը՛զմ, Ֆապիէնէ աֆվ իթմէլիսին, Ֆագաթ սէնի թէէմին իտէրիմ քի, աֆվընա լաեըգ որը, քէնտիսի սէնին տէսթի իզտիվաճընը պէնտէն թալէպ իթտի, պէն տէ մու-վաֆֆագաթ իթտիմ, տէտի։

Մատմազէլ որ Շամրի ըէֆը սէտա իյէ, եէնիտէն աղ գալտը քի պաեըլաճագտը, լաքին Ֆապիէն մէղպուբէնի գու-ճագլաեարագ։

— Գլա՛նչ, սէվկիլիմ, սիզի տաիմա սէվմիշ օլտուղումու, վէ պիւթիւն հաեաթըմ սիզէ միւնհասըր իտուկինի պիլմէ՞զ-միսինիզ, տէտի։

Պիր միւտտէթճիք օթել որ Շամրիտէն մուֆարագ ամլա, Սէն. Ֆլորանթէն սօգաղընա կիտէլիմ։

11

Խաթըրլարտա տըր քի, Մ. Րօլան տը Գլաեէ, Եամբի թէսմիէ օլունան Անտրէ Պրիւնօ իչին տուէլլօ իթտիկի կիւն մէզպուրէ, ժատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն խանէսինէ կիթմիչ, վէ մէրգումէնին թուալէթ օտասընտան պարօն տը Եամբի-Եամբօեու կէօրէպիլմիչ, վէ պատէհու մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն վէ Անտրէնին արապալարը եէկտիկէրինի գարշըլատըգլարընտա, մատմազէլ Պրիւնօ տը Եամբինին կիւզէլլիկինտէն միւթէէսսիրլէն պազը կէօնա վէսվէսէլէրինի տէ պէր թարաֆ իլէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսա խիթապէն, — Հիչ պիր շէյ պիլմէք իսթէմէմ, հիչ պիր շէյ սէօյլէմէնիզի իսթէմէմ, հէր նէ օլուրսա օլսուն անընլա էվլէնէճէէիմ, տէտիկի մալիմ տիւր։

Անտրէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս իլէ վուգու պուլան պիր պագըչ իւզէրինէ, պարօնուն վիղիթասընա պէքլէմէք իւզրէ տէրհալ խանէսինէ ավտէթ իթտի։ Պատէհու գատընլարա մախսուս մէհարէթի իճապընճա, պարօնուն գալպինի ճէլպ իթմէք իւզրէ, իքինճի պիր թուալէթ իլէ քէնտիսէ չէքի տիւզէն վէրտի։

Պարօն թամ սաաթ իւչտէ կէլիպ, մատմազէլ տը Եամբինին հալվէթ օտասընա խըզմէթքեարը վասըթասըյա կիրտիրիլտի։

Անտրէ, չըմէնէնին պիր թարաֆընտաքի գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ կիւզէլ պիր քէտի կիպի եասլանմըչ օլտուղու հալտէ, թէպէսսիմէն մէրգումու գապուլիտիպ, գարշըսընտա մէվզու օլան պիր իսկէմլէտէ օթուրմասընը իշարէթլէ պէեան էյլէտի։

Զաթէն հալվէթ օտասը նիմ գարանլըգ իչինտէ օլմասըյա, պարօն մէզպուրէնին կիւզէլլիկինտէն կէօզլէրի գամաշարագ, հէման տէսթինի պուս իլէ եանընտա օթուրտու, վէ ճիւզի պիր սիւքիւթտէն սօնրա մատմազէլ տը Եամբի չու եօլտա քէլամա աղազ էյլէտի։

— Մո՛նսիէօ պարօն, պուրատա պիզտէն զայրի քիմսէ եօգտուր։ պէն սիզին պուրաեա նիչին կէլտիկինիզի պիլմիրիմ. սիզ տէ պանա նէ սէօյլէեէճէկինիզի պիլմրսինիզ։ իսմի պիր թագըմ ֆազլա մուգատտէմաթտան սարֆը նազար իլէ, ասըլ մատտէտէն պահս իտէպիլըրիզ։

Պարօն պաշընը էյտի, վէ մատմազէլ տը Եամբի չու եօլտա տէվամ էյլէտի։

— Սիզ, պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իթմէեէ կէլտինիզ։ Պէն տէ սիզէ օլ խուսուստա մուվաֆֆագաթ իթմէքտէ օլտուղումու բէչինէն պէեան էյլէրիմ։ Անճագ պիրտէն պիրէ մէսէլէնին թա էսասընա կիրիշտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը թէմէննի էյլէրիմ։ Սիզ՝ քէնտի քէնտինիզի թէլէֆ իտէճէք իտինիզ, ֆագաթ չիմտի պէնիմլէ էվլէնմէեի վէ մալիք օլտուղում օն սէքիզ պին ֆրանգ իրատը թէրճիհ իտեօրսունուզ։

Պարօն.— (գըզարարագ.) Մա՛տամազէլ, պիր սաաթ էվվէլ պու իֆատէնիզ տօղրու իտի, ֆագաթ չիմտի սիզին իլէ կիւզէլ օլտուղունուզ իչին էվլէնիեօրում, վէ սէքիզ կիւնտէն սիզի ատէթա մէճնուն կիպի սէվճէք օլտուղումու հիսս իտիեօրում։

Անտրէ.— (կիւլիւմսէեէրէք.) Բէք էյի, չիմտի սիզ տէ պիլմէլիսինիզքի, պէն տէ սիզին իլէ նի՞չին էվլէնիեօրում։

Պու տէրէճէ այչագլանմըչ օլան պու շախս իւզէրինտէ պիր արա էսէրը թէքէպպիւր օլարագ թէպէսսիւմ կէօրիւլտիւ իսէ տէ, մատմազէլ տը Եամբի պու թէքէպպիւրտէն միւթէէսսիր օլմաեարագ, եալընըզ մէրգումուն եիւզիւնէ պագմագ, վէ,— եանըլըեօրսունուզ, տիմէքլէ իքթիֆա իթտի։

Անճագ պու իֆատէ մէրգումու թէճաճիւպտէ պրագտը-

ղը ճիհէթլէ, մէզպուրէ, միւսաֆիրինին էֆքեարընը անլամըշ օլտուղունու իսպաթ իթմէք իւզրէ. թէքրար թէպէսսիւմ իտէրէք, քէլամընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Բարիստէ եիրմի իւչ եաշընտա կէնճ պիր քիմսէ վար տըր քի, հէր կէօնա լէքէտէն արի վէ բարլագ պիր իսմլէ պէրապէր, օթուզ իւչ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք տիր, Իշթէ պու սապահ օ տէլիգանլը պէնիմ իչին տուէլլօ իթմիշ տիր, վէ քէնտիսի պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր, Մ'օ'նսիէօ պարօն, էկէր միւլահազա իտէրսէնիզ, բէք էյի անլաեապիլիրսինիզ քի, սիզ պօրճլուսունուզ, վէ սէրվէթինիզի թէժամիյլէ թիւքէթմիչսինիզ. չու հալտէ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէէն քիմսէնին իսմի տէ, հիչ տէեիլսէ սիզին իսմինիզ գաատար տէեէրլի տիր. Հալպու քի սիզինլէ էվլէնմէք իսթէտիկիմտէ պագը սէպէպլէրիմ պուլունտուղունու տէրք իտէպիլիրսինիզ.

Պարօն պաչընը էյտի, վէ էօյլէ պիր թարզտա հարէքէթտէ պուլունտու քի, մանէասը, — Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում, էֆքեարընըզը իյդահ իտինիզ, տիմէք իտի.

Անտրէ, թէպէսսիւմ իտէրէք, չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.

— Մ'օնսիէօ պարօն, սիզին իսմինիզ պէնիմ իչին սըրճ ինթիգամ ալմաեա մախսուս պիր վասըթա տըր. Վալիտէմ, մարքիզ տը Շամբի թէսմիէ օլունուր իտի. սիզին իլէ էվլէնտիկիմ հալտէ, պէնի ինքեար կէտմիշ վէ ըէտտա իթմիշ օլան ֆամիլեա տախիլինէ թէքրար կիրմիշ օլաճաղըմ.

— Անլաեօրում.

— Տուրունուզ.

— Տահա պաչգա տիեէճէկինի՞զմի վար.

— Շիմտի անլարսընըզ.

Օլվագըթ Անտրէ՝ եանընտա պուլունան քիչիւք պիր տօսապը աչըպ, պունտան սարարմըշ պիր քեագըա չըգարար. Իշպու քեագը՝ իւչ ատէտ միհրի սէօքիւմիւշ օլարագ պիր մահֆազա իչինտէ էօզիւրսիւզ հալտէ սագլանմըշ իտի.

Անտրէ. — (սէօզէ տէվամ իտէրէք.) Սիզ քէնտինիզի, սէրվէթինիզ թիւքէնմիչ զանն իտիեօրսունուզ.

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ.

— Շու քեագըտա պիր քէրրէ պագընըզ. Պու քեագըտ պիր վասիեէթնամէ տիր. Կէրչի պունա գարչը իթիրազ իտիլէպիլիր, ֆագաթ էկէր սիզ պու պապտէ իգամէ իտիլէճէք տավաեը գազանաճագ օյուրսանըզ, եիւզպին ֆրանգ իրատա միւթէսարրըֆ օլաճագսընըզ.

Պարօն. — (էլինի մէզբիւր վասիեէթնամէեէ տօղրու ուզաթարագ.) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ.

Լաքին Անտրէ՝ (ամիրճէ պիր հալ իլէ մէրգումու մէնն իտիպ.) Աֆվ իտէրսինիզ, պունա էլտօգունտուրմաեը, եօգսա աթէչէ աթաըրմ, վէ սիզին իլէ էվլէնմէմ.

Մ'ատմազէլ տը Շամբի, ֆիլմագը վասիեէթնամէեի, չըմինէ տէրունինտէ եանմագտա օլան աթէչէ ուզաթտը, վէ էկէր պարօն օ քեագըտը էլինտէն ալմաեա թէճրիպէ իթսէ իտի, մէզպուրէ տէ հարէքէթինտէն կէրի տուրմաեաճագ տըր կիպի պիր հալ կէօսթէրտի. Պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք.

— Բէճա իտէրիմ, չարթլարըմզը էվվէլճէ գարարլաշտըրալըմ, տէտի.

— Էմրինիզէ հազըրըմ.

— Պու վասիեէթնամէնին միւնասէբիճաթը եալընըզ պանա մալիւմ օլմասըյլա, պէն անը ժահվ իտէպիլիրիմ, վէ տէրունինտէ նէ եազըլմըշ օլտուղունու քիմսէ իսպաթ իտէմէզ, Իմտի վագաա սիզէ ախտ իսէ տէ, չիմտիլիք պէնիմ մալիմ պուլունմագտա տըր.

— Բէք էյի, մուգապէլէթէն պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ.

— Պէնիմլէ էվլէնմէնիզի, վէ իսմինիզի պանա հասր իթմէնիզի.

— Բէք ալէա, պունա մուվաֆֆագաթ իթտիմ, սիզին իլէ էվլէնէճէեիմ.

— Բէք էյի.

Մուախխարէն Անտրէ՝ մէզքիւը վասիեէթնամէեի եինէ էվվէլքի ժահէլլինէ վաղ իլէ, իւչ տէֆա իւզերինտէն քիլիտլէտի, վէ մէրգումէ քէլամընը չու սուրէթլէ իլերի կէօթիւրտիւ.

— Եիմտի մո՛նսիէօ, էվլէնտիկիմիզ կիւն, քիլիսէտէն ավտէթլէ, պէնիմ, մատամ պարօն տը Եամրի-Եամրօյ օլտուղում կիւն, վասիեէթի եաբան քիմ օլտուղունու, վէ վասիեէթնամէնին նէտէն իպարէթ պուլունտուղունու անլաեապիլէճէքսինիզ։ Ֆագաթ չուրաեը ունուԹմաեընըզ քի, պէնիմիլէ էվլէնմէքտէն ֆարիզ կէլտիկինիզ, վէ վասիեէթնամէեի գապթընըզա կէչիրմէեէ գըրեամ իթտիկինիզ անտէ, օ վասիեէթնամէ մահվ իտիլէճէք տիր։

Անտրէ՝ պու սէօզլէրի էօյլէ պիր թէպէսսիւմ իլէ իրատ իթտի քի, պարօնա, նէ կիպի գատըն իլէ մուամէլէտէ պուլունտուղունու անյաթտը։

Մ. տը Եամրօյ՝ մէզպուրէննին էյինի պուս իտերէք,

— Վէսվէսէ իթտէեինիզ, սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէրիմ, վէ օն պէշ կիւն կէչմէզտէն, սիզ, մատամ պարօն օյաճագսընըզ, տէտի։

Օլ վագըթ, պու հայլազ գըզ՝ վահշիանէ պիր մէսէրըթլէ, քէնտի քէնտինէ,

— Էօյլէ իսէ, էյ միւթէքէպպիր մարքիզ ատ Եամրի, շիմտի մէյտան իքիմիզին տիր. պիր կիւն սիզի օթէլինիզտէն թարտ իտէճէիմ, տէտի։

. . . . . .

Մարքի տը Եամրինին, քէնտի էօլիւմ եաթաղընտա զահիրէ չըգարըզ օլտուղու, վէ պու սուրէթլէ Ֆապրէնի եէմինինտէն խալի գըլարագ, Պլանշ իլէ էվլէնմէսինէ միւսաատէ իթտիշ պուլունտուղու ահվալէ մէրգում տէլիգանլըընըն վագըֆ օլմասընտան սօնրա օն պէշ կիւն կէչտի. Պու օն պէշ կիւնիւն իլք նըսֆը քէմալը սիւքիւնէթլէ միրուր իլէտի, Մատմազէլ տը Եամրի իլէ վիգօնթ Ֆապրէն տ'Ասմօլուն իդտիվաճլարընըն Մ. տը Եամրինին վէֆաթընտան պիր սէնէ

սօնրա իճրասը մուգաբրէր օլուպ, մէրգումուն վէֆաթընտան պէրու իսէ, օն պիր այ կէչմիշ իտի։

Լաքին պիչարէ մարքիզ տիկէր պիր քէտէր իլէ միւզտաբրըպ օլուպ, չիւնքի միւտաէթի մէտիտէէն պէրու պէքլէնմէքտէ պուլունան օղլունա, Մ. տը Եամրինին ճէնազէ ալայընըն իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա պահրիեէ նէզարէթի վէտաթաթբույա մէքթուպ եազմըշ, վէ օն պիր այտան պէրու վիրուտինէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ, մէրգում էլան մէյտանա չըգմամըշ իտի։ Հալպու քի մէքթուպը մէզքիւը՝ Հինտիսթան բօսթասըյա կէօնտէրիլմիշ օլտուղու հալտէ, պիթթապի պիր այտա մահէլլինէ եէթիշմիշ օլաճագ իտի։ կէնճ զապիթին տէրհալ եօլա չըգմամըշ օլտուղու, վէ անճագ իքի այ սօնրա հարէքէթի իթմիշ պուլունտուղու ֆարզ օլունսա պիլէ, բէտէրինին վէֆաթընտան իւչ այ սօնրա եօլա չըգմըշ օլմասըյա, սէքիզ այտան պէրու տէնիզտէ օլմասը լազըմ կէլիր իտի։

Պիչարէ վալիտէ, օղլունուն թէրքի հաեաթի իթմիշ օլտուղունու զանն իթտիկինտէն, անըն պէր հաեաթի օլտուղունու զանն իթմէկէ ճէսարէթի իտէմէմէքտէ իտի։ Պինապէրին կէրէք քէնտի վէ կէրէք գըզը՝ մարքի տը Եամրինին սօն սաաթընտա մէյտանա չըգարտըզը ահվալի քիմսէեէ ֆաշ իթմիմիշլէր իտի։

Թէքմիլ Բարիս՝ կէնճ տը Եամրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու իթիգատընտա պուլունմագտա իտի։

Պունտան պաշգա մարքիզ՝ Մ. տը Եամրինին օն տօգուզ սէնէ կիզլէմիշ օլտուղու սըրրը ֆաշ իթմէքտէն չէքինտի, չիւնքի պունու ֆաշ իթմէք իչին, միւթէվէֆանըն հագգընըզ չիւպհէլէրինի իյզահ իյլէմէք, վէ Եամրի խանէտանընտան օլան մարքիզին ալչագճա հարէքէթի վէ մուամէլէսինի անլաթմագ, վէհասըլ քէնտիսինին իզզէթի նէֆսինէ տօգունաճագ պիր թագըմ թէֆէրրուաթա կիրիշմէք լազըմ կէլէճէք իտի։

Եալընըզ Ֆապրիէն, Պլանշ իլէ էվլէնմէկէ գարար վէրմիկի կիւնտէն պէրու պու սըրրա վագըֆ օլուպ, մատամ տը Եամ-

րի, գԸՂԸ վէ Ֆապիէն, կէնճ պահրիեէլինին կէլմէսինէ տէկին պու սԸՐՐԸ քիմսէե սէօյլէմէմէե արաարընտա գարար վէրտիէը. Հաթթա մէրդումի կէնճին՝ վագթիյլե բէք աթէչի մէչրէպ օլմասըյա, բէտէրի խանէսինաէն ֆիրար իթմիչ օտուղու Հալտէ, պագը հօգդապաղ մադուլէսի էչխասըն քէնտիսինի սիրգաթ խոիպ, ինկիլաէԸրաեա կէօթիւրմիւչ օտուղլարընա, վէ օրատա միչօ մադամընտա պիր ինկիլիզ սէֆինէսի թայֆասընա խոխալ իթտիքէրինէ տաիր պիր մասալ ուստուրտուլար քի, պու մասալ՝ իչիտէնլէրճէ տօղրու զանն իտիլտի։ Իմտի կէնճ Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրի թէքմիլ Բարիս իչին վէֆաթ իթմիչ օտուղու Հալտէ. Հաթթա մադքինին վէֆաթընտան սօնրա, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ չըվալիէ տը Շամրինին վասիէէթինի մէվգըի իճրաէե վագ իթմէքլիկի, վէ պարօն տը Շամրի-Շամրոյ իլէ էվլէնմէկի տիւչիւնտիւ։

Իմտի, Պլանչ իլէ Ֆապիէնին իզտիվաճը գարարլաչտԸՐԸլտրգտան սօնրա, պիչարէ վալիտէ՝ իքի էվլատընտան պիրինին սաատէթինի թէէմին իթմիչ օտուղու Հալտէ, չօգտան պէրու ավտէթինէ մունթազըր պուլունտուղու տիկէր էվլատընը տիւչիւնմէէե պաշլատը։

Մադքի, էօյմէզտէն էվվէլ, հէր սէնէ, Հինտիսթան գումբանիասը թարաֆընտան օղու Հադգընտա եազըլան մալիւմաթը Հավի պիր չահատէթնամէէի պահրիէ նէզարէթի մէճլիսինաէն ալտըղընը զէվճէսինէ պիտտիրմիչ խոխ։ Սօն թահրիրատ, վէֆաթընտան թագրիպա իւչ այ էվվէլ ալընմըչ օտուղու Հալտէ, չաեէտ էկէր ինկիլիզ պահրիէ գապիթի կէնճ Ալպէր-Ֆրէտէրիք Օնօրէ տը Շամրիեէ պիր ֆէլաքէթ վագը օլմուչ խոխ իսէ, պու Հալ օն պէչ եախօտ օն սէքիզ այ էվվէլ վուգու պուլմուչ օլապիլիր խոխ։

Իմտի Ֆապիէն, Լօնտրատա պահրիէ նէզարէթի սըր քիթապէթինէ թահրիրէն միւրաճաաթ իթմէսինի մադքինէ խոթար իթմիչ օտուպ, պունուն ճէվապը օն օն իքի կիւտէն ալընապիլէճէկինտէն, Ֆապիէն պու օն կիւնիւ օթէլտը Շամրիտէ նիչանլըսը իլէ պիրլիքտէ վէ չօգտան պէրու խասթա օլան մարքիզին եանընտա կէչիրտի։ Հաթթա Ֆապիէնին տուէլլօ իթմէսի միւնասիպէթիյլէ Պլանչըն սինիրի թուքուպ, պաեըլտըղը կիւնտէ պէրու, մարքիզին ահվալի, հիսս իտէկէլտիկի չիտտէթի հէեէճան իւզերինէ տահա զիեատէ ֆէնալաշմըչ, վէ պիր ագշամ էվինի թապիպի՝ Ֆապիէնէ,

— Մատամ տը Շամրի՝ զանն օլունտուղունտան զիեատէ խասթա տը. չէտիտ պիր թէէսսիւր վէ մէմուրին զայրի պիր ֆէլաքէթ՝ թէէէֆինէ սէպէպ օլապիլէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէմիչ իտի։

Լաքին պու սէքիզ օն կիւն միւտտէթ զարֆընտա եալընըզ օթէլ տը Շամրիեէ կիթմէք իչին տիչարը չըգմըչ օլան Մ. տ'Աամօլ՝ մէզքիւր սէքիզ օն կիւնիւն խոթամընտա, տօսթու Բօլան տը Գլաեէեի տիւչիւնմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Շու պիչարէ տէլիքանլընըն նէ օտուղունու անլամազ խոթէրիմ, տէտի, վէ Պլանչտան պիր գաչ սաաթլըգ միւսաատէ իսթիհսալ իտէրէք, արապա իլէ Բրօվանս սօղաղընա կիթտի։

Թապիպին իֆտատէսի վէճճէլէ, Բօլան, էյիլէշմիչ, վէ վիճուտճա բահաթլաշմըչ օլուպ, Ֆապիէն կիթտիկինտէ, մէրդումու, եաթադտան գալգմըչ վէ Բօպ տը չամպըրսընա սաըրլմըչ օլարագ աթէչին պիր քէօշէսինտէ օթուրմուչ պուլտու։

Վիգօնթ, մէրդումուն օտասընա կիրտիկինտէ,

— Մէմկիւլիւ խասմիմ, վիզիթաատտան տօլաէը թէճաճճիւպ իթմէէին, պիլիրսինիզ քի տուէլլօնուն ատաթ վէ ուսուլը իզթիզասընտան տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Ֆապիէն՝ պու սըրատա սօղուգ պիր գապուլիեէթ կէօրէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, Բօլան՝ հէեէճան իլէ էլինի ուղաթարագ,

— Տօ՛աթում, պէն, մէճնուն, ահմագ վէ նանքէօր պիր քիմսէ օլտում, ֆագաթ ճէնապը Հադգ լաեըգ օլտուղում վէճճէլէ պէնի շէտիտէն ճէզալանտըրտը։ Շիմտի պանա աֆվ իթմէք իսթէ՞րմիսինի, տէտի։

Ֆապիէն թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Համա օլսուն ինֆաքաթընը պուլմուշսուն, տէյի պէեան իլէտի։

— Էվվէթ, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի, վէ այնի վագըթտա Ֆապիէնէ պիր թէղքիրե թաքտիմ իթտի։

Իշպու թէղքիրէ՝ մատմազէլ Անտրէ թարաֆընտան եաղըլմըշ օլուպ, Բօլան՝ Ֆապիէն իլէ վուգու պուլան տուէլլօսունտան սէքիզ սաաթ սօնրա պունու ալմըշ իտի։ Իշպու թէղքիրե, թապիրաթը պարիտանէ իլէ եաղըլմըշ, վէ մէրգուժտան այրըլմըշ օլտուղու պունտա պինտիրիլմիշ իտի։

Վիգօնթ, մէղքիւր թէղքիրէէի օգուտտուգտան սօնրա,

— Կէօրիւեօրսուն քի, թէննինի պիր ազ ինճինթմէքլիկիմ խաեըրլը օլմուշ տուր, տէտի։

— Նէտէ՞ն։

— Զիւնքի, էկէր սէն պէնի թէլէֆ իթմիշ օլսա իտին, իշին ըէննկի թէպտիլ օլաճագ իտի։

Բօլան։ — (թէճճիւպանէ։) Աճայի՛պ։

Ֆապիէն։ — (տէվամ իտէրէք։) Շէօյլէքի Անտրէ պիր սաաթ սօնրա պուրաեա կէլէրէք, «Հագգըմտա Ֆինիէն իրաեէ իթտիկինիզ աշգ ու մուհապպէթ՝ պունտան պէօյլէ սիզին իլէ էվլէնմէքտէն կէրի տուրմագլազըմա միւսաատ իթմէզ» տիէճէք իտի։

Բօլան՝ պու ինֆատէէ ինանմաեօր կիպի պիր թավրտա պուլունտուղունտան, Ֆապիէն, իշպու թավրա խսթինաատէն շու սուրէթլէ քէլամա տէվամ իլէտի։

— Պէնի տինլէ, սէնին ճէրիհատաը օլման իլէ իշին ըէննկի թէպտիլ օլտու։ Անտրէ, ուսթա պիր տիքլօմաթ մագամընտա, էեինէշմէնէ պէքլէմէքտէ տիր։ Թէղքիրէսի՝ աշգ ու մուհապպէթինի թահրիք իթմիշ օլտուղունա գաֆիմըշ օլուպ, եագըննտա քէնտիսինի զիեարէթի իտէճէկինի մէմուլ, վէ շիմտիտէն սէնի քէնտի աեագլարընա գաբանարագ, աֆվընը տիլէմէքտէ վէ քէնտիսինէ իզտիվաճա ըաղը օլմասընը ըէճա իթմէքտէ պուլունտուղունու զանն իլէմէքտէ տիր...

Բօլան՝ Ֆապիէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Եանըլըեօրսուն, տէտի։

— Նի՞չին եանըլաեըմ։

— Պիր քէրրէ շունա պագ։

Պու արա Բօլան՝ էլինի եանընտաքի մասաեա ուզաթաըագ։

— Շու տավէթնամէէի օգու, տէտի։

Ֆապիէն իշպու տավէթնամէէի ալըպ, միւնտէրիճաթընտան տօլաեը հայրէթտէ գալտը։

Միւնտէրիճաթը վագըա մաթպու օլուպ, շունտան իպաըէթ իտի։

«Մօնսիէօ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ՝ մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ տը Շամրի իլէ ըէսմի իզտիվաճընը իխպար վէ պունտա հաղըր պուլունմանընզը ըէճա իլէ քէսպի ֆախը իյլէը։ Ըէսմի մէղքիւր . . . . . »

Տավէթնամէտէ թարիխ մէվճուտ օլուպ, Անտրէ իսէ, պիր ան էվվէլ պու իշի պիթիրմէք իւզրէ, օ սապահը պարօն տը Շամրի իլէ ագտը իզտիվաճ իյլէմիշ իտի։

Ֆապիէն մէղքիւր տավէթնամէէի օգուտուղունտա, թէաճճիւպատէ գալարագ, պիր միւտահիթ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա,

— Հէր հալտէ պունտա ֆէվգէլատէ պիր շեյ վար տըր, տէտի։

— Նէ՞ օլապիլիր։

— Սէնինլէ էվլէնմէք իսթէտիկինի Անտրէէէ ճիտտէն սիւվալ իթմի՞շ մի իտին։

— Էվվէթ։

— Րիճտտա ճէվապը՞ մը վէրտի։

— Էօյլէ կիպի։ տուէլօմուղուն վուգուբինտէն պիր կիւն էվվէլ, միւլահազա վէ թէֆէքքիւր իշին սէքիզ կիւն վատէ իսթէտի։

— Իշթէ պու թօհաֆ։

— Նի՞չին։

— Ձիւնքի սէն նամուսլու, միւթէպէր ֆամիլեատան եիր-մի պին ֆրանգ իրատա մալիք վէ պազը իւմիտլէրի հաիզ պիր ատէմսին. օ հայլազ Ընարէ իսէ, սէնտէն տահա էյիսինի պուլամազ իտի։

— Պէլքի...

— Իմտի անլամատըղըմ մուհիմմպիր խուսուս, վէ քէնտի թարաֆընտան կիզլէնմէքտէ օլան պիր ալչագլըգ վար իսէ, օ տախի պարօն տը Եամրօեու ինթիխապ իթմէսի քէյֆիեէթի տիր։

Րօլան.- (մէրագլէ.) Վա՛յ, սէն անը թանը՞եօրմուսուն։

— Թանըմազ տա սէ՞օզմիւ. պօղազընա գատար պօրճլու, նամուսսուզ, վէ թաշըրըղը իսմէ վաճիպ օլան հիւրմէթ ու րիաեէթի մուհաֆազա իթմէքտէն աճիզսէֆիլպիր քիմսէ տիր։

— Իչթէ պու ղարիպ։

Օլ վագըթ Ֆապիէն, սէվկիւլիւ Պլանշը հադգընտա պիր ֆէլաքէթ ու մուսիպէթ վուգու պուլաճաղընը հիսս իթտի, չիւնքի քէնտիսինի մատմազէլ տը Եամրի թէսմիեէ իթտիրէն օ ալչագ գըզըն՝ մարքիզ իլէ գըզը ալէյհինտէ նէ տէրէճէ գընգանճլըգ ատավէթի թաշըմագտա օլտուղունու պիւիր իտի։ Իմտի մէրդում տէլիգանլը՝ պիր թագըմ միւպհէմ էնտիչէ վէ իզտիրապլարա տիւչար օլտուղու հալտէ, սաաթ պէշ գարարլարընտա Եամրի օթէլինէ ավտէթ իթտի։ Մէրդում, հէման հէր կիւն ագշամ թաամընը մէզքիւր օթէլտէ իտէր իտի։

Պլանշ.- (մէրդումա խխթապէն.) Տօգթօր կէլտի, վալիտէմի պիր ազ րահաթսըզ պուլտուղունտան, եաթմասընը իսթար իթտի։

Ֆապիէն.- (էնտիչէ իլէ.) Նէ՞ տէրսինիզ։

— Ֆագաթ թաամ վագթը գալգմագ իսթէտի. պէն տէ քէնտիսինի ուհանտըրմաղը վատ իթտիմ։

Պլանշ՝ սէօզիւնիւ հէնուզ իքմալ իթմիչ իքէն, մատամտը Եամրի իչէրի կիրտի։

— Ֆապիէն՝ մէզպուրէնին էլինի էօբտիւ, վէ մարքիզ՝ քէ-

— Օղլում, տօսթունուզ նա՞սըլ տըր, տէյի սիւալիթտի։

— Բէյ էյի տիր։

Պատէհու սուֆրաեա օթուրուլտու, վէ մարքիզ պիր ադ թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Մէքթուպումու Լօնտրաեա կէօնտէրտիկիմին պու կիւն օնունճու կիւնիւ տիւը, տէտի։

Ֆապիէն.- Եարըն պահրիէ նէզարէթինտէն ճէվապ ալաճաղըզ։

— Պիլմէմ, ամմա, պազը միւտհիշ վէսվէսէլէր ֆիքրիմի իշղալ իտիեօր։

Պլանշ.- Վա՛լիտէճիեիմ, նի՞չին պու եօլտա չէյլէր տիւչիւնիւեօրսունուզ։

— Պէտապախթ գըզըմ, էկէր քէնտիսինէ պիր ֆէլաքէթ վագը օլմուշ իսէ...

Ֆապիէն.- Մատամ, պու կիպի միւլահազալարը ֆիքրինիզտէն տէֆ իտինիզ։

— Պիր ֆուրթունա...

Ֆապիէն.- (կիւլիւմսէեէրէք.) Կէմիճիլէր, սօն սէֆէրլէրինտէ ֆուրթունաեա թուրթուլմազլար։ Ալպէրին պու սէֆէրի տէ սօն օլաճագ տըր, տէյի՞լմի։

Պլանշ.- Հայ հայ. սէվկիւլիւ գաբընտաշըմը պիր քէրէչ էլտէ իտէրսէք, պիր տախի կիթմէսինէ միւսաատէ իթմէեէճէեիզ։

Ֆապիէն.- Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ. պունտան պաշգա պիր Եամրի՝ Ինկիլթէրրաեա խըզմէթ իտէ՞ր մի։

Պէօյլէճէ իքի նէվճիվանլար՝ կէնճ մարքի տը Եամրինին եագընտա ավտէթի հադգընտա էօյլէ կիւզէլ թաասվվուրլարտա վէ լաթիֆ իւմիտլէրտէ պուլունտուլար քի, պիչարէ վալիտէնին եիւզիւնտէ էսէրի թէպէսսիւմ վէ գալպինտէ ազաճըգ մէսէրրէթ հուսուլէ կէլտի. Լաքին թաամտան սօնրա Ֆապիէն՝ Ընտրէնին իզտիվաճընը մարքիզէ պիւտիրմէքճիկի թէնսիպլէ, պունուն իչին Պլանշըն թաամ սալաօնտան չըգըպ, սալօնա կիթմէսինէ պէքլէտի, վէ Պլանշ, պէր միւթաատ

բիանօսուննու չալմագ իւզրէ սալօնա կիթիտիկինտէ, Ֆապիէն՝ մարքիզէ խիթապէն,

— Մատամ, պու կիւն ֆէվգելատէ պիր խապէր ալտըմ, տէտի։

Մարքիզ թէաճճիւպանէ պիր հալ կէօսթէրտի, վէ Ֆապիէն տէվամլէ,

— Քէնտիսինէ պիր թախսիսաթ թայեին իթմիշ օլտուղունուզ օ սէֆիլ գաստըն... տէտի։

— Անտրէ՞ մի։

— Էվվէթ։

Մարքիզ — (հէմ մահզունիեէթ, հէմ թահգիրլէ։) Մութլագա անըն թարաֆընատան եէնի պիր ալչագլըգ վուգու պուլմուշ օլտուղունուն խապէրինի վէրէճէքսինիզ։

— Անտրէ պու սապահ էվլէնմիշ։

— Էվլէնմի՞շ մի։

— Էվվէթ։

Մատամ տը Շամրի պիր միւտաէթճիք լէէհայեէրտէն սօնրա,

— Լաքին օ գըզ իլէ քի՞մ էվլէնմիշ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Նամուսու պէրպատ օլմուշ պիր քիմսէ, հանի Մ. պարօն տը Շամրի-Շամրոյ իլէ։

Մարքիզ՝ միւքէտտէր պիր հալ իլէ կէօզլէրինի գուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

— Եա՛ Բապպի, ասըլզատէլիք իւնվանընը հաիզ օլան սիլսիլէլէր՝ պու գատար թէպահլ օլո՞ւր մու իմիշ... Միւթէալլիգաթըմիզըն սօն նէսլի օլան պիր Շամրի-Շամրոյ՝ ախլէագը պօզուգ պիր գըզ իլէ էվլէնսին...

Ֆապիէն.— Մա՛տամ, պիլիրսինիզքի, գարանլըգ ըշըգտան ասլա խօշլանմազ, չամուր՝ պուլութտուզ կէօք եիւզիւնիւ թահգիր իտէր, վէ սիզին պունճա նիյմէթլէրինիզէ բէրվէրտէ օլան պու մախլուգ տա...

— Պիլիրիմ քի, ֆէնալըգ՝ Ֆապիէթէ նէ գատար տիւշմէն իսէ, օ մախլուգըն տա պիզէ գարշը օն նիսպէթտէ պուղդ ու ատավէթի պուլունմագտա տըր... Նիհաեէթ չալմըշ օլտուղու իսմի քէնտիսինէ վէրէպիլէն պիր ատէմի պուլմագլա պախթիեար օլմուշ տուր։

Պու արա պիր խըզմէթքեար, մատամ տը Շամրիեէ պիր գարթ կէթիրիպ,

— Մա՛տամ, պու գարթըն սահիպի պիր ան էվվէլ նէգատինիզէ գապուլ օլունմագ իսթէեօր, տէտի։

Մարքիզ գարթըն իւզէրինատ «Մ. Րօսինեօլ, տավա վէքիլի» իսմինի օգուեուննճա,

— Պու իսքմ մէճհուլում տուր, ֆագաթ պուեուրսուն, տէյի պէեան իլլէտի։

Ֆապիէն տիշարը չըգմագ իսթէտիկինտէ, մարքիզ,

— Տուրունուզ էվլատըմ, սիզ տէ պէնիմ օղլում տէյի՞լ միսինիզ, սիզտէն էսրարըմ օլապիլի՞ր մի, տէտի։

Անտրէնին խանէսինտէ կէօրմիւշ օլտուղումուզ Մ. Րօսինեօլ պու սուրէթլէ իչէրի կիրտիրիլտի։

12

Մէրգում ավօգաթ՝ մատամազէլ Պրիւնօտան բէչինէն ալտըղը ագչէ սաեէսինտէ գալըպ գըեաֆէթի տիւզմիւշ օլտուղու հալտէ, մարքիզին նէզատինէ կէլտիկինտէ էօյլէ պիր թէրպիեէսիզճէ սէլամ վէրտի քի, Ֆապիէն, հէման քէնտիսինի թուԹուպ բէնչիրէտէն սօգաղա ֆըրլաթմագ տէրէճէսինտէ պիր արզու հիսս իթտի, վէ ֆիքրինտէն,

— Պու պիչիմսիզ քիսվէթլի հէրիֆ պիզատէն նէ՞ խսթէմէք իչին կէլմիչ օլապիլիր, տէտի։

Մ. Բօսինեօլ.- Մատամ մարքի՞զ...

Մարքիզ.- (մէրգումու օթուրմաեա տավէթ իտէրէք, վէ պիւեիւք գատընլարա մախսուս պիր նէզաքէթլէ.) Պէնիմսիզ պիր խզմէթտէ պուլունապիլի՞րմիեիմ։

— Մատա՛մ մարքիզ, պէնտէնիզ՝ միւթէալլիւգաթընըզտան Մ. պարօն տը Շամբի-Շամբօեուն վէ գէվճէսի մատամ պարօն տը Շամբի-Շամբօեուն ալ՛օգաթըրըմ...

Մարքիզ.- (ազամէթլէ.) Տէվա՛մ իտինիզ։

— Եիւպհէսիզ պիւթիւն սէրվէթինիզի զայպ իտէճէք օլտուղունուզ պիր տավաեա թէչէպպիւս իթմէզտէն էվվէլ, միւվէքքիլիմ Մ. տը Շամբի-Շամբօյ՝ սիզէ պիր սուրպրէթի թէսվիեէ թէքլիֆինի թէնսիպ իթմիչ տիր։

Մարքիզ.- (թէաճճիւպի ազիվլէ.) Տալա՞մը... սուրպրէթի թէսվիեէ՞մի... սէրվէթի՞մմի... (Պատէհու Ֆապիէնէ խիթապէն.) Զանն իտէրիմ՛քի, պու ատէմ մէճնուն տուր։

Մ. Բօսինեօլ.- (արսըզճա պիր հալ իլէ.) Աֆվ իտէրսինիզ, ագըմ պաշըմտա օլտուղունու կէօրէճէքսինիզ։

Պիր արա Ֆապիէն՝ մէրգումու գօլունտան թութուպ, իքի խըզմէթքեար ճէլպլէ, գաբուտան տիշարը աթտըրմաեը տիւշիւնտիւ իսէ տէ, քէնտիսինի զապթ իթտի։ Պատէհու մէրգում տավա վէքիլի գօլթուգու իսկէվէճսինտէ եէրլէշէրէք, մատամ տը Շամբի թէաճճիւպանէ քէնտիսինէ պագտըղը էնատէ,

— Էվվէթ մատամ, էկէր պու տավաեա գըեամ օլունուր իսէ, սիզ գայպ իտէճէքսինիզ. պու տավանըն գայպը իսէ, մատմազէլ Պլանշըն պիւթիւն պիւթիւն մահվը տիմէք օլաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Մարքիզ.- Մօնսիէօ, հիչ պիր վագըթ, քէնտի էօնիւմտէ, վէ մէճնուն զանն իթմէկէ հագդըմ պուլունան մէճհուլ պիր քիմսէ թարաֆընատան գըզըմ էլգապըզ թէսմիէ իտիլմէմիչ տիր։

— Աֆվ իտէրսինիզ, մատմազէլ տը Շամբիեի անլաթմազ իսթէեօրում. լաբլին պուննտա պիր պէիս եօգ տուր. սօնուն նու տինլէեին։

Ֆապիէն՝ օ անէ տէկլին սիւբլիւթ իւզրէ վէ պիլա հաբէրսիզ տուրմուշ իքէն, արթըգ սապրը թիւքէնէրէք, Բօսինեօլուն եանընա կիթտի, վէ մէրգումու պաչտան աեաղա գատար թէտգիգլէ,

— Մօնսիէօ, աչըգտան աչըղա ֆիքըրինիզի իյղահ իտին, վէ խուսուսա պիր ազ հիւրմէթլէ տավրանըն, տէտի։

Բօսինեօլ՝ Ֆապիէնին չիտտէթլի պագըչընըն գարշըսընտա թէմքինինի պօզմաեարագ,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պէն սիզի թանըմաեօրում, վէ սիզին իլէ ալըպ վէրէճէկիմ եօգ տուր, տէտի։

— Թէ՛րպիեէսիզ...

— Էվվէթ միւսիւ, սիզի թանըմամ։

— Տուրունուզ, քիմ օլտուղումու չիմտի անլաթըրըմ։

Մարքիզ, պու մէրթէպէ քիւսթախլըգտան տօլաեը պիւպիւթիւն շաշըրմըշ օլտուղու հալտէ, Բօսինեօլ՝ իսթիհզաքեաբի պիր թարզտա Ֆապիէնէ խիթապէն,

— Ֆիմ օլտուղունուզու անլաթըն պագալըմ, տէտի։

— Պէն՝ Օսգար Ֆապիէն տ'Ամօլում, պիր աեա գատար մատմազէլ Պլանշ տը Շամբի իլէ էվլէնէճէեիմ, վէ սիզի չիմտի չու բէնչիրէտէն սօգաղա ֆըրլաթաճաղըմ։

— Հայտէ պագալըմ, նէ՞ տուրուեօրսունուզ, ֆագաթ պիլմիշ օլուն քի, պու հարէքէթինիզլէ նիշանլընըզը մահվ իթմիչ օլաճագսընըզ։

Տավա վէքիլի օլան չախս՝ պու ճէվապընը օլ տէրէճէ թէէմինաթ վէ գանաաթլէ իրատ իյլէտի քի, Ֆապիէն սարսըլտը, վէ հիտտէթի անինտէ թէսկինի օլարագ,

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում, տէտի։

— Բէք ալէա, չիմտի եօլա կէլմիչ օլտուննուզտունուզ ճիհէթլէ, իյզահը մատտէ իտէպիլիրիմ։

Մարքիզ իլէ Ֆապիէն պու սըրատա կէրչի իզհարը նէֆ-

ըէթ իթմէքտե իտիլէը իսե տէ, մուսահիպլէրինի տինլէմէնէ գարաը վէրտիքլէլինտէն, իսթ իեաբը սիւքիւթ իյլէտիլէր։

Բօսինեօլ։ - Մատամ մարքիզ, Մ. պարօն տը Շամբի-Շամբօյ, պու սապահ եէկէնինիզ իւէ էվլէնմիշ տիր։

Մատամ տը Շամբի։ - (քէմալը նէղաքէթլէ.) Աֆվ իտէրսինիզ մընսիէօ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ իւէ պէնիմ արամտա թայեին իթտիկինիզ պու գարապէթի պէն ասլա գապուլ իթմէմիշիմ տիր։

— Պունտա պիր պէիս եօգ տուր. պարօն՝ պու սապահ մատմազէլ տը Շամբի իւէ էվլէնտի...

Մարքիզ։ - (թասհիհ իտէրէք.) Մատմազէլ Պրիւնօ իւէ։

— Պրիւնօ օլսուն. մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ Մ. պարօնա ճիհազ օլարագ օն տօգուզ պին ֆրանգ իրատ իւէ պիր վասիեէթնամէ կէօթիւրտիւ։

Ֆապիէն։ - վասիեէթնամէ՞ մի։

— Վարիսի օլմուշ օլտուղունուզ Մ. մարքի Հէքթօր տը Շամբինին ամճասը Մ. Չըվալիէ տը Շամբինին վասիեէթնամէսի. իշլէթ օ վասիեէթնամէնին սուրէթի։

Մարքիզ իւէ Ֆապիէնին թէճաճիւպլերի արթմագտա օլտուղու հալտէ, Բօսինեօլ՝ ճիդտանընտան պիր տէմէթ քեաղըտ չըգարըպ, պունլարըն իչինտէն վասիեէթնամէնին սուրէթինի արատը, վէ պուլտուղունտա, ալէնէն օգուտու։

Մատամ տը Շամբի պէօյլէ պու քեաղըտըն վիճուտի պուլունտուղունտան ասլա խապէրտար օլմատըղը ճիհէթլէ, պունուն սախլէ օլտուղունու պիր տէրէճէէ գատար զանն իտէպիլիր իտի։ Սանիէն՝ օղլունուն պէրհաեաթ օլտուղունու պիլիր իտի, պինաէն ալէյհ մեղքիւր վասիեէթնամէնին տէեէրի նէ տէրէճէ օլսա, օղլունուն պէրհաեաթ օլմատը սաեէսինտե, մեղքիւր տեեէրին հիւքիւմսիւզ գալաճաղը տէրքեար իտի։

Պունունլա պէրապէր քեաղրտըն օգուննմասը՝ խասթա թապիեաթը, վէ նազիք վէ սինիրլի ազաի վիճուտիեէսի իւզէրինէ էօյլէ ֆէննա թէէսսիր էթտի քի, հէման պաեըլմագ տէրէճէսինտե գաաֆլէթ հիսս իւէ, ըէֆքը սէտա իյլէտի։

Ֆապիէն՝ մէրգումէնի գուճագլատը, վէ Բօսինեօլ իսէ պիչարե գատընճըղագըն տիւչար օլտուղու հալը գաաֆլէթէ էհէմմիեէթ վէրմէեիպ, քէլամընը իւէրի կէօթիւրէրէք,

— Իմտի Մ. Ալպէր Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամբի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունատան... տէյի պէեան իյլէտի։

Պու սէօզ մարքիզին իւզէրինտէ պիւեիւք պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ,

— Վէֆա՞թ մը իթմիշ. օղլում վէֆա՞թ մը իթտի զանն իտիեօրսաունուզ, տէտի։

Մէզպուրէ՝ կէօզլէրի բաղլաեարագ վէ տօտագլարը պուրուշմուշ օլարագ պաչընը եօգարը գալտըրըպ, Բօսինեօլա, օղլունուն հագըգի գաթիլի մագամընտա նազար իթտիկի հալտէ,

— Պունու սիզե քի՞մ սէօյլէտի. նէ՞տէն պիլլիեօրսաունուզ, տէյի սօրտու։

Բօսինեօլ։ - (բէէ զիեատե իւէրի կիթմէեէ թէրէտտիւտ իտէրէք.) Զանն իտէրիմ քի, օն սէքիզ սէնէտէն պէրու...

Ֆագաթ մէրգում սօն քէլիմէլէրի իրատ իթմէքտե իքէն, մարքիզ մէսէրրեթլէ ըէֆքը սէտա իտիպ, թագաթըզ, լաքին ֆաթիհանէ սուրէթտե Ֆապիէնին գուճաղընա տիւչտիւ։

Մուախխարէն Ֆապիէնէ խիթապէն,

— Պու ատէմի տէֆ իտին, գօվուն. օղլումուն պէրհաեաթ օլտուղունու, եագընտա կէլէճէկինի վէ պիզիմ քէնտիսինի պէքլէմէքտե օլտուղումուզու պիլմէեօր, տէտի։

Բօսինեօլ։ - (մարքիզի՝ ճիննէթի հալինէ տիւչար օլմուշ զանն իտէրէք.) Պիչարե գատընճըղագ, քէտէր քէնտիսինի մէճնուն գըլաեօր։

Ֆագաթ այնի վագըթտա գաբու աչըլարագ, Պլանչ տը Շամբի իչէրի կիրտի, վէ եիւքսէք պիր սէտա իւէ,

— Վալիտէճիեի՛մ, վալիտէճիեի՛մ, Լօնտրատան պիր մէքթուպ վիրուտ իթտի, Պահրիեէ նէգալէթինին մէօհրիւնիւ հավի պիր մէքթուպ տուր, տէտի։

Պու սօն սէօզլէր մարքիզե պիր տէրէճէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթտիրմէքտէ, պիր քեղրե գատա գատընը

տըրտը, վէ մատուռէլ տը Պրիւնօնուն մուխպիրինէ թահդիրամիզ վէ մուզաֆիֆերանէ աֆիֆը նաղար իլէ,

— Իչթէ՛, իչթէ՛, օղուտնան խապէրլէր կէլտի· էօլմէմիշ օլտուղունու պիր ազատան կէօրէճէքսինիզ, տէտի,

Պիչարէ գաթընճըղազ՝ տէրհալ Պանչըն կէթիրտիկի մէքթուպու էլինէ ալտը· պատէհու միհրինի երբեթաճաղը էսնատէ, տիթրէմմէեէ պաշլատըղը կիպի, թէրէտտիւտլէ տէ,

— Սիւպհան Ալլա՛հ, սիւպհան Ալլա՛հ ճէսարէթ իթմէեօեօրում, տէյի իֆատէ իթտի,

Օլվագըթ Ֆապիէն՝ մէքթուպու մէզպուրէնին էլինտէն ալարագ աչտը,

Իչպու մէքթուպ՝ Ինկիլիթէրրա պահրիէ նէզարէթինին պիր գօմիսէրի թարաֆընտան իմզա իտիլմիշ իտի,

Ֆապիէն էվվէլա սիւրաթլէ միւնասէրիճաթընը կէօզտէն կէչիրիպ, միւթէագըպէն եիւղիւնտէ հասըլօլան պուրուշուգլուգ կէչէրէք,

— Ալպէր Լօնտրաեա վասըլ օլմուշ, տէտի,

Մաբդիզ վէ գըզը՝ պու իֆատէեի իչիթտիքլէրինտէ, մէսէրրեթլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր, Պու սըրատա Բօսֆինեօլ՝ֆէնալաչմագտա իտի,

Պիր արա մէրգում՝ եավաչճա գաբուտան «իվիչմէքլիկի տիւչիւնտիւ, լաքին Ֆապիէն՝ անըն աեռաղա գալգտըղընը կէօրմէքլէ ֆիրըրինի անլատըղընտան, պագըչըլյա հարէքէթտէն ալը գօեարագ,

— Տուրունուղ մէնսիէօ, միւվէքքիլինիզ Մ. պարօն տը Շամբի հէր չէյի պիլմէլի տէյի՞լմի սիր, տէտի,

Ինկիլիթէրրա պահրիէ նէզարէթի թարաֆընտան եազըլմըշ օլան վէ Մ. Ալպէր տը Շամբինին Լօնտրաեա վիրուտինի իհսպար իտէն մէքթուպուն միւնասէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի,

«Մատամ մաբդիզ,

«Մախտուտմունուղ հադդընտա թալէպ իթմիշ օլտուղու-

նուզ մալիւմաթը պահրիէ նէզարէթի գուեուտաթ վէ ժուհարրէրաթըն տա արամադըղա օրտ··· Թարաֆընաան մէմուր օլտուղում ճիհէթլէ, մալիւմաթը մէզքիւրէէի թէպլիղէ միւսարաաթ իտէրիմ,

«Մ. մարքի Ալպէր-Ֆրէտէրիք Օնօրէ տը Շամբի՝ չրդան սէնէնին ապրիլի 8ինտէ, Ինկիլիզ պահրիեէսինին Հինտիսթան գումբանիասընտա միւսթախտէմ օլտուղու միւլազիմիլը մէմուրիեէթինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր,

«Ոու իսթիֆա՝ մէճլիսի պահրիէեէ արզ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, գապուլ օլունմուշ տուր,

«Իչպու խապէր՝ Մ. տը Շամբիեէ թէպլիղ իտիլմիշ օլմասըլա, տէրհալ էվրօբաեա միւթէվէճճիհէն պիր թիւճճար պրիք սէֆինէսիյլէ հարէքէթ իթմիշ, վէ սէնէի մէրգումէնին նոյեմբեր 5ինտէ Լօնտրաեա վասըլ օլարագ, վէ Պահրիեէ նէզարէթինին գուեուտաթընա պագըլըրսա, օ կիւնիւ նէզարէթին ագլամընա թագտիմ օլունարագ, քեաղըտլարը թաստիգ իտիլմիշ սիր,»

Մաբդիզ··· Սիւպհա՛ն Ալլահ, նոյեմբեր 5· չիմտի իսէ վէտըրվարտա պուլունուեօրուզ··· Ֆագաթ Լօնտրատան Բարիսէ գաատար տէօրթ աչ մը եօլճուլուգ սիւրմիշ,

Ֆապիէն·- Ֆիլվագը պու ղարիպ տիր· (Պատէհու օգուտմասընա տէվամ իտէրէք·) «Մ. տը Շամբի՝ Մուէթ նամ Ֆըրանսըզ սէֆինէսինէ բաթիպէն Ֆրանսաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր,»

Բօսֆինեօլ·- Մուէ՞թ մի· Մուէթ նամ պրիգ սէֆինէ՞մի·

Ֆապիէն·- Էվվէթ, Մուէթէ նէ՞ օլմուշ·

— Էկէր օղունուզ Մուէթ սէֆինէսինէ բաթիպ օլմուշ իսէ, թէլէֆ օլմուշ տուր, չիւնքի օ սէֆինէ՝ իչ այ էվվէլ Լիվըրուլտան Հալրա կիտէրքէն, համուլէսի վէ նուֆուսուտյա թէմամիյլէ ղարգ օլմուշ տուր·

Մատամ տը Շամբի՝ ըէֆը սէտա իլէ, պիրուհ հալտէ գըզընըն գուճաղընա տիւչտիւ· Ոու սուրէթլէ օ ալչագ՝ պիչարէ գաաբնճըղազըն վէվթինէ սէպէպ օլմուշ օլտու·

Պու սըրատա կէչէն ահվալի պէեան իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։ Պիր թարաֆտան Պանչ տը Եամրի՝ զայագըլ պիր հալտէ վալիտէօինէ սարըլմըշ օլուպ, պիր չանըն իբինի թուԹմուշ օլտուղու հալտէ իսԹիմտատ իթմէքտէ, վէ տիկեր թարաֆտան Ֆապիէն տ'Ասմօլ՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ հիճումի իտէրէք, պօղազընատան գավրատըշ օլտուղու հալտէ, եէխա վէ հիտատէթլէ գարըշըղ պիր սէտա իլէ,

— Ա՛հ, ալչապ, մատամ տը Եամրիեի թէլէֆ իթտին, սէն գաթըլկեահա միւսԹահադգօրն, տէյի պէեան իլէմէքտէ իտի։

— Պօղազըմը պրագըն, սէօյլէտիկիմի թէէքիտա իտէրիմ, Մուէթ՝ համուլէօի վէ նուֆուսըշյա ղարդ վէ թէլէֆ օլմուշ տուր, ֆիմտէ գուրԹուլմատըշ տըր, իշիտիեօ՞րմուսունուզ, քիմսէ, վէ միւվէքքիլիմ Մ. պարօն տը Եամրի տավասըրնը գազանտաղ տըր... չու հալտէ...

Բօսինեօլ սէօզիւնիւ իբմալ իթմէեիպ, Պանչըն չալտըղը չան իւզէրինէ պիր չօգ խըզմէթքեարլար կէլտիլէր։

Ֆապիէն՝ մէրգուման խըզմէթքեարլարա խիթապէն,

— Պու ալչապ հէրիֆի կէօԹիւրիւն, վէ պասԹօն տարպէօիլէ թէլէֆ իտին, քէնտիսի մատամընըզը գաթը իթտի, տէտի։

Տէրհալ իբի նէֆէր խըզմէթքար՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ չէօմէկիպ, պօղազընատան գավրատըլար, վէ սէա չըգարմասըն իչին էլէրինի աղզը իւզէրինէ վաղ իթտիլէր։ Պատէհու մէրգումու կէօԹիւրիւպ, Ֆապիէնին էմրինէ թէժամիյէ իթտաթ իտէճէքլէրի վէ օղ պիր խըզմէթքեարլար տա, հէնուզ պայկըն հալտէ պուլունան մատամ տը Եամրինին էթբրաֆընտա Թօբլանմըշ օլտուղլարը սըրատա, նակէհան գաբունուն էչիկինտէ նէնի պիր չախս գահիր օլտու։

Մէրգում՝ նիկիրմի սէքիզ չաղլարընտա, ուզուն պօյու, նապիքճէ, գումրալ սաչը, լէհճէսի՝ սրճագ իդլիմին կիւնէչինտէն ճիւղիճէ էամէրլէնմիշ պիր կէնճ օլուպ, ինկիլիզ պահրիեէլիլէրինէ մախսուս իւնիֆօրմա կիեինմիշ իտի։ Պանչ վէ

Ֆապիէն՝ ֆէվգէլատէ Թէլաշ իչինտէ պուլունմալարըյա պէրապէր, Թէաճճիպ, իզԹիրապ վէ մէսէրրէֆլէ րէֆը սէտա իլէմիլէր։

Պու տէլիգանլը՝ ազ էվվէլ Բօսինեօլ Թարաֆընտան վէֆաԹը խապէր վէրիլէն քիմսէ տէյի՞լմի իտի քի, րիվաեէթի մէզքիւրէեի Թէքզիպ իթմէք իւզրէ պիր խէեալ մագամընատա մէյտանա չըգմըշ իտի։

Մէրգում, էշիկին իւզէրինտէ վագարլէ տուրուպ, Բօսինեօլա պագարագ,

— Մուէթ սէֆինէօինին պիլճիւմլէ եօլճուլարընըն վէֆաԹ իթտիբլէրինի րիվաեէթ իտէն պու ատէմմի տիր, տէտի։

Բօսինեօլ.— (պօղուգ պիր սէտա իլէ.) Էվվէթ։

Եէնի կէլէն տէլիգանլը.— Եալընըզ պէնատէն, եանի Ալպէր-Ֆրէտէրիգ-Օնօրէ տը Եամրիտէն մատատա, էվվէթ, ճիւմլէ եօլճուլար Թէլէֆ օլմուշլար տըր։

Ամէնի վագըԹտա մէսէրրէթ վէ հիտատէթ իրաեէ իտէր սուրէթտէ իբի սէտա րէֆ իտիլտի։

Ֆապիէն իւէ Պանչ կէնճ պահրիեէլիլէէ տօղրու իլէրլէեիպ, Բօսինեօլ իսէ ֆիրար իթմէք իսԹէմէքտէ իտի։

Ֆապիէն.— Եա՛մրի, գարընտաշըմ, պու ատէմ վալիտէնիպի գաթը ու Թէլէֆ իթտի։

Պահրիեէլի, տէրհալ եանընտաքի օտաեա գօշտու, վէ Պանչ քէնտիսինտէն էվվէլ օրաեա կիթմիյէ օլտուղու հալտէ,

— Վա՛լիտէճիեիմ, վա՛լիտէճէեիմ, տէտի։

Մատամ տը Եամրի էլան պայկըն հալտէ օլմասըյա, տէրհալ պիր Թապիպ ճելպ իտիլէրէք, իճրա օլունան միւտավաԹ սաեէսինտէ պայկընըլըղը կէչտի, Ֆագաթ Բօսինեօլ, ֆիլվագը մէզպուրէնին զաիֆ վէ խասԹամիզաճ ճիսմինի մուհիք սուրէթտէ միւԹէէսիր գըլմըշ օլտուղունտան, պայկընըլըղը կէչտիկինտէ, հէր նէ գատար էթբրաֆընա, սաեըգլաեանլարա մախսուս պիր հալ իլէ կէօղ կէզտիրտի իսէ տէ, նէ՛ Պանչը, նէ՛ Ֆապիէնի վէ նէ՛ ուղրունա վէֆաթ իթմէքտէ պուլունտուղու կէնճ օղլունու Թանըեամատը։

Պու արա ճէլպ օլունան աթըպպա՝ մարքիզին օ կիճէեի չըգարամաեաճաղընը պէեան իթաիլեր։

Մապահըն սաաթ իւչ բաատէլէրինաէ, մատամ տը Շամբր, ագըը պաչընա կէլմէեէրէք, վէ եաթաղընըն էթրաֆընտա տիզ չէօքմիւշ պուլունան վէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլան Ֆապիէն իւէ գըզընա վէ օղլունա թէպէրըիւքեաթ տուալարը իչիա իտէմէեէրէք թէսլիմի րուհ իյլէտի։

Գըրգ սէքիզ սաաթ սօնրա, իքի քիչի, միւթէվէֆիէ մատամ մարքիզի, ճէնուպ գապրիսթանընտա քեայինի Շամբրի ֆամիլեասընա մախսուս մագպէրէսինաէ տէֆն իւէ, եաեա օլարագ քէմալը սիւքիւթ վէ վագար իւէ ավաէթ իթաիլեր։ Պու իքի չախսլարտան պիրի՝ Ֆապիէն տ'Ասմօլ, վէ տիկերի տէ վալիտէսի օլտուղունու պէեան իթաիլի գաատընճըղաղըն սօն նէֆէսինի թէսլիմ իթմէսինաէ հաղըր պուլունմադ իւզրէ կէլմիշ օլան տէլիգանլը իտի։

Մէրգումար Մօնբարնաս թէբէլէրինաէն վէրնէօյլ սօգաղընա էնաիլեր։ Օրատա կէնճ պահրիէլի՝ Ֆապիէննէ խիթապէն վէ թէվէէճիւհքեարանէ պիր սէտա իւէ,

— Տօսթում, գարընտաշըմ, չիւնքի սէն սէվկիւլիւ Պանշըմըզըն զէվճի օլաճաղըն հալտէ, պէնիմտէ գարընտաշըմօլմուշ օլաճագսըն, տէտի։

Ֆապիէն։ –(միւէսսիր պիր սէտա իւէ։) Էվէէթ։

Պահրիէլի։ – (սէօզէ տէվամ իտէրէք։) պանա րէճգագաթ իթմէլիսին, չիւնքի իյլիա իտէճէք սօն պիր վագիֆէմ գալմըշ տըր։

Ֆապիէն սարսըլտը, վէ րէճիդի քէլամընը չու եօլտա իւէրի կէօթիւրտիւ։

— Ասըլզատէկեանտան պիր ատէմ, քէնտի իսմինի, ախլէագը պօղուգ պիր գըզա հասր իթմէքլէ գանսաաթ իթմէեէրէք, օ գըզընն ֆամիլեամընգ ալէյհինտէքի զարագ ու ատավէթինին իճրասընա տա մէմուր օլմուշ, վէ պու ատէմ վալիտէմիզի թէսլիմ իթմիշ տիր։

— Սահիհ տիր։

— Իշթէ օ ատէմի պէն թէսլիմ իտէճէեիմ։

— Բէք էյի, սէնինլէ կէլիրիմ։

Պէօյլէճէ իքիսի պիրլիքտէ Ոէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա կիթապիլեր, չիւնքի պարօն տը Շամբրի. Շամբօյ իզտիվաճընտան սօնրա՝ մէզքիւր սօգադատա վագը Անտրէ Պրիւնօնուն խանէսինտէ եէրլէշմիշ օլուպ, մէզպուրէնին միւքէլլէֆ մօպիլեասընըն մէնպալէրի հադդընտա ասլա ֆիրըինի եօրմաեարագ, օրատա սէֆաի խաթըը իւէ եաշամադտա իտի։

13

Օգուեանլարըմզճա քէշֆ օլունաճաղը վէճհլէ, Րօսինեօլ, Մուէթ սէֆինէսինտէքի եօլճուլարընն քեաֆֆէթէն թէլէֆ օլտուգլարընը պէեան իյլէտիկի էնաատէ, վէրնէօյլ սօգաղընտաքի խանէնին գաբուսունտա կէօրիւնէն, վէ քէնտիսինին Ալպէր տը Շամբրի թէսմիեէ օլունտուղունու պիլտիրիպ, մարքիզին կէօզլէրինի գաբարըէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամըշ պուլունան, վէ գապրիսթանտա ֆէնալաշտըղը սըրատա, եէրէ տիւշմէսին իչին Ֆապիէն թարաֆընտան թուԹուլմուշ օլան, վէ նիհաեէթ պարօն տը Շամբրի-Շամբօեու գաթլուԹէլէֆ իթմէք իսթէեէն քիմսէ՝ Րօգամպօլ իտի։

Պէլքի հիչ պիր միւզէվվիր թաատավուր վէ թէխայեիլ օլունամազ քի, պու տէրէճէ ֆամիլեա, միւքէտաէր վէ միւսահիտ ահվալ էնսանընտա պիր ֆամիլեա իչինէ տախիլ օլմուշ օլսուն, Մէրգում, վալիտէսի թէսմիեէ իյլէտիկի գաատընճըղաղըն թէսլիմի րուհ իթմէքտէ օլտուղու պիր զէմանտա կէ-

լէրէք, գաեէթ սամիմի վէ տէրունի քէտեր ու եէիս ալէամէթլէրի իպրազ իթտի։

Հադըգի Ալպեր տը Շամբինին էնտան գայպուպէթինտէ, գըզդարընտաշը Պանչ գունտագոտա օլուպ, չիմտիքի խըզմէթքեարլարտան տա հիչ պիրի՝ օլվագըթ մէվճուտ պուլունմամըշ էտի։ Մարքիզիսէ գուվվէթի զինհիէսինէ մալիք օլմաեարագ վէֆաթ իթմիչ օլուպ։ Ֆապիէնէ կէլինճէ, իւք տէֆա օ-լարագ օն օն իքի սէնէ մուդաատէմ Բարիսէ կէլմիշ էտի։

Իմտի հադըգի մարքի Ալպեր տը Շամբինին քեաղըտլարը կէօրիւլտիւկիւնտէ, Րօգամպօլուն պու եէնի սըֆաթընը քի՞մ ինքեար իտէպիլիր իտի։

Ջաթէն սըր Վիլիմընըն չակիրտի, ատէթա միւքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն օլմուշ օլուպ, ֆիլիպագը սըրա իւչ վիգօնթ տը Գամպօլհ, մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս, Ինկիլիզ-Հինտիալը ճէնթըլմէն սըր Արթիւր Րօգամպօ օլմուշ օլան պու հայլազ՝ հադըգի ասըլզատէլէրէ մախսուս էօյլէ ուսուլ վէ ատաթ թալիմ իթմիչ իտի քի, ասըլ պիր ճէնթըլմէնին պիլէ պու պապտէ եանըլաճաղը մուհագգագ իտի։

Նասըլքի Ֆապիէնէ տէ պէօյլէ օլտու։ Եէօյլէքի Պանչ տը Շամբինին քէտէրինի կէօրտիւկիւնտէ վէ օ քէտէրէ պիզզաթ հիսէտար օլտուղունտա, Րօգամպօլուն ասըլ մարքի տը Շամբի օլտուղունա պիր տագըգա պիլէ չվուպհէ իթմէտի։

Մէրգում, Մուէթ սէֆինէսինտէն նէ սուրէթլէ գուրթուլմուշ օլտուղունու վէ ֆէլաքէթի վագըտտան իւչ այ սօնրա Բարիսէ նասըլ մուվասըլէթ իթտիկինի իյդահ իթմէք իւզրէ պիր ժասալ ույտուրտու։ Եէօյլէ քի, Մուէթին գարտաեա օթուրաճաղը սըրտատա, քէնտիսի պիր կէմիճի օլմասը ճիհէթլէ, չարէի սէլամէթ գալմամըշ օլտուղունու անլաեարագ, տէնիզէ աթըլմըշ իտուկինի, լաքին սէֆինէ՝ գարտատան խայլի ուզագտա գազագէտէ օլմուշ օլտուղունտան, պիր թախթա բարչասընա սարըլարագ, ճանընը Ալլահա թէսլիմ իթմիչ օլտուղու հալտէ, պիւեիւք պիր տալղանըն քէնտիսինի սիւրիւքլէտիկինի, վէ օ տագըգատան իթիբարէն ադը պաշընտան կիտիպ, պիր խայլի միւտտէթ սոնրա քէնտինի պուլմուշ օլտուղունու, վէ օլվագըթ մէճհուլ պիր սէֆինէ իչինտէ պուլունմասը յա տալղալար ալթընտա մահվը մուհագգագ օլտուղու պիր էնտատէ, մէզքիւր սէֆինէ թարաֆընտան գուրթարըլտըղընը, վէ սէֆինէի մէզքիւրէնին՝ Ցանիմարգա պանտէրասընը համիլ օլուպ, Ամէրիգաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ իտուկինի, վէ քէնտիսի թէէմմիյէտ ադըը պաշընա կէլտիկինտէ, զաթէն Ֆինիսթէրը պուրնունա վասըլ օլմուշ օլտուղունտան, գարթմանընը իչպու արզուեա մուվաֆֆագ իտէպէղ օլտուղունու, վէ պէօյլէճէ մէրգում Ամէրիգաեա կիթմիչ օլուպ, օրատան ավտէթ իթմէքտէ պուլունտուղունու հիքեաեէ իթտի, վէ մէրգումուն հադըգէթէ եագընը օլան իչպու հիքեաեէսինէ, մարքիզին հինի վէֆաթընտա կէօսթէրտիկի քէտեր ու էլէմտէ եարտըմ իթտիկինտէն, իննանըլտը։

Սախթէ մարքի տը Շամբ, — պունտան պէօյլէ չօգ տէֆա քէնտիսինէ պու իսմի վէրճէեէիզ, — Ֆապիէն իւէ պիրլիքտէ Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընտա պարօն տը Շամբի-Շամբօեռուն խանէսինէ կիթտի։

Եէնի զէվճ ու զէվճէ՝ էվլիլիք էօմրիւնիւ թէշէքքիւր վէ իսթիլաֆ իւէ պաշլաեըպ, չիւնքի կէնճ մարքի տը Շամբինին պէրհաեաթ օլտուղու խապէրի Րօսինեօլ թարաֆընտան կէթիրիլմէսի իւզէրինէ, մատամ Անտրէ Պրիւնօ տը Շամբի՝ նամուսաունու զայպ իթմիչ, վէ պօզազընա գատար պօրճա կիրիշմիչ, վէ քէնտիսինի պուլմասը հադգընտա իւմիտի գալմամըշ օլան պարօն տը Շամբի իւէ էվլէնմէսինտէն տօլաեըր աճը աճը թէէսսիֆ իթմէքտէն կէրի տուրամամագտա իտի։

Անտրէնին խըզմէթքեարլարը՝ նէ՛ Ֆապիէնի վէ նէ՛ Րօգամպօու թանըմատգարընտան, իքիսինի տէ սալօնա կիրտիրիպ, պարօն իւէ մատամընըն օտալարընտա պուլունտուգլարընը խապէր վէրտիլէր։

Պարօն տը Շամբօյ՝ զէվճէսինին օտասընտան չըգըպ սալօնա կէլտիկինտէ, ադ-տէմճէ կէօրմիւշ օլտուղու վէ Պանչ

տը Շամրինին նիշանլըսը օլտուղունու պիլտիկի Ֆապիէնի թա-
նըտը, վէ մէրգումուն քէնտիսինատէն նէ խսթմէք իչին կէլմիչ
իտուկինի տէրք իթտի իսէ տէ, Ֆապիէն՝ եաըննըզ պաչընը
սալլաեարագ պարօնու սէլամլատը, վէ սէօզիւ՝ գաիմ պիրա-
տէրի օլաճագ քիմսէեէ պրագմագ իսթէրճէսինէ պիր թավրտա
պուլունտու։

Բօգամպօլ, պարօնա տօղրու պիր ատըմ ալարագ,

— Մօնսիէօ տը Շամրօյ սի՞զմիսինիզ, տէտի,

— Էվվէթ, պէն իմ,

— Պէն տէ Ալպէր տը Շամրիեիմ,

Պարօն սէլամ վէրտի, վէ Բօգամպօլ՝ հագըդի պիր ա-
սըլզատէ կիպի մէրգումու պաչտան աեաղա գատար թէֆթիչ-
տէն սօնրա,

— Պուրատա կէլէչիմին մագսէտինի անլա՞մատեօրմուսու-
նուզ, տէյի սորտու։

— Մօ՛նսիէօ...

Բօգամպօլ՝ ատալէթի հատիզ քիմսէլէրէ մախսուս թէմ-
քին իլէ, չու եօլտա իֆատէեէ տեվամ էյլէտի.

— Մօ՛նսիէօ, օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ ֆիրար էթմիչ
օլտուղում իանէի քէտէրանէյէ ավտէթի իտէլի գըրդ սէքիզ
սաաթ օլտու։ Կէլիր կէլմէզ, պիչարէ վալիտէմի, պիլմէմ Հան-
կը ախլէադը պօզուդ վէ իսիմ սարիդի օլան պիր գըզ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլմիչ օլտուղունու պէեան իտէն պիր ալ
չաղըն սէ պէպիլէ եօլում բատտըսինէ կէթիրիլմիչ պիր հալտէ
պուլտում։

— Մօ՛նսիէօ...

Բօգամպօլ.- (ամիրճէ.) Տուրուննուզ, ախչհագը պօզուդ վէ
իսիմ սարիդի պիր գըզ տիեօլում, չիւնքի օ գըզ՝ պէնիմ վէֆա-
թըմը իհթիմալտէն ատտ իտէրէք, պու էտատ իւզէրինէ գուր-
տուղու նամուսուզճա պիր վէնֆաաթ իչին, ատալընըն հայսի-
եէթինի աեաղ ալթընա ալան ատէմլերտէն պիրի իլէ պու
քէլըլէ էվլէնմիչ տիր։

Պարօն.- (հիտտէթինտէն նաչի գըզարարագ.) Ֆեաֆի

տիր մօնսիէօ, քեաֆի, ֆիքըրինիզի անլաեօրում, վէ էմրինի-
զէ հազըրըմ։

— Ումարըմ։

— Իմտի, եաըրն իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէլիրիմ

— Խայր, չիմտի իսթէրիմ։

— Բէք էյի, սիլահլարընըզ նէ՞ տիր։

— Նէ սիլահ օլուրսա օլսուն, իսթէրսէնիզ գըլըճ իլէ
տուէլլօ խաելիմ։

Ֆապիէն գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, Բօգամպօլտա
պունու թաագիպ իթտի, վէ Մ. տը Շամրի իսէ պունլար իլէ
պիրլիքտէ տիչարը չըգմագ իւզրէ իքէն, մատամ տը Շամրի
սալօն գաբուսունուն էշիկի իւզէրինտէ զահիր օլտու։ Զէվճի
կիպի, մէզպուրէ տէ Ֆապիէնի կէօրիւր կէօրմէզ, վուգուի
հալի անլատը։ Վիգօնթ տ'Ազսօլ՝ թահդիրամիզ պիր նազար-
լա մէրգումէեէ պագարագ,

— Մա՛տամ, միւսաատէ իտինիզքի կէչէիմ, պէնքի պիր
սաաթտան տուլ գալաճագսընըզ, վէ օ հալտէ Բօլան տը
Դլաեէ իլէ էվլէնէպիլէճէքսինիզ, տէտի,

Ֆա՛պիէն պէօյլէ տիեէրէք, մաղրուրանէ պիր հալ իլէ,
մէզպուրէնին էօնիւնտէն կէչտի։ Անճագ հավլիեէ վասըլ օլ-
տուգլարընտա, պարօն տը Շամրօյ՝

— Ֆագաթ էֆէնտիլէր, պէնիմ չահիտիմ եօգ տուր,
տէտի։

Բօգամպօլ.- Սօգագտա եիրմի ատըմ գատար իլէրլէտի-
կիմիզ հալտէ, չիւպհէսիզ սիզին իչին պիր չահիտ պուլուրուզ։

— Բէք էյի։

Բօգամպօլուն պու պապտէ հագգը վար իտի, չիւնքի
քէնտիսի վէ Ֆապիէն՝ քէնտիլէրինի Սէն-Ֆլօրանթէն սօգա-
ղընա կէթիրմիչ օլան քիրա արապասընա բաքիպէն, գըլըճ
մուպաեաասընա կիթտիելէրի սըրատա, պարօն տը Շամրօյ
տա եաեա օլարագ Բօայեալ սօգաղընա էնտի, վէ էանալի բահ-
տէ, ալթ իլէ Գուա-տը-Գուլօնեըեա կիթմէքտէ պուլունան
պիր տօսթունա թէսատիւֆլէ, եանընա եագլաշըպ, պիր քիմ-

սէտէն ֆէննա սուբէթտե թահգիր կէօրտիւկիւնիւ, վէ խասմինին քէնտիսիյլե տէրհալ տուէլլօ իթմէք արզուսուննտա պուլունտուղունու անլաթտը։

Օ կէնճ աթլը տօսթու տա, պարօնուն էֆքեարըննը անլաեարագ,

— Ռէը է.յի. էմրինիզ հաղըրըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի,

— Խասմիմ վէ շահիտի, պիր սաաթտան, տուէլլօտա գուլլանըլաճագ գըլըճլարը համիլ օլարագ, Գաթըլան չաեըրը եագընննտա պուլունաճագլար տըր։

Տէրհալ սիւարիի մէրդումմ աթտան էնիպ, հայվանը խըզմէթքեարըննա թէսլիմ իլէ, Մ. տը Շամրոյ իլէ պիրլիքտե պիր արապահա լաքիպ օլտու։

Ուրատան պիր սաաթ կէչմէզտէն, մէրդումլար, մահէլլի մուայեէնէ մուվաֆըլէթ իթտիքլէրինտե, Ֆապիէն իլէ Բօգամպօլ պիր չիֆթ գըլըճ վէ թապանճալարը համիլ օլարագ օրաեա կէլմիշլէր իտի։ Ֆապիէն, կէնճ տօսթու խաֆիֆճէ եարալանըգը հալտէ, քէնտիսի, թապանճա իլէ պարօնա գարշը չըգաճաղընը տիւշիւնէրէք, գըլըճլար իլէ պէրապէր պիր չիֆթ տէ թապանճա սաթըն ալմըշ իտի։ Հաթթա իքի խասիմ եէկտիկէրինի գարշըլամասընտա, պարօն տը Շամրօեա խիթապէն,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, իճապ իտէրսէ մարքի տը Շամրինին ենէրինէ կէչմէեէ գարար վէրմիշիմ տիր, տէյի պէեան իլէտի։

Պարօն։ — Տիմէք զէվճէնիզին ճիհազընը միւտաֆաա իտէճէքսինիզ։

Ֆապիէն։ — (պու սէօզտէն սօղա միւթէէսսիր օլմաեարագ։) Մօ՛նսիէօ, մատմազէլ տը Շամրինին ահրվէթի տահա եիւքսէք հիմաեէլէր ալթընտա տըր։ Գօրճլար վէ ֆիսք ու ֆիճուր իլէ մահվ օլմուշ օլան պիր ատըմին նամուսուպու պիր ֆամիլեաեր սօյմասընտա միւտաատ իթմէեէն ատտալէթի մէմլէքէթի տաեէսինատ, համտ օլտուն օ ահրվէթ միւքէմմէլէն միւտաֆաա իտիլէպլիր։

Ֆապիէն պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, պիրտէն պիրէ Մ. տը Շամրօեա էնսէսինի չէվիրիպ, կէնճ չահիտե եագլաշտը, վէ շահիտլիք չարթլարը գարարլաշտըրըլտըգտան սօնրա, իքի խասիմլէր իւսթի էլպիսէլէրինի սօեռունարագ, միւսաատէմէեէ հաղըրլանտըլար։

Բօգամպօլ, պունտան ագտէմ իճրա իթմիշ օլտուղու միւթէատիտ տուէլլօլարը խաթըրլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Խիւտա ալիմ, տահա շիմտիեէ գատար պու տէրէճէ ալի վէ նէճիպ տավա իչին տուէլլօ իթմէմիշիմ տիր։ Ա՛հ, սըր Վիլիամս, սահիպէի նէճագէթ վալիտէմ մարքի տը Շամրինին ինթիգամընը ալմագ իչին գըլըճ չէբտիկիմի կէօրսէ իտին...

Պէօյլեճէ սախթէ մարքի, Բօշըշուար սօգաղընտա պիր գաբուճուտան էօրէնմիշ օլտուղու օն պին ֆրանգըգ մահուտ տարպետէքի մէհարէթինի խաթըրլաեարագ, սիլահ խիթիմալինտե ուսթա օլանլարա մախսուս ֆէննն վէ իթիտալը տէմիրլէ խասմի իւզէրինէ հիւճումմ իթտի։ Լաքին Մ. տը Շամրօյ տա էհէմմիեէթի հաիզ օլմաեան խասիմլէրտէն օլմաեըպ, սիլահ թալիմինտե վէ իսթիմալինտե ուսթա Ֆրանսըզլարտան պիրի իտի իսէտե, պու օըրատա խասմի գատար իգթիտարա մալիք տէյիլ իտի։ Մէրդումունն խասմի՝ սահիպի օլմագ իստիասընտա պուլունտուղու եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատը գապթընա կէչիրտիկի կիպի, Մ. տը Շամրօյ հագգընտա տա սօն տէրէճէ ալշագ պիր քիմսէ մուամէլէսի կէօսթէրմիշ, վէ մահզա վալիտէսինին ինթիգամընը ալմագ իւզրէ օրաեա կէլմիշ իտի։ Իչթէ պունլար՝ պարօն տը Շամրօեուն ֆիքրինտե ազիմ պիր թէլաշ իթմիշլէը իտի։

Պիլաքիս քիւսթախ վէ իման ու գանունու պուլունմաեան Բօգամպօլ, պու տէֆա տա մարքի տը Շամրի քիսվէթինէ կիրմիշ օլտուղու հալտէ, բօլունա լէյմամիյլէ իճրա իթմէկէ գարար վէրմիշ օլմասըյլա, իչպու բօլունու իճրա իթմէք իւզրէ սօղուգ գանլըլըգըա մահէլլի միւտարէպլեէ վասըլ օլմուշ իտի։

Մէրդուա, տուէլլօ մահէլլինէ կէլտիկի սըբատա, քէնտի քէնտիւէ,

— Վալիտէմ ատտ իլլէտիկիմ գաաբնը թէլէֆ իթմիշ օլան չախսը գաթԼ իթտիկիմ հալտէ, մարքի տը Շամրի օլտուղումա քի՞մ շիւպհէ իտէպիլէճէք տիր, տէմիշ իտի։

Եալընըզ պու թէֆէքքիւր, սըր Վիլիամսըն շակըրտինէ մանէվի պիւեիւք պիր գուվվէթ քէսպ իթտիրմէկէ քեաֆի իտի։ Թարաֆէյն արաբընտաքի միւտարէպե շէտիտ օլտու իսէ տէ, բէք ազ սիւրտիւ։ Մ. տը Շամրի՝ քէնտինին մահքիմ օլմուշ օլտուղունու էվվէլճէ հիսս իտէն պիր ատէմին չիտտէթ վէ սէպաթըյլա միւտաֆաա նէֆս իտիպ, խաամինի իքի տէֆա տա ճէրիհատար իլլէտի իսէ տէ, նիհաէէթ վերգում տախի, ումաւղունտան վէ գարնընտան գան ագտըղը հալտէ, օն պինֆրանգըզ տարպհէի պիլիսթիմալ, շէտիտ պիր թէճավուզլա, պարօն տը Շամրիեի պօյու պօեունա եէրէ սէրտի, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Վալիտէյին ինթիզամը ալընտը, տէտի։

Սախթէ մարքինին ճէրիհատարը խաֆիֆ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր արապասընա կիտէպիլմէք իւզրէ Ֆապիէնին գօլթուղունա տաեանմաեա մէճպուր օլտու, վէ այնի վագըթտա օրման պէքճիլէրի եէթիշէրէք վէ կէնճ շահիտ մուավէնէթ իտէրէք, պարօն տը Շամրի-Շամրօեու իւմիտսիզ պիր հալտէ արապաեա նագլ իթտիլէը։

. . . . . .

Իքի կիւն սօնրա պիր Բարիս ղազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրա օգունտու։

«Մէճհուլ օլան սէպէպի վէ ֆաճիալը նէթիճէլէրի ումմուն մէրագընը ֆէվգէլատէ իշղալ իտէն պիր տուէլլօ՝ էվվէլքի կիւն սաաթ տէօրթ բաստաէլէրինտէ, Պուլօնեը օրմանընտա վէ Սէն-Ժէրմէն վարըշը միթէպէրանընտան իքի քիշի պէյնինտէ վուղու պուլմուշ տուր։ Շէօյլէքի, Մ. մարքի տը Շ... վէ ուզագ ադրապասընտան օլան Մ. պարօն տը Շ...

Շ... գըլըճլա չաթըշըպ, մարքի տը Շ... ումուզունտան վէ գարնընտան ճէրիհատար օլմուշ իսէ տէ, ճէրիհասը թէհլիքէլի տէյիլ տիր։

«Պիլաքիս Մ. պարօն տը Շ... Շ...ըն այնըղ օլտուղու գըլըճ տարպէսի՝ հաեաթընը թէհլիքէեէ գօյմուշ տուր։ Պարօն հէնուզ էվվէնմիշ օլուպ, դալիպա իչպու տուէլլօնուն սէպէպէրինտէն պիրի տէ պու իզտիվաճ մատտէսի օլմուշ տուր։ Մ. Շ... Շ... ախլէտգը պօղուգ գաաբնըլարտան պիրի իլէ էվվէնմիշ օլուպ, պունուն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի վէ ֆասիտ ֆիքրի՝ քէնտիսինի մուխաթարալը մախլուգլար սըրասընա կէչիրմիշ տիր։»

Պուրաճըգտա ղազէթաճը ախլէտգ ու ատապ հագգընտա ուզուն միւթալէաթա կիրիշէրէք, սօնրատան իպգա իտիլմէշ օլան վասիեէթնամէյինի հիքեաեէսինի միւպհէմ սուրէթտէ կյզահ իլէ շու եօլտա խաթիմէ վէրմիշ իտի։

«Մ. մարքի տը Շ... պունտան օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ Բարիստէն դայպուպէթ իթմիշ, վէ ֆամիլեասը թարաֆընտան բէք չօգ արանմըշ օլտուղու հալտէ, պուլունամամըշ օլան չօճուգ տուր։

«Մէրդուա կէնճ մարքի տը Շ... թէէսսիֆ օլունուր քի վալիտէսի մարքիզին թէսլիմի բուն իթտիկի պիր սըրատա Բարիսէ ավտէթ իթմիշ օլմասըյլա, թարաֆըմըզտա թէէմինէն ըիվաեէթ օլունտուղունա նէզարէն, դայպուպէթի դարիպէսինի չու եօլտա նագլ իթմիշ տիր։

«Միւրէպպիսինին քէնտիսինէ վէրմէք իսթէտիկի ճէղատան գուրթուլմագ իւզրէ բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար իտիպ, նէֆսի Բարիս տախիլինտէ դայպ օլտուղունտան, ըրխթըմադըա կիթմիշ, վէ Սէն նէհրինին քէնարընտան եիւրիւեէրէք, օլ էանատէ Հավրա իլլէեէն վաբօրտարըն մէվգիֆինէ գատար իլէրլէմիշ, վէ եօլա չըգմագ իւզրէ պուլունան պիր վաբօրուն կիւվէրթէսինէ աճէլէթէն կիթմէքտէ օլան խալգը թաագիպէն, վէ օլէանատ նէ եարտըրընը վէ նէրէեէ կիթտիկինի տե պիլմէեէրէք, Հավը չեհրինե կէօթիսրիւլմիւշ տուր։

Եօլտա իսմինի սօրտուգլարընտա, դուրուրիեէթ վէ թէքէպիւր ֆիքըրի իլէ սէօյլէվէմիշ տիր։ Օլ վագըթ վարօրուն գարթանը չօճուղու պիր բօյիս դօմիսէրինէ թէսլիմ իթմէկէ գարար վերմիշ օլտուղու հալտէ, չօճուգ եինէ ֆիրարա մուվաֆֆագ օլուպ, կիճէնին պիր գըսմընը, լիմանտա սերսէրիանէ տօլաշարագ կէչիրմիշ, վէ պազը Ինկիլիզ թայֆալարընա թէսսաւուֆ իթթիկինտէն, պունլար քէնտիսինի ալարագ, միչօ մագամընտա վարօրլարընա իրգեապ իթմիյէլեր տիր։ Ոու հաշարի չօճուգ պէօյլէճէ իլերլեեիպ, պունտան իւչ կիւն էվվէլ պիր Ինկիլիզ պահրիէ զապիթի օլտուղու, վէ մունթահզամ չահատէթնամէլերի համիլ պուլունտուղու հալտէ Բարիսէ ավտէթ իյլէմիշ, վէ թէսսաւուֆ օլունուր քի վալիտէսինի թէրքի հաեաթ իթմէքտէ օլտուղու պիր սըրատա պուլմուշ տուր։

«Մատամ մարքիզ՝ պարօն տը Շ... Շ... իլէ գէվճէսինին կէնճ մարքի տը Շ...նին իհթիմալտէն զանն օլունան վէֆաթընա պինաէն կէօսթէրտիքլէրի թէհտիտլէրտէն միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։»

Զիքր օլունան զազէթատա տէրճ իտիլէն իշպու մուֆասալ հիքեաեէ՝ ումումուն մէրագընը թահրիք իթտի։

Սախթէ մարքի տը Շամրի, պիր գաչ կիւն գատար ճէրիհալարը սէպէպիյլէ եաթաղա եաթմագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունտուղունտան, իսմի՝ հէր քէսին տիհանընտա էզպէր օլտու, հաթթա չօգլար օթէլ տը Շամրիեէ ազիմէթլէ, խաստանըն իսթիֆսարը խաթրընա միւսարաաթ իտէն ագրագա վէ ահըպպանըն էսասի տէֆթէրինտէ քէնտի իսիմլերինի տէ գայտ իթթիլրտիլէր։

Վիգօնթ Ֆապլէն տ'Ալմօլ, իլգ տէֆա, հէնուզ զաիֆ օլան գաիմ պիրատէրի օլաճագ չախս իլէ պիրլիգտէ սօգաղա չըգտըղընտա, պու իլգի կէնճլեր՝ հէր քես թարաֆընտան մազհարը թէպրիքեաթ վէ թալիթիֆաթ օլտուլար։

Իշթէ պու ահվալը ֆէճիէ վէ միւէսսիրէ արասընտա, սըր Վիլիամսըն քիւսթախ չակիրտի օլան օ եալանճը Րօգամպօլ

պէտպախթ մարքի տը Շամրինին իսմիյլէ վէ անըն քեաղըտլարընը համիլ օլարագ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի։

Իւչ այ սօնրա, մէրգուտ եանի Րօգամպօլ, սըր Վիլիամսա, Օ'Բիէննի նամընտա պիր վահչի գըեաֆէթինտէ օլարագ, թամըլ պուլվարընտա վագը հօգգապազլարըն պարագասընտա թէսսաւուֆ իթտի։

Իշպու իւչ այ զարֆընտա եէնի մարքի տը Շամրի իչինէ՞ վագը օլմուշ, վէ միւճէտատէէն պիր ֆամիլեա իսմի իլէ եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատ էլտէ իթտիքատէն սօնրա, նէ՞ զուհուրա կէլմիշ իտի քի, սըր Վիլիամսըն մուզիրը ագլընա վէ նասիհաթընա եէնիտէն լիւզում կէօրտիւ։

Պունու, սըր Վիլիամը կէօթիւրմիւշ օլտուղու տաիրէի մախսուսէտէ պիզգաթ քէնտի իգրար ու իթիրաֆընտան անլաեաճագզը։ Ֆիքարընը պու էօեէ օզու՝ մարքի, զէնկինվէ պիր իանէտտանա մէնտուպ օլմագլըզը քեաֆի ատտ իթթամէեիպ, պունտան տահա զիեատէ չէյլէր իսթէմէքտէ իտի։

14

Րօգամպօլ, թապիպի քէնտի եաթագ օտասընա կիրտիրտի։ Օ'Բիէննի օլ էանատէ հէնուզ սուֆրանըն գարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ, վահշիանէ պիր իշթիհա իլէ եէմէսինէ տէվամ իթմէքտէ իտի։ Վահշիի մէրգումուն թաավիրի օլ տէրէճէ միւտհիշ վէ չիրքին իտի քի, թանըը պուլվարը էհալիսի, հաթթա Րօգամպօլ կիպի տօգթօր տա իսթէմէեէրէք տիւ

չարը տէհղէթ օլսու։ Օ'Բէննի, իչէրիեէ եէնի պիր քիմսէ կիը-տիկինի կէօրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, թաամըննա տէվամ իթմէքտաէ իքէն, սախթէ մարքի սը.Շամրի՝

— Իչթէ տօգթօր, օ պիչարէ աատմ պու տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

Հէքիմ, հիսս իտէկէլտիկի իւք նէֆրէթի կէչինճէ, Օ'Բէննիեէ եագլաշըպ, էլինէ պիր ըշըդ ալարագ, մէգքիւր տէհշէթի թաասիրի եագընտան թէտգիգ վէ մուայեէնէ իյլէտի։

Բօգամպօլ։ - (թէտգիգտաթըն խիթամընտա։) Տօ՛գթօր, նա՞սըլ պուլտունուզ։

Տօգթօր։ - Ղարիպ պիր հալ կէօրիւեօրում. պու պիչարէ աատմ, տյրը տյրը իքի տէֆա թէատտիեէ տիւչար օլմուշ տուր։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Էվվէլ էմիրտէ պարութ իլէ տօլու պիր թիւֆէնկին բաթլաթըլմասը յա եիւզիւնտէքի չու տէրին եանըգլար հուսուլէ կէթէրիլմիշ տիր։

— Պու թօհաֆ, տիմէք վահշիլէր աթէշլի սիլահ իսթիմալ իտէպիլիեօրլար։

— Պաղըլարը։

— Տիմէք զէվալը աատմին եիւզիւ պու սուրէթլէ եագըլմըշ տըր։

— Էվվէլէմիրտէ պու թէտպիր իճրա իտիլմիշ, սօնրա, պէյթի արատան ալթը այ գատար կէչմիշ օլտուղու հալտէ, պիր թագըմ նագլար իճրա գըլընմըշ տըր։

— Իչթէ պու տահա դարիպ։

— Պանա գալըրսա, պու սուրէթլէ տիլի քէսիլմիշ վէ եիւզիւ եագըլմըշ օլան պու պիչարէ աատմ տէհղէթլի պիր ինթիգամա գուրպան օլմուշ օլմալը տըր։

— Սահի՞ն մի։

— Իհթիմալտըր քի Ալթըպալիանըն պիր սահիլի իւզէրինաէ պրագըլմըշ վէ վահշիլէր թարաֆընտան զապթ իտիլմիշ տիր։

Տօգթօրուն պու քէշֆի Բօգամպօլա թէէսսիր իթմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, պու տօգթօր պիւեիւճի՛ւ միւնէ՞ տիր. տիգգաթ լազըմ տըր, տէտի, վէ պատէհու աչիքեարէն։ — Տօգթօր իֆատէնիզ ֆինքրիմտաէ էօյլէ պիր խաթըրէ պրագտը քի, էվվէլճէ ասլա էհէմմիեէթի վիրմէմիշ իտիմ, տէյի պէեան իթտի։

Թապիպ, էլինտէքի մուժու մասանըն իւզէրինէ վազ իլէ, Օ'Բէննինէն գաբշըսընտա օթուրարագ,

— Սէօյլէմէյին պագալըմ, տէտի։

— Պու աատմ, պէնիմ սէֆինէմտաէ պաշ տիւմէնճի վէ մահիր պիր թայֆա օլուպ, կէմիճիլէր իլէ միչօլար հաֆըզընտա բէք սէրթ մուամէլէ իթտիկի իչին, պունլարըն աատմէքինէ ճէլպ իթմիշ իտի։

Բօգամպօլ՝ սէօղիւ քէսէրէք, վահշիեէ պագտը։ Չու ատրա Օ'Բէննի եէմէկինի եէմէքտաէ օլուպ, սէօյլէնէն սէօզլէրը ասլա էհէմմիեէթի վէրմէեօր կիպի կէօրիւնմէքտաէ իտի։ Էվվէլճէ Բօգամպօլ՝ մէրգում պուլունան սախլէտըքըը պիլտիկինէէն, օնըն պու օրրատտա ֆէթհուրսուզ կէօրճինմէսինէ ալտանճաղ իտի։ Մէրգում, նագլիեէթինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտէք։

— Խուսուսիյլէ սէֆինէմիզտաէ պուլունան եէրլէ թայֆալար քէնտիսինի ֆէվգէլատէ թահգիր իթմէքտաէ իսթէրլէր։ Չու աատմին իսմի Վալթէր Գրայթ տըր։ Քէնտիսի՝ ալէյհինտէ մէվճուտ օլան ատտավէթի վէ զարարը պիլիր իտի իսէ տէ, ենէ-զամա վէ քէնտի ամիրլէրինէ բիտաեէթ իթմէկի պիրլէն ուօֆատա պիր ինկիլիզ թայֆասը օլմասըյլա, խասիսլէրինին ատտավէթինէ ասլա էհէմմիեէթի վէրմէմիշ իտի։

Տօգթօր - Տիմէք սիզ զանն իտիեօրսունուզ քի, պու նանըգլար...

— Տուրունուզ տօգթօր։ Վալթէր Գրայթ՝ միւտտէքի խըզմէթինէ իյիտա իթմիշ օլուպ, իսթէտիկի վազըֆ պահրիէ մէսլէքինի թէրք իթմէկէ մէէզուն օլտուղու ճիհէթլէ, պիր կիւն գամարամա կէլէրէք, իսթիֆասընը վէրտի։ Պու իսէ քէնտիսինէ պիր Զին սէֆինէսինին գօմանտանտըզը թէբլիղ իթ-

տիլմիշ օլմասընտան, վէ պիր թագըմ մուհաճիրլէրի գալիճօրնիաեա կէօթիւրմէք իւզրէ տօլկունճա պիր իւճրէթ թախսիս օլունմասընտան նաչի օլուպ, չիւնքի օղ էսնաէրտէ գալիճօրնիատա պաղը մատէնլէր քէշճ իտիլմիշ օլմասըյլա, պիր թագըմ Ասիա էհալիսի օրաեա նագԼ իթմէքտէ օլմալարըյլա, քէնտիսինին խըզմէթինէ իհթիեաճ կէօրիւլմիւշ իտի։ Պէօյլէճէ վալիթեր Պրայթըն թէրքի խըզմէթ իթմէսինի իսթիհսալ իթտիկիմտէն, մէրգում պիզտէն այրըլտը, ֆագաթ պիր կիւն էվվէԼ եէրլի թայֆալարըմըզտան պիր խայլիսի տէ իշտէն չէքիլտիքլէրինտէն, պունլարըն, Զին սէֆինէսինին սահիպի թարաճընտան ֆագլա իւճրէթ վէրիլէրէք գազանըլմըշ օլտուգլարընը թահդէդ իթտիմ։

Տօգթօր՝ Բօգամպօլուն իշպու եաբմա հիքեաեէսինի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Շիմտի անլաեօրում. տէնիզտէ թայֆալար իսեան իտէրէք, վալիթեր Պրայթըն տիլինի քէստիքտէն վէ եիւզիւնիւ խուրտէխաշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի ատանըն պիրինէ աթմըշ օլաճագ տըրլալը, տէտի։

— Իշթէ պէնիմ տէ զաննըմ պու գապիտէն տիր։

Պու արա, օղ անէ տէկին պիլա ֆիլթուր տուրմուշ օլան Օ'Բէննի՝ էնսէսինէ տէօնիւպ, տօգթօր իլէ Բօգամպօլա տիգգաթլէ վէ կէօզիւնիւն պագի գըսմըյլա նագալ իթտի, վէ Բօգամպօլ՝

— Տո՛ւրունուզ, շիմտի քէնտիսինէ պու խուսուսու ինկիլիզճէ սօրալըմ, չիւնքի ֆրանսըզճա պիր քէլիմէ պիլէ պիլմէշ, տէտի, վէ ֆիլվագը ինկիլիշ լիսանըյլա, վալիթեր Պրայթա, իսեան իթմիշ պուլունան թայֆասը թարաճընտա՞ն մը շու հալէ կէթիրիլմիշ օլտուգունու պիւալ իթտի։

Սախթէ վահշի՝ Բօգամպօլուն սէօզլէրինի՝ տիգգաթլէ տինլէեօր կիպի տուրտու, ֆագաթ էվվէլճէ հիչ պիր շէյ անլամամըշ տըր եախօա իշլիթտիկի սէօզլէր ֆիքրինտէ պիր թագըմ խաթըրէլէր պրագմըշ տըր կիպի կէօրիւնմիւ, վէ միւթէագըպէն պաչընը եօգարտան աշաղըեա գատար

էյմէքլէ, վագը օլան սիւալէ էվվէթ մանէասընտա ճէվապ վէրմիշ օլտու։

Տօգթօր իսէ, քէնտի պուլուշունուն տօղրու օլմասընտան տօլաեը թէքէպպիւր իտէրճէսինէ,

— Կէօրտիւնի՞ղմիւ, տէտի։

Բօգամպօլ։ - Բէք էյի, մատէմքի պու խուսուս օլտուգճա անլաշըլտը, չիմտի պիզիմ գօնսօլթօմուզա կէլէյիմ։

— Աֆվ իտէրսինիզ, պիր չէյ տահա սօրաճաղըմ։

— Սօրունուզ։

— Սիզ պու ատէմի նէ՞րէտէ պուլտունուզ։

— Բասթ կէլա պուլտում. պիր ագշամ պաղը Հօգգապաղլարըն պարագասընտա կէօրտիւմ։

— Քէնտիսինի թանըեապիլտինի՞զ մի։

— Էվվէթ։

— Պունունլա պէրապէր չիմտիքի հալի էվվէլքի հալինէ ասլա պէնզէմէմէյի տիր։

— Հագգընըզ վար տըր, լաքին սօլ մէմէսի ալթընտա պիր եարէ պուլունմագտա տըր քի, իշթէ սիզտէ կէօրիւեօրսունուզ։

— Էվվէթ, գըլըճլա վուգու պուլմուշ պիր տուէլլօ եարասը տըր։

— Իշթէ պէն քէնտիսինի պու եարա սաեէսինտէ թանըտըմ, վէ սիգե տէ տիկեր պիր հիքեաեէ նագԼ իթմէկէ մէճպուրում։

— Շու հիքեաեէնիզի նագԼ խին պագալըմ։

— Վալիթեր Պրայթ պէնիմ հաեաթըմը դուրթարմըշ տըր։ Քէնտիսի պէնիմ իշին պիր գըլըճ տարպէսի եէմիշ տիր։ Օղ վագըթ պէն տահ պիր նէֆէր իտիմ։ Պիր ագշամ, Գալկիւթա չէհրինտէ պաեաղը պիր խանէտէ պուլունտուղում սըրատա, արգատաշլարըմտան պիրի իլէ դավկա իթտիմ։ Խաամիմ սէրհօշ իտի, պէն տէ քէյֆի իտիմ։ Ինկիլիզլէրին պօգա տէնիլէն ուսուլինտէ քէնտիմի միւտաֆաա իտէրքէն, խաամիմ գըլըճընը չէքիպ իւզէրիմէ հիւճում իթտի։ Պանա եագլաշըրդը

սըրատա, պէր ատէմ արամըզա աթըըզ, պէնի վուրմաեա մախսուս օլան ատրպէ քէնտի գալպկեահընա թէսատիւֆ իթ-մէքլէ, տերհալ եէրէ սէրիլտի, Իշթէ օ ատէմ վալթէր Պըրայթ իտի։

— Անլաեօրում։

— Տիմէք հաեաթընտան ուզուն միւատէթ գաթը իւմիտ իտիլմիշ օլան պու պիչարէ ատամճըզազ՝ պէնիմ էպէտի չիւքրանիեէթիմի գազանմըշ օլտու, վէ կէօրիւեօրսունուզ քի, ճէննապը Հապգ՝ վազիֆէի չիւքրանիեէթիմի իսթիմալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրտու։ Պազընըզ, պու խուսուս նասըլ օլտու։ Օ ազշամը լէհճէսինտէ կէօրիւլէն տէհշէթլի չիրքինլիք նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իթտի։ Պատէհու գըլըճ տարպէտ եէրինի կէօրտիւկիւմտէ սարսըլտըմ, վէ եանընա եազլաշարագ, գուլաղընտան աշաղըեա, «Ծէն վալթէր-Պրայթ տէյի՞ֆինին» տէտիմ։ Օվ վազըթ քէնտիսի հէեէճանը ազիմ կէօսթէրտիկինտէն, արթըգ չիւպհէ իթմէտիմ։ Հօգգապազլարընը ելինէ պիր գաչ լուի ալմունու վէրմէքլէ, քէնտիսինէ սահիպ օլտում, վէ սիզի խաթըրլատարագ, վէ մէհաբէթի ֆէվգէլատէննիզէ կիւվէնէրէք, պուրատա կէթիլտիմ։

Տօգթօր՝ պաշընը էյտի վէ սահնէթ մարքի իսէ, իֆատասինի չու եօլտա իլերի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ, պու չիրքինլիկինի թէմամիլլէ կէչիրէմէզսէնիզ պիլէ, պիր ազ խաֆիֆլէթէպիլէճէկինիզէ միւլահազա իթտիմ։ — Սիզ ատ պիլիրսինիզտի, ազիզիմ տօգթօր, սէրվէթիմ սաեէսինատ պու պիչարէ ատէմէ պիր էյիլիք եարատիլիրիմ, վէ էկէր եիւզիւնատէքի իշպու էսէրլէրի պէր թարաֆ իտէպիլիրսէք...

Տօգթօր, թէքրար ժումու էլինէ ալըպ, Օ'բէննիեի սաեազա գալընըրազ տան սօնրա, մէրդումուն չիրքին վէ մէքրուհ թաավիրինի մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա,

— Էվվէթ, պու էսէրլէր Ամէրիգալիա մահասուլու տըրլար, տէյի պէնան իլլէտու։

— Զըգապիլիրլէ՞ր մի։

— Չանն իտէրիմ։

— Եանըգլա՞ր։

— Օ գապիլ տէյիլ տիր։

— Ֆագաթ կէօզլէրի՞։

— Պունլարտան պիրի քեամիլէն սէօնմիւշ տիւր. տիկէրի տէ խասթա տըր։ Եարընն սաաթ օնտա թէքրար կէլիրիմ, չինքի պու խուսուստա գարարը գաթի վէրէպիլմէճէլիկիմ իչին, կիւնահուզ վագթը կէօրմէքլիկիմ լազըմ տըր։

— Բէք էյի, եարընն սաաթ օնտա պուեուրուն։

Բօգամպօլ՝ հէքիմէ կէօնտէրի կիթթիքտէն սօնրա, Օ'բէննինին եանընա ատմտէթ էթտի, վէ էյիյէ մէրգումուն ումուզունա վուրարագ,

— Տօսթում, կէօրիւեօրսուն ա՛, սէնի տիկէր պիր գալըպա կիրտիրմէճէ ճահտ իտիեօրում։ Մէսէլա կիւզէլ պիր տէիգանըը օլաճագ տէյիլսին, վէ պունտան պէօյլէ տէ կէլինին գօնթէս ժան տը Փէրկազըն խօշունա կիտէմէգսին, լաքին էլտէն կէտիկլի մէրթէպտէ պիր չէքլ ալաճագսըն, տէտի։

Սըր Վիլիամըն եիւզիւնատէ տէհշէթլի պիր կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտի, վէ Բօգամպօլ՝ իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Ա՛հ, էօյլէ պիր իսմ թէլէֆֆիւզ իթտիմքի, պունուն սէնին իւզէրինատ տաիմա թէէսսիրի օլարագ տըր, Հէր նէ իսէ, սէնի պիր տէրէճէ ինսան քիսվէթինէ գօեաճաղըմ։ Շիմտի չուրասընը բէք էյի անլարընն քի Մ. մարքի տը Շամրի պիւթիւն կիճէ քէնտի օթէլինին խարիճինատ գալամագ, զիրա տօ՛սթում, պէնիմտէ պիր գըզգարընատաչըմ, պիր գայնըմվէ ալէմ նազարընատա մուհաֆազա իտէճէք պիր վազիեէթիմվար տըր։

Բօգամպօլ՝ չանը չալմագլա, օտա խըզմէթքարը իչէրի կիրտիկինատէն, մէրդումա խիթապէն,

— Պու աաէմին էօվագընը թէպաիլ էթ, (կիւլերէք վէ Օ'բէննինին թէզեինաթը օլան թիւյլերի վէ գըրմըզը տօնու կէօսթէրսէրէք։) չու իսթիւնատէքի չէյլերի չըգար, վէ քէն-

տիսինի եաթաղըմա եաթըը, վէլհասըլ ավտէթիմէ տէկին իճապ իաէն տիգդաթտա գուսուր իթմէ, տէտի։

Խըզմէթքեար, պօլ իւճրէթ ալան խըզմէթճիլէրէ մախսուս պիր թավը իլէ եէրէ գատար էեիլէրէք,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէտի։

— Պուրատա պուլունան էլպիսէլէրիմտէն միւնասիպլերինի ալըպ, եարըն սապահ տօգթօրուն կէլմէսինատէն էվվէլ կիյտիր։

Բօգամպօլ, պու իթթարատան սօնրա բալթօսունու կիեինիպ, օթէլինէ կիթմէք իւղրէ արապասընա րաքիպ օլտու։

Արապա՝ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ կիտիպ, ազ վագըթտա Վէրնէօյլ սօգաղընա ւուվասըլէթ իթտի։

Շամըի օթէլի գաբուսունուն իբի գանատը տէրհալ ա-չըլըպ, գաբուճու օտասընատան սիւրաթլէ կէլէրէք, արապանըն պասամաղընը էնտիրտի։

Բօգամպօլ, հիչ եաեա տիշարը չըգմամըշ պիր քիմսէ մագամընտա արապատան էնտի։ Գաբուճու իւք ագշամը վիրուտ իթմիշ օլան պիր մէքթուպու մէրգումա վէրտիկինտէն, մարքի իշպու սէքթուպու աչըպ աթիտէքի ճիւմլէեի օգուտու։

«Տիւգ վէ տիւշէս տը Սալանտրէրա՝ պու աեըն ... չարշէնպիհ կիւնիւ ագշամը թաամը քէնտի խանէլէրինտէ իթմէկէ Մ. մարբի Ալպէր տը Շամբիեի տավէթ իտէրլէր։»

Բօգամպօլ։ - (քէնտի քէնտիեէ։) Հէ՛ հէ՛, ղալիպա իշլէրիմ եօլունտա տըը... կիտէրիմ,

. . . . . .

Իրթէսի կիւն, Մ. մարքի տը Շամբի, սըր Վիլհամը պըրագմըշ օլտուղու Սիւրէյն սօգաղընտաքի խանէեէ կիթտի, վէ սախթէ վահչիեի, խըզմէթքեարըն մուավէնէթիյլէ րօպ տը չամպրըեա սարըլմըշ, վէ պաշընա գատիֆէտէն պիր թագեա գօյմուշ օլարագ պուլտու։ Թապիպ տէ կէլմիշ օլուպ, մէրգումու քէմալը տիգդաթլէ թէտգիգ իթմէսինէ տէվամ էվէքտէ իտի։ Տօգթօր՝ Բօգամպօլու կէօրտիւկիւնտէ,

— Շիմտի պու նիշանէլէրի եիւզիւնտէն մահվ իտէպիլէճէկիմէ հէման էմինիմ, տէտի, վէ Բօգամպօլու եանընտաքի օտաեա կէօթիւրիպ, եավաշ սէտա իլէ,

— Պու ատէմին եիւզիւ դաեէթի չիրքին օլաճագ իսէ ոէ, չիմտիքի գատար գօրդունճ վէ միւտհիշ օլմաեաճագ տըը։ ատէթա պիր գազաեա եանի պիր վաքօր գազանընըն բաթլըմասը կիպի պիր գազաեա տիւչար օլմուշ օլտուղու զանն օլունաճագ տըը։ Անճագ գօրգարըմքի, վագը օլաճագ միւտավաթըմ քէնտիսինի պիւսպիւթիւն քէօրլաթմասընն։

— Իչթէ օ ֆէնա։

Բօգամպօլ՝ տօգթօրու պրագըպ սըր Վիլհամընն օտասընա կիրտի, վէ էօնիւնէ գալէմ իլէ օգգա վագ իտիպ, ինկիլիզճէ,

— Հէնուզ եագմագ պիլի՞րսինիզ, տէտի։

Սըր Վիլհամ էլինէ գալէմ ալըպ, տիլմըէր էլ իլէ, ֆագէգամընտա օգունուլուր սուրէթտէ,

«Հէր շէյ խաթըրըմտա տըը, վէ ինթիգամ ալմագ արզուսիյլէ սիւզան օլմագտաեըմ» տէյի եագտը։

— Բէք էյի, տէյի իֆատէ իթտի Բօգամպօլ, վէ իլավէթէն տախի, — Տօ՛թօր, պագը քէրրէ գարանըգտա գալապիլէճէկիմիզի ֆարզ իտէրսէ, թէք կէօզիւնիւ գաբաեըպ պիր քէրրէ տէ էօյլէ եագ պագալըմ, տէտի։

Սըր Վիլհամ թէքրար գալէմի էլինէ ալըպ, չու սէօզլէրի եագտը։

«Պիւսպիւթիւն քէօր տախի օլսամ, տիւշմէնլէրիմի՝ սոճ տէճէ քէնտիլէրինէ էլ տօգունտուրմագլա անլաեաճաղըմ։»

— Բէք էյի, տէտի Բօգամպօլ, վէ տօգթօրուն նէզտինէ ավտէթլէ, — Տօ՛գթօր, պու ատէմի իսթէտիկինիզ կիպի թէտավի իտէպիլիրսինիզ, քէնտի կէօզիւնէ իհթիեաճը պուլունմատըղընը պէեան իտիեօր, տէյի իֆատէ իյլէտի։

. . . . . .

ՆագԼ իթտիկիմիզ մէնզարէտէն պիր այ սօնրա, Բօգամպօլ իլէ սրը Վիլհամը Սիւրէյն ասդաղընտա քիւչիւք տաիրէտէ պուլտուղումուզտա, չուբաեը թէէմին իտէրիզ քի, մէրգում օլ գատար թէպահլ օլմուշ իտի քի, էկէր Թանըլ պուվարընտաքի կիւղէլ Զինկեանէ դըղը իլէ դէվճի վէ պունլարըն ամիրի մօնսիէօ Պօպինօ օրատա պուլունմուշ օլսա իտիլէը, քէնտի աթիգ բէֆիգլէրինի ասլա Թանըլամաճաղ իտիլէը։ Էվվէլ էմիրտէ դըրմըզը բանթալօն վէ Հօրօզ վէ բաբաղան Թիւլլէրինտէն եաբըլմըշ դըեաֆէթ եէրինէ քէսթանէ ըչնկինտէ ուզուն վէ եադասը քիւրքիւ պիր բալթօ կիեինմիշ օլուպ, պունուն տիւյմէ եէրինտէ տէ պիր էճնէպի տէվլէթինին նիշանընը իրաեէ իտէր սուբէթտէ ալէամէթի ֆաբիգա պուլունմագտա, վէ կիեինմիշ օլտուղու կէնիշ վէ աեաղընա գատար ուզուն բանթալօն իլէ եէյիլ ըչնկլի կիւտէբիտէն բանթուֆլա վէ պաշընա գօյմուշ պուլունտուղու սրըմալը Թագեա՝ մէրգումուն իանէ տախիլինտէքի Թէզեինաթընը Թէչքիլ իթտիքտէ իտիլէը։

Թապիպ՝ մէրգումա իթտիշ օլտուղու վատա մուճիպինճէ եիւզիւնտէքի նիշանլարը Թէմամիյլէ կէչիրմիշ, ֆագաթ սրը Վիլհամընը Թէը կէօզիւ պու սըրատա զայ օլմուշ օլուպ, չու գատար քի, էվվէլճէ մէզքիւր Թէք կէօզ՝ մէրգումուն չիրքին վէ միւտհիշ Թատվիրինէ տատա զիեատէ չիրքինլիք վէ տէհլէթ քէսպ իթթիրմէքտէ իքէն, անընը զայը՝ մէրգումուն Թատվիրինի պիր ապ տատա ինսան հալինէ գօյմուշ իտի։

Սըր Վիլհամս, չու վազիեէթիյլէ պիր սէնատօքեատա, մէսէլա պիր մաքինիսթէ պէնզէեիպ, պիր գադանընը բանթալամաըյա եիւզիւնտէ պիր իտագըմ եանըգլար հասըլ օլմուշ տուր կիպի գանը օյունմագտա իտի։

Օ սապահ քէնտիսինի պուլտուղումուզտա, սաաթ ալաֆրանկա տօգուզ օլուպ, չակիրտի աթիգի Բօգամպօլ իլէ օլտուղու սըրատա, աթէչին եանընա կէօթիւրիւլմիշ օլան պիւեիւճէք պիր գօլթուպլուտա եաալանմըշ իտի։

Բօգամպօլ, բօպ տը չամըը կիեինմիշ օլտուղու վէ սէտի-

տիրին իւզէրինտէ պօյլու պօեունա սէրիլմիշ պուլունտուղու հալտէ, հիյլէքեար Հօճասընա նագար իթմէքտէ, վէ չու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի։

«Սահիհէն ամճա, սէնի Թէտավի իթմիշ օլան չու աճէմի տօգթօրուն, պիր Թանէճիք կէօզիւնտէն սէնի մահրում իթմէսի չայեանը Թէէսիւֆ տիւր։ լաքին էկէր սէն քէնտինի կէօրէպիլտէ իտին, հագըգէթէն բէք չիրքին պուլմահաճագ իտին։ Շիմտի սէնին մի հիճրէմ պիր հալին վար տըր, վէ հագգընտա էօյլէ պիր կիւղէլ հիքեահէ Թէրթիպ իթմիշիմ տիր քի, հէր քէս ինսանտէ չերէֆլի պիր գուրպան ատտ օլունաճագտըր»։

Բօգամպօլուն պու Թատիրի՝ սըր Վիլհամըն սիմասընտա էօյլէ պիր իսթիհզաքեարի կիւլիւմսէմէ հասըլ իթտի քի, պունուն մանէճասընը եալընըզ քէնտիսի պիլտիկի հալտէ, պունտան՝ ֆիքրի վէ պէտէնի ֆէլաքէթլէրը էանասընտա տա քէնտիսինին տէրքեար օլան ապլու ֆէթհանէթի պայպ օլմամըշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Բօգամպօլ չու հօլտա տէվամ իյլէտի։

— Զինընի չիմտի ալեմէ գարշը չըգապիլէճէք պիր Թատվիրտէ պուլունաուղուն ճիհէթլէ, սէնի ճէմիյէթէ Թագտիմ իտէպիլիրիմ, գալճէն օն պէշ կիւնտէն պէրու հէր քէս սէնին պահսընը իթմէքտէ տիր, Թէէմին իտէրիմ քի, պիր հաֆԹա գատար ումումին տիհանընտա սէրմտէե օլաճագտըր։ Սէնի, պիր Ժիլ Ժէրարա, Ժան ՊարԹա, վէ Տիւկէյ-Թրուէնէ պէնզէյտիմ, եիւզէրճէ գաբլանլարը էօտիւրմիշ, Սիրաիւլը Թարաֆընտան տիլին քէսիլմիշ, վէ գուրտանլարա Թէսլիմ օլմամագ իւզրէ սէֆինէնի պիզգաթ պէրհավա իթտիրմիշ մագամընտա նագԼ իթտիմ։ Հինտիսթան սէֆտին գումբանիասընտան պիր նիշանա նամԼ օլմուշ օլտուղունու անլաԹտըմ։ Գըզգաբընտաչըմ, օԼ ախշամ վէ հիւսէյնա Պլանշ տը Շամբր իլէ Ֆրանսէյն, սէնի հաեաթըմը գուրթարմըշըն տըր տէյի պիլիրլէր։ Իմտի սէն նասիհաթլարընը պանա էսիրկէմէտիքճէ, օԹէլիմտէ բահաթճա էօմիւր կէչիրմիյիքճէքսին։

ՓԷօր.- (պայընը սալաաեարագ.) Բէք էյի.

Րօգամպօլ.- Նամուսում հագդը իչին սեօյլէրիմ քի, սէնէն ած պէնիմ կիպի տիւչիւնիւպ տիւչիւնմէտիկինի պիլմէմ, ֆագաթ էկէը պէն սէնին եէրինտէ օլսա իտիմ, պանա եօյլե կէօրիւնիւը քի, չէօյլէ տէը իտիմ. «Պէն վագթիյլե կիւպել սըը Վիլիամս, ճալիպ վիգօնթ Անտրէա օլտում, գատընլար տիզլէրիմէ գաբանտըլար։ Հէմ գօրգութտում, հէմ սէվէլթիմ, հէմտէ իլթիֆաթ կէօրտիւմ։ Նիհաեէթ գալիպ օլաում. լաքին կիւնիւն պիրինտէ պիր գատըն տիւիմի քէսաէրտի, չէհրիմի պօզտուրտու, վէ պէնի աճընաճագ վէ տէհչէթ իտիլճէէք պիր հալէ գօյտու։ Իմտի, զաիֆ պիր ատէմ, պու վուգուաթլարը խաթըրլատըղընտա, քէնտի էօլիւմիւնիւ թէմէննի իտէճէկի տէրքեար իսէ տէ, պէն եաչամագ, էվվէլա ինթիգամ ալմագ իւզրէ եաչամագ իստէրիմ։» Րօգամպօլ սէօզիւ քէստի, վէ ժուախխարէն, «Ա՛մճա, համտ օլսուն պէնիմ իգպալիմ եավէը տիր, սէնին ինթիգամընը ալաճաղըմ» տէտի, վէ պատէհու սէօզիւնէ պու եօլտա տէվամ էյլէտի. «Սանիէն չունուն իչին եաչամագ իստէրիմբի, եանըմտա, պունտան էվվէլբի հալիմի անտըրըը պիր քիմսէ, եանի կէնճ, ճէսուր, պօշ իթիգատալարը պուլունմաեան պիր ըէֆիգիմ վար տըր. ատէթա անըն ճիհամինի պէն ալարագ, ժուվաֆֆագըյեէթսիզլիկինտէ միւքէտատը, մուվաֆֆագըյեէթլերինտէ մէսուր օլաճաղըմ, վէ քէնտի նասիհաթլարըմտա հէր նէեէ, եանի ագչէ, աշգ, իլթիֆաթ վէ հարիսանէ ֆիլթուհաթլարա նաիլ օլտուղունտա, պէն տէ հիսսէմէնտա օլաճաղըմ»։

Սըր Վիլիամս՝ քէնտինէ մախսուս օլան կիւլիւմսէմէսի վէ գարիպ պիր չէհրէ իլէ էվվէթթ մանէաըընտա օլարագ, պայընը սալլատը։ Րօգամպօլ չու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Իչթէ կէօրիւեօրսուն քի էֆքեարընը բէք էյի անլաեօրում, իմտի, Օ'Բէննի գըևաֆէթինտէ օլտուղուն գէման սէնի կէօրիպ, հէննուզ ագլու գէքեավէթինի գայպ իթմէմիշ օլտուղունու իւմիտ իտէրէք, պուլունտուղուն աէֆիլ վաղիեէթտէն սէնի գուրթարմաեա թէրէտտիւտ իթմէտիմ. էկէը պէն օլմաա իտիմ, սէն նիհաեէթ օ եօլտա պիր էօմիւրլէ եաչաեամաեարագ թէրքի հաեաթ իտէճէք իտին։

ՓէօրուՆ երիգիւնտէ թէքրար թէպէսսիւմ հասըլ օլտու, Պու թէպէսսիւմ իսէ, ճէշէքքիւր եախսա իսթիհզա մանէաըընտա իտի. Րօգամպօլ, մէզքիւր թէպէսսիւմէ իչպու սօն մանէաերը վէրէրէք, չէօյլէճէ սէօզիւնիւ իլէրի կէօրիւրտիւ.

— Պունունլա պէրապէր ամճա, չուրասընը պիլմիշ օլ քի, Րօգամպօլ, սէվգիլիւ ուսթասը սըր Վիլիամը զարուրէթթ վէ սէֆալէթտէն գուրթարմագլա քէնտի վազիֆէսինի իյֆա իթմիշ տիր, վէ եէթմիշ պին ֆրանգ սէնէվի իրսաը պուլունան վէ հէյեէթի իճթիմաիյէէտ բարլագ պիր վազիեէթի օլուպ, կիւնիւն պիրինտէ միւքէմմէլ պիր իպտիվաճ ագտա իտէպիլէճէք օլան մարքի Ալպէր տը Շամբի՝ քէնտի տօսթը գատիմինի թանըմագլա պիւեիւք պիր օեուն իճրա իյլէմիշ տիր։ Էկէը պէնիմ եէրիմտէ տիկէը պիր ահմագ քիմսէ օլսա իտի, «Սըր Վիլիամսըն հէր նէ գատար իգպալի եավէը տէյիլ իսէ տէ, քէնտիսի՝ ֆէթհին վէ զէքի պիր քիմսէ տիր. վագտա պէն տահիլի սէյամէթէ չըգմըշ իսէմտէ, էկէը էնսէմտէ սըր Վիլիամս պուլունարագ, պանա նասիհաթ վերիր վէ եօլ կէօսթէրիրսէ, գանն իտէրիմ քի հէր չէյէ մուվաֆֆագ օլապիլիրիմ, մէսէլա, էլչի, վիւքէլա, վէ հաթթա պիր ըրէնա պիլէ օլապիլիրիմ» տէյի տիւչինաիւմ։

Սըր Վիլիամս պու սօն սէօզլէրի իչինթահիկինտէ, օթուրմուչ օլտուղու գօլթուգտա իսկէմէտէ մահդուզիեէթլէ գըմըլտանտը։

Րօգամպօլ.- (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի տօսթում, բէք ալճա անլաեօրսուն քի, պէն սէնի, մահզա պանա պիր ըէհպէր օլմագ իւզրէ ալըմ. Իչէրիմի սանա նագլ իտճէհիմ, վէ սէն տէ պանա նասիհաթ վէրէճէքսին։ Լաքին էվվէլ էմիրտէ

չիմանիէ գաւառը հարէքէթիմէ էսաս օլմուշ օլան պիր ֆիքրի պէեան իտէեիմտէ, պագալըմ պու խուսուսատա նէ՞ միւթալէա իտէրսին։

Սըր Վիլիամս, «հայտէ պագալըմ» մանէասընատա օլարագ պաշընը սալտատը, վէ Բօգամպօլատա շուտ վէճհլէ իլավէի մէգալ իթտի։

— Ջանն իտէրիմտի պու նէյնի պիր էֆքէար տըր։ Իմտի պէնի տինլէ։

Պաւէհու Բօգամպօլ սէտիրին իւզէրինէ եասլանարագ,

— Պէնիմէֆքէարըմճա չիմանիէ գաւառը սէն վէ պէն թէչէպպիւսիւմիւզտէ մուվաֆֆագ օլամատըգ իսէ, սէպէպի չուտուր քի, պիզ, «սօզան վէ շարագ իլէ թէրպիէլի թավշան եահնիսի եաբմագ իչին, «հէր հալտէ թավշան լագըմտըր» տէյի պէյն էլնատ սէօյլէնէն գագա պիր տարպը մէսէլէ միւթագաամի իթմիչիզ տիր, տէտի։

Քէօր կիւլիւմսէտի, վէ Բօգամպօլ իֆատէէ տէվամէ,

— Պու իսէ հէր ճիհէթէ եանըլըշ տըր։ վէ պունա իսպաթի օլարագ, օթուզ իլի առէա եէմէք վէրէն լօգանթալարըն՝ օղլագ եէրինէ գօեուն էթի գուլլանտըգլարընը պէեան իտէպիլիրիմ։ Իլգ տէֆա, խըրտզլար իչինատէն խէֆիէ մէմուրլարը ալտագլըզը տիւշունէն՝ բօլիս միւտիրի մուավինի Մ. տը Սաֆթին օլմուշ տուր։ Պունատա հադգը վար տըր։ Ֆէնալարը էյիլիգ խըզմէթինատէ գուլլանմըշ տըր։ Պիզ իսէ պունուն մուղալիրինատ հարէքէթի իթտիգ, եանի մագսատիմիզ էրմէք իչին, պիր թագըմ իքսիզ սաքսըզ հէրիֆլէրի խըզմէթիմիզտատ գուլլանմըգ, վէ իչթէ պունուն իչին տէ զարարատիատ օլտուգ։ Իմտի, իչթէ պէնիմ էֆքէարըմճա էճնիեէթլի սուրէթտատ ֆէնալըգ իթմէլիսինին էն ալէա չարէսի՝ խայրսահ քիմսէյսէրին մուավէնէթինին իսթիհսալ իթմէգ տիր։» Սէն պունա նէ՞ տէրսին, տէյի ա՛ւսալ իթտի։

Սըր Վիլիամս «Րէգ թէմամ տըր» մանէասընատա պաշընը սալտատը։

Բօգամպօլ.- Պինատէն ալէյհ տէօրթ այատան պէրու պիր մարգի մագամինտա եաշատըղըմ հալտէ, քէնտիմի բէգ էյի պուլուեօրում, վէ պիր թագըմ էհի ֆազիլէթ թարագինատան իհսաթա օլունմուշ պուլունու եօրում։ Գըզգարընատագըմ այգի պիր մէլէգ վէ էնիշթէմ պիր ասըլզատէ տիր։ պէնիմտէ միւթէպէրանատան պագը ահըպագամ վար տըր։ իստի իչէրիմէ սէնի վագթի իթտիհիմ հալտէ, պու խայրսահ ատէմլերի քէնտի մէնաֆիիմիզէ գուլլանագիլիր, վէ հըրսը չանըմըզ լէհինատ օլարագ կիւզէլպիր սաթրանճ օեուննու թէրթիպ իտէպիլիրիզ։

Սըր Վիլիամընն սիմասընատա էյան էսէրի մահզուզիեէթ միւշահէտտէ օլունուպ, էկէր տիլի վէ կէօզէլի օլսա իտի, հիչ չիպպէ եօգ. տուր քի, իլմի ֆէյլէսօֆիի ֆագիտէ խայրի թէրագգը իլմիչ օլմասընատան տօլայը չէրիքինի թէսլիքը իտէր իտի։

Բօգամպօլ.- (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի սանա, մահզա, ասըլ խանէ սահիպինի էվինատէն թարտ իթմէք, վէ սախթէ վահիտէմ իւզէրինէ աղլամագ իւզրէ Բարիսէ կէլտիգիմ կիւնատէն պէրու եաբտըգլարըմը նագլ իտէիմ։

Սըր Վիլիամս, վագթիյլէ միւթատը օլտուզու իւզրէ գօլթուգու իսկէմլէսինատ եաալանտը, վէ մուհիմմ մատատէլէր տինլէմէեէ հազըրլանան քիմսէ կիպի վագիեէթի քէսպ իթտի։

15

Բօգամպօլ.- Նամուսում հադգը իչին սէօյլէրիմքի, ֆազիլէթի սէվէն պագը քիմսէլէրի թանըրըմ, գիրա ֆագիլէթին տէ էյի ճիհէթլէրի վար տըր։

Մէրդում պու ճիւմլէէի իրատ իթտիկի զէման խէֆիէն սըր Վիլիամսա պագտը, վէ օ տախի ումուզլարընը չէքտիկինտէն, Րօգամպօլ քէնտի քէնտիւէ, — Պու էյի, տէյիշմէմիշ, էյան քէնտիսինտէ էսկի բուս մէվճուտ տուր, տէտի, վէ ալէնէն տախի, չու եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի. — Էվվէթ, ագիլանէ վէ միւթէտիլանէ սուրէթտէ գուլլանըլան ֆապիլէթին՝ քէնտիւէ մահսուս լիւեագաթը վար տըր, Էվվէթ ամմա, գըզգարընտաշըմ էլմաս կիպի, պըրլանթա կիպի պիր գըզ տըր. քէնտիսինտէն հէր նէ իսթէսէմ եաբաճագ տըր, զէվզի տէ քէզալիք, Ֆագաթ պիդ սէտատա նագը քէլամ իտէլիմ, եաբմա վալիտէյին վէֆաթընտան տօլաերը սամիմի պիր թարզտա օլ գատար կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ քի, տէրհալ գըզգարընտաշըմըն վէ էնիշթէյին թէվէճճիւհլէրինի գազանտըմ. Պու գատարը քեաֆի տէյիլ իտի. Ֆամիլեամըն ըիաեէթ վէ հիւրմէթինի գազանմըշ իտիմ իսէ տէ, հէր քէսին հիւրմէթ ու ըիաեէթինի տէ գազանմալը իտիմ. Իմտի, գապրիսթան-տան ավտէթիտտէ պարօն տը Շամրի-Շամրօեաւ տուէլլօեա տավէթ իթտիմ, գըլըճընը իչի աէֆա ումուզում իլէ գարընմա տօգունտուրտում, պատէհու գարընտաշըն իլէ վուգու պուլան տուէլլօտտա մուվաֆֆագըյէթինէ տէսթրէս օլամամըշ օլտուղում Պին ֆրանգլըգ տարպէ իլէ խաամիմի եէրէ եաթըրտըմ. Լաքին պարօն վէֆաթ իթմէտի, վէ հաթթա խանէսինտէն տիշարը չըդմագտա օլտուղու տա սէօյլէնիեօր, Հալ պու քի հաեաթընտան գաթը իւմիտ իտիլտիկի ճիհէթէ, պունուն թէէսսիրի կէօրիւլտիւ.

«Իմտի հէր քէսին տիլինտէ սէօյլէնտիմ.

«Մարքիզտը Շամրինին վուգուի վէֆաթը՝ պիթթապի գըզընըն իզտիվաճընը թէէկիր իթմիշ իտի. Չու գատար քի Պըլանչըն եաբընըզլըգը, վէ պէնիմ, կէնճլիկիմ հասէպիյլէ քէնտիսինէ համի օլամատըշըմ, եաս միւտաֆէթինին իքմալինէ պէքլէնիլմէմէսինէ միւսաատէ իթտիլէը, Ֆիլիսէնին միւսաատէքեաբլըզընը թէմէննի իթտիմ, վէ կէօրիւլէն լիւզում իւզերինէ պու միւսաատէքեաբլըզը իսթիհսալ իթմէքլիկիմսա-

եէսինտէ, մարքիզին վէֆաթընտան իչ այ սօնրա, եանի պունտան ալթը հաֆթա մուպատտէմ թանթանասըզնա իզ-տիվաճ րէսմի իճրա գըլընտը.

«Կէլին իլէ կիւվէյի վէ պէն թէքմիլ եաս իչինտէ իտիք. Պու իսէ բէք էյի օլտու, եասըն խիթամընա գատար, անլէրին, պէնիմ էվիմտէ գալմալարը թէննահ գըլընտը. Եալընըզ օլվագըթ Ֆապիէն՝ Պապիօն սօգաղընտա սաթըն այմըշ օլտուղու օթէլէ կիտէճէք տիր. Իզտիվաճ ագշամընտա Եաւրի օթէլինտէ նէ՝ զիեաֆէթ վէ նէ՝ գապուլիեէթ վուգու պուլմաեըպ, իրթէսի կիւն էչիւմիւզ տէ Օրանժըրիտէ հէնուզ թագսիմ իտիլմիշ օլմաեան արագիմիզէ կիթտիք, վէ օն պէշ կիւն օրատա գալըգ. Թամ սէքիզ կիւնտէն պէրու ավտէթ իթմիշ օլտուղում հալտէ, սանա բաութ կէլտիմ. Իմտի տօ'օթում, պիր այտան պէրու գըզգարընտաշըմ էվկէնմիշ օլտուղու թագտիրտէ, պիր աղ սէրպէսթճէ պէքեաբլըգ էօմրիւնիւ կէչիրմէքտէեիմ. Տիւգ տը Մալլանտրէրանըն խանէսինէ, քէնտի խանէմէ կիրճրճէսինէ կիրմէքտէեիմ. Պու տիւգ, իսբանեօլ օլուպ, Գուպա ատասընտա միլեօնյարա մալիք տիր, վէ պիր տէ գըզը վար տըր քի, քէնտիմէ զէվճէ իթմէք իսթէրիմ.

Սըր Վիլիամսըն ճիւզի պիր հարէքէթինտէն՝ Րօգամպօլ, հօճասընըն քէնտիսինի հարիս պիր քիմսէ ատտ իյլէտիկինի անլատը իսէ տէ, պունտան տօլաերը ասլա միւթէէսսիր օլմաեարաե, իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի.

«Ցիւգ տը Մալլանտրէրա էլլի եաշլարընտա, սաբլզատէկեանտան պիր զաթ տըր. Մէրվէթի ճէսիմէսինտէն պաշգա, էվսաֆը սիեասիեէեի հաիզ տիր. Գօրթէս մէճլիսինտէ տախի մէպուս տուր. Չէնտիսինին եէկեանէ պիր գըզը օլուպ, անըն իլէ իսմի մահվ օլմադտա պուլունտուղունտան, քէրիմէսի մատմագել Բէբլիթա-Տօլօէս-Գօնսէքսիօնու էվկէնտիրտիկինտէ, պու իսմի, քէնտի պիւեիւքլիկինիւ վէ տիւգ իւնվանընը տամատընա ինթիգալ ի՛տիմէք իւզրէ գրալիցանըն միւսաատէսինի իսթիհսալ իյլ՛ամէք նրեեէթինտէ տիր. Իչթէ պէօյլէճէ, ագիզիմ ամճա, պիր միւտտէթ սօնրա պէնի տիւգ տը Մալ-

լանտրէրա իսմիյլէ պիւեհիւք պիր Իսբանիա ասըլզատէսի, վէ պէլքի տէ պիր թարաֆտա էլչի կէօրէճէքսինն, տէմի։

Սըր Վիլիամ՝ թահսին եօլունտա պիր հարէքէթտէ պուունտու, վէ Բօգամպօլ չու սուրէթտէ տէվամ իյլէմի։

— Մատմազէլ Գօնսէրսիօն պէնի միւսահիտ սուրէթտէ գապուլ իթմէքտէ օլտուղունտան, պանա մուհապպէթի պուլունտուղունու զանն իյլէմէքտէհիմ։ Վալիտէսի տիւշէս իսէ, վագթինտէ սանա պէհան իտէճէք օլտուղում սեպէպլէրտէն նաչի պէնի ճալիպ պուլմազ տա սըր։ Լաքին իդտիվաճ խուսուսունտա տիւքիւն կէօնլինիւ գազանմամտըմ։ Անճագ պու պապտէ պիր թէտպիր տիւշինէպիլիրիմ. տիւգ ըէք տէ խօշ կէօրիւնմէյէճէք եօլտա, քէնտինին կէնճլիկլինէ վէ պէքտարլըգ զէմանընտաքի ճահիլանէ հարէքէթլէրինէ տաիր պիր թագըմ խաթըրէլէր ճէմ իյլէնէպիլիրիմ, անլա՞եօրմուսուն ամճա։

Սըր Վիլիամս, էվվէլ մանէտասընտա օլարագ պայընը սալտատը, վէ Բօգամպօլ տաին իճթաէսինին չու վէճհլէ իյլի կէօթիւրտու։

— Շիմտիլիք իքի պիւեհիւք ժուամէլէմ տէրտէսթ տիր։ Պիրի՝ տիկէրինին ֆասընտա եարտըմ իտէպիլիր։ Սէվկիլիւ էնիչթէմ Ֆապիէն, քէնտինին խապէրի օլմաեարագ իքի իչ եիւզ պին ֆրանգ իրտա միրատա գօնմագ իւզրէ տիր։ Ոու խուսուստա պազը թահսավվուրլարըմ վար տըր, լաքին պունուն իւզ՛րինէ իյէրուտէ կէօրիւչիւրիւզ։ Շիմտի սէնին եախօտ տահա տօղրուտու տիւշմէնլէրինի կէօրիւշէլիմ, չինքի օ տիւշմէնլէրին՝ պէնիմտէ տիւշմէնլէրիմ տիր։ Իչ այտան պէրի տիր քի մայիւմաթը լազըմէլի իսթիհսալ իյլէտիմ։ Շէօյլէքի՝ սէվկիլիւ գարընտաշըն գօնթ տը Քէրիազըն նէ օլտուղունու թահդըգ իթտիմ։ Արման՝ էլան խայրխահլաղընտա վէ ինսանիեէթբէրվէրլիկինտէ տէվամ իտիեօր։ Գարըսը վէ օղու թարաֆընտան տահիտա սէվիլմէքտէ տիր։ Սէվկիլիւ Պագգարամըզտա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տուր, լաքին պու իզտիվաճ հէման էսրարէք հալ իւզերինտէ տիր։

Պագգարա իսմի՝ սըր Վիլիամսըն եիւզիւնտէ տէհշէթ վէ ատավէթի միւպէյէին պիր թէէսսիր հասըլ իթտի։

Բօգամպօլ... (տէվամ իտէրէք.) Ֆօուլէր սէֆինէսինի խաթըրլամագտա օլտուղուն կէօրիւլիւեօր. լաքին Պագգարա հագգընտա զիեատէ մայիւմաթ վէրմէզտէն էվվէլ սանա պիր նասիհաթ վիրմէք իսթէրիմ։

Քէօր՝ պիլա հարէքէթթ տուրտու, ֆագաթ մէրագ իչինտէ պուլունտուղու քիավէթինտէն անլաշըլմը։

Սահիթէ մարըի... (տէվամ իտէրէք.) Գարընտաշըն հագգընտաքի ատավէթին՝ արա արտա իքի տէֆա զարարընը մուճիպ օլտուղում։ Պէն ժէնին էէրինտէ օլսամ, Մ. տը Քէրկազիլէ ուղրայմաեըպ, Պագգարա իլէ ուղրաշըրըմ։ Օնա գարշը քիւչիւք պիր իլանը հարպ իտէպիլիրիզ, գիրա վագթիյլէ վիգօնթ տը գամպօհլ օլտուղում սըրատա, պէնի թահիլ իթմիչ պուլունտուղու կիպի, պու տէֆա տա մատմազէլ Գօնսէրսիօն տը Սալանտրէրա հագգընտաքի թահավվուրլարըմճա պէնի թահտի իյլէօր։ Ղարիպ եէրի չուրասը տըր քի, պունու քէնտիսի տէ պիլմէեէրէք եաբըեօր, վէ Բարիտտէ պուլունմասընըն սարքի տը Շամբիեէ զաեէթ մուգիրը օլաճաղը տա տէրքեար տըր։

Պագգարա, քէնտիսի պիլմէեէրէք, Բօգամպօլուն թահավվուրլարընա նա՞սըլ մանի օլապիլմէքտէ, Բարիտտէ նա՞սըլ պուլունապիլմէքտէ, վէ նէ՞ եօլտա էօմիւր կէչիրմէքտէ իտի։

Իչթէ պուրասընը եագընտա պէհան իտէճէհիմ։

. . . . . .

Օ կիւնիւն ագշամըսը, քէօր սըր Վիլիամս, վալթէր Պրալթ իսմիյլէ, Վէրնէօյլ սօգաղընտա վաղը օթէլ տը Շամբիտէ եէրլէշտի։

Բօգամպօլուն զիքը իթմիչ օլտուղու տիւգ տը Սալանտրէրա՝ Պապիլօն սօգաղընտա միւքէլլէֆ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ամօլ տաիր, գաեընն պիրատէրի մայըի տը Շամբինին իսթաբըլ մուճիպինճէ մէզբիւր օթէլին եանընտա վաղը օթէլ Սէնթ-Լիւսիեի ժաթընն ալմըշ իտի։

Շիւպհէսիզ մարքինին պու հարէքէթի՝ պագը կիզլի էֆքեարա մէպնի իտի։

Տիւգ ւը Սալլանտրէրա՝ թագրիպա իւչ սէնէտլէն պէրու Բարիստէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, քէնտի օթէլի իչին ֆէվգէլատէ մէսարիֆ իսթիհարըյտա, օրասընը միւքեմմէլ գըլմըշ իտի։ Պինանըն էն կիւզէլ վէ էն միւզէյհէն ճիհէթի՝ շիւպհէսիզ մատմազէլ Բէբիթա-Տօլօրէս-Գօնսէքսիօնա հասը իտիլմիշ օլան իքինճի գաթ իտի։

Տիւգիւն եէկեանէ օլան պու գըզը՝ բէտէրինին զաեէթլէ նազարընտա օլմասըյտա, հէր արզու վէ էմրի իճրա իտիլը, վէ բէտէրի թարաֆընտան քէնտիսինէ իսթէտիկի գատար մէպտաղ իթա գըլընըը իտի։

Գօնսէքսիօն, օն տօգուզ եաշտարընտա օլուպ, ֆագաթ մէմլէքէթինին սրճագ րիւզկեարլարը վէ կիւնէշի քէնտիսինի բէք չարուգ եէթիշտիրմիշ օլտուղունտան, երիմի իչ երիմի տէօրթ եաշտարընտա զանն օլունուր իտի։

Մատմազէլ սը Սալլանտրէրա՝ Օէվիլ չէհրինտէ տօղմուշ օլտուղու հալտէ, պիր Անտալուզիալը կիպի կիւզէլ, պօեու սէվիլ կիպի հիւսնիւնիւ, սաչլարը գարա, կէօզլէրի գօհու ժավի, տօտագլարը ալկիպի գըրմըզը, էլլէրի նազիք վէ աեագլարը՝ ասըլ Անտալուզիալը աեագլարը կիպի պիչիմի օլտուղու ճիհէթլէ, նատիր իւլ էմսալ կիւզէլլիքլէրտէն պիրի տատ օլունմաեա լաեըգ իտի։

Պու կէնճ խըզանեօլ գըզ, Բարիս ալէմինտէ զահիր օլտուղու իլգ սէնէսի զարֆընտա, ֆէվգէլատէ ճիհանըը տախի քէնտիսինէ եարտըմ իթտիկի ճիհէթլէ, չօգլար տէսթի իզտիվաճըընը թատէպ էյլէտիլէր։ Գօնթշար, մարքիլէր, պարօնլար, պիւթիւք մալիկ էրզագլը վէ սէնաաթքեարան պու ճիւմլէտէն պուլունմագտա իտիլէր։ Լաքին մատմազէլ Գօնսէքսիօն պունլարտան հիչ պիլիսինէ մէյլու բաղպէթ կէօսթէրմէտիկինտէն, բէտէրի, պու թաւիպլէրին քեաֆֆէսինի քէմալընէզաքէթ իլգրէ եօլա գօյտու։ Պու տիկկը գըզ՝ քէնտիսինին հէման օն ալթը եաշընտա պուլունտուղունու, վէ պինաէն ա-

լէյհ էվլէնմէք իսթէմէտիկինի ըսմէն վէ գաթիէն պէեան իթմիշ իտի։

Տիւգ վէ անասըլ Իրլանտալը օլան վէ հէնուզ դաեէթ տիպէր պուլունան զէվճէսի տիւշէս՝ գըզլարընա Ինկիլիզթէրպիեէսի վէրտիրմիշ օլտուգլարընտան, Գօնսէքսիօն, Բարիստէ, քէնտի ֆիլիլեաթընըն հաքիմի մուԹլագը օլան կէնճ պիր Ինկիլիզ գըզը կիպի եաշամագտա, վէ հէր սապահ եանընտա պիր խըզմէթքեար օլարագ, աթա սիւար օլուպ, կիւնտիւզ տախի վիգԹօրիա եախօտ գուբէ արապասըյտա թէննէզիւհէ չըգմագտա իտի։ Էլհասըլ մատմազէլ Գօնսէքսիօն, հէր քէսին տիլինտէ էզպէր օլմուշ պիր գըզ իտի։

Պիր սապահ Պուա.տը-Պուլօնեըտա մէզպուրէ, Բարիստէ հէր քէսին մարքի տը Շամրի ատտ իյլէտիկի քիմսէ իլէ իլգֆէթ իթտի։ Շէօյլէ քի, Րօգամպօլ, կիւզէլ պիր հայվանա սիւար օլմուշ օլարագ կէօլիւն էթրաֆընտա տօլաշտըզը սըրատա, չալըշան պիր սու եագընընտա գար կիպի պէեազ վէ ճինս պիր արապ աթընա սիւար օլմուշ օլանպիր գատընա թէսատիֆ իթտի։ Աթ, սուեուն չալըշաեարագ ագմասընտան զօրդուպ չահ գալգմագտա, կէրի կէրի կիթմէքտէ, վէ ազիմ պիր գօրգու էմարէլէրի կէօսթէրմէքտէ իտի։ Աթըն իւզէրինտէ պուլունան գատըն՝ ճէսարէթի ազիմէ իլէ հայվանա գարընը ուղրաշմագտա օլուպ, սիւարիլիքտէ նատիրէն թէսատիֆ իտիլէն գազալարտան պիրի վուգու պուլմասա իտի, իհթիմալ քի, հայվանը թէսկինէ վէ զապթ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլապիլէճէք իտի, եանի գատընըն էյինտէքի եուլար պիրտէն պիրէ գօբմասըյտա, հայվան ալապիլտիկինէ գօշմաեա պաշլատը։

Թամօլէնատէ Րօգամպօլ գարընը ճիհէթտէն կէլմէքտէ օլմասըյտա, գօշմագտա օլան հայվանը տուրտուրմագ իսթէտի իսէ տէ, հայվան պիր սըչրաեըշտա տիկէր թարաֆա կէչտիկինտէն, Րօգամպօլ տախի քէնտի աթըյտա թատագիպ իտիպ, ազկըն հայվանըն իւզէրինտէքի գատընը գուճագլաեըպ գուրթարտը, վէ այնի վագըթտա աթ տախի քէնտիսի

կէօլէ աթոռը։ Օ գառըն մատռազէլ Գօնսէբսիօն օլուպ, գուրթարըճըսընա չէտիտէն թէչէգքիւր իթտիկի կիպի, իսմինի տէ սօրտու, վէ մէրգումուն մարքի տը Շամրի օլտուղունու անլատը։

Ֆէրտասը կիւն տիւգ տը Սալլանտրէրա պիղոաթ Րօգամպօլա վիզիթա վէրէրէք, պէեանը թէչէգքիւրիւ ազիմիյէտի։ Ալատան սէքիզ կիւն կէչտիքտէն սօնրա, Րօգամպօլ, տիւգիւն, Պապիլօն սօգաղընտա վագը օթէլինտէ վէրտիկի պիր պալօեա տավէթ օլունտուղու կիպի, օն պէշ կիւն սօնրա տախի թաամտա հազըր պուլունտու։

Իշթէ պու տագըգատան իթթիպարէն, սախթէ մարքի տը Շամրինին ֆիքրինտէ էֆքեարը հարիսանէ հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Գօնսէբսիօն իլէ էվլէնէճէեիմ, տէտի։

Պիր կիւն Րօգամպօլ, քէնտի ալտապասըյլա տիւգիւն օթէլինէ կիթտիկինտէ, գաբուտա կիւզէլ պիր արապա կէօրիւպ, քիմին օլտուղունու թանըեարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, րաքիպիմ տօն ժօղէ կէլմիշ օլմալը, տէտի, վէ այնի վագըթտա գաչլարը չաթըլտը։

Օթէլին խըզմէթքեարլարընտան պիրի Մ. մարքի տը Շամրիեի գարշըլաեարագ,

— Մ. տիւգ իլէ տիւշէս տիշարը չըգտըլար, ֆագաթ մատռազէլ քէնտի ըէսիմխանէսինտէ տիր, տէտի։

Րօգամպօլ՝ խըզմէթքեար իլէ պիրլիքտէ կիթտի, Ֆիլվագը մատռազէլ Գօնսէբսիօն, ֆըրչա էլինտէ քէնտի ըէսիմտաչիրէսինտէ պուլունմագտա իտի։

Տօն ժօղէ՝ պիր գաչ ատըմ ուզագտա օթուրմուշ օլուպ, պաշլանմըշ օլան թապլօեու սէյր իթմէքտէ իտի։ Մէրգումմ, մարքինին իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսինտէ գաչլարը չաթըլտը իսէ տէ, իշպու ատէմը թէվէճճիւհ էսէրի բէք չաբուգ կէչտի։

Րօգամպօլ՝ ինկիլիզքեարի սուրէթտէ քէնտիսինէ էլինի ուզաթան կէնճ Իսթանպօլ գըզըն գարշըսընտա իւչ ատֆա պաշընը էյտիքտէն սօնրա, իքի րաքիպլէր քէմալը նէզաքէթ իւզրէ եէկտիկէրինի սէլամլատըլար։ Պատէհու մատռազէլ Գօնսէբսիօն չու եօլտա քէլամա ազագ իյլէտի։

— Սապահլար խոյր օլսուն, թէչրիֆինիզ բէք մէմնունուն օլտում։ Ամճաղատէմ տօն ժօղէ իլէ պէնիմ արամտա մէվճուտ օլան պիր միւնազատա հաքէմ օլաճագսընըզ։

— Մա՛տմազէլ, միւնազատընըզ նէ՞ խուսուստա տըր։

— Սըրճ ֆէննի տիր։ Տօն ժօղէ՝ Ֆլատան մէքթէպի իսբանեօլ մէքթէպինտէն իւսթիւն օլտուղունու իտտիա իտիեօր։

— Է.յ սիզնէ՞ էֆքեարտա պուլունուեօրսունուզ։

— Պէն ասըլ պիր Անատոլուղիալը մադամընտա աքսինի իտտիա իտիեօրում։ Իմտի մարքի, զաթրընըզ նէ՞ էֆքեարտասընըզ։

— Պու պապտէ տէրհալ պէեանը էֆքեար իտէմէմ։

— Սահի՞ հի։

— Մա՛տմազէլ, տօն ժօղէ իլէ պէնիմ բաբիպ օլտուղուժուզու անլատըղընըզ հալտէ, պու իֆատէմին մանէսընը իտէպիլիբսինիզ։

Մատռազէլ Գօնսէբսիօն տէրհալ դըզարտը, վէ պիր միւտաէթ չունտան պունտան պահս օլունտուգտան սօնրա, կէնճ գըզ՝ իչինի թէրքլէ, Րօգամպօլուն նանընա կէլիպ օթուրտու, վէ անընլա, մահուտ աթըն պաչընա կէթիրէճէկի ֆէլաքէթտէն, վէ մարքինին օ ֆէլաքէթտէն բէնտիսինի գուրթարմասընտան, վէ պու հայվանը սաթմըշ օլմասընտան պահս լթտի։

Զօգտան պէրու սախթէ մարքի տը Շամրի՝ Գօնսէբսիօն իլէ եալընըզ գալմաեը արզու իթմէքտէ օլմասըյլա, օ կիւնիւ տօն ժօղէնին կիւտէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, տօն ժօղէ տէ եէրինտէն գըմըլտանմաեա մէկյեալ կէօրիւնմէմէքտէ իտի։

Մէրգուման իքի կէնճլէը, չիւպհէսիզ, մէկտանը սերպէսթ պրագմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, իքի սաաթ գատար ըէսիմխանէտէն չըգմատըլար։

Գօնսէքսիօն տէրհալ պու նիեէթի անլաեարագ, էվվելքի նէշէլիլիկի սօնրալարը գալմատը։ Պիրտէն պիրէ տօն ժօզէ՝ սաաթքընը չըգարտըղընտան, Բօգամպօլ՝ մէրգումուն կիտէճէք օլտուղունու զանն իթտի խսէ տէ, տօն ժօզէ՝ մէրգումա խի-թապէն,

— Ամճամ տիշարը՞ մը չըգտը, տէտի։

— Էվվէթ, տէյի մէզպուրէ ճէվապ վիրտի։

— Ագշամ թաամընա կէլէճէ՞ք մի տիր։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ պէքլէեէճէեիմ. իճապ իտէրսէ թաամը պու-րատա իտէճէեիմ, չինքի քէնտիսինէ պազը մուհիմմ խա-պէրլէր կէլիիրմիշիմ տիր։

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնին լէհ-ճէսի սօլտուղունու կէօրտիւ։

Տօն ժօզէ -- (տէվամ իտէրէք ·) կէթիրտիկիմ խապէրլէր Գաաիքս չէհրինատէն տիր։

Մէրգումպու սէօզլէրի էօյլէ պիր թարզտա իրատ իթտի քի, Բօգամպօլ՝ պունտա պիր սըրր մէվճուտ օլտուղունու անլատը, վէ այնի վտգըթտա ժատմազէլ Գօնսէքսիօնուն սար-սըլմագտա վէ ֆէնալըգ հիսս իթմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Իչթէ պունտա պիր սըրր քէօչէսի վար տըր, վէ պու սըրրըն իսմի տէ Գաաիքս տիր, տէտի,

16

Տօն ժօզէ՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն ագրապասընտան օլուպ, տիւգ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ սէվէր իտի։ Հաթթա մէզքիւր ֆամիլեանըն պազը եագըն տօսթլարը՝ տիւգիւն մէրգումու քէնտիսինէ տամատ իթմէք իսթէտիկինի տէ ըի-վաեէթ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, օ տէլիգանլը իքի սէնէտէն պէրու Ֆրանսատա գուլունուպ, հէման հէր կիւն Գապիլօն սօգաղընտաքի օթէլէ կէլիպ կիթտիկինտէն, վէ եագընտա իզտիվաճ վուգու գուլաճաղընա տաիր հիչ պիր խապէր ա-լընմատըղընտան, մէզքիւր իզտիվաճ, թաամիմ իտիլմիչ օլսա գիլէ, հէր հալտէ մուվագգաթ պիր մանիեէ թէսաատիւֆ իթ-մէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Տօն ժօզէ՝ եիրմի ալթը չաղլարընտա կէօսթէրիչի եէրին-տէ, ֆագաթ սօղուգ գանլը պիր քիմսէ յոտի։ Մէրգումուն Գօնսէքսիօնա ֆէվգէլատէ աչըգ օլտուղու Բարիստէ մէրվի օ-լուպ, լաքին մատմազէլին օնա բէք տէ մուհապպէթի գու-ունմատըղը, վէ քէնտիսիյլէ էվլէնսէ գիլէ, գալգինին հիսսի-թընա իթաաթընտան տահա զիեատէ բէտէրինէ իթաաթըն-տան նաչի եվլէնմիչ օլաճաղը սէօյլէնմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ՝ պու շայեալարը տինլէտիքտէն սօնրա, արիզ ու ամիդ հատտէի միւթալէատան կէչիրտիքտէ, քէնտի քէնտի-եէ չէօյլե սէօյլէտի։

— Մատէմքի մատմազէլ Գօնսէքսիօն պէնի կէօրտիւկիւն-տէ ալթիւսթ օլմագտա վէ եիւզիւ գըզարմագտա, լաքին տօն ժօզէեի կէօրտիւկիւնտէ ֆիլհագիգաթ աուրմագտա տըր, տիւմէք օլուր քի, պանա տօն ժօզէտէն զիեատէ էհէմ-

միեէթ վէրմէքտէ տիր։ Անճագ տիւգ իլէ տիւշէսին պիր վագըթտան պէրու պէնի մուամէլէի պարիտե իլէ գապուլ իթմէյէրինէ պագըլըրսա, տօն ժօզ՝, անլէր նէզտինտէ տահա զիեատէ միւթէպէր թուրթուլմագտա տըր։ Պէնիմ պաշլըճա եաբաճագ իշիմ՝ տիւգ վէ տիւշէս տը Սալլանտրէրանըն նագարընտա տէն ժօզէէի տիւշիւրմէքտէէն իպարէթ տիր։

Սախթէ մարքի տը Շամրինին պու թասավուր վէ մագասէտի իսէ, բէք չօգ միւշքիլաթը հավի օտուգտան պաշգա, վագթա տախի միւհթաճ իտի։ Լաքին Բօգամպօլ սապըրըը պիր քիմսէ օլմասըյլա,

— Տօն ժօզէ զէնկինի օլուպ, աթլարա արապալարա մալիք տիր, վէ տահմա գումար օյնաեարագ, քիւլիեէթլի ադչէ զայպ իթմէքտէ տիր... տիկէր պազը սուի ախլէագը տախի պուլունմալը տըր։ պաշլըճա պիր մէթրէսէ սահիպ օլմալը տըր, տէյի միւլահազա իթտի։

Սապահլաեըն հօճասը սըր Վիլիամ իլէ կէօրիւշմիւշ վէ իխթար վէ նասիհաթլարընը պիր եազը թաշը իւզէրինտէ եազըլմըշ օլարագ օգուտուշ վէ մուախխարէն պօզմուշ օլան Բօգամպօլ՝ պալէատէքի միւլահազասընա իլավէթէն, քէնտի քէնտէնէ,

— Գատըն գիսթանընա սարըլմըշ օլան պիր ատէմին սօնու տահմա խարապիեէթտէ աիր, տէտի,

Իմտի, Գօնսէքսիօնուն լէհճէսինին սօյկունլուգու, տօն ժօզէնին հլտտէթամիզ պագըշը, վէ կէնճ գըզըն իւզէրինտէ պիր թէէսսիրի չէտիտ հապըլ իթմիշ պուլունան Գատիքս քէլիսէսի՝ իշին ըէնկինի թէպտիլ իթտիրմէսի իւզէրինէ, սախթէ մարքի՝ տօն ժօզէէի կէօզէթլէմէսէ գաթիէն գարար վէրտի։ Մէրգում Իսքանեօլ տէյիգանըլսը՝ ագշամ թասընընը օթէլտե իթմէք ֆիքրինի պէեան իթտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլուն օրատա տուրմասընա արթըգ իմքեան գալմաեարագ, մուֆարագաթ իթմէկի տիւշինտիւ իսէ տէ, պու խուսուստա էլան թէըտիւտ իթմէքտէ իքէն, Գօնսէքսիօնուն պիր պագըշը՝ թէըտիւտիւնիւ պէրլթարագ իթտիրտի։

Շէօյլէ քի տօն ժօզէ՝ մատմազէլէն թագլօսունա եագը յաշարագ մուայեէնէ իթմէքտէ իքէն, մէզպուրէ՝ մարքի տ Շամրիեէ ըէճա եօլունտա աթֆը նագար իլէ, զանն իտէրսին քի, «Ալլահ աշգընա, վէ պու տէնեեատա էն մուգատտէս վէ մուազզէզ մատտէ աշգընա օլսուն, ըէճա իտէրիմ, կիտինիզ» տիմէք իսթէմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ աեագա գալգըպ մուֆարագաթ իթտի։

Գօնսէքսիօն՝ մէրգումուն էլինի թուրթտու, վէ Բօգամպօլ մէզպուրէնին էլի քէնտի էլի տէրունինտէ տիթրէմէքտէ օլտուղունու հիսս իլլէտի։ Պատէհու մէզպուրէ թէքրար պագտը, վէ պու պագըշը տա. «Ա՜հ, էկէր քէնտիմի թահթը հիմաեէնիզ վագ. իտէպիլսե իտիմ...» մանէասընտա իտի։

Բօգամպօլ, կիտերքէն քէնտի քէնտինէ,

— Էէր հալտէ, եագոն վագըթտա պու գըզ՝ պէնի քէնտինէ սահիպ ատտ իլէեէճէք տիր, տէտի, վէ Սալլանտրէրա օթէլինտէն չըգտը։

Գօնսէքսիօն՝ տօն ժօզէ իլէ եալընըզ գալագընտա տիթրէմէկտէ պաշլատը։ Մէզպուրէ, ըէսիմսանէսինին պիր քէօշէսինտէ, կէօզլէրինի այաղըեա էյմիշ օլարագ օթուրմուշ օլուպ, մահզունիեէթպախշ պիր թէֆէքքիւրէ տալմըշ կիպի կէօրիւնիւեօրտու։

Տօն ժօզէ։ (իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ։) Ջանն իտէրիմ քի արթըգ պէնի զէհքլէնմէկեէճէքսինիզ։

Մէզպուրէ՝ մէրգումա պագտը վէ սիւքիւթ իթտի։

Տօն ժօզէ իսէ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրէրէք,

— Շու մարքի տը Շամրի կիւզէլ տիր, տէյմ՞լմի, տէտի։

Գօնսէքսիօն տիթրէտի, վէ ումուզլարընը ճիւզիճէ չէքմէքլէ, սապըրսըզլըզընը կէօսթէրտի։

Տօն ժօզէ։ (տէվամէն։) ֆէնոմէնլէ էվլէնէմէտիկինիզէ սահիհէն թէէսսիւֆ օլունուր... զալիպա էբէյինճէ միւթէպէր պիր ֆամիլեատան տըր, վէ զէնկինն տէյիլ իսէ...

Գօնսէքսիօն։ (մէրգումուն սէօզլունիւ քէսէրէք։) Տօն ժօզէ, սիզ սահիհէն կիւլունէճէք պիր գըսգանճընըզ։

— Պէյհս եօգ տուր, սէօյլէեին, պէն սիզի եինէ սէվէրիմ։

— Մարքի տը Շամրի մաարուֆ վէ զաեէթ թէրպիեէլի պիր զաթ տըր, վէ չիմտիեէ գատար տա պու եօլտա պիր գըսգանճլըզը սալխէ չըգարաճագ պիր սէօզ պիլէ իրատ իթմէմիշ տիր։

— Պունլար պօշ լագըրտըլար տըր, օ սիզի սէվիեօր։

— Նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ։

— Մէյտանտա տըր. պունտան գաթինագար պէն տէ քէնտիսինտէն խօշլանմաեօրում։

— Ֆէնտիսինի գապուլ իթմէյէքլիք իտէպիլի՞րմիեիմ։

Գօնսէքսիօն՝ նիմ խաթիհզաքեարի սուրէթտէ, վէ նիմ տախի տիթրէեէրէք պու սիւալի իրատ իթտի։

կէնճ Խըզանեալը իսէ, սէրթճէ պիր լիսան իլէ,

— Սիզ հէր նէ եօլտա պանա մուամէլէ իթսէնիզ, պէն եինէ սիզի սէվէրիմ՛, տէյի պէեան իթտի։

Լաքին տօն ֆօզէ՝ պու սըրատա չօգ իլէրի կիթտի, վէ մտտվաղել տը Սալանտրէրանըն իւզէրինտէ իճրա իյլէտիկի էսրարի թէէսսիր հագդընտա զիեատէ իւմիտլէրտէ պուլունտու։ Զիւնքի վագը օյան սօն սէօզլէր՝ կէնճ գըզըն Խզանեօլլարա մախսուս օյան զուրուրիեէթինի թահրիք իյլէտիկինտէն, ալէսսէվիեէ լաթիֆ վէ մահգուն օյան կէօզլէրինտէ հիտտէթ ու ղազապ բարլադըզը հասըլ օլարագ, տօն ֆօզէեէ ղազապնագ պիր նազար աթֆ իլէ,

— Տօ՛ն ֆօզէ, ունուտուեօրսունուզքի սիզ, տիկէրլէրին խայրխահլըզընը քէնտինիզէ մալ էտինմէքտէսինիզ։ Պու տէրէճէ գըզդանճ վէ ճէպպար կէօրիւնմէք իչին հագգընըզ պունլամալը իտի, տէտի։

Տօն ֆօզէ տօտագլարընը բսըրտալ, վէ Գօնսէքսիօն՝ թահգիր կէօրմիւշ օյան պիր իրէնսէս մագամընտա,

— Նիհաեէթ սիզ, գարընտաշընըզ տօն Բէտրօնուն նիշանլըսը օլտուղումու ունուտուեօրսունուզ, տէտի։

Մէզպուրէ պու քէլամը սիթրէեէրէք, վէ հէման ան աշըմագ պիր թարզտա իրատ իթտի։ Սէսինտէ հընչգըրտագ

ժագ հալի միւշահէտէ օլունուեօրտու։ Լաքին տօն ֆօզէ՝ կէնճ գըզըն չիտտէթ վէ հիտտէթինտէն նաչի պիր արա չալկըն կիպի տուրտուգտան սօնրա,

— Սիզ մէճնունսունուզ ադիղէմ Գօնսէքսիօն, զիրա քէտէրինիզին հագգըմտաքի միւրատլարընը ունուտուեօրսունուզ, տէտի։

Գօնսէքսիօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ տօն ֆօզէ, չու վէճճէլէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Էվվէթ սիզ, պիւեիւք պիրատէրիմ տօն Բէտրօնուն նիշանլըսըսընըզ, ֆագաթ քէք էյի պիլմէլիսինիզ քի, տօն Բէտրօնուն հաեաթը գաթթ օլունտուղու կիւն, պէնիմ զէվճէյմ օլաճագսընըզ... պու սապահ տա Գատիքտէն պագը խապէրլէր ալտըմ։

Գօնսէքսիօն ըէֆը սէտա իլէ,

— Եա՛ Բապպի, էօլսի՞մ միւ, տէտի։

— Խա՛յր, — տէյի տօն ֆօզէ սօղուգ գան իլէ ճէվապ վէրտի, — ֆագաթ օն պէշ կիւնտէն էօլէճէք տիր. հէքիմլէրին էֆքեարը պու մէրքէզտէ տիր։

Մէրգում, կէնճ գըզըն էլինի թութարագ, չիւպհէսիզ քէնտիսինէ պագը աշըգպագանէ սէօզլէր սէօյլէմէք իստէտի իսէ տէ, Գօնսէքսիօն տինլէմէեիպ, րէսիմխանէյինին տէօչէմէսի իւզէրինէ պայկըն եէրէ սէրիլտի։

. . . . . .

Պու միւտտէթ զարֆընտա Մ. մարքի տը Շամրի օթէլ տը Սալանտրէրատան մուֆարագաթլա, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօն ֆօզէ տիւգիւն խանէսինտէ թաամ իտէճէք տիր, վէ սաաթ սէքիզ եախսոտ սօգուգտան էվվել պուրատան տիշարը չըգմաեաճագ տըր. իմտի, պէն տէ կիտիպ սըր վիլիամսըն րէյինի ալըրըմ՛, տէտի, վէ վէրնէօյլ սօգաղընա ավտէթինտէ, թէքմիլէն վիգօնթէս տ'Ամօլա թէրք իթմիշ օլտուղու՝ օթէլին պէրինճի գաթընտա միւթաամը վէճճէյէ տուրմաեըգ, պիր ինկիլիզ թայֆասը օլտուղու հալտէ, Զինլիլէր թա-

րաֆքընտան վիճուտի խուրտէխաշ իտիլմիշ տիր տէյի անլաթըլմըշ օլան սըր Վիլիամըն տաիրէսինէ չըգտը։

Ֆէօր սըր Վիլիամ՝ տամալը պիր գումաշտան կիւզել պիր րոպ տը չամպըը, «իեահ իբէքլի պիր պօնէթա, վէ քիւրքլիւ պիր բանթուֆլա կիեինմիշ օլմասըյլա, հալի վադթը սըրասընտա միւթէպէր պիր քիմսէեէ պէնզէմէքտէ իտի։

Րօգամպօլ, իչերի կիրտիկինտէ,

— Ամճա՛, երինէ սանա նագլիեէթի իչին կէլտիմ, տէտի։

Ֆէօրուն սիմասընտա մահզուզիեէթի էսէրի միւշահէտէ օլունտու։

Րօգամպօլ.- (տէվամէն.) էվվէլ էմիրտէ քիւչիւք գըզ պէնի սէվիեօր...

Սըր Վիլիամ օթուրտուղու եէրտէ գըմըլտանտը։

Րօգամպօլ.- Սանիէն պիր էնթրիգա տիւշիւնիեւեօրում։

Մէրգում, ինկիլիզճէ օլարագ, ժատմագէլտը Սալլանտըրէրանըն րէսիմիանէսինտէ կէօրտիկիւ վէ իչիթտիկի չէյլերի նօգթասը նօգթասընա հիքեաեէ իթտի, վէ խուսուսիյլէ տօն ֆօզէնին իրատ իթմիչ օլտուղու Ֆաատիքա քէլիմէսինին մէգպուրէ իւզերինտէ հասըլ իթտիկի տէհչէթի անլաթտը։

Սըր Վիլիամ՝ պու նագլիեէթին նէ՛ թահսին վէ նէ՛ ատէմը թահսին ալէամէթլէրի կէօսթէրմէքսիզին տիգգաթլէ տինլէտի։ Րօգամպօլ՝ իֆտաաթընը պլիթիրտիկինտէ,

— Շիմտի ամճա, նէ՞ եաբմագ լազըմտըր, տէտի, վէ քէօրուն տիզլերի իւզերինէ պիր եազը թաչը վագ, վէ էլինէ պիր գալեմ իթա իթմէքլէ։ — Եա՛զ ամճա, տէտի,

Սըր Վիլիամ, էվվէլճէ «պէքլէ» քէլիմէսինի եազտը, վէ Րօգամպօլ տախի, նէ՞եէ պէքլէեիմ, տէյի սօրտուղունտա, Ֆէօր,

— Պէքլէ քի Ֆօնսէքսիօն սանա կէլսին, եազաբն, եախօտ պուլուշմագ իւզրէ պիր եէր թայեին իթսին, տէյի եազտը։

Րօգամպօլ.- Բէք էյի։

Մէրգում պու ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա, մէրգում քէօրուն եազաբըընը պօզտու, վէ պատէհու ալէնէն,

— Տօն ֆօզէ հագգընտա նէ՞ֆքեաբտա պուլունուեօրսուն տէյի սօրտու։

Ֆէօր՝ պու տէֆա տա շու ճիւմլէեի եազտը. «Պու ագշամտան իթիպարէն տօն ֆօզէեի ատըմը ատըմընա թէագիպ իթմէլիսին... տօն ֆօզէնին պազը կիզլի ատէթլերի օլմալը տըր։ Անըն թարաֆընտան թանըլմաեաճագ սուրէթտէ թէպտիլի քիսվէ իյլէմէլիսին։»

Րօգամպօլ,— Բէք էյի տիեէրսէք, եազը թաչընըն իւզերինէքի սըր Վիլիամսըն սօն թալիմաթընը պօզտուգտան սօնրա, մէզքիւր թաչը մասանըն իւզերինէ գօյտու, վէ մէրգումուն օտասընտան չըգտըգտան սօնրա, օ ագշամը օթէլտէ թաամ իթմէեէճէկինի վիգօնթէս տ'Ասօլա պիլտերտիքտէն սօնրա եաեա օլարագ, հարէքէթ իթտի։ Արատան պիր սաաթ կէչինճէ, մէրգում տիւգ տը Սալանտըրէրանըն գաբուսունա վասըլ օլտու։ Ֆագաթ նէ՛ տիւգ, նէ՛ տիւչէս, նէ՛ տօն ֆօզէ, նէ՛ Գօնսէքսիօն, վէլհասըլ հեր քիմ օլսա, Րօգամպօլուն՝ քէսթանէ րէնկինտէ սաչլարը վէ ասըլզատէկեանա մախսուս օլան թասվիրիյլէ կէօրմիչ օլտուգլարը չախս իտուկինի թանըեամազլար իտի։

Րօգամպօլ, ասըլ ինկիլիզ սէիսլերի կիպի ուղուն պիր սէթրի կիեինմիշ, վէ պաչընա սարը պիր բէրուգա գօյմուչ օլուպ, եիւգիւնիւն գըրմըզըլըղընա տա պագըլըբսա սէրիօչ զանն օլունուր իտի։ Գու սախթէ սէյիս, օթէլ տը Սալլանտրէրանըն գարշըսընտա վագը տիկեր պիր օթէլին արապա գաբուսունտա սիրէրլէնէրէք, Սալլանտրէրա օթէլինին գաբուսու եարը աչըլտըղը սըրատա, տօն ֆօզէնին արապասընըն էլտէն պիւեիւք նէրտիվէնին էօնիւնտէ տուրմուչ օլտուղունու միւշահէտէ իյլէտի։ Րօգամպօլ պու սուրէթլէ իքի սաաթտան զիեատէ պէքլէտի։ Տօն ֆօզէնին հեր հալտէ օ ագշամը տիւգիւն խանէսինտէ կէչիրմէքտէ օլտուղու պունտան անլաշըլմագտա իտի։

Նիհաեէթ արապա գաբուսունուն իքի գանաթը աչըլմաղլա, արապա տիշարը չըգտը, վէ տօն ֆօզէ՝ հայվանընը գամչըլաեարագ սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար իյլէտիկինտէ,

Բօգամպօլ տախի սէրի իւլ հարէքէ աեագլարը պուլունտուղունտան, արգասընտան գօշմաեա պաշլատը։

Տօն ժօզէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն ուճունտա Շանգ-էլիզէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, մէզքիւր սօգագտա 3 նումէրօլու խանէտէ, իւչ արապա իչին պիր արապալըղը, վէ պէչ պայկիր իչին պիր ախըրը հավի կիւզել պիր գաթը իչղալիթմիչ իտի։

Շանգ-էլիզէ մէյտանընտա սըրա իւէ ժիւթէատտիտ արապալար տուրմուչ օլմասընա բաղմէն, սախթէ սէյիս, տահմա գօշմագլա, տօն ժօզէնին արապասընը պիր տագըդա պիւէ կէօզիւնտէն դայպ իթմէտի։

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ Իսբանիալընըն քէնտի խանէսինէ, վէ արապանըն տախի արապա գաբուսունա կիրտիկինի կէօրիւպ,

— Օհօ՛, տօն ժօզէ աճապա մունթազամ պիր ատէմ օլուպ տա, թամ վագթընտա՞ մը խանէսինէ ավտէթ իտիւօր, եօգսա խանէսինտէ պիրիւէ սէօզի՞ւմիւ տիւր, տէտի։

Պատէհու Բօգամպօլ, Բօնթիէօ սօգաղը քէօչէսինտէ տախի սիքէրլէմէներէք պէքլէմէէ գարար վէրտի։ Պիր սաաթ սօնրա եաեա պիր ատէմ էվտէն տիշարը չըգտը։ Մէրդումի պիր մանթօեա սարըլմըչ վէ եասը գասքէթա կիւեինմիչ օլուպ, աղզընտա թօբրագտան պիր թիւթիւն չիպուղու պուլունմագտա իտի։ Պու ատէմին ուզուն պօեունա վէ եիւրիւեիւչիւնէ պագըլտըղընտա, տօն ժօզէ օլտուղու անլաչըլըպ, վագտա մէրդումուն սատճէ պըճըղը վէ բօայեալ սագալը պուլունմագտա, վէ Բօգամպօլուն եանընտան կէչմիչ օլան քիմսէ իսէ, ուզուն սագալը կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, պուննունլա պէրապէր Բօգամպօլ՝ չախսը մէրդումուն տօն ժօզէ օլտուղունա չիւպհէ իթմէեէրէք, վէ «մութլագա պու ագչամ թէպտիլի քիսվէեէ կիրմէք ագչամը օլմալը տըր» տիեէրէք, քէնտիսինէ տիգգաթ իթմէքսիզին եանընտան կէչմիչ օլան օչախսը էնսէսինտէն կիթմէեէ պաչլատը։

Իսբանիալը՝ Միրամէնիլ սօգաղընա տօղրու սիւրաթլէ կիտիպ, Բըթիլի Բօլօնեը թէսմիէ օլունան վէ պաեագը խալ-

գըն իգամէթիյլէ մաարուֆ օլան մուրատար պիր մէյտանա կիրտի։

Բօգամպօլ, մէրդումուն թաագիպ իթտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտինէ,

— Պու հէրիֆ աճապա նէ՞րէյէ կիտիեօր, տէյի միւլահազա իթտի։

Տօն ժօզէ մէզքիւր մէյտանը կէչիպ, էօնիւնտէ տուրտուղու պիր կվին՝ էնսէսինտէն այտընըզ միւշահէտէ օլունմագտա պուլունան տէօրտիւնճիւ գաթընըն քէնչիրէյէրինի թէֆթիշ իտիեօր կիպի զանն օլունտու։

Պատէհու մէզքիւր քէնչիրէյէրտէն պիրի եարը աչըլըպ, իչարէթ մագամընտա խարիճտէն պէեազ պիր պէզ ասըլմըչ օլտուղու կէօրիւնտիւ։ Իսբանեօլ, պիր արա միւթէրէէտտիւտ հալտէ պուլունուպ, մուահխարէն Բօչէ սօգաղընա կիրտի, վէ ատի կէօսթէրիշլի պիր խանէնին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու։

Տօն ժօզէ պու գաբուեու չալմաեըպ, ճէպհինտէն չըգարտըղը պիր անախթար իւէ աչտը, վէ արգատան գաբատըգտան սօնրա, տար, ուզուն վէ գարանլըգ պիր կէչիտտէն դայպ օլտու։

Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ, «պուրասը քէնտի խանէսի օլմալը» տիեէրէք, պիր թաչըն իւզէրինտէ օթուրտու, վէ «եարըն, պու էվտէ նէ եաբտըղընը անլաեաճաղըմ» տէյի միւլահազա իթտի։

Չիքը օլունան սօգագ՝ գարանլըգ օլուպ, կէչիտ օլմատըղընտան, վէ կիճէ գարաղօլլարը վէ զաղթիեէ մէմուրլարը բէկ նատիրէն կէչտիկինտէն, Բօգամպօլ, քիմսէնին նազարը տիգգաթընը տավէթ իթմէքսիզին, պիր սաաթտան զիեագտէ օրատա գալտը։

Տօն ժօզէ էլան կիրտիկի խանէտէ պուլունտուղու հալտէ, սաաթ օն պիր, պատէհու օն իքի, եանի եարը կիճէ վուրտու։

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝

— Օհօ՛, աճապա տօսթումուղ պուրատա՞ մը եաթագագ

տըը, տէտի, վէ նիհաեէթ եան թարաֆտա վագը քիւչիւք պիր գաբու աչըլարագ, տօն ժօղէ տիշարը չըգտը։

Բօգամպօլ՝ գարանլըգտա քէնտիսինի տիվարա տաեա-թարագ, տօն ժօղէնէին եավաչ սէտա իլէ,

— Ալլահա բսմարլատըգ սէվկիւլիւմ, տէտիկինի իչիթտի։

Նազիք վէ կէնճ պիր գատըն սէսի տախի գաբունուն կէչիտի արասընտան,

— Սաատէթլէ ազիզիմ, տէյի մուգապէլէ իթտի, վէ տօն ժօղէ պէօյլէճէ օրատան մուֆարագաթ իչլէտի, ֆագաթ Բօգամպօլ անըն արգասընտան կիլիմէեիպ, եարըմ սաաթ տահա սապր իլէ պէբլէտի։ պատէհու պիր բաչավրաճը կէչմէքտէ օտաուղունտան, մէրգումա օն սու վէրէրէք պիր միւտատէթճիք ֆէնէրինի իսթէտի։

Բաչավրաճը — Ֆէնէրիմի նիչին իսթէեօրսուն։

Բօգամպօլ — Եէրէ եիրմի ֆրանգ տիւչիւրտիւմ, անը պուլմագ իչին։

Բաչավրաճը եագլաչտը, վէ ֆէնէրինին ըշըղը, պիր ազ էվվէլ աչըլմըչ օլան գաբուճա աբս իթմէքլէ, Բօգամպօլ իւզէրինտէքի նումէրօեու կէօրէպիլտի, վէ քէնտի քէնտիսէ,

— Նումէրօսու 7 տիր։ պէն տէ պունու անլամագ իսթէեօրտում։ եարըն պու սըրըա վագըֆ օլուրում, տէտի, ֆագաթ իրթէսի կիւն Բօգամպօլ տիկկէր պիր իչ իլէ մէչղուլ օլաճագ իտի։

17

Իրթէսի կիւն, սաաթ պէշ բաատէլէրինտէ, մարքի տը Շամրի՝ Պուա-տը-Պուլօնէրտան ավտէթլէ, Գօնգօրտ մէյատանըն կէչտիկի սըրատա, օրատա պուլունան պիր քէօբրիւնէն պաչ թարաֆընտա, գըրմըզը եէլէքլի պիր ատէմկէօրիւպ, պունուն՝ Գօնսէբսիօնուն արապա սէյիսի օտաուղունու տէրպունուն՝ հալ թանըտը։

Մէրգումա՝ սէյիս՝ պիլթէսատիւֆ օրատա պուլունմուչ օլապիլիր իտի, լաքին Բօգամպօլ՝ գուրնագ պիր քիմսէ օտաուղունտան, տօղրու մէրգումուն եանընա կիտէրէք, եիւզիւնէ պագտըղընտա, սէյիս պիր ատըմ գատար իլէրլէեէրէք, Բօգամպօլա պիր մէքթուպ թէսլիմ իլէ, քէնտիսի Մատլէն թարաֆընա հարէքէթէ իպթիտար իլէտի։

Արապ՝ աղղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմատը, վէ Բօգամպօլ տախի օլ տէրէճէ էլ չաբուգլուղուլա իչպու մէքթուպու տէրճէպ իթտի քի, պու սիւրաթը մուամէլէեի քիմսէ կէօրէմէտի։

Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիսէ,

— Պիր գատընըն նազարընտա հագըգէթէն սահիպի իպթիտար օլմագ իսթէեէն պիր քիմսէ, պէնիմ եաբտըղըմ կիպի եաբմալը սըրը։ եանի քէնտիսինի սէվիեօր կիպի կէօրիւնմէյի եախօտ էօյլէ զանն իթտիրմէյի տիր, վէ պու հիսսի ասլա քէնտիսինէ սէօյլէմէեիպ, իլլա անը պու եօլտա պիր իպրարա մէճպուր գըլմալը սըր, տէտի։

Բօգամպօլ ըզխթիլմը կէչտիքտէն ժօնրա մէքթուպու աչտը։ Իչպու մէքթուպ իմզասըգ օլարագ չու իւչ սաթըրը հավի իտի։

«Պու ապչամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտատէ, օթէլին պաղչէսինին քիւչիւք գաբուսունատա։ Սիզէ իհթիեաճըմ վար տըր, թէպսիլի քիսվէ իտին։»

Բօգամպօլ աթտան աշաղըեա էնէրէք, աթընը, քէնտիսինտէն եիրմի ատամ ուզագտան կէլմէքտէ պուլունան խըզմէթքեարընա թէսլիմ իլէ,

— Պու ապչամ մէնսուպ օլտուղում գլիւպտէ թաամ իտէճէեիմ, վէ կէճ ավտէթ իյլէեէճէեիմ։ Պու խուսուսու ժատամ վիդօնթէս տ'Ամօլա պիլտիր, տէյի իհթար իթտի, վէ քէնտիսի եօլու տէօնիւպ, Մատէն սօգաղընա գատար եաեա կիթտի, վէ սէքիզ կիւնտէն պէրու աեագ պատմամըշ օլտուղու Սիւրէյն սօգաղընատա վագը տաիրէյի ժախսուսէսինէ ազիմէթ իյլէտի։ Օրատաքի խըզմէթքեարընա Բօգամպօլ,

— Պու ապչամ պէնիմ իչին պիր պլուզ իլէ պիր գասքէթ պուլ։ Սաաթ օն պիր գարաբլարընատա ավտէթ իտէճէեիմ, տէտի։

Մարքի տը Շամրի, իֆատէսի վէճհլէ, մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիտիպ ապչամ թաամընը օրատա իթտի, վէ պագդարա օեուննատա եիւզ ֆրանսըզ ալթունու դայպ իթտիքտէն սօնրա Սիւրէյն սօգաղընա կիթտի, վէ խըզմէթքեարընէն Բէտարիք իթժիչ օլտուղու պիր տիվարճը կէօմճէեի իլէ չաբգասընը կիեինատիքատէն սօնրա, Պուլվար տէզ էնվալիտ թարքընա տօղրու եօլա չըգտը։ Մէզբիւր պուլվարտա օթէլ տը Սալանտրէրանըն պիր պաղչէ գաբուսու պուլունուպ, մէքթուպտա գիւրը իտիվիշ օյան քիւչիւք գաբունուն գարշըսընատա տախի պիր աղաճա տաեաթըլըճ օյարագ պիր գանաբէ պուլունմադտա իտի։

Պուլվար՝ խալի վէ կիճէ տախի գարանլըգ օյուպ, Բօգամպօլ՝ մէզբիւր գանաբէնէին իւզէրինտէ պօյու պօեունճա եաթտը, վէ կէօզէրինի գաբուեա տիքիպ պէքլէտի։ Եարը կիճէ չալաբլընատա, գաբու ակտափգճէ աչըլտը, վէ Բօգամպօլ՝ պուլունատուղու ժահիլի թէլըքէ եադլաչտըղընատա, գաբու թէքմիլէն աչըլտը։

Էչիկին իւզէրինտէ պիր կէօյկէ միւշահէտէ օյունուպ, էվվէլճէ կէօրտիւկիւմիւզ արագ օյտուղու՝ եավաչճա չըգարտըղը սէստէն անլաշըլտըղը Հալտէ,

— Գօնգօրա մէ յտանընատա՞ն մը կէլիեօրսունուզ, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի։

— Սաաթ գաչտա՞ օրատա պուլունուեօրտունուզ։

— Սաաթ պէչտէ։

— Էօյլէ իսէ կիրինիզ։

Բօգամպօլ, մէրդումուն, ժամամազէլ Գօնսէքսիօնուն սէյիսի օյտուղունու թանըտը, վէ անըն կէօսթէրտիկի քիւչիւք վէ գարանլըգ պիր ներտիվէնտէն ժամամազէլ տը Սալանտրէրաեա ժախսուս օյան իքինճի գաթա չըգտը։

Բօգամպօլ, արագըն գլաղուզլուղույա, մէզբիւր ներտիվէնին սօն գատէմէսինտէն տար պիր սօֆաեա կիրիպ, պիր ար պունուն պօեունճա եիւրիւտու, վէ պատէհու պիր գարբա չինիտէն պիր քիւլահ իլէ գաբալը պիր լամպանըն ըշըզըլըը չինիտէն պիր քիւլահ իլէ գաբալը պիր լամպանըն ըշըզըլա ճիւզիճէ ըշըմըշ պուլունան քիւչիւք պիր հալվէթ օտասընա տախիլ օյտու։

Գօնսէքսիօն՝ տիկէր պիր գաբունուն էչիկի իւզէրինտէ աեագտա տուրմուշ օյտուղու Հալտէ, Բօգամպօլուն իչէրի կիրմէսի իւզէրինէ, իշպու գաբուեու գաբատըգտան սօնրա, Բօգամպօլուն եանընա կէլէրէք, ինկիլիզքեարի էլինի ուզաթտը, վէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիզէ կիւվէնմէքտէ հագգը օյտուղումու անլաեօրում, տէտի։

Բօգամպօլ, թէվազու իթտի, էկէր քէնտի եէրինէ պիր մէքթէպլի օյմուշ օյտա իտի, չիւպհէսիզ կէնճ գըզընը գարշըսընատա տիզ չէօքեր իտի, ֆագաթ սախթէ մարքի տը Շամրի՝ պէօյլէ պիր խէթատա պուլունմաեաճագ տէրէճէտտէ գուր-

նագ վէ մահիը օլմասըյլա, կիւեա մատմազէլին քէնտիսինտէն ատի պիը խրզմէթ թալէպ խոէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ տուր կիպի սօղուգ գանըը պիր հալտե պուլունտու։

Մուախխարէն մէրդումէ՝ Բօղամպօլա պիր իսկէմիէ կէօնթէրէրէք, Իսքանէօլլարըն էն տույդուլու թապիեաթ սահիպլէրինտե պիլէ միւշահէտե օլունան սիւքիւնէթլէ,

— Մօ՛նսիէօ մարքի, եարըն Բարիսին պիր սալօնունտա, «Մատմազէլ տը Սալլանտրէրա՝ մարքի տը Շամրի իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ սէօզլէշմիշ, վէ անը քէնտի խանէսինտե, վէ հալվէթի տաիրէսինտե եարը կիճէ վագթը գապուլ իթմիշ տիր» տէնիլտիկի հալտե, չի՛ պհէսիզ քիմսէ ինանմաեաճաղ տըը, տէտի։

— Հապգընըզ վար տըը։

— Լաքին էկէր պու կիւն մատմազէլ տը Սալլանտրէրա՝ մարքի տը Շամրիեէ, «էօյլէ պիր հալտե պուլունուեօրում քի սէզին կիպի նամուսլու պիր ատէմէ պիր սըրրըմը պիլտիրմէեէ միւհթաճըմ» տէր իսէ...

Բօղամպօլ, մէրդումէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Օ հալտե մարքի տը Շամրի, մատմազէլ Սալլանտրէբանընըն քէնտիսինի տիւշմէմիւշ օլմասընը էէք թապիի պուլտուդուան պաշդա, պու հարէքէթինտէն տօլայը տիզ չէօքէրէք քէնտիսինէ արզը թէշէէքքիւր տախի իթմէլի պիր... տէյի պեեան իլլէտի։

Մատմազէլ տը Սալլանտրէրա՝ թէշէէքքիւրէն պաշընը էյտիքտէն սոնրա շու եօլտա քէլտա տեվամ իլլէտի.

— Սիզտէն պէքլէտիկիմ իսթմէթին նէ օլտուղունու պեեան իթմէզտէն էվվէլ, Բարիստե քիմսէնին խապէրի օլմայան վէ հէնուզ ֆամիլեամ իլէ պէնիմ արամուա սըրը վագամընտա պուլունան պագը չէյլէրի սիզե պիլտիրմէքլիկիմ լազըմ տըը։

Բօղամպօլ.- Սէօյլէեին մատմազէլ, սըրրընըզը սագլաեաճաղընա միւթմէյին օլուն։

— Պու խուսուսա եամինիմ, վէ պունուն իչին սըրրըմը սիպգրէթլէ իւ-

պէ պիլտիրմէեէ թէրէտտիւտ իթմէյտիմ։ Իչտի մօնսիէօ մարքի, պէն օն պէշ կիւնտէն Իսքանիաեա կիտէճէեիմ։

Բօղամպօլ սարսըլտը։

Մատմազէլ Գօնսէքսիօն.- Վէ իքի այտան սոնրա ամճաղատէմ տօն ժօզէ իլէ էվլէնէճէեիմ։

Սահթէ մարքինին գաչլարը չաթըլմատը, ֆագաթ Գօնսէքսիօն՝ մէրդումուն լէհճէսինին ֆէվգէլատե սօյտուղունու կէօրտիւ։

Մէրդումէ իմզատէսինէ չու եօլտա տեվամ իլլէտի.

— Տօն ժօզէ՝ այթը սէնէ էվվէլ նիչանլանմըշ օլտուղում տօն Բէտրօ մարքի տ'Ալվարընն քիւչիւք գարընտաշը տըը, Պէշ սէնէտէն պէրու տօն Բէտրօ՝ ղարիպ, տէհչէթլի վէ չարէսիզ պիր իլլէթտէն միւզտարըպ օլուպ, Էվրօպանըն էն մէչհուր թապիպլէրինէ միւրաճաաթ օլունտուղու հալտե, տօն Բէտրօնուն խասըթէլիկի չիֆա պուլան խասըթէլիքլէրտէն օլմաեըպ, եավաշ եավաշ սէօնիւպ պիթէճէկինի պէեան իլլէմիշլէր տիր։ Պիչարէնին իլլէթի ուեուզ օլուպ, եիւզիւ աչընմագտա, վէ օլ ճալիպ վէ հիւօլունլիւ թաասիրի մէքտուհ պիր հալ քէսպ իլէմէքտե տիր։

Բօղամպօլ.- (կէնճ գըզընը սըրրընը՝ քէնտինէ պէեան իթմէօնտէն միւթէէսսիրէն.) Իչթէ պու ղարիպ։

Մատմազէլ Սալլանտրէրա.- Պիչարէ չիմտիտէն կէօզէրինի պայպ իթմիշ, սաչլարը տէօքիւլմիւշ, տօտագլարը բարչա տիւշմէքտե պուլունմուշ, վէ տիւի ազար ազար աչընբարչա տիւշմէքտե պուլունտուղու մըշ տըը։ Բէտերիմ, պու սապահ, մէրդումուն պուլունտուղու գատիքա չէհրինտէն պիր մէքթուպ ալմըշ տըը քի, պունտա, Թանթանընն սօն ըատտէլէրէ կէլմիշ օլուպ, անճագ պիր այլըդ էօմրիւ գալմըշ խատունի պիլտիրմիշ տիր։ Անըն վէֆաթընա միտիկի կիւն պէն տօն ժօզէ լիւէ նիչանլանաճաղըմ, վէ պիր այ սոնրա քէնտիսիլլէ էվլէնէճէեիմ, չիւնքի էօյլէ լազըմտըը։

Գօնսէքսիօն պու քէլիմէլէրի աչիքեաը պիր նէֆրէթլէ իրատ իթտի։

Բօղամպօլ.- Ածայի՛պ մատմազէլ, գալպինիզ գարշը կէլ-

տիկի հալտե, տօն ժօգէ իւէ էվլէնմէեէ նաՙըԼ մէճպուր օ-
լապիլիրսինիզ։

— Բէտէրիմ իսթէեօր։

— Մ։ տիւգ քէնտի գըզընը ֆէվգէլատե սէվէր վէ անըն իչին հէր շէյի ֆէտա իտէր տէյի զանն իտէր իտիմ։

— Բէտէրիմ քէնտի էֆքեար վէ միւրատընտա սապիթ տիր։ Պունտան գաթինազար տօն ժօգէ իւէ էվլէնմէք իսթէմէմէքլիկիմ, քէտէրիմի թէլէֆ իթմէք տիմէք տիր։

Րօգամպօլ ·· (թէաճճիւպանէ·) Աճաՙիպ։

— Լաքին պէն, պիրատէրի տօն Բէտրօեու նէ գատար սէվէրտիմիսէ, տօն ժօգէեի տէ օլկատար թահգիը իտէրիմ։

Րօգամպօլ թէքրար սարսըլըը, վէ Գօնսէքսիօն տաիի իլավէի մէգալ իլէ։

— Քէնտիսինի թահգիը իթմէքլիկիմ՝ պիր ալչադ գաթիլ օլմասը իչին տիր, տէտի։

Սաթէթ մարքի տը Շամրի՝ մէզպուրէնին կէօզլէրինտէ, տօղմուշ օլտուղու մէմլէքէթէ ժամսուս հէբէճանը միւպէյ-եին պիր քարլագըզ հուսուսլէ կէլտիկինէ տիգգաթ իթտի, վէ կէնճ գըզ սէօզինէ տէվամէ։

— Էվէթ, օ ատէմի թահգիը իտէրիմ, վէ զանն իտէրիմքի, քէնտիսինին զէվճէսի օլաճաղըմ կիւն թէրքի հաեաթ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իլէտի։

— Քէնտիսինի տուէլլօտա թէլէֆ իթմէմի իսթէՙրմիսինիզ։

Րօգամպօլ, պու սէօզիս սէօյլէրքէն, սէսինտՙ օ տէրէճէ էսէրը սատագաթ միւշահէտե օլունտու քի, կէնճ գըզ, միւ-թէէօսիր օլարագ, մահգունանէ կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Խայր, եախօտ տահա տօղրուսու տուրունուզ··· միւ-սաատե իտինիզքի սէօզիւմէ տէվամ իտէեիմ, տէտի։

Գատէհու մէրգումէ աեագա գալգըպ, պիր ժասաեա տօղ-րու իւէրլէտի, վէ պունուն պիր չէքմէճէսինատէն գալընճա պիր տիւրիւմ քեագըտ չըգարըպ։

— Մօՙնսիէօ տը Շամրի, քեաֆֆէթէն խաթը տէսթիմ-տէն չըգմըշ օլան պու քեագըտլարը՝ սիզէ թէսլիմ իտէրիմ։

Իհթիեաճաթը ալէմ արասընտա կիճէլէրի ույդուսուզ գալա-րագ պունլարը եազմըշըմ տըր։ Պունլարը օգուտուգտան աօն-րա թէքրար կէլիրսինիզ, տէյիՙմի, օ հալտե սիզտէն նէ պէք-լէտիկիմի սիզէ սէօյլէրիմ։

Մատմազէլ տը Սալլանտրէրա սիւքիւնէթի ազիմէ իւէ ի-ջազեէի մէրամ իթմէքտե օլուպ, անըն էմնիյէէթպախշ սե-տասը վէ պագըշը՝

— Ֆամիլեամըն մըրրլարընը սիզէ ֆաշ իթմէք իչին հագ-գընըզտա ֆէվգէլատե էմնիյէէթիմ պուլունմագ լազըմ տըր, մանէասընը իյմա իթմէքտե իտի։

Րօգամպօլ, էլեազըլարընը ալարագ,

— Մաՙտմազէլ, չիմտի տօղրու էվիմէ կիտիպ, օտամտա գաբանտրգտան աօնրա, քէմալը իչթիեագլա պու սահիֆէլէ-րի միւթալէա իտէճէեիմ։ Եարըն ագշամ էմրինիզե մունթա-զըր օլուրում, տէտի։

— Բէք էյի, պէն տէ եարըն սիզե պէքլէրիմ։

— Նէՙրէտե։

— Պուրատա։

— Սաաթ գաչտաՙ։

— Պու կիւն սիզի գապուլ իթմիշ օլտուղում սաաթտա։ Ալրապըմը քիւչիւք գաբուտա պուլուրսունուզ։

Րօգամպօլ, ազիմէթ իւզրէ իքէն, կէնճ գըզ մէրգումուն գօլունտան թուԼթարագ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Պէնիմ կիպի պիր վազիեէթտե պուլունան կէնճ պիր գըզըն պու եօլտա հարէքէթի, եանի բէտէրինին աղուշունա սըզընաճագ եէրտե, հէնուզ իքի այտան պէրու թանըմըշ օ-տուղու պիր ատէմի քէնտի եարտըմընա չաղըրմասը զարիպ տէյիՙլ մի տիր։ Իմտի պու սաթըրլարը օգուեարագ հիքեա-եէմի անլարսանըզ, ճէլլատլար իւէ մ՚ազլումլար արասընտա գալմըշ օլան պիչարէ պիր գըզճըղազըն՝ իմտատընը թէմմէն-նի իթմէք իւզրէ միւսթագիմ պիր զաթա միւրաճաաթընտան տօլագը լմէաճճիւպ իթմէզսինիզ։

Գօնսէքսիօնուն սօն սէօզլէրինի, կէնճ միւսաֆիրինին տի-

հանընտան պիր իգրար ալմաեա մախսուս օլուպ, սախթէ մարքի տը Շամբի, նիհաեէթ մէզպուրէնին գալպինէ տօղրու պէր ատըմ ալմագ-ըղը վագթի կէլմիշ օլտուղունու տէրքէե, սախթէ պիր հէեէճան իպրագ իտէրէք,

— Մա՛տմազէլ, պահս իթթիֆգինիզ ճէլլատլարը վէ եաընընդտա պուլունան մազլումլարըն քիմլէր օլտուգլարընը պիլմէմ, ֆագաթ նազարը տիգգաթընըզը պանա աթֆ էյլէմիշ օլմանըզա՝ պիզ չէօքերէք թէչէքքիւր իտէրիմ, ինշալլահ, սիզին իչին հաեաթըմը թէհլիքէէե գօյսագ պախթիեարլըղընը հաիզ օլուրում, տէյի պէեան էյլէտի,

Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն եիւզիւ գըզարտը, վէ Բօգամպօլ՝ չու սուրէթլե քէլամընա տէվամ իթտի.

— Զիւնքի եաշատըղըմըզ չու ատի հիսապլար տէվրինաէ, վէ իպրանիլէրին ալմունտան պուղաղըեա տօղրու սէյիրթտիքլէրի կիպի, գէմանէսիզտէ տէ կիւմիւշէ տօղրու սէյիրթէէն պիր թագըմ մէնֆաաթքէրէսթ վէ խօտպին ատէմլէր արասընտա պուլունտուղումուզ հալտէ, նամուսլու պիր ատըմ իչին, պագըշը գալպինէ իճրաի թէէմսիր իտէն պիր գատընա արզ-ուպուտիեէթ իտէճէք պիր ֆըրսաթ գուհուրի բէք նատիր վէ բէք միւչքիլ տիր,

Սախթէ մարքի տը Շամբի իշպու ատն սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատտա, պիր տիգիլէ էեիլիպ, Գօնսէքսիօնուն էլինի թուրտու, վէ քէմալը հիւրմէթլե պուս իյլէտի,

Մատմազէլտը Սալլանտրէրա տաճա գիեատէ գըզարտը, ֆագաթ մէրգում տէլիգանլըատան էլինի չէքմէտի,

Գօնսէքսիօն.- Մօնսիէօ տը Շամբի, պէնի սէվտիկինիզի պիլմէմ, լաքին զանն իտէրիմ... սիզէ միւրաճաաթըմ տա պունուն իչին տիր... պէնիմսիզի սէվմէքտէ օլտուղումու պէեան իթմէմ, չիւնքի սիզի սէվէրիմ տէրսէմ, եալան սէօյլէմիշ օլուրում, զիրա Թէրքի հաեաթ իթմէք իւզրէ պուլունան պիչարէ տօն Թէատրօնուն խաթըրէսի հէնուզ գալպիմտէն չըգմատըշ տըր: Լաքին մօնսիէօ, էկէր պէնի գուրթարըրտանըզ, էկէր պէնի տօն փօզէնին էլէնտէն թախլիս իտէպիլիր, վէ պիր համիլինթիխատընա պէնի լաեըզ գըլտր իսէնիզ, նամուսլու պիր գատըն օլաճաղըմա եէմին իտէրիմ. Ալլահա ըսմարլատըզ...

Մէզպուրէ, պատէհու հէման ըէճա իտէրճէօինէ պիր հաըէքէթտէ պուլունարագ, մէրգումա պագտըղը հալտէ,

— Կիտինիզ, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, տէտի.

Բօգամպօլ մէզպուրէեէ իթտաաթէն օլտատն չէքինիպ, սօֆատտա արագ սէիսէ պուլտու, վէ պունուն վասըթտասըյտա պուլվար տէզ էնվալիտէ նազըր օլան քիւչիւք գաբուեա գատար կիթտի.

Բօգամպօլ, կիտէրքէն քէնտի քէնտինէ,—նէ եաբմագ-ըղըմը իսթէտիկինի պիլմէմ, լաքին էյան տօն Թէատրօեու սէվմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէսիյլէ եանըլմագտա տըր. Զիրա անը սէվմէեիպ, պէնի սէվմէքտէ տիր, տէտի.

. . . . . .

Սախթէ մարքի, Թէպտիլ գըեաֆէթինի տէեիշտիրտիքտէն սօնրա եաեա Վէրնէօյլ սօգաղընա ազիմէթլե, տօղրուճա սըր Վիլհամընըն տահրէսինէ չըգտը.

Օլէօնատէ սըր Վիլհամ՝ պիր խըզմէթքեարընըն եարտըմըյլա եաթաղընա եաթըրըլմագտա օլմատըյտա, Բօգամպօլ, մէրգումա ինկիլիզճէ,

— Աժճա, սանա եէնի խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի.

Քէօր եաթաղընտա օթուրտու, վէ Բօգամպօլ պիր իչարէթլե խըզմէթճիեի սավտըգտան սօնրա, եաթաղըն եանընտա օթուրուպ, ճիզտանընտան մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն քեաղըտլարընը չըգարտը, լաքին պունլարը կէօզտէն կէչիրմէգտէն էվվէլ կէնճ գըզ իլէ ճէրէեան իտէն ժիւքեալէմսինի քէօրա հիքեաեէ իթտի, վէ իրթէսի կիւն իչին սէօզլիւ պուլունտուղունու անլաթտը.

Բօգամպօլ, իֆատաաթընը իլէրի կէօթիւրտիւքճէ, սըր Վիլհամընըն սիմատընտա ֆէվգէլատէ ժահզուգիեէթի էսէրի ժիւչահէտէ օլունմագտա իտի. Պունատն պէօյլէ քէնտի քէնտինէ

պիը չէյ՝ օլամաեաճագ օլան վէ նէ՛ կէօրէպիլէն վէ նէ՛ սէվէն վէ սէվիլէպիլէն պու ատէմ՛, շակիրտի սաեէսինաէ հաեաթը թաղէ քէսպ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ Գօնսէքսիօնուն սայքի քէնաիսինի սէվմէքտէ իտուկինի, վէ իրթէսի կիւնքի էսրարի միւքեաէմէ իչին ատէթա քէնտինին տավէթ իտիլմիշ պուլունաուղսունու՛ զանն իլլէմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, ուսթասընըն մէսէրրէթինտէն պիր արա մահզուզ օլտուգտան սօնրա, Գօնսէքսիօնուն քեաղըտլարընը աչտը, վէ իւզէրինտէ կլօպլու պիր լամպա պուլունան պիր վասանըն իւսթիւնէ վազ իթաիքտէն սօնրա, շու ճիւմլէլէրի օգուտու.

«Հաիդի ասալէթ օլան Մալլանտրէրա ֆամիլեասընըն կիզլի թարիխինէ տաիր, վէ հադգընաա էմնիյեէթի քեամիլէմ պուլունան մարքի տը Եամրիեէ մախսուս մալիւմաթ տըր։»

Բօգամպօլ՝ - Օհօ՛, տիմէք էմնիյեէթի ճէլպ իտէպիլիր իմիշիմ... պու էյի։

Սըր Վիլիամ, բարլագ գէմանընտաքի կիւլիւմսէմէլէր կիպի պիր կիւլիւմսէմէ իլէ մուգապէլէ իթաիքտէն սօնրա, Մարքի Ալպէր-Ֆրէտէրիք Օնօրէ տը Եամրի՝ եիւքսէս սէսլէ էլ եաղըլարընը օգուման ապաշլաար։

18

ԳՕՆՍԷՔՍԻՕՆՈՒՆ ԷԼ ԵԱՋՂԼԱՐԸ

Մալլանտրէրա չաթօսու իսբանիանըն նավարրա մէմլէքէթի տախիլինտէ տիր, Խալի վէ մահզուն պիր տէրէճէ նազըլ պուլունան սէրթ պիր գաեա իւզէրինտէ ինչա իտիլմիշ օլան օլ աթիպ պինա՝ ճիվարընտա վագը վիրան վէ խարապ մէմլէքէթտէն տահա գիեատէ մահզունիեէթսախչ տըր։ Մէգքիւր չաթօ, չըվալիէ ֆէաժըն ըէֆիգի պուլունան պիր Մալլանտրէրա թարաֆընտան ինչա իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, նազալ իլէ տօլու պիր ժէյտանը հարպ իւզէրինտէ թէք պաշընա գալան զըրհը պիր ասքէր կիպի օրթա տէհրի կէչիրմիշ տիր։

Թարիխիմիզին հէր ճէնկեավէր զէմանը անըն տիվարլարընտա եաղըլմըշ տըր։ Ֆէրտինան վէ Իզապէլա նամ գրալվէ գըրալիցալար պիր կիճէ օրատա գալմըշլար, Եարլը-ֆէն անտէ իսթիրահաթ իթմիշ, իքինճի տէհշէթլի ֆիլիբ հիւճումլէ օրաեը զապթ իլլէմիշ, վէ պիր ասը Մալլանտրէրանըն պաշընը քէստիրմիշ տիր։ Մէգքիւր չաթօ՝ սօն տէֆա 1809տա մուհասէրէ իտիլտիկլի զէման՝ Իսբանիա, Ֆրանսա իմբէրաթօրլուղունուն ասաքիրինէ գարշը մուգավէմէթ իթմէքտէ պուլունմուշտուր։ Պիր Ֆրանսըզ միւֆրիզէսի օրաեը մուհասէրէ իթմիշ օլտուղու հալտէ, չաթօտաքի մուսթահֆըզ ասքէր՝ պիր ավուճ քէսանտան իսպարէթօլուպ, չաթօնուն գօմանտանը տա եիւզ պաշը Յսօն Բէտրօ տ'Ալվարա՝ հալէ գէլընմըշ տըր։ Մուհասէրէ ալթը հաֆթատան պէրու տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան, ասքէրին էրզագը էքսիլմէյէ պաշլամըշ իտի։

Ֆրանսըզ ժէնէրալը, թէսլիմ օլտուգլարը հալտե, ասաքիրի մէրգումէնին հաեաթընա խալէլ կէթիրմէեճէկինի պէեան, հաթթա րիվաեէթէ կէօրէ, տօն Բէտրօ տ'Ալվար շաթօեու թէսլիմ իթտիկինտե, քէնտիսինէ գրալ Ժօզէֆին օրտուսունտա միրալայլըզ բիւթպէսի իթա օլունաճաղը տա վատ իտիվիչ տիր, լաքին տօն Բէտրօ՝ միւսալէհա շարթլարը իզերինէ միւգաքէրէեէ մէմուր Ֆրանսըզ զապիթինին Սալլանտրէրա շաթօսունա կիւթտիկինին իրթէսի կիւնիւ իսթիհքեամաթ ալթընտա էօլիւ օլարագ պուլունմուշ, լաքին շաթօ սէքիզկիւն տահա տաեանապիլիպ, վագը օլան պիր միւթաըէքէ սաեէսինտե աճլըգտան վէ թէսլիմ օլմագ նամուսսուզլուղունտան գուրթոուլմըշ տըր։

«Իշպու մուհասէրէ վագըտսը հագգընտա իօքանիա թաբիիինտե պունտան զիեատէ մալիմաթ օլմաեըպ, նէ՛ Ֆրանսըզ ասաքիրի վէ նէ՛ շաթօտաքի ասաքիրի մուսթահֆըզտա տօն Բէտրօնուն սուրէթի զարիպէտե վուգու պուլան վէֆաթը հագգընտա մալիմաթ ալամամըշտար տըր։ Պու սըրրը եաալընըզ բէտէրիմ տիւգ տը Սալլանտրէրա պիլիր, վէ սատագաթ ու իսթիգամէթինէ էհթիյէճէն պու սաթըրտարը քէնտիսինէ եաղտըղըմ վէ ֆամիլեամըն նամուսունու իֆշա իթտիկիմ քիմսէ, պունտան օթուգ սէնէ ագտէմ պիր կիճէ վագթը գուհուրա կէլմիշ օլան շայեանը թէէսսիւֆ ֆէճիատան խապէրտար օլաճագ տըր։

«Պիւեիւք վալիտէմ տիւշէս տը Սալլանտրէրա, եիրմի եէտի եաշընտա իքէն տուլ գալարագ, եիւգ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա մուհապպէթի չէտիտե հասըլ իթտիշի, վէ սէրվէթի օլմատըգտան պաշգա, տիւգ տը Սալլանտրէրան եէրինէ կէշմէկե լաեըգ օլմաեաճագ մէրթէպէտե քիւչիւք պիր ֆամիլեաեա մէնսուպ օլմաըննա մէպնի ֆամիլեամըզ թարաֆընտան գուհուրա կէլէն մուխալիֆէթէ բաղմէն, եալընըզ քէնտի գալպի սէվտասընա գուլագ ասարագ, անըն իլե էվլէնմիշ, վէ իզտիվաճլարընտան սօնրա պէշ սէնէ կէշմիշ օլտուղու հալտե, Ֆրանսըզլար՝ Ժօզէֆ գրալըն իլանը գրալի-

եէթի զընճընտա Իսքանիաեա կիրմիշլէր տիր։ Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ ասըլզատէլիկէ մախսուս օլան պազը գանունլարը ունուտապիլիր, վէ քէնտի գալպի լէհինտե օլարագ պիր թագըմ պաթըլ էֆքեար վէ իթթիգատաթա գարշը չըգապիլիր իքէն քէնտիսի Իսքանեօլ օլտուղունտան, վէ պապալարընըն հիւքմտարլարընա գալպէն սատըգ պուլունտուղունտան, գեվճինէ չէօլէ տէմիշ տիր։

— Սիզ մո՛նսէօ, պէնիմլէ վէ գօմանտանըզ թահթընտա պուլունան ասքէր իլե Սալլանտրէրա շաթօմտա գալընըզ, եաագընտա օն ալթը եաշընա պասթը գատէմ իտէճէք օլան օղլում իսէ, սիզին եանընըզտա, մէմլէքէթիմ վէ գրալը իչին ճէնկ իտէճէք տիր։

Իշթէ պէօյլէճէ եիւգպաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, Իսքանիա գրալը նամընա Սալլանտրէրա շաթօսունա գօմանտա իթմէքտէ օլուպ, իշպու աթիգ շաթօմուզ՝ տիւշմէնէ էն զիեատէ գարշը տուրան պաշընճա գալէլէրտէն պիրի պուլունմուշ տուր։

Շիմտի օ մուհասէրէ վագըալարընըն պէնիմ պախթ ու թալիմ իւզէրինտե հասըլ իտէճէքլէրի չայեանը թէէսսիւֆ թէէսսիրի կմլճէ անլաթմագ իչին, Ֆրանսըզ մուխապէրէ մէմուրընըն Սալլանտրէրա շաթօսունա կէլտիկի կիւնքի ահվալտէն պահս իթմէքլիկիմ լազըմ տըր։ Պու մուխապէրէ մէմուրու կէնճ պիր երքեանը հարպ զապիթի վէ տիւշմէն ժէնէրալըն եավէրը հարպը իմիշ։ Օլվագըթ տօն Բէտրօ տ'Ալվար տա գըրգ եաշլարընտա օլուպ, գըոտա պօյլու վէ զաիֆճէ պիր քիմսէ իմիշ։ Տօն Բէտրօ՝ Ֆրանսըզ եիւգպաշըսընը, տէրուննինտե տէտէրիմ օլան Սալլանտրէրա տուգալարըն լթասվիրլէրի պուլունան շաթօնուն վասի սալատընտա քէմալը նէզաքէթլէ գապուլ իթտի։

Ձերէեան իտէն միւքեալէմէտե քիմսէ պուլունմաեըպ, արալարընտա նէ վագը օլտուղունու քիմսե անլաեամընըզ վէ Ֆրանսըզ մուխապէրէ մէմուրու տա, օլխուսուստա տօն Բէտրօ տ'Ալվար իլե քէնտիսինտէն ղայրի քիմսէնէն խապէրի օլ-

մատըղընա իսքեաթ օլարագ օրատան մուֆարագաթ իթմիշ տիր,

Տօն Բէտրօ տախի այնի էֆքեարտա պուլունմուշ, լաքին օ զապիթի գալէնին գաբուսունա գատար կէօթիւրիւպ, քէնտիսի տաիրէսինէ ավտէթլէ, տիւշէս տը Սալլանտրէրաեա, Ֆրանսըզ ժէնէրալընըն թէքլիֆաթընը չէտիտէն ըէտտ իյլէտիկինի պէեան իթտիկլինտէ, վէ ազ էվվէլ տիւշմէն զապիթիյլե պուլունմուշ օյտուղու սալաեա թէքրար կիրտիկլինտէ, մէմուլին զայրի պիր վագըա զուհուրի իլէ, միւքեալէմէի վագըատան քիմսէնին խապէրտար օլմամըշ օյտուղու իթիդատընը մահվ իյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի տօն Բէտրօ՝ հէնուզ օթուրուպ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ, վէ կէօզլէրինի եէրէ տօղրու աթֆ իթմիշ օյտուղու հալտէ, քէնտի քէնտինէ, «Բէք էյի եաբտըմ։ Իսբանիա գրալընըն տավասը զաթէն զայպ օլմուշ պիր տավա տըր։ եալընըզ գրալ ժօզեֆ՝ պու մէմլէքէթին միւսթապէլ վէ սաատէթի տիր։ Իմտի պէնիմթէսլիմիեէթիմ՝ պիր խիեանէթ օլմաեըպ, ագիլանէ բօլիթիգա նէթիճէսի տիր։ Պիր սէնէտէն ժէնէրալ, վէ իքի սէնէտէն Իսբանիա աեանընտան օլաճաղըմ» տիմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ վագը օլան պիր նիւմայիշ իւզէրինէ, տօն Բէտրօ աեաղա գալգարագ, աէհշէթլէ րիւճաթ իյլէմիշ։ Հալպու քի օ նիւմայիշ գօրգուլաճագ պիր շէյ տէյիլ իմիշ, չիւնքի նէ՛ պիր խէեալ վէ նէ՛ տէ միւտհիշ պիր կէօյկէ օլմաեըպ, պիր տէլիգանլը, հէման պիր չօճուգ, եանի բէտէրիմօլան կէնճ տիւգ տը Սալլանտրէրա իմիշ։

Տիւգ օրաեա նա՞օբէ կիրմիշ տիր։

Սալանըն իքի գանատլը եալընըզ պիր գաբուսու պուլունուպ, եիւզպաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար պու գաբուեու էնսէօյնտէն սիւրկիւլէմիշ, վէ պու գաբու տա այըլմամըշ տըր։ Օ տէլիգանլը՝ պիր բէնչիրէնին այըգլըզընը էօրթմիւշ պուլունան էնլի պիր բէրտէնին արգասընտան գուհուր իթմէքլէ, տօն Բէտրօեա տօղրու ահէսթէ ահէսթէ իյլէրլէեէրէք, եիւզինէ պագտըզը հալտէ, եիւզ պաշը, պէօյլէ պիրտէն պիրէ

մէրդումուն մէյտանա չրդմասընտան լէհճէսի սօլարագ վէ շաշըրարագ, տիլսիզ կիպի գալմըշ, վէ եէրէ տիւշմէմէք իւզրէ պիր մասաեա տաեանմաեա մէճպուր օլուպ, նիհաեէթ,

— Աճա՛իպ, սիզ պուրատա՞ մը իտինիզ, տէմիշ։

— Էվվէթ, պիր սաաթտան պէրու օրատա իտիմ, տէյի տէլիգանլը ճէվապ վէրտի։

— Պիր սաա՞թ մը... տիմէք իչիթտինիզ։

— Հէր շէյի իշիթտիմ։

Տօն Բէտրօ, պիր հարէքէթի չէտիտէ իյլէ էլինի գըլըճընա կէօթիւրիւպ, ֆագաթի կէնճ տիւգ անտէն տահա զիեատէ սիւրաթլէ պիր թապանճա չըգարըպ, եիւզ պաշընըն ալընընա տաեաթտըղը հալտէ, սօղուգ գան իյլէ,

— Էկէր ճիւզլի պիր հարէքէթտէ պուլունուր իսէնիզ, սիզի թէյլէֆ իտէրիմ, տէմիշ տիր։

Եիւզպաշը գօրգուպ, եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմամըշ, ֆագաթի իսթիհզա իյլէ,

— Սիզ չօճուգսունուզ վէ բօլիթիգատան հիչ պիր շէյ անլաեամազընըզ, տէմիշ տիր։

Տէլիգանլը տախի չէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր։

— Մօ՛նսիէօ, իամիմ՝ տիւգ տը Սալլանտրէրա տըր, վէ հէր նէ գատար օն իւչ եաշընտա իսէմտէ, պիր իսմին գըյմէթինի, վէ պունուն հահզ օյտուղու վէզաիֆի պիւիրիմ։ Գու վազիֆէյէրին պիրինճիսի՝ մօ՛նսիէօ, Սալլանտրէրա չաթօսունու մէթպուի մուֆախխամըմ իչին մուհաֆազա իթմէք տիր։

— Վա՛յ։

— Իքինճիսի տէ, տիւշմէնէ կիզլի եօլու կէօսթէրմիշ օլան խաինի, մէթէրիսլէր իւզէրինտէ պէեազ պանտիէրանըն թէմէվվիւճ իթտիկի կիճէ գաթէ իթմէք տիր։

Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ էլինի թէքրար գըլըճընա կէօթիւրմէքտէ իքէն, չօճուգ պիր ատըմ իյլէրլէեէրէք, խաինին սաչլարը պաշընտա տիքիլմէսինէ՝ սէպէպ օլաճագ մէրթէպէտէ տէհշէթլի պիր սէտա իյլէ,

— Եի՛ւզ պաշը տօն Բէտրօ, պանա էյի պագըն, վէ եա-

լան սէօյլէվէքտէ օլուպ օլմասըղըմը թէտիդ իտին, տէյի մուդապէլէ իթմիշ, վէ եվուզ պաշը տիթրէտիկի հալտէ.

— Նէ՞ իսթէօրսունուզ, տէյի սօրտուղունատա, կէնճ տիւգ քէլամընը չու սուրէթլէ իւէրի կէօթիւրմիւշ տիւր.

— Եի՛ւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, էճտահարմընն մէզարլարը, ֆամիլեամընն նամուսու, վէ պիր ալչաղը սէվմէք զահֆէթինտէ պուլունմուշ օլան վալիտէմին պաշը իւզէրինէ եէմին իտէրէք սէօյլէօրսումքի, սիզի թէլէֆ իտէճէիմ. իմտի տիզ չէօքիւն, վէ վագը օլան ճինահէթինիզտէն տօլայը ճէննապը Հապգտան աֆվըզդ տիլէյին.

Տօն Բէտրօ ալչագ պիր քիմսէ օլուպ, զաթէն եէտինտէ տէ, աղզը քէնտիսինէ տահաթըմըզ օլան թապանճանըն եահընտա հիչ պիր ֆայտասի պուլունմատան գըլըճատան դայրի սիլահ մէվճուտ օլմասըղընատան, տիզ չէօքիւպ, աֆվըզդ տիլէմիշ, չօճուգ տահսի պաշընը սալահարատ,

— Խայր, սիզէ աֆվ իթմէմ, չիւնքի աֆվ իթտիկիմ հալտէ, իւք ֆըրսաթտա չաթօհու թէալիմ իտէճէկինիզէ էմինիմ. Իմտի տօն Բէտրօ, թէքրար իտիէօրսում, սիզ էօլէճէքսինիզ, տէմիշ տիր.

Եիւզ պաշը՝ տիւգիւն տիզլէրինէ դարանարատ, իքի էլինի դավուշտուրտուգտան սօնրա ըէճա վէ նիհագ իթմիշ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմիշ, լաքին չօճուգ դարարընատան շաշահարատ չու եօլատա ճէվապ վէրմիշ տիր.

— Սիզ վալիտէմիզլէ էվլէնմիշսինիզ, վէ վալիտէմին սիզտէն պիր օղու օլմուշ տուր քի, չու էմնատէ սէքիզ եաշընտա տըր, սիզի նէ տէրէճէ իահդիր իտէրսէմ, գարընատաշըմը վէ վալիտէմի տահի օ նիհապէթտէ սէվէրսէմ, Իմտի սիզին վէֆամընըզդա անլէրի նամուստուզ գըլմագ իսթէմէմ...

Տօն Բէտրօ՝ պու սէօզտէն պիր ագ իւմիւտավար օլարագ կէօզլէրի մեսէրլէնէրէ բարլամըշ իսէ տէ, կէնճ տիւգ թահդիրատիզ պիր կիւլիւմսէյէմ իւէ չու եօլատա իլտավէի մէգալ լյլէմիշ տիր.

— Եանըլըէօրսունուզ տօն Բէտրօ, սիզ էօլէճէքսինիզ. Շու գատար քի, սիզի պուրատա պիր թապանճա իւէ թէլէֆ իտէրսէմ, թապանճանըն սէօինտէն հէր քէս գօչաճագ, վէ պէնի, սիզին նաչընըզ գարշըսընատա կէօրտիւքլէրինտէ, ճինահէթիմի իգրարէ մէճպուր օլաճաղըմ.

Տօն Բէտրօ -- (պու սէօզտէն պիր ագ իւմիտավար օլարագ.) Սիզի գաթիլ ատտ իտէճէքլէր տիր, տէմիշ, վէ կէնճ տիւգ տէ չու եօլատա մուդապէլէտէ պուլունմուշ տուր.

— Եանըլըէօրսունուզ. պէնի պիր չօճուղում, վէ պիր չօճուգ իսէ եալան սէօյլէմէզ, Իւք տէֆա վալիտէմ պանա իննանաճագ տըր.

Տօն Բէտրօ պաշընը էեէրէք սիւքիւթ իթտիկինատէն, կէնճ տիւգ չու վէճհէյէ իֆատէի մէրամ իյլէմիշ տիր.

— Շիմտի ինթիհապ իտինիզ, զիրա եալընըզ պիր գաչ տագըդալըգ էօմրինիւզ գալմըշ տըր. ինթիհապ իտինիզ... Եա պիր գազաեա համլ օլունաճագ սուրէթտէ անլաշըլմազ պիր էօլիւմէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսինիզ քի, նամուսունուզ վէ խաթըրէնիզ՝ լէքէսիզ մուհաֆազա իտիլմիշ օլաճագ տըր, վէ եախօտ պիր աղէվմէլ հադդընըզատա թախսիս իթտիկիմ եօլատա պիր էօլիւմէ թէրքի հաեաթ իյլէմէք իտթէրսէնիզ, պէնի, տօն Բէտրօ տ'Ալվար իտային պիր քիմսէ իտտ տիմէեէ մէճպուր իթմիշ օլաճագսընըզ.

— Օ հալտէ պէնի թէլէֆ իտինիզ, ֆագաթ նամուսումտա խալէլ կէթիրմէեինիզ.

— Բէք էյի.

Պատէհու չօճուգ՝ սալանըն բէնչիրելէրինատէն պիրինի կէօսթէրէրէք,

— Պա՛գընըզ, պու բէնչիրէ՝ տիւշմէն օրտուկեահընըն գարշը թարաֆընատաքի թապիաեա նաղըր տըր. Պու թապեատա անճագ եէր եէր նէօպէթճիլէր պուլունուր, եաղմուր եաղմագատա օլմասըլյա, պու նէօպէթճիլէր տէ չիմտի գուլիպէլէրինէ չէքիլմիշլէր տիր. Սիզ պէնիմլէ կէլին, տէեիպ, էլինտէքի թապանճաեը տահմա տօն Բէտրօնուն այնընա տօղրու նիշանլաեարագ եիւրիւմէքտէ օլտուղու հալտէ, գիր բի էթտիկի

քէնչիրէնին գաբու եէրինէ գուլլանըլան գանատրնը աչմըշ, վէ էօնտէն քէնտիսի կէչտիքտէն սօնրա, եիւզ պաշըեա, -- Ար-գամտան կէլինիզ, տէյի էօյլէ ամիրճէ իսթար իթմիշ քի, եիւզ պաշը՝ իտամըներն հիւքմիւ վէրիւմիշ օլտուղունու անլամըշ տըր։

Ո կիճէ օրթալըդ գիւեատէճէ գարանլըդ օլտուղունտան, կէնճ տիւգիւն կէօյկէտի պիւէ գուպպէի ասիւմանտէ կէօրիւմէմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Թապեանըն իւզերինէ կէլտիքլէրինտէ, չօճուդ եիւզ պաշըեա խիթապէն, եավաշ սէտա իլէ,

— Շիմտի իլերի կէչին, վէ սադըն պաղըրմաերն վէ եարատըմա ատէմ չաղըրմաերը տիւշիւնմէեին, չիւնքի եարտըմըներզա քիմսէ կէլմէզտէն, սիզի տէրհալ թէյէֆ իտէրիմ, վէ օ հալտէ նամուսունուզ լէքէտար օլարադ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլուրսունուզ, տէմիշ տիր։

Պէօյլէճէ տօն Բէտրօ սիեատէթ մէյտանըննա կէօթիւրիւլէն պիր մահքիւմկիպի ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէեէ պաշլամըշ իսէ տէ, կէնճ տիւգիւն քէնտիսինի նէրէեէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղունտան խապերի պուլունմամըշ տըր։ Նիհաեէթ թապիանըն էօյլէ պիր մահէլլինէ կէլինմիշ տիր քի, իւզերինէ պասըլտըդը հալտէ, չէյթանի պիր մաքինա իլէ օրասը տէօնիւպ, իւզերինտէ պուլունան քիմսէ պիր կիրատապ իչինէ տիւշէրէք մահվ օլտուղու հալտէ, պունու տօն Բէտրօ պիլմէեիպ, ֆագաթ կէնճ տիւգ պիլտիկի ճիհէթիէ, եիւզպաշըներն օրաեա պասմասը ագըպլինտէ։ Տո՛ւրունուզ, տէմիշ, վէ մէրգումտ տիթրէեէրէք տուրուպ, թէքրար աֆվէդդ տիլէմիշ իսէ տէ, տիւք՝ քէնտիսինճէ մալիւմ օլան պիր չիվիեի թուրթուպ չիտէթիէ չէքտիկինտէն, տօն Բէտրօնուն տուրմուշ օլտուղու թախթա տէօնմիշ, վէ օ խային՝ րէֆը սէտա իթմէկէ վադթը օլմազտան կիրատապա եուվարլանմըշ տըր։

Օլ վադթի տիւք՝ աճէմի պիր ատքերին այնի հալէ տիւչար օլմամասը իչին, չիվիեի թէքրար եէրինէ գօյմուշ տուր։

. . . . . .

Պիր կիւն սօնրա եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար արանըլմըշ իսէ տէ, պուլունամամըշ տըր։ Իքի կիւն սօնրա Ֆրանսըզլար, գաեալարըն իւզերինտէ քարչալանմըշ պիր ճիսմ պուլարագ, չաթօնուն թէօլիմի իւմիտինտէն ֆարիդ կէլմէյէրի իգթիզա իթտիկինի անլամըշլար տըր։

Իւչ կիւն սօնրա պիր միւթարէքէ ագտ օլունուպ, մուհասէրէ ըէֆ իտիլմիշ տիր։ Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ տօն Բէտրօնուն խիեանէթինտէն վէ քէյֆիեէթի գաթլինտէն ասլա խապէրտար օլամամըշ տըր։ Զօճուդ պու սըրրը քիմսէեէ սէօյլէմէեիպ, եիւզ պաշընըն վէֆաթը պիր գազաեա համլ իտիլմիշ տիր։ Լաքին եիւզ պաշը տօն Բաեզին եանի տիւգ տը Սալլանտրէրանըն գարընտաշը օլմադ իւզրէ պիր էվլատ թէրբ իթմիշ օլուպ, տիկէրինտէն պէշ սինն քիւչիւք օլան պու չօճուդ իլէ վալիտէսի՝ մէրգումուն սուրէթի ֆէճիէտէ վէ ֆաթինը պիլմէմէլէրի յազըմէտէն պուլունմուշ տուր։ Իքի գարընտաշլար պիրլիքտէ պէօեէւտիւքլէրի հալտէ, պիրի՝ տօն Բամօնը՝ պիր խային բէտէրին օղլու օլտուղունու ունուԹտուղու հալտէ, տիկէրի տախի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլունտուղու գարընտաշը՝ քէնտի բէտէրինին գաթիլի օլտուղունու պիլմէմիշ տիր։

Տօն Բաեզ, տիւգ տը Սալլանտրէրա վէ տօն Բամօն տ'Ալվար եիրմի եաշընտա օլտուգլարընտա, տէօրտիւնճիւ Եարլը գրալըն խաստա ասաքլերի միեանընտա զապիթլիք րիւթպէսինի հաիզ օլարագ, իքիսի տէ Գաստիլա ասըլզատէկեանընտան տօնա Լուիզա իսմինտէ կէնճ պիր գըզա ալէագա իթմիշլեր տիր։ Լաքին տիւգ տը Սալլանտրէրա ալիճէնապլըդ հիսսիյէ քէնտի մուհափազէթինի գարընտաշը ուղրունա գէտա իթմիշ վէ մէրգումա բարլագ պիր ճիհագ տախի Թախսիս իլէմիշ տիր։ Իմտի տօն Բամօն տ'Ալվար 18... սէնէսի օգոստոսունտա տօնա Լուիզա իլէ էվլէնմիշ, վէ իրթէսի սէնէ տօնա Լուիզա տիւնեատա էքիդ օլարագ իքի էվլատ կէթիրիպ, պիրի տօն Բէտրօ, տիկէրի տէ տօն Փօզէ Թէամիեէ օլունմուշլար տըր։

Իզտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ րիւթպէսի եիւզպաշըլըդտա

թէրֆի գըլընան տօն Բամօն տ'Ալվարըն մէսուտիեէթի միւ-
քէմմէլ զանն օլունուպ, գէվճէսինի սէվտիկի վէ անըն թա-
րաֆընտան սէվիլտիկի վէ էվլատ սահիպի օլմագ մահզուզի-
եէթլէրինէ նաիլ օլակէտարկի հալտէ, պիրտէն պիրէ պու մէ-
սուտ ֆամիլեա տիւչարը ֆէլաքէթ օլմուշ տուր, չիւնքի տօն
Բամօն տա, բէտէրի տօն բէտրօ կիպի զալիմ վէ անլաշըլմազ
պիր էօլիւմէ գուրպան կիթմիշ տիր քի, սըրրասընտա պունու
տա նագլու հիքեաեէ իտէճէեիմ։

. . . . . .

Րօգամպօլ, պուրաեա գատար ասլա տուրմամագսըզըն
օգուտուղու հալտէ, պու արա օգումասընը քէսէրէք,

— Օհօ՛, մատմազէլ Բէբիթա Տօլօրէս-Ֆօնսէքաիօն տը
Սալլանտրէրա, տօսթու Րօգամպօլա, ֆամիլեանըն քեաֆֆէի
սըրրլարընը էննիեէթ իթմէսիյլէ, պիր ազ խաֆիֆլիք իթ-
մէքտէ տիր, տէտի։

Սըր Վիլիամսընն տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւմհասըլ
օլտու· պատէհու քէօր, «տէվամէթ» մանէասընտա էլի իյէ
պիր իշարէթ իթմէքլէ, Րօգամպօլ՝ իշպու իշարէթին մանէա-
սընը անլաեարագ, էլ եաղըեը էլինէ ալըպ, շու վէճհլէ տէ-
վամ իյլէտի։

19

Տօն Բամօն՝ թագրիպա ալթը այտան պէրու բէտէր օլ-
մուշ օլտուղու հալտէ, կէնճ գօնթէս Լուիզա տ'Ալվար,—
չիւնքի տօն Բամօն գրալ թարաֆընտան գօնթլուգ բաեէսի
վէրիմիշ տիր,— պիր գայ հաֆթա գատար վալիտէսինին
եանընտա գալմագ իւզրէ, մուվագգաթէն զէվճինտէն այրըլ-
մըշ, վէ այնի վագըթտա Իսբանիա գրալը հազրէթլէրի տախի
Մատրիտտէն էսգիւրիալա ազիմէթ իյլէտիկինտէն, միւչարի-
լէյհին մաեէթ զապիթանընտան պուլունտուգլարը ճիհէթլէ,
իքի գարընտաշլար գրալա ըէֆագաթ իյլէմիշլէր տէր, Գունլա-
րըն արասընտաքի իթթիհատ միւքէմմէլ օլուպ, ալէսսէվիէ իքի
էքիզին եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէթիյլէ պիրիպիրինի սէվ-
մէմէքտէ, վէ տիւգ՝ տօն Բամօնա պիւեիւք գարընտաշլըգ մու-
հապպէթի կէօսթէրմէքտէ օլմասընյլա, պու մուհապպէթ՝ սայքի
բէտէրանէ տինմէկէ լաեըգ կէօրիւլմիշ տիր։ Զանն իտէր-
սին քի տիւգ՝ բէտէրի օլմասընընը տօն Բամօնա ունուԹտուր-
մագ իսթէեիպ, պէլքի տէ, վալիտէսինին քէտէր ու էլէմին-
տէն նաչի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու տիւչիւնտիւքճէ, խաին
տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա բէք զիեաատ ինսաֆսըզճա
հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու միւլահազա իթմէքտէ պուլուն-
մուշ տուր։

Իքի գարընտաշլար էսգիւրիալատա այնի տաիրէտէ իգա-
մէթ իթմէքտէ օլուպ, գրալըն խըտմէթինտէն խալի օլտուգ-
լարը սաաթլարտա տաիրէի մէզքիւրէտէ իմրարը էվգաթ իթ-
մէքտէ պուլունմուշլար տըր, Տիւգ քիթապ օգուր, վէ տօն

Բամօն տա եա ըէսիմ չըզար եախօտ ուուզիգա իլէ մէշղուլ օլուը, վէ հէր իքիսի տէ տօնա Լուիզատան վէ չօճուգլարընտան պահս իտէրլէր իմիշ։ Պիր ադշամ տիւգ, ավա կիլթմիշ օլան գրալա րէֆագաթ իթմիշ օլտուղու սըրատա, տօն Բամօն, տաիրէսինտէ պուլունարագ, կէնճ զէվճէսինէ մէքթուպ եազմադըա մէշղուլ իքէն, պիր ասքեր քէնտիսինէ մէքթուպ կէթիրմիշ, վէ տօն Բամօն՝ իշպու մէքթուպուն իւզէրինտէքի եազը մէճհուլու օլտուղու ճիհէթլէ, քէմալը թէաճճիւպ իւզրէ ուէքթուպու աչմըշ տըր։

Մէքթուպուն զիյրի՝ «Սան-Ճէրօնիմօ պահ բաբասը տօն Պազիլիօ» տէյի իմզա իտիլմիշ տիր։

Սէն Ժէրօմ՝ էսգիւրիալտան իքի ֆարսախ ուզագտա քիւչիւք պիր գասապա տըր։

Մէքթուպուն մէալի պէր վէճճի աթի պուլունմուշ տուր։

«Տօն Բամօն,

«Ախիրէն Քիլիսէնին տօն վազիֆէլէրինի իճրա իթմիշ օ-
«տուղում վէ անճագ պիր գահ սահաթըգ էօմրիս գալմըշ
«օլտուղունու կէօրտիւկիւմ իհթիեար պիր ասքեր՝ էօյիւմ
«եահթաղընտա քէնտիսինէ կիլթմէնիզի րէճա իտիեօր։ Իամի՝
«եակօ Բէրէզ տիր, վէ սիզէ մուհիմմ պիր սըրը պէհան ի-
«տէճէկինի իֆատէ իյլէեօր։»

Տօն Բամօն, մէրգում ասքերէ խիթապէն,

— Սիզէ պու մէքթուպու քի՞մ վէրտի, տէյի սիւալ իլիմիշ տիր։

— Ախիր պիր քէօյլիւ, վէ ճէվապընա պէքլէեօր։

— Բէք էյի։

Օն տագըդա ասնրա տօն Բամօն պիր աթա սիւար օլարագ քէօյլիւ իւէ պիրլիքտէ կիլթմիշ, վէ պիր սահաթ ասնրա Սէն-Ժէրօմուն սէֆիլ պիր քէօյիւնտէ բէք ֆագիրճէ պիր գուլիպէե վասըլ օլունարագ, տէրունինտէ, ֆիլվագը էօյիւմ բատտէսինտէ պիր իհթիեար պուլունտուղու կէօրիւլմիշ տիր։

Ախիրը եաչըրընտա օլան պու խասթանըն եանընտա մէքթուպու եազմըշ օլան պահ բաբաս օթուրմուշ, վէ խասթա ֆէվգէլատէ զաիֆլիկինէ րաղմէն, գուվվէի ագլիեէսինի զայֆ իթմէմիշ օլտուղունտան, տօն Բամօնուն իւզէրինէ զաեէթ ատքին պիր նազար իւէ,

— Պիր տամյա սու՝ տիկէր պիր տամյա սուեա պէնզէտիկի կիպի, սիզտէ բէտէրինիզէ պէնզէեօրսունուզ։ Պու բէք զարըպ հալ տիր, տէմիշ տիր։

Տօն Բամօն, իհթիեար ասքէրին եահթաղը եանընտա օթուրուպ, էլինի թուխմուշ, վէ օլվագըթ խասթանըն պիր իշարէթի իւզէրինէ, պահ բաբաս իւէ եահթաղըն եանընտա օթուրմուշ օլան իքի գատընլար օրտտան չէքիլմիյլէր տիր։

Իհթիեար չու եօլտա քէյամա աղազ իյլէմիշ տիր։

— Տօ՛ն Բամօն, պէն թէրքի հաեահթ իտիեօրում, վէ տահա էրքէն իֆչա իթմէքլիկիմ լազըմ կէլէն պիր սըրրը գօրգումտան վէ զահֆէթիմտէն նաչի սէօյլէմէմիշ օլտուղումա նատիմիմ. լաքին տօն սահաթըմտա արթըգ թէրէտտիւտ իթմէտիմ, վէ պիր ան էվվէլ պուրահա կէլմէնիզի րէճա իյլէտիմ։

— Տիմէք օ սըրը պանա աիտ տիր։

— Էվվէթ. չիմտի պէնի տինլէյին. պէն՝ բէտէրինիզ եիւզ պահը տօն Իէտրօ տ'Ալվարընն գօմանտասը ալթընտա չալըշմըշըմ տըր։ 1809 սէննէսինտէ Սալլանտրէրա չահթօսունու միւտտաֆտա իթմիշ օլան ասահքիրի մուհաֆազատան պուլունմագ-տա իտիմ։

— Էվվէթ, բէտէրիմտէ օրատա վէֆտաթ իթմիշ տիր։

— Ֆագահթ բէտէրինիզին նէ սուրէթլէ վէֆտաթ իթմիշ օլտուղունու պիլի՞եօրմուսունուզ։

Տօն Բամօն սարսըլարագ,

— Խա՛յր, հալպու քի ագլընա ճինննէթ կէլմիշ օլտուղու պիր սըրատա, եախօտ կիճէ վագթը եանըշ պիր ատըմ ալմագա, մէթէրիսլէրին թէբէսինտէն տիւշմիւշ, վէ վէֆտաթը պիր գահ նէթիճէսի օլտուղու րիվաեէթ իտիլմիշ, տէյի պէհան իթմիշ տիր։

Իմթիեար ասքեր՝ պաշընը սալաեարագ չէօյլե ճէվապ վէրմիշ տիր.

— Խա՛յր, բէտէրինիզ գաթը խոյմիշ տիր.

— Գա՞թըմը խոյմիշ տիր. գաթիլի քի՞մ տիր.

— Տո՛ւրունուզ, պիր ազատան անլարընըզ. Պիր կիճէ իքի քիչի պէնիմ գուլուպէմին էօնիւնաէն կէչմիյէր. Պէն օլ էանաատ մէթէրիս իւզէրինատ նէօպէթատ իտիմ. Օ իքի ատէմլերատէն պիրի բէտէրինիզ, տիկէրի տէ գաթիլի իտի.

— Լաքին իսմի՞, իսմի՞.

— Պիր ազատան սէօյլէրիմ. բէտէրինիզ էօնատէն, իմթիսալ քի ասլա չհւպհէսի օլմաեարագ եիւրիւեօրսուս, գիրա նէ՛ պիրի վէ նէ՛ տիկէրի արալարընտա պիր սէօզ պիլէ թէյէֆֆիւզ իթմէեօրլարտը. Պունլար, քէօբրիւ եէրինէ գուլլանըլան տէօչէմէնին իւզէրինէ վասըլ օլսուդլարընտա...

— Էվվէթ, խաթըմա կէյիեօր, օրասը տար պիր տէօչէմէ իտի.

— Իչթէ օրատա կէլտիքլէրինատ, պէնատէն խայրի ուզադլանմըշ օլսուլար. կիճէ տէ գիեատէճէ գարանլըդ օլսուդունտան, նէ վագը օլուպ օլմատըդընը էեիճէ կէօրէմէտիմ, ֆագաթ գաթիլին բէտէրինիզէ խիթապէն, «տո՛ւրունուզ» տէտիկինի իչիթտիմ, վէ այնի վագըթտա պիր կիւրիւլթիւ դուհուր իտէրէք, բէտէրինիզ կիրտասպա տիւշմիշ տիւը. Ազ սօնրա գաթիլ՝ ֆիթուրսուզճա գարշըմտան կէչիպ, շաթօտա ավտէթ իթտի.

Ցօն Բամօն՝ էօլիւմ բատատէսինատ պուլունան խասթատան տահա զէեատէ լէհճէսի օլարագ, — Նէ՛ տէհչէթ, լաքին օ ալշագ քի՞մ իտի.

— Սապը իտին, սապը իտին. պիր ազատան հէր չէյի անլաեաճագընընը, Օ մէքրուհ ճինատէթի չիւպհէսիզ պէնատէն պաշգա քիմսէ կէօրմէմիշ տիր, վէ օն պէշ սէնէտէն պէրու իսէ, վագը օլան սիւքիւթիմտէն տօլատը, գալպիմ, ատէթա պիւեիւք պիր ճինատէթ իշլէմէքտէյիմ կիպի պէնի բահաթըզ իթմէքտատ տիր. Լաքին գաթիլ գուվվէթլի իտի. էկէր քէնտիսինի իթհամ իթտատ իտիմ, պանա ինանըլմաեաճագ իտի, պէլքի տէ գուրչունա տիղիլճէք իտիմ.

— Գուվվէթլի՞մի, ֆագաթ քի՞մ իտի.

Ասքեր՝ պիր իշարէթլէ Սան Ճէրօնիմօնուն պաշ բաբասընը ճէպլէ, խաչընը իսթէտիկինտէն, բահիպ խաչը վէրմիշ, վէ օլվագըթ խաասթա՝ տօն Բամօնա պագարագ էլինի խաչա ուզաթըպ,

— Շու խաչ իւզէրինէ վէ հագընտա պէնի մուհաքէմէ իտէճէք օլան ճէննապը Հագդըն գարշըսընտա եէմին իտէրիմքի, հագըգէթի հալի սէօյլէեօրսուս, տէյի պէեան իթմիշ տիր.

Ցօն Բամօն.. Պէն տէ սիզէ ինանըեօրսուս.

Օ գէման ճան վէրմէքտէ օլան խաասթա, սօն տագըգալարընըն եագլաշմագտա օլսուդունու հիսս իլէ, քէնտի քէնտիեէ սօն պիր ճահտ իտէրէք,

— Եիւզպաչը տօն Բէտրօ տ'Ալվարընն գաթիլի՝ տիւգ տօն Բաէզ տը Սալանտարէրա տըր, տէմիշ տիր.

Ցօն Բամօն.. (քէմալը տէհչէթլէ.) Գարընտաչը՞մը.

. . . . . .

Կէնճ տիւգ տը Սալանտարէրա՝ էսգիւրիալա ավտէթինատէ, տօն Բամօն հագդընտա մալիւմաթ իսթէմիշ, վէ բաբասընն մէքթուպունու կէմիքրմիշ օլան սասքէր տէ, պիլտիկի մալիւմաթը թէպլիղատն սօնրա, մէրգուժուն Սան-Ճէրօնիմօեա կիթմիշ օլսուդու ճէվապընը վէրմիշ տիր.

Հէր նէ գատար տօն Բամօնուն զիքր օլունան ժահէլէ կիթմէսի ֆէվգէլատէ պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ, տիւգ՝ պու խապէրի ալտըգընտա միւթէէսսիր վէ ժահգուն օլմուշ տուր, Իմտի գրայըն նէզամինէ կիթմէմէիպ, քէնտի տահրէսինատ տօն Բամօնուն վիրուտինէ սապայըսըզըգտա պէքլէմիշ տիր. Նիհայէթէ մէրգուժուն, կիճէ վագթը մէզարտան չըգան էօլիւ կիպի զահէթ օլսուն պիր լէհճէ իլէ իշէրի կիրտիկինի տօն Բաէզ տիւգ տը Սալանտարէրա կէօրտիւկիւնատ, բէֆը սէտա իլէ բիւճաթ իտիպ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՞ օլմուշսուն գարընտաշըմ, տէյի սօրմուշ, վէ տօն Բամօն, սօղուգճա,

— Հիչ պիր չէյիմեօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրմիշ, վէ ադալարընտա աթիտէքի սուրէթատ միւքեալէմէ ճէրէեան իյլեմիշ տիր։

— Նէ՞րէտէն կէլիեօրսուն։

— Խաթըրլամանըզ լազըմ կէլէն պիր ատէմին սօն նէֆէսինտէ հազըր պուլունմագտան կէլիեօրում, տի՛ւգ տը Սալլանտրէրա։

Տօն Բամօնուն սուրէթի իֆատէսինտէն տիւգիւն ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ հէեէճան հասըլ օլուպ, պինապէրին միւէսսիրէն,

— Օ ատէմ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթմիշ տիր։

— Եակօ Ռէրէզ իսմինտէ իհթիեար պիր ասքէր տիր։

— Օ իսմի խաթըրլամագտա օլտուղումու գանն իսիեօրում։

— Քէնտիսի Սալլանտրէրա չաթօսունուն ասաքիրի մուսթահֆըզասընտան պուլունմուշ։

Տիւգ՝ Սալլանտրէրա իսմինի իչիթտիկինտէ պիւթիւն պիւթիւն չաշըրարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր, տէմիշ տիր։

Տօն Բամօն՝ կէօզէրի ֆէվգէլատէ բարլաեարագ,

— Իչթէ օ ատէմ, բէտէրիմին վէֆաթընը տէրխաթըր իթմէքտէ տիր, տէյի մուգապէլէ էյլէմիշ տիր։

Տիւգ սարսըլմըշ, վէ տիկէրի տէ չէօյլէ իլավէ իթմիշ տիր։

— Էվվէթ, բէտէրիմին նա՛սըլ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պիլիեօր։

— Պիլի՞եօր մու։

Տիւգ՝ տօն Բէարօ տ'Ալվարընն խէեալի գարշըսընա չըգըեօր զաննը իլէ ըիւճաթ իթմիշ, վէ տօն Բամօն իլավէթէն,

— Բէտէրիմին գաթլ իսիլմիշ օլտուղունու պիլտիքտէն պաշգա, գաթիլին տէ իսմինի սէօյլէեօր, տէմիշ տիր։

Պու սօն սէօզլէր՝ տիւգիւն պաշընա ատէթա եըլտըըմ իսապէթ իթմիշճէսինէ թէէսսիր իտիպ,

— Գարընտաշը՛մ... գարընտաշը՛մ... տէյի բէբէլէմիշ իսէ տէ, տօն Բամօն ճէվապէն՝

— Խայը, պէն գարընտաշընըզ տէյիլիմ... կէրի տուրուն գաթիլ, տէմիշ տիր։

Պու թապիր՝ տիւգիւն հիտտէթինի սօն տէրէճէեէ վարտրտրղընտան,

— Բէտէրինիզ պիր խաին իտի, տէյի մուգապէլէտէ պուլունմուշ տուր։

— Եալան տըր։

— Սահիհ տիր, վէ պէն սիզին նամուսսունուզու չէքէլէմէմէք, վալիտէյիզին նամուսունա խալէլ կէթիրմէմէք իչին քէնտիսինի թէսլէճ իթտիմ։

— Տիմէք, ա՛ղագ, բէտէրիմի գաթլ իթմիշ օլտուղունու իգրար իտիեօրսուն Նա՛։

— Տիւգ, գարընտաշընըն հիտտէթի գարշըսընտա քէնտի սօղուգ գանըըըղընը քէսպ իտէրէք,

— Էվվէթ, քէնտիսինի մահքիւմ իթտիքտէն սօնրա, թէսլէճ իթմիշ օլտուղումու իգրար իտէրիմ, տէմիշ տիր։

Տօն Բամօն էլինի գըըճընա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, էլտիվէնինի տիւգիւն եիւգիւնէ ֆըըլաթմըշ, վէ իֆատէէ աղազլէ,

— Սագըն քէնտինի, բէտէրիմին ինթիգամընը ալաճաղըմ, տէյի պէեան իթմիշ իսէ տէ, տիւգ՝ էլտիվէնի եէրտէն ալմամըշ, վէ սիւքիւնէթլէ,

— Տօն Բամօն, պէնիմ ճէսուր օլտուղումու պիլիրսինիզ, տէմիշ տիր։

— Սիզ, պիր գաթիլսինիզ։

— Տօ՛ն Բամօն, վալիտէմիզին մէզարը իւզէրինէ եէմին իտէրիմքի, սիզին իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ։

— Վալիտէմէ հագարէթ իթմէ ա՛ղագ։

— Էվվէթ տուէլլօ իտէճէեիմ, ֆագաթ բէտէրինիզ թէսլիմիէ իթտիկինիզ քիմսէնին։ սիզի նէ կիպի սիլինմէզ վէ պո-

գուլմազ պիր սուբէթաէ լէքէտաը իթմէք իսթէտիկլինի նագլ իթտիքաէն սօնրա իտէճէհիմ։

— Հիչ պիր չէյ տինլէմէք, հիչ պիր չէյ անլամազ իսթէմէմ, եալընըզ գաթլու թէլէֆ իտիլմիշ օլան քիմսէնին բէտերիմ օլմասը քեաֆի տիր, տէյիպ, տօն Բամօնըն հէման գըլըճընը չէքմէսինտէ, տիւգ ըչճա իտերէք,

— Ցօն Բամօ՛ն, գարընտաշը՛մ, սանա օլան մուհապպէթիմ նամընա, վալիտէյիզին, զէվճէնին վէ էվլատլարընըն նամընա տինլէ պէնի, տէմիշ, վէ Բամօն իսէ,

— Սիզ պիր ալչագսընըզ, վէ էօլիւմտէն գօրգուէօրսունուզ, տէյի մուգապէլէ իթմիշ, վէ տիւգ՝ աթըլան էլտիվէն գարշըսընտա պիլֆիլթուր տուրմասընտա, տօն Բամօն մէրգումուն իւզերինէ հիւճում իլէ, վէ ալչագ թապիր իտերէք, եիւզիւնէ պիր սիլլէ աշգ իլմիշ տիր։

. . . . . .

Օլ վագըթ տիւգիւն ագլը պաշընտան կիտերէք, վէ քէնտիսինէ վուրան էլ՝ գարընտաշընըն էլի օլտուղունու ունուտտըգ, վագը օլան Թահգիրին անճագ գան իլէ թէմիզլէնէպիլէճէկինի միւլահազա իլմիշ, վէ տօն Բամօն կիպի գըլըճընը չէքիպ, եէկտիկերինէ հիւճում իլմիշլէր, վէ չիտաէթլէ պիրիպիրինէ չաթըշմըշլար տըր։

Իքի տագըգա սօնրա իքի խասիմլերտէն պիրի եանի տօն Բամօն՝ հիչ պիր սէս չըգարմազ օլզըն, վէ հիչ պիր քէլիմէ իրտա իլմէքսիզին եէրէ սէրիլմիշ տիր, չիւնքի տօն Բաէգին գըլըճը՝ գարընտաշընըն գալգկահընա գատար սաբլանարագ, տէրհալ անըն իչինի պէթիրմիշ տիր։

. . . . . .

Տիւգ, ճիհանտա էն զիեատէ սէվտիկի քիմսէ, քէնտի գարընտաշը օլտուղու հալտէ, անըն նաշը գարշըսընտա պիւթիւն պիւլթիւն ագլը պաշընտան կիտերէք, օ կիճէնին գուսուր վագթընը պուտալա մագամընտա կէչիրմիշ տիր։

Պէլթի եիրմի տէգիա գըլըճընը քէնտի վիճուտինէ տէ սաբլամաեը Թաստիմ իլմիչ իսէ տէ, տօն Բամօնուն, պիր տուլ զէվճէ իլէ իչի եվլատ թէրք իլմիչ օլտուղու վէ պուլաըրըն պիր համիեէ միւհթաճ իտուկի միւլահազասը՝ քէնտիսինի օ Թաստվուրուն իճրասընտան կէրի տուրտուրմուչ տուր։

Սապահլաեըն էրքէն տիւգ՝ սէրաեա ազիմէթլէ, իսթիհալ իլէտիկի միւսաատէ իւզերինէ, քէնտիսինի գէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլունան գրալըն նէզտինէ գապուլ օլունտուգտա, տիզլէրինէ գաբանարագ, պէտպախթլըզընտան նաչի իրթիքեաըընա մէճպուր օլմուչ օլտուղու իչի գալիլ վագըասընը իդրար, վէ չու սէօզլէրի իլավէթէն պէեանէ իճթիհսար իլէմիչ տիր։

— Հաչմէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի, մէթպուլ մուֆախխամընտան զայրի հիչ պիր հաբիմիմ պուլունմատընը ճիհէթլէ, հազգը պէնտէկեանէմտէ ճահիլ օլան մուհաքէմէնին Թարաֆը հաչմէթանէլէրինտէն իճրասը՛լա, էկէր գապահաթլը իսէմ՝ իտամընըն, վէ էկէր պիտուչ իսէմ, պէրաէթիմին գարըրընը խսթիրհամ իլէմէք իւզրէ հուզուրը հաբիբանինգտէ տիզ չէօքմէեէ կէլտիմ։

Գրալ տախի ճէվապա աղազլէ,

— Տի՛ւգ տը Սալլանարէրա, աեաղա գալգընը, վէ այնընըզ աչըգ օլարագ գարշըմտա տուրուն, զիրա սիզ միւթթէհիմ տէյիլսինիզ, տէմիչ տիր։

Օն տէօրտինճի Լուինին Թօրնու պուլունան գրալ՝ տիւգինն ալինճէնագ բուհունու պիտիկինտէն, անը օլ վէճհլէ Թագտիր իլէմիչ տիր։

Ցօն Բամօն իլէ տիւգ չահիտսիզ օլարագ տուէլլօ իթմիչ օլտուգլարընտան, տօն Բամօնուն վէֆաթը սըրրընը գրալտան պաշգա պիլէն պուլունմամըշ տըր։ Իմտի գրալ, տիւգէ, «նաշը պու կինճէնէ գատար սագլաեընըզ, կինճ չաթօնուն կիզլի պիր մահէլլինտէ էսէրինի գայգ իտերիզ» տէմիչ, վէ արատան պիր այ կէչինճէ, տօն Բամօնուն խէֆի պիր միժուրիեէթլէ գրալ Թարաֆընտան Ֆրանսատա կէօնտէրիլմիչ օլտուղու

հալաե օրատա վէֆաթ իթմիշ իտուկի չաի օլմուշ տուր։

Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ խաին տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն վէֆաթը վագըասընը տուրէթի հագըգիէտե պիլմէտիկի կիպի, միւթէվէֆանըն տուլգէվճէսի տօնա Լուիզա տախի զէվճինին միւէլլիմ տուրէթտե վէֆաթընտան ասլա խապէրտար օլամամըշ տըր։ Լաքին վագը օլան իքի գաթլ մատտէսի տիւգիւն վիճտանընա բէք աղըր կելմէքտե օլուպ, օլ տագըգատան իթիւպարէն քէնտիսինի, էօքսիւզ օլմալարընա սէպեպ օլմուշ օլտուղու իքի էվլատըն համիսի վէ բէտէրի մագամընտա ատտ իլէ, տօն Բէտրօեու վէ տօն Ժօզէեի քէնտի էվլատը կիպի պիւեիւթմիշ, վէ էկէր իսմինի պագի սագլամագ արզուսինտե օլմասա, պիւթիւն սէրվէթինի անլէրէ թէրք իթմէք իւզրէ էվլէնմէքտէն պիլէ կէրի տուրմասը տէրքեար պուլունմուշ տուր։

Հալպու քի, պիր գաչ սէնէ սօնրա միրուրը զէման իլէ քէտէրի թէսկին օլտուղունտան, տիւգ, վալիտէմիլէ էվլէնմիշ, վէ արատան պիր սէնէ կէչինճէ պէն տիւնեատա կէլմիշիմ տիր։

Օլ վագըթի բէտէրիմ, իքի էքիզլէրտէն պիւեիւկիւնիւ եանի տօն Բէտրօեու պէնիմլէ էվլէնտիրմէկի հագրէթի իտա իւզրինէ եէմին իթտիկլինտէն, պէն, օն իքի եաշընտա օլտուղումտա, ըէտմէն նիշանլանտըմ։ Պունտան պաշգա բէտէրիմ, շաեէտ տօն Բէտրօ վէֆաթի իտէրսէ, տօն Ժօզէ իլէ էվլէնճէկիմի եէմին իթմիշ օլմասըյա, պու սօն եէմին՝ հաեաթընմը պէտպախթ գըլմաեա, վէ տօն Ժօզէեի ճինաեէթ թարիգինէ սէվգ իթմէեէ սէպեպ օլմուշ տուր։

. . . . . .

Գօնսէքսիօնուն էլէազըսընըն իքինճի գըսմը պուրատա խիթամ պուլուպ, Բօգամպօլ՝ օղումասընը քէսէրէք, սըր Վիլիամսա խիթապէն,

— Է՛յ ամճա, պու չէյլէր հագգընտա սէն նէ՞ տէրսին, տէյի սիւալ իթտի։

Պու արա քէօր եազմագ իսթէտիկինի իշարէթլէ անլաթտըղընտան, Բօգամպօլ՝ եազը թաշընը մէրգուժա վէրտի վէ օ տախի իւզէրինէ չու սըրալարը թահրիր իյլէտի։

«Պու կիպի սըրրլարա վագըճ օլան՝ հէր հալտե մատմազէլ Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրանըն զէվճի օլմալը տըր։ Պու տագըգատան իթիպարէն օ կէնճ գըզա քէօր քէօրունա իթաաթ իթմէլիսին, անը տօն Ժօզէնին էլինտէն գուրթարմալըսըն, վէ քէնտիսինէ գուրթարընճը մագամընտա կէօրիւնմէլիսին։»

Բօգամպօլ, էլէազըսընը թէքրար ալարագ,

— Պէն տէ պու էֆքեարտաեըմ։ Շիմտի պագալըմ չու ֆամիլեա օեունընտա րաքիպիմ տօն Ժօզէնին ըօլու նէ՞տիր, տէտի, վէ պատէհու օգումասընա տէվամ իյլէտի։

20

Տօն Բէտրօ վէ տօն Ժօզէ՝ պէնտէն եէտի եաշ պիւեիւք օլարագ եիրմի եէտի եաշընտա տըրլար։

Անլէր իյլէ պէրապէր կրընատ էեալէթինտէ պիւեիւտիւմ։

Վալիտէլերի տօնա Լուիզա՝ զէվճինին վէֆաթընտան օն սէնէ սօնրա վէֆաթ իթտի։ Ո թարիխտէ բէտէրիմ զաթէն էվլի օլտուղու հալտե, պունլարընն թէբպիեէսինի տէրիւհտե իտիպ, քէնտի եանընա ալտը։ Պէօյլէճէ կրընատտան իւչ ֆարասախ ուզագտա կրընատիէր իսմիյլէ միւթէսարրըֆ օլտուղումուզ շաթօսունտա պիրլիքտե պէշ սէնէ վագըթ կէչիրտիմ։

Ցօն Բէտրօ՝ ախլէադը հասկնէ վէ նէճիպէ իլէ ժուլթաբըֆ օլմասըյլա, պէչ սէնէ էվվէլ քէնտիսիյլէ նիշանլանտըմ, վէ զաթէն օլ վագըթտան սէրի պէրիպէրիմիզի սեվմէքտէ իտիք։ Ցօն Բէտրօնուն զէվճէսի օլաճաղըմ խիւլեան յաթիֆէսիյլէ իւչ սէնէ եաշատըմ։ տօն Փօղէ իսէ, պու կիւնքի կիւն իրահեէ էթտիկի ախլէագընը, եանի ճէպպար, ժէրհամէթսիզ վէ հարիս օլտուղունու օլ ղէմանտան կէօսթէրտի։ քէնտիի տօն Բէտրօտան քիւչիւք ատտ իտիւմէքտէ օլմասըյլա, պիւեիւքլիւք հագգընը հաիզ օլմամասընտան տօլաէը գարընտաշընը չէքէմմէմէքտէ իտի, վէ ժէրդում ալէյհինտէ բէք չաբուգ պուղղ ու ատտավէթի հիսսիեաթը կէօսթէրտիքտէն պաշգա, նիհաեէթ պիր ճինաեէթէ տախի ալչագճասընա իրթիքեապ էյլէմէեի թասմիմ էթտի։

Շէօյլէ քի էճնիյեէթլի վէ սահիպի իսթիգամէթ օլան տօն Բէտրօ՝ գարընտաշը հագգընտա մուհապպէթի սամիմի կէօսթէրտիկի հալտէ, տօն Փօղէ իսէ, չօգ տէֆա ալղընտան տէհշէթլի թէհտիտլէր չըգարմագտա իտի։ Լաքին քէնտիսի ֆիթրէնէքեար օլմասըյլա, բէտէրիմին միզաճ ու թապիեաթընա կէօրէ տավրանմագտա, վէ տիւնեատա եալընըզ պիր շէյտէն, եանի տօն Բէտրօտան քիւչիւք սաեըլմասընտան նաչի միւթէէսսիֆ օլտուղունու, վէ պու թէէսսիֆիւ տէ, տօն Բէտրօնուն, իսթանիա գանունու ահքեամընճա սէրվէթի բէտէրանընըն պիւեիւք գըսմընա հիսսէտար օլմասընտան, վէ բէտէրինին իւնվան վէ րիւթպէէրինի իչրաղ էթմէսինտէն նէշէթ էթմէկնիպ, էլլա պէնիմէ էվլէնէճէկինտէն նէշէթ էյլէտիկինի պէեան էթտի։

Պէն օլ վագըթ օն իւչ եաշընտա իտիմ, վէ տօն Փօղէ տէ եիրմի պիր եաշըընտա իտի։ Հէնուգ քիւչիւք պիր գըզ օլմամըշ պէրապէր, տօն Փօղէնին, գարընտաշը ալէյհինտէ կիդիլի պիր պուղղ ու ատտավէթլէ ժուլթաասըֆ օլտուղունու անլամընշ իտիմ։ Պիր ադշամ կըընատիէը շաթօսունուն պաղչէէրինտէ եալընըզճա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլտիք։ Ցօն Փօղէ էլիմի թուրթուպ,

— Ագիզէմ Գօնսէբսիօն, սիզի սէվմէքտէ օլտուղումու պէլիմիսինիզ, տէտի։

Պէն տէ կիւլէրէք, — Գարընտաշընըզըն նիշանլասը օլտուղումու, վէ անընլա էվլէնէճէկիմի ունուտաճաօլմասունուզ, տէյի սօրտում։

— Օ իդտիվաճ հէնուզ իճրա օլունմամըշ տըր։

— Լաքին տօն Բէտրօ պէնի սէվէր, պէն տէ քէնտիսինի սէվէրիմ։ Պէն օն պէչ եաշընտա, օ տախի եիրմի իւչ եաշտարընտա օլուրսադ էվլէնէճէեիզ, տէյի տէվամ էթմէմիմ։

— Գօնսէբսիօն, սիզէ պիր ֆէնալըգ եաբմադըղընըմը իսթէմիսինիզ։

— Հա՞նկը ֆէնալըգտան պահս իսթիօրսունուզ։

— Պէն նէ՞ սէօյլէմիկիմի պիլիօրում։ Սիզ պաննա, տօն Բէտրօ իլէ էվլէնմէնէճէկինիզ հադգընտա եէմին իտին։

— Լաքին սիզ ժէճնունսունուզ, տէյի քէմալը թէճաճճիւպլէ տէմիմ։

— Իհթիմալ տըր, ֆադաթ պէն անը թահդիր իտէրիմ, վէ սիզի տէ սէվէրիմ։

Ցօն Փօղէ, պու սէօզլէրի սէօյլէմիկի զէման միւտհիշ պիր թասվիր քէսպ էթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինտէն գօրդուպ ֆիրար էթտիմ, վէ էկէր պէնի թէքրար թասադիպ իտէճէք օլուրսա, հէր չէյի բէտէրիմէ իդրար էթմէկէ գարար վէրտիմ։ Լաքին օնտան սոնրա տօն Փօղէ պաննա աչգ ու մուհապպէթինտէն պահս իթմէեիպ, օ կիւնտէն իթթիպարէն պէնիմ հադգըտտա պարիտանէ պիր հիւրմէթ կէօսթէրտիկի հալտէ, տօն Բէտրօեա տա մուհապպէթ իպրաղ էյլէմէքտէ իտի։

Հէնուգ բէք կէնճ վէ սաեէտիլ օլտուղումտան, տօն Փօզէնին չիւպհէ իտէմէգ իտիմ։ Իմտի հադգըմտա վագը օլան հարէքէթինի՝ ճէհաեէթ վէ գըզգանճլըգ հիսսինին պիր արա քէսպի չիտտէթ էթմէսինէ խնանատ իլէ, մուախխարէն թէֆէքքիւր վէ միւլահազա սաեէսինտէ իւլահը նէֆս էթմիշ օլտուղունու զանն էթտիմ։ Պունտան պաշգա տօն Փօզէնին պանա

մուհապպէթի օլմաեըզ, օ պէնիմճիհաղըմա, բէտէրիմին վէրա-
սէթինէ կէօզ տիքմիշ իտի. չիւնքի բէտէրիմ՝ պիր էրքէք
եվլատա մալիք օլմագըզդ իւմիտինատէն ձարիղ կէլմէսինատէն
պէրու, իսմինի վէ իւնվանըընը տամատը օլաճագ զաթա ինթի-
գալ իթմէկի տիւշիւնմիւշ իտի:

Կըընատիէը պաղչէլերինատէքի թէսատիւֆիւմիւզատէն պիր
սէնէ սօնրա տօն ժօղէնին ճիատէն հագդըմտա մուհապպէ-
թի պուլունմատըղընա իսքեաթ օլտում: Ճէօյլէքի տօն Բէտ-
րօ՝ զաեէթ տինտար վէ հիւանի ախլէագլա մուխթասըֆ պու-
լունտուղու հալտէ, տօն ժօղէ, սէֆարէթէ միւխթէալլիդ պիր
ադմուրիեէթ տէրիւհատ իթմիշ օլան բէտէրիմին ղայպուպէ-
թինատէն պիւլիսթիֆատէ, Կըընատտա, ախլէագը պօղուդ չէօհ-
րէթինի գազանտը:

Կըընատանըն աթիդ Մօր սիւսիէսինատէն նէչէթ իթաթ-
կինի ըիվաեէթ իթմէքտէ պուլունան պիր չինկեանէ գարը-
սըլմա բապըթաի աչըգպազանէսի օլգատար չաի օլտու քի,
պիչարէ վալիտէսի պիւէ ադրդուժա, մուվազգաթէն Կըընատը
թէրքէլէ, Մատրիտ կիթմէսինի էմր իլէտի, լաքին տօն
ժօղէ, վալիտէսինին հուզուրընտա տիդ չէօքերէք, պունտան
պէօյլէ ադգիւր չինկեանէ գարըսընը կէօրմէեէճկինէ եէմին
իտերէք, Կըընատիէր չաթօսունտա գալտը, վէ պիր գաչ այ
պու վատընը թուրթուպ, չինկեանէ գարըսընտան քեամիլէն
ձարիղ կէլտի: Լաքին կիղիճէ ադգուրէեի կէօրմէսինէ տէ-
վամ իտիպ, հաթթա պէտպախթըղըմտան նաչի պու միւ-
լազաթլարտան պիրինտէ պէն տէ հազըը պուլունտում:

Կըընատիէը չաթօսու՝ էսկի Մօրլարըն ուսուլը միյմարի-
սիյլէ վէ տէօրթ թարաֆը պաղչէլեր իլէ մուհաթ օլարագ
կիւղելճէ ինչա իտիլմիշ օլուպ, բէննէրէլերինատէն պագըլտը-
ղընտա, ուզագտան Ալհամդրանընը գուլէլերի վէ թապեալարը
միւշահէտէ օլունուը իտի:

Պաղչէլերին ուճունտա սահրա թարաֆընտա եէչիլլիքտէն
եաբըլմըշ պիր քէօշք պուլունուպ, տօն ժօղէ՝ չինկեանէ գարը-
եա պէքլէմէք իւզրէ հէր ագշամ օրաեա կիտէը իտի:

Նիկարա իսմինտէ օլան պու չինկեանէ՝ զաեէթ կէնճ վէ տիկեր օլուպ, Մատրիտ, Կըընատ, Սէվիլ վէ Գատիքս չէ-
հիրլերի զէնկինլերի վէ իւնվան ու բիւթպէ սահիպլերի թա-
րաֆընտան հագդընտա ֆէվգէլատէ իլթիֆատ կէօսթէրիւ-
միշ իտի: Մէզպուրէ Կըընատտա տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէ-
չիրմէքտէ օլուպ, ֆալճըլըգ իտէն վալիտէսիյլէ, պէլլի պաշը
սէնատէլարը օլմաեըպ, Կըընատ չէհրի ճիվարընտա իճրատ
չեգավէթ իտէն պիր էշգըեա ֆըրգասընա մէնտուպ օլտուգ-
լարը պէյն էլ խալգ ըիվաեէթ օլունան իշ նէֆէր կէնճ վէ
գուվվէթլի գարընտաշընտան միւրէքքէպ օլան ֆամիլեասը յ-
լա պիրլիքտէ պիր գօնագտա իգամէթ իթմէքտէ, վէ քէնտի-
սինի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլունան տօն ժօղէ իլէ պու-
լուշմագ իւզրէ հէր կիճէ մուայեէն մահէլլէ կէլմէքտէ իտի:

Գարընտաշլարը, մէզպուրէեէ ըէֆագաթ իտիպ, օրատա
վագը պիր տաղըն էթէյինտէ պէքլէրլեր իտի:

Տօն ժօղէ, մէրգուժէեի գապուլ իչին քիւչիւք պիր գա-
բու աչարագ, Իէչիլլիքլի քէօշկէ կէօթիւրիւր, վէ պագը տէ-
ֆա, չաթօնուն ըշըգլարը սէօնտիւրիւլտիւկիւտէ, պաղչէ-
լերտէ կէզինիր իտիլեր:

Իմտի պիր կիճէ, վագըթ խայլի կէչմիշ օլտուղու հալտէ,
վիճուտճա հիսս իթտիկիմ պիր ըահաթսըզլըգ իւզերինէ, եա-
թաղլմտան գալգմաեա մէճպուր օլտում, վէ պիր ազ հավա
ալմագ իչին իհթիեաճ հիսս իթտիմ: Օգոստոս այը օլուպ,
հավա զաեէթ սըճագ վէ ասիւման պուլութլու իտի: Պիր ման-
թօեա սարըլարագ պաղչէեէ էնտիմ, վէ պէնտէն զայրի քիմ-
սէ պուլունմատըղընա գանմըշ օլարագ, պիր աղաճըն ալթըն-
տա օթուրտում: Օլ էանատէ եարը կիճէ իտի:

Պիր գաչ տագըգատան պէրու օրատա պուլունտուղում
հալտէ, պագը քէսիք սէսլեր վէ գումրուն իւզերինտէ աեագ
սէտասը իչթիտիմ: Գօրգտում, վէ գըմըլտանմագաըզը վէ
տիթրէեէրէք գալագալտըմ: Ամըմ սէսլերի կիթտիքճէ եագ-
լաշտըղը կիւպի, կէօրիւշմէք սէտալարը տախի կիթկիտէ աչի-
քեարէն իչիտիլմէեէ պաշլատը: Սէսլերտէն պիրինին տօն ժօ-

գէնին օտուղունու թանըտըմ, ֆագաթ մուսահիպինին սէ-տասընը թանըեամատըմ։

Պէլքի աեռագա գալդարագ, թահդըդը մատաէ գըմիըննա իլէրլեեցէք իտիմ, ֆագաթ անը վահիտաէ տիկէր պիր սէ-տա իչխիտիմ քի, պունուն պիր գատըն սէտասը օտուղունա գաթան չիւպհէ իթմէկտիմ։

Մ'էրագ վէ միւպհէմ պիր էնտիչէ՝ պիւա հարեքէթ վէ ա-ղաճըն տալըարը արգասընտա տահա գիեատէ սիբէրլէնմէեէ պէնի սէվգ իթտիկէրը։

Ադըմնար վէ սէօլէր եագլաչտըղընտա, չու մուհավէրէ-նին ճէրէեան իթտիկինի իչխիտիմ։

— Իչտէ պէօլէ տօն ֆօղէ, սեվկիւլիւմ, հէր նէ գատար սէն, գարընտաչըն իլէ էքիղ օտարագ տօղմուչտուն տուր, ֆա-գաթ պիրատէրին տօն Բէտրօ՝ գէնկին վէ իւնվան տահիպի օ-ղաճագ, վէ տիւգ տը Սալվանտէրրանըն հալիղ ատալէթ գը-ղըչտա էվլէնտիկի հալտէ, գաիմբեաէրինին տէ էվլադը վէ իւնվանլարը քէնտիսինէ ինթիգալ իտէճէք տիր։

— Նէ՛ չարէ։

— Վէ սէն տէ ֆագիր, պիւա իւնվան վէ պիւա սէրվէթ գալաճագտըն։

— Էվվէթ։

Պու արա մէրդումար թա եագընըմտան կէչտիքլէրինտէն, նէֆեսիմի զագաթ իթմէկէ մէճպուր օտամ։

Զինկեանէ, իսթիհզաբեարի պիր սէտա իլէ,

— Սէն տօն Բէտրօեու սէվճ՛րմիսին, տէտի։

— Պիւաբիս թահդիր իտէրիմ։

— Էզճան ու տի՛լմի։

— Էվվէթ, էզճան ու տիլ։

— Լկէր էօլիւրսէ, աղլաեաճա՞գմըսըն։

— Ադա։

Իչխէ իչխիտիկիմ սէօզլէր պունտան իպարէթ իտի։

Մէրդումար իայլի ուզագլանտըդլարընտան, սէօզլէրինի իչխիտէդ օտամ։ Պունլար պաղչեկի տէվր իթտիւէր, վէ թէք-

բար եանըմտան կէչտիլէր։ Օլէմնատէ պէն, գըմըլտանմաեա-րագ, էէրիմտէ տուրմուշ օտուղում կիպի, տօն ֆօղէնին՝ գարընտաչընըն վէֆաթընը սորղուլէտիկինի իչխիտիկիմտէն պէրի տէ տէհչէթ իչինտէ պուլունուեօրտում։

Իքինճի տէֆա եագընըմտան կէչտիքլէրի սըրատա տօն Բէտրօտան պահա իթմէէիպ, անճագ չինկեանէ չէօլէ սէօյ-լէմէքտէ իտի։

—Պու խասէթլիք՝ կիւնլէրիմիզտէ սայքի մալիւմ տէյիլ տիր, Ադրիդատա, Ֆաստա վէ Սէնէկալտա էմնալինէ բէք նա-տիրէն թէսատիւֆ օլունուր։

— Մուհլի՞ք մի տիր։

— Մուհլիք վէ միւտհիչ տիր։

— Իսմի նէ՞ տիր։

— Ինսանը եավաչ եավաչ չիւրիւտիւր։ չէօյլէքի չէհրէ, տօտագ, պուրուն վէ տիչի չիւրիւթտիւքտէն սօնրա, կէօղ-լէրի սէօնտիւրիւր, վէ նիհաեէթ պաղըրսագլարա սիրա-եէթ իտէր։ Պու իլլէթէ տիւչար օլան պիչարէ՝ կիւն պէ կիւն սաաթ պէ սաաթ մահվ օտուղունու կէօրիւր։

— Իլաճը եօ՞ղ մու տուր։

— Ադա իլաճը եօղ տուր։

— Պու իլլէթէ տիւչար օլան տահա գա՞չ սէնէ եաչա-եապիլիր։

— Իչի պիլիր։ Պաղէն իլը սէնէնին խիթամընտա, պաղէն տէ պիր գաչ սէնէ զարթընտա թէրքի հաեաթ իտէր։ Լաքին տէհչէթլի ալէամէթլէրի, չօղ տէֆա պիր այ սօնրա նիւմա-եան օլուր։

Մէրդումար թէքրար ուզագլանտըդլարընտան, հիչ պիր չէյ իչխէմէտիմ։ Լաքին իւչիւնճի տէֆա օլարագ պանա եա-գըն կէչտիքլէրինտէն, տօն ֆօղէնին չու եօլտա իֆատէի մէ-րամ իթտիկինի իչխիտիմ։

— Պու իլլէթ պուլաչը՞գ մը տըր։

— Էվվէթ։

— Նա՞սըլ պուլաչագիլիր։

— Թէնինէ տօգունմադլա, նէֆէսինի ալմադլա։

— Տիմէք պու խասթէլիկէ տիւչար օլան քիմսէ, պիր տիկէրինին տօտադլարընը պուս իտէրսէ, խասթալըղը օնա վէրիր։

— Պունա լիւզում եօգ տուր։ Սանա սէօյլէեօրում ազիզիմ, գարընտաշլարըմ իչի այ էվվէլ Աֆրիդատան՝ պու խասթէլիկէ տիւչար օլմուշ պիր արապ չօճուղու կէթիրմիշլէր տիր։

— Էվվէթ։

— Շիմտի օ չօճուղուն եիւզիւնէ պալմօմուտան եախօտ չամսագըզընտան, եաղլը վէ սիւնկէր կիպի պիր մատտէտէն եաբըլմըշ պիր մասքէ գօնուլսա, վէ պիր գաչ սաաթ պու մասքէ եիւզիւնտէ պըրագըլսա, անտէն սօնրա պիր տիկէրինին եիւզիւնէ վազ իտիլտիկինտէ, անինտէ իլլէթին սիրաեէթ իտէճէկինտէ չիւպհէ օլունամազ։

Մէրգումլար իչիւնճիւ տէֆա ուզագլանտըլար, վէ միւքեալէմէլէրինին նէ կիպի էսրարլի մանէֆասը օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ անլաեամտըմ։ Մուախխարէն տօն ժօզէնին՝ պաղչէլէրին քիչիւք գաբուսունա տօղրու էնտիկինի, վէ պատհու արալարընտա պուսէ ալընըպ վէրիլտիկինի իչիթտիմ։ Ջինկեանէ այնի վագըթտա օրատան մուֆարագաթ իթտի։

Պէն տէ շաթօեա ավտէթ իթտիմ, ֆագաթ օ կիճէսի ուեումատըմ։ Տօն ժօզէնին միւտհիչ թասավվուրլարընը տէրք իթմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրտում, վէ լաքին հէնուզ օլպապտէ գաթի պիր էֆքեար հասըլ իթմէզտէն էվվէլ սապահ օլտու։ Ֆէնտի քէնտիմէ, հիսսիեաթ վէ միւլահազաթըմը խէեալի ատտ իթմէկէ պաշլատըմ։ Տօն ժօզէ գարընտաշընը գըսգանապիլիր, հաթթա անը թահգիր տախի իտէպիլիր, ֆագաթ անըն գաթիլի օլապիլի՞ր մի տիմէքտէ իտիմ։

Պունունլա պէրաբեր նիշանլըմը կիտիպ պուլմաեը վէ հէր իչիթտիքլէրիմի քէնտիսինէ պիլտիրմէկի տիւշիւնմէքտէ իքէն, բէտէրիմտէն պիր մէքթուպ ալընտը։

Ագատմաճ պէեան իթմիչ օլտուղում վէճհէ, տիւգ տը Սալանտրէրա տիբլօմասիճ մուհիմմ պիր մէմուրիեէթ, եանի Ալմանիատա սէֆարէթ վազիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիչ օլուպ,

վալիտէմէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպտա սէֆարէթ սըր քիթապէթինէ թայեին իթտիրմիչ պուլունտուղու տօն Բէտրօնուն քէնտի նէզտինէ կիթմէսինի պէեան իլլէմիչ իտի։

Տօն Բէտրօ բէտէրիմի սէվէր վէ օնա հիւրմէթ իտէր իտի։ Իմտի բէտէրիմին արզուլէրի քէնտիսի իչին էվամիր գապիլինտէն օլմասըլյա, օ կիւնիւ կիթմէք արզուսինի իզհար իլլէտի, պէն տէ պու ազիմէթի՝ նիշանլըմիչին ճէնապը Հագգըն պիր լութֆու ժագամընտա թէլագգը իթտիմ։

Պու սուրէթլէ տօն Բէտրօ կիթտի, պէն տէ վալիտէմ վէ տօն ժօզէ իլէ եաընըզ գալտըմ։

. . . . . .

Աբատան պիր սէնէ կէչիպ, հէյեէթի վիւքէլա թէպտիլ օլմագլա, բէտէրիմ՝ տօն Բէտրօ իլէ պիրլիքտէ պիր ագչամ կըընաատիէրէ վասըլ օլտուլար։

Տօն ժօզէ՝ գարընտաշընը ֆէվգէլատէ տսարը թէվէճճիհ վէ մուհապպէթլէ գաբշլաեըպ, քէնտիսինի թէքրար կէօրմէսինտէն տօլաեը իզհարը մէսէրըէթ իլէտիկի կիպի, պիր սէնէ ղայպուպէթինտէն նաչի տախի բէք զիեատէ քէտէրէ տիւչար օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնտիւ։ Պիր սէնէ գատար վագըթ կէչմիչ օլտուղու ճիհէթլէ, չինկեանէ գըզը իլէ տօն ժօզէ պէյնինտէ վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմէեի ունութմուշ իտիմ։ Պունտան գաթինազար օ գատըն տա կըընատտան մուֆարագաթ իթմիչ օլուպ, իհթիմալ քի տօն ժօզէ տէ քէնտիսիսիլէ պիւթիւն պիւթիւն գաթը մուխապէրէ իթմիչ իտի։ Տիկէը թարաֆտան օն պէշ եաշընա պասթը գատմ իթմէքլիկիմ եագըն օլուպ, տօն Բէտրօ իլէ իզտիվաճըմըն իճրասը զեմանը բէք ուզագ տեյիլ իտի։

Տօն Բէտրօ ավա ֆէվգէլատէ մէրագը օլուպ, գարընտաշը տօն ժօզէ իսէ, ավտան ասլա խօշլանմազ իտի։ Տօն Բէտրօ հէր սապահ լըզմէթքեարըյլա պիրլիքտէ, պագէն տէ եալընըզ օլարագ վէ թիւֆէնկի ումուզունա ալարագ, մէմլէքէթիմիզտէ բէք քէսրէթլի օլան գըրմըզը քէքլիքլէրի վուրմագ

ւիզրէ կրընատիէրին ճիվարընատաքի տաղլարա կիտէը, վէ բէը չօգ տէֆա կէճ վագթա գատար ավ իլէ մէշղուլ օ. լուր իտի։

Իմտի պիր կիւն տօն Բէտրօ, օ կիւն իշին չանթասընա պազը էրզագ վազիլէ, տապահլաեըն էրքէն եալընըզճա հա. րէքէթ էթտի, լաքին ագշամ օլտու, կիճէ օլտու, տօն Բէտ. րօ մէյտանա չըգմատը։

Միւթատ օլան զէմանտա տուֆրաեա օթուրուլտուղունտա տօն Բէտրօնուն եէրի աչըգ գալտը։

Օլ վագըթ բէտէրիմ պազը կէօնա էնտիշէեէ տիւշար օ. լարագ,

— Ճիվարըմըզտա հայտուտլար թէօրէմիչ տիր, աճապա անլէրին բէնչէսինէ՞ մի տիւշտիւ, տէտի։

Տօն Ժօզէ տէ, կիւլէրեէք, — Օլամազ չէյ, տիր, պիր սէնէ. տէն պէրի տիր քի, եագընլարըմըզտա հիչ պիր սիրգամ վա. գըասը իշլիտիլմէեօր. հայտուտլար սէմթէրինի թէպտիլ էթ. միշլէր տիր, տէյի պէեան իլլէտի։

Պիր սաաթ տահա պէքլէնիլտի։

Պու միւտտէթ զարֆընտա պէն կէօնակէօն վէսվէսէլէրէ տիւշար օլմաեա, վէ չինկեանէ գարըընըն գարտաշլարը հագ. գընտա, հայտուտլար իլէ իշթիրաքլարը պուլունտուղունա տաիր պիր գաչ այ մուգատտէմ խալգ պէյնինտէ տէվէրան էթմիչ օլան շայեալարը, խոթէվէեէրէք խաթըրլամաեա պաշ. լատըմ։ Օ գարընըն տօն ժօզէ իլէ միւլագաթը տա պիրտէն պիրէ խաթըրմա կէլտիկի էանատէ, նակեահ գաբունուն չանը իշլիտիլմէքլէ, պիր քիմսէնին սէյֆիլէեէ կէլմիչ օլտուղու ան. լաշըլտը։

Տէրհալ, — Իշթէ օ տուր, կէլտի, տէյի նիտա իտիլտի։

Ֆիլվագը կէլէն տօն Բէտրօ օլուպ, մէրգում սալօնուն էշիկի իւզերինտէ միւշահէտէ օլունտուղունտա, լէհճէսի օլ տէրէճէ սօլկուն, բէնտիսի օլ տէրէճէ թագաթըգ վէ տէր. մանըգ իտի քի, ճիւմլէմիզ տէ թէաճճիւպ վէ տէհշէթլէ ըհ. ֆը սէտա իլլէտիլը։

Տօն Բէտրօնուն էսլապը երրթըլմըշ, վէ լէհճէսի իլէ էլ. լերի գանա միւլէմմա օլմուշ օլմասըյլա, չէտիտ պիր արպէ. տաեա թուխթուլմուշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

21

Տօն Բէտրօ՝ թագ աթօըզլըղընտան նաչի պիր քէլիմէ պի. լէ իրատ իթմէքսիզին օթուրտու, վէ սու իշմէք լուքթէտի։ Հալպուքի մէրգումուն եիւզիւնտէքի գան՝ անճագ պազը խաֆիֆ ճէրիհալարտան հասըլ օլմագտա իտի։ Նիհաեէթ պիր չարեէք սաաթ սօնրա քէնտինի պուլարագ, չու նագլի. եէթի իթտի։ — Կիճէ եագլաշմըշ օլտուղու պիր սըրատա, տաղտա եօլումու դայպ իթտիմ, վէ աղաճլարըն արասընտան չըգմագտա օլան պիր տիւմանը՝ պիր խանէ օճաղը տիւմա. նը գանն իլէ, օլ թարաֆա իլէրլէտիմ։ Լաքին էվ եէրինէ պիր քիրէճ ֆուրսունու կէօրտիւմ քի եանըեօրտու, վէ պու ֆուրսունուն էթրաֆընտա տախի եիւզլէրինի գարարթ. մըշ իւչ մէճհուլ քիմսէեէ թէսատիւֆ իթտիմ։ Պունլարա եօլումու սօրտուղումտա, «իսմին նէ՞ տիր» տէյի սիվալ իթ. տիլէր, վէ տօն Բէտրօ տ'Ալվար օլտուղումու թահգըգ իթ. տիքլէրինտէ, իշլէրինտէն պիրի իւզերիմէ հիւճումլէ, ֆէվգէ. լատէ գումվէթի սաեէսինտէ պէնի եէրէ եաթըրտը։

Պէն պունլարա գարշը ուղրաշմագ իսթէտիկլիմտէն, պէ. նի տէօյտիւլէը, եիւզիւմիւ եարալատըլար, խուսուսա իշլէ.

ֆատաթը մեզքիւրէեին նէ՝ թէքզիպ, նէ՝ տէ քէնտիսինի սիւքիւթէ ժիւգթէտիր օլամատըմ։ Օլվագըթ մերգում պանա, պիրի Սալամտրէրա չաթօսունտա վէ տիկէրի էսգիւրիալ չաթօսունտա վուգու պուլմուշ օլան իքի ճինաեէթի հիքեաեէ իթտի, վէ խի թամընտա,

— Իչթէ կէօրիւեօրսունուզ ա՛, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պիզ ֆամիլեաճա գաթիլիզ, վէ ֆարզ իտէլիմ քի, սիզին սէօզլերինիզտէ պիր տէրէճէ էսաս օլսա պիլէ, պունտան տօլայը պէնի թայեիպ իտէմէզսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Պէն երինէ քէնտիսինտէն նէֆրէթի իտէրճէսինէ պիր հալ կէօսթէրտիկիմտէ,

— Պէնի տինլէեին, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պագըննըզ նէ գարար վէրտիմ։ Բէտէրինիզ՝ քէնտի բէտէրիմին սըրրընա վագըֆ օլտուղումու պիլմէզ, վէ սիզ ճահիլանէ հարէքէթ իթմէտիքճէ, սօնունա գատար պիլմէեէրսիք, պէնի էվլատը թէսմիեէ իտէճէք տիր։ Ֆագաթ էկէր չինկեանէ գըզը հիքեաեէսինտէն պահա իտէրսէնիզ, վէ տօն Բէտրօեու էօլտիւրմէք իսթէմիշ օլտուղումու իտտիա իյլէրսէնիզ, քի պու տա սրրֆ պիր իֆթիրա տըր, չիւնքի տօն Բէտրօնուն սըհհէթի եէրինէ օլտուղու կիպի, թէսաուիֆ իթտիկի էշխասը մուգիրըէտէն կէօրմիշ օլտուղու թազեիդաէն տէ էսէր գալմամըշ տըր, էլհասըլ սիզին նախօշ րիվաեէթլէրինիզէ խիթամ վիրմէք իւզրէ, բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ բէտէրիմի գաթլ իթմիշ օլտուղունու խաթրընա պրագարագ, գալգինէ պիր խանչէր սաբահեաճաղըմ։

Տօն ֆօզէ պու սէօզլերի իրատ իթտիքաէն սօնրա աեաղա գալգտը, վէ ճէպրէն էլիմի թուԹուպ, ուԹանմատան էօբտիքաէն սօնրա օրատան սավուշտու։

Իչթէ պու ատէմ՝ գարընտաչընը գաթլէ իճթիհատ իթմիշ օլտուղու հալտէ, բէտէրիմին հաեաթընը գուրթարմագ իւզրէ, պէն սիւքիւթ վէ ճպուր օլտուրմ։

. . . . . .

քինտէն պիրի՝ պէնի թըրնագլամաեա ճահտ իթմէքտէ իտի, Իչթէ պու արա եիւգիւմէ սօղուգ պիր չէյ կէչիրիլտիկինի հիսս իթտիմ, պու սուրէթլէ կէօզլէրիմ վէ աղըրմ գաբանըպ նէֆէս ալամագ օլտուրմ։ Պայկընըզըմ կէչտիկինտէ, օ ատէմլէր գայպ օլմուշլար իտի, ֆագաթ պէն տէ կընընատիէրին գաբուսունտա պուլունտում։

Տօն Բէտրօ իչպու հիքեաեէեի պիթիլտիկինտէ, բէտէրիմ՝ կէօզլէրինի պանա աթԹ իլէ, ըէֆը սէտա իթտի, չիւնքի չինկեանէ գարընըն քէնտի մաշուգունա պէեան իթմիշ օլտուղումուզիրը մասքէնին պէտպախթ տօն Բէտրօ հադգընտա գուլանըլմըշ օլտուղունու անլատըղըմտան պաեըլմըշ իտի մ։

Սէքիգ կիւն սաեըգլաեարագ վագըթ կէչիրտիկիմտէ, տօն ֆօզէնին վէ չինկեանէնին իսթիֆէրինի, վէ մուհլիք մասքէեի անլաշըլմազ սէօզլէր իլէ սէօլէտիմ, Բէտէրիմ, վալիտէմ վէ տօն Բէտրօ պու սէօզլերտէն հիչ պիր չէյ անլաեամատըլար, ֆագաթ տօն ֆօզէ՝ մեգքիւր սըրրա վագըֆ օլտուղումու տէրք իթտի։

Պիր սապահ գաթիլ, եաթաղըմըն եանընտա եալընըգճա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, — Պէյարէ Գօնսէքսիօն, խասթալընըզ խայի աղըր օլտու, վէ սիզ սաեըգլամանըզ էսնասընտա պիր չօգ պարիպ չէյլէր սէօյլէտինիզ, տէտիկինտէ, «Տէֆ օլ չուբասան, գաթիլ» տէյի պաղըրտըմ, վէ քէնտիսի, պու թապիրիմի ճէրճ ու թէքզիպ չալըշտըղը սըրատա, — Պիր սէ-յի ճէվապ վէրտիմ, վէ քէնտիսի պանա, սէօյլէտիքլէրիմին նէ էվվէլ, կիճէ վագիթը, պաղչէտէ հէր չէյի իչթիտիմ, տէհէբ խէեալաթ օլտուղունու պէեանտէն սօնրա, — Պէն տէ սիզ պիր հիքեաեէ նագլ իտէեի՞մմի. սիզ պանա գաթիլ սիզ պիր հիքեաեէ նագլ իտէեի՞մմի. սիզ պանա գաթիլ սէօյտունուզ, ֆագաթ բէտէրինիզին, հէնուզ օն իւչ եաշընտա իքէն, տէտէմ օլան տօն Բէտրօ տ՛Ալվարը գաթլ իթմէյի՞մմիսինիզ, տէտի։

Պէն պու հիքեաեէեի սօյա պիլմէտիկիմտէն, տօն ֆօզէնին իֆատաթընտան օլգատար միւթէէսիր օլտուրմագ իւզրէ, պէն սիւքիւթ վէ ճպուր օլտուրմ։

Ցօն Բէտրօեան թագաւիդ իտէնլէր՝ չինկհանէ դարբնըն դարբնտաշլարը օտուղու մուհադդադ օլմազ լա պէրապէր, պիչարէ տէլիգանլը պու ճիհէթի ունութտու։ Պիր իքի այ կէչտի իսէ տէ, մէղքիւը զէհիրլի մասքէնին թէէսսիրի կէօրիւլմէտիկինտէն, պիր արա տօն ժօզէեի հադդսըզ եէրէ իթհամ իթմիշ օտուղումու զանն իթմէկէ պաշլամադտա իքէն, իւչիւնճիւ այրն սօնլարընտա տօն Բէտրօ թագաւիի նէչէլիլիկինի զայպ իտիպ, լէհճէսի թէտրիճէն սօտու։ Վէլհասըլ կիւնիւն պիրինտէ տօտադլարը չիշիպ մօրարտըղընտան, վէ էլէկտրիյէ աեադլարընըն բարմադլարընտա քէսկին օլարադ ազրը հիսս իթտիկինտէն, բէտէրիմ տէրհալ կրընատտան էն մէչհուր թագաւիպի ճէլպ իթտի։ Թագաւիպ՝ կէօրտիւկիւ ալէամէթլէրի քէք տէ պէեէնմէտի իսէ տէ, տօն Բէտրօեան չիւպհէտէ պրագմամադ իչին ուզուն ուզատիեէ չէյլէր սօրմատը։ Պիչարէ կէնճ իսէ, խասթէլիկին իչպու իլք թէէսսիրաթընտան քէք տէ ֆիւթուր կէօսթէրմէմէքտէ իտի։

Թագաւիպ՝ արիզ ու ամիճ լէտգիգտէն սօնրա, տօն Բէտրօնուն խասթէլիկի եալընըզ սրթմա օտուղունու անլաթտը, ֆագաթ բէտէրիմէ, խուսուսի օլարադ, մէրգումտան իւմիտ գալմամըշ օտուղունու, վէ իլէթին՝ ուեուզլու եուժուրճադ իտուկինի պիլտիրտի։ Պատէհու չինկհանէ դըզընըն վագը օլան իֆատէսի վէճհլէ, տօն Բէտրօնուն իչ տէօրթ սէնէ զարֆընտա տիրի տիրի չիւրիւեէրէք մահվ օլաճաղընը հէքիմ պէեան իթտիկինտէ, բէտէրիմ,

— Ֆագաթ պունա պիր իլաճ եօ՞գ մու տուր, տէյի սիւվալ իթտի։

Թագաւիպ տէ, — Խասթալըգ խալի իչէրիչէմիշ օտուղունտան, խա՛յր, հիչ պիր իլաճ եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Բէտէրիմ, տօն Բէթրօեա պու տէհչէթլի իլէթ նէտէն կէլմիշ օտուղունու պիլմէտիկի, վէ հէքիմտէ պիր թագըմ թախմինաթտա պուլունտուղու հալտէ, բէտէրիմ պէտպախթ կէնճին իչ նէֆէրը էշխասը մուզիրրէեէ թէէսատիւֆ իթտիկինի, վէ պունլար թարաֆընտան եիւզիւնէ պիր մապքէ կէ-

չիրիլմիշ օտուղունու պիրտէն պիրէ խաթըրլաեընճա, թա պիպ օլվագըթ, պու իյզահաթտան ֆիքրի աեըլարագ, իլէթին ոիրաեէթի պունտան նէչէթ իթմիշ իտուկինի անլատը։ Հալպու քի մէղքիւր ճինաեէթին սէպէպի՝ պէնտէն զայրի հէր քէս իչին մէճհուլ գալտը։

Օ ագշամը տօն ժօզէ, պանա խուսուսի օլարադ,— Ֆօնսէքսիօն, բէտէրինիզի սէվէ՞րմիսինիզ, տէտի, վէ պէն, նէֆրէթլէ քէնտիսինէ պագտըղըմտա, մէրգումտ թէհտիտամիզ պիր թարղ իլէ,

— Մատէմքի բէտէրինիզի սէվիեօրսունուզ, ուզուն միւտէթ եաշամասը իչին էլինիզտան կէլէնի տիրիղ իթմէեին, տէտի վէ պրագըպ կիթտի։

. . . . . .

Պիր միւտէթ տօն Բէթրօեա, ահվալը սրհհիէսինին վէխամէթի սէօյլէնմէտի։ Լաքին պիր վագըթ կէլտի քի, հադըգէթին կիզլէնմէսի գապիլ օլմատը։ Շու գատար քի մէրգումուն տէնիզ եագընընտա իգամէթի՝ իլէթին սիւրաթլէ իլերլէմէսինէ մանի օլաճաղը թըպպէն անլաչըլտըղընտան, տօն Բէթրօ Գատիքա չէհրինէ նագլ իտիլմէքլէ, մաեէթինէ իքի թապիպ թայեին դըլընտը։

Հարէքէթինտէն պիր կիւն էվվէլ տօն Բէտրօ՝ բէտէրիմ վէ տօն ժօզէ իլէ եալընըզ գալմագ իսթէեիպ, գամիլինին էլինի թուվթտուղու, վէ մուհապպէթլէ քէնտիսինէ պագտըղը հալտէ, բէտէրիմէ խիթապէն,

— Սէվկիլու ամճա, պիրատէրիմիզվէ Ֆօնսէքսիօնու սէվտիկիմի պիլիրսինիզ, տէտի։

Ցօն ժօզէ վէ բէտէրիմ տիթրէտիլէր։ Ցօն Բէտրօ՝

— Ֆօնսէքսիօն՝ հէնուզ ալէմին եիւզիւնէ պագապիլտիկիմ պիր զէմանտա նիշանլըմ իտի։ Շու սատթտա էօլիմիմ եագըն օտուղու ճիհէթլէ, սիզտէն պիր շէյ րէճա իտէճէեիմ, տէտի։

Բէտէրիմ՝ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարադ,— Սէօյլէ օզում,

տէյինճէ, տօն Բէտրօ, — Տօն ժօզէ պէնիմ վարիսիմ տիր, իմտի սէվկիւլիւ ամճաճըղըմ, պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա Գօնսէքսիօնու քէնտէսիյլէ էվլէնտիրմէկէ սէօզ վէրինիզ, տէտի։

Բէտէրիմ տախի ժահզունիեէթլէ, — Բէք էյի սէօզ վէրիրիմ, տէտի։

Տօն ժօզէ պու սըրատա գարընտաշընա ֆէվգէլատէ մուհապէթ կէօսթէրիրճէսինէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատը, վէ տօն Բէտրօ՝ հաեաթընը գուրթարմագ իւզրէ գարընտաշընըն քէնտի հաեաթընը ֆէտա իտէճէկինէ գանի օլաբաղ Գատիքսէ կիթտի։

Անըն կիթմէսինին իրթէսի կիւնիւ բէտէրիմ, պէնի եաընընա ալարագ, քէնտիսիյլէ եէկէնլէրի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան ահվալի նագլ իթտի։ Պէն, թէսկինի նագաթլի պիր հիտտէթ հիսս իյլէտիմ, վէ տօն ժօզէ՝ բէտէրիմի գաթլ իտէճէկինի թէհտիտ իտէրէք, ճինաեէթի վագըասը հագգընտա սիւքիւթիմի սաթըն ալմըշ իտի իսէ տէ, տէսթի իզտիվաճըմըն սաթըն ալմըշ օլմատըղընտան, — Խայր, խայր, տօն ժօզէ իւէ էվլէնմէք իսթէմէմ, տէտիկիտտէ, բէտէրիմ, — Ցագաթ գըզըմ, անըն իւէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր, տէյի ժուգապէլէ իյլէտի, վէ պէն թէքրար իտէրէք, — Լաքին պէն անը թահգիր իտէրիմ, տէտիկիմ հալտէ, բէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու վէ կէօզլէրինին եաշարտըղընը կէօրտիւմ, վէ պու սըրատա,

— Անըն իւէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր· գըզըմ, էօմրիւմիւն սըրընը վէ իզթիրապընը սանա հիքեաեէ իտէեիմ տէ սէն հիւքմ էթ տէտի։

Իշթէ պու սըրատա բէտէրիմ՝ գաթէն մախիմ օլան ուզուն վէ չայեանը թէէսսիւֆ հիքեաեէեի թէքրար իւէ, հաեաթընը զէհիրլէմէյէ օլան իւքի գաթլ վագըասընը իգրար, վէ պատէհու գարշըմտա տիզ չէօքերէք, պիչարե գարընտաշը տօն Բամօնուն էվլատլարը հագգընտա պու սուրէթլէ իյֆաի տէյն իթմէքլիկիմի ըէճա իյլէտի։

Նէ՞ եաբապիւիր իտիմ· իմտի տօն Ռէտրօնուն թէսլիմի

բուհ իթմէսինատէն սօնրա տօն ժօզէ իւէ էվլէնմէեէ բագը օլտում։ Պիր գաչ այ սօնրա բէտէրիմ՝ պագը ժուհիմմ իչլէր սէպէպիյլէ Բարիսէ կիթմէէէ մէճպուր օլտու։ Գըշը օրատա կէչիրտիք, վէ իւք պահարտա, շիմտիքի իգամէթ իթթիկիմիզ Պապիլօն սօգաղընտաքի օթէլի սաթըն ալտըգ։

Տօն ժօզէ Իսբանիատա գալտըղընտա, բէտէրլէրիմ արասընտա, օ ճանվէրտէն ուզագլանմըշ օլմամտան տօլաեը հիսս իթթիկիմ մէսէրրէթ ֆէվգէլատէ օլտու, վէ բէտէրիմ իւէ վալիտէմ պէնի ֆէվգէլատէ սէվմիքլէրինտէն, պիր սէնէ Բարիստէ գալտըգտան սօնրա, տիկեր պիր սէնէ տահա գալմաեա բագը օլտուլար։

Տօն ժօզէ իսէ, պիչարե գարընտաշընըն ուզուն միւտտէթ եաշամաեաճաղընը պիլտիկինտէն, անըն նիշանլըսը իւզերինէ նէզարէթի իթմէք իւզրէ պիր սէնէտէն պէրու պուրաեա կէլմիշ օլտուղու հալտէ, հէր կիւն նէֆրէթի իթմէքտէ օլտուղում պիր թագըմ զէնտսօսթճա իյթիֆաթլարընը գապուէ մէճպուր օլմագտաեըմ, վէ եա՛ Բապպի, պէնի հիմաեէ իտէր պիր քիմսէ պուլունմատըղը թագտիրտէ, անըն զէվճէսի օլաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ, ազիմ պիր քէտէր հիսս իթմէքտէեիմ։

. . . . . .

Մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն էլեաղլարը պուրատա խիթամ պուլուպ, Րօգամպօլ՝

— Ա՜ժճա՛, պու չէյլէր հագգընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօլտուն, տէյի սիւալ իթտի։

Սըր Վիլիամն՝ թաչ գալէմի էլինէ ալըպ, «Եարըն տօն ժօզէեի գօլլամագտա տէվամ էթ, վէ Գօնսէքսիօն իւէ պուլուշուպ, օն պէշ կիւնէ գատար սէրպէսթ օլաճաղընը վատ էթ» տէյի եազտը, վէ Րօգամպօլ՝ թաչտաքի եազըլարը օգուտուգտան սօնրա սիլէրքէն,

— Ցագաթ նա՞սըլ սէրպէսթ օլաճագ տըր, տիմէսինտէ, ալըլ՝ «պիլմէմ» մանէսընտա օլարագ ուժուգունու չէքտի, վէ

պատէհու էլինի այնընա կէօթիւրէրէք, «չարէ պուլաճաղըմ», տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը։

Բօգամպօլուն՝ սըր վիլիամսա էմինիյեէթի պուլունտուղունտան,

— կինճէլեր խայր օլսուն ամճա, չէմտիլիք եաթաղընա եաթ վէ ուեու, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, տէտի։

Մէրգումուն կիթմէօսինի միւթէագըպ, քէօր՝ ճէլպ իթտիկի խըզմէթքեարընըն եարտըմըյլա եաթաղընա կիրտի։

Բօգամպօլ, Գօնսէքսիօնուն էլեաղըլարընը համիլ օլարագ տաիրէսինէ չէքիլիպ, պիր սիկարա վէ պիր գատէհ մալակա չարապը իչտիքտէն սօնրա եաթաղընա կիրտի։ Ադատան պիր սաաթ կէչինճէ, մարքի տը Եամրի տ'րին պիր ույգուեա տալըպ, րիւեասրնտա ժատմազել Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնիեօր վէ Խըզանիա ասըլզատէկեանը սըրասընա կէչիեօր օլտուղունու գանն իթտի։

22

Իրթէսի սապահ Բօգամպօլ, նէչէլի պիր հալտե ուեա-նընպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու կինճէ կիւզել պիր րիւեա կէօրտիւմ. ումարըմքի րիւեամ տօղրու չըգաճագ տըր, տէտի, վէ Գօնսէքսիօնուն քեաղըտլարընը իլինճի տէֆա օգուտուպ,

— Տօն ժօղէնին ախչեագընը բէք էյի անլատըմ. էքէյինճէ միւսլիաէա տիր, էկէր պիթթէսատիւֆ պէն մէյտանա

էրգմասա իտիմ, գանն իտէրիմքի, Սալլանտրէրա ֆամիլեասընը ալթիւսթ իտէճէք իտի, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն,— Լաքին հէր ագշամ Բօշէ սօգաղընտա նէ՞ իչի վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Մէրգումմ պիր միւտտէթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Սահիհէն պէն բէք շաշգընն պիր ատէմիմ. Ֆութլագա օրատա կէօրիւշիւիւիւ գատըն՝ մահուտ չինկեանէ տիր, տէտի, վէ էլպիսէօինի կիեինիպ, տօղրուճա գըզգարընտաչընն տաիրէսինէ էնէրէք, պիր ադ թտամ իթտի։

Մէրգումմ, բէք ադ տէֆտա ֆամիլեաճա թտամտա պուլունուպ, չօգ տէֆտա պէքեար կիպի խարիճտէ եէմէք եէր վէ Ֆտապիէն՝ գէվճէսիյլէ պունտան պահս իթտիկինտէ,

— Պիչարէ Ալպէր Բարիստէն օլգատար ուզուն միւտտէթ մահրում գալմըշ տըր քի, չիմտի հէր նէ եաբսա, քէնտիսինէ աֆվ օլունմալը տըր, տէր, վէ Պանչ տա գարընտաչընը, սէվտիկի ճիհէթլէ,

— Լվվէթ, էվվէթ, պրագալըմ էյլէնսին. էվլէնիրսէ քէնտիսինի թօբլար, տէյի ճէվապ վէրիր իտի։

Բօգամպօլ իչէրի կիրտիկինտէ, վիգօնթէս եաթագ օտասընտա, սապահ էլպիսէօիյլէ եալընըզ օլուպ, մէզպուրէճէ էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղունտան պահս աչտը, վէ սօղիւ տիւգ տը Սալլանտրէրաեա նագլ իթտիկինտէ, գըզգարընտաչը՝ Բօգամպօլուն, տիւգիւն գըզընա կէօնիւլ վէրմիչ իտուկինի տէրք իյլէտի, ֆագաթ Բօգամպօլ,

— Ֆագաթ օ գըզ՝ տօն ժօղէ իսմինտէ պիրինէ նիչանլը տըր. հիչ պէն էօյլէ պիր գըզա կէօնիւլ վէրէպիլի՞րմիեիմ, տէտիկինտէ, վիգօնթէս տ'Ասմօլ՝

— Սէվկիւլիւ գարընտաչըմ, ժատէմքի հէնուզ իզտիվաճ բէսմի վուգու պուլմամըշ տըր, չօգ տէֆտա նիչանլար ֆէսախ օլունուր, տէտի, վէ տիւգիւն ասըլզատէկեանտան իտուկինտէն, վէ գըզընըն հիւանիւնտէն պահսլա, պէօյլէ պիր իզտիվաճա քէնտիսինին գարշը կէլմէեէճէկինի անլաթտը։

Պէօյլեճէ Բօգամպօլ, իճապը թտագտիրինտէ, մատամազել

Գօնսէբսիօն իւէ էվէննմէք թէքյիֆինի էնիշթէսի Ֆապիէն վասըթասըյա արգ իտպիւէճէկինի տերք իտէրէք, սէօզիւ պունտան զիեատէ իլէրի կէօթիւրմէտի, վէ էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա էվտէն հարէքէթլէ գլիւպիւնէ կիթտի, վէ ագշամա գատար օրատա վագըթ կէչիրիպ, ագշամ թաամընը իթտիքտէն սօնրա, ալաֆրանկա ագշամըն սաաթ տօգուզունտա Սիւրէյն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ պիլագիմէ, էլպիսէսինի թէպտիլ պիրլէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն պիր քէօչէսինտէ պէքլէմէկէ կիթտի։

Իւք կիւնքի կիպի տօն ֆօղէնին՝ մանթօսունա սարըլմըշ օլարագ տիշարը չըգըպ, Լագօրտա մէյտանընա տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւ, վէ իւք տէֆաքի կիպի պէքլէտի։ Տօն ֆօղէ պիր սաաթ սօնրա տիշարը չըգըպ, սիւրաթլէ օրատան մուֆարագաթ էյլէտի։

Բօգամպօլ մէրգումուն էննէսինտէն կիթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի։

— Եկէը հէր ագշամ թէպտիլ գլեաֆէթլէ պու էվէ կէլէն վէ պիր սաաթ սօնրա պուրատան տիշարը չըգան ատէմ պունտա պիր մէթրէս սագլաեօր իտէ, նի՞շին պու գատար չաբուգ անը թէրք իտիեօր։ Տիւգ ոը Սալանտրեբանըն կիճէ վագթը կէլմէսինտէն գօրգա՞եօր մու։ Պու խուսուս քէք իհթիմալտէն տէյիլ միր...

«Մաամագէլ Գօնսէբսիօն քէնտիսինի կէօղէթիր տէյի գօրդուեօր իտէ, տէրքեար օլան ասպէպլէրէ մէպնի պու տա օլամագ։ Մուֆլագա պունտա նէնի պիր սըրը մէվճուտ տուր, վէ տօն ֆօղէնին ավաէթի տէ խանէսինտէ գալմագ իչին տէյիլ միր։

Սաաթ օն պիրի չարեկ կէչէրէք տօն ֆօղէ խանէսինէ կիրիպ, գաբունուն ճիւղի միւտաէթի աչըգ պրագըլմասընտա, Բօգամպօլ՝ հավիտէ աֆլարա գօչուլու պիր արապա պուլունտուրունու կէօրտիւ, վէ պունուն ըչնկլի ֆէնէրլէրինտէն տօն ֆօղէնին արապասը օլտուղունու թանըեարագ,

— Անլաչըլըը։ պու ատէմ եչինէ տիշարը չըգաճագ սըրը

տէեիպ, իլավէթէն տէ,— Լաքին պիլմէմ քի քէնտիսինի թաատէեիպ վագթըմ օլաճաղ մը տըր, չիւնքի ժամամագէլ Գօնսէբսիօն եարը կիճէտէ պէնի պէքլէէճէք տիր։ Հալպու քի, հիչ օլմազսա հանկը թարաֆա կիթտիկինէ քէսպի վուգուֆ իտէպիլիրիմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ տօն ֆօղէնին էսվապընը թէպտիլ իտէճէկի վագըթտան իսթիֆատէ իլէ, քէնտիսի տէ եագընտաքի արապալըղա պիլագիմէ, հէման պիր արապաեա օթուրտու, վէ տօն ֆօղէնին արապասընըն տիշարըը չըգմագտա օլտուղու էօնատէ օրաեա ժուվասըլէթի իյլէտիկինտէ, արապաճըեա,

— Շու արապաեը թաագիպ էթ։ սանա եիւզ սու պագչիչ վէրէճէեիմ, տէտի։

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ տօն ֆօղէեի կէօզլունտէն ղայպ իթժէեիպ, կօտո-սը։ Մօրօյ սօգաղընտա ժէրգումուն՝ արապասընտան էննէրէք, արապաճըսընը եօյա գօյտուղունու, վէ եաեա եիւրիւտիւկինիւ կէօրտիւ, լաքին Բօգամպօլ եարը կիճէտէ մաամագէլ Գօնսէբսիօն իւէ պուլուչմագ իւզրէ սէօզլիւ օլտուղունտան, «պու իչին իճապընա եարըն պագարըմ, վէ շու Իսրանիալընըն պու գալօրըըմտա նէ իչի օլտուղունու թահգըգ իտէրիմ, տէյի ժիւլահազա իթտի։

. . . . . .

Եարը կիճէեէ չէնա տագըգա գալմըշ օլտուղու հալտէ, մաամագէլ Գօնսէբսիօն՝ ըչսիմ տաիրէսինտէ եալընըզ գլարագ սախչէ մարքի ու Եամրիեէ պէքլէմէքտէ իտի։ Բօգամպօլ՝ ժէրգուժէնին օտասընա կիրտիկինտէ, անըն հէեէճան վէ թէէսսիւրիւնիւ կէօրժէքլէ, ֆամիլեաճա էսրարը հավի օլան էլ եագըլարընըն եանընտա պուլունժասընտան նաչի օ հալտէ օլտուղունու անլաեարագ, եէտինտէքի քեաղըտլարը չըգաըըգ վէրտի, վէ,

— Մա՛ամագէլ, պու քեաղըտլարը եագըն, վէ թէէմին օլուն քի, պու սահիֆէլէր՝ անճագ սիզի գուրթարաճագ օլտուղում վագթա գատար խաթըրըմտա գալաճագ տըր, տէ-

տի, վէ կէնճ գըզ՝ մեզքիւր քեաղըտալարը ալըպ աթէչտէ եադտըգտան սօնրա,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիզ պիր նամուսլու քիմսէսինիզ. սիզէ ինանմազտա հադդը օլտուղումու տէրք իտիեօրում, տէյի մուգապէլէ իթտի,

— Մատմազէլ, պէնի տօսթ, գարընտաշ վէ միւտաֆի մագամընտա գապուլ իտէրմիսինիզ,

— Մէճպուռնէն,

— Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէմէյին.— Տօն ժօզէ՝ հիչ պիր չէյ տէն կէրի տուրմաեան ալչագ պիր գաթիլ տիր, ֆէնտի գարընտաշլընը թէլէֆ իթտիկի կիպի, էկէր Մ. աիւգէ, աղզընըզը աշըպ պիր չէյ սէօյլէմէմէյէ ճէսարէթի իտէճէք օլուրսանըզ, քէտէրինիզի տէ թէլէֆ իյլէեէճէք տիր,

— Օրասը էօյլէ,

— Հալպուքի օն պէշ կիւնտէն սիզ՝ ֆամիլեանըզ վէ ա-նըն իլէ պիրլիքտէ Բարիստէն մուֆարագաթլա, պէտապախթ տօն Բէտրօնուն սօն նէֆէսինտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ Գատիքսէ կիտէճէքսինիզ վէ...

Գու արա Գօնսէքսիօնուն կէօզլէրի եաշարտը,

Րօգամպօլ.- (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Վէ պիր այտան տա զէվճէսի օլաճագ օըընըզ,

— Ա՛հ, նէ տէհշէթլի հալ,

— Ֆագաթ, էճտատըմըն մէզարլարը իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, պէնի քէնտի եարտըմընըզա չաղրտըղընըզ ճիհէթլէ, գօրգտուլտուռնուզ պու հալ ասլա վէ գաթա վագը օլմաեաճագ տըր,

— Ա՛հ պէնի, քէտէրիմի գուրթարընըզ, օ հալտէ չիւքրանիեէթիմի...

— Սիզի մէտուա կէօրտիւկիւմ հալտէ, միւքեաֆաթըմը ալմըշ օլաճաղըմ,

Րօգամպօլ.- (տէվամէն.) Շիմտի մատմազէլ, տօն ժօզէեի, հաեաթընըզըն քիթապընատն նա՞սըլ չըգարաճաղըմը, վէ օ ալչաղը նա՞սըլ ճէզալանարըրաճաղըմը սօրմաեընը,

Գօնսէքսիօն.- (սարսըլարագ.) Սիւպհա՛ն Ալլահ, քէնտիսինի թէլէ՞ֆ մի իտէճէքսինիզ,

Մարքի տը Շամբինին եիւզիւնտէ մահզունանէ կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ,

— Գալպիմին սըրրընը սիզէ ֆաշ իթմէք լազը՞մմը տըր... սիզի սէվէրիմ. իմտի տօն ժօզէեի տուէլլօտա թէլէֆ իթտիկիմ հալտէ, սիզին իլէ պէնիմ արամտա գան իլէ տօլու պիր կիրտապ աշմըշ օլմա՞զ մըեըմ, տէտի,

Գօնսէքսիօն.- (պաշընը էեէրէք.) Հադդընըզ վար տըր,

— Անճագ պէն տօն ժօզէեի թէլէֆ իթմէզսէմ, վէ անը ճէզալանտըրան էլ օլմազսամ, էմր վէ հիւքմ իտէն վէ մէրհամէթէ կէթիրիլմէսի գապիլ օլմաեան միւլահազա օլաճաղըմ. Տօն ժօզէ քէնտինին իտամ հիւքմիւնիւ քէնտիսի վէրճէք տիր,

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ,

— Տինլէեինիզ. էկէր սէքիզ կիւնէ գատար տօն ժօզէ էօլիւ եախօտ էօլիւմ հալինտէ օլարագ Մալանտրէրա օթէլինէ կէթիրիլիրսէ, վէֆաթընատն տօլաեը քիմսէեի իթմէմէինիզ, չիւնքի զէհիրլէեէնլէրի վէ գաթիլլէրի էը եա կէճ ճէզալանտըրան անճագ վէ անճագ ատալէթի իլահիեէ տիր. Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ մատմազէլ, պէնի պիր տախի տօն ժօզէնինն ճէնագէ ալայընտա կէօրէճէքսինիզ,

Գատէհու Րօգամպօլ՝ կէնճ գըզըն էլինի քէմալը հիւրմէթլէ էօբիւգ օրատան չէքիլտի,

Կէնճ գըզ՝ ըէսիմ տաիրէսինին էշիկինէ գատար մէրգուվա ըէֆագաթի իտիպ, աեագլարընըն սէսի ուզագտա զայպ օլանա տէկինն օրատա տուրտու,

. . . . . .

Րօգամպօլ, կիտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ միւլահազա իթտի,

— Խիւտա ալիմ, պու պիշարէ գըզա բէէք չօգ չէյ վատ

իթաիմ. էկէր սըր Վիլիամս պանտ մուավէնէթ իթմէզսէ, տօն ժօզէեի էօլիւ, եախօտ էօլիւ մագամընտա Սալանտրէ. րա օթէլինէ նա՞ըլ կէթիրէճէկիմի պիլմէմ, Լաքին սըր Վիլիամընն ճին կիպի ֆիքըրի սաղ օլսուն։

23

Իրթէսի կիւն, մարքի տը Շամրի, թէպտիլ դըեաֆէթէ կիրէրէք, տօն ժօզէեի գօլամաեա կիթտի։ Տօն ժօզէնին կիթտիկի խանէ, բէք սէֆիլ օլուպ, քիրաճըլարընըն, պիր թագըմ ֆագիր ամէլէ ֆամիլեալարընտան իպարէթ օլտուղու րէվիշինտէն անլաշըլըը իտի։ Մէրգում, պու էվտէ, տէօրտիւնճիւ գաֆտա, գաբուսու իւգերինտէ «Ճիլաճը մատամ Ֆօրալի» լէվհասը եազըլմըշ օլան պիր տաիրէեէ կիտէր իտի։ Ո ագշամը մէզքիւր տաիրէնին գաբուսու եարը աչըգ օլմաղէ, տօն ժօզէնին կիրտիկի զեման, գըրգ իլե էլի պէշ եաչլարը արասընտա կէօրիւնէն զաիֆ վէ ուզուն պօյլու պիր գատըն՝ պիր մնասանըն էօնիւնտէ օթուրմուշ չալըշըեօրտու։ Մատամ Ֆօրալի էսկի մաթալարտան օլուպ, ֆագամթ արթըգ աչըգպազլըգ զեմանը կէչմիշ օլտուղունտան, չալըշմագլա նագաասընը թէտարիքէ գարար վէրմիշ իտի։ Շու գատար քի էսկի տամարլարընտան պազլարը հէնուզ մէվճուտ օլմասըլա, խանէսինին սատէլիկինէ բաղմէն, բէք չօգ իշլերէ կիրիշմիշ իտի։

Մեզպուրէ տօն ժօզէեի կէօրտիւկիւնտէ, քէմալը հիւրհիւմէթլէ աեագա գալգտը, վէ տօն ժօզէ պարիտ պիր մուամէլէ իլէ,

— Ֆիմսէ կէլտի՞ մի, տէյի սօրտու։

Ֆօրալի տէ, — Խայր, քիմսէ կէլմէտի, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Բէք էյի։

Մատամ Ֆօրալի գաբուեու գաբաեըպ իչերտէն տէ սիւրը կիւլէտի։

Օլ վագըթ տօն ժօզէ՝ տէրունինտէ գարեօլանըն պուլունտուղու ճիհէթէ իլէրլէտի։ Գարեօլա իլէ տիվարըն արասընտա պիր մէթրօ էնինտէ պիր մէսաֆէ պուլունուպ, վէ պու մէսաֆէ՝ պիր բէրտե իլէ մուհաֆազա իտիլմիշ օլուպ, հնսէսինտէ տախի պիր գաբու օլմասըյլա, տօն ժօզէ իչպու գաբուեա իլքի տէֆա վուրտու։

Գաբու աչըլտըղընտա եարը գարանլըգ պիր սօֆաեա կիւրիլտի քի, պունուն ուճունտա, կէնճ Խըրանիալըեա րէհպէր օլմագ իւզրէ ճիւզի պիր ըշըգ եանմագտա իտի։

Տօն ժօզէնին կիրմիշ օլտուղու տար սօֆատա քիմսէնին պուլունմատըղընա պագըլըրսա, գաբունուն՝ պիր իչ իլէ աչըլմըշ իտուկի աչիքեար իտի։ Կէնճ Խըրանիալը սօֆատան եիւրիւեիւպ, պունուն նիհաեէյինտէ պուլունան կիւզել վէ վասի պիր օտաեա կիրտի։ Իշպու օտա՝ միւքէլլէֆ պիր աբարթըմանըն թամամ սալասընա պէնզէեօրտու։ Գարշըլըգլը իքի գաբուսու օլուպ, չիւպհէսիզ պիրի պիւեիւք ներտիվէնէ եախօտ պիր իչ օտաեա նագըր, վէ տիկերի տէ աբարթըմանըն իչէրի թարաֆընա կիտիլմէսինէ միւսաիտ իտի։

Տօն ժօզէ պու գաբուլարըն պիրինտէն գաեէթ միւզէյյէն պիր սալօնա կիրմիշ իքէն, իչէրտէն պիր բէրտե աչըլարագ, կէօզլէրի գամաչարըըը տէրէճէտե բարլագլըգ հասըլ օլտու, վէ այնի վագըթտա պիր գատըն գահիր օլուպ, պու գատըն տօն ժօզէնին էլինտէն թուրթարագ, եօյէ պիր ղարիպ վէ ճալիպ հալվէթխանէեե կիրտիրտի քի, պունուն գա-

լէմ իւէ թարիֆի ասլա գապիլ տէյիլ տիր։ Օրասը նէ՛ Բարիսէ վէ նէ՛ էվրօբաէա պէնզէմէէիպ, առէթա տէօրթ տիվար իչինտէ մուհաֆազա իտիլմիշ Ճարգ մէմալիքի տիւրիւպասընը անտրըմազտա, եախօտ տահա տօղրուսու գին գիր կիճէ մասալլարընտա օգունուլան ճահիպաթտան պիրի իտի։

Մախուգաթը պէչէրիէ միեանընտա պիր սընըֆ օլուպ, գունուն հազդընտա կէրէք ըէսսամլարճա, կէրէք թէաթրօ ալէմինճէ վէ կէրէք րօման միւէլլիֆլէրինճէ օլմէրթէպէ սուի իսթիմալ վուգու գուլմուշ տուր քի, գու կիւնքի կիւն գու հազդա տիեէճէք պիր սէօզ գալմամըշ տըր։

Գու սընըֆ իսէ չինկեանէլէր եախօտ տահա տօղրուսու չինկեանէ գարըլար օլուպ, նիչէ սէնէլէրտէն պէրու չինկեանէլէր՝ մէտէնի ալեմ իչինտէ հէր տիւրլիւ գրեաֆէթլէրէ կէրճէն մախուգլար մազամընտա թանըլմըշլար տըր։

Գիր մահէլլտէ՝ էվսաֆ ու մալիւմաթտան եախօտ քիթապէթտէն մահրումշաիր, տիկեր մահէլլտէ լուգիեաթ քիթապլարը գուլունմաեան օեունճու, վէ գազը տէֆա զահֆ գիր մէրքէգ գօշուլու գիր եիւք արապասընա րաքիպ օլուպ, գիր եէրտէն տիկեր եէրէ ֆամիլեաճա նագԼ իտէն, վէ հէր թարաֆտա սէրսէրի տօլաշան, վէ խըրսըզլըգտա մէչղուԼ օլան գիր թագըմ մախլուգլար գուլունուր քի, ճիւմլէսի տէ ալէմի մուԹէմէտինտէ չինկեանէ նամէյլէ մաարուֆ տըրլար։

Գէյն էլխալ՝ չինկեանէ գարըսը տինմէքլէ, իհթիեար, եիւգիւ գուրուշուգ վէ միւտհիշ գիր գարը անլաշըլըր քի, չունուն գունուն ֆալընա պագար։ Լաքին օրթա տէվրտէ վէ օնտան սօնրաքի զէմանտա գուլունմուշ վէ ախլէգ ու ատաթլարընը, լիսանլարընը վէ էրքէքլիկէ մահսուս կիւզէլլիքլերինի մուհաֆազա իթմիշ գիր թագըմ հազդի չինկեանէլէր վար տըր քի, գունլար, գիլճիւմլէ ճէմաաթլար իչինէ գարըշմագա պէրապէր, եինէ անլէրտէն թէֆրիգ խոիլըրլէր, վէ կէրչի գու չինկեանէլէրտէն բէք զիեատէ գահս օլունմուշ իսէ տէ, էսէրլէրինի արամագ լազըմ կէլտիկինտէ, հալընըգ Իսքանիա նիմ ճէզիրէսինտէ գուլունուրլար։

Հէր նէ իսէ, տօն ժօզէի գապուԼ իթմիշ օլան գաթրն տա գիր չինկեանէ խտի, ֆագաթ եիրմի իւչ եաշլարընտա, էն քեամիԼ պաշլարը գիլէ տէօնտիւրճէք մէրթէպէտէ կիւգել, վէ միւնասիպ գիր թասվիր արաեան հէր ըէսսամը պաշտան չըգարմաեա միւսթահտ օլաճագ մէրթէպէտէ ճահիպ գիր չինկեանէ օլուպ, վէ թէաթրօլարտա վէ րօմանլարտա կէօրիւլէն հէմճինսլերի միսիլլու, էսկի գիւսկիւ էլգիսէլէր կիւեինմիշ, չըգլագ գօլլարընա պագըրտան գիլէգիքլեր թագմըշ, վէ գօղաղընա՝ ճամ բարչալարընտան կէրտանըլըգ թասլիգ իթմիշ օլմաեըպ, էճտատը զէմանընտաքի չինկեանէ գատընլարը կիպի, գիւթիւն քիւրէի արզտա հէր ներէեէ կիթմիշ իսէ, հէր քէսի գարշըսընտա թէվազուեէ, վէ հէր քէսին գալգինէ տարպէ հասըԼ իթմէկէ մէճպուր իթմիշ իսի։ Գէլգի քէնտիսի տէ էԼ ուզաթմըշ իտի, ֆագաթ գիր ավուճ գապա օնլուգ սիքքէլէր ալմագ իչին ուզաթմամըշ իտի։ ԷվվէԹ, ճինսինէ մէնսուպ գըզլար, գարըլար կիպի զիլլէր, տէֆլէր վէ տավուլլար իլէ խալգըն գարշըսընտա րագս իթմիշ իտի, լաքին պու րագգասլըգը՝ Իթալիա վէ Իսքանիանըն գիւեիւք սահնէլէրի իւգէրինտէ վուգու գուլմուշ իտի։ Քէնտիսի ասըԼ չինկեանէ օլուպ, գինապէրին պապալարընըն ատաթքնա սատըգ գուլունմագլա պէրապէր, հազգ իթմէտիկի մէտէնիեէթէ տէ քէնտիսինի ալըշտըրմըշ իտի։

Տօն Ժօզէ՝ մէզգուրէնին տաիրէսինէ կիրտիկինտէ, անընը, իւգէրինէ սըրմա իշլէնմիշ սիեահ գատիֆէտէն գիր րօպա կիեինմիշ օտուղունու կէօրտիւ։ Գու րօպա, գըսսա վէ պէյի սըգը օլուպ, ատէթա թէաթրօ էլգիսէսի իտի։ Աեագլարընա տախի էսկի Իսքանեօլլարըն կիեինտիքլերի թարզտա պիր գօթին կիեինմիշ, վէ պաշընըն սիեահ սաչլարը իւգէրինէ գըրմըզը պիր գամէլեա գօյմուշ, վէ գուլագլարընա պիր չիֆթ էլմասը քիւբէ թագմըշ իտի։ Լաքին պու քիւբէլէրին բարլագըգը, իրի կէօգէրինին քէսկին պագըգը, վէ կիւլտիւկիւ գէման ինճու տանէլէրի միսիլլու կէօրիւնէն տիշլերի գատար րէճագպախշ տէյիլ իտի։

Մէզպուրէ, տօն ժօզէեի կէօրտիւկիւնտէ,

— Հէյէ շիւքիւր կէլտին, տէեիպ, էնկի պիր սէտիր իւսթիւնտէ մէրդիւմու օթուրթտու, վէ պատէհու իլավէթէն,

— Պէնիմ թաթը էֆէնտիճիիմ, զանն իթտիմքի պու կիւն կէլմէեճէքսին, տէյի պէեան իյլէտի։

— Ը՛ճայիպ, հէր ապշամ կէ՞լմէեօրմուեում։

— Եվվէթ, կէլիեօրսուն, լաքին պազը տագըդալար օլուեօր քի, գըսգանճլըգ հիսս իտիեօրում։

Տօն ժօզէ ... (կիւլէրէք) Գրօգա՞նճլըգ մը։

— Եվվէթ, հէր շէյտէն, մէսէլա պէնիմ տահիլ օլամատրըմ ալէմտէն, սէնի հէր տագըդա կէօրէպիլէն խըզմէթքնարլարընտան, սէվկիւլիւ քէլպէրինտէն, րաքիպ օյտուղուն աթտան, էլհասըլ թէննէֆֆիւս իթտիկին հավատան պիլէ սէնի գըսգանըեօրում։

— Սահիհէն սէն գաթժէրլի տիվանէսին։

— Տիվանէ օլսամ, եէրի եօ՞գ մու տուր։ Լաքին էկէր սէն տէ պէնիմ կիպի պիր սէնէտէն պէրի, ասլա տիյարը չըգժամագ, բէննիրէ աչմամագ վէ սօգաղա պագմամագ չարթըյա չու եալտըզը հապսխանէտէ մահպուս իտիլմիչ օլսա իտին...

— Զէվալը՛ Կատինա։

— Լիկէր սէն պէնիմ եէրիմտէ պուրատա օլուպ, պէնիմ տէ ֆէրահ հավա ալտըզըմը, սէրպէսթճէ կիտիպ կէլտիկիմի, հէր քէսէ կիւզէլլիկիմի վէ թէպէսսիւմիւմիւ իլահէ իթտիկիմի կէօրսէ իտին, սէն տէ գըսգանճ օ՞լմաեաճագ մը իտին։

— Կա՛տինա, պիլիրսին քի պէն՝ սէնտէն զայրի քիմսէնի սեվմէմ։

— Նիչանլընը սա, տէյի՞լմ։

Տօն ժօզէ ումուզլարընը չէքէրէք,

— Պիլիրսին քի օ պէնի սէվիէզ, հէմտէ թահդիր իտէր։

— Պիլիրիմ։

— Գօնսէքսիօնուն, եագընտա տօն Բէտրօնուն վէճաթընտան տօլաեը, պանա աֆվ իթմէեէճէկսինի, վէ պէնիմտէ

քէնտիսինին վագը օլան թահդիրլէրինտէն տօլաեը օնա աֆվ իթմէեէճէկիմի մէմուլ իտէպիլերսին։

— Եվվէթ։

— Միւսթէրիհ օլ ազիզիմ, Գօնսէքսիօն իյէ եվլէնիպ, բէտերի քէնտի պիւեիւքլիւիւնու վէ սերվէթինի պանա հասր իթտիկլինին իրթէտի կիւնու, պիզ անըն իյէ տաէթա էճնէպի օլաճաղըզ։ Պու ալէմտէ պէն եալընըզ պիր քիմսէ սէվէրիմ, օ տա սէն սին։

— Պուրատա, պէնիմ գարշըմտա պուլունարագ, վէ իրի կէօզլէրինի աչըպ, թէպէսսիւմիտէրէք, սէնի կէօրտիւկիւմ հալատէ, հուզուրունտա տիզ չէօքմէեէ հէր վագըթ հազըր պուլունուրում։ Ֆագաթ սէն պուրատա օլմազ իտէն...

Տօն ժօզէ ումուզլարընը չէքտի, վէ չինկեանէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Ֆիքրիմ՝ Բարիս չէհրինտէ սէնի թէագիպ իտիեօր, օ չէհիրտէ քի, պիր սէնէտէն պէրու տէլունինտէ պուլունտուղում հալատէ, հիչ պիր թարաֆընը կէօրմէմիչիմ տիր։ Պանա էօյլէ կէօրինիեօր քի, սանա հայրան օլուեօրլար, էթրաֆընը գուչատըեօրլար, վէ գատընլար խատաէթէն սէնին իչին կիւզէլէնիեօրլար։ Իչթէ օ սըրատա պիլճիւմլէ գատընլարըն եալընըզ պիր պաչլարը օլմասընը անսատիմ թէմէննի իտիեօրում։

— Նի՞չին։

— Օ պաչը բէսմէք իչին։

— Տիմէք Բարիտատ սէն պէտապախթարն։

— Պէտապախթ օլմազ սա սէօ՞գ միւ տիր։ Ատէթա պօպուլուեօրում։

— Սահի՞հ մի։

— Կիճէ օլուպ, քիմսէ պէնի կէօրէմէտիկինտէ, պազը տէֆա միւպհիմ պիր իւմիտլէ բէննիրէեէ գօչար, վէ մէմլէքէթիմիզ օլան Կրընատան մավի գուպպէի ասիւմանընը վէ ալթտան կիպի բարլագ այ մահիթապընը թէքքար կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտէրիմ։

— Հալպու քի սիստէն գայըլի պիր չէյ կէօրմէսին տէյի՞լ մի։

— Օլ վագըթ էվվէլքի սէյհար վէ ճահիլանէ էօմրիւմիւ, բադդասլըգտաքի մուվաֆֆագըյէէթլէրիմի, վէ կէզտիկիմ եէրլէրտէ կիւզէլլիկիմէ հայրան օլարագ պէնի սեւամլամագտա պուլունան խալգը խաթըրլարըմ։ Ալտասըրա մէմլէքէթիմիզին պիր շարգըսը գուլագլարըմա աքս իթմէքլէ, աղլամաճա պաշլարըմ։

— Գունլարտան տօլաեը թէէսսի՞ֆ միւ իտիեօրսուն։

— Խայը, չիւնքի սէնի սեվէրիմ, լաքին Բարիստէ էօլէճէեիմզանն իտիեօրում։

— Օ հալտէ միւսլթէրիհ օլ։ եագընտա կիտէճէեիզ։

— Ստհի՞հ մի։

— Եէմին իտէրիմ։

— Նէ՞ վագըթ կիտէճէեիզ։

— Օն պէշ կիւնտէն։

Զինկեանէնին դաշլարը չաթըլարագ։

— Նէ՞րէեէ կիտէճէքսին, տէյի սիւալ իթտի։

— Գատիքսէ։

— Ա՜հ, անլաեօրում։

Տօն ժօզէնին տօտագլարընտա գալիմանէ պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ, մէսէրըէթլէ,

— Տօն Բէտրօ էօլիւեօր, տէյի պէեան իյլէտի։

Զինկեանէ, պաշընը էեէրէք,

— Սէվկիւլիւմ ժօզէ, պու ճինաեէթի իրթիքեեապ իթմէք իչին սէնի նէ՛ գատար սէվմէքլիկիմ լազըմ իտի, տէտի։

Տօն ժօզէ ճէվապ վէրմէտի, ֆագաթ այնի վագըթտա տիգգաթսըզլըգլա ճէպինտէն չըգարըպ, օյնամագտա օլտուղու պիր մէնտիլի մէզպուրէ գաբըպ, պօղուգ պիր նիտա ըէֆ իթտիքտէն սօնրա, չըմինէէէ դօչտու, վէ պունուն իւզէրինտէ պուլունան վէ մումլարընը ըչըղլյա աղը բարլամագտա օլան պիր խանչէրի ալարագ, «ա՜հ ալչագ» տէյի պէեան իյլէտի։

24

Ագ էվվէլ գաեէթ սէվիմլի օլան վէ քէնտինի պրագմըշ պիր հալտէ կէօրիւնէն պու գատընն պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտու։ Տամարլարընտա ճէվէլան իթմէքտէ պուլունան նիմ վահշի գանը՝ նակեահ քէսպի հէրարէթ իթտիկի կիպի, կէօզլէրի տէ ղաղաճնաք պիր հալէ կէլտի, վէ տօտագլարը թահգիրամիզ սէօզլէր չըգարաճագ մէրթէպէտէ պուլունտու, վէ խանչէրիյլէ տօն ժօզէնին իւզէրինէ հիւճում իտիպ,

— Ա՛լչագ, պիրիպիրինէ կէչմէլի մարգաեը համիլ օլան չու գատընն մէնտիլինի ալտըղընն մահէլլի եա՛ սէօյլէէէճէքսին, եախօտ մահվ օլաճագ սըն, տէտի։

Տօն ժօզէ՝ լէհճէսի սօլարագ, — Պու մէնտի՞լ մի... ֆագաթ պու մէնտիլ պէնիմ տիր, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Եալան սէօյլէեօրսուն։ C վէ S հարֆլարընը իրաեէ իտէր մարգաեը հավի օլան պու մէնտիլ՝ պիր գատընն մէնտիլի տիր։

Տօն ժօզէ... (տէրհալ քէնտիսինի թօքլաեաբագ։) C իլէ S մի՞ տէտին։

— Էվվէթ։

— Անլաեա՞մաեօրմուսուն։

— Նէֆիս գօգուսունտան՝ պիր բաքիպէմին մէնտիլի օլտուղունու անլաեօրում։

— Հագըգէթէէն սէն մէճնունսուն։

Զինկեանէ, խանչէրինի եօգաըը գալտըրաբագ։

— Սէօյլէ, եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ, տէտի։

Տօն ժօղէ գօլլարընը գավուչտուրուպ, կիւլիւմսեեէրէք պագտըղը հալտե,

— Պէն տե սիւքիւթ իթմէկի արզու իտիեօրում, տէյի պէեան իյլէտի։

— Տօ՛ն ժօղէ... տօ՛ն ժօղէ... քէնտինի սադըն, սէն պէնի տահա էյի թանըմաեօրսուն։ Էկէր պէնի ալտաթտըն իսէ, էօլէճէքսին։

Տօն ժօղէ կիւլէրէք,

— Սէն մէճնունսուն։ Պու C վէ S հարֆլարը Գօնսէքսիօն տը Մալանտրէրանըն մարգասը տըր։ Պու կիւն անըն ըէսիմ-խանէսինտէ իտիմ, մէնտիլիմի ունութմուշ օլտուղումտան, քէնտի մէնտիլէրինտէն պիրինի պանա վէրտի։

Մ'էզպուրէ տէրհալ էլինի աշաղըեա էնտիրտի իսէ տէ, էլան չիւպհէսի զահիլ օլմաեարագ, — Պու իյդահաթը պուլտուղունա թէչէքքիւր էթ քի, հաեաթընը գուրթարտը, տէտի։

— Իյդահաթըմ քէք տօղրու տուր։ պունտան պաչգա մէնին թէհտիտէրինտէն տե գօրգմամ։

— Եանըլըեօրսուն տօ՛ն ժօղէ, հէր հանկը կիւն պանա խիեանէթ իտէրսէն, վէ պէնիմտե օլպապտե եէտիմտե իսպաթըմ պուլունուր իսէ...

— Բէք էյի, նէ՞ օլաճագ տըր։

Մ'էզպուրէ՝ մէրգումուն եանընտա օթուրուպ, պաչընը աշաղը էյտիրմէք տէրհէհսինտե եիւզիւնէ տիք տիք պագարագ,

— Տօն ժօղէ, չուրաընը պիլմէզսին քի, սէնի սեվմէնէ պաչլատըղըմ, վէ սէնին իչին սերսերի էօմրիւմիւ թէրք իթտիկիմ, էսիրին օլմագըղդա, քէնտիմի հապս իթմէկէ վէ եալընըզ սէնին իչին եաշամաեա մուվաֆֆագաթ իթտիկիմկիւն, պէնտէն դայրի տիկէր պիր գաթընըն վէ հըրսը շանընը կէչիրմէք իւզրէ էվլէնմէք քտե օլտուղու զէվճէնին տօտագլարը սէնին տօտագլարընա եադլաշտըղը կիւն, սէնի տէհչէթլի իշքենճէլէր լէ գաթլու թէլեգ իթմէկէ եէմին իթտիմ, տէտի։

— Գիլիրիմ,

— Եէմինիմ իխլաֆընտա հարէքէթ իտէր պիր գաաըն օլտուղումու զանն իտէ՞ր միսին,

— Խայր։

Պատէհու մէգպուրէ՝ մէրգումա պագարագ,

— Սէն Իսբանեօլսուն, վէ Ալլահա ինանըրսըն տէյի՞լմի։ իմտի պանա խիեանէթ իթմէմիշ օլտուղունա տաիր ինանմադըմ տա օլտուղուն օ Ալլահա եէմին էթ, տէտի։

— Եէմին իտէրիմ։

Զինկեանէնին այնընըն պուրուշուգլուղու պիր աղ կէչէրէք,

— Ֆագաթ պու կիճէ պէն տէհչէթլի պիր տիւշ կէօրտիւմ, տէտի։

— Տիւշլերէ ինանը՞րմըսըն։

— Էվվէթ։

— Տիւշիւնատ նէ՞ կէօրտիւն պագալըմ։

— Պիր պալօ կէօրտիմ՞քի, պունտա հէր տավէթլի ղաըիպ պիր գըեաֆէթ կիեինմիշ իտի, վէ եիւզիւ մասքէ իլէ գաբալը իտի։

— Պէն տէ օ պալօտա՞ մը իտիմ։

— Էվվէթ։

— Սօնրա՞։

— Պիր գաաընը գօլթուղունա ալմըշ իտին։

— Վա՛յ։

— Օ գաաընը սէվիեօրտուն, վէ գուլաղընտան աչաղըեա պագը սէօզլէր սէօյլէեօրտուն։

— Պէսպէյլի օ գաաըն սէն իտին։

— Խայր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի պու գաաընըն գօղաղընտա ալթունտան պիր խաչ վար իտի։

— Պունտան նէ՞ չըգար։

— Պէն օլմամագլըղմ՛ չըգար։

— Էօյլէ իսէ կէօրտիւկիւն տիւշ սէնի ալտաթմըշ, գիրա

պէն հիչ պիր գաաընը, եախօա տահա տօղրուսու սէնտէն ղայրի հիչ պիր գաաընը սէվմէմ։

— Քեաչքի իֆատէն տօղրու օլսա իտի, տօն ժօզէ։

— Լաքին ազիզէմ, սէնին գըսգանճլըղըն՝ թէհամմիւլ օլունմազ տէրէճէյէ կէլմեօր։

— Նէ՞ եաբաեըմ, սէնի սէվէրիմ։

— Պէն տէ սէնի սէվէրիմ. պաչգա նէ՞ իսթէրսին։

— Տօ՛ն ժօզէ, արամըզտա չէօզիւլմէդ պիր պաղ մէվճուտ օլտուղունու սանա անլաթմազ իսթէրիմ։

— Օ պաղ՝ աչգըմըզ տըր։

— Խա՛յր, ճինաեէթիմիզ տիր։

Տօն ժօզէ պու իֆատէտէն սարսըլտը, վէ չինկեանէ չու եօլտա քէլամընա տէվամ իլլէտի.

— Պէնի տինլէ, սանա օլան աչգըմլա ճանի օլտուղում կիւնէ գաաար, իսթէտիկին սաաթտա պէնի թէրք իտէպիլիր իտին, լաքին նիչանլըսընը սանա թէէմին իթմէք իւզրէ գաըընտաչընըն գանըյտա էլէրիմի միւէմմա իթտիկիմ կիւն, սէն, տօ՛ն ժօզէ, թէքմիլէն վէ միւտտէթի հաեաթընտա պէնիմ օլտուն։ Ճինաեէթ՝ չէօզիւլմէդ պիր զինճիր տիր։

— Ազիզէմ, ճինաեէթիմիզտէն պահս իթմէ տէ, ժուհապէթիմիզտէն աչգըմըզտան պահս էթ։ Պունտան գաթինազար սէօյլէտիկին ճինաեէթի նէ՛ սէն վէ նէ՛ տէ պէն իճրա իթմէտիք։

— Ֆագաթ պիզ թէրթիպ իթտիք։

— Իլէրուտէ զէվճիմ օլաճագ գաաընտան ալաճաղըրճիհազ ագչէսինտէն եիւզ պին տուգաթվատ իթտիկիմճիհէթէ, գարտաշլարըն օ ճինաեէթի իճրա իթտիլէր։

— Սահիհ տիր. գարտաշլարըմ տին ու իմանլարը օլմաեան վէ գանունա էհէմմիեէթի վէրմէեէն հայտուտլար օլմալարըյտա, մահզա ագչէ խաթրը իչին չունուն պունուն թէէլէֆինտէ ասլա թէէրէտտիւտ իթմէզլէր։

— Լաքին պօլ իւճրէթի իսթէմէնի պիլիեօրլար,

— Հադդընըզ վար տըր, ֆագաթ սէնի անլէրին խան-

չէրինէ թէսլիմ իտէճէկիմ կէն, վէֆաթըն իչին հիչ պիր իւճրէթի թալէպ իթմէեէճէէք տիրլէր։

Տօն ժօզէ աեաղա գալգարագ,

— Ազիզէմ, սէն մէճնունսուն, վէ պանա հագարէթի իտիեօրսունուզ, տէտի։

— Պէ՞ն մի։

— Շիւպհէսիզ, զիրա եէմինիմէ ինանմաեօրսուն։

— Ա֊ֆվ էթ, զիրա տաիմա բիւեաեա ինանըրըմ։

— Լաքին միւսթագպէլտէ ինանմաեաճագսըն, չիւնքի սէնտէն ղայրի քիմսէյի սէվմէմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա տօն ժօզէ մանթօսունու կիե։նիպ, սախթէ սագալընը թագտըգտան վէ գասքէթասընը կէօզլէրինէ գատար էնտիրտիքտէն սօնրա,

— Ալլահա ըսմարլատըգ. եարը կիճէ տիր. պաղը տէֆա ամճամ տիւգ տը Սալլանտըերա՝ գլիւպհինտէն ավտէթինտէն սօնրա, օտամա չըգմագըղը իթիեատ իթմիչ իտուկինտէն, վագթինտէ էվտէ պուլունմալըեըմ. եարըն թէքրար կէօրիւ։չիւրիւգ, տէտի։

Զինկեանէ գատըն.— Ուղուրլար օլսուն, տէյի ճէվապ վէրիպ, սալօնուն գաբուսունա գատար կէօնտէրի կիթտի, վէ սօն տէֆա թօգալաչտըգլարը էմնատէ, մէզպուրէ՝

— Շու մէնտիլի պանա վէր, տէտի։

— Նէ՛ տիվանէլիք։

— Իսթէրիմ։

Տօն ժօզէ թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, չինկեանէ՝

— Հէր հալտէ պու մէնտիլի սանա վիրէն՝ սէվտիկին պիր գատըն օլմասը խուսուսընտաքի էֆքեարըմը թաստիգ իտիեօրսուն, տէտի։

Օլ վագըթ մէրգում, մէնտիլի վէրէրէք,

— Գօնսէթսիօնա տա, մէնտիլինի զայպ իթտիմ տէրիմ, տէյի պէեան իլլէտի։

Զինկեանէ, տիլի պիր գաբլանըն՝ քէնտի բէնչէսինի չիքեարը իւզէրինէ աթտըղը կիպի, մէզքիւր մէնտիլի ալըպ,

նագիք վէ հիւսիւնլիւ թըրնագլարըլայա բարչալատըգտան սօն-
րա, բարչալարընը թահդիրամիզ սուրէթտէ խալընըն իւզերի-
նէ ֆըրլաթտը։

Տօն ժօզէ, պու սըրատա ասլա պօղուլմատը, վէ մէզպու-
րէ իսէ,

— Շիմտի կիտէպիլիրսին. եարըն կէօրիւշիւրիւզ։ Ֆագաթ
չուրասընը խաթըրտան չըգարմա քի, պիզ էսիր կիպի պիրիպի-
րիմիզէ պաղլըեըզ, վէ էկէր սէն պանա խիեանէթ իտէրսէն,
պէն տէ սէնին հաեաթընը գաթթ իտէճէիմ, տէտի։

Տօն ժօզէ օրատան կիտերըէն, քէնտի քէնտիեէ,

— Ա՛հ, էկէր հագգընտա ասլա մուհատպէթիմ պուլուն-
մաեան պու գատըն էսրարըմա մալիք օլմասա իտի... Ա՛հ,
էկէր գարտաշլարընըն իտանչէրի պաշըմըն իւզերինտէ պուլուն-
մասա իտի... տէտի, վէ ֆէվգէլատէ հիտուէթ ու ղազապ ի-
չինտէ օլարագ Րօշէ սօգաղընտան մուֆարագաթ իթտի, չիւն-
քի չինկեանէնին բարչալամըզ օլտուղու մէնտիլ՝ Գօնսէքսիո-
նուն օլմաեըպ, տօն ժօզէ օլ պապտէ եալան սէօյլէմիշ իտի։

. . . . . .

Չինկեանէ, տօն ժօզէնին աեագ սէսի ղայպ օլանա տէ-
կին գաբուսուն էչիկի իւզերինտէ տուրուպ, պատէհու հալ-
վէթ օտասընա ավտէթինտէ, գարշըսընտա պիր ատմկէօր-
մէքլէ, քէմալը թէաճճիւպ վէ տէհշէթի իւզրէ ըէֆը սէտա
իլէտիկի կիպի, ըիւճաթ տախի իլէտի։ Հալվէթի օտասընըն
եալընըզ պիր գաբուսու պուլունտուղու ճիհէթիէ, շախսը
մէճհուլ հէր հալտէ պէմինին ալթընտան գուհուր իթմիչ օ-
լուպ, ապ էվվէլ չինկեանէնին, էլինտէն պրապմըզ օլտուղու
խանչէրի տէ թուէմուչ օլարագ տուրմագտա օլմասըէիլա,
կէնճ գատըն գօրգու իլէ,

— Սիզ քի՞մսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Պիր տօսթ ում։

— Սի՞զ մի պիր տօսթսունուզ։

— Էվվէթ, պէն։

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ։

— Տօն ժօզէ հագգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

— Տօն ժօզէ հագգընտա կէօրիւշմէ՞ք մի իսթէրսինիզ։

Եախսը մէճհուլ, հէմ նագիքեանէ հէմտէ ամիրճէ պիր
թավը իլէ հալվէթխանէ գաբուսունուն գաբանմասընը ըէճա
իթտի։ Պու ատէմին պագըշընտա էօյլէ պիր կէօզպաեըճըլըզ
մէվճուտ իտի քի, չինկեանէ իսթէր իսթէմէզ գարշըսընտա
պաշընը էյտի, վէ գաբուեու գաբատըգտան սօնրա,

— Մէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում, տէտի։

Թավը ու հալինտէն իհթիեա՞ր մը կէ՞նճ մի օլտուղու-
ան լաշըլասաեան վէ էլպիսէսինտէն՝ ֆագիր սընըֆընա մէնսուպ
օլտուղու կէօրիւնէն չախսը մէճհուլ չու եօլտա քէլամա աղազ
իլլէտի։

— Իսմինիզ կատինա տըր։

— Էվվէթ։

— Տօն ժօզէնին մէթրէսինիզ։

Մէզպուրէ՝ մէրգումա թէքրար պագարագ,

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞եօրմուսունուզ, տէյի սիւալ
իթտի։

— Մէվաիկի, վէ անըն մուհատպէթի իչին սիզե խիեանէթ
իթտիկի գատընը թանըըըմ։

Կատինա պու մէօզլէրի իչինտէկինտէ, տիչի ապսան կի-
պի եէրինտէն սըչրաեըպ, կէօզլէրի ֆէվգէլատէ բար-
լաեարագ,

— Եալան մէօյլէեօրսունուզ, տէտի։

— Տօն ժօզէնին նէ ախլէագտա օլտուղունու վէ նէ կի-
պի էօմիւր կէչիրմիչ իտուկինի սիզե հիքեաեէ իտէրսէմ, մէօզ-
լէրիմէ պէլըի պիր ազ ինանըրսընըզ, տէյի պէեան իլլէտի։

Կատինա, տէհշէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք, թէքրար,

— Մէօյլէեինիզ, սիզի տինլէեօրում, տէտի։

Շախսը մէճհուլ... Կա՛տինա, տօն ժօզէնին պիր գարտա-
չը վար տըր։

— Տիմէք սիզ անը թանըեօրսունուզ։

— Պէլքի՛... օ գարընտաշը էօլուեօր... օն պէշ կիւնտէն վէֆաթ իտէճէք տիր։

Զինկեանէ՝ չիւպհէսիզ իզթիրապը գալպինտէն միւթէսսիրէն պաշընը էյտի, վէ շախսը մէրգումտ տախի իլավէթէն,

— Տո՛ւրունուզ, օ պիչարէ տօն Բէտրօ զէհիրլէնմիշ վէ տէհչէթլի պիր ֆէնալըզա տիւչար օլմուշ տուր, տէյի պէեան իլլէտի։

— Սիզ պու շէյլէրի պիլիեօ՞րմուսունուզ։

— Տօն ժօզէ իլէ սիզին՝ տօն Բէտրօնուն գաթիլլէրի օլտուղունուզու պիլիրիմ։

— Ա՛հ, լութֆ իտին, մէրհամէթ իտին։

— Պունլար պանա ախտ տէյիլ տիր, վէ տօն Բէտրօնուն հաեաթտա գալմասընտան եախօտ վէֆաթ իթմէսինտէն տօլաէը ասլա ֆիթրաթ իթմէմ։

Զինկեանէ, մէրգումու, տօն Բէտրօնուն ինթիդամընը գալմագ իչին կէլմիշ տիր տէյի զանն իթմէքտաէ իքէն, իֆտատէի վագըտասընտան պիր տէրէճէ միւսթէրիհ օլարագ,

— Էօյլէ իսէ, սիզ պէնտէն նէ՞ իսթէէօրտունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Պիր ազ էվվէլ տօն ժօզէեէ տի՞մէէօրմու իտին քի...

— Սիզ պուրատա՞ մի՞ իտինիզ։

— Պուրատա օլուպ օլմատըղընը անլամագտա նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր։ Սէն իչի պիլտիկիմէ պագ։ Իմտի քէնտիսինէ, «Տօ՛ն ժօզէ, տօ՛ն ժօզէ, էկէր պէնի ալտաթըրսան, էօլէճէքսին» տի՞մէէօրմու իտին։

— Էվվէլթ, տիեօրտում, հաթթա օ խուսուստա եէմին տախի իթտիմ։

— Էկէր եէմինինի թուութար պիր գատըն իսէն, տօն ժօզէնին, աէնին րաքիպէնին գօլթուղունա կիրմիչ օլտուղունու տանա կէօսթէրէճէեիմ։

— Ֆագաթ նէ՞ իչտէ, վէ նէ՞ վագըթ։

— Օէքիզ կիւնտէն, մասքէլի պիր պալօ իչինտէ։

— Տիմէք կէօրտիւկիւմ տիւշ տօղրու իմիշ։ (Պատէհու օլ շախսը մէճհուլուն եիւզիւնէ պագարագ։) Տիմէք սիզ շէյթանսընըզ։

— Պէլքի։

Պու արա մէրգումուն եիւզիւնտէ ճէհէննէմէ լաեըգ պիր կիւնիւշ հասըլ օլտու։

25

Կէնճ գատըն՝ գարշըսընտաքի շախսըն հէր հալի հէր սէօզիւ քէնտիսինէ ֆէվգելատե զարիպ կէօրիւնտիւկիւ ճիհէթլէ։— Սահիհէն սիզ շէյթա՞նմըսընըզ, տէյի թէքըարլատաըընտա, շախսը մէճհուլ՝

— Շէյթան օլուպ օլմամագլըղընա պէյիս եօգ տուր, տէտի, վէ մէզպուրէ աեագա գալգարագ ֆիրսաթ իթմէք իսթէմէսինտէ,

— Պէնտէն գօրդաճագ սէպէպին եօգ տուր, զիրա պէն սէնին տօսթունում, տէտի։

— Սէ՞զ մի։

— Էվվէլթ պէն։

— Պէն սիզի ասլա կէօրմէմիշիմ տիր։

— Պէն սէնի չօգտան պէրի թանըրըմ, վէ էկէր իսթէրսէն, տօն ժօզէ իլէ օլան հիքեաեէնի նօգթատը նօգթատընա նագէլ իտէպիլիրիմ։ — Տօն ժօզէ պիր սէնէ էվվէլ Բաբիսէ կէլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր սէնէ գատար ագտէմ սէն տէ պուրաեա կէլտին։

— Էվվէթ։

— Օլ գէման տօն ժօգէ սէնի սէվէը իտի, վէ օլ տէրեճէ գըսգանճ իտի քի, կիճէլէեին Բարիսէ կելմէնի իսթէտի։

— Սահիհ տիր։

— Սէնին իչին պու տաիրէեի հազըրլամըշ իտի քի, իքի գաբուսու պուլունուպ, պիրինտէն քէնտիսի կելիր վէ եանընտաքի էվէ նազըր տըր. տօն ժօգէ՝ մատամ Գօրալինին օտասընտան կիրեր։

— Գու տա տօղրու տուր։

— Տիկերի, եանի ասըլ գաբուսու իսէ, իքի գանատը օլուպ, Լապօրտ մէյտանընա կէօթիւրէն նէրտիվէնէ նազըր տըր։

— Լաքին սիզ պու չէյլերի նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ։

— Սէն պուրատա պիր իհթիեար գաատըն իլէ եաշարսըն քի, օ գաատն սէնին սիւտանան տըր, վէ պիր տէ արապ խըզմէթքեարըն վար տըր։ Իսքանիատա իքէն, պունլար սէնին խըզմէթինտէ իտիլէր, վէ տօն ժօգէեի ֆէվգելատէ սէվմէնտէն էվվէլ, օ խըզմէթքեար՝ քէնտ չօգ գէնտօսթլարը սէնին նէզտինէ կէթիրմիշ տիր։

— Ա՛հ, պու տա սահիհ տիր։

Զինկեանէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, եալընըգ պիր քիմսէեի սէվմիշ իքէն, անըն թարաֆընտան տախի խիեանէթ կէօրմիշ օլմասընա մէպնի, էսկի էօմրիւնիւ թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլաեը պէլքի թէէսսիւֆ իթմէքտէ իտի։

Ճախսը մէճհուլ չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Ֆագաթ չու սաաթտա իքի խըզմէթքեարըն տա տօն ժօգէեէ սաթըլմըշ տըրլար, վէ հաեաթլարընը ֆէտա իթմէք տէրէճէսինտէ օնա սատըճ տըրլար։

— Պունլարը նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ։

— Իլէրուտէ անլարսըն։ Պիր սէնէտէն պէլու պուրատա օլտուղուն հալտէ, մահզա տօն ժօգէեէ օլան աշգ ու մուհապպէթինտէն նաչի տաիրէնին էչիկինտէն պիւէ տիշարը չըգմամըշըն տըր։

— Էվվէթ։

— Իհթիեար գարը սանա տատըրըդ իթմէքտէ տիր, վէ Բարիսէ կելմէքլիկին՝ տուչար օլտուղուն ինճիթմէպնի խասթէլիկինի թէտաւի իթտիրմէք իչին օլուպ, խաաթա եաթար պիր պիչարէ գաատն օլտուղուն մահէլլէ իչինտէ չուեու պուլմուշ տուր։ Հաթթա սէնի ասլա կէօրմէմիշ օլտուղ լարը իչին, եաթաղընը թէրք իթմէհիկին տէ սէօյլէնմէքտէ տիր։

Զինկեանէ՝ պու սէօզլէրի հայրէթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, չախսը մէճհուլ իսէ,

— Էբէյիճէ տինլէտին, շիմտի սէն սէօյլէ պագալըմ, տէտի։

— Էվվէթ. քեաֆֆէյի էսրարընմա վագըֆ օլտուղունուզու պու կէօրիւեօրում։

— Բէք ալէա. տօն ժօգէ սէնի ալտատըեօր տիեօր իսէմ, լինանըեօ՞րմուսուն։

— Պէլքի... ֆագաթ պիր իսպաթ լազըմ տըր։

— Մէքիզ կիւնտէն իսպաթընը կէօրէճէքսին։

Մէրդումէ, թագաթըզ պիր հալտէ պաշընը էյմէսինտէ, չախսը մէճհուլ թահգիրամիզ պիր թաւը իլէ,

— Գը՛զըմ, սէնին հագգընտա եանընմըշ օլտուղումու անլաեօրում. սէն եիւրէք թաշընը գաատն տէյիլ իմիշսին, տէտի։

— Պէ՞ն մի։

— Պիր աղ էվվէլ տօն ժօգէեի թէլէֆ իթմէք իսթէեօրտուն. չիմտի իսէ պաեըլմազ վէ աղլամազ հալինտէ պուլունուեօրսուն։

Պու սէօզլէր՝ չինկեանէնին կէվչէմիշ օլան գանընը թահրիք իթմէքլէ, գավմընա մախսուս օլան նիմ վահշի տուլդուլարընը գապարթտը, վէ չախսը մէճհուլուն գարշըսընտա միւթէքէպպիրանէ պիր թաւը քէսպ խտերէք,

— Սիզ էլան եանընըեօրսունուզ, վէ պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլմէեօրսունուզ, տէյի պէեան իթտի։

— Զահի վէ աշըգ պիր գաատն օլտուղունու պիլիրիմ։

Զինկեանէնին պագըշընտա ֆէվգելատէ պիր բաըլագըզ հասըլ օլտուղու կիպի, լէհճէսինտէ տախի սօլկունուլուգ հուսուլէ կէլտիկինտէն, օ անտէ կէրի ալընմազ պիր գաատրը

գաթի վէրմիշ խաուիկ գահիր օլաու։ Պաաէհու էլպիսէօլինին գօլունու չէվիրիպ, սինիրւի վէ տէյիրմի օլան կիւզէլ պիւյիկինի կէօսթէրէրէք,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, կիւզէլ պիր թէնիմ վար տըր, տէյէ՛լմի, վէ պու պիւյիկի պուս իթմէք իչին, Սէվիլ եախօտ ԿՐընաա պէյտէսի կիւզէլ կէնճլէրինտէն քի՞մ պիւիր գաչ նէֆէրինին օլանճա սէրվէթինի ֆէտա իտէճէկինտէ չիւպհէ եօղ տուր... տէյի իֆատէ իթտի։

— Ֆիլվաղը, պիր սաաթ գաատար սէնին կիպի պիր գաւրըն իւէ կէօրիւշմէք իչին նիչէ նիչէ տիվանէլիքլէրէ գաթլանանլար օլաճաղընա իսքեաթի օլմուշում տուր։

— Հալպու քի պու նաղիք թէնիւիին վէ մավի տամարլարըմ աթընաա չէւիքատէն սինիրլէր մէվճուտ օլուպ, նէմին իտէրիմ քի, պու պիւէք, հէր հանկը կիւն պիր պըչաղ թուրթմուշ օլարաղ տօն ժօղէնին կէօքսիւ իւղէրինէ գալդաճաղ օլուր իսէ, սաբընա գաատար սաբլահապիւէճէք տիր։

Մէզպուրէ պու թէհտիտի դահէթ սօղուդ գան իւէ վէ էօյլէ պիր գաթի գարար իւզրէ թէւէֆֆիւզ իթտի քի, շախսը մէճհուլ, իճրաի իճաղընտան կէրի տուրմահաճաղընա էժին օլաու։

Մուահհարէն մէրդում,

— Իչթէ չիմտի եվվէլքի հալինի պուլսուն, տէտի։

— Իմտի տօն ժօղէնին պէնի ալտահթմադտա օլսուդունու իսպաթ իտին, օ հալտէ անը թէւէֆ իտէճէեիմ։

— Պու պապտէ նէմին իտէրսէն ինանըրըմ։

Զինկեանէ, իքի էլլէրինի ըէսմէն եօղարը գալդըրարադ,

— Էսրարի պիր մէզհէպ վար տըր քի, քիւրթի արզտա մէվճուտ օլան մէզհէպլէրէ պէնզէմէզ։ Լճատատըմըզ օլան չինկեանէլէր՝ հէր քէսճէ պիլինմէեէն, ֆագաթի պիզճէ, եանի տահմա հէր թարաֆտան թաադիպ օլունան վէ լաքին հէր վաղըթի ֆաթիհ պուլունան չինկեանէլէրճէ քէմալը իման իւղրէ իթիմատ իտիլէն օ մէզհէպտէ պէնի պիւեիւթմիւշ տիրլէր։ Հիչ պիր չինկեանէ՝ պու մէզհէպ իւղէրինէ նէմին իթտիկի

հալտէ, վէլէվ օ նէմին քէնտինին վէճֆաթընա սէպէպ օլսա, ինէ պունուն խիլաֆընտա պուլունամադ։ Իմտի օ մէզհէպ նամընա վէ էճտատըմըն իմանը իւղէրինէ նէմին իտէրիմքի, տօն ժօղէնի, րաքիպէմ իւէ պիրլիքտէ կէօրտիւկիւմ մահէլլտէ խանչէրլէ թէլէֆ իտէճէեիմ։

— Թէյ էյի, պու նէմինինէ ինանըրըմ։

— Շիմտի իսպաթա պէքլէրիմ։

— Իսպաթը կէօրէճէքսին, Ալճադ սէն քի չինկեանէլէրին դըշընըն, ինթիգամ տէնիլէն չէյլին, էմրի պասրէթթ թէսմիէ օլունան ֆագիլէլմէլէ պիրլիքտէ հարէքէթթ իտէր օլտուղունու պիլմէլիսին։

— Ֆիլիրիմ։

— Ինթիգամ ալմադ իսթէհէն՝ իհթիեարը սիւքիւթ իթմէմէլի տիր։

— Պէն տէ իհթիեարը սիւքիւթ իտէճէեիմ։

— Տօտագլարընտա թէպէսսիւմ վէ կէօզլէրինտէ մէսէրրէթթ էսէրի կէօսթէրմէլիսին։

— Լաքին գալպիմտէ էսէրը աատավէթթ պուլունմալը տըր։ Միսթէրիհ օլուն եիւզտէն կիւլէճէեիմ, վէ հէր տիւրլիւ իլահթիֆաթը տիրիղ իթմէեէճէեիմ։

— Կա՛տինա, պուրատա կիրտիկիմի քիմսէ կէօրմէմիչ տիր։ Հա՛նկը եօլտան կէլտիկիմի տէ քիմսէ պիլմէզ։ Իմտի պու սուրէթլէ սէնի թէքրար կէօրմէեէ կէլէճէեիմ։

— Նէ՞ վաղթի։

— Իւչ կիւնտէն։

— Իսպաթը կէթիրէճէ՞ք մի սինիղ։

— Իսպաթը նէրէտէ կէօրէճէկինիզի պիլտիրէճէեիմ։

— Բէք էյի։ պէն տէ սիզէ կիւվէնմէքտէեիմ։

— Տուր գըզըմ, իհթար վէ թավսիեէլէրիմի պիթիրմէտիմ։

— Տահա նէ՞ վար տըր։

— Թէքրար խահեօրում, մուհլիք պիր տիւշմէնտէն սաղընըրճասընա իհթիեար սիւտանանտան վէ արտավ խըզմէթքեարընտան սաղընմալըսըն։

տէ պուլունաու իսէ տէ, չէյթան զանն իթաւիկի քիմնէնին թավախեէլէրինի խաթըրլաեարագ, հարէքէթի մէգքիւրէտէն կէրի տուրտուղու կիպի, եիւզտէն տէ հիչ պիր չէյ պէլի իթմէտի։

Տօն ժօղէ մանթօսունու չըգարաը, վէ կատինա եախօտ նամը տիկէը Նիկարա—չինքի պու չինկեանէ գաարնըն իքի իամի պուլունուպ, կեահ պիրինի կեահ տիկէրինի գուլաննը իտի,— մէրգումուն՝ ճէպինտէն պիր չիչէ չըգարըպ, չըմինէնին իւզէրինէ գօյտուղունու կէօրտիւկիւնտէ,

— Գու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Գու չիչէնի պու սապահ Իսքանիատան ալտըմ. իչինտէ մարասքէն տէնիլէն իչկի մէվճուտ տուր։

— Մարասքէ՞ն մի. պու պիզիմ կիւզել մէմլէքէթիմիզին իչկիսի տիր։

Գատէհու տօն ժօղէ՝ եանընտա ասըլը օլան պիր չանըն իքինի չէքմէքլէ, արապ խըզմէթքեար կէլտիկինտէն,

— Պիզէ իքի գատէհ կէթիր, չիւնքի պէն տէ իչմէք խաթըրիմ, տէտի։

Բէք իւէրինէ կիլոմէդատէն էվվէլ, պիր ադ կէրինէ տէօնիւպ, պիր կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին եարը կիճէտէ Բօչէ ասգաղընատն հարէքէթլէ, քէնտի խանէսինէ ավտէթ իլէտիկի զէմանա նագլը քէլամ իլէեէլիմ։

Տօն ժօղէ՝ Բօնթիէօ ասգաղընտա քեային պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, տաիրէսինին բէնչիրէլէրի Շանզէլիզէ ճատտէսինէ նաղըր պուլունմագտա իտի։

Տօն ժօղէ՝ կատինա-Նիկարանըն նէզտինտէն զագապնաք պիր հալտէ մուֆարագաթ իթմիչ իտի. քինտիսի խայլի սէնէլէր զարֆընտա մէզպուրէեէ իզհարը մուհագպէթ իթմիչ իքէն, իքի այտան պէրու պիր տիկէրինէ կէօնիւլ վէրմիչ օլտուղունտան, կատինատան ասղումուշ, անճագ պուննուն սահէսինտէ հըրսը չան եօլունտագի թատավվուրաթընը գուվվէտէն ֆիլիէ կէթիրէպիլէճէկի իւմիտիլէ, անը պիւսպիւթիւն պրագմատը իտի։ Տիկէը թարաֆտան օ չինկեանէտէն,

Բարիսլի գատընլար վէ գըզլար հագգընտա օլտուղու կիպի, սուհուլէթլէ այրըլմագ դագիլ օլմատըղընը պիլիր իտի, պիրա մէզպուրէ՝ վահչի գավմընըն գանընը թաչըտրգտան պաչգա, մէրգումմ իլէ մէվճուտ օլան միւնասիպէթ վէ իւլֆէթինի տալմի տատ իթմէքտէ, վէ անըն իչին սէրսէրի էօմրիւնիւ թէրք իթմիչ, վէլհասըլ պիր ճինահէթի իրթիքեատ իլէմիչ պուլունմագտա իտի։ Իմտի օ գատընը՝ տօն ժօղէնին նարատրընա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ, եիւզիւնէ գարչը զէհիրէնիճի վէ գաթիլ տէյի պաղրտրըղը կիպի, գըսգանճլըդ սահգատըյա տա քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իտէպիլիր իտի։ Հաթթա մէզպուրէ ազ էվվէլ քէնտիսինի թէհտիտ իթմիչ, վէ իչպու թէհտիտատըը տօն ժօղէնէ օլ տէրէճէ թէէսսիր իթմիչ իտի քի, տիթրէհէրէք խանէսինէ ավտէթ իթտի, լաքին տիկէը թարաֆտան էէնի պիր ճինահէթ թատավվուրու տա ֆիքրինի իչղալէ պաչլատը։

Պէհան իթտիկիմիզ վէճհլէ տօն ժօղէ՝ կատինանըն նէզտինէ կիթմէք իչին էմրի պատիրէթ վէ իհթիեատա ֆէվգէլատէ ըիտաեէթ իտէը իտի։ Եէօյլէքի էվվէլա խանէսինէ աչըգ արապա իլէ կիրիպ, օրատա ամէլէ էլպիսէսի կիեէինտիքտէն վէ տէրունը խանէտէ իգամէթ իտէն պիր արապաճը ամէլէլի իչմա իտէը սուրէթտէ սիեահ վէ ուզուն պիր սագալ թագտրգտան սօնրա, խըզմէթճիլէրին տահրէսինտէն էնէրէք, մահպահս գաբուսունտան չըգար, վէ օտա խըզմէթճիսի քէնտիսինէ պէքլէտիկի հալտէ, եինէ օ գաբուտան իչէրի կիրէր իտի։

Զամբա իսմինտէ պիր Բօրթիկէզի օլան վէ զարֆպ պիր վագըա սըրասընտա տօն ժօղէնին մահէթինէ կիրմիչ պուլունան պու խըզմէթքեար հագգընտա պիր գաչ սէօղ սէօյլէմէլիեիմ։

Տէօրթ սէնէ էվվէլ Սալանտրըա ֆամիլեատը կըընատիէրտէքի սէյհիեէլէրինտէ օլտուգլարը զէման, տօն ժօղէ, Մատրիտտէ, պուննլարըն օթէլինտէ եալընըզճա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, իչպու օթէլ իսէ, իտամ ճէզասընա մահքիւմ

օլանլարըն սիեսաէթկեահընըն թա իթթիսալինաէ օտուղունատան, պիր լհթիեար գաարն իլէ պեպէմէսինի գաթլ իթմիշ օլան իշպու Զամբա՝ պիր կնէն իտամ իտիլմէք իւղրէ սիեսաէթկեահա կէթիրիլսի։ Տօն ժօղէ վէ օթէլին խըզմէթճիլէրի՝ բէնչիրէլէրաէ օլարագ պու մէնզարէկի սէր իթմէքտէլէր իբէն, ֆէվգէլատէ գուվվէթլի վէ ճէսուր օլան Զամբա, ճան ատըսըլա սիլքինիպ պաղլը օտուղու իբլէրի գօբարաը, վէ ճէլլատրնըն, էլինաէն գուրթուլմագ իւղրէ վիճուտինի ըսրրըպ իբի նէֆէր մուավինլէրինի տե եէրէ սւրտիքտէն սօնրա, գաբան կիպի, Սալլանտրերա օթէլինին աէրուննինէ սըչրաեարագ, ճէլլատը, մուավինլէրի, պիւթիւն խալգ, վէ տօն ժօղէ պիլէ թէատճիւպլէրինաէն հէնուգ աեըլմազտան էվվէլ մահքիմ նապէտիտ օլտու։

Ա֊յնի վագըթտա օթէլ մուհասէրէ իտիլէրէք, հէր թարաֆը արանըլտը իսէ տէ, մահքիմմիւն էսէրի պիլէ պուլունամատը։

26

Իքի կիւն սօնրա, թէքմիլ Մատրիտ էհալիսի՝ Զամբանըն սուրէթի գարիպէտէ վուգու պուլան գայպուպէվինաէն պահս իթմէքտէ իբէն, պիր սապահ տօն ժօղէ ուհանտըղընտա, մէրգումու եաթաղընըն պաչընտա կէօրտիւկիւնաէն, եիւքսէք պիր սէս իլէ,

— Նէ՞ օ, սէն նէ՞րէտէն չըգտըն, վէ նէ՞րէտէ կիզլէնմիր իտին, տէտի, վէ Զամբա տա,

— Էֆէնտիմ, էկէր պէնի էլէ վէրմէեէճէկինիզէ տաիր եէմին իտէրսէնիզ, հէր չէյլ սիզէ սէօյլէրիմ, տէյլ ճէվապ վէրտի։

— Լկէր պիր տիկէր քլմահ սէնի էլէ վէրմէզսէ, պէնիմ իչին, եիւզ սէնէ տահա եաչասան վազիֆէմ տէյիլ միր։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ, չիմտի սիզէ տիկէր պիր չէյ սէօյլեեէճէկեիմ։

— Սէօյլէ պագալըմ։

— Էկէր սագալըմդը քէսէր վէ սաչլարըմը սիեահա պօեար իսէմ, թանըլմագ օլուրում։

— Գապիլ միր, պէն տէ պուննու սանա իխթար իտէրիմ։

— Պէնի խըզմէթինիզէ ալը՞րմըսընըզ։

Տօն ժօղէ պու սըրատա լհհճէսինի էքչիթտիկինտէն, Զամբա՝ մէրդումա սատըդ պիր պէնտէ օլաճաղընը, վէ լճապ իտէրսէ հաեաթընը քէնտիսի իչին ֆէտա իտէճէկինի պէեան իթմէսիյլէ, տօն ժօղէ մէրդումու գապուլ իթտի, վէ օլվագըթտան պէրու էֆէնտի իլէ ուշագ՝ արաարընտա բէք թէքլիֆսիզ օլուպ, Զամբա, պէլքի տօն Բէտրօնուն պէհիրլէնմէսի վագըասընտան պաչդա էֆէնտիսինին քեաֆֆէյի սըրրըսընա վագըֆ պուլունմագտա իտի։ Իժտի մէրդում խըզմէթքեար, տօն ժօղէնի, կաէինանըն նէզտինտէն լհհճէսի դաեէթ սօլկուն օլարագ կէլտիկինի կհօրտիւկիւնտէ,

— Էֆէնտիմ, չինկեանէ գըղը իլէ տարըլտընը՞զ մը, տէյի սիւալ իթտի։

— Խա՛յր, տէյի պիրտէն պիրէ տօն ժօղէ ճէվապ վէրտի։

— Զիւնքի էֆէնտիմ, լհհճէնիզ դաեէթ սօլկուն օլտուղունտան...

Տօն ժօղէ՝ Զամբաեը քէնտի եաթագ օտասընա կէօթիւրէրէք,

— Պագ սանա տօղրուսունու սէօյլէեիմ. պէն կաէինաեը սէվմէեօրում, տէտի։

— Պիր տիկէրինի սէվտիկինիզ ճիհէթիւ, պու խուսուս թագիի միր։ Պունտան պաչդա կաէինա թէրպիեէտէն մահ-

բում վէ ախլէադը նախօշ պիր գըզ օլուպ, գըսդանճլըգ սահ-
գասըյա պիր կիւն պաշընըզա պիր պէլիեէ տախի կէթիրէ-
պիլիր։

— Պէն տէ պունտան գօրգուեօրում։

— Էֆէնտիմ, միւսաատէ իտէրսէնիզ, սիզէ պիր շէյ թէք-
լիֆ իտէճէիմ։

Զամբա, պու իֆաատէնին իյդահաթընա կիրիշտիկինտէ, թէքլիֆինին՝ չինկեանէ գըզընըն վիճուտինի օրթաատան գալ-
մըրմագտան իպարէթ օլտուղու անլաշըլմը, վէ շու եօլտա
իլավէի մէգալ իյլէտի։

— Պիզ Բարիատէ, եանի էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ եաշա-
եօրուզքի, բօլիսին նաղարը տիդգաթը ֆէվգելատէ տերէ-
ճէտէ օլտուղունտան, պիր խանչէր տարպէսի՝ վուրան իչին,
օ տարպէեէ տիւչար օլանտան տահա զիեատէ մուխաթարա-
լը տըր։ Լաքին դանունա մուվաֆըգ կէթիրիլէճէք պագը չա-
րըեէր տէ վար տըր։ Մէսէլա պէն՝ Մարքիզ ատալարընտա
վագը օլան սէյեահալէրմտան ավտէթիմտէ, էօյլէ պիր զէհիր
կէթիրմիչիմտիր քի, պու զէհիր ինսանը եիրմի տէօրթ սահթ
զարֆընտա թէլէֆ իտէր։

— Վա՛յ։

— Պու զէհիր նէպաթտան հաբըլ օլմուշ պիր թօզ տուր
քի, էսէր պրագմաեարագ ինսանը թէլէֆ իտէր։

— Եէտինտէ օ զեհիրտէն վա՞ր մը տըր։

— Հայ հայ։

— Էօյլէ իսէ, պու կիճէ ուեուեալըմ. պու միւքեալէմէ-
եէ բէք զիեատ ալէադատար օլուեօրում, եարըն տէվամ ի-
տէրիզ։

Պէօյլէճէ ատն ժօզէ, կատինաեը ահրէթէ եօլճու իթմէք
խիւլեասըյա եաթաղընա եաթտը։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն ադշամը տօն ժօզէնին, կատինանընը խա-
նէսինէ կէլտիկինտէ կէթիրմիչ օլտուղու մարաաբէն իչկիսի

չիչէսինտէքի մատտէնին նէտէն իպարէթ իտուկի չու հալտէ
անլաչըլապիլիր։

Կատինա մէզքիւր չիչէեի աչըպ, գալպինտէ ատավէթ վէ
ղազապ հիսսիեաթը մէլճուտ օլարագ, տօն ժօզէնին վէ քէն-
տինին գատէհլէրինէ մէզքիւր իչկիտէն տօլտուրտու, վէ զիհ-
նինտէ պիրտէն պիրէ չիւպհէ հասըլ օլարագ,

— Պէլքի պէնի զէհլիլէմէք իսթիէեօր, տէյի միւլահազա
իթտի։

Լաքին տօն ժօզէ թէպեսսիւմլէ գատէհի էլինէ ալըպ,
կատինաեա խիթապէն, — Սըհհէթքինիզ, տիեէրէք, գատէհ-
տէքի իչկիեի իչտի։

Կատինա պունու կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսի տէ քէնտի
գատէհինի պօշալթըը, վէ պէօյլէճէ եարը կիճէեէ գատար
պիրիքտէ վագըթ կէչիրիպ, ազիմէթի զէմանը կէլտիկինտէ,
մէրգումա,

— Ալլահա լըսմարլատըգ ազիզէմ, պունտան պէօյլէ գըս-
գանճ օլմազըն, տէյինըմ, տէտի։

Կատինա, հիսսիեաթը տախիլիեէսինի տօն տէրէճէ կիզ-
լէեէրէք,

— Ասլա, ասլա, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ կէօզ պաեըճը-
ըգ թէէսսիրիյէ,

— Պու ադշամ գըսգանճլըգ կէօսթէրտի՞մի, տէտի։

— Խա՛յր։

— Պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի, եինէ տէր կիւն պէ-
նի կէօրէճէքսին, զիրա սէնի սէվէրիմ, վէ սէնին մուհապպէճ
թինէ տէ ինանըրըմ։

Կէնճ գատըն՝ սալօնուն գաբուսունա գատար մէրգումա
կէօնտէրի կիտիպ, տօն տէֆա էլինի սըգտըղընտա,

— Ալլահա լըսմարլատըգ, տէտի։

Թամամ սալասընտա տօն ժօզէ՝ մէզպուրէնին սիւտաճաճ
սընա րասթ կէլէրէք,

— Մատամըն սահթ գա՞չտա գալգար, տէյի սիւալ
իթտի։

— Օնտա՝

— Եարբն էօլլենէ գատար ուեուճասընա միւտաատէ էթ, չիւնքի եօրկուն տուր։

Սիւտանա՝ Իպրանիալընըն ատատպէարընատա կէօրտիւկիւ զալիմանէ կիւլիւմսէմէտէն ատլառը թէսճճիւպ էթմէտի, վէ տօն ժօղէ կիտէրըէն, քէնտի քէնտիւէ,

— Զէվալը կատինա, եիրմի աէօրթ սաաթլըգ էօմրիւ գալմըշ սրը... կէնճ չաղատա թէկրըն հաեատթ իլլէմէք լսե, բէք միւշքիլ տիր, տէյի միւլահազա էթմէյէքտէ լսի։

. . . . . .

Զինկեանէ գատըն՝ տօն ժօղէնին ժուֆարագաթընատան ատնրտ հալվէթ օտասընա կիրտի, վէ պիր կիւն էվվէլըն կիպի հայրէթլէ ըիւճաթ իլլէտի, չիւնքի չէյթան գանն իթմէքտէ օտտուղու չախսըն՝ սէտիրըն իւզերինտէ ըահաթճա օ. թուրմուշ իտուկինի միւշահէտէ իլլէտի։ Մերդում լսե, էլինի մարտասքէն չիչէօինէ ուզատարագ,

— Պուննու իշալ՞ն մի, տէտի։

Կատինա - էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Հալվէթխանէնին պիր քէօչէօինտէ պըրմըզը վէ լաճի-վէրա բէնքիլ կիւզել պիր բաթաղան պուլունտուպ, քէնտի չիպուղու իւզերինտէ ուեուդյատօրտու։ Եախսը ժէճհուլ՝ պիր սէօզ սէօյլէմէքտիրին բաթաղանա եազդյաշարագ, էլինի ուզաթտը։ Բաթաղան մէրդումուն էլինէ պատարագ, չըմինէեէ տօղրու կէլտի, վէ չինկեանէ պու մուսամէղեէ իկամաճճիւպանէ պագմագտա իքէն, շախսը ժէճհուլ մարտասքէն չիչէօինի ատրագ, կատինանըն գուլանմըշ օտտուղու գատէհէ պիր գաշ տամյա ազըմտը, լաքին քէնտինի մէզքիւր բաթաղան սօլ պիւէկի իւզերինտէ օտտուղու հատէ, պիր մատա իւզերինտէ օյան պիր շէքէր գապընը աչըպ, պունատան պիր բարչա շէքէր ատրագ գատհէ պաթրըտը։ Պէօյլեճճէ շէքէր՝ մարտասքէնի տամյա տամյա էմինճէ, շախսը ժէճհուլ բաթաղանա թագտիմ էթտի, վէ օ տաճի պու շէքէրի տպընա կէօթիւրիւպ եուրթտու։

կատինա,— Նէ՞ եարբէօրտունուզ, տիմէօինտէ, չախսը ժէճհուլ ճէվապ վէրմէտի, լաքին բաթաղանըն՝ մարտասքէնի էմ-ժիշ օյան շէքէր բարչասընը եուրթմասընը միւթէագիպ, պիր գաշ ատգըպա գատար գանատարըգյա չըրըքնարագ, եըլտըրըմտան վուրուլմուչճասընա եէրէ տիւշտիւկիւ կէօրիւլտյու։

Օլ վագըթ շախսը պարիպ՝

— Իչթէ կէօրիւեօրտուն եա՛, պիր գատէհինի իչմիշ օտտուղուն չու իչկի իւէ պիր հայվան իւշ ատգըգատա, վէ սէնին կիպի կիւզել պիր գըզ տա եիրմի աէօրթ սաաթ զարֆընտա վէֆաթ իտէպիլիր։ Իմտի, տօն ժօղէ սէնի զէհիըլէմիշ տիր, տէտի։

. . . . . .

Պիր ազ տահա հիքեատէմիզտէ կէըի կիտէլիմ։

Պանգօ, օն ալթը եաշլարընտա, գարա կէօզիւ, գարա գաշը, պէնազ վէ նազիք տիշի, գըրմըզը եանագը, հիւսիւնիւ պուրունուզ, ուֆաճըգ էլ վէ աեատգը վէ ֆիտան կիպի պօյնու պիր գըզ օտտ, Իպրանիանըն Անատուզիա մէմլէքէթինտէ պուլունան վէ Իպրանիօլարճա մհձօ թէսմիհէ իտիլէն գըզլարտան պիրի իտի։

Պանգօ՝ կէրչի Բարիատէ տօղմուշ իտի իտե տէ, բէտեր վէ վալիտէսի եիրմի սինէ եվվէլ Իպրանիատան կէլմիշ օլարագ, պիր Իպրանիալը ժէնէրալըն խանէսինին դաբուճուլուգ խըտմէթինտէ պուլունմագտա իտիլեր։

Պու գըզ օն ալթը եաշլարընտա իքէն, բէտեր վէ վալիտէսիյլէ եաշաեատմաեարագ, զէնկին պիր Թուսիալընըն թէչվիգյլէ ֆամիլեատը նէզտինատէն ֆիրար իթմիշ, վէ տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէչիրմիկէ պաշլամըշ իտի։ Անճագ մէզպուրէ, տօղտուղունատա էվատֆը մուզիրրէ սահիպէսի օտտուղունատան, քիմսէեէ կէօնիւլ վէրմէյէճճինի, չիւնքի գալպինտէ մուհտապէթ հիսսի պուլունմատըգընը բանա պիլմէքտէ իտի։

Պանգօ, պիր սինէմատն պէրու ֆահշիեատի ալէմինէ կիրմիշ օտտուղու հալտէ, ամմ վէ արատպալարա վէ զիդըյմէթ էշեա-

եա մալիք օլմուշ օլուպ, ըֆֆագաթըննտա սապլաորդը գըրդ եաչլարընտա Գարլօթա եախօտ Եարլօթ իսմինին մուխթասարը օ,ան Գարլօ իսմինտեքի պիր գատըն տախի կիւնտէն կիւնէ չիշմանլանմադտա, վէ պիր թարաֆտան տա բարմագլարընտաքի եիւղիւքլէր արթմադտա իտի։

Պանդօ, բէտէրի խանէսինտէն ֆիքրարընտան սօնրա ֆամիլեասըլա պարըշմադ իւզրէ պիր գաչ տէֆալար թէչէպ պիւսաթտա պուլունտու, վէ թարաֆընտան մուխպիրլէր վէ հէտիէլէր կէօնտէրտի իսէ տէ, բէտէր վէ վալիտէսի թարաֆընտան ըհտա ճէվապը ալտը։

Անլէրին վէրտիքլէրի ըհտա ճէվապը՝ Պանդօեու թահրիք իթմէքլէ, բէտէր վէ վալիտէսի հագդընտա հէր կէօնա րիաեէթ վէ հիւրմէթի ունուտադ, քէնտի նամուսուզլուղըյա պունարը տահա զիեադե րէզիլու րըռվայ իթմէկէ եէմին իթտի, վէ Գարլօ տախի պիր թարաֆտան քէնտիսինի պու եօլա չէկվիդ իթտիկինտէն, Պանդօ, Բուսիալը աչըգընըն ղայպուպէթինտէն խոթիֆադե իլէ, պիր կիւն պիր ճէմիյեէթ իչինտե պուլունուրքէն, կէնճ վէ կիւզել պիր քիմսէ կէօրիւպ, Գարլօեա,

— Պու ամէրիգանլըլար թանըրըմըսըն, տէյի սօրտու։

Գարլօ.- Էվվէթ, թամ սէնէն իչինէ եարար պիր քիմսէ տիր։ Պու տէյիպ անլը Իսրանեօլ վէ տօն ժօզէ տ'Ալվար խամինտե օլուպ, դաեէթլէ գէնկին տիր, վէ բէտէրին իլէ վալիտէնին պուլունտուգլարը օթէլին սահիպ ժէնէրալը տա թանըր։

— Պունա էմի՞նամիսին։

— Հայ հայ. հաթթա պիրլիքտե այնի արապատա քէնտիլէրինի կէօրմիշ օլտուգումու խաթըրլատեօրում։

— Բէք էյի։

Իրթէսի կիւն Գարլօ՝ տօն ժօզէ հագդընտա թահգըգաթ ինքրասընա մէմուր օլուպ, մէրգումուն 26-28 չաղլարընտա օլտուգունու, վէ տիգ տը Սալվանտորէրանըն եէկէնի խտուկինէ, վէ մատամազէլ տը Գօնսէլեսիօնուն նիշանլըսը օլտուգու մէրվի օլուպ, խալլիճէ վարիտաթը տախի պուլունմասըյա, պու վարիտաթը պօլ պօլ սարֆ իթմէքտե օլտուգունու անլատը։ Անճագ մէրգումուն պիր թագըմ էնթրիգալարը օլմասընտան քիմսե խապէրտար տէյիլ իտի։

Իքի կիւն սօնրա Գարլօ, պու մալիմաթը մատամասընա թէպլիղ իթտիկինտե, մէզկուրէ իշպու մալիմաթտան բէք տէ մէմնուն օլմաեարագ,

— Պու ատէմ չիւպհէսիզ քէնտի նիշանլըսընը սեվէր, վէ պիր նիշանլըեը՝ պիր ատէմին գալպինտէն չըգարմագ, պիր մէթրէսի չըգարմագտան տահա միւշքիլ տիր, տէյի միւլահազա իթտի։

Լաքին պու գըզ՝ Իսրանեօլլարա մախսուս պիր միւրատ սահիպի օլմասըյլա, նազարը տիգգաթընը տօն ժօզէ աթֆ իթտիկինտե, էր եա կէճ անըն թարաֆընտան սեվիլմէե իֆքրինտե գուրտու։ Իչին էն միւշքիլի՝ անըն իլե իլք տեֆա կէօրիւշմէքլիք օլուպ, չինքի տօն ժօզէ սալդատեկան ալեմինէ կիրտիկի հալտե, մէրգումե պու տիմ ասլա կիրէմմէքտե իտի։

Անճագ պու կէնճ կիւնահքեար՝ բէք չօգ բօմանլար, էզճիւմլէ Մ. տը Գալգագընն մէչհուր Օճ իսպէր Հիբեաեէսի նամ բօմանընընը օգուտուշ օլտուգունատ, տօն ժօզէեէ թատիմ օլունմագ իչին պիր չարե պուլամաեընճա, անըն մարիֆեթիյլե աչըրըլմաեը տիւչիւնտիւ։

Օլ վագըթ տօն ժօզէ՝ չինկեանէ գատընը սեվգիկի ճիհէթլե, պիր ագշամ մէրգումէնին խանէսինտեն քիւչիւք տաիրէսինէ ավտէթինտե, քէնտի իամինէ բօմթա իլե վիրուտ իթմիշ օլարագ, պիր թէզքիրե պուտու։ Պու թէզքիրե կիւզել պիր եազը իլե վե մէճհուլ պիր քիմսե թարաֆընտան եազըլմըշ օլուպ, հէր նէ գատար իմզասը պուլունմամագտա իտի իսէ տէ, պիր գատըն էլինտեն չըգմըշ օլտուգու անլաշըլմագտա իտի։

Թէզքիրէնին մէալի չու իտի։

«Էկէր տօն ժօզէ տ'Ալվար՝ էճատատընըն ճէսարէթինի

միրաս օլարադ ալմըշ իսէ, նկէր բօմանլարա մախսուս օլան սերկիւզէլթլերի իշ նեբինէ գօյմադ վելհասըլ նկէր եիւրէք թաշըր վէ զահիրի թէհլիքելերաէն գօրդմադ պիր քիմսէ իսէ, եարընքի բէնձէնպիհ ադշամը սաաթ օն պիր պուչուգտա (եանի եարը կիճէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ) կօմօ-տը-Մօրօյ պուվարըյլա սօգադընըն քէօշէսինտէ պուլունմալը մըր։

«Օրատա քէնտիսինէ պիր սաէմ եադլաշարադ, իսբանեօլճա «պէնիմլէ կէլինէզ» տիեէճէք միր։

«Տօն ժօզէ պու սաէմ իլէ կիթմէլի, վէ անըն սէօյլէտիկինի եարմալը մըր։»

Կէնճ Իսբանեօլ պու սէրկիւզէյլիի զարիպ պուլուգ, իշար օլունան մահէլլէ կիթմէկի ֆիքրինտէ գուրտու։

27

Իրթէսի կիւն տօն ժօզէ, կատինանըն խանէսինտէն պիր սաաթ էրքէն չըգըգ, թէպտիլ դըեաֆէթի իթմէք իւզրէ խանէսինէ ավտէթ, վէ վադթը մուայէնտէ մահէլլի մէզքիւրէ ազիմէթ իլէտի։ Մէրգում օն տադըդատան պէրու օրատա պուլունմադտա իքէն, պիր արապա կէլէրէք եադընընտա տուրտու։ Իշպու արապանըն գաբուսունտան պիր քիմսէ պաշընը տիշարը չըգարըգ, իսբանեօլճա, «պէնիմլէ կէլինիզ» տիմէսինտէ, տօն ժօզէ եադլաշարադ, պու սաէմէ պադտը իսէ տէ, ուզուն պիր սադալը օլտուղու կիպի, կիւեինմիշ օլտուղու պիւեիւք պիր չաբգաեը տախի կէօզլէրինէ գատար էնտիրմիշ օլտուղունտան, եիւզիւ թէմամիլլէ սէթը իսիլմիշ իսէ,

Եախսը մէճհուլ, տօն ժօզէնի արապասընա ալարադ, կէօզլէրինի պաղլամադ իսթէտիկինտէ, կէնճ Իսբանիալը՝

— Պէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրիւեօրսունուզ, տէյի սօրտու։

— Կէնճ վէ կիւզէլ պիր գադընըն նէգտինէ։

— Ֆագաթ... նէ՞րէտէ տիր։

Եախսը մէճհուլ՝ Իսբանիատա տօղմուշ օլմամադյա պէրադպէր, միւքէմմէլէն իսբանեօլճա թէլէֆֆիւզ իտէրէք,

— Ա՜ճա՛յիպ, էկէր նէրէյէ կէօթիւրիւլտիւկիւնիւզ սէօյլէնիլմէք իսթէնիլսէ իտի, կէօզլէրինիզ պաղլանմադ իտի, տէտի։

Տօն ժօզէ՝ պու ինֆադէնին տօղրուլուդունու պիլթադտիզ, կէօզլէրինին պաղլանմասընա պէրա մուգավէմէթ մուվաֆագամ իթտի։

Օլ վագըթ արապա ֆէվգէլադէ սիւրաթլէ եօլա չըգմադըլա, իւչ չարեէք սաաթ գադար գաթը մէսաֆէտէն սօնրա, նիհաեէթ տուրուպ, տօն ժօզէնին ըէֆիգի օլան վէ օլ անէ տէկին քէնտիսինէ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմիշ պուլունան քիմսէ, եինէ իսբանեօլճա,

— Աչաղը էնին վէ էլինիզի պանա վէրին, տէտի։

Տօն ժօզէ իթադաթ իթտի, վէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու մահէլլին գումու օլուպ, եիւզիւնէ էսէն բիւգեարտան տախի պաղչէ իչինտէ պուլունտուդունու անլադը։

Եիւզ սաըմ գադար եօլ ալմըշլար իքէն, պիր նէրտիվէնէ կէլինիպ, պունտան պիր սաօնա չըգըլը, վէ նիհաեէթ ըէհպէր օլան չախա, — Տո՛ւրունուզ, տէեիպ, տօն ժօզէնի օթուրթտու, վէ — կէօզլինիւզտէքի պաղը չըգարըն, տիմէսիլէ, մէրգում պաղը չէօզտիւ, վէ պիրտէն պիրէ պուլունտուդու մէնզարէնին գարշըսընտա հայրէթտէ գալադը։ Պուլունտուդու մահէլլ կիւզէլ պիր սաօն օլուպ, հէր մօպիլեսը, հէր թէզեհինալը՝ սահիպլինին պիր գադըն օլտուղունու իրաեէ էթմէքտէ իտի։ Մէրգումդն ըէֆիգի օլան ուզուն սադալը քիմսէ իսէ պաղթէթէն դայպ օլմուշ իտուկինտէն, քէնտիսի օրատա եալընըզ գալմըշ իտի։

Տօն ժօզէ... Պու էրէյիճէ դարիպ պիր սէրկիւզէյլթ տիր,

ատ.յի միւլահազա իթմէքատ էքէն, պիր գաբու աչըըպ, Պանգօ՝ կէօզլէրի դամաշըըրընը պագըշըյա գահիր օլտու։

Իսքանիալը գաբուճուլարըն պու պաշտան չըգմըշ դըզը, աչըգ բէնկլի գըսսա պիր ֆիսթան, սիւգՅնի իլէ իշլէնմիշ սիեահ գաուիֆէտէն պիր գօրսէ, վէ Գրագօվիա Բօյօնէզլէրի կիպի քիւչիւք պիր շաստօգա կիներնմիշ, վէ նատիր էլմասլար վէ քիւրքլէր իլէ թէզեինի գըսաֆէթի իմմիշ իտի։ Մէզպուրէ, պիր պուչուգ սէնէտէն պէրու պիր Բուսիալը բրէնսին թահթը հիմաեէսինատ օլտուղու հալտէ, Բուսիա վէ Լէհիսթան հագգընատա մալիւմաթը միւքէմմէլէ թահսիլ իմմիշ իտի։

Ամբլ պիր Բարիսլի, Պանգօեու կէօրտիւկիւնատ, իլք պագըշտա անըն ասլընը, մահիյէէթինի տէրք իտէպիլիր իտի, լաքին տօն ժօզէ, Իսքանիալը օլուպ, Բարիս ալէմինի, խուսուսա Բարիսին գատընլարընը սաթհի պիր սուրէթատ թանըտըղընատան, վէ Հվէննէգ իսթէտիկի Գօնսէքսիօն իլէ օլվագիա տէկին եէկեանէ մահպուպէսի պուլունան Զինկեանէ գըզընատան մատտա գատընլարը բէք էյի կէօրէմէմիշ, վէ տօղմուշ օլտուղլարը սօգադլարըն իսիվէրինի ալըպ, մուահխարէն պիրբէր գօնթէս տը Թրօնչէ եահսօտ պարօնն տը Սէն-Լազար օլան սահթէ պիւեիւք գատընլարը էյիճէ թագտիր իտէմէմիշ օլտուղունատան, Պանգօ՝ աղընը պունա աթմասընատա եանըլմամըշ վէ քէնտի քէնտիէ շէօյլէ տիւշիւնմիւշ իտի։

— Եկէր տօն ժօզէ պէնի թանըմազ իսէ, եահսօտ պէնի ապա կէօրմէմիշ իսէ, քի պու տա իհթիմալտէն տիր, զիրա պէն քէնտիսինի միւատէթի հաեաթըմտա իլք տէֆա օլարագ կէօրմիշիւմ տիր, քէնտիմի Բօյօնէզ մագամընատա թանըթաճաղըմ։

Ֆիլվագը տօն ժօզէ, մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնատ, միւթէպէր պիր գատընըն գարշըսընատա պուլունտուղունու զանն էլէ, պէրաի իհթիրամ եէրէ գատար էեիլտի։ Պու ատէմ, քէնտի հըրսըզ չանընա, հաթթա ճինատեէթէ միւթէալլիգ իշլէրտէ հիչ պիր շէյտէն րիւճաթ իմմէզ իքէն, պու տէֆա մէրգումէնին գարշըսընատա մահճուպիեէթի իգնար իյլէտի։ Պան-

գօ իսկ, մէրգումուն հէեէճանընը կէօրմէքլէ, պունու այնի ֆըրսաթ ատտ իտիպ, իսթիֆատէեէ գարար վէրտի, սուրէթի նազիքեանէտ օթուրմասընը թէքլիֆ իմտիքատէն սօնրա, Բուսլար վէ Բօյօնէզլէր ֆրանսըզճաեը մի-քէմմէլէն թէքէլլիւմ իմտիքլէրի ճիհէթլէ, քէնտի-տի տէ պու լիսան իլգրէ,

— Լֆէ՛նտի, հիւրրիեէթինիզի սուի իսթիմալ իմտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը թէմէննի իտէրիմ, տէտի։

— Մա՛տամ...

— Տօ՛ն ժօզէ, կէօզլէրինիզ պաղլը օլարագ սիզի պուրաեա կէթիրտիլէր։ չիւնքի ներէտէ օլտուղունուղու վէ քիմ օլտուղումու պիլմէմէլիսինիզ։

Տօն ժօզէ, մէզպուրէեէ տաիմա պագմագտա օլտուղու հալտէ, քէնտիսինէ տիեէճէը հիչ պիր քէլիմէ պուլամամագտա իտի։

Պանգօ՝ ճէպինտէն մինէլի քիւչիւք պիր սահթ չըգարըպ պագարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, վագըթ նա՞սըլ կէչիեօր։ սիզին իլէ պիրլիքտէ գալաճագ եալընըզ պիր սահթըմ վար տըր։ հալպու քի սիզէ բէք չօգ տիեէճէկիմ պուլունմագտա տըր։

— Պիր սահա՞թ մը։

Տօն ժօզէ, ֆիլվագը էօյլէ պիր ճալիպ սիմաեը կէօրմէք իչին եալընըզ պիր սահթը պուլունմասընը ղայրը բեաֆի ատտ իթմէքտէ իտի։ կէնճ գատըն իսէ, քէլամա տէվամէ,

— Չիւնքի պիր սահթտան ճէլլատըմտա պուլուչմագլըգ իգթիզա իտէճէք տիր, տէտի։

— Ճէլլատընը՞զ մը։

— Չէվճիմի տիմէք իսթէրիմ։

Տօն ժօզէ սուրաթընը էքչիթտի, վէ Պանգօ՝ չու վէճհլէ իֆատէեէ տէվամ իյլէտի։

— Տինլէ՛եինիզ մէնսիէօ, դարիպ հարէքէթիմի իյգահ իթմէք իչին, քիմ օլտուղումու պիր տէրէճէեէ գատար պիլմէքլիկինիզ լազըմ տըր։

— Տինլէեօրում մատամ։

— Մօ՛նսիէօ, պիզիմ մէմլէքէթիմիզաէ միւթէպէրան դըզ լարը ասլա սեվտիքլէրի քիմսէլէր իւէ էվլէնէմէզլէր։

Տօն Ժօզէ, քէնաիսինի ֆէվգէլատէ թահդիր էթմէքաէ պուլունան մատմազել Գօնսէքսիօնուն ճէպրի օլարագ քէնաիսիյէ էվլէնէճէկլինի խաթըրլաեարագ,

— Զաթէն հէր եէրաէ պու պէօյլէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պանգօ.— (տէվամ իտէրէք.) Պէն, Բուսիա տէվլէթինին խըզմէթինաէ պուլունան պիր Բօլօնէզ բրէնսին գըզլըեըմ, վէ բէտէրիմ կիպի ժէնէրալ օլան պիր Բուսիայը բրէնս իւէ էվլիեիմ, Իզտիվաճըմա սէպէպի եէկէեանէ՝ բօլէթիդա մատտէսի օլմուշ տուը, չինըի Բուսիա տէվլէթի՝ Բուս ատլզատէկեանը յա Բօլօնէզ ատլզատէկեանը ալտասընտա գարա պէթ հասըլ էթտիրմէք արզուսընաէ տիր։ Պէն օն եէտի Էաչընտաերմ, զէվճիմ իսէ ալէմըզ իւչ Էաչընտա տըր։ Քէնաիսի դաեէթ սէրթմէչըէպ, վէ խօտպին օլմասըյա, պաղը տէֆա գըս դանճըզ հիսսէսաթը չէտտէսի արտասընտա իշտիհկէմիւչ ճէպր ու Թաղեիգլէրաէ պուլունուր։

Տօն Ժօզէ.— խայրին։

— Պիր սէնէտէն պէրու Բարիսաէ իզամէթ էթտիկիմ հալաէ, հիչ պիր թարաֆը կէօրմէմիշիմ տիր, չինըի տիչարը չըզմաղըզըմա միւսաաաէ էթմէկ։ Էկէր պիր մահպուսպում օլսա իտի, պէնի չօզտան թէէլլի իտէր իտի։

— Ֆագաթ պէօյլէ պիր ճէպպար քիմսէաէն պուրթուլմաեը հիչ տիւշինմէտինիզմի։

— Էվվէլի տիւշինտիւմ, վէ սիզի պուննան իչին պուրաեա ճէլտի էթտիմ։

Պու քէլիմէլէր՝ տօն Ժօզէնի պիր տէրէճէ տիւշարը էնտիչէ դըեըպ, չինըի ժէրգուսի, ժէզպուրեէի ֆէվգէլատաէ ճալիպ վէ հիւքումէտլու պուլատուղունատան, անըն Էաըընըզ եիւզիւնէ պագմասըյա, ալէմը սէնէտէն պէրու Զինկեանէ դըզ հագդընտա հիսս իտէկէլիէի աչզ ու մուհապպէթի գաթը օլտու, ֆագաթ տիկէր թարաֆտան Գօնսէքսիօն իւէ էվլէնիպ

տիւգ տը Սալանտրէրանըն էմլաքընա վէ իւնվանլարընա իաեէֆ օլաճաղընը ունութմատը։ Մամաֆի մէրգուսի ֆիթուրսուզճա տուրուպ, Պանգօեա խիթապէն,

— Էմրլէրինիզե պէքլէնօրսուս, մատամ, տէտի։

— Մօնսիէօ. պէն Բօլօնէզիս վէ պիր Զինկեանէ դարըսընըն սիւտանալըզըյա պիւեիւճիւս տուը։ Տիմէր իսթէըրսէ Ֆրանսատա պաթըլ էթիդ ատը պիր գատըն ատտ իտիլմէքտաէիս։ Հալպու քի պաղը քիմսէլէրին ֆալճըլըգտաքի իգթիտարլարընա իմանը գավիս վար տըր։

— Սահիհէն լինանը՞րսընըզ։

— Էվվէլ։

Պատէհու մէրգուս, կէնճ գատընըն եանընտա օթուրուպ,

— Օէօլէեին պագալըս, սիզին հագդընըզտա նէ՞ Բօլտա ֆալճըլըգ օլտու, տէյի սօրտու։

— Պունտան ալէմը սէնէ ժուգատաէս, պիր կիւն Բօլօնիատա, պէն հէնուզ չօճուգ օլտուղում հալտէ, պիր իհթիեար գատըն բէտէրիմին խանէսի գաբուսունու չալարագ մու. սաֆիրէթէն գապուլ իտիլտի։ Պու գատըն ֆալճը օլմասըյա, էլիմի թուԹուպ, խաթթլարը վէ թէրթիպաթընը թէտգիդատէն սօնրա չէօյլէ սէօյլէտի։

«— Գը՛ըզմ, պիր կիւն սէն պէտպախթ օլաճագսըն. իչերլէրտէն կէլմիչ օլան պէեազ ոագալը պիր ատէմ, էսիր գըզը կիպի սիզէ պէտմուամէլէ իտէճէք տիր, վէ ոիզ էսիր մագամընտա անըն օլաճագսընըզ։

«Պէն պու սէօզլէրի իչթիոիկիմտէ տիթրէմէեէ պաչլատըղմատան, քէնաիսի չէօյլէճէ իլավէ էթտի։

«— Ֆագաթ պիր կիւն, օ ատէմ, սիզի զարպատա էվրօպանըն պիր ուճունա կէօմիւրլէճէք, վէ թաղինինիզ թէպտիլ օլաճագ, եախօտ հիւրրիեէթինիզի իսթիհսալ էթմէքլիկինիզ՝ սիզին եէտը իգթիտարընըզտատ պուլունաճագ տըր։ Կիւնէչինի գիեատընը պիրէ սիզէ կէօմէրմէզճէք տիր։ Ունաճագ պիր կիւն, սիզի, ֆագաթ կէօզէրինիզ գատըլը օլմագ վէ բաքիպ օլաճաղընըզ հալվանլար ֆէվգէլատաէ սիւրաթլէ

կիթմէք չարթըյլա քէնտի արապաօրնա իրքեապէն կէօթիւրմէկ ժուվաֆագաթ իտէճէք տիր։ Օլ վագըթ եօլտա գարշընըզա աթլը պիր ատմ չըգաճագ տըր։ Սիզէ աթֆը նագար իտէճէք օլան պու ատմ, միւրատ իթտիկինիզ թագտիրտէ սիզին գուրթարըճընըզ օլաճագ տըր։

«Պէն տէ Զինկեանէնին պու սէօզլէրինտէն միւթէէսիր օլարագ,

— Ֆագաթ նա՞րըն, տէտիմ։ Օտա պանա չէօյլէ ճէվապ վէրտի։

«— Էկէր օ ատմ, իսմինիզի վէ իդամէթկեահընըզը վէ սիզի քէնտի հիւքմիւ ալթընա ալմըշ օլան չախսըն իսմինի պիլմէեբէրէք սիզի սէվճէք օլուրսա, գաթիէն թէէմին օլուննուզ քի, գատէրինիզտէ, ճէպպարըն թէրքի հաեաթ իտէճէկի եազըլմըշ տըր։

Ֆալճը պունտան զիեատէ իյզահաթա կիրիշմէք իսթէմէեբէք, բիզգաթլէ պանա պագտըգտան ասնրա էլիմի էօքտիւ, վէ չաթօտան սավուշուպ կիթտի։

Գանգօ պու հիքեաեէսինի պիթիրտիկինտէ, պիր ագ տուրուպ, տօն ժօզէեէ սիհիրպազքեարի պագտը, վէ մէրգում տախի,

— Ղարիպ հիքեաեէ, վէ տահա զիեատէ ղարիպ պիր քէշֆ, տէտի, վէ կէնճ գատըն՝ շու վէճհէ իլավէի մէգալ իյէտի։

— Պու գըշըն, յունվար իչինտէ, եէր եիւզիւ գար իլէ դաբըը օլտուղու, ֆագաթ բարլագ պիր կիւնէշ էթրաֆը զիեատար իթտիկի հալտէ, օտամըն բէնշիրէլէրինտէն օթէլիմիզին պաղչէսինտէքի աղաճլարը կէօրիւեօրտում, վէ պունլարըն պէեագ կէօրիւնիւշիւ՝ սէվկիւլիւ Բօլիանըմըզը խաթրըմա կէթիրիեօրտու։ Պազը պիչարէ գուշլար տա պիր տալտան տիկէը տալա ուչուշմագտա վէ կիւնէշին սօկուն զիեալարընտան ըսընմագտա իտիլէը։ Խլթէ պէն, կէօզլէրիմ եաշարմըշ օլարագ պունլարը սէյր իթմէքտէ օլտուղում հալտէ, զէվճիմ կէլիպ,

— Նէ՞յինիզ վար տըր, վէ նի՞չին աղլաեօրսունուզ, տէտի։ Պէն տէ քէնտիսինէ,

— Մէմլէքէթիմի խաթըրա պրադան չու գարը, վէ վագթիլէ սէրպէսթ օլտուղում միսիլլու սէրպէսթ օլան չու գուշլարը կէօրմէքլէ աղլաեօրում, տէյի պէեան իթտիմ, վէ զէվճիմ։

— Մատէմքի տիչարը չզմաեը պու տէրէճէ արզու իտիեօրսունուզ, աղլամաեըն։ սիզի Պուա-տը-Պուլօնեըեա կէօթիւրէեիմ։ Պու կիւնլէրտէ Իւբրէնտէն տէօրթ ըէս աթ ալմըշ օլտուղումտան, պունլարը պիզզաթ թէճրիպէ իթմէք իստէրիմ, տէտի։

Պէն մէսէրրէթիմտէն ըէֆը սէտա իթտիմ, վէ ճէպպարըմըն պօղազընա սարըլտըմ։

«— Լաքին էն գալըն նիգ ապընըզը գօյմանըզ չարթըյլա սիզի կէօթիւրմէք իսթէրիմ։ չիւնքի քիմսէնին սիզի կէօրմէսինի իսթէմէմ, տէտի։

Գանգօ թէբրար սէօզիւ քէսիպ, տօն ժօզէեի թէեագիդէ պաչլատը։ Մէրգուր իսէ, մէսէլէ քէնտիսինէ այիտ օլտուղունու հիչ մէմուլ իթմէմէերէք, մէգպուրէեի տինլէեօրտու։

Կէնճ գատըն,

— Էյիճէ տէրխաթըը իտին պագալըմ, տէտի։

— Պէ՞ն մի մատամ։

— Եանգ-էլիզէտէն տէօրթ աթլը պիր արապանըն սիւրաթլէ կիթմէքտէ օլտուղունու խաթըրլաեա՞մաեօրսունուզ։

Գանգօ՝ Բուսիալը աչըգըյլա պիրլիքտէ պիր կիւն արապա իլէ տիչարը չըգմըշ իտի իսէ տէ, հիքեաեէսինին պագըյէսի՝ քէնտինին ույտուրմասը իտի։

Տօն ժօզէ։ Ֆիլվագը էօլէ պիր չէյ խաթըրլաեօրում։

— Օ սըրատա սիզ պանա պագտընըզ, վէ ֆալճընըն քէչֆի գըսմէն թաստիգ օլունտու։ Պէեագ սագալը ատմ...

— Զէվճինի՞զ մի իտի։

— Էվէթ։

— Էյ մահուտ սիւարի՞...

— Օ տա սիզ խոինկիզ։

— Պէ՞ն մի։

— Ալթարըմըզըն զաեէթ սիւբաթվէ կիթվէսինէ բազմէն, սիզէ տիգգաթ իթտիմ, վէ արապամըզը գարշըլաեան վէ սիզէ պագմագտա պուլունան իբի աթլըտան պիրինին, «Իշթէ պու Իսբանեօլ՝ Բարիստէ իլք տէֆա կէօրմիւշ օլտուղում է՛ն զէնկին Իսբանեօլ տուր» տէտիկինի իշվէթտիմ։

Ալթըլարտան տիկէրի տէ, — Իամի նէ՞ տիր, տէյի սորտուղունտա, օվ պիրի՝ «Տօն ժօղէ տ'Ալվար տըր» տէյի ճէվապ վէրտի։

— Տօն ժօղէ... (քէնտի քէնտիվէ.) Օհօ՛, աճապա զէվճինի պանա գա՞թվ մը իթտիրէճէք տիր։

Պանգօ... (տէվամէն.) Տէրագապ ֆալճընըն քէշֆի ֆիքրիմէ կէլտի։ Շիմտի անլա՞եօրմուսունուզ։

Պու արա մէզպուրէ, կէօեա մէրգումա իչ այտան պէրու աչըգ օլմուշ տուր կիպի պիր թավրտա պուլունտու, վէ տօն ժօղէ տէ քէնտի քէնտիվէ,

— Պու կիւզէվ պիր գաոըն տըր, նազարըմը տա բէք ճէլպ իթտի. քէնտիսինի սէվմէմէք՝ էն պիւեիւք ճինաեէթ օլմազլէ, չու կիւզվ օեուննա իշթիրաք իտէճէկիմ. զէվճինին վիճուտինի օրթատան գալտըրմագըզը պանա թէքլիֆ իտէրսէ, օվպապաե տիւշիւնէճէք բէք չօդ վագըթ պուլապիլիրիմ, տէտի, վէ աչիքեարէն տախի,

— Մաոամ, էկէր Զինկեանէ գարըսընըն ֆալը տօղրու իսե, էկէր պէնիմ աչգըմ, սիզին ճէպպուրը թէֆէֆ իտէճէքսէ, իամիտա իտինիզ, զիրա պէն սիզի սէվէրիմ... տէյի պեեան իլէտի։

— Խայր, հէնուզ սէվէմէզսինիզ, ֆագաթ իլէրուտէ սէվէճէքսինիզ։

Այնի վագըթտա սաաթ սապահըն պիրի վուրմագլա, կէնճ գաոըն սարսըլըպ, թէլաշ կէօսթէրտի, վէ հէեէճան իլէ,

— Կիտինիզ, կիտինիզ, եարըն եինէ կէօրիւշիւրիւզ. պու կիւնըն կիպի Կատօ-Մօրոյ սօղաղընտա պէքլեեինիզ, տէտի,

վէ մէրգումա կիթվէկէ հաղըրլանտըղընտա, կէօզլէրի թէքրար պաղլանտը, վէ ուզուն սաղալը շախս կէյէրէք, մէրգումու կէօթիւրտու, վէ պիր արապաեա իրքեապ իտիպ, սիւրաթվէ հարէքէթտէն սոնրա, արապա զիբը օյունան սօղապտա տուրտու, վէ ըէհպէր օլան քիմսէ, տօն ժօղէնին պաղընը սէօբիւպ, — Շիմտիլիք կիտինիզ, եարըն թէքրար պուլուշուրուզ, տէտի։

Տօն ժօղէնին էնամէսինտէն սոնրա, արապա եօլունա տէվամ իթտի։ Մէրգումա իսե, եաեա օյարապ խանէսինէ մուվասըլէթինտե, Զամբաեա սէրկիւզէչինին հիքեաեէ իտիպ, ըէյինի խոթէտի։

Զամբա՝ էֆէնտիսինի սիգգաթվէ տինլէնիպ, պիթիրտիկինտե,

— Հէր պու չէյլէր պանա, ըօմանլարտաքի մասալլարա պէնզէեօր։ Նկէր հիւրրիէթինիզ էլտե օլսա իտի, ալեա պիր քէյէքիր իտի, տէտի։

— Հիւրը տէյի՞լմիեիմ։

— Եա կաոինա՞։

— Աոամ սէնտե. իճապընա պագարըմ, Մաեմ՛քի չիմտի չու Բօյօնէզի հաղը իթտիմ, եարըն վէ սաիր կիւնլէր նէզտինէ կիթվէկէտէն տուր օլմամ։

28

. . . . . .

Սէքիզ կիւն դատար ադաէմ Պանդօ, կէօեա պիր Բօլօնէզ բրէնսէս օլուպ, Բուսիալը պիր ժէնէրալ իլէ էվլի օլտուղու համար հէր ադշամ ատն ժօզէնին վիզիթասընը գապուլ իթմէքտէ, վէ ատն ժօզէ՝ Զինկհանէ դըզատան սօղուեարադ, Պանդօնու սէվմէքտէ իտի, Շէօյլէ քի, հէր ադշամ կօտօ-տը-Մօրոյ դալարըմը իւզէրինատէ պուլունուպ, ադ սօնրա կէլէն արապաեա ըաքիպէն, ըէհպէրի օլան ուզուն սագալը ատէմ բէֆադաթընատա օլտուղու վէ կէօզէրի պաղը պուլունատուղու համար, մէզպուրէ սէվկիւլիւսիւնիւն նէզարինէ ազիմէթ իյիմէքտէ իտի։

Պու էսրարի համ Իսբանիալընըն խօշունա կիթատիկինատէն, էնանի բահատ կէօզ պաղընը չըդարմադ համվէսինատէ պուլունմատըդը կիպի, իտի Օրկա օլտուղու պէեան իտիլէն սախթէ Բօլօնէզին իտի հադըդիսինի տէ անլամադ արդուսինի ատա կէօսթէրմէտի։

Պիր կիւն տօն ժօզէ, խանէսինատէն չըդատըդը զէման քէնտիսինի թէադիպ իտէն օլտուղունա տիդգաթ իթմէտի։ Ֆիլվադը զարիպ դրեաֆէթի վէ ուզուն գարուֆու պիր ատէմ, կօտօ-տը-Մօրոյ սօղաղընըն պիր քէօչէսինատէ, տօն ժօզէնին տուրտուղու զէման տուրուպ, կէօեա պիր աչըգ տըր կիպի բէնչիրէլէրատէն եօգարըեա պադարադ, տիկէր ճիհէթատէքի գալաբըըմ իւզէրինատէ էնինէ պօեունա կէզինմէեէ պաշլատը, վէ տօն ժօզէ՝ արապասընա պինէրէք եօլունա տէվամ

իլէտիկի սըրատա, էնսէսինատէն պիր սէս «եահո՛ւ արապաճը, արապաճը» տէյի պաղըրտըղընատա, արապաճը՝ արապաեը տուրտուրտու, վէ գարուֆու ատէմ եէֆիխէպ, տրապաճընըն հայվանը իլէրի սիւրմէսինէ մէյատան վէրմէեէրէք, ֆէնէրի պիլա թէքլիֆ աչըպ,

— Սիկարամը եադմադըղընա միւսատատէ իտին, տէտի։

Արապաճը իսէ, թէրս պիր թավը իլէ,

— Հայտէ չաբուդ իտին, տէտիկինատէն, շախաը մէճհուլ,

— Բէք էյի, բէք էյի, տիեէրէք, թէլաշ իտիեօր կիպի կէօրիւնտի, վէ այնի վագըթատա արապաճընը, սադալը ատէմի, վէ օգունմադ պիր նիւմէրօեու համիլ օլան արապանըն մահէլլի մախսուսընատա, «Պաս տիւ Բամբար սօղաղընատա թէլար վէ արապալար քիրալաեընըսըը Պրիօն» իպարէսինին եադըլմըշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ քինտիսինէ լազըմ օլան պուդղալմըշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ քինտիսինէ լազըմ օլան պուդմալիւժաթը այտրգատան սօնրա, օրատան չէքիլտի։

Պու շախս՝ տօսթուժուդ Րօգամպօլ օլուպ, մէրդուֆ, էլպիսէսի կիպի սինինին վէ քիսպէթինի թէպտիլ իթմէքլիեք սէնատաթընը միւքէմմէլէն թահսիլ իթմիշ իտի։ Շէօյլէ քի քինտիսինին քիմ օլտուղունու թանըմադ իշին, հէր հատէ եա պիւեիւճիւ եախօտ պիր սիհիրպադ օլմադ լազըմ կէլիր իտի։ Հէր նէ իսէ Րօգամպօլ, գըեաֆէթինին թէպտիլ իշին տաիրէի խուսուսիէսինին վադը օլտուղու Սիւրէյն սօղաղընա կիթատիկի սըրատա, քինտի քինտինէ,

— Տօն ժօզէնին հէր ադշամ Բօշէ սօղաղընա կիթմէսի՝ սադլամադտա օլտուղու մէթրէսինի կէօրմէք իշին իտուկինի պիլիր իտիմ. Բօշէ սօղաղընատան չըդատըդը հատէ տախի քինտի խանէսինէ ավտէթ իտիպ, անատէն չըդատըդընատա, կօտօ-տը Մօրոյ սօղաղը քէօչէսինատէ, չիւպհէսիզ գաչադ օլան արապանըն պէքլէմէք իւզէրէ կէլտիկինի տէ չիւտի պիլիրիմ։ Անընը, արապանըն վէ արապաճընըն՝ Պրիօնուն արապալըդը վէ ախըրընատան ալընատըդընը տախի պիլիրիմ քի, իշթէ էն ալէսաը պու տուր, տէտի,

Բօգամպօլ, պու միլաղալար իլէ խանէսինէ կէլիպ էվա-
պընը սօեուննու։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն, սապահըն սաաթ օն պիր ըատտէլերինէ, Մ. մարքի սը Շամլի, մէղքիւը արապա քիրալաեըճըսընա կիտիպ, վիլաեաթտա պուլունան իհթիեար պիր գատըն խըսըմը թարաֆընսան մուհիմ պիր սավանըն րուխեէթի իչին Բարիսէ կէլմիշ օտուղունու պիլպէեան, այըդ պիր արապա քիրալամադ իսթէսիկինի անլաթտը, վէ քէնտիսինէ իրաեէ իտիլէն պիր չօդ արապայընը կէօդաէն կէչիրտիկի սրրատա, պիր կիւն էվվէլ սօն ժօղէնին օթուրմուշ օտուղու արապաեը թանըտը, վէ արապաճըսընը տահի օրատա կէօլմէչէ, իլէ ադշամը կէօրտիկիւ արապաճը իտուկինէ շիւպհէ լիմմէտի։

Պաաէհու մէղքիւը արապաեը կէօսթէրէրէք,

— Շունատա գարիպ պիր արապա վար տը, աէտի։

Արապա քիրալաեըճըտը... էվվէլթի, հանի պիր արապա տը։

— Նէ՞ լիչէ եապաեապկընը։

— Պէն տէ պիլմէմ. անճադ այտա պին Ֆրանդ պէտէլ իլէ քիրալանմըշ օլուպ, սաաթ Յոէ տիշարը չըդ արըըը։

— կիւնահուդի՞ն իչիւնտէ մի,

— Խա՛յը, կիճէնին։

— Ա՜ճայի՛պ, հա՞նկը էհլի մէրադ պու արապաեա օթուրուհօր։

— Ուզուն սադ պալը պիր աուէմ. պու աուէմ հիչ լադըրտը իթմէդ. արապա պէտէլինի բէչինէն թէէհիւէ իթմիշ օ լուպ, իսմինի պիւտիրմէդ իսթէմէմիշ տիր։

Մարքի... (Ֆիլմ ատուդուպ կիօսթէրէրէք.) Նիհաեէթ կիւթահիկի եէր նէ՞րէսի տիր։

— Իշմէ արապաճը պուննու պիւտիրմէդ իսթէմէմէօր, չինքի իշպու ըրրը Ֆաշ իթմէմիսի չարթըյա քէնտիսինէ պէշ եիւպ Ֆրանդըդ պիր պանդնօթ վատ օդունմուշ տուր։

— Տօղրուսու շու Բարիս չէհրի՝ գարահպ պէտէհի տիր՝

Մէրդում, պու սէօզլէրտէն սօնրա, քիրա իլէ թուրքմադ իսթէհիկի արապաեա վէ պիր չինճի հայվանլարա տահիր հիչ պիր գարար վէրիլմէքսիզին օրատան մուճարադաթի իթտի։

Ադիմէթինտէն պիր սաաթ սօնրա, մէղքիւը արապալըդա տիկէր պիր քիմսէ կիթտի։

Պու չահս՝ սապահլաեըն արապա իլէ կէլմիշ օլան մարքի օլմաեընպ, Ինկիլիզ սէֆիլէրի գըեաճէթինտէ պիր քիմսէ իտի։

Մէրդում ֆէնա պիր ֆրանսըզճա թէլէֆիլիդլէ, քէնտիսի իչին պիր խըզմէթ իսթէտի։

Արապա քիրալաեըճըտը մէրդումտան նէ՛ պիւտիկինի սիվալ իթտիկինտէ, իսմի ճօն օտուղունու պէեան իտէն պու սէյիս՝ տէրհալ պիր Ինկիլիզ աթը ալարադ, Ինկիլիզ սէյիսլէրինէ մահսուս պիր մէհարէթլէ թամիրէ պաչլատը։

Էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա ճօն՝ ճիվարտաքի արապաճլար իլէ արապա քիրալաեըճըսընըն մահէթինտէ պուլունան արապաճլարըն՝ հէր կիւն թատմ իթմէք իչին կիթտիմէքտէ օտուդլարը քիւչիւք պիր լօդ անթաեա ադիմէթ իլէտի, Զաթէն օ սապահը էտրարի արապաեը թէմիզլէհէն քիմսէ իլէ տօսթլուդ բէյտա իթմիշ իտի։ Արապաճը էօնտէ կը արտասընտա բէք չաբուդ տօսթլուդ բէյտա օլտը, վէ պիր դաչ չիչէ չարտադ իչիլտիկինտէ, մահբէմ ահպապլըդ պաչլատը։ Մահուտ արապանըն արապաճըսը՝ քէնթէհն իսմինտէ օլուպ, ճօն՝ քէնթէհէնէ պիր չիչէ չարտադ վէ քէնթէհէն տէ օնա պիր չիչէ րադը իհտտա իթտիկէը։ Պաաէհու ճօն գահվէ վէ տիկէը պադը իչկի ըտտարլաեըդ, մէրդումտիլէ թէքլիֆսիզճէ կէօրիւչմէհէ պաչլատը։ Լօդ անթատան չըդտըգլարը պէտման թէքլիֆսիդ տօսթլար օլմատ իսթէտի։ Օլվադըթի ճօն, քէնտիսինի կիպլէմէհէ տէպէպի գալմահատադ, վէ ինկիլիզքահի թէլէֆիլիդիհնու պէրթտարաճի իտէրէք.

— Սանտա պէչ եիւդ Ֆրանդըդ պիր պանդնօթ վատ իտիլմիշ, տէտի։

Քէնթէհն.— Նէ՛...

Ճօն.- (Թէքզարէն.) Տիեօրում քի սանա պէչ եւուզ ֆրանգ. լըզ պիր պանգնօթ վատ իտիլմիշ։

— Նի՞չին։

— Արապան իւէ հէր ագշամ ներբեեէ կիլիսիկինի քիմսեեէ սէօյլէմէմէքլիկին իչին։

— Ֆի՞մսանա պուննու սէօյլէտի։

— Ֆիմսէօյլէրսէ սէօյլէսին, պուննա պիր էհէմմիեէթ եօգ տուր։ Անճագ պէն պիլիրիմ։

— Տօղրու տուր. պէչ եւուզ ֆրանգլըզ պիր պանգնօթ ալաճաղըմ։

— Սանա էկէր իքի եւուզ ֆրանգ զիեաատ վերիլեճեք օ. լուրսա, հէր ագշամ կիլիսիկին մահէլլի պիլտիրի՞ր միսին։

— Ալլահ իլիմէեէ։

Օլզէման ինկիլիզ սէյիտ՝ կիեինմիշ օլտուղու արապաճը էլպիսէսինին ճեպինտէն քիւչիւք պիր ճիզտան չըգարըզ աչ. տը, վէ կէօզլէրի գամաշմըշ օլան արապաճըեա պին ֆրանգ. լըզ գայմէլէր կէօսթէրէրէք, վէ պիրտէն պիրէ լաավը ու լիսանըննը թէպտիլ իտէրէք։

— Տօ՛սթում, պին ֆրանգ գապանմազ իսթէ՞միսին, տէտի։

— Հայ հայ։

— Եվվէթ պին ֆրանգ, վէ պուննուն պէչ եւուզ ֆրանգը բէչին օլմազ իւզրէ։

— Էլպէթթէ գապանմազ իսթէրիմ. Սէօյլեեին պագա. լըմ մատտէ նէ՞եէ տաիր տիր։

— Պու ագշամմէմուրեեէթինի պանա իհալէ իթմէլիսին. արապանը պին գումլանմազ իսթէրիմ։

Արապաճը զաթէն պիր ազ սէրհօշ իքէն, պին ֆրանգ սէօիւննիւ իշլատինճէ, պիւսպիւթիւն ագ ըը պաշընատան կիտիպ,

— Բէք էյի՛ թէքզիֆինինզի գապու՛լ իտէրիմ, տէտի։

Գատէհու ճօն՝ մէրգումու պիր պահվեխանեեէ կիրտի. բիպ, պիր քէօշէտե այրըճա օթուրտուար. Ա՛յնի վագըթտա Գէնթէն՝ բէֆիգինէ պիտիկի մալումաթը, եանի հէր ագշամ

սաաթ օն պիրտէ Պաս-տիւ-Բամբար սօգաղընատան հարեքեթ. լէ, Գասթինեօլ սօգաղընա կիլիտիկինի, վէ ուզուն սագալը պիր ատեմին րաքիպ օլմաըընատան սօնրա, Նէօվ-տէ-Բըթի-Շան սօգաղընա միւթէվէճճիհ օլուպ, կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընատան կէչէրքէն, գալտըրըմ իւզէրինատ պեքլեեէն պիր միւսիւնիւն տախի իչպու արապաեա պինտիկինի, վէ ուզուն սագալը չախսըն՝ մէրգումուն կէօզլէրինի պաղլատըղընը նագլ ու պեեատ իլիտի, վէ ճօն՝ պու սօն ֆըգրաեը պիլմէտիկի ճիհէթլէ։

— Օհօ՛, տէյի միւլահազա իլիտի։

Մուախխարէն ճօն՝ արապանըն չըմալա տօղրու իլէրլէ. եիպ, Դլիչի սօգաղընատան կէչէրէք Բարիսատէն չըգարգատան վէ Գանթինեօլատան կէչտիքտէն սօնրա, Ասնիէրատ, տէմիր եօլ քէօբրիսիւնիւն սօլ թարաֆընատա քիւչիւք վէ կիւզել պիր սէյհիէնին էօնիւնատ տուրտուղունու, վէ օրատա սագալը քիմսե՝ կէօզլէրի պաղլը օլան ատէմի էնատիրիպ, էլինտէն թու. թարագ, քէնտիսիլե պիրլիքատ պաղչեեե կիրտիկինի, վէ չէնա տագըգա սօնրա, իւք կէլէն եալընըզճա ավատէթլե, ա. րապաեա պինէրէք պիր սաաթ գատար պէքլէտիկինի, վէ միւթէագըպէն կէօզլէրի պաղլը ատէմի պուլուպ, Բարիսե կէթիրտիկինի, վէ իքի սաաթ էվվէլ այրըշ օլտուղու մահէլլե պրագտըղընը թահգըգ էյլէտի։

Արապաճընըն մալումաթը պուննատան իպարէթ օլուպ, պու մալումաթ իսե, մէրգումու իսթիճվապ իտէն իչին քեաֆի լտի։

29

. . . . . .

Ագշամ սաաթ օն պիրտե մէզքիւր արապա, միւթաաը վէճհլէ, Պաս։տիւ։ Բամբար սօգաղընտան չըդոը, ֆագաթ Բէ սօգաղընա կիլմէզք իւղրէ պուլվարտան կէչէրբէն, Ինկիլիզ սէյիս՝ սիւրաթլէ արապաճընըն եանընա չըդոը, վէ իքինճի եիւզ ֆրանգըզդ պանգնօթա պէտէլ անըն (գաբօթօնու, չաբգասընը կիեինտիկի կիպի, ճուլար իլէ դամչըզը տախէ ալոը։

Հավա սօղուդ օլտուդունտան, ճօն եիւկիւնէ պիւեիւճէք պիր պօղազ չալը սարոը, վէ պու տուրէթլէ տաի արապաճընըն խըտմէթինի պիտտուհուլէ Լիֆա խոէպիլտի։ Պատէհու տըր արապաճը՝ իսկէմլէսինտէն էնիպ կիմտիկի էանատէ, արապա եօլունա տէվամլէ, Գասթինեօլ սօգաղընտա 16 նումէրօլու խանէնին էօնիւնտէ տուրտու։

Սագալը ատէմ գալոըրըմ իւզերինտէ պուլունմասըյլա, արապաեը թանըեըպ, ֆագաթ արապաճըեա տիգգաթ իթմէեէրէք, րաքիպ օլտու։

Օրտտան ճօն՝ կօտօ-տը-Մօրոյ սօգաղընա ազիմէթինտէ, տօն ժօզէ մահէլլինտէ խոլ։

Արապաճընըն վէրմիշ օլտուդու մալիւմաթ բէք տօղրու խոլ։ ճօն՝ Անիէրտէ իշար օլունան խանէեի թանըոը, վէ մէրգուման իքի քիմսէյէր պաղչէտէն կէչտիքլէրի սըրատա, քէնտիսի տիգգաթլէ խանէեի մէզքիւրու թէտգիգ իյլէտի։ Ցօն ժօզէ իլէ գլաղուդու խանէեէ կիրտիքլէրի գէման ճօն խա-

կէմլէսինտէն էնիպ, հայվանը պաղչէնին բարմագըզընա պաղլատր, վէ մուախխարէն արապաեա կիրիպ, ուզուն սագալը ատէմին աչըդ պրագմըշ օլտուդու դաբուննուն գարշը թարաֆընտա սիրէրլէնտի։

Ադատան չէնտ տագըդա կէչտիկինտե, ուզուն սագալը ատէմ կէլիպ, արապաճըեը իսկէմլէսինտէ կէօրմէտի իսէ տէ, հայվանը պաղլը կէօրտիւկիւնտէն, մէրգումուն գայպուպէթինտէն տօլաեը ֆիթուր իթմէտի։ Պատէհու տէրունի գարանլըգ օլան արապաեա կիրտի, ֆագաթ գաբուսունու գաբաեաճաղը էանատէ, իքի գուվվէթլի էլ պօղազընա սարըլարագ, օլ տէրէճէ գուվվէթլե սըգտը քի, պիր սէտա պիլէ չըգարմասը գապիլ օլամատը։

Ադնի վագըթտա գուլաղընտան աչաղըեա պիր քիմսէ,

— Սէս չըգարմա, եօգսա սէնի թէյլէֆ իտէրիմ, տէտի։

Սագալը ատէմ, պօղազընա պիր խանչէր տաեաթըլտըղընը հիսս իլէ, սէս չըգարմասըդը կիպի, գըմըլտանմագսըզըն տախի տուրտու։ Պատէհու ճօն՝

— Ելմտի կէօրուչէլիմ. պէն արապաճըեըմ, ֆագաթ տիւնքի արապաճը տէեիլիմ, պիր տիկէրիեիմ։ Պու մէմուրիէթի պին ձրանգա սաթըն ալտըմ։ Իհթիմալ տըր քի, սիզին իլէ խուսուսի պիր միւլագաթտա պուլունմագտա մէնֆաաթըմ վար տըր։

Սագալը ատէմ.— (տէհչէթլէ.) Սիզ քի՞մսինիզ, վէ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ։

— Պէնիմ քիմ օլուպ օլմատըդըմը անլամագտա էհէմմիյէթի եօգ տուր. իսթէտիկիմ իսէ չու տուր։

Օլ վագըթ սախթէ արապաճը էլինի տիչարը ուզաթըպ, արապանըն ֆէնէրլէրինտէն պիրինի չըգարտը, վէ պունու խանչէրինին ուճունու պօղազընա տաեաթմըշ օլտուդու չախսըն եիւզիւնէ տօղրու կէօսթէրէրէք,

— Եվվէլէմիրտէ սագալընըզ էյրէթի տիր, վէ պէն տէ սիզին քիմ օլտուդունուզու պիլմէք իսթէրիմ, տէտի։

— Լաքին մօնսիէօ...

— Գօրպունատան՝ սէնին եա պիր խըզմէթճի եախօտ պիր վէքիլխարճ օլտուղունու անլաեօրում։

— Տօղրու տուր։

— Օ հալտէ պու արապատա գալպինէ պիր խանչէր սաքանարագ գալաճագսըն, եախօտ պիլմէք իսթէտիկիմ պիր խայլի մատտէլերի, իւճրէթի մուպապիլինատ հիքեաեէ, վէ լաքին պունլարը տօլաշըդըզ օլարագ պէեան իթմէլիսին։

— Էֆէնիմ, մատէմքի արզու իտիեօրսունուզ քի...

— Էլպէթթէ պէնիմ արապաճը օլմատըզըմը անլաեօրսուն։

— Պիր էֆէնտի օլտուղունուզ աչիքեարչն անլաշըլըեօր, էկէրչի ալճէնագ պիր էֆէնտի իսէնիզ...

— Էկէր իսթէտիկիմի սէօյլէրսէն, սանա եիւզ լուի վէրիրիմ։

— Ֆագաթ գօվուլուրսա՞մ։

— Սէնի քիմսէ գօվմազ· գօվսալար տա քէնտի խըզմէթիմէ ալըրըմ։

Սախթէ արապաճը էօյլէ պիր թարզոա իֆատէի մէրամ իտիեօրսու քի, ուզուն սագալը խըզմէթքեար, մէրգուման պիւեիւք պիր քիմսէ օլտուղունա անինատ իսքեաթի օլսու, վէ,

— Մատէմքի էֆէնտիմ, վատ իտիեօրսունուզ, հէր չէյի սիզէ սէօյլէեէճէեիմ, տէտի։

Ճօն... (մէրգուման սէօզիւնիւ քէսէրէք։) Կօտօ-տը-Մօրոյ սօղաղընաա գալարըմ իւզէրինատ պէքլէեէն ատէմին իսմի նէ՞ տիր։

Շուրաաբնը պէեան իտէլիմքի, խըզմէթքեար սախթէ արապաճըեը ալտաթարագ, ապչէսինի ալմագ իսթէեօրսու։ Իմտի իֆատէեէ պիւիւթիատար,

— Վիդօնթ տը Մէրէօյլ իսմինատ պիր քիմսէ տիր քի, պիր պանքէրին զեվճէսինի կէօրմէք իւզրէ հէր կիւն պուրատա կէլիր, տէտի։

— Եալան սէօյլէեօրսուն։

— Խայր, եէմին իտէրիմ քի եալան սէօյլէմէեօրում,

— Եալան սէօյլէեօրսուն տիեօրում։

Պատէհու ճօն խանչէրինին ուճունու խըզմէթքեարըն պօղազընա տատաթարագ,

— Պու ատէմ պիր Իսքանեօլ օլուպ, Բօնբիէօ սօղաղընատա իղամէթի իտէր, վէ իսմի տէ տօն ժօզէ տիր։ Շիմտի տէվամէթի, վէ իւք տէֆա եալան սէօյլէտիկինատ, պիւմիշ օլքի սէնի մրխլարըմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Ճօնուն սուրնթի իֆատէսի օլդատար գաթի իտի քի, խըզմէթքեար՝ պուլունտուղու հալտէ էօյիւմ թէհլիքէսի օլտուղունու, վէ անճագ խալխէթի իւզրէ հարէքէթի իթատիկինատ պուրթուլմատը գապիլ իտուկինի անլաեարագ,

— Լֆէնտիմ, արթըդ հէր չէյի տօղրու սէօյլէեէճէեիմ։ Շիպհէսիզ մատամըմը սէվէրիմ... չիւնքի էյի պիր գըզ տըր, ֆագաթ հաեաթըմը տաչա գիեատէ սէվէրիմ, վէ պունուն թէհլիքէեէ տիւչար օլմատընը խսթէմիմ։ Շիմտի էֆէնտիմ, նէ՞ չէյի անլատագ խսթէեօրսունուզ, տէտի։

— Հէր չէյի։

— Օ հալտէ էֆէնտիմ, պէն տէ մատամազէլ Պանգօնուն վէքիլխարճըեըմ։

— Մատամազէլ՝ բրէնս Ֆ...նին մէթրէսի տիր, տէյի՞լմի։

— Էվէթ։

— Գասթինեօլ սօղաղընատա իղամէթի իտէր։

— Էվէթ։

— Շիմտի նէ՞րէտէ տիր։

— Օրատա։ (Բարմաղըյլա քէօշկիւ կէօսթէրէրէք։)

— Տօն ժօզէեի օրատա՞մը գապուլ իտէր։

— Էվէթ։

— Անը սէվէ՞ր մի։

— Սէվմէեէ պաշլաեօր։

— Նէ՞ վազըթատան պէրի սէվիեօր։

— Սէքիզ կիւնատէն պէրի։

— Բէք կյի, ֆագաթ նի՞չին պուրատա գապուլ իտիեօր տա, Գասթինեօլ սօղաղընատա գապուլ իթմէեօր։

— Էվվէլա բրէնսին գօրդուսունատան։
— Լաքին բրէնս Իթալիատա տրը։
— Էվվէթ, ֆագաթ կէլէպիւիր։
— Սօնրա՝ նի՞չին կէօզլէրինի պաղլաեօր։
— Զիւնքի մատմազէլ պիւեիւք պիր գատըն օլմազլըգ սիւսիւ կէօսթէրիեօր. եանի տօն ժօղէնին նազարընատա պիր Րուսիալը ժէնէրալ իլէ էվլէնմիշ պիր Բօլօնէզ բրէնսէսի օլտուղունու պէեան իտիեօր։
— Մատամընըն ժագսէտինի պիւի՞րմիսին։
— Էվվէթ։
— Նէ՞ տիր։
— Ֆէնտիսինի տօն ժօղէեէ սէվտիրմէք վէ իլէրուտ ա-նըն գօլթուղունա կիրիպ, Իսբանիալը ժէնէրալ Ս... նին իտանէ-սինէ տախիլ օլմազ տրը։ Բէտէր վէ վալիտէսի օ ժէնէրալը իտանէսինտէ գաբուճուլուգ խըզմէթինի իյիա իթտիքլէրինտէն, ասըլ նիհէթի՝ անլէրին նամուսունու իփսալ իթ-մէք տիր։
— Բէք էյի. հէր պիլտիկին պո՞ւ մու սուր։
— Էվվէթ։
— Պու էվ քիմի՞ն տիր։
— Մատմազէլին տիր, չըղան սէնէ սաթըն ալմըշ տըր։
— Նէ՞ գատար վագըթատան պէրու պուրատա իգ ամէթ իթմէքտէ տիր։
— Հէր ագշամ տօն ժօղէեի գապուլ իթտիկի կիւնտէն պէրու։

Օլ [վագըթ խըզմէթքնար, Իսբանիալը իլէ Պանդօ ա-րատընատա վուղու պուլուպ, քիլիտէն տէլիկինտէն կէօրմիւշ վէ տինլէմիշ օլտուղու իլք միւքալէմէնի նագլ իթտի, վէ խիթամընատա ձօն՝

— Բէք էյի, չիմտի պէն սէնի խըզմէթիմէ ալաճաղըմ, ֆագաթ Պանդօնուն եանընատան չըգարմատաճաղըմ, տէտի։
— Եանի հէր չէյէ վագըֆ օլմազ իսթէեօրսունուզ։
— Էվվէթ։

— Ֆագաթ էֆէնիմ, սիզի հէր կիւն նէ՞իտէ կէօրէ-ճէեիմ։
— Հիչ պիր եէրտէ։
— Օ հալտէ՞...
— Հէր սապահ, բօսթահանէտէն ալընմազ իւզրէ, R.C. հարֆլարը.յա պիր մէքթուպ կէօնտէրիր, վէ պունատա Պան-դօնուն խանէսինտէ հէր նէ վագը օլուր իսէ նօգթատա նօգ-թատընա պիլտիրիրսին։ Հաֆթանըն նիհատէթինտէ, սանա, տէրունինտէ պիր ատէտ պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթ օ-լարագ տիկէր պիր մէքթուպ վիրուտ իտէճէք տիր։
— Թէշէքքիւր իտէրիմ։
Պու արա պիր չան սէսի իշիտիլէրէք, խըզմէթքեար,
— Պէնի չաղըրըեօրլար. տօն ժօղէեի ալտատա կիտէճէեիմ, տէյի պէեան իլէտի։
— Հայտէ կիթ, սէտի սաթէթ արապաճը։
Սագալը ատմ էվէ կիթտիկի ըրատտա, սաթէթ արա-պաճը տա բէնտի իսկէմլէսի իւզէրինէ չըգտը, վէ օն տագը-պաճը տա սօնրա արապա՝ Բարխատ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի։

Արատան պիր սաաթ կէչինճէ ճօն՝ Սիւրէյն սօգաղընա ավտէթ իտիպ, մարքի տը Շամբլի օլտուղու հալտէ։
— Զանն իտէրիմ տօն ժօղէեի թէլէֆ իտէճէք օլան թատ-պանճա տարպէսինին պարուէթունու էլտէ իթտիմ, տէյի միւ-լահազա իլէտի։

. . . . . .

Պանդօ պիր սապահ Բարխատէ պուլունուեօրտու, վէ ա-տէթա թէպտիլ դըեաֆէթտէ իտի, չիւնքի հէր ագշամ ԵՒա-տէթա թէպտիլ դըեաֆէթտէ նիէրտէքլի սէյֆիէսինտէ տօն ժօղէեի գապուլ իթտիկինատէն պէրու, վէզպուրէ հէման տիւնեատան չէքիլմիշ օլտուղու հալ-պէրու, վէզպուրէ հէման տիւնեատան չէքիլմիշ օլտուղու հալ-տէ քիմսէեի կէօրմէեօրտու։ Մէզպուրէնին պու մահէլլէ չէ-քիլմէսի մահզա քէնտիսինի պիւեիւք պիր գատըն մագամընը-տա կէօսթէրմէք ֆիքրի իլէ օլուպ, Բարխատ գալըգընատա իսէ, պու մագսատինէ էրէմէդ իտի։ Պանդօ Ռանիերէ չէքիլտի-

կինատէ, մատամ Գարլօեու տախի ըէֆագաթըննա ալմըշ օլուպ, հէր խուսուստա անըն ըէյինէ միւրաճաաթի իտէը, վէ օնուն իխթար վէ թալախեէսի վէճհլէ հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունուր իտի։

Իմտի Պանգօնուն օ կինիւ Բարիսէ կէլմէսի, Գասթինեօլ սօգաղընտարի խանէքինտէ պուլունան էշհասընտան պազըրընը ալմագ իչին օլուպ, օրահա կիթմէք իւզրէ րաքիպ օլմուշ օլտուղու գուրէ արապասընըն բէրաէլէրինի վէ այնալարընը սըգը սըդըհա դաբամըշ իտի։

Պանգօ, խանէյի մէզքիւրտէն մուֆթարադաթա հազըրլանըրքէն, տաիրէ գաբուսունուն չանը չալընաը։ Մէզպուրէ, քէնտի խըզմէթճիլէրինի Բարիստէ պրագմըշ օլուպ, Ամիէրէ եալընըզ պիր խըզմէթճի գատըն իլէ պիր արապաճը կէօթիւրմիւշ իտի։ Զան սէսինին իշիտիլմէսինտէն իւշ տագըդա սօնրա, սապահտան ադշամա գատար իչ օտատա պէքլէմէքտէ պուլունան քիւչիւք պիր խըզմէթքեար, կիւմիւշ պիր թէքսի տէրունինտէ կէնճ գատընա պիր գարթ կէթիրտի վէ Պանգօ գարթըն իւզէրինէ աթըը նազար պիւլե իթմէեէրէք,

— Պուրատա պուլունմատըղմը սէօյլե, տէտի։

Խըզմէթքեար։ - Լաքին օ միւսիւ իշէրի կիրտի։

— Իշէրի՞մի կիրտի... նէ՞րէտէ տիր։

— Սաղօնտա տըր։ Ուժուզատըրմտան թուրթուպ եիթէրէք, գարթը էլիմէ սըգըշտըրտը, վէ պանա, «մատամընըն իչէրտէ պուլունտուղունու պիլիեօրում. գարթըմը կէօրտիւկիւ հալտէ պէնի գապուլ իտէճէք տիր» տէտի, վէ Պանգօ, պու քիւսթահանէ հարէքէթտէն տօյտըր պիր ազ թէաճճիւպ իտէրէք, գարթը ալըպ «Մօրթօն Թիննէր» իսմինի օգուտու, վէ,

— Թանըմաեօրում, տէյի պէնան իյլէտի։

Խըզմէթքեար, գարթը ալտըպ տան սօնրա հէր թարաֆընը կէօգաչն կէչիրմիշ օլտուղունտան,

— Էնսէ թարաֆընտա պիր չէյ հազըրլամըշ տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պանգօ գարթը չէվիրիպ, իսրանեօլճա, «տօն ժօզէ ջ'Ա-

վար միւնասիպէթիյլէ» իպարէսի եազըլմըշ օլտուղունու օգուտու։

Պանգօ, տէրհալ չալընը վէ չարգասընը չըգարըպ պիր գօլթուդուտա եասլանարադ օթուրտուդտան սօնրա,

— Իչէրի կիրտիր, տէտի։

Մօրթօն Թիննէր իչէրի կիրտի։ Իամինտէն տախի անլաչըլմըղը վէճհլէ պու պիր Ինկիլիզ իտի, ֆագաթ պիր Պրագիլիալը եախօտ Հինտիսթան էհալիսինտէն դանն օլունագիլիր իտի։ Թավը ու հարէքէթինտէն իսէ, միւքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Պանգօ՝ մէրդումա տէգգաթլէ պագտը, վէ Մօրթօն Թիննէր՝ ֆրանսըզճաեը կիւճ իլէ թէքէլլիւմ իտիեօր վէ հէր պիր քէլիմէեի տիւչիւնիւեօր կիպի զանն օլունտուղու հալտէ,

— Ինկիլիզճէ պիլի՞րմիսինիզ, տէյի սօրտու։

— Խայր մէնսիէօ։

— Իսբանեօլճա պիլի՞րմիսինիզ։

— Պիր ազ։

— Օ հալտէ, սիզին իլէ իսբանեօլճա կէօրիւշմէեի թէճհիհ իտէրիմ, չինքի ֆրանսըզճա քէք փէնա կէօրիւչիւրիւմ։

Մօրթօն Թիննէր՝ պու սէօզլէրի իսբանեօլճա իրատ իթտի, վէ կէնճ գատըն, մէրդումա օթուրմադ իւզրէ պիր իսկէմլէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի տինլէմմէեէ հազըրլանտը։

Մօրթօն Թիննէր։ (ինֆատէսինէ տէվամ իտէրէք։) Մատէմքի իսբանեօլճա պիլիեօր իսէնիզ, գարթըմըն էնսէ թարաֆընը օգուժուշ օլմալըսընըզ։

— Էվվէթ օգուտում։

— Տիմէք տօն ժօզէ հազգընտա պահս իթմէք իչին կէլտիմի պիլիեօրսունուզ։

Պանգօ, պու իսմի հիչ պիլմէզ կիպի կէօրիւնէրէք,

— Տօն ժօզէ՞մի։ տօն ժօզէ քի՞մտիր, տէտի։

— Տօն ժօզէ կէնճ պիր Իսբանեօլ տուրքի, սիզ քէնտինիզէ աչըգ իթմիշսինիզ տիր։

— Պէ՞ն մի։

— Էվվէթ սիզ։ Հաթթա հէր ադշար քէնտիսինի՝ կէօղլէրի պաղը օլարագ նէզտինիզէ ճէլպ իտիւօրսունուզ։

— Գու թօհա՛ֆ, դալիպա սիզ բէք տօղրու մալիւմաթ ալմըշընըզ։

— Էվվէթ։

— Քէնտի թարաֆընտա՞ն մը կէլիւօրսունուզ։

— Խայր, իլլա քէնտի հադդընտա կէօրիւշմէք իչին կէլմիշիմ տիր։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, պիրըր պիրըր թաատատը դաւէթ ուզուն օլան պաղը սէպէպլէրտէն տօլաւը հէմ տօն ժօղէւէ, հէմտէ սիզէ ալէադատար պուլունմադտաւերմ։

Գանդօ... (իսթիհզաքւարի պիր կիւլիւշլէ։) Թէշէքքիւր իտէրիմ։

Գու արա մէրդումէ սօղուդ գանլըլըղընը քէսպ իթմիշ իտի։

Մօրթօն... Պէն բրէնս Ֆ...նին պիր տօսթուեւում։

— Պէնիմ Բուսիալընը՞ն մը։

Գանդօնուն լէհճէսի ճիւզիճէ սօլտու։

Մօրթօն... (տէվամ իտերէք։) Բրէնս սիզի ֆէվգէլատէ սէվդը, վէ օլ տէրէճէ տէ զիեատէ սէվդը քի, էկէր սիզի մէմնուն իթմէք իչին սէրվէթինի ժահվ իթմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, պունտան տահի քէնտիեի էսիրկէմէզ։

— Էվվէթ, էվվէթ, օրասընը պէն տէ պիլիրիմ, լաքին հէննուզ պունա վագթըմ օլտուղունտան, քէնտիսինի պունտան սագընտըրմադտաեըմ։

— Հալպու քի տօն ժօղէ իլէ օլան միւնասէպաթընըզտան խապէրտար օլուր իսէ, անլարսընըզ ա՛...

— Աճա՛իպ, օ միւնասէպաթը նա՞սըլ անլաեաճագ տըր։

— Պէն պիլիրիմ։

Սօղուդ գան իլէ թէլէֆֆիւզ իտիլէն պու սէօզ, կէննճ գաընընըն իւզէրինտէ, ույգու իչինտէ պուլունան պիր աաէ-

մէ թապանճանըն սէտաւը կիպի ԹէէՕսիր իթտի։ Իմտի, ույգուսուզլուգտան վէ հալը սիւքիւնէթինտէն պիրտէն պիրէ ուեանըրճասընա,

— Ա՛հ, պու սահիհ տիր, վէ շիւպհէսիզ պուրաեա կէլմէնիզ... աէտի, վէ իֆտաէսինի տէվամէ ճէսարէթի իթմէտիկի հալտէ, Մօրթօն հարադմա միւսարատաթլէ,

— Սէօզիւնիւզիւ իլէրի կէօթիւրիւն։ Ֆիքրինըզի անլաեօրում։ Պէն սըրընըզը պիլտիկիմճիհէթլէ, պէնի, օ սըրրը ֆալ իտէր պիր քիմսէ զանն իտիւօրսունուզ, տէյի՞լմի, տէտի։

— Էվվէթ։

— Խայր գըզըմ, օլ պապտէ հանըլըեօրսունուզ։

— Աճա՛իպ։

— Սիզէ կէլէն պիր տօսթ տուր։

— Հալպու քի պէն սիզի թանըմամ։

— Գունտա նէ՞ պէյիս վար տըր։

Մէզպուրէ հալէա մէրդումո պագարագ,

— Նիհաեէթ էֆէնտիմ, ֆիքրինիզի իյղահ իթմէք գօլայ տըր։

— Սիզ, պէնիմ Բուսիալը բրէնս Ֆ...նին տօսթու օլտուղունուզու պէեան իտիւօրսունուզ։

— Էվվէթ։

— Վէ տօն ժօղէնին տօսթու օլտուղունուզու տա պիլտիրիւօրսունուզ։

— Գէլքի անըն տա տօսթուեում։

— Աճա՛իպ, անլամաեօրում։

— Բէք ալէա, տինլէյինիզ։

Մօրթօն, բէյֆլի պիր թարզտա գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ եաշլանտըգտան սօնրա, կիւլհումսէտիկի հալտէ,

— Գէն պիր ավճը Ինկիլիզիմ, բէք չօգ սէյեահաթ իթտիմ, վէ Բուսիատա բրէնս Ֆ... իլէ աեը ավընտա պուլունտում, տէտի։

— Բէք հյի։

— Վէ Իսբանիատա տախի ժօղէ իլէ դըրմըզը քէքլիք

— Նիհաեէթ մէրաժընըզը պիլտիրին, պէնաէն նէ՞ իսթէ-եօրսունուզ, տէտի։

— Գրզըմ, սիզտէն իսթէտիկիմբէք ատի պիր չէյ տիր։— Իքի խուսուստան պիրինի ինթիխապ իթմէնիզի իսթէրիմ. եանի, հա տօն ժօզէնին աչգ ու մուհապպէթինի վէ բրէնսէս ֆ...նին հիմաեէսինի մահվ իթտիրէճէք օլան պիր ֆէլաքէթէ տիւչար օլմաեա գաթլանմանըզը, վէ եախօտ պէնի տէ քէնտի օեունունուզա տախիլ իթմէնիզի իսթէրիմ։

— Լաքին նէ՞ սէպէպլէ։

— Օրասը պէնիմ պիլէճէք իշիմ տիր։

— Բրէնտին հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմաեաճագ մը տըր։

— Խայր։

— Տօն ժօզէնի՞ն տէ մի։

— Տօն ժօզէ սիզի սէվմէսինէ տէվամ իտէճէք, վէ սիզին պիւեիւք պիր բրէնսէս օլտուղունուզա թէմամիյլէ իթիգատ իլլէեէճէք տիր։

— Պէնի ժէնէրալըն խանէսինէ կէօթիւրէճէ՞ք մի տիր։

— Հայ հայ։

— Բէք էյի. օ հալտէ պէն տէ սիզի օեունուժա իլհագ իտէրիմ։

— Եիմտի անլաեօրում քի ուեուշապիլէճէեիզ։ Ընճաղ շուրասընը սիզէ պէեան իտէրիմ քի, պէնիմլէ իշ կէօրէն՝ ժէզայր կիպի սիւքիթի իլթիեաթ իթմէլի տիր։ Եալընըզ պիր սըրընըն իֆշա իտիմէսի ադըպինտէ, խանչէր տարպէսինէ տիւչար օլաճաղընըզը պիլմէլիսինիզ։

Պանգօ կէօզլէրինի գալըրըպ, մուսահիպինին սօղուգ գանլը պագըշընտան՝ օլէսրարի չախսըն հիւքմիւնէ թապի օլտուղունու անլատը։

30

Իքի կիւն սօնրա Պանգօ՝ հէման օնուննճու տէֆա օլարագ կէօղլէրի պաղլը օլտուղու համար խանէթինէ կէլմէքտէ պուլունան տօն ժօղէհէ,

— Տօնիւմ, պու կիւնլէրտէ սիզ էյի պիր խապէր վէրճէհէիմ, Լաքին պիլմէմքի պիր կիւն ադշամա գատար պէնիմիլէ պիրլիքտէ վապըթի կէչիրմէքլիկինիզ՝ սիզճէ էյի պիր խապէր ատա օլունո՞ւր մու, տէմի,

— Ա՛ճայիպ, պէնիմ իչինի պուննտան տահա զիեատէ մէմնուն օլունաճադ նէ՞ խապէրը օլապիլիր. պէն օ կիւնիւ ատէթա ճէննէթտէ կէչիրիւօրում տէյի ատա խտէճէհիմ,

— Համպուքի պու խուսուս հէննուզ մուհապդադ տէյիլ տիր, Մէրպէսթի օլաճաղըմը իւմիտ խտիւօրում, ֆագաթ էմին տէյիլիմ,

— Նիհաեթի պուննա նէ՞ վապըթ մուվաֆֆադ օլապիլէճէքսինիզ,

— Տինլէյին. թէմամիյլէ էշիյէթի խտէպիլէճէկինիզպիր խըզմէթ քեարընըզ վա՞ր մը սըր,

— Էվվէթ,

— Սաաը՞դ մը սըր,

— Զանն խտէրիմ, չիւնքի օ ատէմին հաեաթը էլիմտէ կիպի տիր,

— Իչթէ պու զաթիպ... սիզ օ ատէմին հիքեաեէսինի պանա նագլ խտէրսինիզ, տէյի՞ր մի,

— Էվվէթ... ֆագաթ էվվէլա...

— Անլաեօրում, պիլմէք խաթէեօրսունուզ, Իմտի հէր կիւն, սաաթ իւչ րատտէլէրինտէ, պու ատէմի, գըեաֆէթի խուսուսիեէսիյլէ վէ չաբգասընտա մավի պիր չէրիտ օլարագ Թիւիլերըի թարաֆընտա կէզինմէկեէ կէօնտէրինիզ,

— Է՛յ...

— Հէքսի պու գատար, Գուսուրունու սօնրա անլարսընըզ,

— Տօղրուսու սիզ պիր պիլմէճէսինիզ,

— Հաեաթտա օլան պիր պիլմէճէհիմ, Տէյի՞լ մի,

Մէրգում, Պանգօնուն էլինի տօտագլարընա կէօթիւրէրէք,

— Հէմտէ լաթիֆսինիզ, տէտի,

Տօն ժօղէ, գաթիլ Զամբանըն քէնտի խըզմէթինէ նասըլ կիրմիշ օլտուղունու հիքեաեէ իթտի, վէ պատէհու մուֆարագաթ զէմանը կէլտիկինտէ, մերգում հէր վագըթտան զիեատէ մէֆթուն պիր համտ օլարագ ավտէթ իյլէտի,

. . . . . .

Իմտի իրթէսի կիւն սաաթ իւչտէ տօն ժօղէ՝ Թիւիլերըի ճիվարընտա տօլաշմագ իւզրէ Զամբաեը կէօնտէրտիկի համտէ, քէնտիսի ա՛. մատմազէլ Գօնսէթսիօնա րէսմի վիզիթա վերմէք իւզրէ Պապիլօն սօզաղընա ազիմէթ իթտի,

Զամբա, մահէլլի մէզքիւրտէ էնինէ պօեունա կէզինտիկի էսնատէ, պիր շախսը մէճհուլ եանընա կէլերէք,

— Իսմինիզ Զամբա՞մը սըր, տէյի սիւալ իթտի,

— Էվվէթ,

— Տօն ժօղէնին խըզմէթինտէ՞մի պուլունուեօրսունուզ,

— Էվվէթ,

— Ֆէնտինէ սաաը՞դմըսընըզ,

— Եիւպհէսիզ,

— Կէլին, Օքարթագուս սանէմի ալթընտա օթուրալըմ,

— Նի՞չին,

— Պաղչէնին օ թարաֆը խալի օլտուղունտան, օրատա կէօրիւչէպիլիրիզ,

— Բէք էյի,

Պէօյլեճէ մէրդուվար իշար օլունան մահէլէ կիտիպ օ-թուրտուլար։ Եախսը մէճհուլ քէլամա ադազլէ,

— Իսմինիզ Զամբա տըր, վէ ոօն փօզէ տէ, սիզի, գա-թըլկեահատան գուրթարմագ իւզրէ քէնտի իլըմէթինէ ալմըշ տըր, տէտի։

Զամբա՝ ոօն փօզէ իլէ մէվճուտ օլան էսրարի չիրքէթ-լէրինին մէրդումթարաֆընտան հիչ պիր քիմսէյէ ֆաշ ի-տիլմէմիշ օլտուղունու զանն իթտիկի ճիհէթլէ, պիրտէն պի-րէ մէզբիւր ինֆատէլի իշլէթտիկինտէ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօյտու, վէ չախսը մէճհուլ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Իյմա իթտիկիմ վագըա՝ պուռնատան ալթը սէնէ էվվէլ վուգուս պուլմուշ օլուպ, պինապէրին հէնուզ հիւքմիս գա-նուն ալմընտա պուլտունուեօրսունուզ։ Շէօյլէքի սիզի տէր-տէսէթ իթտիրիպ, Իսքանիա ատլիեէսինէ թէսլիմ իյլէմէք իւզ-րէ, եալընըզ Ֆրանսըզ միւտաֆիլ ումումիլիկինէ պիր թէզ-քիրէ եազմագ քեաֆի տիր։ Ոօն փօզէնին իթթիպարընէ մէր-քէզտէ օլսա, եինէ սիզի գուրթարտագ։

— Բէք, էյի մէրամընըզ նէ՞ տիր։

— Իքի քիշի վար տըր քի, սիզին իւզէրինիզտէ հաեաթ վէ էօլիւմ հագդընա մալիք տիրլէր։ Պունդարտան պիրի ոօն փօզէ տիր։

— Տիկէրի՞։

— Պէն իմ։

Զամբա, պաշընը էյթիկինտէն, մուսահիպի,

— Իյմէ կէօրիւեօրսունուզ քի, ոօն փօզէ սիզին օրրը-նըզը մուհաֆազա իմմէմիշ տիր, չիւնքի պէն օ օրրըա վա-գըֆ օլմուշում տուր, տէտի։

Զամբա, հիտտէթլէ,

— Ինթիզամըմը ալաճաղըմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Պու հալտէ քէնտի հագդընտա կէօսթէրտիկինիզ ոա-տտագաթ ուզուն միւտաէյէ տէվամ իտէմէզ։

— Օնա նէ՞ չիւպհէ։

— Պագըն սիզէ սէօյլէեիմ, պէն ոօն Յօզէտէն ոահա գիեատէ գուվվէթլիեիմ, վէ քէնտիսինի մահվ իթմէք իս-թէրիմ։ Եու գաոտար քի մադսատիմէ էրմէք իչին ոտնա իհ-թիեաճըմ վար աըը։ Լաքին միւսթէրիհ օլ, պէն գաեէթ ճէօմէրտիմ, վէ սէնին հագդընտա ճէօմէրտճէ մուտաէյէ իս-տէճէեիմ։

Պու ոօն սէօզլէր՝ հայտուտը ոագըդըն թամաքեարըը-ղընը թահրիք իթտիկինտէն, էվվէլճէ հիսս իտէկէլտիկի տէհ-շէթ եէրինէ ֆըրսաթտան իսթիֆատէ ֆիքքրիյէ էմրի պատ-րէթ իւզրէ հարէքէթէ գարար վէրտի։

Մուսահիպի։ — Եարթարըմըզը թայրին իտէյիմ։ սէն նէ՞ գաղանքեօրսուն։

— Ոօն փօզէ պանա պին ֆրանգ վէրիեօր։

— Սէն նէ՞ չալըեօրսուն։

— Օն պին ֆրանգ։

— Նէ՞ ումուեօրսուն։

— Ոօն փօզէ՝ մատմազէլ Ֆօնտէքտիօն տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնէճէք օլուրսա, անըն վէքիլխարճը օլաճաղըմ, վէ օլ վագըթ իսթէտիկիմ կիպի իշլէրի գուլլանաճաղըմ։

— Իւմիտլէրին ագըլսըզճա տըր։

— Նի՞չին։

— Չիւնքի ոօն փօզէ մատմազէլտը Սալլանտրէյա իլէ էվ-լէնմէեէճէք տիր։

— Աճա՛յիպ։

— Էկէր էվլէնէճէք օլուրսա, իզտիվաճընըն իրթէսի կիւ-նիւ գամթ իսթէճէք տիր։

Պիրտէն պիրէ չախսը մէճհուլուն կէօզլէրինտէ ֆէվգէ-լատէ պիր քաբլագլըգ հասըլ օլուպ, Զամբա իսէ, գաեէթ զէքի պիր ճանի օլտուղու ճիհէթլէ, գարշըսընտա պուլունան չախսըն քէնտիսինտէն տահա իւսթիւն օլտուղունու անլատը։ Անճագ ոօն փօզէնի թէհտիտ իտէկէլէն խանըէրին, Ֆօնս էբ-սիօն իլէ էվլէնմէք իսթէեէն պիր քաբիպին էլինտէ պուլուն-տուղունու անինտէ տէրք իթտի, վէ ինֆատէեէ աղազլէ,

— Իչին ըլէնկի կիթկիտէ քէսպի վէխամէթ խոխեօր, տէ-տի, վէ չախսը մէճհուլ տախի,

— Էկէր տօն ժօղէ եաչարսա, սիզե հիչ պիր ֆայտէսի օլմաեաճադ տըր, տէտի,

— Էյ էօլիւրսէ՞,

— Օլվադըթ սանա ճէօմէրտաէ միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր։ Շէօյլէքի տօն ժօղէնին, հէր ադշամ նէ եաբմադ իչին Բօշէ սօֆադընա կիթմէքտէ օլտուղունտան խապէրտար օլուր խէմ, սանա օն պին ֆրանգ վէրէճէեիմ,

— Բէք էյի. սօնրա՞

— Տօն ժօղէնին՝ մատմազէլ տը Սալանտրէրա իլէ ադտը իզտիվաճընըն միւմքինսիզ օլտուղու կիւն սանա եիւզ պին ֆրանգ իթա գըլըճաճադ տըր,

— Հէյ պու գատա՞ր մը,

— Ալա եէրտէ մաաչընտա իքի պին ֆրանգա խպլաղ իսթիյէճէք տիր,

Ա֊յնի վադըթտա չախսը մէրդումի ճիզտանընը չըդարըպ, Զամբաեա պին ֆրանըզդ պիր պանգնօթ վէրէրէք, — Գու սիզին պէրինճի օն պէշ կիւնլիւք իւճրէթինիզ տիր, տէտի,

Օլ վադըթ Զամբա, քէնտիսինի դաեէթ պահալը սուրէթտէ սաթընն ալան պու ատէմէ խիթապէն,

— Տօն ժօղէնին հէր ադշամ Բօշէ սօֆադընա կիթմէսի, կատինա-Նիկարա նամ Զինկեանէ գըզընը կէօրմէք իչին տիր, տէտի, վէ մէզպուրէ իլէ տօն ժօղէ ատրասընտաքի հիքեաեէի, օ գարընըն գըսգանճըզընը, անըն չէտիտ վէ վահչինեանէ աչգընը նադը իթտի. Ընճադ պիչարէ տօն Բէտրօ հադգընտա պիւիթթիֆադ իրթիքեապ իթմիչ օլտուգլարը ճինաեէթին սըրըընա վադըֆ օլմատըղը ճիհէթլէ, օնտան պահս իթմէտի,

Եախսը մէճհուլ, Զամբաեը քէմալը տիպգաթլէ տինլէտիքտէն սօնրա,

— Տօն ժօղէ սաաթ գաչտա Զինկեանէ գըզընըն նէգտինէ կիտը, տէյի սիւալ իթտի,

— Սաաթ օնտա,

— Հէր ադշամ՞մը,

— Էվվէթ,

— Զինկեանէ գըզընըն խանէսինէ կիտէն երքէք եալընըզ քէնտիսի՞ մի տիր,

— Էվվէթ, պէն վէ քէնտիսինտէն դայրի քիմսէ կիթմէզ,

— Վա՛յ, տիմէք տէն տէ օ էվէ կիտիեօրսուն,

— Էվվէթ, կիւնտիւզ, սաաթ իքիտէ պէն կիտէրիմ,

— Հէր կի՞ն մի,

— Էվվէթ,

— Նէ՞ եաբմադ իչին կիտէրսին,

— Սիեահ էլպիսէ վէ պէեազ գրավաթ կիեինմիչ օլտուղում հալտէ թապիպ մադամընտա կիտէրիմ. չինքի քիմսէնին կէօրմէմիչ օլտուղու վէ հէր քէսին խասթա դանն իմտիհանի օ գատընըն պիր թապիպի պուլունմասը կէրէք տիր,

— Տօղրու տուր, Տիմէք Լապօրտ մէյտանընտան իչէրի կիրիեօրսուն,

— Էվվէթ, վէ տօն ժօղէ տէ Բօշէ սօֆադընտան կիրըր, Էվին գաբուճուսու տօն ժօղէնի ատա կէօրմէմիչ օլուպ, եալընըզ պէնի թանըր,

— Կիրտիկինիզ տաիրէնին եալընըզ իքի գաբուսո՞ւ մու վար տըր,

— Խայր, իւչիւնճիւ պիր գաբուսու տախի վար տըր, վէ օ գաբուեու նէ՛ Զինկեանէ գըզը, նէ՛ աաէմլերի պիլմէզլէր,

— Օ գաբու նէ՞նէ գուլլանըլըր,

— Կատինա Բարիսէ կէլտիկի գէման տօն ժօղէ ֆէվգէլատէ գըսգանճ օլուպ, անըն լուզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ իքի չաշուտ թաեէնին իթտիքատէն պաշգա, քէնտիսի տէ նէ սէօյլէնտիկինի, նէ տիւշիւնտիւկիւնիւ անլամադ իսթէտիկինտէն, կատինանըն կէլմէսինտէն եվվէլ հալվէթ օտասընըն տիվարընտա կիզլի պիր տէլիք աչտըրմըզ, վէ պու տէլիկէ կիրմէք իչին տէ պիր եօլ եաբտըրըպ, պագը տէֆա կիւնտիւզ վադըթը, Զինկեանէ գըզընըն, իհթիեար սիւտանաբդյա ճերէ-

եան իտէն մուքեալէմէլէրինի տինլէմէք իչին օ տէլիկէ կիրմիշ տիր։

— Լաքին հալվէթ օտասընատա ճէրէհան իտէն ահվալ օ տէլիքտէն նա՞սըլ կէօրիւէպիլիր։

— Եըմինէ իլէ բէնչիրէ արասընատա մէվզու պիր թասվիրին իւզէրինատ կէօզէ կէօրիւնմէհէճէք սուրէթատ պիր տէլիք վար տըր։

— Հալվէթ օտասընա կիրիւէպիլինի՞ր մի։

— Պիր եահա պասըլտըղը հալտէ, պիր գաբուեու սէթր իտէն օ թասվիր քէնտի քէնտիւէ տէօնէր։

— Բէք էյի։ եարըն տօն ժօղէնին կէլէճէկի սաաթտա օ տէլիկէ կիրմէք իսթէրիմ։

— Բէք ալէա։ սիզի թէքրար նէ՞ վագըթ կէօրէհիմ։

— Եարըն ագշամ պուրատա սաաթ տօգուզտա։

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա չախսը մէճհուլ վէ Զամբա պիրիպիրինտէն այրըլտըլար։

. . . . . .

Եիմտի Զինկեանէ գըզըն տախրէսինէ կիրէն չախսը դարիպին քիմ օլտուղու անլաշըլտըղը հալտէ, հիքեաւէէմիզէ օ ճիհէթատէն տէվամ իտէպիլիրիզ։

Տօն ժօղէնին մէրդումէհէ իչիրմիշ օլտուղու մարասքէն տէնիլէն իչկինին գէհիր օլտուղու՝ պիր բարչա չէքերին մէզքիւր գէհիր իլէ միւլէմմա իտիլտ, օրատա պուլունան քաբաղանա եէտիրիլմէտի, վէ անըն տախի էօլմէսիյլէ անլաշըլմասը իւղէրինէ, կէնճ գաարն սօն տէրէճէ պուղղ ու տաավէթ հիսս իտէրէք։

— Մատէմքի եիրմի տէօրթ սաաթ եաշատաճագ իսէմ, պէն տէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի։

Մէզպուրէ պու սէօզիւնատէն սօնրա էլինէ պիր իտանչեր ալարագ, տիշարը գօչմագ իւզրէ իքէն, չախսը մէճհուլ իչպու սիլահը էլինատէն չէքիդ,

— Հիչ տիւշի՞ընմէհէօրսուն քի, տօն ժօղէ տէ սէնին իլէ

պիրլիքտէ օ իչկիտէն իչտի իսէ, թէրքի հաեաթ իթմէք իչին սէնին խանչէրինէ միւհթաճ տէյիլ տիր, տէտի։

— Սահիհ տիր։ պէնիմտէ պուննա ագըլ էրմէհօր։ էկէր քէնտիսի տէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսէ, նի՞չին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր։

Եախսը մէճհուլ — (կիւլէրէք։) Պուրասընը անլամահօ՞րմուսուն։ քէնտիսի պատը գէհիր իչմիշ տիր։

— Հա՛ չիմտի անլատըմ։ լաքին զալիպա պէնիմ խանչէրիմի ասլա իչ եէրինէ գօյմամըշ տըր։

Եախսը մէճհուլ ումումզլարընը չէքէրէք,

— Միւսթէրիհ օլ, սէն տէ էօլմէհէճէքսին, տէյինճէ, կէնճ գաարն մէսէրրէթինատէն նաչի ըչքը սէտա իլլէտի, վէ մէրդում իլավէի մէգալ իլէ,

— Զիւնքի սէն տէ, հիչ պիլմէտիկին հալտէ սաեէմտէ պատը գէհիր ալտըն, տէտի։

— Գէ՞ն մի։

— Էվվէլթ սէն։ չու պէնազ թօզ՝ պատը գէհիր տիր։

Կէնճ գաարն իշպու իֆատէեի իչիտինճէ, տէրհալ մէրդումուն աեագլարընա գաբանարագ, իզհարը թէչէքքիր իթտիկի կիսլի, Զինկեանէլէրէ մախսուս պիր թագըմ էֆքեարը պաթըլէ իլէ տէ, անը էվվէլա չէյլթան, սօնրա վալիտեսի վէ բէտէրի ատտ իլլէտի վէ չախսը մէճհուլ տախի մէզպուրէնին մէզքիւր էֆքեարընատան իսթիֆատէ իտէպիլէճէկինի միւլահազա, վէ իֆատէեէ տէվամէ։

— Հէր նէ տախի օլսա, սէն սէլամէթինի վէ ինթիգամընը պանա պօրճլուսուն, տէտիկինատէն, չինկեանէ գըզըն չիւքրանիեէթ հիսսի գըսգանճլըգ վէ հիսատէթ հիսսինէ թէպտիլ օլուպ,

— Տօն ժօղէնին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէտիկինին իսպաթընա տէօթրէ օլտում։ իհեանէթինին իսպաթընը տա կէօսթէրիրսէնիզ, եէմինիմի թուքուպ թուքմատըղըմը անլարսընըզ, տէտի։

— Եագընտա օ իսպաթը տա կէօրէճէքսին։ Եիմտի պէ-

նի տինլէ, տօն ժօղէնին սէնի գէհիրլէմէք խաթէտիկինի կէօրտիւն։

— Ալչա՛պ։

— Համթա եւզիւնէ կիւլ՛ըէք, եղէրինի սըգարագ, վէ եարըն թէքըար կէօրիւշիւրիւզ աիեէրէք պուրատան կիթտի, էօյլէ տէյի՞լմ։

— Խայի՛ն։

— Լաքին եարըն պուրաեա կէլտիկինատէ, սէնին նաչընը պուլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ տիր։ Հալպու քի պէրհաեաթ օլտուղունու կէօրտիւկիւնատէ, ֆէվգէլատէ տիւչարը հիտատէթ օլաճագ, վէ հէր հալատէ սէնի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ եէմին իթմիշ օլմասըյլա, տիկէը պիր թէհտիրէ միւրաճաաթ իտէճէք տիր։

— Ղատտա՛ր։

— Շէօյլէ քի, գէհիրին իգթիտարսըզլըղընը կէօրմէքլէ, խանչէր գուլլանաճագ, ձագաթ սէն հիչ պիր չէյտէն գօրդմա, պէն սէնին իւղէրինէ նէզարէթ իտիեօրում։ Շու գատար քի, սէն վաղիֆէնի իճրատէ պուսուր իթմէմէլիսին։

— Նա՞սըլ։

— Էվվէլքի կիպի քէնտի հագդընտա միւլահիմ վէ մուհապէթլի օլմալըսըն։

— Ձագաթ պատը գէհիր ատմըշ օլտուղումու անլաեաճագ տըր։

— Շիւպհէսիզ, վէ էվվէլ էմիրատ քէնտիսինի էլէ վէրմիշ օլմասընտան տօլայը խըզմէթքեարընը իթհամ իտէճէք տիր, չինքի պէնիմ վիճուտիմի պիլմէզ։

— Բէք էյի, սօնրա՞։

— Շիւպհելէրինի տէֆ իթմէլիսին, վէ զահիրէն իչի՝ գէհիրին իգթիտարսըզլըղընա հատը իթտիրմէլիսին, վէ եարըն սաաթ իւչէ տէօրտէ գատար ուեուեօր կիպի կէօրինմէլիսին։ Սաաթ օնտան էվվէլ պէյլէմինի չաղըրմաեատըն։ Տօն ժօղէ կէլէճէք օլուրտա, պաչընըն աղրըլըղընտան վէ ույգունուն ուզանմըշ օլմասընտան պահոլա, պունու՝ զիեատէճէ աֆիօն եէմիշ օլտու-

ղունա իանատ իթմէլիսին։ Պազը տէֆտա աֆիօն պատը գէհիր տիր։ Շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլսուն, եարըն կէօրիւշիւրիւզ։

Միւթեագըպէն կատինա Նիկարանըն կէօզէրինի պաղլաերպ, չախսը մէճհուլ, մէրդումէնին գուլաղընտան աշաղըեա, «Ըրապ խըզմէթքեարըն իլէ սիւտանանտան սագըն» տէտիքէ տէն սօնրա, օրատան մուֆարագաթ իթտի։

31

Տօն ժօղէ՝ Զինկեանէ գըզընըն տաիրէսինատէն չըգարքէն, սիւտանասքնա,

— Մատամըն պու ագշամ դաեէթ եօրկուն տուր, եարըն սագըն քէնտիսինի ուեանտըրմաեատըն, տէտի։

Մէրդում, ուզուն միւտտէթ մուհապպէթի չէտիտէ իլէ սէվմիշ օլտուղու պու գատընըն պիր տախի ուեանմաեաճաղընա գանմըշ օլուպ, հալպու քի քէնտիսի ճինաեէթ իլէրինուտէ ալըշըդ օլմագլա պէրապէր, սօգաղա չըգըրընտա, գալպի չիտտէթլէ չարբմաեա պալատը, վէ կէօզէրինի մէզպուրէնին հալվէթ օտասը բէնչիրելէրինէ աթֆ իլէ, պիր ա՛հ իտէրէք,

— Զէվալը կա՛տինա, իչթէ աշգ ու մուհապպէթ պէօյլէ կէչէր, տէտի։

Զէնտ տագըդա սօնրա, տօն ժօղէ՝ ճինաեէթի վագըտընտան տօլաեը պիր իզտիրապ հիսս իտիպ, ֆագաթ Զինկեանէ գըզընըն թէհտիրէրինի խաթըրլամագլա,

— Պէօյլէ օրմասընը քէնտի իսթէտի, տէտի, վէ պայընը էնսէսինէ չէվիրմէքսիզին օրատան կիթտի։

Օնտան սօնրա սօն ժօղէ էվինէ ազիմլթլէ, էլպիսէսինի թէպտիլ իտիպ, Ջամբա՝ էֆէնտիսինի եիւզիւ սօլկուն վէ պիր ազ հէնէճան իչինտէ օլարագ կէօրտիւկիւնտէ,

— Մաթլուպ հասըլ օլտու, տէյի՞մի, տէտի։

Տօն ժօղէ։ — (պայը իլէ։) Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի,

— Իչտի՞մի։

— Հիչ չիւպհէ կէօսթէրմէքսիզին իչտի։

— Զէվալը կա՛տինա... եիրմի ալթը չաղընտա էօլմէ՛ք։

— Սուս օլ, օնտան պահս իթմէ։

Մուահիսարէն մէրդումմ, միւքեալէմէեի թէպտիլ իթմէք իսթերճէսինէ,

— Պու կիւն տէ՞մի Թիւիլերըի պաղչէսինտէ քիմսէեի կէօրմէտին, տէյի սօրտու։

— Խայր։

— Իչթէ պու ղարիպ, տահա տիւն պանա թէէմին իթտի քի...

— Էֆէնտիմ, զանն իտէրիմ քի օ գաորն զաթընըղլա վէ խըզմէթճինիղլէ էյլէնիեօր, զիրա հէր կիւն Թիւիլերըի պաղչէսինտէ տօլաշըրղմ հալտէ, հիչ պիր ընէթիճէնէ տէսթրէս օլամաեօրում։

Տօն ժօղէ՝ ումուղլարընը չէքիպ, իսթիհսարը սիւքիւթ իթտի, վէ էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, ժահէլի մուայեէնէ ազիմլթ իչլէտի։

Օրատան արապաեա րաքիպէն, կէօզլէրի պաղլանըղտան սօնրա Պանգօնուն նէզտինէ կիթտի, Ֆագաթ օ ադչամը մէզպուրէ օլտէրճէ մահդուն իտի քի, Տօն ժօղէ,

— Նէ՞ օլմուչսունուղ, աղիզիմ, աէտի։

— Գալպէն բէք միւքէտաէրիմ, տէյի Պանգօ ճէվապ վէրտի։

— Սի՞զմի, ֆագաթ նէ՞ տի՛մէք իսթէեօրսունուղ։

— Եանըմտա օթուրուն տա սէօյլէեիմ. պէնի տիւչարը իղթիրապ իտէկէլէն քէտէրին էյդահը զաեէթ ուզուն տուր։

— Րէճա իտէրիմ, սէօյլեեինիզ։

Տօն ժօղէ, սաիր կիւնլէր կիպի Պանգօնուն էլլէրինի թուԹմագ իսթէտի իսկ տէ, մէրդումմ գօյ վէրմէտի։

Տօն ժօղէ պու թէպէտիւլէն տօլաեը հայրէթ կէօսթէրինտէն, կէնճ գաորն պիր ապաճըգ օիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա,

— Տօ՛սթում, սիզտէն այրըլաճաղըմ, տէտի։

— Այրըլաճա՞գ վըսընըղ։

— Էվվէթ պէն կիտիեօրում։

— Ֆագաթ պունուն իհթիմալի եօգ տուր։

— Զէվճիմ պէօյլէ իսթէեօր։

Տօն ժօղէ պու սէօզտէն օլգատար միւթէէսսիր օլտու քի, օնսուղ եաչամաեաճաղընը զանն իլէ, տէրհալ տիզլէրինէ գաբանարագ,

— Պէնիմ էօլմէմի՞ մի իսթէեօրսունուղ, տէտի։

Պու իֆատէ օլ տէրէճէ միւէլլիմ վէ միւէսսիր պիր Թարզտա Թէլէֆֆիւզ օլունտու քի, կէնճ գաորն պունտան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք,

— Մօ՛նսիէօ, պու չէյլէր պէնճէ անլաշըլմազ պիր հալտիր։ Իմտի բէճա իտէրիմ, պիր ապաճըգ իյդահը մատտէ իտէլիմ տէտի։

— Ֆագաթ մատտամ...

Մէրդումմ իսէ, տօն ժօղէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Պէն սիզէ, եօլճու օլաճաղըմը պէեան իթտիմ, սիզտէ պէնիմ տիզլէրիմէ գաբանտընըզ, տէյի պէեան իդղէտի։

— Խա՛յր կիթմէնէճէքսինիզ։ պու միւճքին տէյիլ տիր։

— Լիսանընընըզ, Թավրընըզ՝ պէնի սէվմէքտէ օլտուղունուզ խաուսունտա քէնտիմի իսքեաթ իտիեօրսար։

— Էվվէթ, եէմին իտէրիմ քի, սիզի սէվէրիմ։

Պանգօ... (գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Իչմէ պու ղարիպ։

— Նէտէ՞ն։

— Սիզ, պէնի սէվմէքտէ օլտուղունուզու պէեան իտիեօրսունուզ, տէյի՞մի։

— Էվվէթ, մէճնուն կիպի սէվէրիմ։

— Եա՛ռանը։

— Կէօզլէրիմտէքի եաշլարը կէ՛օրմէեօրմուսունուզ։

Ֆիլվագը մէրգում պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման կէօզլէրի եաշարմըշ օլուպ, հալնա մէզպուրէննին տիզլէրինէ գաբանմըշ օլարագ տուրուեօրտու։

Սախթե Բօյօնէզ.- (սօղուգ գան իլէ.) Մօնսիէօ, գարշըմտա օթուրուն վէ սիւալլէրիմէ սատէճէ ճէվապ վէրին։

— Սէօյլէեին մատամ։

— Իսմինիզ տօն ժօզէ տ'Ալվար տըր, տէյի՞լմի։

— Էվվէթ մատամ։

— Սիզ տօն Բաէզ տիւդ տը Սալլանտրէրանըն եէկէնիսինիզ։

— Էվվէթ մատամ։

Տօն ժօզէ, մէզքիւր սիւալտէն սարսըլտը։

Գանգօ. (տէվամէն.) Տիւգիւն պիր գըզը վա՞ր մը տըր։

Տօն ժօզէ.- (պաշը իլէ.) Էվվէթ։

— Իսմի մատամազէլ Գօնսէքսիօ՞ն մու տուր։

Տօն ժօզէ.- (քէնտի քէնտիեէ) իզտիվաճըմը խապէր ալմըշ։

— Սիզին՝ մատամազէլ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնէճէկինիզի րիվաեէթ իտիեօրլար։

— Մատամ եալընըզ րիվաեէթտէն իսպարէթ տիր, մատամ։

— Վա՛յ...

Տօն ժօզէ, Գանգօնուն հիտտէթի սէպէպինի, վէ մէզպուրէնին հարէքէթ իտէճէկի սէօզիւնիւն տէ ասլը օլմատըղընը անլատը։ Իմտի մէրգում՝ զաեէթ գուրնազ պիր քիմսէ օլտուղունատան, մուխաթարաեը կէչիրինճէ, պաշընը տօղրուլթտու, վէ պատէհու,

— Մա՛տամ, սիզի իշղալ իտիեօր կիպի կէօրիւնէն պու չէյլէր հագգընտա միւսաատէնիզլէ պաղը իշգահաթ վիրմէք իսթէրիմ, տէտի։

— Գո՛ւեուրուն մօնսիէօ,

— Պէնիմ, տօն Բէտրօ իտինտէ պիր գարընտաշըմ վար տըր։

— Պիլմէեօրտում։

— Պու գարտաշըմ՝ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըսը տըր։ Գարտաշըմ իսէ իսաթա օլտուղունատան, վէ ամճամ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ հալվ օլտուղու իւնվան վէ մէնէֆտէրին՝ ֆամիլեանըն խարիճինէ չըգմասընը իսթէմէտիկինտէն...

— Զանն իտէրսէմ տիւգ՝ Իսբանիա սըլզատէկեանընտան տըր։

— Էվվէթ մատամ։

— Բէք էյի...

— Իչթէ պէնիմ սէրպէսթ օլտուղում, եանի սիզէ թէսսալիճ իթմէքլիւք իդդիալինէ հէնուզ նաիլ օլմամըշ օլտուղում պիր զէմանտա, գարտաշըմ չաեէտ վէֆամի իտէրսէ, Գօնսէքսիօն իւէ պէնիմ էվլէնմէքլիկիմի գարաբլաշըրմըշ տըր։ Հալպու քի գարտաշըմ էօլմէմիշ տիր... եաշաեաճագ տըր... պէն տէ...

— Տո՛ւրունուզ...

Լաքին մէրգում, մէզպուրէննին պու արա կէօսթէրտիկի զահիրի սիւքիւթտէն ալտանարագ, էլինի թուԹմաեա պիլ ճէսարէ,

— Պէնի ալտատըեօրսունուզ... սիզ կիթմէէճէք քսինիզ... պու խուսուսու կէօզլէրինիզտէն անլաեօրում... սիզ պէյն էլ խալգ տէվէրան իտէն պիր թադըմ սէօզլէրէ ինանմագլա, աչգ ու մուհապպէթիմ հագգընտա չիւպհէ իթմիշսինիզ... տէտի։

Գանգօ.- Սինեօր տօն ժօզէ, Ալլահ իթմէեէք, սիզ գատէրինիզ իդթիզասընճա, սէրվէթի վէ քարլագ պիր վազիեէթէ նաիլ օլաճագ սուրէթտէ պիր իզտիվաճ տաիրէսինէ կիրմէք իսթէտիկինիզտէ, պէն պունա մանի օլմագլըզը պիր տագըգա պիլէ խաթըրմտան կէչիրէեիմ։

Տօն ժօզէ, պու զահիրի ալիճէնապլըգտան ալտանարագ;

— Սիզ հագըգէթէն պիր մէլէքսինիզ, տէտի։

Գանգօ.. (տէվամէն.) Լաքին տօն ժօզէ, պէն էօյլէ պիր

մէմիէքէթէտ ատօմուշուտ տուր քի, պունտա եըզըլմըշ օլան գարլարըն ալթընտա սըճագ պէլտէլէրին հէրարէթէ չէտիտեսի մէվճուտ տուր։ Պէն ասլէն Սլավըմ տօն ժօզէ, կէնճլիկիմի Զինկեանէլէր արասընտա կէչիրմիշիմ տիր, վէ Բարիս չէհըրի՝ չամբանիա չարապընըն տէնիզ տալղալարը կիպի ապըզընը կէօրտիւկիւ միսիլու, պէն տէ, հէնուզ պէչիքտէ օլտուղում զէման, ինսան գանընըն ապըզընը կէօրմիշլիւմ տիր։ Իմտի, պիր զէվճէտէն տօլաեը գըսգանճ օլմաեաճագ գադար ճէննապըմ վար իսէ տէ, աչգ ու սէվտա ալէմինտէ պիր րաքիպէմ պուլունմասընա թէհամմիւլ իտէմէմ, տէտի։

Տօն ժօզէ սարսըլտը, վէ կէնճ գադըն տախի իֆատէեէ աղաղլէ,

— Էվվէթ, սիզ, պէնտէն էվվէլ տիկեր պիր գադընը սէվմիշսինիզ, վէ էլան տա սէվիեօրմուշսունուզ։ Իչթէ անըն գանը պանա լազըմ տըր, տէյի պէեան իլէտի։

Տօն ժօզէ մէրգուժէնին ֆիքրինի անլամաեա պաչլատը, վէ կէնճ գադըն՝

— Կատինա-Նիկարա իմինտէ պիր գադընա կէօնիւլվէր։ միշսինիզ, տէտի։

— Ֆագաթ սիզէ պունու քի՞մ սէօյլէտի։

— Սիզ օ գադընը հալէա սէվիեօրսունուզ։

— Օ՛հ, եալան տըր։

— Ինքեար կէլմէեինիզ... քէնտիսինի հէր ագչամ կէօրիւեօրսունուզ... օ գադըն Լապօրտ մէյտանընտա իգամէթ իչթիմէքտէ տիր։

Տօն ժօզէ՝ ֆէվգէլատէ քէսպի մահզունիեէթ իչթիմէքլէ, ճէվապ վէրմէմի։ Ագապա հէր քէստէն լաեըգըյա կիզէմէքտէ օլտուղու պու "ըրլա օ Բօլօնէզ գադըն նա՞սըլ ակեահ օլմուշ իտի։ Մէրգուժ իֆատէեէ տէվամէ։

— Տօ՛ն ժօզէ, պանա օ գադընըն վէֆաթը լազըմ տըր, եօգսա սիզի պիր տախի կէօրմէմ, տէտի։

Պանգօնուն թէքլիֆ իչթիկի խուսուս՝ տօն ժօզէնին իգթիտարընըն մաֆէվգինտէ պիր ֆէտաքեարլըգ օլուպ, Մօր-

թօն Թինները իսէ, պու դարիպ սէօզլէրի մէրգուժէե սէօյլէթտիկի հալտէ, տօն ժօզէնին, զաթէն Զինկեանէ գըզընըն գաթլինէ գարար վէրմիշ օլտուղունու պիլտիրմէքլիկի թէնսիպ իլէվէմիշ իտի։

Տօն ժօզէ, քէնտի քէնտինէ,

— Կատինանըն պէր հաեաթ օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ, անըն վէֆաթընը խապէր ալըրսա, քէնտինէ օլան աչգու մուհապպէթիմտէն նաչի ճանի օլմուչ օլտուղումու զանն իեաէէք տիր, տէյի միւլահազա իթտի։ Իմտի եիւզիւնտէ պիր թավըր մախսուս հասըլ իտէրէք,

— Մա՛տամ, պէն օ գադընը սէվմէմ, տէտի։

— Օլ խուսուստա եէմին իտինիզ։

— Ասլըզատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրիմ՛ք ի քէնտիսինի պիր տախի կէօրմէեէճէեիմ։

— Գու գադարը քեաֆի տէյիլ տիր, անըն էօլմէսինի իսթէրիմ։

Տօն ժօզէ՝ ճինաեէթ ֆիքրինէ գարշը մուգավէմէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Եա՛ Բապպի, պէնի ճանի իթմի՞ք մի իսթէեօրսունուզ տէտի։

— Էկէր պէնի սէվիեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէրիմ։ Էկէր սէվմէեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէմէմ։

— Բէք էյի։ մատէմ՛քի իսթէեօրսունուզ, էօլէճէք տիր։

— Նէ՞ վագըթ։

— Գու կիճէ։

— Բէք էյի։

Գու միւքեալէմէտէն սօնրա, մէրգուժ, էլիյլէ մէրգումա սէլամ վէրտի, վէ պիր բէրտէի գալտըրըգ նապէտիտ օլտուղում։ այնի վագըթտա ուզուն սագալը ատէմ գահիր օլարագ,

— Կէլինիզ, տէտի։

Գէօյլեճէ տօն ժօզէ կէօզէրինի պաղլաթըգ, պիր սաաթ սօնրա Կօռօ.տը-Մօրոյ սօգալընա նագլ իտիլտի։

. . . . . .

Տան ժօզէ, տօղրուճա խանէսինէ կիտիպ պիր թարաֆ-
տան պանդօնուն էմրէրինի, վէ տիկէր թարաֆտան Զինկեա-
նէ գԷզընըն օլէնատէ էօլիւմ տէրէճէլէրինէ պուլունտու-
ղունու տիւշունէրէք, օ կիճէլի իղթիրապաթը ազիմ իչինէ
կէչիրտի, վէ նիհանէթ սապահ օլունճա, հայվանա ըտթիպէն՝,
տէֆիղամ իչին տօլաչմահա չԷդտը, վէ էօղէ վագԼԸ հայ-
վանընը կէրի կէօնտէրիպ, Գաֆէ սը Բարիւճ ազիմ իչի-
տը, Պատէհու Զինկեանէ գԷզընըն վէֆաթը խապէրինին խա-
նէսինէ կէլմիչ օլտուղունու չիւպհէսիզ զանն իչտիհի ճի-
հէթլէ, օրահա կիթմէկիպ, օթէլը Սալմանտրէահա կիթ-
տի, վէ կիւնիւն պագիհինի տիւգ վէ տիւչէս իլէ պիրլիքտէ
կէչիրտի։

Օլէնատէ Գօնսէքսիօն քէնտի րէսիմհանէսինտէ չալը-
շըէօրտու։

Տօն ժօզէ՝ օրահան քէնտի խանէսինէ ավտէթինտէ, Զամ-
բահա խիթապէն,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իտի։

— Նէ՞ խթէէօրտունուզ էֆէնտիմ, տէյի Զամբա սիւքիւ-
նէթլէ սիւալ իթտի։

— Ա՜ճայիպ, կահինա հադդընտա հիչ պիր խապէրին եօ՞ղ
մու տուր։

— Օլ խուտուտատա սիզին խապէրինիզ օլմալը պըր։

— Պէնիմ խապէրիմ եօղ տուր, ֆագաթ սէն...

— Պէն տէ հիչ պիր շէյ պիլմէեօրում։

— Ադրապ խըզմէթքեար... սիւտանա...

— Ֆիմէեի կէօրէմէմիմ։

— Միւմքին տէյիլ տիր։

— Եէմին իտէրիմ։

— Տիմէք էօլմէմիշ։

— Սագըն զէհիրլի իչմէմիշ օ՞լմասըն։

— Խայր, իչմէ։

— Օ հալտէ էօլմիւշ տիւր։

Տօն ժօզէ, պու միւչքիլին հալսի իչին, պիզդամ Զինկեանէ

գԷզընըն նէզահինէ կիտէրէք, վուգուք հալի կէօղիւ իլէ թահ-
դԷդ իթմէկէ դարար վէրտի։ Ֆիլվագը ագշամընը սահաթ օնունա-
տա Րօշէ սօգաղընա ազիմէթլէ, սօֆատան վէ իչ օտատան կէ-
չիպ, սիւտանա իլէ արապ խըզմէթքեարըն աղաեըշլարընը
իչիտէճէկինի մէմուլ իթտի խսէտէ, տահրէտէ տէրին պիր
սուսուղ հիւքմ իթտիկինի, վէ պատէհու սալօնտան կէչիպ,
հալվէթ՝ օտասընտան պիր ըշԷղ կէօրինմէքտէ օլտուղունու
միւշահէտէ իլէտի։ Մուախխարէն հալվէթ օտասընը գա-
բուսունու չալմասընտա, իչէրտէն, «կիրինիզ» տէյի վուգու
պուլան իֆտատէտէն սարսըլտը, վէ գաբու աչըլարագ, Զինկեա-
նէ գԷզը պէրհահաթ օլարագ վէ թէպէսսիւմ իտէրէք զահիր
օլտու։

32

Տօն ժօզէ, մէրգումէճի պէրհահաթ վէ եիւղիւ կիւլէրէք
կէօրտիւկիւնտէ, հաթթա քէնտիսինէ սէլամ վէրտիկինի ի-
չիթտիկինտէ, իզհարը հայրէթլէ րիւճաթ իթտի, ֆագաթ
կէնճ գատընը՝ տօն ժօզէնին լէհճէսինին սօլտուղունու կէօր-
մէքլէ, վէ սէպէպինի տէ անլամագլա պէրապէր, հիչի պօղմա-
եարագ, պօղազընա սարըլտը, վէ պատէհու,

— Լաքին աղիզիմ, րէնկին նէ՛ գատար աթմըշ, ածապա
սանա պիր շէ՞յ մի օլտու, տէտի։

— Խայր, րէնկիմին աթմըշ օլմասընա հիչ պիր սէպէպ
եօղ տուր. անճագ պիլիրսին քի, պուրաեա կէլիպ սէնի

կէօրտիկիւմոէ, օլմէրթէպէ տիւչարը հեեէճան օուրըում քի, իմթիհալքի ըէնկիմին աթմըշ օլմասը տա պունտան նէչէթ իթմէքտէ տիր։

— Էվվէթ, էվվէթ, պէնի սէվտիկինի պիլիրիմ։

Տիկէր թարաֆտան տօն ժօզէ՝ կէնճ գատընա տիդդաթլե պագ տրագ,

— Ֆագաթ ագիգէմ, սէնին լէհճէն նի՞չին սօլմուշ, զիրա սանէմ կիպի աղարմըշըն, տէտի։

— Իչտիկիմ մարասքէն՝ պանա ֆէննա թէէսսիր իթտիկինտէն, էյի ուեուեամատըմ, եախօտ տահա տօզրուսու զիեատէ ուեուտուում, վէ ատէթա էօլէճէք օլտուղումու զանն իթտիմ։

Տօն ժօզէ, պու սըրատա նէվիմա տէհչէթ հալի կէօսթէրտի, վէ Զինկեանէ գըզը, տէվամէն,

— Զօճուգլուղումտա վալիտէմ պանա զարարսըզ տէրէճէտէ վէ իլաճ մադամընտա աֆիօն եէտիրտիկի զէման օլտուղում կիպի տիւչարը իզտիրապ օլմադտա, վէ տէհչէթլի սուրէթտէ սաեըգլամադտա իտիմ, տէտի։

— Վա՛յ, սէն աֆիօ՞ն մու եէը իտին։

— Էվվէթ, չօճուգլուղումտա հէը ագշամ եէը իտիմ, վէ հալէտա եէրիմ։

— Նի՞չին։

— Աֆիօն եէմէքլիք՝ Զինկեանէլերճէ ատէթ օլմուշ տուր։

— Նէ՛ զարիպ ատէթ։

— Աֆիօն իչին պաոը զէհիր տիր տէրլեր։

Կատինա պու սէօզիւ սէօյլերքէն, տօն ժօզէեէ պագտը։ օ իսէ քէնտիսի հիչ պօզմատը, վէ իֆաատեէ տէվամէ։

— Աֆիօնուն պաոը զէհիր օլտուղունա ինանը՞րմըսընըզ, տէտի։

— Զինկեանէլեր արասընտա զէհիր բէք միսթաամէլ օլտուղունտան, եէկտիկէրիմիզ հապդընտաքի չիւպհէտէն տօլաեը ճիւմլէմիզ տէ ավիօնու գուլանըրըզ։

Տօն ժօզէ՝պու սէօզլերտէն՝կատինանըն պէրհաեաթի գալ-

մըշ օլմասը սէպէպինի անլամըշ օլտուղունտա զանն իյլէտի։

Գատէհու թարաֆէյն, եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէթինի իյմա լտեը պիր սուրէթտէ տիկէր պաղը իֆաատաթտան վէ իրթէսի կիւն թէքրար պուլուշմադ վատընտան սօնրա, տօն ժօզէ՝ տիւպ տը Սալանտրէրանըն նէզտինէ կիթմէք իւզրէ մուֆարագաթ իթմէք իսթէտիկինտէն, կատինա, իչ օտաեա գատար րէֆագաթ իտիպ, օրատա մէրդումու ալըդօեարագ,

— Պէլի՞միսին քի կիթտիքճէ պէն գըսդանճ օլուեօրում, տէտի։

— Գըսդանճ օլմաեա նէ՞ սէպէպ վար տը ագիգէմ,

— Պէն տէ պիլմէմ։

Պէօյլէ տիեէրէք, կէնճ գատըն, հէը վագըթթ եանընտա սագլատըդը խանչէրի չըդարարագ,

— Պագէն էօյլէ տագըդալար օլուեօր քի, ագլըմ պաշըմտան կիտաէրէք, սէնի պունաւն իլէ թէէլէֆ իթմէկի արզու հիսս իտիեօրում, տէտի։

Մէզպուրէ, պու օրատա էլինտեքի խանչէրի սալատը, վէ ֆիվվագը օլէնաատ հիսս իտեկէտիկի գըսդանճլըդ հիստէթի բէք սամիմի իտի իսէ տէ, ազ վագըթտա քէնտիս ինի թօբլաեարագ, էլինտեքի սիյահը տէրհալ պիր թարաֆա ֆըրլաթտը, վէ իչէրիեէ կիրնիպ գաբուեու գարատը։

Տօն ժօզէ օրատան կիտաէրքէն,

— Հէը նէ գատար սէնի թէէլէֆ իթմէկի վատ իթմիշ իսմտէ, եինէ աֆվ իտէպիլիր իտիմ. լաքին մատէմքի սէն պէնի պիր կիւն թէէլէֆ իտէճէքսէն, օ իչի սէնտէն էվվէլ պէն կէօրմէք իսթէրիմ, տէյի ժիւլահագա իթտի։

Մէրդում, պու սուրէթլէ ֆիրըրինտէ տիկէր պիր թասավվուր գուրարագ օրատան ագիմէթի իլէտի։

. . . . . .

Զամբա՝ Րօգամպօլուն մագսէտինի պիլմէեէրէք, էֆէնտիսի տօն ժօզէնին էն ճիւդի հարաքեաթընը պիլէ կիւնիւ կիւնէնէ օնա խապէր վիրմէքտէ իտի։

Գիր կիւն էվվէլ Զամբա, Թիւիլերըիտե մահէլլեի մուայեէնէ ազիմէթլե, շախսը մէճհուլու պուլսուս, վէ օ ապշամը սօն ֆօզէնին մէվգըի իճրաեէ վազ իտէճէկի թասավվուրունու պիլտիրտի։ Շախսը մէճհուլ հախսա Բօգամպօլ,

— Հա՛ հա՛, տիմէք գէհիրի սէն թէտարիք իթտին, տէտի։

— Էվվէթ։

— Գու թէրթիպին պատը գէհիրի տէ վա՞ր մը տըր։

— Հայ հայ։

Մուախխարէն Բօգամպօլ, էկէր քէնտիսինէ օ գէհիրտէն վէ պատը գէհիրտէն գիր միգտար վէրիրսէ, երիմի պէշ լիրա վիրէճէկինի Զամբաեա պիլտիրմէլէ, մէրգուճ, պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրտիկինտէն, օ սաաթտա սօն ֆօզէ խանէսինտէ պուլունմատըղը ճիհէթլե, իքիսի պիրլիքտէ պիր արապաեա րաքիպէն, Բօնթիէօ սօգաղընա կիթտիլեր։

Բօգամպօլ, իսթէտիկի չէյլերի ալտըգտան սօնրա,

— Եարքն պէնի պուրատա պէքլէմէլիսին, տէտի։

— Գուրատա... էֆէնտիմին խանէսինտէ՞ մի։

— Էվվէթ, սաաթ օն պուչուգտա քիւչիւք նէրտիվէնտէն չըգարըմ։

Բօգամպօլ օրատան մուֆարագաթընտան սօնրա, եօլտա իքի հայվան ալարագ, երիմի պէշ լիրաեա ալմըշ օլտուղու գէհիրի վէ պատը գէհիրի պունլարըն իւգէրինտէ թէճրիպէ իթտի։ Նէթիճէսի զաթէն մալիմ օլմազլէ, թէքրարա հաճէթ եօգ տուր։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն տօն ֆօզէ, Բօնթիէօ սօգաղընա կէլէրէք, կատինանըն, իշմիշ օլտուղու գէհիրտէն վէճաթ իթմէմիշ իտուկինի, վէ պունա սէպէպ տէ աֆիօն եէմիշ օլմասը օլտուղունու պիլտիրտիկինտէ, Զամբա քէնտի էսէրինին եանըլմազ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլմասըյտա, մէզպուրէնին հէր հալտէ պատը գէհիր եէմիշ իտուկինէ, վէ պունու տա, քէնտիսիյլե միւնասիպէթ իտէն շախսը մէճհուլուն վէրմիշ պուլունտուղունա, վէ օ շախսըն Զինկեանէ գըզընըն ատէմի օլտուղունա շիւպհէ իթմէմէի։

Զամբա դաեէթ գուրնազ օլտուղու ճիհէթլե, աֆիօն հիքեաեէսինէ ինանըեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Օ հալտէ տիկէր պիր թէճրիպէ իճրա իտէլիմ, տէտի, վէ սօն ֆօզէ իչպու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթտի իսէ տէ, վազը օլան խիեանէթի Զինկեանէ գըզ թարաֆընատան տէրք իտիլտիկինտէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրէճէկինի տիւշիւնմէքէ, տիթրէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէմ։

Տօն ֆօզէ իչպու հէեէճանը իլէ պէրապէր, հէր ազշամ կիթտիկի մահէլլի ունուԹմաեարագ, թէպսիլի գըեաֆէթի իթտիքատէն սօնրա, օ մահէլլէ կիթմէք իւղրէ խանէսինտէն մուֆարագաթ իթտի։ Անըն հարէքէթինտէն ազ սօնրա իւզմէթի դաբուտու չալընարագ, Զամբա գաբուեու այտը, վէ շախսը մէճհուլու գարշըլաեըպ, սալօնա կէօթիւրտի։

Շախսը մէճհուլ, պիր գօլթուգլուտա օթուրարագ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի։

— Զինկեանէ գըզ էօլմէմիշ, տէյի Զամբա ճէվապ վէրտի։

— Պիլեեօրում։

— Տիմէք եանըլմամըշըմ։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Սիզին, քէնտիսինէ պատը գէհիր վէրմիշ օլմանըզ խուսուստա։

— Պէլլի։

— Պանա էօյլէ կէլեեօր քի, սիզ, բըէնսէսին նամընա իյի կէօրմէեօրսունուզ...

— Պէն քէնտի հիսապըմա իչ կէօրիւեօրում։ Պունա տա քիմսէնին միւտախէլէսինի իսթէմէմ. սէն քէնտի սէնաաթընը իճրա էթ, վէ իւճրէթինի ալմաեա պագ։ — Շիմտի չունու պանա սէօյլէ, էֆէնտին նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէճէք տիր։

— Պիր իքի սաաթտան։

— Խայր, պիր ազտան ավտէթ իտէճէք տիր։

Զամբա՝ թէաճճիւպանէ մէրգումա աթթը նազար իթտի։

Բօգամպօլ· Շիմաի սէն պէնի պու օտաստա կիզլէեէճէք-սին· պուբատան նէ՞րէեէ չըգըլըը։

— Սօֆաէա։

— Պուբատա սէօյլէնէճէք սէօզլէր իչիտիլի՞ը մի։

— Էվվէթ, հէր նէ սէօյլէնիբսէ իչիտիլիր։

— Բէք էյի։

Պաէէհու Բօգամպօլ՝ իչ օտաէա պիր գաբուսու պու-լունան պիր թուալէթ տաիրէսինին գաբուսունու աչըպ, Զամ-բաէա խիթապլէն.

— Հէր նէ օլուբսա օլսուն, էֆէնտիմնէ իթաաթ իտէճէք-սին, տէտի։

— Խիւսա ալիմ, շիմաի իչլէր գարըշմաէա պաշլատը· տօղրուսու պէն պու չէյլէրտէն հիչ պիր մանէա չըգարամա-եօրում։

— Մանէա չըգարմաէա հիչ պիր լիւզումէօզ տուր· եա-լընըզ էկէր սէն էֆքեարը պաթըրլէ տահիպի իսէն, պէնիմ չէյլիան օլտուղումու զանն իտէպիլիբսին· զիրա պէն՝ սէնին հէր տիւշիւնտիւկիւնիւ պիլիբիմ։

Զամբա տարսըլսը վէ ըէնկի տօլտու, Բօգամպօլ, չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Պադ, շիմաի սէն նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն, տօն ժօզէ պիր ադտան կէլէճէք տիր· պու տաէմ չուբատա թէվգըֆ իսիւրիշ տիր, քէնտիսի անըն տիւշմէնի օլտուղու կիպի, պէ-նիմտէ սըրըմը պիլիր, Իմաի տօն ժօզէնէ իչի անլաթըպ, իքիմիզ պիրլիքտէ վիճուտինի օրթատան գալըրըրըզ, Ին-քեար կէլմէ, ֆիքրինի կէօզլէրինտէն անլաեօրում։

Զամբա, պու լֆատաթըն տահիհ օլտուղունու թատտիդ պիրլէ, տէրհալ Բօգամպօլուն տիզլէրինէ գաբատնաը, վէ օ տաէի եանընտան պիր ըեվլվէր չըգարարադ,

— Շիմաի պէնի տինլէ, էֆէնտինէ պիր սէօզ սէօյլէմէզ-տէն էվվէլ մահվ օլաճադսըն, տէտի,

— Թէէմին օլսուն, իհթիեարը սիւքլէթ իտէճէեիմ,

— Ֆարզը մուհալ օլարադ էկէր պանա պիր ֆէնալըդ

վադը օլուր իսէ, պէնի պէքլէմէդքտէ օլան պիր քիմսէ, ավ-տէթ իթմէտիկիմի կէօրտիւիւ հալտէ, միւատաէի ումումի-լիկէ քճյֆիեէթի պիլտիրէճէք տիր։

— Միւսթէրիհ օլուն էֆէնտիմ, պէն մէճպուրի սիզէ սատըդ գալաճալըմ։

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա Բօգամպօլ, թուալէթ օտա-սընա գաբանտը, վէ այնի վադըմտա տօն ժօզէ հէեէճանը աղիմ իչինտէ օլարադ ավտէթ իթտի։

Մէրդում, կօտօ-տը Մօրօյ «օդաղընտա եիրմի տադըդա պէքլէտիկի հալտէ, հէր ադշամքի արապա մէչտանա չըգ-մատը։ Տօն ժօզէ պէլքի եիրմի տէֆա սաաթընա պադատը, վէ մէզքիւր կէճիքմէքլիկէ ասլա մանէա վէրէմէմէքտէ իքէն, նիհաեէթ իւնիֆօրմալը պիր խըզմէթճի կէւերէք, քէնտիսինի թէճէսսիւստէն սօնրա, եանընտա եադլաշրադ։

— Սիզ տօն ժօզէ՞մի սինիզ, տէտի, վէ Իսրաֆեօլ՝ թէճճիւպէ,

— Լ-վվէթ... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն, տէյի սօրտու։

Խըզմէթքեար պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին, մէրդումա պիր մէրքթուպ թէսլիմ իթմէքտէն սօնրա մո ֆարադաթ իթտի։ Տօն ժօզէ ըէմալը թէճճիւպէ սօդադ քէօչէսինտէքի ֆէնէճ-րին ալմընա կիտէրէք, մէքթուպուն գաբաղընը եըրթտը, վէ եադընըն թարզընտան՝ գաբըն էլեադըսը օլտուղունու թանը-եարադ, «անըն տըր» տէտի։ Տօն ժօզէնին պիլտիկի ինկիլիզ լիսանըյլա եազըլմըշ օլան իչպու մէքթուպուն միւնտէլիճաթը չու իտի։

«Սիզ պէնի ալտաթաընըզ։

«Բօչէ սօդաղընտա ասլա թէպտիլաթ օլմամըշ տըր։ Պու խուսուսու նէրէտէն իտապէր ալմըշ օլտուղումու անլամաեա չալըշմաէընը... պու պէնիմ պիր սըրըրըմ տըր... մաաէմքի խաաթիմ պախթիեար իսէ, էօլմէք պանա ահտ տիր։

«Եէմինիմիզի խճրա իթմէտիքճէ, սիզի նէզաքիմէ կէթիր-մէքտէ օլան արապաեա պունտան պէօյլէ պէքլէմէնիզ...»

Իչպու մէքթուպ՝ տօն ժօզէնէ եըլտըրըմկիպի թէէտիր

էթաի. տիկը թարաֆան Զինկեանէ գըզը իչին տէ գաթլ իլամը օլաու. Ճէօյլեքի տօն ժօղէ, կաուինա էօլմէնինճէ, Բօլօնէզ գաարնը կէօրէմէնէճկինի անլատըլընաան, հէր հալտէ Զինկեանէ գըզընը գաթլու թէլեֆ նիներթի գաթիէսխլէ Բօնթիէօ սօգաղընտաքի խանէսինէ ավտէթ իլէտի, վէ գիքը էթտիկիմիզ մէքթուպու Զարրաեա կէօսթէրտիկինտէ, մէրգում խըզմէթքեար,

— էֆէնտիմ, պէնտէնիզ սիզե նասիհատ վէրէմէմ, տէտի.

— Թայը, խայը, սէօյլէ.

— Էֆէնտիմ, եա կաուինաեը, եախօտ բրէնեէսի իննթիքաղ էթմէլիսինիզ.

— Պէն իննթիխապըմը էթմիշիմ տիր. անը սէվէրիմ...

— Օ հալտէ կաուինա էօլմէլի տիր.

— Ֆագաթ նա՞սըլ էօլէճէք տիր.

— Պիլմէմ, թէրթիպիմին թէէսսիրի օլմատըդը հալտէ...

— Խանչէը իլէ իչիմիզի կէօրմէլիսինիզ.

— Էն էմնիյէթլիսի օ տուր, ափիօնաէն պուննա թէէսսիրի օլմազ.

— Օ հալտէ հազըր օլ, իւճրէթինի վէրիրիմ.

— Լաքին պէն գաթիլ օլմադըմ նէֆրէթ իտիեօրում, Գու խըզմէթի նարտէս տէրլիսինտէ իտէր.

— Նարտի՞ս վի.

— Էվվէթ.

Նարտիս՝ կաուինաէնըն ալտադ խըզմէթքեարը իտի.

— Կէթ, քէնտիսինի չաղըր.

Զամբա պու էմր իւզէրինէ տիշարը չըդար.

. . . . . .

Զիր սաաթ սօնրա մէրդում, արտադ խըզմէթքեար իլէ ավտէթ իտիր, պու իւչ չաէս, արտընտա կաուինա-Նիկարաէնըն գաթլի գարարլաշաըրլըը.

Եարր կիճէնէ զիր սաաթ կէչէրէք Նարտիս՝ տօն ժօղինին նէզաինտէն մուֆթարադաթ իտիր, տօն ժօղէ տախի ու-

եուտուղունտա, Զամբա՝ Բօղամպօլա գարուեու աչտը, լաքին Բօղամպօլ զադադ օլմուշ օլտուղունտան, Զամբա քէնտի քէնտիեէ,

— Հէր հալտէ պու ատմ չէյթան օլմալը տըր, տէտի,

33

Նիկարաէնըն՝ տօն ժօղէտէն զիրար իլէտիր՝ օլ էտնատէ աշդը վէ հիսատէթի տօն տէրէճէեէ վարմադըա, քէնտի քէնտիսինտէն գօրդմուշ օլմասընա մէպնի օլուպ, ֆագաթ պիր ադտան քէսպի սիւքիւնէթ իլէտիկինտէ, մէրդումա տադա ժուհադադէթի օլմատըդընա գարար վէրտի, վէ տօն ժօղէ մէդպուրէեի մահքիմ իլէտիկի կիպի, օ տախի մէրդումու մահքիմ էյլէտի, վէ տօտադլարընտա եէնիտէն թէհդիսսիւմհասըլ օլտուղու կիպի, գադդի տախի չիտտէթլէ չարբադտան տուր օլտու. Քէնտի քէնտիեէ տէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Է՛յ տօն ժօղէ, ալթը սէնէ սէնին իչին աշդ ու սէվտա հիսսի իլէ եաչատըմ. լաքին պուննան պէօյլէ, սէնի խատիմին գօլթունտա կէօրիւդ թէլեֆ իտէճէկիմ կիւնէ տէկին քին ու տտավէթլէ եաչատաճադըմ. Օ կիւնիւ սէն էօլէճէքսին.

Մէրդումէ, իչպու եէմինէնէ տահա զիեատէ բէսմիեէթի վիրմէք իւզէրէ, էլինի հօդարը գադտըրտը.

Պատհու հէր ադչամ նէբէտէն կէտիկինէն անդամեատադ օտատընտա պու լունան էօրադի չահտըն վիրուտինէ պէքլէտի. Լաքին ժամիմ օլտուղու իւզրէ Բօղամպօլ՝ տօն ժօ-

գէնին խանէսինտէ պուլունաուղունտան, կատինա, մէրդումու թէհի եէրտէ պէքլէտի, վէ իւմիտինի գաթթի իտի, թամ տօն ժօղէնին՝ արապըն էլինէ պիր խանչէր թէսլիմ իթտիկի ժաաթտա եաթաղընա եաթտը։ Ո կիճէսի կէչիպ իրթէսի սաաղ Նիկարա՝ կիւնէչին զիեասը օտասընա կիրտիկի պիր սըրատա ուէանտըղընտա, սիւտանասընըն, տէրունը օտաատա իրգումէթլէ մէչղուլ օլտուղունու կէօրտիւ։

Քէնտի քէնտիէ, — Ղարիպ չէ՛, տիր քի, բէտէրիմկէօզիւքմէտի, տէտի, վէ ագշամա գատար հալվէթ օտասընտա գաբանըպ գալտըղը հալտէ, չախսը մէճհուլ մէյտանա չըգմատը։

Լաքին ագշամ իւզէրի մէրդումուն Թավսիեէլէրինի խաթըրլաեարագ, վազօեու գալտըրտըղընտա, ալթընտան պիր մէքթուպ պուլտու քի, իչպու մէքթուպտա Զինկեանէ լիսանըյա,

«Սիւտանանըն եէմէքլէրինէ իւչ պուդտայ աֆիօն գօ։ պու կիճէ մէզպուրէ էօլիւ կիպի ուեումալը տըր։ Տօն ժօղէ պու ագշամ կէլմէեէճէք տիր։ էրքէնճէ եաթ, ֆազաթ գոթուրունու իչէրտէն մազպուլճա սիւրկիւլէ» տէյի եաղըլմըշ իտի։

Կատինա իչպու թէղբիրէեի եաղտը, վէ պատէհու տէբունինտէ պիր լմադըմ գօղուլար մահֆուզ պուլունան քիւչիւք պիր սանտըղը աչըպ, իչինտէն պիր բարչա խաչխաչ չըգարտը, վէ սուֆրանըն իւզէրինտէ գօնուլմուշ օլան պիր թապադտան ալտըղը պիր լինճիրէ մէզքիւր խաչխաչ բարչասընը սօգտու։

Պատէհու չանը չէքմէքլէ, սիւտանա կէլտիկինտէն, կատինա թաամընընը լէրթթ պ իտիմէսինի իտիէտի։ Սիւտանա էմրի մէզքիւրէ իթտաաթ իչին տիշարը չըգարքէն, կէնճ գատըն լինճիրի քէնտիսինէ վէրտի, վէ օ տաճի թէչէքքիւրէն պունու եէտի։

Թաամ սուֆրատը կէթիրիլտիկինտէ, Զինկեանէ, վագը օլաճագ հալտէն տօլտըը փիլըրի օլտուրմէ մէչղուլ իտիքի, աղըընա բէք աղ չէյ դօեատիլտի, պիրա չախսը մէճհուլ՝ տօն

ժօղէնին իրթէսի կիճէ կէլմէեէճէկինի պէհտն իթմիչ օլտուղունտան, հէր հալտէ ֆէվգէլատէ պիր վագըա զուհուրա կէլճէկկի չիւպհէսիզ իտի։

Զէնա տագրդա սօնրա արապ իըզմէթքեար՝ տօն ժօղէնին պիր թէղքիրէսինի կէթիրտի։ Գու թէղքիրէտէ, պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ իտի.

«Կա՛տինա, ուէվկիւլիւմ, ամճամ տիւգ տը Սալտանտրէրա պու ագշամ պիւեիւք պիր զիեաֆէթ վէրէճէկինտէն, սանա կէլէմէեէճէեիմ, վէ սէնի կէօրէմէեէճէեիմ։ Հալպու քի գալպիմին սէնին եանընտա պուլունաուղունա էմին օլմալըսըն։

«Զըդան կիճէ միւզտարըպ օլմուշտուն տուր։ Իմտի ագլանէ հարէքէթ իթմէք իսթէրսէն, էրքէնճէ եաթաղընա կիրմէլիսին։»

Կատինա թաամընը պիթիրտիքտէն սօնրա մասաեը գալտըրտըպ, սիւտանաեը եօլա գօյտու, վէ քէնտիսի տէ, վազօնուն ալթընտան գուհուր իթմիչ օլան թէղքիրէնին միւնտէրիճաթընա իթտաաթ իթմէք իւզրէ եաչաղա կիրտի։

Անճագ հէնուգ եաթաղա կիրմէզտէն էվվէլ, օլ անէ տէկին ատա իճրա իթմէտիկի պիր իսթիեաթա ըիաեէթէն գաբունունն սիւրմէլէրինի գաբատը։ Ճյնի վագըթտա, վէ մուժու սէօնտիւրմէզտէն էվվէլ, չըմինէնին քէօչէսինտէն ճիւղի պիր սէս իչիթտի։ Օլ վագըթ կէօզլէրինի հնսէսինէ չէվիրիպ, տիվարտաքի ըհամ թապլօսունուն տէօնտիւկիւնիւ, վէ չախսը մէճհուլուն զահիր օլտուղունու կէօրտիւ։

Բօղամպօլ՝ պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վաղ իլէ, «սուս օլ» տէտի։

Մուախխարէն քէնտիսինէ կէլմէսինի իշարէթլէ անլաթտըղընտան, մէզպուրէ, չըգլագ աեագլարըյա խալըեա պատմասը սաեէսինտէ, հիչ պիր սէս չըգմագտըզըն իւէրլէտի, վէ չախսը մէճհուլ նլինտէն թուքթուպ, մէրդումէտի, կիզլէնմիչ օլտուղու մահէլլէ չէքտի։

Անինտէ թապլօ եէրինէ կիթտի, վէ կատինա տա գարանլըգ իչինտէ գալտը։

Բօգամպօլ.- Սուս օլ, վէ էկէր գապիլ իտէ, նէֆէսինի ալմա, տէյի պէեան իյլէտի։

Զինկեանէնին ժէրդումա օլ տէրէճէ էՅՅիյեէթի վար իտի քի, չօճուդ կիպի քէնտիսինէ իթաաթ իթտի։

Գիզլէնտիքլէրի մահէլ, կատինանըն տաիրէսինինն գըսմէն էթրաֆընը իշղալ իտէր տար վէ ուզուն պիր սօֆա օլուպ, չէօյլէքի հալվէթ օտասընա, սալօնա վէ սիւտանանըն եաթադ օտասընա նազըր օլմասըյլա, պիր ինսան պօեսւ եիւքսէքլիկինէ աչըլմըշ օլան վէ կէօզէ կէօրիւնիւը կէօրիւնմէզ մէրթէպէտ ուֆադ պուլունան պիրէր տէյիքտէն իշէրիսի կէօրիւէպիլմէքտէ, ֆադաթի հէր պիր տէյիը, մէսէլա հալվէթի օտասընտա մալիւմօլան թապօ իյէ, սալօնտա պիր էօրթիւ իյէ վէ սիւտանանըն օտասընտա տախի գարեօլա բէրտէյէրիյլէ հըֆզ իտիլմիշ պուլունմադտա իտի։

Բօգամպօլ, կատինաեը, սօն տէյիկէ տօղրու կէօթիւրիւպ, հասըլ օլան ճիւզի պիր զիեաեը կէօսթէրէրէք,

— Պա՛գ, տէտի։

Օլ էսնատէ սիւտանանըն օտասընտան պազը սէօյլէր իշիտիլմէքտէ իտի։

Կատինա՝ կէօզիւնիւ մէղքիւը տէյիկէ տաեաթարագ, իհթիեար գարընըն քէնտի եաթադը իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուղունու, վէ արապ խըզմէթքեարըն՝ իքի պիւեիւք սանտըդ տէրունինէ քէնտիյէրին էսվապընը գարմադարըշ եըղմադյա մէշղուլ պուլունտուղունու կէօրտիւ։ Պու թէտարիքեաթ՝ Զինկեանէ գարըսընը պիր տէրէճէ թէաճճիւպ իշինտէ պըրադտը։

Բօգամպօլ՝ մէրդումէնին գուլաղընա էեիյէրէք,

— Սիւտանանտան էմի՞նմիսին, տէտի։

— Եիմտիեէ գատար քէնտիսինին սատագաթընա ինանմըշըմ տըր։

— Արապ խըզմէթքեարընըն տա, տէյի՞լմի։

— Էվէթ։

— Օ հալտէ քէնտի միւքեալէմէյէրինի տինլե անյարսըն։

Կատինա, կէօզիւնիւ մէղքիւը տէյիկէ վաղ իթտիկի կիպի, պու տէֆա տա գուլաղընը օրաեա տաեաթտը։

Իհթիեար գարը վէ արապ խըզմէթքեար եավաչ սէտա իյէ արապարընտա չու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտիլէր։

Սիւտանա.- Նա՛րսիս, պիլի՞յմիսին քի, եալընըզ տիւչիւնմէ՛քճէ գալպիմ չարըքտօր։ Զէվալը կատինա...

Արապ խըզմէթքեար.- Նէ՞ պէյիս վար. մատամըմըզ հէնուզ կէնճ տիր. իհթիեարըդտա էօլմէքտէն իսէ, կէնճլիքտէ էօլմէք էվլէտ տըր։

Կատինա.- Էօլմէ՞ք մի...

Բօգամպօլ.- Տինլէ գըզըմ, տինլէ։

Նարտիս, թէտարիքեաթընա տէվամլէ պէրապեր իֆատէսինի չու եօլտա իյէրի կէօթիւրտիւ։

— Խուսուսա մատամըմըզ կիպի կիւզել օլան իչին կէնճ չաղատա թէրքի հաեաթ իյլէմէք, միւրաճճահ տըր։

Սիւտանա.- (թէմամիյլէ գուրու օլան կէօզլէրինի սիլէրէք.) Նի՞չին։

— Զինքի կիւզել օլան քիմսէ՝ կիւզէլլիկինէ զաեէթլէ աչըգ օլուր. իմտի կէնճ չաղընտա, եանի կիւզէլլիքտէ էօլիւրսէ, եիւգիւնիւն պուրուչտուղունու վէ սաչլարընըն ազարտըղընը կէօրմէք քէտէրինէ կիրիֆթար օլմազ։

— Սահիհէն Նա՛րսիս, սէօյլէտիքլէրին բէք տօղրու տուր։

Սիւտանա՝ արապ խըզմէթքեարըն ախլէտագ պօզուգլուղունա նէվիմա հիսսէտար օլտուղու ճիհէթլէ, մէրդումէն պօղչալարը հազըրլամասընա եարտըմ իթտի, վէ խըզմէթքեար էֆատէսինէ տէվամլէ,

— Տօն ժօզէնին ալթունյարըյլա Իսքանիաեա կիտէրիդ. ֆադաթի օրատա գալմաեա կէլմէզ, չինքի մատամըմըզըն գարտաշլարը հէր հալտէ պիր կիւն պու վուգուաթտան խապէրտար օլաճագլար տըր, տէտի։

— Բէք էյի, նէ՞րէեէ կիտէճէիիդ։

— Լիզպօնա. օրատա էվլէնիր վէ զէնկին օլուրուզ։

Սիւտանա՝ մուվաֆֆադաթի ալէամէթի կէօսթէրտի.

— Միւճէվհէրաթը ալտըն, տէյի՞լմի։

— Սալօնտա նէ պուլտում իսէ ալտըմ. ֆագաթ հալվէթ օտասընա կիրմէեէ ճէսարէթ իտէմէտիմ. քէնտիսի հէնուզ ուեումաեօր. դաբուսունուն ալթընտան ըշըդ կէօրիւնիւեօր։

— Բէք էյի, սէն միւսթէրիհ օլ, պէն հէր շէյի ունուլթմաեարագ ալըրըմ։

— Լաքին նա՞սըլ եաբաճաղըդ։

— Պէն Րօչէ սօգաղընա կէօթիւրէն սօֆատան սանտըգլարը նագլ իտէրիմ։ Պու կիւն ճումաա իրթէսի օտուղունտան, ճիլաճը գարը պուրատա տէյիլ տիր, վէ պու կիւն ավտէթ տէ իթմէդ։

— Պէն նէ՞ եաբաճաղըմ։

— Պիր ազ սօնրա պիւեիւք ներտիվէնտէն էնէրսին։ Սանտըգլարը տէրունինէ վազ իտէճէք օտուղում արապաեը սօգաղըն քէօշէսինտէ պուլուրսուն։ Արապաճըեը սապահտան պէրի թուրթմուշում տուր։

— Սէն տէ օրաեա կէլէճէ՞քմիսին։

— Խայր. պէն Րօչէ սօգաղընտան կիտէճէեիմ։

Սիւտանա։ — (էլինի ալընընա կէօթիւրէրէք։) Ղարիպ չէյ տիր. պաշըմտա ֆէնա պիր աղըրլըդ վար տըր։

— Գօրդուեօրսուն տա, անըն իչին տիր։

— Խայր գօրդմաեօրում, լաքին ույգում վար զանն ետիեօրում։

— Արապատա ուեուրսուն, ալէքսապահ Բարիսին խարճինտէ պուլունմալըեըդ։

Հիչ պիր սէօզիւ, հիչ պիր հարէրէթի կատինանըն կէօզիւնտէն վէ գուլաղընտան տուր օլմաեան Նարսիս՝ սանտըգլարտան պիրինի սըրթլաեըգ կէօթիւրտիւ, վէ Րօգամպօլ եավաշճա,

— Զանն իտէրիմ քի տէրք խոիեօրսուն. պու պապտ նէ՞ էֆքեարսաըն, տէյի սօրտու։

Կատինա՝ հիտտէթ վէ ղզտրրապընը իրաեէ իտէրճէսինէ, էլինի շիտտէթլե սըգտը, վէ իֆատէեէ աղագլէ,

— Լաքին պունլար պէնի նէ՞ եաբմադ իսթէեօրլար, տէտի։

— Պէքլէ, կէօրէճէքսին։

Իհթիեար գարը՝ հալէա պիր էլինի աչընտան էնտիրմէեէրէք,

— Ֆագաթ պաշըմ ղաեէթ աղըր արը, տէյի թէքրարլատը, վէ եաթաղընտա եաթտը. Նարսիս՝ չէնտ տագըգա սօնրա ավտէթինտէ, մէզպուրէ գալգտը, վէ,

— Արապա սօգաղըն քէօշէսինտէ՞մի տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ։

Նարսիս պօղչալարըն գուսուրունու տա ալըպ,

— Ճիմտի սէն աչաղրեա էն, անճագ պիր գաչ տագըգա տահա պէքլէ. էկէր մատամըմըզ չանը չալարսա... էկէր հէնուզ ուեումամըշսա... տէտի։

— Էվվէթ, պէքլէրիմ, տէյի սիւտանա ճէվապ վէրտի, վէ արապ խըզմէթքեար՝ մէրգումէնին թագաթսըզըղընը կէօրմէեէրէք, օրատան կիթտի։

Լաքին սիւտանա կէօզէրինի գաբաեըպ, խաչխաչըն թէէսսիրաթը իճրաի հիւքմէ պաչլատը։ Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝

— Նարսիս ավտէթ իթմէզտէն էվվէլ ուեուեաճագ տըր, տէտի, վէ կատինանըն էլինտէն թուրթուպ, հալվէթ օտասընա կիրտիրտի։

Օրատա մէրգումէեէ խիթապէն,

— Ճիմտի գաբուեու աչ, ոիւրմէլէրի չէք, վէ պէնի սիւտանընըն տաիրէսինէ կէօթիւր, տէտի։

Կատինա՝ Րօգամպօլուն նէ եաբաճաղընը պիլմէտիկի հալտէ, իթաաթ իթտի, վէ մէրգումու, խաչխաչըն թէէսսիրաթըյա տէրին պիր ույգուեա տալմըչ պուլունան իհթիեար գարընըն օտասընա կէօթիւրտիւ։

Օլվագըթ Րօգամպօլ, մէրգումէեի գուճագլաեարագ, հայրէթի ազիմէ իչինտէ պուլունան Զինկևանէ կըզ արգասընտան կէլտիկի հալտէ, անըն իլէ պիրլիքտէ եաթագ օտասընա կիրտի, վէ,

— Էլպիսէսինի սոյ վէ սէնին եաթաղընա եաթըը, տէյի պէեան իյլէտի։

Կատինա, հալէա պիր չէյ անլամատըղը հալտէ, իթաաթ իթտի։ Զէնա սանիէ զարֆընտա իհթիեար գատընըն էսվապը չըգարըլըպ, Զինկեանէնին եաթաղընա եաթըըլտըմու-աֆխարէն Բօգամպօլ,

— Շիմտի մումու սէօնտիւը, տէյի էմր իթտի։

Նիկարա՝ մումու սէօնտիւրտիւկիւնտէ, եալընըզ չըմինէ-աէ եանմագտա օլան աթէչին չաֆդընտան զայրի զիեա գալմատը։ Մէգքիւը աթէչ իսկ սէօնմէք իւզրէ իտի։

Բօգամպօլ՝ սիւտանընըն պաշընը չարշապ վէ եօրկան իյէ էօրթտիւ։ Այնի վագըթտա Զինկեանէ՝

— Շիմտի անլաեօրում, ֆագաթի պէն օլմատըղըմը աէր հալ տէրք իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Եանըլըեօրսուն։ զիրա պիր չէյ կէօրմէեճէք տիր։ պունտան գաթինագար արապ,արընն գարանըղդտա ատէմ էօրտիւրտիւքլէրինի պիլինէօրմուսուն։

Բօգամպօլ, պու խուսուսու Ամէրիգատա թահդըգ իթմիշ իտի։ Ֆիլվագը մէմալէքի մէզքիւրէտէ, ըրիմաեէթ օլունտուղու իւզրէ, արապլար, գաթլ ու թէյէֆ իտէճէքլերի քիմսէ-լէրին պագըշընա թէսաատիւֆ իթմէքտէն գօրկտուգլարընտան, պու կիպի ճինաեէթլէրին իճրասընը գարանըղդտա իրթիքեապ իտէրլէր իմիշ։

Բօգամպօլ, կէնճ գատընըն ուհուզունա պիր մանթօ վէրտիքտէն սօնրա, անըն իյէ պիրլիքտէ բէնչիրէ քէրտէլէրինին ջինսէմինտէ կիզլէնտի։

Աթէչին գիեասը հալէա օտատա ճիւզի պիր այտընըղդ հասըլ իթմէքտէ իտի։

Պիր արա սալօնտա ատըմ սէյլերի իշլիտիմէքլէ, Նարսի-սին կէլմէքտէ օլտուղու անլայընտը։

Մէրգում սօղրուճա սիւտանանըն օտասընա կիրիպ, անը օրատա պուլմաեընճա, աշաղընա էնմիշ օլտուղունու գանն իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Գօրգունօր, էֆէնտիսինի հալէա սէվիեօր, տէտի, վէ պատէհու աեագլարընըն ուճունա պասարագ, եաթագ օտասը գաբուսունա գատար իլէրլէեիպ, սէսսիզճէ գաբուեու աչտը։

Պու ատրա կատինա վէ համիսի նէֆէս ալմաեօրլար իտի։

Ադրագ, պիր ատա գաբունուն էչիկի իւզէրինտէ տուրուպ, տինլէտի։ Եամագտա սիւտանա հալէա եաթմագտա օլուպ, խըրլաեատագ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ իտուկինի իշիթտիկինտէ,

— Նա՞սըլ խըրլաեօր, տէտի, վէ եաթագա տօղրու պիր ատըմ աըպ, խանչէրինի չըգարտըղընտան, պունուն բարլամասընը բէրտէլէրին էնսէսինտէ տուրմուշ օլան Զինկեանէ գատընը կէօրտիւ։

Ադրագ խըզմէթքեար գարեօլաեա տօղրու իլէրլէեիպ, Բօգամպօլուն էֆքեարընը թատտիգ իտէրճէսինէ,

— Նէ՛ գատար զիեատէ ըչըգ վար տըր, տէտի։ չիւնքի օլ էնսատէ չըմինէտէն պիր գըղըլճըմ սըչրաեատագ օտանընն տէրունինի թէնվիր իթտիկինտէն, Նարսես, օ զիա սաեէսինտէ ուեումագտա օլան գատընըն պայը եօրկանա սարըլմըչ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ արթըգ թէէրէտիւտիւ պէր թարաֆ իյէ, աեագլարը վէ էլլէրի իւզէրինտէ եիւրիւեէրէք գարեօլաեա եագլաչտը, վէ տէրհալ աեաղա գալգըպ գօլունու եօգաըը գալտըրտը։

Բօգամպօլ վէ Կատինա, պիրա հարէքէթ վէ տիւտպ կիպի աուրտուգլարը սրրատա, մէզքիւը գօլուն սէրինան աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւէը, վէ այնի վագըթտա պիր ա՛հը տէրուն իշիթտիւէը։

Խըզմէթքեար Նարսես, խանչէրինի օլ գատար գամի սուրէթտէ սարլատը քի, սիւտանա՝ թա գալպկեահընտան վուրուլտուղու հալտէ, ուեանմադսըզըն վէ ըէֆը սէտա պիլէ իթմէքսիզին թէսլիմի բուհ իյլէտի։

Օլ վագըթ արապ՝ խանչէրինի աթըգ, մագթուլէնին, էօ-լիւ օլմագլա պէրաբեր կէօզլէրինի աչըպ քէնտիսինէ պէյլքի

աթֆ իտէճէք օլտուղու, վէ օ հալտէ քէնտինին տէ էր եա կէճ մադթուլէն էօլէճէկի իթիդատը պաթըլընա տիւշէրէք, գարեօլանըն բէրտէլէրինի չէքիպ աչտը, վէ մէմուլ իթտիկի պագըշտան տօլաեը գօրգուսու գալմաեըննճա, եաթագ օտասընը միւքէմմէլէն ոօեապիլմէք իչին, մասանըն իւզէրինտէքի մումու եագմագ իւզրէ չըմինէտէն եանմըշ պիր բարչա ալտը։

Լաքին տէրհալ տէմիր կիպի գուվվէթլի պիր էլ պօղաղընը սըգտըղը կիպի, տիկէր պիր էլտէ գանլը պըչաղը եէրտէն ալարագ մէրգուժուն պօղազընա տաեաթթը։

Ըրագ խըզմէթքեար տիւչարը տէհչէթ օլարագ, ուղրաչմագ վէ պաղըրմագ իսթէտիկինտէն, ամիրճէ գապա պիր սէս՝

— Սո՛ւս օլ, տէտի։

Այնի վագըթտա բէննիրէ բէրտէլէրի աչըլըպ, արագ խըզմէթքեար՝ չըմինէննին սօն պիր չաֆգըլլա, էօլտուրմուշ օլտուղունու զանն իլէտիկի կատինաեը, թահգիրլէ քէնտինէ պագժագտա օլարագ կէօրտիւ։

Մէզպուրէ, իֆատէէ աղազլէ,

— Ա՛չագ, սէն պէնի էօլտուրմէտին, Նամուննաեը էօլտուրտուն, տէտի։

Րօգամպօլ, պըչաղը հալէա արագ խըզմէթքեարըն պօղաղընա տաեաժմագտա՝ օլտուղունտան, իչպու խըզմէթքեար, սօն տէրէճէ գօրգու իչինտէ օլարագ,

— Աֆվ իտին, տէտի։

— Եաչամագ իսթէ՞րմիսին։

— Աֆվ իտի՛ն, մէրհամէթ իտի՛ն։

— Օ հալտէ հագըգէթի հալի սէօյլէ։

— Հէր չէյի սէօյլէեէճէեիմ։

— Մատամընը գաթլ իթմէկի սանա քի՞մ էմր իթտի։

— Ցօն ժօզէ։

— Եաչաեաճաղըն սանա վատ իտիլիրսէ, պու խուսուսու ատլիէտէ թէէմին իտէ՞րմիսին։

— Էվվէթ, հաթլա պու խուսուստա տախի եէմին իտէրիմ։

Րօգամպօլ՝ կատինաեա տօղրու տէօնէը՛ը։

— Իչիտիեօրսուն՝ տէյի՞լմի, տէտի։

Կատինա, հիտտէթ վէ քէտէրինտէն նաչի տիլսիզ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիչ օլտուղու հալտէ տինլէեօրտու։

Րօգամպօլ։ — (տէվամէն։) Ցօն ժօզէ սանա պիր մէնտիլ վէրտի՞մի։

— Էվվէթ։

Ըրագ ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ Րօգամպօլա վէրտի։ Րօգամպօլտա կատինաեա,

— Պիր մում եագ քի, էյիճէ կէօրիւլսիւն, տէյի պէեան իյլէտի։

Կատինա իթաաթ իթտի, վէ Րօգամպօլ՝ սիւզէնիլի պաթիսթա կիւզել պիր մէնտիլ կէօսթէրիպ, պաննտա խանէտան արմանը պուլունտուղու հալտէ,

— Իչթէ պու մէնտիլ՝ ըաքիպէնին տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Կատինա՝ մէզքիւր սիւզէնիլի մէնտիլի ալըպ բարչալամագ իսթէտի իսէ տէ, Րօգամպօլ քէնտինինի պու հարէքէթտէն մէնն իլէ, ագրագ խըզմէթքեարա,

— Պու մէնտիլի նէ՞ եաբմագ իսթէեօրտուն, տէյի սիւվալ իթտի։

— Գանա պաթըրըպ տօն ժօզէեէ կէօթիւրէճէք իտիմ։

Րօգամպօլ մէնտիլի ալտը, վէ դարեօլանըն բէրտէլէրինի վէ եաթագըն գանլը եօրկանընը գալտըրըպ, մէզքիւր մէնտիլի գան իլէ միւլէմմա իթտի, վէ մուահհարէն խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Շիմտի էկէր եաչամագ իսթէրսէն, վէ աոլիէճէ թաագիպ օլունմագ իսթէմէզսէն, պու մէնտիլի տօն ժօզէեէ կէօթիւրիւպ, արզուն իճրա օլունտու տիմէլիսին, վէ սէն տէ ֆիրար իթմէլիսին, Ցագաթ սապընն քէնտինի, էկէր միւրաաթըմը նօգթասը նօգթասընա իճրա իթմէզսէն վէ սանա սէօյլէտիկիմ սէօզլէրտէն զիեատէ եալընըզ պիր քէլիմէ պէեան իտէրսէն, սէնի գաթլէյկեահա գատար կէօնտէրիրիմ, տէտի։

Խըզմէթքեար՝ գօրգուսունեան նայի ադլը պաշընեան կիտէրէք,

— Էվրինիզ իթաաթ լաէճէհիմ, էֆէնեիմ, տէյի պէ. եան իյլեսի։

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝ Զինկեանէհէ խիթապէն,

— Էլպիսէնի կիւեին, մուճէվհէրաթընը, վէ տահա պաշ. գա գըյմէթաար նէհին վար իսէ ալ, տէյի։

— Պէնի նէ՞րէհէ կէօթիւրէճէքսինիզ։

— Իլերեէ անլարսըն...

. . . . . .

Օն տագըգա սօնրա Կաթինա-Նիկարա վէ Էսրարի հա. միսի՝ Բօյէ սօգաղընտաքի խանէտէն մուֆարագաթ իթթիլէր։ Այնի վագըթտա արապ խըզմէթքեար՝ Լապօրտա սօգաղը քէօ. չէօինետ Զամբաեը պուլարագ, մէնտիլի օնա վէրիրքէն,

— Մաթլուպ իճրա իտիլտի, տէյի։

Օնտան սօնրա մէրգում ֆիրար իթթի։

34

Բօգամպօլ՝ Կաթինաեը կիզլի պիր մահէլլէ կէօթիւրեու. կիւ, վէ արապ խըզմէթքեար՝գանլը մէնտիլի Զամբաեա թէս. լիմ իթթիկի վէ քէնտիսի տէ ֆիրար իյլէտիկի սըրատա, տօն Ժօզէ, խանէսինետ օտա խըզմէթքեարընըն վիրուտինէ պա. պըրըձըգա պէքլէմէքետ իտի։

Պիր ատէմ, զինհինետ չօգտան պէրու էֆքեարը ճինա. իյեէ սադլար իսէ, նիհաեէթ օ էֆքեարա օ տէրէճէ ալըշըր քի, պիր ան էվվէլ իճրաատընը չէտիտէն արզուլէր, Տօն Ժօզէ, կատինաեը թէլեֆ իթմէք ֆիքրինէ դարշը էվվելճէ խայլի ուղրաշտը իսէ տէ, պիր քէրրէ մէգքիւր դարաըը վէրտիկինա. տէ, հէր կէօնա թէրէտտիւտու պէրթաարաֆ իթտի։ Մէր. դումուն մէգքիւր դարաըը վէրմէտի՝ էվվէլ էմիրտէ Զինկեա. նէ դըզընըն, գըսպանճըգ թէէսսիրիյլէ քէնտի հադըրնտա պիր հարէքէթի ճինաեէտէ պուլունմասը գօրգուսունեան նա. չի օլուպ, ֆագաթ օլ պապտէ պիրինճի բլանը պաշա չըգմա. եընճա, բաքիպէօինին վէֆաթընտան սօնրա բէնտիսինի թէք. լար կէօրտէքլիկի չարթ իթթիլմադ իտէկլէրէն մեհմետ գաատը։ Նա իթաաթ իչին, մէգքիւր ֆիքրինետ տահա զիեատէ սէպաթ կէօսթէրտի, վէ նիհաեէթ պէլքի տէ բէնտինին մալի, մալթը օլմաեաբաագ, Զինկեանէ գըզընը գաթլու թէլեֆ իթտիրմէք իսթէմէյինին սէպէպի հադըգիսի՝ պիրլիքետ թաամիր վէ իճրա իթմիչ օլտուգլարը ճինաեէթի միւտիրէ քէյֆիեէ. թի իտի։

Տօն Ժօզէնի էն զիեատէ գօրգուքտան, կիճէլէրի իսթի. րահաթընը իհմալ իտէն վէ ուլգուսունեան պաղմէթինն ուա. եանտըրան, Գօնսէքսիօն իլէ իզտիվաճընըն իրթէտի կիւնիւ, կատինանընն, գըսպանճըգ սահիպսըյլա, կէօզլերի ֆէվգէ. լատէ բարլաեաբաագ վէ սայլարը տաղընըգ հալտէ պուլունա. բագ, Սալանտրէրա օթէլինէ գատար կէլիպ, «Գա՛թիլ, գար. տայընն տօն Բէտրօեու գաթլու թէլեֆ իթմէքտէ սանա եար. տըմ իթմիչ օլտուգումու ունուտմատո՞ն մու» տիեէճէկի ի. ւլպ սուսու իտի։

Տօն Ժօզէ պու ճինհէթի տիւշիւնտիւկիւ կիւն, վէ ֆիքրինետ մէզպուրէեի իտամա հիւքմ իթմիչ գաթի արապ խըզմէթքեարը էլտե իթտիկի կի. ֆէվգէլատէ էնտիչէ վէ իզտիրապտան խայլի օլգ. կիւնիւ խանէսինետն տիշարը չըգմաեըպ, սապը թիճէի հալե պէքլէտի, Նիհաեէթի Զամբա սահաթ

-լուշ-
կինտէն
պէնիմ
-իր էսի-
-ու մու-

տէլէրինտէ, պիր թէզքիրէեի համիլէն ավտէթ իթտի։ Մէզքիւր թէզքիրէ էլէ պիրլիքտէ քիւչիւք պիր չըգրն պուլունուպ, տօն ժօզէ իշպու չըգընը աչտրղընտա, Պանգօնուն սախթէ խանէտանլըգ արմաքընը համիլ օլարագ կէօնտէրմիշ օլտուղու մէնտիլի պուլտու։

Թէզքիրէտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի։

«Պու ագշամ եարը կիճէտէ արապա՝ ժահէլլի մուայէնատէն կէչէճէք տիր։ Էկէր պէեագ օլարագ թարաֆընըզդա կէօնտէրտիկիմ մէնտիլի, գըրմըզը օլարագ կէթիրէպիլիր խաննիզ, արապաեա պինինիզ։»

Պու մանէտատար սաթըրլարընն ալմընտա իմզա պուլունմաեըպ, տօն ժօզէ, պիր սաաթ սօնրա մէզքիւր մէնտիլի ապտա Նարսիսէ, վէ պուննունդա պիրլիքտէ պիր տէ մէքթուպ վէրտի քի, պու մէքթուպտա, կատինաեա, օ ագշամը կէլէ. ժէեէճէկինի պիլտիրմիշ իտի։

Իմտի արապըն ազիմէթինտէն, վէ Զամբանըն՝ կատինանընն խանէսինտէ վուգու պուլաճագ վէգաթի ֆէճիէեի կէօզէթմէք իւզրէ Լապօրտ մէյտանը ճիվարլարընա կիթմէսինտէն սօնրա, տօն ժօզէ, սապըրըզըգլա վէ էնատիշէ իլէ պէքլէմէքտէ իտի։

Ադըպէթքեար Զամբա ավտէթ իթտիկինտէն, տօն ժօզէ՝ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, վէ այնընտան թէր տանէլերի ագմագտա պուլունտուղու հալտէ, պօղուգ պիր սէսլէ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի։

Զամբա.- Մաթլուպ իճրա խոլտի։

— Էօլմի՞շ մի։

— Էվէթ։

Ըստա՝ մէնտիլի կէօսթէրտիկինտէն, տօն ժօզէ սարսըլ-
կիւ, վէ պու մէնտիլի ալտը, վէ մալիւմ օլան մէքթուպուն
լիմ իթտ ու մանթօսունու կիճինիպ, եաեա Կօռօ.տը-Մօ-
ժօզէ, խա նա կիմտի, Հէման օլ էնանալերտէ արապա մա-
պըրըզըգ եէնէ մուվասըլէթլէ, տօն ժօզէ պունա եագլաշտը,

վէ ուզուն սագալը ատէմ արապա գաբուտունտան կէօրիւնէրէք։

— Մէնտիլինիզ նէ՞ րէնկ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

Տօն ժօզէ.- Գըրմըզը տրը։

— Բէք էյի, կէօսթէրինիզ։

Տօն ժօզինին կէօզլէրի պաղանտըգտան սօնրա, արապա Ամնիէրէ տօղրու եօլա չըգտը։ Իքի տագըգա սօնրա, մէրգում, հէր ագշամ սախթէ բրէնսէսին քէնտիսինէ զահիր օլտուղու քիւչիւք սալօնտա պուլունտու, վէ կէօզ պաղը չըգարըլտըղընտա, եալընըզ գալտըղընտան, պիր գաչ տագըգա, եարըմ, վէ նիհայեէյի պիր սաաթ պէքլէտիկի, վէ կատինանիկարանըն գանը զանն իթտիկի գան իլէ միւլէմմա օլան մէնտիլի էլինտէ թուխտուղու հալտէ, բրէնսէս մէյտանա չըգմատը։

Նակէհան եանընտաքի օտատան պիր աեագ սէսի իշիտիլէրէք, բէրտէ այըլըպ պիր քիմսէ կէօրիւնմիւ։ Լաքին կէլէն քիմսէ, պէքլէմէքտէ օլտուղու սարը սայը քիմսէ օլմաեըպ, մասքէլի վէ Բուս էսիրլերի գըեաֆէթինտէ պիր գատըն իտի։ Մէզպուրէ տօն ժօզէեի սէլամլաեարագ, քէնտիսինէ պիր մէքթուպ վէրտի, վէ միւթէագըպէն մէրգումուն պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէսինէ պէքլէմէքսիզին օլատան սավուշուպ կիճտի։

Տօն ժօզէ հայրէթի ազիմէ իշինտէ օլարագ, մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթըպ, աթիտէքի ճիւմլելերի օգուտու։

«Կէլէճէկինիզի պիլմէմ, եանի եէմինինիզի թուխտուպ թուխմամըշ օլտուղունուգտան, եախօտ արապաներն՝ պուլուշտուղումուզ մահէլլէ պօշ եա տօղու օլարագ կէլէճէկինտէն խապէրտաար տէյիլիմ։

«Անճագ սահիպիմ պուլունան ճէպպարըն էմրի թահթընտա օլտուղումտան, պու ագշամ սիզի կէօրմէք պէնիմ իշին գապիլ տէյիլ տիր։

«Էկէր պէնի սեվէրսէնիզ, պէնիմ կիպի սէճիլ պիր էսերին հալինէ աճըեընըզ, պէնի տուշինինիւզ։ Աչգ ու մու-

հապպէթ իչին ճանի օլան պիր առէմի նասըլ սէվէրլէր իսէ, պէն տէ սիզի էօյլէ սէվէրիմ։

«Եարըն սիզի կէօրիւպ կէօրմէկէճէկիմի տէ պիլմէմ։ Լաքին թամ սաաթ պէշ դաւար տիշլարը չըգմահարադ խանէնիզատէ գալընըզ, դարունուզու մուհաֆազա իտինիզ, վէ եարըն սապահտան օտա խըզմէթճինիզի եօլա գօնդունուզ։ Պէլքի, մալիւմ օլան մէնտիլ պանա կէթէրիմիզ օլտուղու թագտիրտէ, եիւզիւ էօրթիւլիւ պիր դաարընըն վիզիթաընը գապուլ իտէճէքսինիզ քի, պու դաարնա դարունուզու քէնտինիզ աչաճագընըզ։ Էկէր սաաթ պէշէ դաւար օ գաարն կէլմէզսէ, տիշլարը չըգընըզ։ Հալպու քի, թամ պիր սաաթ սօնրա ավտէթ իտինիզ։ Իհթիմալ քի պու գաարն՝ ադշամ կէլէճէք տիր։

«Հէր նէ օլուրսա օլսուն, խըզմէթճինիզի, կիւնահիւզ վէ կիճէ իչին եօլա գօնդունուզ»։

Ցօն ժօզէ, իշպու մէքթուպու օդուտուգտան սօնրա, օ ադշամը բրէնտէսի կէօրմէտիկինտէն տօլտըը հիսս իտէկէտիկի հիտաէթ թէսկին օլտու, վէ իրթէսի կիւնիւ մէզպուրէնի քէնտի խանէսինտէ կէօրէճէկինի իւմիտ իտէրէք, մէքթուպու պիտտէֆաթ էօրտիւ, վէ պու արա ուզուն սագալը առէմ կէլտիկինտէն, կէօզիւնիւ պաղլաթտըգտան սօնրա մէրգուժուն էնտէսինտէն կիթտի։

. . . . . .

Ցօն ժօզէ, ճինաեէթի իճրա իթտիքտէն սօնրա գալպէրինտէ ասլա էսէըը իղթիրազ դալմահան ճանիլերտէն օլուպ, խանէսինէ ավտէթ իթտիկի էսնատէ, եալընըզ,

— Կատինա կիւզել պիր գըզ իտի իսէ տէ, իհթիեաըլանըեօրտու, տէտի, վէ խանէսինէ տուխուլինտէ, Զամբաեա, իրթէսի կիւնիւ սապահլաեըն աճըպպաը նէզոինէ կիտէ րէք, եիրմի տէօրթ սաաթ անլէը իլէ գալմասընը պէեան իթտիկինտէ, Զամբա՝ «էֆէնտիմ, պէնի գօվուեօ՞ղմուսունուզ» տէյի սիւալ իթտի, վէ տօն ժօզէ տէ, «եսայը, անճագ եիրմի տէօրթ սաաթ գատար սէնի պուրատան ուզագլաթմագըղըմ պանա էմր օլունմուշ տուր» տիեէրէք, Գանգօնուն թէզքիրէսինի, մահրէմի էսրարը օլան մէրգում խըզմէթքեարա կէօսթէրտի, վէ օ տախի, «Անլատըմ էֆէնտիմ, եարըն ադշամա գատար սիզ, լաեըգ օլտուղունուզ սաատէթէ նահիլ օլաճագսընըզ» տէյի մուգապէլէ իլէտի, վէ էֆէնտիսի, պու խօշ սէօզտէն մէճնուն օլարագ, վէ Զինկեանէ դրգընըն գանը վագըասընը ունուտարագ, եահագա եահ ըպ իսթիրահաթը թամմէ իլէ ուղգուեա տուտը։

Զամբա, սաաթ սէքիզ րատտէլէրինտէ էֆէնտիսինին օտասընա կիրիպ, տիւգ տը Սալանտրէրանըն, օ ադշամը մէրգում Պապիօն սօգաղընտա վագը խանէսինէ թաամա տավէթ իթտիկինի միւպէյեին պիր թէզքիրէ իթա իլէտի, վէ տօն ժօզէ իւք ադշամքի իհսթարընը խըզմէթքեարընա թէքրարլամագլա, մէրգում, իրթէսի կիւն ավտէթ իթմէք իւզրէ օրատան մուճարագաթ իթտի։

. . . . . .

Հիքեաեէմիդտէն պիր ադ կէրիլմեէլիմ։ Ռօգամպօլ՝ կատինա-Նիկարա իլէ պիրլիքտէ մահէլլի ճինաեէթի թէրքլէ սօգաղա չըգտըգլարընտա, արագ խըզմէթքեարըն թուրթմուշ, վէ Զինկեանէ դրգընըն էչեասընը տօլտուրմուշ օլտուղու արապաեը պուլտուլար։

Ռօգամպօլ, կիւլիւմսէեէրէք մէրգումէեէ խիթապէն,

— Եէնէ պախթըն վար իմիշ քի, էչեանը վէ միւճէվհէրաթընը պուլտուն, տէտի, վէ արագա հարէքէթէ պաշլատըղը էսնատէ, ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ, կատինաեա խիթապէն,

— Գը՛զըմ, կէօզլէրինի պաղլամագլըղըմա միւսաատէ իթմէզլիսին, տէտի։

— Ֆագաթ կէօզլէրիմի նի՞չին պաղլաեաճագսընըզ։

— Զիւնքի սէնի կէօթիւրմէքտէ օլտուղում մահէլլի պիլմէմէլիսին։

Կատինա, մէրդումա էՃԻխնէթի քեամիլէսի պուլունտուղու ճիհէթլէ,

— Բէք էյի պաղլաեընըզ· իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէլէճեեիմ, տէտի, վէ Բօգամպօլ՝ եավաչճա արապաճըեա,

— Միւրէզն սօգաղընա, տէյի իհթար էյլէտի։

Պիր չարեեք սաաթ սօնրա, արապա իչար օլոնան եէրտէ տուրտու։ Բօգամպօլ, Ջինկիանէ գըզընը աչաղըեա էնտիրիպ, տաիրէի մահտուսէսինէ կէօթիւրտիւ։ Մէգքիւր տաիրէտէքի խըզմէթքեարը, էֆէնտիսինի Մ· Ֆրէտերիք իսմիլէ Թանընմըչ օլուպ, մէրդումանն թէպոիլ գըեաֆէթլէրէ կիրմէսինի՝ օրրֆ աչգ ու ալէտդա էնթրիդալարը գանն իլէ, մէգքիւր էնթրիդալարը գատըն հիքեաեէլէրինէ հասր էյլէմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, կատինանըն կէօզ պաղընը էվվէլճէ չըգարմըչ օտուղունտան, խըզմէթքեար, մէզպուրէնին կիւզէլլիկինի Թագտիր իլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— էֆէնտիմին տուղտուլարը բէք միւքէմմէլ տիր, տէյի միւտահազա իթտի, վէ Բօգամպօլ՝ իչպու խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Ֆաբուտա պիր արապա վար տրը· կիթ պէտէլինի վէր, վէ տէրունինտէ պուլունան էչեաեը պուրաեա կէթիր, տէյի էմր իթտի։

Խըզմէթքեար՝ էմրի մէգքիւրէ թէվֆիղի հարէքէթ իթտիկի էնտատէ, Բօգամպօլ՝ կատինաեը քէնտի տաիրէսինէ կէրտիրիպ,

— Պու եէնի մահպէսին օտուգճա միւնասիպ տիր, տէյի՛ըմի, տէյի սօրտու։

— Տիմէք պէն պուրատա գալաճաղըմ,

— Էվվէթ,

— Նէ՞ գատար՞ վագըթ,

— Տէօրթ կիւն,

— Նիչին,

— Ինթիգամ վագթընա պէգլէմէք իչին,

Բօգամպօլ, օլ էտնատէ իչէրի կիրէն խըզմէթքեարըննա տա,

— Պէն պու գատընը աչըրմըչըմ տըր, քէնտիսի Խըրանեօլ օլուպ, Ֆրանսըզճա պիլմէզ։ Սէն պու գատընա խըզմէթ իտէճէքսինի, լաքին տիչարը չըգմասընա եախօտ քէնչիրէտէ կէօրիւնմէսինէ միւսաատէ իթմէնէճէքսին, տէտի։

— Բէք էյի։

Կատինա-Նիկարա, Ֆիլվագը Ֆրանսըզճա պիլմէտիկի ճիհէթլէ,

— Պու ատէմէ նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Պուրատան տիչարը չըգմաեը, եախօտ քէնչիրէտէ կէօրիւնմէնի թէճրիւպէ իթտիկին հալտէ, սէնի էօլտիւրմէսինի քէնտիսինէ էմր իտիեօրում։

Կատինա՝ չօճուգ կիպի իթտաթլէ,

— Խա՛յր, խա՛յր, տիչարը չըգմաեաճաղըմ, տէտի, վէ չէյթան զանն իթմէքտէ օտուպու չախսընը էլինի թուքուպ, քէմալի հիւրմէթլէ էօբտիւ։

Բօգամպօլ՝ եանընտաքի օտաեա կիտիպ պիր չարեեք սաաթ տուրտուգտան սօնրա տիչարը չըգտը։ Լաքին Մօրթօն-Ֆինէր նամ Հինտիալը Ինկլիզին գըեաֆէթինէ կիրտիկինտէն, Նիկարա քէնտիսինի թանըեամտաը, վէ Բօգամպօլ տա մէզպուրէեէ խիթապէն,

— Կէօրիւեօրսունա՛, պէն սաի սաէմիէրտէն տէյիլիմ, չինքի գըեաֆէթ վէ քիտաէթիմի իսթէտիկիմ վագըթ վէ իսթէտիկիմ թարըգտա թէպոիլ էտիեօրում, տէտի։

Կատինա՝ սէսինտէն մէրդումու թանըեարագ,

— Սահիհէն սէյ, չինկէանէլէրին ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իթտիքլէրի չէյթան օլընըզ, տէյի պէեան իթտի։

Բօգամպօլ տա,

— Տօն փոզէ պուրաեա կէլէմէզ, իմտի ըահաթճա պուրատա եաթապիլիրսին, տէտի, վէ մէզպուրէեի աչընտան բուս իթտիքտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթ իլէտի, վէ իչ օտաեա կիրտիկինտէ, խըզմէթքիար՝

— Էֆէնտիմ, էմրինիզ մուճիպինճէ ադշամ օթէլէ կիթ-միշ իտիմ, պանա իչի մէքթուպ վէրտիկեր, տէտի։

Բօգամպօլ մէքթուպլարը աչըպ, պիր մուժուն եանընա եագլաչըը։ Եազըսընըն նազիքլիկիյլէ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտէն պու մէքթուպլարտան պիրի բօսթա վասըթասըյ-լա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, Բօգամպօլ տէրհալ ժանֆիազասընը եըրթարագ, Գօնսէբսիօն իմզալը օլաու դունու կէօրտիւ։ Միւն-աէրիճաթը տա չու իտի։

«Մօնսիէօ ժարքի, բէտէրիմ զաեէթ լինատճը պիր ատէմ տիր։ Վուգուաթլարա հիչ էհէմմիեէթ վէրմէզ։ Սէքիզ կիւն-աէն կիտէճէիզ, պէլքի տէ Գատիքատէ ճէննագէ ալաեընտա հազըը պուլունաճաղըզ։ Իմտի հարընքի բաղար ագշամը, Բարիս ժիւթէպէրանըյլա էլվէտա իյմէք իւզրէ, օթէլ տը Սալլանտրէրատա միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթի քէշիտէ օլու-նաճագ տըը։ Օ զիեաֆէթէ մէզատէ տավէթի օլունմուշսու-նուզ տուր։ Բէճա իտէրիմ կէլինիզ, սիզի կէօրմէկեէ իհթի-եաճըմ վար տըը։

Բօգամպօլ, իչպու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա քէն-տի քէնտիեէ,

— Նամուսում հադգը իչին, չու կէնճ գըզլար զաեէթ թէտպիրսիզ տիրլէր։ Պիր թադըմ թէհլիքէլի մէքթուպլար եազարլար, քէնտի ասըլ իսիմլէրիյլէ իմզալարլար վէ ֆամիլ-եալարընըն իսմինիտէ գուլլանմագտան չէքինմէզլէր։ Սօնրա էօյլէ պիր ատէմէ օ մէքթուպու կէօնտէրիրլէր քի, քէնտիլէրի նազարընտա զաեէթ ասըլզատէ սաեըլըր, վէ պունու եաբմա-լարընտան տօլաեը ասլա ֆիյդու կէթիրմէզլէր, տէտի։

Սախթէ ժարքի, մէքթուպը մէզքիւրու ճէպինէ վաղ իլէ,

— Գունու սաղլամադ էյի տիր, քի՛մ պիլիր նէ՞ օլուր, տէտի, վէ պատէհու իբինճի մէքթուպու աչտը։

Իչպու մէքթուպ՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանընն տավէթնա-մէսի օլուպ, պիր խըզմէթքեար թաուաֆընտան օթէլ Եամի-եէ կէօնտէրիլմիշ իտի։

Մուախխարէն Բօգամպօլ՝ դալընճա պիր բալթօ կիեինիպ,

— Թիզքիրեմի Գատթինեօլ սօգաղընա կէօթիւրտիւ՞ն մի, տէտի։

— Էվէթ էֆէնտիմ, սաաթ իւչտէ կէօթիւրտիւմ։

Մէրգումընն գիքը իթտիկի թէգքիրէ՝ քէնտի թաւաֆքըն-տան Պանգօեա եազըլմըշ օլուպ, չու պիր գաչ սաթըրտան իւ-պարէթ իտի։

«Մատմազէլ Պանգօ, պու ադշամ տախի Աանթէրէ կիթ-ժէեիպ, սաաթ օն պիրտէն եարը կիճէեէ գատար, Գատթին-եօլ սօգաղընատ պարօնէ Մօրթօն թինէրէ մունթազըր օլա-ճագ տըը։ Ճրապա տախի պէքլէեէճէք տիր։

Բօգամպօլ սաաթընա պագտը, վէ օն պիր օլտուդունու կէօրիւպ, պիր քիրա արապասընա բաքիպէն Գատթինեօլ սօ-գաղընա կիթտի, վէ եօլտա չէօյլէ միւլահազա իթտի։

— Մատմազէլ Գօնսէբսիօնտուն մէքթուպու վէ բէտէրինին տավէթնամէսի՝ ֆիքքիմտէ կիւզէլ պիր թասավվուր հասըլ իթտիքլէրինտէն, իչպու թասավվուրու մէվգըի իճրատէ գօյ-մագ իսթէրիմ։ Մատէմքի եարընն սօն ժօղէ իւէ պիրլիքտէ թաամտա պուլունաճաղըմ, զաղէթալարտա պագը նէչրիեաթ իւէ, հէմ քէնտիսինի, տէհչէթլէ պէրապէր հայրէթէ տիւչար իտէրիմ, հէմտէ Գօնսէբսիօնա, քէնտիսինի տիւչիւնմէքտէ օլ-տուդումու անլամմըչ օլուրում։

Բօգամպօլ, միւլահազաթընը իքմալ իթմէկի թէնսիպ իթ-մէեէրէք, Գատթինեօլ սօգաղընա մուվասալէթի իթտի։ Պան-գօ, չօճուգ կիպի իթտաթա պէքլէմէքտէ օլտուդունատ, Բօ-գամպօլ, մէրգումէ իւէ սէլամալաչըգտան սօնրա,

— Վէքիլհարճընըզը չաղըրըն, վէ ուզուն սագալընը թաշ-դըպ, արապատա բաքիպ օլմասընը էմր իտիր, տէտի։

Պանգօ։ — (սարսըլարագ։) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

— Ցօն ժօղէ մուհատապէմինիզ լաեըգ օլտու, վէ մէնտի-լինիզի դըրմըզըեա պօեատը։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, էօյլի՞ մի։

— Շու գատար քի մէնտիլինիզ պիր նէվ Իսքանիա քէշ-

պինին գանընա պօեանաը։ Լաքին տօն ժօզէ՝ օ գանըն քէնտի ժէթրէսինին գանը օլտուղունա իթիւտաա իտիեօր։

Բօգամպօլ, զիեատէ թէֆէրրուաթա կիրիչմէեէրէը, Գանգօեա, իւչ չարեէք սօնրա Բուսիաը քէօյլու գատընլարը գբեաֆէթինէ կիրէճէք օլան Գարլօնուն էլիյլէ տօն ժօզէեէ թէսլիմ իտիլճէք օլան մէքթուպու եազտըրտը։ Միւթէագըպէն, վէրիլմարճա, իգթիզա իտէն թալիմաթ վէրիլմէքլէ, մէքթուպ վէ արապա եօլա չըգարըլտը։

Գու վաղըտան սօնրա, Բօգամպօլ, իչի Գանգօեա անլաթմաեա հազըրլանտը։

— Տիմէք մագսէտին՝ սրրի ախզը ինթիգամտան իպարէթտիր։ Պէն տէ տօն ժօզէտէն ինթիգամ ալմագ վէ պիր պահսըր գազանմագ իսթէրիմ։

— Տօղրուսու չու սէօզլէրինիզ պէնի մէրագտա պրագրեօր։

— Պիր ազտան հէր չէյի անլարսըն։ Տօն ժօզէ, հէր չէյէ, հաթթա իսպամբյտա կէօրտիւկլէն վէճհէ, ճինաեէթ իճրասընա տաիր միւգթէտիր տիր։ Իմտի, պուննան ագտէմ, պէնիմտէ աէվտիկիմ գատընը, պիր գաչ ալուճ ալթուն պէտէյլէյլէ պէնտէն ալմըշ տըր։

— Շիմտի անլամաեա պաչլաեօրում։

— Խայր, հէնուզ անլամաեօրսուն։ Էվվէլ էմիրտէ պու սէպէպլէ ախզը ինթիգամ իչին եէմին իթտիմ, վէ սանիէն բէնտինի, ագրապաս նատան պուլունան պիր գըզ իլէ էվլէնճէք օլտուղունտան, զէնկին վէ զարիպ թապիաթը կէնճ պիր լօրտ իլէ, պու իգտիվաճը իճրա իթտիրմէմէք խուսուսունտա եիւզ պին ֆրանգ գարշըլըգլըյա պահսա կիրիչտիմ։

— Ֆէնա տէյիլ։

— Պէն քէնտի թէճրիպպէլէրիմ վէ վուգուֆիեէթիմլէ սանա եարտըմ իթտիմ. սէն տէ պու սաեէտէ, տօն ժօզէնին մէհրէպի օլան Զինկեանէ գըզընըն հաեաթընը թահլիպ իթմէք մէնզարէսինտէ գըսգանճլըգ ըօլունու միւբէյմէէլէն իֆհա իյլետին։

— Ախվ իտէրսինիզ, պու Զինկեանէ գըզը՝ սիզին սէվմիչ օլտուղունուզ գատը՞ն մը տըր։

— Պէլքի...

— Սօ՞նրա։

— Սօնրա՝ տօն ժօզէնին խըզմէթքեարլարը։ Զինկեանէ գըզընըն խըզմէթքեարլարը հէր պանա սաթըլմըշ տըրլար։ Եէօյլէքի տօն ժօզէնին խըզմէթքեարը՝ Զինկեանէ գըզընըն վահշիանէ գըսգանճլըզընտան վէ խանչէրինին տարպէյէրինտէն գուրթուլմագ իչին, անր գէհիրլէմէք լազըմ կէլտիկի խուսուսընտա էֆէնտիսինի գանտըրմըշ, վէ օ տախ պու ֆիքըր պէեէնտիկլինտէն, խըզմէթքեարը, քէնտիսինէ պիր միգտար

Լաքին մէրգում, քէնտի էտտարընը տիկէր պիր քիմսէյէ ֆազ իտէնլէրտէն օլմատըզընտան, պիլթապի պու սըրտտա պիր մատալ ույտուրտու։ Էվվէլ էմիրտէ Գանգօնուն տօն ժօզէ իյէ հուսուլը միւնասիպթիր, մէրգումէնին, քէնտի էյիլիքլէրինի գապուլ իլմիչ օլմաեան վէ պիր Իսթանպալը ժէնէրալըն խանէսինտէ գաբուճուլուգ իլմիքտէ պուլունան քէտէր վէ վալիտէսինին ալշագլամագ իւզրէ, տօն ժօզէնին գօլթուղունա կիրէրէք, մէգքիւր Իսթանպալը ժէնէրալըն խանէսինտէ տուխուլ իլմէք իչին օլտուղունու պէեան իյէ, իֆհատէսինին չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Սէն տօն ժօզէնի սէվմէզսին, տէյի՞ մի։

— Ֆահշիանագ ալէմինտէ, պիր գատընըն, պիր էրքէկէ ճիտտէն կէօնիւլ վէրմէսի՝ տտէթա նամուստուզուգ տուր։

գարարսըզ գէհիր վէրմիշ տիր քի, նէթիճէսինի պիլիրսին, Զինկեանէ գըզ տիւն սապահ սաղ վէ սալիմ օլարագ ուհանմըշ, վէ տօն ֆօղէնի գօմմուշ տուբ։ Թէզբիրէն վէ կէօնտէրմէ եէ սէնի իճապատ իլէտիկիմ ժէնտիլին ասմէրէլերի կէօրիւմիւշ տիւբ։ Տօն ֆօղէ, Զինկեանէ գըզընը գէհիր իլէ թէլէֆ իտէմէտիկինտէն, իսանչէր իլէ էօտիւրմէք իսթէմիշ, վէ արագ խըզմէթքեար՝ օն պին ֆրանգ պէտէլ իլէ իշպու խըզմէթի աերիւհատ իլէմիշ տիր։

— Բէք էյի, օ խըզմէթքեար նէ՞ իշ կէօրտիւ։

— Զինկեանէնին այըրըլմազընատ պանա եարարլը թէվգիֆա ալարմ, լաբին սէնինլէ գօլթուգ գօլթուղա օլարագ տօն ֆօղէնի քէնտիսինէ կէօսթէրմէկի վատ իլէտիմ, վէ պու տա էօնիւմիւզտէքի չարշէնպիհ կիւնիւ, ժէնէրալըն մասքէլի պալօսունատա վուգուբ պուլաճագ տըր։

— Օրատա պէնիմտէ կիտէճէկիմի վատ իտի՞եօրմուսունուզ։

— Նամուսում իւզէրինէ վատ իտէրիմ։ Իմտի տօն ֆօղէ սէնին գօլթուղունատա օլտուգու գիմտն, Զինկեանէ գըզը՝ ինթիմալքի անըն իւզէրինէ պիր էլ թապանճա աթաճագ տըր։

Պանգօ։ — (սարսըլարագ։) Թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն պու օճուննա հիսէտատ օլմամ։

— Գը՛զմ, պու սէօյլէտիկին պօշ սէօզ տիւր։ Էվվէլ էմիրտէ պանա ըէատ ճէվապը վէրիլմէզ։ Սանիէն տիւչինմէլիսին քի, օ թապանճաձը պէն տօլտուրմուշում։ պինապէրին տէրունինէ գուրշուն վագ իթմէքտէն սագընմըշըմ տըր։

— Տիմէք օլուր քի հիչ պիր մուհապէտատա եօգ տուբ։

— Ա՛սլա։

— Հալպու քի կիւզէլ պիր բէզալէթ օլաճագ տըր։

— Էվվէթ։ Զինկեանէ գըզընը թէվգիֆ իտէճէքսինը, տօն ֆօղէնին մասքէսինի աչաղընատ ալաճագսըն։ մատմազէլ ֆօն. սէքսիօն կէլէճէք, վէ անը, մէսատ պիր մէթրէս իլէ մէթրուբ պիր մէթրէս ատասընատ պուլաճագ տըր։

— Պէնիմ մասքէմտէ, ինանիրիլէճէ՞ք մի տիր։

— Հայ հայ։

— Լաքին պու բէք զարիպ պիր մէնզարէ, ատէթա Ֆօլիօ-Տրամաթիքատէ օյնանըլան օճունդատատան պիրի օլաճագ տըր։

— Ֆէնատիսինէ նէ՞ սէօյլէճէճէիմ։

— Եարըն պիլտիրիրիմ։

— Պիր չէյ տահա սօրաճըմ։

— Սօր։

— Հէնուզ ինթիգամընըզը նա՞սըլ ալտըղընըզը, վէ տօն ֆօղէնին իգտիսատընը նա՞սըլ մէնն իթթիրէճէկինիզի անլատամատօրում։

— Եիմտի անը տա անլարսըն։ Զինկեանէ գըզընը թահթը թէվգիֆա ալարմ, լաբին սէնինլէ գօլթուղա գօլթուղա օլարագ տօն ֆօղէնի քէնտիսինէ կէօսթէրմէկի վատ իլէտիմ, վէ պու տա էօնիւմիւզտէքի չարշէնպիհ կիւնիւ, ժէնէրալըն մասքէլի պալօսունատա վուգուբ պուլաճագ տըր։

— Օրատա պէնիմտէ կիտէճէկիմի վատ իտի՞եօրմուսունուզ։

— Նամուսում իւզէրինէ վատ իտէրիմ։ Իմտի տօն ֆօղէ սէնին գօլթուղունատա օլտուգու գիմտն, Զինկեանէ գըզը՝ ինթիմալքի անըն իւզէրինէ պիր էլ թապանճա աթաճագ տըր։

Պանգօ։ — (սարսըլարագ։) Թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն պու օճուննա հիսէտատ օլմամ։

— Գը՛զմ, պու սէօյլէտիկին պօշ սէօզ տիւր։ Էվվէլ էմիրտէ պանա ըէատ ճէվապը վէրիլմէզ։ Սանիէն տիւչինմէլիսին քի, օ թապանճաձը պէն տօլտուրմուշում։ պինապէրին տէրունինէ գուրշուն վագ իթմէքտէն սագընմըշըմ տըր։

— Տիմէք օլուր քի հիչ պիր մուհապէտատա եօգ տուբ։

— Ա՛սլա։

— Հալպու քի կիւզէլ պիր բէզալէթ օլաճագ տըր։

— Էվվէթ։ Զինկեանէ գըզընը թէվգիֆ իտէճէքսինը, տօն ֆօղէնին մասքէսինի աչաղընատ ալաճագսըն։ մատմազէլ ֆօն. սէքսիօն կէլէճէք, վէ անը, մէսատ պիր մէթրէս իլէ մէթրուբ պիր մէթրէս ատասընատ պուլաճագ տըր։

— Պէնիմ մասքէմտէ, ինանիրիլէճէ՞ք մի տիր։

— Հայ հայ։

— Լաքին պու բէք զարիպ պիր մէնզարէ, ատէթա Ֆօլիօ-Տրամաթիքատէ օյնանըլան օճունդատատան պիրի օլաճագ տըր։

— Շիմոի անլատը՞ն մը

— Էվվէթ հէր չէյն անլատը մ՛,

Պաոէհու Բօգամպօլ աեապա գալգըպ, «եարըն տէրսի-նէ տէվամ իտէրիմ» տէոիքտէն սօնրա, օրատան մուֆարա-գաթ իտի։

Մօրթօն-Թիննէր՝ Սիւրէյն սօգաղընտաքի խանէոինէ ավ-տէթինաէ, մարքի տը Շամրի օլաու։ Զինկճանէ գըզը ույդու-տա օլաուդունտան, Բօգամպօլուն տիշարը չըգաըղընը ի-շիմէտի։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն Մ. մարքի տը Շամրի, սաաթ օնտա եա-թապատան գալգըպ, սըր Վիլիամընն տաիրէսինէ կիրտի։

Իքի կիւնտէն պէրու մէրգում քէօր՝ չակիրտինի կ՛օր-մէմիշ օլաուդունտան, Բօգամպօլ՝

— Ա՛մճա, սէնի պու սուրէթլէ ունուրմուշ օլաուդում-տան տօլաեը աֆվընը ըչճա իտէրիմ, լաքին թալիմաթընը թէմամլյէ իճրա իթտիմ, վէ չիմոի տէ հիքեաեէյէ կ՛ելտիմ, տէտի, վէ քէօրուն մուվաֆֆաղաթ կ՛էօսթէրմէսի իւզէրինէ, Բօգամպօլ՝ մէրգումուն եաթաղը եանընտա օթուրուպ, պիլ-տիկլիմիզ մալումաթը մուխթասարէն ֆազաթ թաֆսիլաթըյլա պիրլիքտէ նագէլ իթտի, վէ ուսթասը՝ չըրաղընը իշպու մու-վաֆֆագըյէեէլինտէն տօլաեը թէպրիք իլէտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ՝ սըր Վիլիամտան այրըլըը, վէ քէնտի քէնտիէ-ու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Պու կիւն եարաճաք չօք իշիմ եօք տուր. իմոի իս-թէոիկիմ կ՛ելի վագթըմը սարֆ իտէպիլիրիմ, էվվէլ էմիր-տէ գըզգարընտաշըմընն նէզոինտէ թաամ իտէճէիմ, զիրա ֆամիլյաճա էօմրիս սէվէրիմ. Օնտան սօնրա Սիւրէյն սօգա-ղընա կիտէրէք, մահպուսէմին կիճէյնի նասըլ կէչիրմիշ օլաու-ղունու անլաճաղըմ, Պաոէհու Մօրթօն-Թիննէր օլարագ, Գանգօեա, տէրսինի վէրմէք իւզրէ Գաոթինեօլա կիտէճէ-եիմ, վէ օրատան չըգըպ, մինտուպ օլաուդում գիւպատէ կէօ-

րիւնէրէք, պիր գաչ ալթուն զայպ իտէճ՛ինմ, Իւչ կիւնտէն պէրի տիր քի օրաեա կիրմէմիշիմ տիր, Հալպուքի պիւս պիւթիւն գաթը միւնաոէպէթի իթմէք ճաիզ տէյիլ տիր, Նի-հաեէթ սաաթ պէչաէ, միւնասիպ էլպիսէմի կիւերինէրէք, Իւէ-բուտէ գաեըն քէտէր՛մ օլաճապ բիմնէնին Թաամընա կի-ատճէեիմ։

Բօգամպօլ, Իշպու բրօկրամը թէմամլյէ իճրա իթտի, վէ թաամ սաաթ պէչ պուչուպտա իքի աթլը արապաը՝ օթէլտը Սալլանտրէրանընն հավլիսինէ տաիսիլ օլաու։

Ցիւրիւ տիւրիւ թէպսիլ դըեաճէթլէրէ կիրէն պու-չաիս՝ հէր ճիհէթլէ ճէնթըլմէն Հալի քէօպ իտէրէք, մարքի տը Շամրի օլուպ, մէզքիւր օթէլէ կիրտիկինտէ, էվվէլճէ վա-սըլ օլմուշ օլան արապալար միհանընտա տօն ֆոքէնին արա-պաընը կէօրմէտիկինէ մէմնուն օլաու։

Մէրգում, քէնտի քէնտիէ,

— Հալէա ըրէնաէսի պէքլէեօր օլմալը, տէտի, վէ էվին թէքլիֆսիզ պիր աաէմի կիպի, մաահազէլ Գօնսէքսիօնու հէ-նուզ ըէսիմ տաիրէսինտէ օլուպ օլմաըզընը սօյտուդտան սօնրա, օթէլին իքինճի գաթընա չըգ տը։

Կէնճ գըզըն սըրֆ ինկիլիզքաըի եաչամասը թաըզը իճա-պընճա, մարքինին պու եօտա հարէքէթի չայեանը մաահազ-ըէթ օլուպ, մէրգում, Գօնսէքսիօնու եալընըզճա պուլմադ իւ-միտիյլ ըէսիմ տաիրէսինէ կիրտի իսէ տէ, իւմիտինտէ եա-նըլտը, չինքի տաիրէ մէզքիւրէտէ տիկէր պազը քիմսէլէր պուլունտուդու ճիհէթլէ, մահմուդէլտը Սալլանտրէրա, պուն-լարըն, եաբմադտա օլաուդու ըէսիմ հադդընտաքի միւթա-ւէալաըընը վէ մէահիեէյէրինի սուրէթի նագիքեանէտէ տին-լեմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, հազըրունու սէլամլատըդտան, սօնրա, Գօն-սէքսիօնա եագլաշտը, վէ մէզպուրէնին պագըչընտան, «Նէ՞ գաատար կէճիքտինիզ պունունլա պէրաբեր սիզին իլէ կէօ-րիւշմէեէ ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ, վէ սիզէ տէ իթթիմատը թամմէմ վար տըր» տիմէք իսթէոիկինի անլատը։

Բօգամպօլ տախի չէհրէսինաէ էօյլէ պիր հալ իրահէ իթտի քի, մահդա մէճպուրիեէթլէ կէճիքմիշ օլտուղու անլաշըլտըղընատան, կէնճ գըզ պունա մէմնուն օլտու։

Բօգամպօլուն, զիբը իթտիկիմիզ տաիրլեէ կիրտիկի գէման ճէրէհան իտէն մուքեալէմէտէ, մէվճուտ օլան վիճօնթլարտան պիրի՝ պիր կիւն էվվէլ պիր դազէթատա օղուտուղ օլտուղու՝ «Մէյհուսիեէթ խասթա պիր ֆիքրին սըրֆ թէքէպպիւր խէհալը տըր» ֆըգրասընը զիբը, վէ իւլավէթէն տախի, «Ֆիլվաղը վիճուտճա վէ ֆիքիրճէ սաղ վէ սալիմ պիր քիմսէ պէտպախթ օլապիլիր մի» տէյի պէհան իյլէտի։

Գօնսէքսիօն։ (մահդունիեէթլէ։) Մօնսիէօ, մէզարտան թէվէլլիւտ իտէն քէտիրլէր պուլունտուղունու ունուտուճօրսունուզ։

— Թէսէլլի պուլունապիլիր։

Գօնսէքսիօն։— (միւէսսիր պիր սէտա իւլէ։) Ֆագաթ ինսանլարտա էօյլէ քէտիրլէր տէ վար տըր քի, էօլիւմիւ արզու իթտիրիրլեր։

Հազըրունատան քիմսէ, հաթթա պունլար միճանընտա օլան էհտի քիթտափէթ պիր գատըն տախի պու սէօղիւն մանէսընը անլաճամատըլար։ Ֆագաթ Բօգամպօլ, պիշարէ գըզճըղազըն էֆքէարընա վագըֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ, շու սուրէթտէ մուգապէլէ իթտի։

— Համտ օլսուն քի, մատամազէլ, էօլիւմիւն քէք պիւեիւք թէսէլլիեաթը տա վար տըր, վէ չօգ տէֆա էօլիւմ՝ մէզարը արզու իտէնլէրին եանլարընտա պուլունանլարը քէսիպ պիշեր քի, տիկէրլերի եաշաեապիլսին։

Բօգամպօլուն իշպու իֆատէսի՝ «Իւմիտ իտինիզ, չիւնքի քէնտի քէնտինիզի ուղրունա ֆէտա իթմէքտէ օլտուղունուզու զանն իթմէքտէ պուլունտուղունուզ ճանիլէրին սօն սաաթը պէլքի եագլաշմըշ տըր» մանէսընտա օլտուղունու Գօնսէքսիօն զանն իլէ սարսըլտը։

Իշթէ պու արատա սօն ժօղէ իշէրլի կիրտի, լաքին պէսպէլլի Բօլօնէզ գարը հէնուզ կէլմէմիշ օլմատըյտա մէրգումէնի կէօրէմէմիշ իտուկինատէն տօլաթը բէք թաասալը օլտուղուն, տան, վիգօնթլարտան պիրի,

— Սինեօր, պու նէ՞ քիսվէթի աաէթա ֆասիտ պիր սաէմէ պէնզէեօրսունուզ, տէտի,

Տօն ժօղէ։ (սարսըլարագ։) Պէ՞ն մի։

— Էվվէլթ սիզ։

Իհտի քիթտափէթ օլան գատըն՝ թէսաթրօ օեունլարընա մախսուս պիր թագըմ թէխայեիւլաթ իլէ ֆիքրի մէշղուլ օլտուղու հալտէ,

— Աճապա Բօշէ սօգաղը ֆանֆիսընըն ֆաիլի սի՞զմիսինիզ տէյի սիւալ իթտի։

Տօն ժօղէ մէզքիւր իֆատէնի իշիթմիիկինատ սարսըլարագ լէհճէսի օլտու իսէ տէ, պու օլկունլուղու քիմսէնին նագաըը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի։ Եաըընըզ Բօգամպօլ՝ մէրգումուն սարսըլտըղընը կէօրտու։

Տօն ժօղէ։— Հա՞նկը ֆանֆիատան պահս իտիեօրսունուզ։

— Զրգան կիճէ Բօշէ սօգաղընտա վուգու պուլմուշ օլան ճինաեէթատէն։

Տօն ժօղէ։— (հէմ միւթէէսսիր վէ հէմտէ ալթիւսթ օլմուշ օլան պիր սէտա իւէ։) Մա՛տամ...

— Ափվ իտէրսինիզ սինեօր։ սիզէ խիթաթ իթտիկիմսէօզ՝ սըրֆ լաթիֆէ տիր, ֆագաթ ճինաեէթ հագըգէթատ վուգու պուլմուշ տուր։

— Հա՞նկը ճինաեէթ։

Բօգամպօլ՝ պու արա Գօնսէքսիօնուն կանընա եագլաշըրագ, եավաշ սէտա իւէ,

— Տինէ՛եինիզ, վէ տօն ժօղէեէ տէ տիգգաթէ պագըընըզ, տէտի։

Հազըրունատան պագըլարը։— Ֆագաթ հա՞նկը ճինաեէթատէն պահս իտիեօրսունուզ։

— Տէհշէթլի պիր ճինաեէթատէն։ չու գատար քի, հէնուզ թաֆսիլաթը մալիւմ տէյիլ տիր։

— Նիհաեէթ քէյֆիեէթ նէտա՞ն իպարէթ տիր։

— Իգամէթ իմ մէքաէ օլտուղում Բօշէ սօգաղընտա չըգան կիճէ պիրի գաթլ ու թէլէֆ իսթիմիշ տիր։

Ցօն Թօզէ.. (ֆէվգէլատէ ճահա իլէ կիւլիւմսէեէրէք.) Զանն իսէրիմ քի, մատամ, բօմպա եազմագլա չօգ տէֆա գալէմէ ալմագտա օլտուղունուզ գարա սահիֆէլէրտէն պիրինի պիզէ նագլ իտէճէքսինիզ։

— Մօ՛նսիէօ արզ իտէճէկիմ վագըալար սահիհ տիրլէր։

Բօգամպօլ.. (ֆիլմուրսուզ պիր լամպա իլէ.) Եու վագըալարը նագլ իտինիզ պագալըմ։

— Էվվէլ էմիրտէ պիրինճի հագըգէթ՝ պու սագան թէքմիլ մահալլէ խալգընը լագօրտ մէյտանը ճիվարընա թօգլամըշ օլան պիր գատընըն գաթլի քէյֆիեէթի տիր։

— Լաքին պու գատըն քի՞մ տիր։

— Ֆիմ օլտուղունու հէննուզ պիլմէմ, անճագ պու խուսուտա միւխթէլիֆ վէ բէք զարիպ շայեալար տէվէրան իթմիշ տիր... մատամ՝ պիր աշգ ու սէվտա հիքեաեէսի օլտուղու սէօյլէնիճօք։

Ցօն Թօզէ.. (տիշլէրինին արասընտան.) Իշթէ չիմտի մասալա պաշլանտը։

Էհլի քիթապէթ գատըն.. — Հալպու քի, պու ֆաճիա հագգընտա օլտուգճա մալումաթ ալընմըշ օլմազլէ, ագշամքի զագէթալարտա պունա տաիր բէք չօգ թաֆսիլաթ կէօրիւնճէկի չիւպհէսիզ տիր։

Բօգամպօլ. Իհթիմալքի մատամըն հագգը վար տըր. տիշարը չըգտըգըմ զէման խըզմէթքեարըմ, ապօնէ օլմուշ օլտուղում զագէթաեը պանա վէրտի, պէնտէ օգունաեա վագթիմ օլմատըգընտան, ճէպիմէ գօյտում։

Պատէհու Բօգամպօլ, մէզքիւր զագէթաեը ճէպինտէն չըգարըպ աշտը, վէ թէմամիյլէ ֆիլմուրսուզ պիր թավը իլէ էլինէ պիր լամպա ալարագ, տօն Թօզէնին միւթէէսիր պիր հալտէ տաեանմըշ պուլունտուղու մատա իւզէրինէ վագ իթտի։ Օլ վագըթի լամպանըն զիևասըյլա տօն Թօզէնին եիւգիւ ըշըտը։

Մ. տը Եաւրի զագէթաեը կէօզտէն կէչիրտիկի սըրատա,

Իսքանեօլ՝ քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրէճէկի գօրգուսույլա ֆէվգէլատէ մուգթարըպ պուլունմագտա իտի։

Նիհաեէթ Բօգամպօլ,

— Եու ֆըգրա օլմալը տըր, տէտի։

Պու արա Գօնսէքսիօն՝ քէնտի րէսիմ թախթասը արգասընա կիզլէնմիշ օլտուղու հալտէ, լէհճէսի գաեէթլէ սօլմուշ օլան վէ պիւթիւն ազասը տիքքէմէքտէ պուլունան տօն Թօզգէեէ տիր տիր պագմագտա իտի, Լաքին պիւթիւն հուզգարընը նազարը տիգգաթը՝ Բօգամպօլա աթֆ օլունմուշ օլմասըյլա, հիչ պիր քիմսէ տօն Թօզէեի տիւչունմէմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ. «Բօշէ սօգաղընտա էսրարի պիր ճինաեէթ» սէրլէվհասընը օգուտու։

Ղագէթանըն պու պէնտի՝ թէֆրիգա մագամընտա օլաբրագ չու եօլտա եազըլմըշ իտի։

«Բօշէ սօգաղընտա իքի գաբուլու պիր խանէ պուլունուպ, պիր գաբուսու Ն նումէրօլու տուբ վէ տիկէրի տէ Օօլէյլ կէչիտի գարշըսընտա Լագօրտ մէյտանընա նազընը տըր։

«Թագրիպա պիր սէնէ էվվէլ, պիր ագշամ, կիճէ գաբրանըզը էթրաֆը իհտաթա իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր բօսթա արապասը՝ Լագօրտ մէյտանընտաքի գաբունուն էօնիւնտէ տուրտու, իչ քիյի պու արապատան աչաղըեա էն

տիլեը։ Պունլարտան պիրի՝ նամիզաճ հալտէ կէնճ պիր գաաբն օլուպ, եիւզիւ պիր նիգաղ էլէ գաբալը խտի։ տիկերի եաշլըճա պիր գատըն օլուպ, կէնճ գատընըն օտա խըզմէթճիսի գանն օլունուեօրտու, վէ իչինճիւսիւ տէ պիր արապ խաի։

«Ոու իչ քիչի՝ էվին տէօրտիւնճիւ գաթընտա պիր տաիքէտ եէրլէշտիլէր։

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, մէգքիւր էվին միւսթէճիրլէրինէն հիչ պիրի, վէ հիչ պիր գօմշու, զիքր օլունան կէնճ խասթա գատընը կէօրմէմիչ տիր։ Եալընըզ արտպ իլէ իհթիեար գատըն՝ էրզագ թէտարիքի իչին հէր կիւն տիչարը չըգմագտա խտիլէր։ Պունլար տահմա իսթանեօլճա կէօրիւշտիւքլէրինտէն, ախզ ու իթա իթտիքլէրի քիմնէլէրէ իչարէթլէրլէ մէրամիալընընը անլաթմագտա խտիլէր։

«Հէր կիւն սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ, սիեահ էլպիսէ կիւնէմիչ օլան վէ թագիպէ պէնդէեէն պիր ատէմ, կէնճ գատընը գիեարէթէ կէլիր խտի։ Անյնի վագըթտա հէր ագչամ սաաթ օն գարարլարընտա, ամէլէ գըեաֆէթինտէ պիր ատէմտէ, Բօչէ սօգալը իարաֆընտան տէրուն խանէեէ կիրիպ, Գօրալի իսմինտէ ճիլաճը պիր գատընըն իֆտտաթընտա պագըլըրտա էվին տէօրտիւնճիւ գաթընտա, ճիլաճը գատընընըն քիւչիւք տաիրէսինէ տահիլ օլուր խտի։ Օ քիւչիւք տաիրէնին տար պիր սօֆա վէ պիր գաբու իլէ իհթիլաթը պուլունուպ, մէրգում սահիթ վէ եահօտ հագդի ամէլէ իտէ, եէտինտէ մէվճուտ օլան եէկճանէ անահիթար վաըճթտագլա Իսքանիալը խաօֆա գաֆընըն տաիրէսինէ կիրէը, վէ հէր հալտէ սաաթ օն գարարլարընտա կէլիպ, տահմա եարը կիճէտէն էվվէլ ավտէթ իտէր խտի։

«Իմտի տիւնքի ճումտա իրթէսի ագչամը տա, մատամ Գօրալի, հաֆթատա պիր տէֆտա միւհթատը օտտուղու վէճհլէ, իրթէսի սապահ ավտէթի իլէմէք իւզրէ խանէսինտէն գայպուպէթ իտէր, վէ պու սապահ խանէսինէ կէլտիկինտէ, տաիրէսինին վէ սօֆա գաբուսունուն աչըգ օտտուղունու քէ-

մալը թէսաճճիւպլէ կէօրիւը, վէ մէրագլա եանընտաքի օտաեա կէրմիչ տիր։

«Տաիրէի մէգքիւրէտէ քիմսէ պուլունմաեընչա, էչեանըն տարմատաղընը օլտուղու, վէ եաթագ օտասընտան գան ագարագ, սալօնա եաեըլտըղընը կէօրիւը, վէ քէմալը տէհչէթէ տիւչար օլարագ, եարտըմա տէյի չաղըրըր, խանէնին միւսթէճիրլէրի եէթիչիրլէր, վէ եաթագ օտասընա կիրտիքլէրինտէ, եաթագտա, չարչագ վէ եօրկանա սարդմըշ օլարագ մագթուլ պիր գատըն կէօրիւրլէր...»

Րօգամպօլ, նէֆէս ալմագ իւզրէ օգումասընը քէսիպ,

— Իչթէ պու զարիպ։ Նէ՞ տէրսինիզ տօն ֆօզէ, տէյի պէեան իլէտի։

Տօն ֆօզէ։ - Ֆիլվագը բէք զարիպ տիր։

Մէրգում, պու ճէվապը վէրտիկի սըրատա, գօրգուսուն-տան վէ հէեէճանընտան նաչի տիչէրի եէկտիկէրինէ չարըմագտա օլուպ, Ֆօնսէրսիօն իսկ, կէօզլէրինի իւզէրինտէն ա-եըրմամագտա իտի։ Հալպու քի, տիկեր հազըրուն եիւզլէրինի Րօգամպօլա չէվիրմիչ օլմալարը յա, մէրգում չու վէճհլէ տէվամ իլէտի։

«Մագթուլէնին՝ կէնճ խասթա գատըն օլտուղու զանն օլունապիլիր իսկ տէ, օ տէյիլ տիր...»

Հազըրուն։ - (պիր աղըգտան։) Օհօ՛...

Տօն ֆօզէ իսկ, մէգքիւր սօն ֆըգրատան օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու քի, հէման սըրթ իւօթիւնէ տէվրիլճէք իտի։ Րօգամպօլ, օգումասընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

«Մատամասընըն եաթագընտա մագթուլէն պուլունմուչ օլան գատըն՝ զիքր իթտիկիմիզ Իսքանիալը իհթիեար խըզմէթճի գատըն օլուպ, արապ իլէ կէնճ գատըն նապէտիտ օլմուչլար տըր, վէ պու էարարի վագըա հագդընտա էնվաի րիվաեէթլէր տէվէրան իթմէքտէ տիր։

«Գաթիլ բի՞մ տիր։ ապա՞պ մը, կէնճ գատը՞ն մը, եօգսա հէր ագչամ կէլէն մէճհուլ քիմսէ՞ մի։ Շիւպհէսիզ աատալէթ՝ պու տէհչէթլի մուամմաեը հալլ իտէճէք տիր։

«Թիւլասա, պիւեիւք պիր թասվիրին արդասընատա, տիվար իչինտէ օեուլմուշ, տիվարըն գալընլըղընատա իքինճի կիզլի պիր եօլ պուլունմուշ, վէ պունուն հէր օտաեա նազըր պիրէր տէլիքլէրի օլտուղու, վէ մէզքիւր եօլտան թավան իչի գաթընա գատար չըգըլտըղը կէօրիւլմիւշ տիր։

«Տիկէր վէ անլաշըլմազ պիր մուամմա տա պուր տուր։»

Մարքի տը Շամրի՝ ղազէթաեը տիւրիւպ, էհլի քէֆապէթ օլան գատընա թէվճիհի իսթէպ իտէրէք,

— Մա՛տամ, պու ֆըգրա՝ չիւպհէսիզ ըօնանլարընըղըն պիրինտէն ալընմըշ օլմալը տըր, տէտի։

Մէզպուրէ պու իֆատէեէ գարշըլըգ պաշընը էյտի, վէ պու մէսէլէ հագգընատա հուզզար ալտասընատա էնվաի միւթալէաթա կիրիշիլէճէք իքէն, իչէրի պիր խըզմէթքեար կէլէրէք, թաամըն հազըր օլտուղունու պիլտիրտիկինտէն, պունա վագըթ գալմատը։

Մարքի տը Շամրի՝ Գօնսէքսիօնա եագլաշարագ, անը գօլթուղունա ալտը։

Մէզպուրէ տէ տօն ժօզէ կիպի լէհճէսի սօլմուշ օլուպ տիթրէեօրտու։ Բօգամպօլ, եավաշ սեսլե,

— Մաամազէլ, Ալլահ աշգընա, սէլամէթինիզ խաթրընա օլսուն, քէնտինիզի էլէ վէրմէնին, հէեէճանընըզը պէլլի իթմէյին, սօնրա հէր շէյ մահվ օլմուշ օլուր, տէտի։

Գօնսէքսիօն, սարսըլարագ մուգաբէլէ իթտի։

Բօգամպօլ։ - (ներտիվէնտէն էնտիքլէրի գէման Գօնսէքսիօնա։) Բօշէ սօգաղընատաքի գատըն՝ Զինկեանէ գըզը տըր։ Ամէլէ գըեաձէթինտէքի ատէմտէ քձնտխի տիր։

Գօնսէքսիօնուն գօլու թէէքրար սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ շու սուբէյտէ տէվամ իյլէտի.

— Գաթը օլունան գատըն՝ սիւտանա, գաթիլ՝ քձնտխի տիրլաքին գաթիլ եանըլարագ, դարանլըգտա էֆէնտիսինի գաթլ իթմէք ֆիքրիյլե խըզմէթճի գատընը գաթլ իթմիշ տիր։ Նիհաեէթ օ սիզի էլտէ իտէպիլմէք իչին տօն Բէյտրօեու թէէֆ իյլէմիշ, վէ տօն պիր ժանինի ըէֆ իթմէք իւզրէ, չէրի-

քինին վիճուտինի օրթատան գալտըրմագ Թատավուր վէ արզուսընատա պուլունմուշ տուր։

. . . . . .

Գօնսէքսիօնուն վէ տօն ժօզէնին պախթլարընատան, թաամ սալասը, տիւգիւն տավէթլիէրիյլե տօլմուշ, վէ հէր թարաֆ ըշըգլար իլէ թէնվիքը իտիլմիշ օլտուղունատան, հէր իքիսի տէ քէսգի սիւքիւնէթ իլէ մէկէ վագըթ պուլտուլար։

Սուֆրատա Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնուն եանընատա օթուրտու, վէ պիր սաաթ սօնրա սուֆրատա, գատէհլէրին պէրիպիրինէ վուրուշունատան վէ սաիրէտէն տօլաեը կիւրիւլթիւ վէ շամաթա մէվճուտ օլտուղու հալտէ,

— Մա՛տամազէլ, էկէր սիզի գուրթարմագըղըմը իսթէրսէնիզ, պանա հէր հալտէ իթաաթ իթմէնիզ լազըմ տըր, տէտի։

— Սիզէ իթաաթ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ։

— Սէպաթը էլտէն պրագմատալը, վէ պու եէնի սըրըը տա տիկէըլէրի կիպի գալպինիզին քիւհնիւնտէ կիզէմէլի։ Գունատան պաշգա էօնիւմի զաէքի չարշէնպիհ կիւնիւ, հէմչէհրինիզ օլան ժէնէրալ Ս.. նին վէրճէկի պալօեա կէլիպ, պու ճանվէր գօլթուղունուզա կիրւհ պիլէ, օրատա հազըր պուլունմալը։

— Բէք էյի։

. . . . . .

Տօն ժօզէ, պուլունտուղու դիեաճէթ սուֆրատը քէնտիսի իչին ատէթա իտամա հիւքմ օլունմուշ քիմսէ կիպի ճան չէքիշմէք տէրճէտինտէ պիր իչքէնճէ մահէլլի օլուպ, սաաթ տօգուզ բատտէլէրինտէ սուֆրատան գալգըտըղընատա, քիմսէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին հէման տիչարը չըգտը, վէ խալի օլան Գապիօն տօգաղընտա պիր տիվարը տաեանարագ,

— Զանն իտէրիմ քի էօլէճէեիմ, տէյի մըրլահազա իյլէտի։

Լաքին տօն Ժօզէնին վիճուտճա զաաֆէթի վէ ժանէվի աէհչէթի՝ իղթիրապը գալպինին սէմէրէսի օլտուղու զանն օլունմասըն։ Խայր, Րօգամպօլուն մէզքիւր ղազէթաեը օգուտմաեա պաչլատըղը սըրատա, մէրդումուն հիսս իտէկէլտիկի տէհչէթ, ճինաեէթ իչլէրինտէ բէք զիեատէ ալըշըդ օլան վէ հէեէճանլարընը տէրհալ պէր թարաֆի իտէրէք, եիւզէրինտէ ֆիթուրտուղուդ վէ թէպէսսիւմ էսէրլէրի կէօսթէրէպիլէն ճանիլէրէ ժախտուս օլարադ բէք չաբուդ կէչմիչ օլուպ, տաժարլարընտաքի գանը տօնտուրմաեա, կէօզլէրինին ըշըղընը գարարթմաեա վէ սիզլէրինտէքի գուվվէթի քեմէկեէ սէպէպ օլան ժատտէ՝ արապ խըզմէթքեարընը վագը օլան եանլըշըղը էսէրինտէն տօլաեը քէնտիսինի թէհտիտ իտէկէլէն մուխաթարա իտի։

Ցիմէք նարսիս եանըլմըշ օլմասըլա կատինա եաչամագ-տա իտի։ Կատինանըն եաչամասը տա ախզը ինթիզամտան զայրի նէ՞ մագսատ մէպնի օլապիլիր իտի։ Նիհաեէթ տօն Ժօզէ, պիր թագըմ վէխիմ թէխայեիւլաթ իլէ եօլունա տէվամ իթտի։

Գազէն մէրդում, Զինկեանէ գըզընըն իւչ գարընտաշլա-րընըն խանչէր իլէ քէնտիսինի թէհտիտ իթտիքլէրինի կէօրիւր վէ պազէն գարշըսընտա գաթըլկեահըն, կիյեօթինին թէր-թիպ իտիլտիկինի միւշահէտէ իլլէր իտի։

Տօն Ժօզէ խայլի միւտտէթ սէրխօշ վէ չաչդըն ատէմլէր կիպի եիւրիւեիւպ, նիհաեէթ խանէսի գաբուտունա վասըլ օլտու։

Մէրդում, հէր չէյի, հաթթա քէնտիսինէ կէլէճէք օլան նիգապը գատընը տախի ունումիւշ իտի։ Հէր նէ իսէ, ժաքինավարի սուրէթէտ գաբուտունուն չանընը չալտը։

Գաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն կէչէրքէն, գաբուճու քէնտիսինի չաղըրըպ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ տօն Ժօզէ՝ ֆիքրի պաչգա թարաֆտա օլտուղու հալտէ, ժաքինա-վարի պիր թարզտա մէքթուպը մէզքիւրէ աթֆը նազար իլ-լէեիպ։ Զինկեանէ գըզընըն օլտուղունու՝ իւզէրինտէքի ատ-

բէս եազըսընատ վէ ամբրիամինին թարզընատ անլաէրնճա, պիրտէն պիրէ սարսըլտը, գանը գալպինտէ թօքլանտը, վէ գուլագլարընըն կիրաֆը կօթմէկէ պաչլատը։

Տօն Ժօզէ, պու տէֆա տահա զիեատէ սալլանարագ, եօ-գարը չըգտը, վէ գաբուտունու իչէրատէն սիւրկիւլէտիքատէն սօնրա, տիթրէյեէրէք մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթտը, վէ գայագըլ պիր հալ իլէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Գօրդմա, տօ՛ն Ժօզէ, հաեաթտա օլանլարընը տատմին-տէն իխրաճ իթմէք իսթէմիչ օլտուղուն, ֆագաթ անընն թա-րաֆընատ սէվիլմիչ պուլունտուղուն քիմսէտէն ասլա գօրդմա»

Տօն Ժօզէ՝ իչպու իլը ճիւմլէտէն ազաճըգ միւսթէրիհ օ-լուպ, էվվէլ էմիրտէ սէսլիճէ պիր նէֆէս ալտը, վէ պատէ-հու օգումասընա չու եօլտա տէվամ իլլէմի։

«Ազիզիմ տօն Ժօզէ, սէն Կատինա-Նիկարաեը սէվմէք-տէն տուր օլմագլըղընը իլէ, անընն հագգընատա նանքէօր, վէ քէնտիսինի գաթլ ու թէսլիճ իթմէք իսթէմէքլիկին իլէ տէ զալիմ օլտուն։

«Ֆագաթ Կատինա-Նիկարա՝ միւտտէթի հաեաթլարընտա եալընըզ պիր տէֆա իղհարը մուհտապէթ իտէն, վէ օ մու-հտապէմ՝ քէնտիլէրինէ ախզը ինթիգամը ժէնն իլլէեէն գա-տընըլտատան տըր։ Մահդա օօն տէրհճէ գըսգանճլըգ հիսսիմ էնտասընտա խանչէրիմ իլէ սէնի թէհտիտ իթմիչ իտիմ. պի-լիրիմքի իքինճի տէֆա սէնի գաթիլ վէ ճանի գրլան՝ էօլիւմ-տէն գօրդմագլըղընը տըր։ Իմտի տանա աֆիվ իտէրիմ։

«Պանա հաար իթմիչ օլտուղուն էօլիւմտէն նասըլ գուր-թուլտուղումա կէլինճէ, պու պէնիմ սըրրըմ օլուպ, պունու պիրլիքտէ կէօթիւրէճէնիմ, զիրա տօն Ժօզէ, պունատան պէօ-լէ սէն պէնի պու ալէմտէ պիր տախի կէօրմէեէճէքսին։

«Մէքթուպում տանա վասըլ օլտուղու զէման Բարիստէն հարէքէթ իթմիչ օլաճաղըմ։

«Իւչ կիւնտէն Ֆրանսատան մուֆարագաթ իտիպ, պիր տախի ավտէթ իթմէեէճէեիմ։

«Իկէր սաատէթինի վէ հաեաթընը արզու իթմէքտէ իսէն,

նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղումու սագըն անլամաեը արգու իթմէ։

«Պէն սէնի թաագիպ իթմէնէճէեիմ. սէն տէ պէնիմ մէսլէքիմէ սալիք օլ։

«Լկէը պունուն խիլաֆըննա հարէքէթ իտէրսէն, էկէը մէրհաւէթիմի ճէլպ իթմէկէ գըեամ իլէրսէն, էր եա կիճ, գարտաշլարըմ օլան Զինկեանէլէրին խանչէրի խըշմըննա տիւչար օլաճագսըն։

«Ալլահա ըսմարլատըգ, տօն ժօզէ, պէնիմ եէրիմէ գալպինտէ գաիմ օլմուշ օլան քիմսէ իլէ մէսուտ օլ։

«Պէն սէնի ունութմաեա չալըշաճաղըմ։

«Պիզի ուգուն միւտաէթ եէկտիկէրիմիզէ րապթ իթմիշ օլան էսրարտան տօլաեը ասլա գօրգմա։ Պիրաաէրին տօն Թէտրօեու գէհիրլէմիշ օլտուղումուզու պիւթիւն ալէմ միւէպպէտէն պիլմէեէճէք տիր։

«Եինէ վէ տաիմի սուրէթտէ էլվետա տօն ժօզէ։

«ԿԱՑԻՆԱ-ՆԻԿԱՐԱ»

Տօն ժօզէ, մէքթուպը մէղքիւրու թէքրար պէ թէքրար օգուտու էվվէլէմիրտէ իշպու մէքթուպ քէնտիի իչին էսրարի պիր մանէաեը հավն օլտուղունու, վէ Զինկեանէ գըզընըն իշպու թաթիը լիսանը պիր տուղագ իտուկինի զանն իթտի։ Ցիլվագը կատինա գըսգանճ օլուպ, հագգընտա խիեանէթ իտիլմիշ օլտուղու վէ մաշուգու թարաֆընտան էօլիւմլէ թէհտիտ խիլմիշ իքէն, գատէրի սաեէսինտէ գուրթուլմուշ պուլունտուղու հալտէ, տօն ժօզէնէ աիվ իթմէսի՝ ինանըլաճագ պիր քէյֆիեէթ տէյիլ իտի։ Անճագ ինտան՝ տաիմա քէնտիսինի ալտաթմագ խատասինի հաիգ օլտուղու ճիհէթլէ, տօն ժօզէ տէ պիր չօգ ալիշվերիտիքտէն սօնրա,

— Հէնուզ պէնի սէվիեօր, տէյի միւլահազա իտէրէք, մէղքիւր մէքթուպա ինանտը։

Մէրդում, ֆիքրի պիր ազ րահաթլանընճա, բօպ տը չամպրըսընա սարըլարագ աթէչին եանընտա օթուրտու, վէ

իքի սաաթտան պէրու, եէնի հատիսէլէր իւզէրինէ ունութմուշ օլտուղու Պանգօեու խաթըրլատը, զիրա պիր կիւն էվվել օլ կէնճ գատընը էսրարի խանէտէ պուլաճագ եէրտէ, պիր թէգքիրէ պուլարագ, պունտա մէրդումէ՝ իրթէսի կիւն սապահտան սաաթ պէշէ գատար, վէ ագշամընն սաաթ տօղուզունտան եարը կիճէեէ գատար քէնտիսինէ պէքլէմէսինի մէզպուրէեէ րէճա իթմիշ տէյիլմի իտի։

Օլ վագըթ տօն ժօզէ իրի նէվ վէսվեսէեէ տիւչար օլտու։ Պիրինճիսի՝ օլ էանատէ սաաթ օնու կէչմիշ օլտուղունտան, աճապա կէնճ գատընն քէնտի դայպուպէթի զէմանընտա՞ մը կէլմիշ տիր վէսվեսէսի օլմաղէ, տօն ժօզէ տերհալ խանէնէին գաբուճուսու օտասընա էնէրէք,

— Քիմսէ կէլիպ պէնի սօ՞րմատը մը, տէյի սիւալ իթտի։

Գաբուճու։ — Խա՛յր էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Գաբուտա հիչ պիր արապա տո՞ւրմատը մը։

— Խայր։

— Եիւզիւ նիգեապը պիր գատընըն սէրիան արապաեա րաքիպ օլտուղունու կէ՞օրմէտինիզ մի։

— Էֆէնտիմ, ագշամ վագթընը գաբուժուն էչիկի իւզէրինտէ կէչիրտիմ, լաքին հիչ պիր գատըն էվէ կիրմէտի։

Տօն ժօզէ նէֆէս ալտը, վէ պատէհու օտասընա ավտէթլէ, գալպի չարբարագ պէքլէմէսինէ տէվամ իլլէտի։ Մէրդում օլ էանատէ, իւք կիճէսի իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու ճինաեէթի ունութմուշ օլուպ, մէքթէպլի կէնճլէրէ մախսուս չօճուգճա պիր սապըրսըզըգլա մէթրէսինէ ինթիզար իլլէմէքտէ իտի։

Տօն ժօզէնին իքինճի վէսվեսէսի պիրինճիսինտէն տահա պիեատէ վէխիմ օլուպ, սաաթըն ագրէպլի եիւրիւտիքճէ, մէղքիւր վէսվեսէ էնտիշէեէ թահվիլ օլմագտա իտի։ Պու իսէ իհթիմալքի Բօլօնէզ բրէնսէսին՝ արապ խըզմէթքեարըն եանըլտըղընտան, վէ կատինանըն պէր հաեաթ պուլունտուղունտան խապէրտար օլմուշ օլմասը քէյֆիեէթի իտի։

Պու հալտէ Պանգօնուն ալտանմըշ օլմասընտան տօլաեը

քիւր հիտտէթ օլարագ, վէ պու ալտանմագ ըզղը իչին տօն ժօզէեի իթհամ իտէրէք, անճագ կատինանըն վէֆաթընտան սօնրա մէրդումու կէօրէնէկի իտուսուըննա իթմիչ օլտուղու եէմինինի թոթմաեաճագընը քի՞մ պիլիր իտի։

Սաաթ օն պիր, պատէհու օն պիր պուչուգ չալտըղը հալտէ, քիմսէ մէյտանա չըղմատը։

Տօն ժօզէնին գուլագ թօղլարը թէրսէմէեէ պաշլատը։

Նիհաեէթ եարը կիճէ չալար վէ այնի վագըթտա սօգագտա պիր արապա սէսի վէ պատէհու դաբունուն չալընմասը իշիտիլտի։

Տօն ժօզէ տիթրէտի, վէ տամարլարընտա պիր տամիա պիլէ դան գալմամըշ օլտուդունու զանն իլէ, հէյան իչ օտաեա գօշուպ տինլէտի։

Ներտիվէնտէն եօգարը խաֆիֆ պիր ատըմ սէսի իշիտիլիպ, պու սէս տաիրէ դաբուտունտա տուրտու, վէ մահախաբէն մանէատար պիր թարզտա գաբունուն չանը չալընմատը։

Տօն ժօզէ պաշտան աեագա գատար տիթրէեիպ, գաբուեու աչտըղընտա, պիր նիգապը գատըն իլէ գարշը պէ գարշը պուլունտու։ Պու գատըն, պիր լամպանըն իշըղըտա թէննուր իտիմիչ օլան սալօնա տօղրու սէրման իլերլէեիպ, նիգապընը պիր թարափա տիմատը։ Տօն ժօզէ իտէ, մէսէրըթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իլէ տիդ չէօքաիւ։ Մէզպուրէ, մէրդումուն նէզտինտէ բըէնսէտա զանն օլունան Պանդօ օլուպ, պու գատըն պիր գանաքէտէ օմուրտուդատան սօնրա, էլինի տօն ժօզէեէ ուզաթտարագ,

— Մէլամ տօսթում. սէնինլէ գալմագ իչին բէք ազ վագթըմ վար տըր. պու կիւն տէ ճէպհանէմ պէնի թատգիպ իտիեօր, տէտի։

— Հալեա՞ մը։

— Թէէսսիւֆլէ սէօյլէյիմքի, հալեա թատգիպ իտիեօր։

— Ա՛հ, չու ատէմի էօլտիւրմէք իստէմէօրում։

— Իլէրուտէ լճագընա պագտըրըգ. ֆագթի պու կիւն սիզէ թէշէքքիւր իթմէկէ կէլտիմ։

Տօն ժօզէ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն չու եօլտա տէվամ իթտի։

— Էվվէթ, իթտաաթընըզտան տօյաեը թէչէքքիւր իթմէկէ կէլտիմ, վէ միւքեաֆաթընըզը կէթիրտիմ։

Տօն ժօզէ.. (սէվինճէէ.) Ա՛հ...

— Կատինա էօլտիւ, տէյի՞մի։

— Հայ հայ։

— Պունտան տօյաեը միւթէէսսիֆ տէյի՞լ միսինիզ։

— Խայր, չիւնքի սիզի սէվէրիմ։

Պանդօ՝ կիւեա մէսէլրըէթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իթտի, վէ պատէհու լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Սիզին իլէ պիր կէճէ սապահա գատար պալօտա վագըթ կէչիրիրսէք, մէճպուն օլո՞րմուսունուզ։

— Պալօտա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ հա՞նկը պալօտա։

— Էվվէլ էմիրտէ չունու սիզէ սէօյլէյիմ քի, չարչէնպիհ ագշամը իսթիեար զէվճիմ, եիրմի տէօրթ սաաթ իչին Բաբիսէն զայպուպէթ իթմէքտէ տիր։ Օլվագթա տէկին պէնի կէօրմէեէճէքսինիզ։

— Լաքին չարչէնպիհ կիւնի՞...

— Չարչէնպիհ կիւնիւ, Իսքանիալը ժէնէրալ Ս...նին մատամը թարափընտան վէրիլէճէք օլան պալօ իչին պանա աչըգ իքի տավէթնամէ կէօնտէրմէլիսինիզ։ Պիլիրսինիզ քի անըն պալօսունտա հէր հալտէ մասքէ գուլլանմագ մուգարբէր տիր։

— Հալպու քի...

Պանդօ ճիւզիճէ տարկընըզդ կէօսթէրէրէք վէ կիւլիւմսէեէրէք այնընը մէրդումա թագտիմ իթտիկի հալտէ,

— Իթիրազ իսթէմէմ. պանա իքի տավէթնամէ լազըմ տըր, տէյի պէեան իլէտի։

— Իքի տավէթնամէեէ նի՞չին իհթիեաճ վար։

— Պիրի պէնիմ իչին, տիկէրի տէ ըէֆիդէմ գատըն իչին։

— Բէյ էյի, պու տավէթնամէլէրի նէ՞րէյէ կէօնտէրմէլիեիմ։

— Չարշէնպիհ սապահը պուրաեա պիրի կէլէրէք, պէնիմ թարաֆընտան սիզէ պիր մէքթուպ վէրէճէք տիր։ Իչպու մէքթուպտա կիեէճէկիմ գըեաֆէթ վէ թանըմադըգ իշարէթլէրի պիլտիրիլէճէք տիր։ Տավէթնամէլէրի մուխպիրիմէ վէրինիզ, վէ գըեաֆէթինիզի հավի օլարագ պիր տէ թէզքիրէ կէօնտէրինիզ։

— Բէք էյի։

— Իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, չիմտիլիք այրըլալըմ... չարշէնպիհ կիւնիւ կէօրիւշիւրիւզ... պէնի սէվինիզ... պէն սիզի սէվէրիմ։

Գանգօ, մէրգուժա, քէնտիսինի պուս թէմիսինի միւսաատէ իթտիքտէն, վէ — պանա կէօնտէրի կէլմէեինիզ, տէեիպ, եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ վագ իլլէտիքտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ արատան չէնտ սանիյէ կէչինճէ, տօն ժօղէ, պիր արապանըն սիւրաթլէ հարէքէթինի իչիթտի։

Օլ էօնատէ իլք պահարըն իպթիտալարը օլմաղլէ, օթէլլին պաղչէլէրի աչըգ վէ վէնէտիկ ֆէնէրլէրիլէ տօնատըլմըշ իտի։ Բագտալար սալօնլարտա իճրա իտիլէճէք օլուպ, պատէհու պաղչէլէրտէ ազաճլարըն ալթընա վէ եէչիլիքլէրէ կէլինէրէք, պալօնուն սըճագ հավասը եէրինէ, սէրբէն հավա թէնէֆֆիւս իտիլէճէք իտի։

Ժէնէրալ Ս... օթուզ պէշ եաշլարընտա հէնուզ կէնճ օլուպ, տախիլի մուհարէպէ վէ բօլիթիգա ֆէլաքէթլէրի սէպէպիյլէ էճնէպի թօբրաղընա հիճրէթ իթմիշ իտի։ Միւսաիլէյհին զէվճէսի, եէրմի իւչ եաշլարընտա պիրֆրանսըզ օլուպ, իզտիվաճը մուգատտէս ատտ իտէն կիւզէլ վէ ֆազիլ գատընլարտան իտի։

Մէզպուրէ, օլ իգպալ տիւչկիւնիւ զամէ իլէ էվլէնտիկինտէ, մէմուրիեէթինին եիւքսէքլիկինի, նէճապէթինի անլամըշ իտի։ Եէօյլէ քի, վիճուտ վէ ճիսմ եարէլէրինտէն տահա զիեատէ տիւչարը իպթիրագ գըլմագտա օլան ժէնէրալընը եարէլէրինի պաղլամագ, վէ սատագաթա գուրպան օլմուշ պուլունան պու զաթ՝ իւմիտլէրինին մահվընը ունութտուրմագ, վէ նէֆիտէ օլան օլ չախս՝ քէնտի վաթանընը, իթտիկի մուհարէպէլէրի, ֆիլմուհաթլարընը վէ ֆէլաքէթ ու իտպարլարը թէխայեիւլ իթտիկի սահաթլատա, վէ խուսուսի պիր ֆէրտէ՝ հաեաթը ումումիեէնին մուհարէպէլէրինի, վէ իսթիրահաթա մահքիմ օլմուշ օլան սոքէրէ՝ հարպ մէյտանլարընըն սըճագ հավասընը, վէ նէֆիտէ օլան քիմսէեի՝ վաթանընըն սահրալարընը օվալարընը վէ թէզեին իտէկլէյէն զեեաի չէմսի արզու իթտիրէն միւսսիր սահաթլատա ճէսուր վէ սապիթ օլմասը, վէ ըէֆիգինի տէ պու եօլտա պուլունտուրմասը լազըմ կէլտիկինի անլամըշ իտի։

Ժէնէրալը միւժահիտէյհ՝ մահզուն վէ միւքէտտեր վէ մէյեուս պիր հալ իլէ վէ եալընըզճա եաշամաեա գարար վէրմիշ օլարագ Բարիսէ կէլմիշ իքէն, մատամազէլ Բ... Ս. Մ.ես թէսատիֆլէ, էօքսիզ օլան պու գըզընը չօճուգ կիպի լաթիֆ թէպէսսիւմիւնտէն միւթէէսսիր օլմագտա պէրապէր, հագ-

37

Իրթէսի չարշէնպիհ ագշամի Իսթանիալը ժէնէրալ Ս... նին օթէլի միւքէմմէլէն ըշըգտար իլէ թէնվիր վէ թէզեին իտիկիշ օլուպ, Բարիսին պիլճիւմլէ ատհապը րիւթպէ վէ իւնվանըյտա միւթէպէրանը էճանիպ տավէթ օլունմուշտար իտի։

գընաա նէվիմա մուհապպէթ վէ ըիդաթ իզհար իյէմիշ իտի։

Էվվէթ, միւտաէթի էօմրիւնաէ քիմսէնի սէվմէնէ վագ-թը օլմամըշ, վէ օլ անէտէկին գալպի նալընըզ մէթպուը վէ վաթանընյա մալամալ պուլունմուշ, ֆագաթ օնաան սօնրա պունլարընն հէր իքիսինտէն տախի եատ ու մահրում իտիլմիշ օլան օլ զաթ, հայրէթինի ճէլպ իտէն պու կէնճ գընշա տիւտաաէ օլարագ, էվվէլճէ քէնտիսինէ սայքի բէտէրանէ մուհապպէթ կէօսթէրմէնէ պաշլամըշ, վէ անը տահրէնի իզտիվաճընա ալմասընտան սօնրա, հադգընաա հէր կէօնա ասարը մուհապպէթի, նէզաքէթ ու ըիաեէթի տիրիդ իթմէմիշ իտի։

Գունլար՝ իզտիվաճլարընըն իւք սէնէսի, ալէմին բաթընըլարընտան ուզագտա օլարագ հէման եալընըզճա եաշաասընլար, ժէննէրալ, զէվճէսինէ հալրան, վէ անըն թէպէօսիւմէնէրինտէն մահզուզ օլմագընը քէնտիսի իչին քեաֆի ատա իյլէմիշ իտի։ ֆագաթ էօյլէ պիր վագընթ կէլտի քի, միւմահիէյհ, կէնճ զէվճէսինէ, սօնունա գաասար մանասթընըքեարի էօմիւր կէչիրտէ-մէնէճէկինի միւլահաձա, վէ ալէմին գաբուլարընը քէնտիսինէ գաբամադընգ՝ մուճիպի մահճուպիէթի վէ վահչէթի օլտուդունու թէֆէքքիւր իթտիկինտէն, պիր օթէլ սաթընն ալարագ, պունու միւքէմմէլէն թէֆրիշ իթտիրտի, վէ սալօնլարընը աչըպ, իքի գընշ մէվսիմինտէն պէրու իշպու մէնֆիէնին՝ զէվճէսի էն մաարուֆ գաասընլարտան օլարագ, կիւզէլիկի, զէքեասը վէ ֆազիլէթլէրիյլէ նիւմունէ մագամընտա իրտաե իտիլմէքտաե իտի։

Իչթէ օ ագշամըն ժէննէրալըն օթէլինտաե միւքէլլէֆ պիր էյլէնճէ հաղընը իտիլմէքտաե օլուպ, սաաթընն օն պիրինտէն էվվէլ, մէգքիւր օթէլին պուլունտուդու Պօժօն սօգաղընընն իքի պօեունտա արապալար սընրա իլէ տիզիլմիշ օլտուդտան պաշգա, պիր թարաֆտան տա տիկէր արապալար կէլէրէք, պունլարտան եէնի եէնի տավէթլիլէր էնմէքտաե իտի։

Մէգքիւր պալօ հէր հալտե մասքէլի օլուպ, մաատմՈ... տավէթնամէլէրին, սընըլ սահիպլէրի եէտինէ կէթմիշ օլ-

տուդունա, վէ հիչ պիր եապանճընընն տուխունի գապիլ օլմաեաճաղընա թէէմմին օլմուշ օլմասընյտա, տավէթլիլէրի, իչէրի կիրէրքէն մասքէլէրինի չընգարմաեա մէճպուր իթմէմիշ իտի։ Ընճագ ժէննէրալ իլէ տօսթլուդ բէյտա իթմիշ օլան տօն ժօզէ, պիր կիւն էվվէլ, ժէննէրալը միւմահիլէյհին օրատա պուլունմատընը պիր սընրատա մաատմ Ը...եէ վիզիթա վէրիպ,

— Ազիզըմ մաատմ, սիզտէն, մէմուլ իթմէնէճէկինիզ սուրէլիտե պիւեիւք պիր լութֆ տիլէմէնէ կէլտիմ, տէտի։

— Ախա՛իպ, տօն ժօզէ, նատտե նէնէ՞ տահիր տիր։

— Սիզտէն իքի գընշա աչընգ տավէթնամէ իսթէրիմ։

— Պալօմ իչի՞ն մի։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ պու տավէթնամէլէր քիմի՞ր իչին տիր։

— Իքի գաասընն իչին։

— Հիչ օլմազսա պու խուսուստա պագը իյզահաթ վէրինիզ, զիրա պիլիրսինիզ քի, պալօմ մասքէլի տիր։

— Պիլիեօրում։

— Պինահէն ալէյհ...

Տօն ժօզէ՝ պիր հարէքէթլէ մէրգումէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք։

— Սիզի թէէմմին իտէպիլիրիմ։ Բարիստէ զաեէթ եիւքսէք ասըլզատէկեանտան իքի էճնէպի գաասըն պուլունմագտա տըր։ Շու գաասընը տա սէօյլէրիմքի, պու գաասընյար Րուսիալը տըրլար։

— Իսիմլէրինի պիլտիրինիզ քի, քէնտիլէրինի տավէթ իտէեիմ։

— Իչթէ պունուն իմքեանը եօգ տուր։

— Նի՞չին։

— Մատէմ քի հէր հալտե անլամագ իսթէեօր իսէնիզ, պիլտիրէպիլիրիմ։

— Էվվէթ, պու խուսուսու անլամագ իսթէրիմ։

— Բարիստե իհթիեար վէ զէնկին պիր Րուսիալը ասըլզատէ պուլունուպ, զէվճէսի քէք կէնճ վէ չօճուդ կիպի տիր։

Բարիսե կելմելէրի զէվք ու սէֆա իլէ վադբթ կէչիրերէք, պիր չօդ մէսարիֆաթ իսթիհսար իթմէք իչին օլսուղու հալտե, պախթ ու թալիհին թէսսաուֆաթը ղարիպէսինտէն օլարագ, բրէնս օլան պու զաթըն պուրպաբա մուվասըլէթինին իրթէսի կիւնիւ վէ պիր օթել սաթըն ալարագ զէվճէսինի այէմէ իրսաե իթմէքլիկէ հազըրլանըղը սըրսատա Մօսգուսատան վիրուտ իտէն պիր եաս մէքթուպու՝ բրէնսի վէ զէվճէսինի մաթէմէ կիրիֆթար իլէմիշ տիր։ Վէֆաթ իտէն՝ իհթիհսար վէ ղաեէթ զէնկին պիր լթէյղե օլուգ, բրէնս վէ զէվճէսի պու սաեէտ։ Միրասա սահիպ օլուեօրլար, լաքին օ գատընըն վուգուի վէֆաթը՝ իւչ այսան պէրի տիր քի, չըմալ չիչէկինի գաթիէն քէօչէնիշին պիր էօմիւր կէչիրմէկէ մէճպուր իթմիշ տիր։

— Պիր ազ անլաեօրում։

— Իմտի, բրէնս թէքմիլ եաս իչինտէ օլսուղու հալտե, զէվճէսինի նա՞ըլ պալօեա կէօթիւրէպիլիր։

— Ֆիլվագը պու միւմքինսիզ տիր։

— Լաքին բրէնս, իհթիհսար օլմագլա պէրաբեր, գըսգանճլըղը միւթէհիլ տիր, վէ պէնտէնիզ չըգան եազ քէնտիլէրինի Ալմանիասա թանըմըշ օլսուղում վէ իւլգէթ իթտիկիմ հալտե, բրէնս վէ պէն, էօմրիւնտէ պիր Ֆրանսըզ պալօսու կէօրմէմիշ օլան վէ թանըմասըղը պիր թէյղենին վէֆաթընսան տօլաեը եաս ու մաթէմ իչինտէ գալմաեա մահքիմ պուլունան պու պիչարէ գատընճըղազը հալինէ աճըրըզ։ Իմտի բրէնս, թարաֆընըզսան մասքէլի պիր պալօ վէրիլէճէկինի, վէ պու պալօսա թէպսիլ գըեաֆէթին միւքէմմէլէն մուհաֆազա իսիլէճէկինի խապէր ալարագ, վէ պէն տէ սիզին, կիւզէլ օլսուղունուզ գասար խայրխահ էսսուկինիզի պիլսիկիմտէն, մուվաֆֆագաթ իսէճէկինիզի թէէմին իթտիմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գատըն, իւզէրինտէ պալօ տավէթնամէլէրի պուլունան վէ իւսթիւնտէ եազը եազըլմասը գապիլ օլան կիւզել. պիր մասաեը քէնտիեէ տօղրու չէքէրէք,

— Բէք էյի, տիմէսիյլէ, տօն ժօղէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. հագըդէթէն սիզ պիր մէլէքսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Կէնճ գատըն.- Հալպու քի հիքեաեէնիզտէն, եաչընըզ պիր քիչիւք տավէթէ իհթիեաճ կէօրիւեօրում. տիկէր տավէթնամէ քի՞մին իչին տիր։

— Պիր ըէֆիգէ գատըն իչին տիր։

— Բէք էյի։

Պէօյլէճէ մատամ Ս... էլինէ պիր գալէմ ալարագ,

— Շիմտի սախթէ իքի իսմ պուլմագ լազըմտըր, տէտի։

— Շիւպհէսիզ։

— Հայտե, պիր իսմ պուլունուզ։

— Եա՛զընըզ, գօնթէս Օլկա Վրօնսգա։

— Տիկէրի՞։

— Պարօնն Ալէքսգա։

Մատամ Ս... մէզքիւր իքի տավէթնամէնին պօչ եէրլէրինի տօլտուրուպ, տօն ժօղէեէ թէսլիմ իթտի։

Տօն ժօղէ՝ մէրգումէնին էլինի բուս իթտիքտէն սօնրա, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի։

Իրթէսի կիւն, սաաթ օն պիրի չէնտ տագըգա կէչտիկի հալտէ, վէ ժէնէրալըն սալօնլարընտա իլգ գատրիլէր օյնամագտա իքէն, տէօրթ պէեազ աթլը միւքեէլլէֆ պիր արապա՝ օթէլին հավլիսինէ կիրտի։

Պու արապատան իքի գատըն աչաղըեա էնտյլեր։ Եիւզլէրինին հիչ պիր ճիհէթի կէօրիւլմէմէճէք տէրէճէտէ մահֆուզ պուլունան իչպու գատընլար՝ Վարշավիա ճիվարլարընտաքի քէօյլու գատընլարըն գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլուպ, լաքին կէրտանլըգ վէ պիլէգիք մագամընտա թաալիգ իթմիշ օլտուգլարը միւճէվհէրաթտան, վէ էլպիսէլէրի սիւզէնիլէրինին ալթուն սըրմա իլէ միւզեյեէն պուլունմասընտան՝ մէզպուրէլէրին ֆէվգէլատէ սէրվէթի սահիպլէրի օլտուգլարը անլաչըլմագտա իտի։

Մէզքիւր իքի գատընլարտան պիրինին սաչլարը ալթուն

սարբսը բէնկինատ վէ ումուզլարը իւղէրինէ գաթմ֊էրլի սու֊
բէթատ սարգըլմըշ օլուպ, պօեու սելվի աղաճը կիպի ուզուն
խոի, վէ թավը ու հար֊բէթինատէն հէնուզ բէք կէնճ օլտու֊
ղու թէպէյեիւն իթմէքտէ իտի։ Հաթթա օն ալթը եաշլա֊
րընտա պուլունտուղու պիլէ թէէմին իտիւէմէզ իտի։ Տիկէրինէ
կէլինճէ, էբէյիճէ վիճուտու օլմասընտան վէ եիւրիւեիւշինիւն
աղըրլըղընտան՝ իբինճի տէրէճէ կէնճլիքտէ օլտուղու տէր֊
քեար իտի։

Սիլահէնտաղ նէօպէթճի ասքէրլէր կիպի կիեինմիշ օլան
իբի տէլիղանլըլար, մէրգուման գաատընլարըն կէլտիքլէրի զէ֊
ման նէրտիվէնինի մէրմէր գաատմէլէրինատէն չըգմազտալար ի֊
քէն, մէզպուրէլէրէ եօլ վիրմէք իւզրէ պիր թարաֆա չէքի֊
տիլէր։ Մէրգուման իբի քիշիտէն պիրի՝ տիկէրինէ,

— Շիւպհէսիզ պիրի վալիտէ տիր, տիկէրի տէ գըզը
աըր, տէտի։

Տիկէրի։ — Եախօտ թէյզէ իլէ եէկէն տիր։ Ֆագաթ
մութլազա պիրի՝ տիկէրինատէն եիրմի սինն զիեատէ տիր։

Շիշման Բօլօնէզ՝ նըսֆէն տէօնիւպ, մէրգուման տէլի֊
գանլըլարա թահգիրամիզ պիր թարզտա աթֆը նազար իթտի։

Բարլազ վէ գըյմէթտար թուալէթլէրի վէ զարիպ գը֊
եաֆէթլէրի նազարը տիդգաթը ճէլպ իտէն պու իբի գա֊
տընլար, պիրինճի սալօնուն գաբուտունտա, պիլէթլէրինի,
սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր քիմսէնէ կէօսթէրտիլէր։
Մէրգում, եալընըզ կէնճին եիւզիւնէ պագըպ, օլպիրինի սէ֊
լամլամագլա իքթիֆա իթտի։

Իբի գաատընլար՝ գօլթուպ գօլթուղա օլտուգլարը հալ֊
տէ իչէրի կիրիպ, տէրհալ ճիւմլէնինի նազարը տիդգաթընը
ճէլպ էյէտիլէր։ Օլ վագըթ տօմինօ կիեինմիշ օլանլարտան
պիր գաւալիէ, զալէպլիքտէն այրըլարագ, մէրգումէլէրին
իսթիղպալինէ կիթտի։ Պու գաւալիէ տէ, մէճհուլէ գաատըն֊
լար միսիլլու դաեէթ տիդգաթլըճա մասքէլի օլուպ, գըեա֊
ֆէթի իսէ, վէննէտիկատ վագթիլէ մէճմուա օլան Օնլար մէճ֊
լիսի ազասը կիպի, դըրմըզը եագալը սիեահ պիր էլպիսէ իտի։

Պու գաւալիէ, իբի գաատընլարը քէմալը հիւրմէթլէ սէ֊
լամլատըգտան սօնրա, բէֆիդէսինին վալիտէսի զանն օլունան
գաատընա գօլունու թագտիմ իթտի։

Կէնճ գաատըն՝ տիկէրինին եանընտան եիւրիւտիւկիւ հալ֊
տէ, պիր արա, սիեահ գատիֆէ մասքէսինին ալթընտան աղ֊
զընը աչմագլա, տիշլէրի էլմաս տանէլէրի կիպի բարլատըղը
հալտէ, դաեէթ եավաչ պիր սէտա իլէ,

— Իչթէ սալդատկեան ալէմինէ պու սուրէթլէ կիրիլէ֊
պիլիր, տէտի։

Վէննէտիկլի։ — Զիւնքի սէնին Իսքանիալըն բէք սաֆտէ֊
րուն տուր։

— Հէր քէս իլէ իւլֆէթ իտէն աչըգ ժէչրէպլի գարըլարը
տիւշէս զանն իտէր։

— Կէչէրքէն բէտէրիմի կէօրտիւմ։

— Վա՛յ։

— Կիեինմիշ օլտուղու գըրմըզը բէնկլի խըզմէթճի գըեա֊
ֆէթի բէնտիսինէ ֆէվգէլատէ եագրըմըշ։ չիւպհէսիզ, բըէն֊
սէս օլան գըզընըն արապասը գարչըսընտա գաբուտուն իբի
գանատընը այտրըղընտա պէնի թանընմամըշ տըր։

Շիշման գարը կիւլիւմսէտիկի հալտէ, Պանգօ տա, չիւն֊
քի բէնտիսի իտի։

— Իսքանիալըմ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու։

— Տահա կէլմէտի։

— Աճա՛իպ, եարը կիճէ տիր։

Վէննէտիկլի։ — Ազիզէմ, սէնին Իսքանիալընըն, մատամազէլը
Սալամանդրատա նիշանլը օլտուղունու ունութտո՞ւն մու։

— Հագգընըզ վար տ՚ր։

— Անըն իլէ, տիւդ վէ տիւշէս տէ պիրլիքտէ օլարագ
կէլէճէք տիրլէր։

— Բէք ալէա։

— Շիմտի միւսաատէ էյի քի, վազիֆէնի սանա պիլտի֊
րէնիմ։

— Պուեուրուն, սիզի տինլէեօրում։

— Տօն ժօղէեի սէվմէզսին, տէյի՞լմի։

— Ասլա։

— Տիմէք պուտալաճա պիր հարէքէթտէ պուլունմաէաճադսըն։

— Տօ՛սթում, պանա Պանգօ տէրլէր։

— Տէրսինի էյիճէ էզպէրլէ։ Տօն ժօղէ կելէճէք, վէ պալօ տախիլինտէ ազ էվվէլ սէն անը արատըղըն կիպի, օ տախի սէնի արաեաճադ տըր։ Էլպիսէսի նէ օլաճաղընը պիլի՞րմիսին։

— Էվվէթ, գօեու րէննկլէ պիր տօմինօ կիեինէճէք, վէ ումուզու իւղէրինտէ եէչիլ գօրտէլալարտան պիր ֆիօնկօ պուլունաճադ տըր։

— Իմտի գօլունտան թուլթուպ պիր թարաֆա չազըր, վէ գըսպանճլըղա մախսուս պիր թավը ու հալ կէօսթէր։ անճադ ումուզունա, քիրազ րէննկինտէ չէրիտլէրտաէն եաքըլմըշ պիր ֆիօնկօ թադմըշ մավի տօմինօլու պիր քիմնէեի կէօրտիւկիւնտէ, սէսինի պիր ազ եիւքսէլթ։

— Բէք էյի, լաքին սիզ տէ պանա, թասմիմ իթմիշ օլտուղում, վէ թէտարիքեաթը րէք չօղա օլմուշ օլան րէզալէթ վաղըասընը վատ իտին։

— Ֆադաթ... զանն իտէրիմքի, պու սանա րաճի տիր։

— Նա՞սըլ։

— Պուրատա պուլո՞ւնմաեօրմուսուն։

— Էվվէթ։

— Ժէնէրալ սէնի թանըմա՞զ մը։

— Շիւպհէսիզ։

— Սէրպէսթ օլտուղունու, վէ տօն ժօղէեի թէրք իտիպիլէճէկինէ տաիր պիր իշարէթ իթտիկիմ հալտէ, մասքէնի աշաղըա ալմադըղընա քի՞մ մանի օլուր։

— Սահիհ տիր, ֆադաթ պու սըրատա հէր քէս մըրըտանանաճադ, հէր քէս պիրիպիրինէ պադըշաճադ, վէ պէնի թանըեըպ, պուրատա պուլունան տէլիֆանըլըար տա, «վայ Պանգօ իմիշ» տիեէճէքլէր տիր։

— Վէ օլ վադըթ գաբուճու օլան նամուսլու բէտէրին՝ սէնին տիշարը չըգտըղընը կէօրէճէք, վէ գաբուսունուն իքի թարաֆընը քէսմալը թաագիմ իլէ աչմըշ օլմասընտան տօլաեը հայրէթտէ գալաճադ տըր։

Պանգօ.— Ա՛հ, էյլիքլէրիմի րէտտ իթմիշ օլան չու պաեաղը ֆամիլեամտան ինթիգամ ալաճաղըմա նէ՛ գատար մի՛ նունում։

Պանգօ, վէ մէրգումէնին րէֆիդէսի իլէ վէնէտիկ գըեաֆէթլի շախս, պու սուրէթլէ եավաշ սէտա իւզրէ կէօրիւշէրէք, գարիպ վէ բարլադ գըեաֆէթլէրէ կիրմիշ օլան էշխաս իլէ տօլմուշ պուլունան սալօնլարը տօլաշտըլար։

Իքի սախթէ Բօլօնէզի կէօրէնլէը իսէ, պունլարընը գարիպ վէ գըյմէթտար էլպիսելէրինտէն, խուսուսիլէ տրօսքի թասպիր օլունան արապա իլէ կէլմիշ օլմալարընտան տօլաեը հայրան օլմագտա իտիլէր։

Պանգօ՝ վէնէտիկլինին գուլաղընա էեիլէրէք,

— Լաքին պէնի թանըտըգլարընտա, նա՞սըլ իշերի կիրմիշ օլտուղումու պիլտիրմէքլիկիմ լազըմ կէլէճէք տիր, տէտի։

— Գիլէթինի կէօսթէրիրսին. գօնթէս Օլկա Վրօնգա տէյի՞լմիսին։

— Շիւպհէսիզ. անճադ պու գարթը նէ՞ սուրէթլէ էլտէ իթմիշ օլտուղում սօրուլաճադ տըր։

— Տօն ժօղէ թարաֆընտան սանա վէրիլմիշ օլտուղունու սէօյլէրսին։

— Հալպու քի տօն ժօղէ պու սըրատա բիւր հիտտէթ օլարադ, քէնտիսինին մէթրէսի օլտուղումու պէեան իտէճէք տիր։

— Գու պապտէ գօրգմա. տօն ժօղէ մատավաղէլ Գօնսէրսիօն իլէ եվլէնմէք իսթէտիկինտէն, պէօյէ պիր իֆատէտէ պուլունմագտան սագընաճադ տըր։

— Լաքին Րուսիալըմ սէյահաթընտան ավտէթինտէ, վադըատան իսապէրտար օլաճադ տըր։

— Սէն տէ օնա հադրգէթի հալի նադլ իթմէ, Տօն

ժօզէեէ պիր օեուն օյնամըշ օլուրսուն, վէ բրէնսին տէ պու հարէքէթինտէն բէք մէմնուն գալըը։

— Գու թէտպիր ֆէնա տէյիլ տիր։

Պիր արա Պանգօ պաչընը ռիկէր թարաֆա չէվիրմէքտէ իքէն, վէնէտիկին Օնլար մէճլիսի ազասը գընաֆէթինէ կիրմիշ օլան չախս, գօլթուղունա ալմըշ պուլունտուղու չիշման վիճուտուս գարըննըն վէրտիկի գարթը ալըպ, հըզիզ լթտի, վէ պատէհու Պանգօեա խիթապէն,

— Շէմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզըմ, կէդինիգ, րագս իտինիգ, չիւպհէսիգ սիզի տավէթ իտէճէքլէր տիր, տէտի։

— Սիզի թէքրար կիօրէճէ՞քմիեիմ։

— Պիլմէմ... (Պանգօնուն գուլաղընա տօղրու էեիլերէք։) անճագ պիլմիշ օլքի, էկէր պանա թէմամիլլէ լթտաթ լթտէգ իսէն, էկէր ֆագլա պիր սէօզ սէօյլէրսէն, պուրատան տիշարը չըգտըղըն գէման, խանչէր իլէ թէլէֆ իտիլիրսին։

Պանգօ սարսըլտը, վէ ճէվապա աղագլէ,

— Խմրինիգէ լթտաթ իտէրիմ, լթթիֆագըմըզտան տօն ժօզէնին ասլա մալիւմաթը օլմաեաճաղընը թէէմին իտէրիմ, տէտի։

Գու միւքեալէմէ-էն տօնրա վէնէտիկ գըեաֆէթլի օրատան մուֆարագաթ իտիպ, իքի գաաընլար խալդըն տագըդա պէ տագըդա երղըլմագտա պուլունտուղու սալօնլարտա տօլաշմալարընա տէվամ իտէրլէրքէն, մէրգում սիվիշիպ իչ օտաեա տախիլ օլտու, վէ — Սըճագտան պօղուլուեօրում, պիր աղ նէֆէս ալմագ իսթէրիմ, տիեէրէք, օրատան տիշարը չըգտը։

Գու չախս սօգաղա վիտուլինտէ, մանթօսունա սարըլա րագ պիր քիրա արապասընա րաքիպ օլտու, վէ Սիւրէյն սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա լթտար լթմէսի իւզէրինէ, արապա եօլա չըգտը, վէ չէննտ տագըդա սօնրա Ծ՛. մարքի Ալպէր-Օնօրէ-Ֆրէտերիգ տը Շամբի, եախօտ տահա տօղրուսու տօսթուժուղ Օղամպօլ՝տէրունինտէ բէնտինին

խուսուսի տախրէսի պուլունան էվին գաբուսունա մուվասըլէթ կյէտի։

Պիր գաաըն՝ եամթագ օտասընըն սօպասը եանընտա օթուրմուշ օլուպ, ֆէվգէլատէ լուտրապ վէ էնտիշէ իլէ պէքլէմէքտէ իտի։ Գու գաաըն կատինա օլուպ, Օղամպօլուն իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Հէյ չիւքիւր կէլտինիգ, տէտի։

— Օղամպօլ՝՝ (մասքէսինի չըդարմաեաբագ։) էվվէթ, իչթէ կէլտիմ։

— Գու ագչա՞մմը տը՞ր։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ նէ՞ վագըթ։

— Պիր սաաթտան։

— Օ՛հ, տիմէք ինթիէդամընմը ալաճաղըմ. լաքին պէնի ալտամմաեօրսուն տէյի՞մի։ Բաքիպէմի այնէն կէօրէճէեիմ։

— Կէօրէճէքսին վէ սէսինի տէ իչիտէճէքսին։ Հայտէ էվապընը կիեին։

Չինկեանէ գըզը՝ ճինսինէ մախսուս օյարագ գըըմընը պիր ֆիսթան վէ իւզէրինէ սրըմա իչէնմիշ գատիֆէտէն սագօսունու կիեինտի, վէ Օղամպօլտա, քիրագ ըէնկինտէ ֆիօնկօլու մավի տօմինօսունու մէրդումէեէ կիեինտիրտի։ Գատէհու պիր մասըէ վէրիպ, պունու եիւզինէ միւհըէմէճ պաղլատը։ Մէրգումխէ, թուալէթ օտասընա կիրիպ, վէնէտիկին Օնլար մէճլիսի ազասընա մախսուս օյան գօսթիւմինիւ չըգարըպ, կէնճ պիր սօլթարի գըեաֆէթինէ կիրտի, վէ իւզէրինտէն տէ սիեահ պիր տօմինօ ալտը։ Մուախխարէն Չինկեանէ գըզընըն նէզտինէ կիտիպ, կէլտիկի վէ իչ կիւն գատար մահպուս գալտըգտան սօնրա չըգմագտա պուլունտուղու մահէլլի պիլմէմէսի իչին մէզպուրէնին կէօզէրինի պաղլատը։

Միւթէագըպէն Օղամպօլ գօլունու թագտիմ իտէրէք,

— Շիմտի գօլթուղումա կիր վէ պէնիմիլէ կէլ. ինթիգամ սաաթընը եագըն տը՞ր, տէտի։

Պէօյլէճէ պիրլիքտէ աչաղըեա էնիպ, արապաեա օթուր-

տուլար։ Րօգամպօլ, արապաճըեա, ժէնէրալ Ս...նին օթէլին-նէ կիտիլէճէկինի անլաթժասը իւզէրինէ, արապա եօլա չըգըն-ճա, Զինկեանէ գըզընըն կէօղ պաղընը չէօզտիւ, վէ էլինէ պիր խանչէր վէրտի։ Պու խանչէր՝ արապ խըզմէթքեարըն սիւտա-նաեը թէլէֆ իմժէք իւզրէ գուլլանմըշ օլտուղու սիլահ իտի։ Զինկեանէ գըզը մէզքիւր խանչէրի ալըպ, տօմինօսունուն ալ-թընտա կիզլէտի։

38

Օթէլէ եագլաշտըգլարընտա, Րօգամպօլ արապաեը տուր-տուրուպ, սախթէ պարօնն Արլէսգանըն գարթընը կատինա-եա վէրիպ,

— Սէն եալընըզճա պալօեա կիր, վէ իչէրի տուխուլիթի-կինտէ, պու պիլէթի վէրիպ սալօնլարա տախիլ օլ։ Պէն պիր գաչ սագըդատան սէնի պուլուրում, տէտի։

Րօգամպօլ աշաղըեա էնմէօինտէն սօնրա արապա եօլու-նա տէվամ իմտի, չինքի արապաճըեա՝ օթէլին գաբուսուն-տա տուրուպ, կէնճ գատընըն իչէրի կիրմէօինտէն սօնրա ավ-տէթ իլէմէօինի էմր իմժիշ, վէ իւճրէթինի տէ քէչինէն վէր-ժիշ իտի։

Սախթէ մարքի տը Եամրիեէ կէլինճէ, Սէնթ-Օնօրէ վա-ըըընտան եաեա կէչիպ, Պէրրի սօգաղը քէօչէօինտէ, քէն-տինին իբի աթը արապասընը պուլտու, վէ, վագը օլան պիր ի-

չարէթի իւզէրինէ, մահէլի մախսուսընտա օթուրմուշ օլան պիր սէյիս՝ տէրհալ աչաղըեա էնէրէք, արապանըն գաբու-սունու աչտը, վէ սախթէ մարքի՝ ժէնէրալ Ս...նին օթէլինէ կիտիլէճէկինի պէեանտէն սօնրա, արապաեա րաքիպ օլտու, վէ արապա սիւրաթլէ եօլա չըգըպ, Կատինաեը մէզքիւր օ-թէլէ կէօթիւրէն արապանըն ավտէթի էնսաընտա, մուվա-սըլէթ էյլէտի։

Վագըթ եարը կիճէ իտի։ Իւչ եիւզտէն գիեատէ տաե վէթիլէը սալօնլարտա տօլմուշ օլտուգլարը Հալտէ, ալթընը նէֆէր մուգիգաճըտան միւրէքքէպ պիր օրքէսթրօ թէրէննիւ-մաթըյա րագս իմժէքտէ իտիլէր։

Սալօն գաբուլարընտա պէքլէեէն խըզմէթքեարլար՝ տա-վէթլիլէրին կէօսթէրտիքլէրի գարթլարա արթըգ պագմա-մաեա պաշլամըշ իտիլէր։ Զինկեանէ գըզը քէնտի գարթընը կէօսթէրիպ կէչտի։

Սախթէ մարքի տը Եամրի տէ սէրհան նէրտիվէնտէն եօ-գարը չըգըպ, Կատինանըն էնսէօինտէն սալօնլարա կիրտի։ Հէման այնի վագըթտա տիկէր պիր արապա Հավլիեէ տա-խիլ օլտու։ Պու տա տիւգ տը Սալլանտրէրանըն արապասը օլուպ, պիր էրքէք վէ իբի գատրն պունտան աչաղըեա էն-տիլէր։

Րօգամպօլ, պիրինճի սալօնուն էշիկի իւզէրինտէ տուր-մուշ օլտուղու Հալտէ, չիւպհէսիզ Պանգօ թարաֆընտան տա-խի թանըլմըշ օլան թուալէթինին չէքինտէն՝ մէրգուման իբի գատրնլարտան ուզուն պօյունուն գօլթուղունա կիրմիշ պու-լունան տօն ժօզէֆի թանըրը։

Րօգամպօլ, օ գատրընը՝ տիւշէս տը Սալլանտրէյա օլ-տուգընու միլահազա իմտի, չինքի Գօնսէքսիօնուն պօեու, վալիտէսինին պօեունտան քիւչիւք իտի։

Տօն ժօզէ վէ իբի գատրնլար լաեըգըյլա մասքէլի օլուպ, իւչիւ տէ տօմինօ կիեինմիշ իտիլէր։

Մէրգումլար, սիեահ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլան մար-քի տը Եամրինին էօնիւնտէն կէչտիքլէրի սըրտա, մէրգում

սէստէն չամաթատան, վէ ճիվարընտաքի քշըգլարտան կէօղ լէրի գամաշմըշ օլարագ տուրմուշ օլան կատինանըն գօլունու թուրթուպ, Իսբանիալըները կէօսթէրտիէք,

— Իչթէ տօն Ժօզէ, տէտի եավաշ սէտա իլէ։

Զինկեանէ գըզը՝ սարսըլտը, վէ Րօգամպօլ, ժէնէրալըն խանէսինտէ չինկեանէ լիսանընը անլաեան պուլունմատըզը ճիհէթլէ, պու լիսան իլէ,

— Սիւքիւնէթինի էլտէն պրագմա, օ տէյիլ տիր, տէյի պէեան իթտի։

Մէրգում, պու սէօզիւ սէօյլէտիկի սըրատա, հալէա տօն Ժօզէնին գօլթուղունատա պուլունան տիւշէսի կէօսթէրմէքտէ իտի։

Կատինա՝ Օ գատըն քի՞մտիր։

Րօգամպօլ՝ (խոթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ։) Իլերոէ գաերն վալիտէսի օլաճագ գատըն տըր։

— Տիկէրի՞։

— Գօնսէքսիօն տուր։

— Էօյլէ իտի Գօնսէքսիօն անըն իլէ ասլա էվլէնմէյէիպ, իզտիվաճ ղէժանընատան էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէհէճէք տիր։

— Գապիլ տիր, լաբին իլէլուտէ պիր տիկէր քիմսէ իլէ էվլէնէճէք տիր։

Րօգամպօլ՝ (քէնատի քէնատիեէ։) Պիր տիկէրի պէն օլաճաղըմ, տէտի։

Զինկեանէ գըզ վէ ըէհպերի, տօն Ժօզէնին արդասընատան կիտէրէք սալօնլարտան կէչտիլէր։

Կատինա՝ վալս հավասը, քշըգլարըն բալլապլըզը, վէ էվրաքընտաքի չամաֆտա իլէ պաֆտասը թուվմագտա օլտուղու հալտէ, Րօգամպօլ,

— Պիր աղտան գօլֆուղունատա օլարագ անը սանա կէօսթէրէրիմ, տէտի։

— Աչգ ու մուհապպէթ իւզէրինէ կէօրիւշտիւկիւնիւ իչտէճէ՞քմիեիմ։

— Էվվէթ։

Տօն Ժօզէ՝ տիւշէս իլէ կէօրիւշէրէք էլան եիւրիւմէքտէ օլուպ, Գօնսէքսիօն իսէ, վալիտէսինին գօլթուղունա կիրմիշ իտի։

Տիւշէս՝ տօն Ժօզէեէ։ Սէվկիլիլ օղլում, պու պալօեա բէք միւթէէսիր պիր հալտէ կէլմիշիմ տիր։

— Նի՞չին հալտճըղըմ։

— Զիւնքի չու էօնատէ պիչարէ տօն Բէտրօմուղուն էօլիւմ հալինտէ, պէլքի տէ էօլմիւշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ...

— Ա՛հ հալտճըղըմ, պու ֆէնա ֆիքը ու միւլահազալատըը պէր թարաֆ իտին։ տօն Բէտրօ էլան հաեաթտա տըր։

— Եանի ճան չէքիշմէսի ուզանըեօր... պիչարէ՛ չօճուգ...

Տօն Ժօզէ միւէսսիր վէ եավաշ պիր սէտա իլէ, — Հալտճըղըմ, Գօնսէքսիօնուն ֆէնալըղընա սէպէպ օլաճագընըզ։

Զէվալը վալիտէ սարսըլտը, վէ տօն Ժօզէ տէվամէ,

— Պի՞լմէեօրսունուզ քի, պալօեա կէլմէքլիկիմիզ, վէ էյլէնճէլէրտէ պուլունմագլըղըմըզ՝ անըն քէտէրինի ունութտուրմագ իչին տիր, տէտի։

Տիւշէս՝ (ա՛հ իտէրէք։) Հագգընըզ վար տըր։

Օլ էօնատէ պաղչէլէր տավէթլիլէր իչին աչըլըպ, րագատան եօրուլանլար վէ հավա ալմաեա միւհթաճ օլանլար պաղչէլէրե էնմէքտէ իտիլէր։

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն գավալիէլէրիլէ պիրլիքտէ էթրաֆը տօլաշտըլար։ Լաքին տօն Ժօզէ թիքէն իւզէրինտէ կիպի պիր հալտէ պուլունուպ, պունլարը պրագարագ, քէնտի Բօլօնէզ բրէնսէսինի պուլմագ էչէտտի արզուսինտէ իտի։

Մէրգում վէ ըէֆիգէլէրի՝ պիր եօլու տէօնէրքէն, պիր էրքէք իլէ պիր գատընա բասթ կէլտիլէր քի, խանէնին սահիպի վէ զէվճէսի օլուպ, ժէնէրալ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլտուղու հալտէ, կէնճ վէ կիւզէլ ըէֆիգէսի տէ Նօրմանտիա էհալիսինէ մահսուս պիր գըեաֆէթէ կիրմիշ իտի։

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն պունլարըն եանընա կիտիպ քէնտիլէրինի թանըտըլար, Պու իսէ, տօն Ժօզէ իչին պիր վէսի-

լէ օլուպ, հէման եանլարընտան այրըլարագ, սալօնլարը թէրք իթտի։

Տօն ժօզէ՝ եագընտա Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնէճէք օլտուղու հալտէ, տահա պիր գաչ կիւնտէն պէրու սէվմէքտէ իտուկի պիր գատընը պուլմագ իչին պու մէրթէպէ թէլաչ կէօսթէրմէմէլի իտի խսէտէ, մէրգումա, հէր չէյտէն լվվել քէնտիլէրինին հիսսիեսինը նէֆսանիեէլէրինի վէ քէյֆիլէրինի իճրա իթմէք իսթէյէն ատէմլէրտէն իտի։ Տօն ժօզէ՝ Պանգօեու սէվմէքտէ իտի, ֆագաթ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքտէն տէ ֆարիղ կէլմէք իսթէմէմէքտէ իտի։

Մէրգումա, օ սապահը ժէնէրալ Ս..ներն պալօսու իչին էլպիսէ հազըրլըղըլա մէչղուլ իքէն, Զաոքա, Գատիքստէն կէլմիչ օլան վէ սիեահ չէրչիվէլի պուլունան պիր մէքթուպու կէթիրտիկինտէն, տօն ժօզէ սարսըլտը, վէ կէօզլէրինտէ, մահզուզիեէթի վահչիեանէսինի իրտէ իտէր պիր քարլագլըգ հուսուլէ կէլտի։

Խապիս՝ մէքթուպըն զարֆընը եըրթըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Սինեօր տօն ժօզէ,

«Խապէրի քէտէր իչթիմալ սիզէ վասըլ օլտուղունտա, պէտպախթ պիրատէրինիզ տօն ԲէՏրօ՝ հաիզի ատալէթ ֆամիլեասընըն մադպէրէօինտէ ատֆն իտիլմիչ օլաճագ տըր։ Պիչարէ տէլիգանը՝ ուզուն միւտտէթ ճէսուրանէ վէ խրիսթիանճա պիր թէալիմիեէթլէ միւգտարրպ օլտուգտան սօնրա, չըգան կիճէ սապահըն սաաթ իքիսինտէ բուհինի ճէնազը հազդա թէօրիմ իյլէտի։

«Սիզին իտմինիզի վէ սինեօրա Գօնսէքսիօնուն իտմինի եատ իթմէյէքլէ, թէրքի հաեաթ իթտի։

«Իմոի սինեօր, պու չայհանըր թէէսսիֆ խապէրի տիւգ վէ տիւչէսէ եօլու իլէ պիլտիրինիզ։»

Մէքթուպը էզբիւրուն իմզասը չու եօլտա իտի։

Տիւգ տը Սալիսպուրի հազրէթլէրինին իսթամէթինէ պուլունուպ, միւթէվֆա տօն ԲէՏրօ տ'Ալվարըն չախսընա թայեին իտիլէն

ՏՐ. ՄԱՆՕԷԼ

Լաքին տօն ժօզէ, պու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, ֆիլոսուրսուգճա ումուզլարընը չէքէրէք,

— Մանօէլ՝ ահմագ հէրիֆին պիրի տիր, պու պապտէ եանընըզօր, գարտաշըմ եարըն էօլէճէք տիր, պէն պու ագշամ պալօեա կիտէճէեիմ, տէտի։

Պաահու մէրգումա, հիչ պիր չէյ վագը օլմամըշ տըր կիպի, քէնտի էլպիսէսիյլէ մէչղուլ օլտու, վէ ագշամ, տիւչէս իլէ գըզընը պալօեա կէօթիւրմէք իւզրէ, օթէլ տը Սալիսպուրէրաեա ադիմէթ իյլէտի։

Նննալ բահտ տօն ժօզէ աթիտէքի միւլահազաեը իթտի։

— Սէվկիւլիւմ օլան Բօլօնէզ բրէնասէս, քէնտիսինի սէվմէքլէ պէրապէր, Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքլիկիմի թապիի պուլմուշ տուր։ Իմոի Գօնսէքսիօն գէվճէմ օլաճագ տըր։ Ֆագաթ պու խուսուս՝ բրէնասիմ իլէ գաթը միւնասէպաթ իթմէկէ պէնի մէճպուր իթմէզ։ Իբի այ Իսբանիատա գալտըգտան սօնրա Բարիսէ ավտէթ իտէճէեիմ։

Պու թէֆէբքիւրտէն սօնրա տօն ժօզէ, տօն ԲէՏրօ վէֆաի իթմիչ օլմասըյլա կատինատան գօրգուսու գալմամըշ օլտուղու, վէ Գօնսէքսիօնա տա մալիք օլմուշ պուլունտուղու ճիհէթլէ, ալնը աչըգ սուրչմատ պալօեա կիտտի, վէ քէնտի քէնտիսէ,

— Իսմիմի վէրէրէք էօլմիւչ օլան չայդընը գարընտաշըմ իւզէրինէ եարըն օթէլ տը Սալիսպուրէրաեա պաղը կէօզ եաշլարը տէօքիւլէճէք իսէ տէ, պու ագշամ, չու պալօտա բէք ալէա բագս իտէպիլիր, վէ պէնիմ տիլպէր մէճհուլէմի պուլապիլիրիմ, տէտի։

Հէր նէ իսէ, տօն ժօզէ, Պանգօեու պուլմագ իչին, տիւչէսի վէ գըզընը, իսանէնին սահիպլէրիյլէ պրագըպ, քէնտիսի

պիր միւտտեթի ղալէպելիք իչինտէ մէզպուրէեի արատը իսէ տէ, պուլամատը։ Նիհաեէթի պիր գատրիլ արասընտա կէօրիւպ, եանընա կիթտի։

Գանգօ՝ պալօեու սէվէնէլէրտէն օլմասըյլա, քէնտի րօլունու իճրա իթմէք իւղրէ տօն ֆոզէնին կէլմէսինէ ինթիզարէն, Ըսդօչիալը գըեաֆէթինտէ պուլունան պիր քիմսէ իլէ պիր վալս օյնատը։ Վալս խիթամ պուլունճա, ումուդու իւզերինէ եէչիլ ֆիօնկօ գօնուլմուշ օլարագ սիեահ պիր տօմինօ կիյմիչ պիր ատմ կէօրիւպ, պունուն տօն ֆոզէ օլտուդունու թանըեարագ, գավալիէսինէ թէչէքքիւրէ, գօլթուդունտան այրըլտը։

. . . . . .

Տօն ֆոզէ, սախթէ Բօլօնէզ բրէնսէսէ եադլաշտըղընտա, քիրագ րէնկլի ֆիօնկօլու սիեահ տօմինօ կիեինմիչ օլան քիմսէ, եանընտաքի սալօնտա Զինկեանէ գըզը իլէ եավաշ սէսլէ չու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտի։

— Գը՛զըմ, րագս իթմէք արզուսունտա տէյի՞լմիսին։

— Խա՛յր, պէն, տօն ֆոզէնին գանընը իչմէք արզուսինատէիմ։

— Անլաեօրում, անճագ սէն պիլիրսին քի, պանա իթմիչ օլտուդուն եէմինի թագէլէմէտիքճէ, րաքիպէնի սանա կէօրթէրմէեէճէեիմ։

— Բէք ալէա, օ եէմինի թէքրար իտէրիմ։

— Էօյլէ իսէ, պուրատա տուրուպ պանա պէքլէմէլիսին։

— Պէքլէրիմ։

— Անճագ էկէր րագս իթմէք իսթէրսէն...

— Խա՛յր, ինթիզամ ալմագ իսթէրիմ։

Մէրգուման պու սըրատա տօմինօսունուն էնլի գօլլուդու ալթընտա խանչէրինի թուրթմագտա օլուպ, թէհամմիւլիւ թիւքէնէրէք,

— Ցագ ալթ նէ՞ վագըթ րաքիպեմի, անըն գօլթուդունտա օլարագ պանա կէօսթէրէճէքսինիզ։ կէչէն հեր տագըգա՝ պէնիմ իչին պիր սարը կիպի կէօրիւնիւեօր, տէտի։

— Պիր ազտան... չիմտիկը սապըրը օլ... վէ պէքլէտիկին սըրատա րագս էթ։

Պատէհու Րօգամպօլ՝ Զինկեանէ գըզընը, մահդուն հալ իլէ պիր մէրմէր սիւթունա տաեանմըշ օլարագ պրագըպ, եաընընտաքի սալատա, տօն ֆոզէնին, սախթէ բրէնսէս իլէ գատրիլ օյնամաեա հազըր պուլունտուղունու, վէ այնի վագըտա տիւշէս տը Սալլանտրէրա իլէ Գօնսէքսիօնուն պաղչէլէրտէն կէլտիքլէրինի կէօրտիւ։

Ֆէնէրալ Ս... տիւշէսին գօլթուդունա կիրմիչ իտի. Գօնսէքսիօն իլէ մատամ Ս... տէ էլ էլէ լթուլթմուշ օլտուգլարը հալտէ եիւրիւեօրլար իտի։

Սախթէ մարքի Գօնսէքսիօնա կիտէրէք, քէմալը հիւրմէթլէ անը սէլամլատը, վէ քէնտիսիյլէ րագս իթմէք իւզրէ միւսաատէ իսթիհսալ իթտիքտէն սօնրա, Բօլօնէզ վէ տօն ֆոզէ իլէ վիզավի տուրտուրտու։

Օրքէսթրօ չալընմաեա պաչլատըղը կիպի, գատրիլ տէ պաչլատը։

Օլ վագըթ եավաշ սէտա իլէ Րօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնա խիթապէն,

— Մա՛տմազէլ, գարշըմըզտա տուրան տօն ֆոզէ տէյի՞լ մի տիր, տէյի սօրտու։

Րօգամպօլ մասքէսինի չըգարմամըշ օլտուդունտան, Գօնսէքսիօն, մէրգումու անճագ սէսինտէն թանըեարագ սարսըլտը։ Րօգամպօլ,

— Պուրատա պուլունմանըզ բէք էյի օլտու, սէլամէթ վագթընըզ եադլաշըեօր, տէտի, վէ եավաշ սէտա իլէ չէօլէ իլավէ իթտի.

— Ցէօրթ կիւնտէն պէրի բէք զիեատէ միւզտարըպ օլտունուզ, տէյի՞լմի։ Օ գաթիլին գօլթուդունա կիրմէքտէն իսէ էօլմէեի պէյթի եիւզ տէֆա թէրճիհ իտէր իտինիզ. քէնտիսինէ սօն պիր տէֆա տահա պագընըզ... արթըզ քէնտիսիյլէ րագս իթմէէեէճէքսինիզ։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիւպհա՛ն Ալլահ, էօլէճէ՞ք մի տիր։

— Էվվէթ։

— Պէլքի գաթէլու թէյէֆ իտիլճէք տիր։

— Խայր, ճէննապը Հադդ թարաֆընտան միւճադաթ օլարագ վուրուլաճագ տըր։

— Եա՛ Բապպի, պէն անէ աֆվ իտէրիմ, սէն տէ քէնտիսինէ լութֆ ու մէրհամէթ իյլէ։

— Օ՛նեօրա, պուննուն վագթը կէչմիշ տիր. քէնտիսի մահքիւմ տիւր։

— Լաքին ճէլլատը նէ՞րէտէ տիր։

— Պուրատա տըր։

— Օ՛ղ միսինիզ։

— Խայր, խայր, պէն տէյիւիմ, օ խապիսին ճէլլատը պիր գաթըն տըր։

Թօնսէքսիօն, մէրգումունն իյմա իթտիկի գաթըն Զինկեանէ գըզը օլտուղունու անլատը։ Պու արա գաթրիլ պիթմէքտէ օլմաըլյա, Բօգամպօլ, ֆէվգէլատէ միւթէէսիր կէօրիւնտիւկիւ հալտէ,

— Մա՛տմազէլ... մա՛տմազէլ, Ալլահ աշգընա օլսուն, շիմտի շու պալօեու թէրք իտինիզ... վալիտէնիզ մատամը պիրլիքտէ կէօթիւրիւնիւզ... րահաթսըզ օլտուղունուզու քէնտիսինէ սէօյլէյինիզ. ֆագաթ նիհաեէթ տուրմաեըզ կիտինիզ, տէտի։

Պատէհու Բօգամպօլ, մէզպուրէնին գօլունտան թութուպ, կէօզիւ իլէ տիւշէսի արատը։ Մատամտը Սալլանտրէրա օմմուրմուշ օլուպ, գըզընըն րագս իթտիկինի սէյր իթմէքտէ իտի։ Թօնսէքսիօն՝ մէզպուրէնին եանընա կիթտիկինտէ,

— Վալիտէճիմ... պօղուլուեօրում... րէճա իտէրիմ, տիշարը չըգալըմ, տէտի։

Տիւշէս՝ գըզը պաեըլաճագ տըր գօրդուսուլյա ալթիսէթ օլուպ, ճէննապը Ալլահըն, վալիտէլէրին գալգինտէ թէէսսիս իթմիշ պուլունտուղու գուվվէթ իլէ մէրգումէեի հէման գուճադլատը, վէ սալօնլարտան տիշարը չըգարըպ, Բօգամպօլ

լուն րէֆագաթըյլա իչ օտալարա մուվասըլէթինտէ, արապասընը իսթէտի։

Մարքի տը Շարլի՝ մէրգումէլէրի գաբուեա գատար կէօթիւրիպ, արապաեա պինմէլէրինտէն ասնրա, տիւշէս, գըզը գուճաղընտա պաեըլմըշ օլմասընտան տօլաեը ագըը պաշընտան կիթմիշ օլարագ, մարքի, քէնտիլէրինի սէլամլաեըպ օրատան մուֆարագաթ իթտիկի էսնատէ, արապաճըեա, սիւրաթլէ օթէլէ կիթմէք իսթէտիքլէրինի անլաթտը։

Ամրապա եօլա չըգտը, վէ Բօգամպօլտա պալօեա ավտէթ իտէրէք, տօն ժօզէֆի արատը իսէ տէ, մէրգում վէ Բօլօնէզ գատըն՝տէրունինտէ րագս իթմիշ օլտուգլարը սալօնտան տիշարը չըգմըշլար իտի։

Բօգամպօլ, պաղչէլէրէ էնիպ տօլաշտըգտան սօնրա եօգարը չըգտը։ Պու տէվա արատըզը տօն ժօզէ օլմաեըպ, կատինա իտի։ Զինկեանէ գըզ՝ պալօնուն պիւեիւքֆասալատընըն մէրմէր տիրէքլէրինտէն պիրինէ հալէա գըմըլտանմաեարագ վէ սիւքիւթլէ տաեանըպ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Բօգամպօլ քէնտիսինէ եադլաշարագ,

— Կէ՛լ, վագթը կէլտի, տէտի։

Մէրգումէ տէ, հիտաէթինտէն նաշի պօղուդ սէսլէ,

— Հէլէ շիւքիւր, տէյի պէեան իյլէտի։

Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնի պաղչէլէրէ կէօթիւրիպ, օլէմնատէ խալի օլան պիր եօլտա տուրտու, վէ ճէպինտէն պիր չիչէ չըգարըպ, Զինկեանէ գըզընա վէրէրէք,

— Պու նէ՞ տիր տէտի։

— Սանա ճէսարէթի վէրէճէք պիր իշկի տիր։

— Օ՛հ, ճէսարէթիմ վար տըր։

— Գէյիս եօգ տուր. սէն պունու եինէ իչմէյիսին։

Զինկեանէ գըզը չիչէնի ալրպ գաբաղընը աչտը, վէ իչինտէքինի պիր եուտումտա իչտի։ Պատէհու պօշ չիչէնի ֆըլըլաթարագ,

— Բի՛ւհ, նէ՛ գատար ացը տըր, տէտի։

— Էվվէթ, ֆագաթ ինթիգամ թաթլը տըր։

— Նէ՛րէտէ տիրլէր։

— Գուրատան օն ատըմ էօթէտէ, չու կիւլկէն աղաճլարընըն քէօչէսինտէ տիրլէր։

Բօգամպօլ՝ Զինկեանէ գըզընը եէշիլլիքտէն եաբըլմըշ պիր քիւչիւք քէօչկիւն գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ։ պունտան ճիւզիճէ այտընլըգ կէօրիւլիւեօրտու, վէ տէրունինտէ սիեահ տօմինօլու պիր ատըմ, Բօլօնէզին էլլէրինի թուրթմուշ օլտուղու հալտէ, եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշիւեօրտու։

Բօգամպօլ։ — Իչթէ, քէնտիլէրի տիր, տէտի։

Զինկեանէ գըզը՝ քէօչկիւն արդասընա տօղրու չէքիլիպ, սիւրիւնէրէք տօն ժօզէնին եադրընընա գատար իլէրլէտի, ֆագաթ տօն ժօզէ հիչ պիր սէս իչթիմէեէրէք, կէօրիւշմէսինէ տէվամ իթտի։ Օնտան սօնրա կատինա՝ խանչէրինի չըգարըգ, մէրգուժուն սէօյլէտիքլէրինի տինլէտի։

Բօգամպօլա կէլինճէ, աեագլարընըն ուճունա պասարագ պաշչէնին պիր քէօչէսինէ կիտիպ, սիեահ տօմինօսունու չըգարտը, վէ սօյթարի գըեաֆէթիյլէ գահիր օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Շիմտի, Զինկեանէ գըզընըն սէօզ սէօյլէմէկէ վագթը օլսա պիլէ, պէնի թանըեամաեաճագ տըր, տէտի։

Գատէհու Բօգամպօլ, վէնէտիկ ֆէնէրլէրիյլէ տօնատըլմըշ օլան պիւեիւք պիր եօլա կիրիպ, եէնիտէն մէգբիւր քէօչկէ տօղրու իլէրլէտի քի, տէրունինտէ տօն ժօզէ՝ էլան Բօլօնէզ իլէ պիրլիքտէ օլարագ, կէօրիւշմէքտէ, վէ չէնտ տագըգատան թէրքի հաեաթ իտէճէկի հագգընտա չիւպհէ իթմէեէրէք, գարշըսընտա տէզ չէօքմիւշ պուլունմագտա իտի։

. . . . . .

Սախթէ ժարքի տը Շամըի քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Զեվալը կատինա, հագգըմտա կէօսթէրտիկի էմնիյեէթլէ հագգըդէթլէն սէվիլմէեէ լաեըգ տըր։ ֆագաթ պէն քէնտիսինէ էօյլէ պիր զէհիր իչիրթտիմքի, եիրմի տագըգատան վէֆաթը ժուհագգագ տըր։ Տօն ժօզէ իլէ պիր վագըթտա ահրէթէ եօլճու օլաճագ տըր։ Վագտա պու հարէքէթ վահչիանէ տիր, լաքին վուգուաթլար ֆէվգէլատէ իտի։ տօն ժօզէնին վէֆաթընտան սօնրա կատինա սէօզ սէօյլէեէպիլիր, վէ գարընտաշընը զէհիրլէմիչ օլմասընտան տօլաէրը անը իթհամ իտէպիլիր, լաքին պէն, տօն ժօզէ տ'Ալվարըն, քէնտի տէտէսի տօն Բէտրօտան տահա զիեատէ սէֆիլճէ եօլմէսինի իսթէմէմ։ Նամուս ճիհէթի վիգաեէ իտիլմէլի տիր քի, Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնէպիլէեիմ։

Բօգամպօլ՝ պու միլլահազասընը իքմալ իթմէք իւզրէ իըքէն, պիւեիւք պիր նիտա, էօլիւմ վէ քէտէր իչինտէ պուլունանլարա մախսուս եիւքսէք պիր սէս իչիտիլտի, վէ սախթէ մարքի տը Շամըի, քէնտի քէնտիեէ,

— Զանն իտէրիմ քի Զինկեանէ գըզը վատընը իճրա իթտի։ Տօն ժօզէ էճէլ չէրպէթինի նուշ իլլէտի, տէտի։

39

Ժէնէրալ Ս... իլէ զէվճէտի թարաֆընտան վէրիլէն պալօնուն իրթէսի կիւնիւ, մարքի տը Շամըի, Գաֆէ տը Բարիտէ թաամ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, մէրգուժմուն սընըֆընա մէնսուպ տէօրթ պէշ նէֆէր տէլիգանլը օթուրմուշ իտիլէր։ Անճագ Բօգամպօլ եաըընըզճա թաամ խոիեօրտու։

Պիր արա նագիք պընըգլը պիր կէնճ գահվէխանէեէ կիրէրէք,

— Ազիզիմ Շամլի, տիւն ժէնէրալ Ս...նին վէրտիկի պալօտա պուլունտուն՞ղ մու, տէյի սօրտու։

— Լ՛վվէթ, սիզ օրատա տէյի՞լմի իտինիզ։

— Լ՛վվէթ, պէն տէ օրատա իտիմ. վագը օլան հալէ նէ՞ տէտինիզ։

— Հա՞նկը հալէ. օթէլ Եանտը՞մը... մատամՍ... պաեըլտը՞մը, եօգսա տիկէր պիր գատընըն ֆիսթանը՞մը Եանըպ թուրթուշտու։

Բօգամպօլ, պու սէօզլէրի ղաեէթ սօղուգ գան իլէ պէեան իթտի, վէ մէզքիւր պալօտա վագը օլան ֆէվգէլատէ վագըատան խապէրտար օլմամասընը՝ քէնտիսինին պալօ մահէլինէ էրքէնճէ թէրք իթմէսինէ համլ իթտի. Մէրգուճուն կէնճ տօսթու իսէ,

— Ազիզիմ, պալօտաքի վուգուաթ՝ սէօյլէտիքլէրինիզտէն տահա պէթտէր չէյ տիր, տէտի։

— Պէնճէ, օյսա օյսա պիր չէյ օլապիլիր։

— Նէ՞ օլապիլիր, տէյի սօրտուլար մարքի տը Շամլինին տիկէր ահըպպասը։

— Ժէնէրալ ղաեէթ գըսգանճ պիր քիմսէ օլտուղունտան, զէվճէսինին բէչինէ տիւշմիւշ օլան պիր տէլիգանլըեա գարշը պիր րէզալէթ մէնզարէսի իյդա իթմիշ օլապիլիր։

— Խայր, պու տա տէյիլ։

Բօգամպօլ վէ տիկէր կէնճլէր՝ Մագս իսմինտէ օլան մէզքիւր տէլիգանլըեա խիթապէն,

— Նիհաեէթ հէր նէ իսէ սէօյլէեինիզ Մագս, տէտիլէր։

— Պիլիրսինիզ քի, մատամ Ս...նին պալօսունտա բէք չօգ Իսքանիալը վար իտի։

— Պալօեու վէրէն ժէնէրալ՝ վաթանտաշլարը միեանընտա մաարուֆ օլտուղունտան, էօյլէ օլաճաղը տէրքեար իտի։

— Պէլքի, եախօտ չիւպհէսիզ տիւգ տը Սալանտրէբաեը թանըրսընըզ։

— Էվվէթ, տիւշէս՝ գըզգարընտաշըմ վիգօնթէս տ՛Ասմօլա վիգիթա վէրիր։

Պատէհու տէվամէն, — Անճագ ասըլ տիւգտէ՞ն մի պահս իտիեօրսունուզ, տէյի սօրտու։

— Խայր, իլլա տիւգիւն պիր եէկէնի վար տըր, անտէն։

— Թանըրըմ, ուզուն պօյլու, էսմէր վէ կիւգէլ պիր տէլիգանլը տըր։ Իսմի տէ տօն ժօզէ տիր։

— Թա քէնտիսի։

— Տիւն ագշամ օ պալօտա՞մը իտի։

— Լ՛վվէթ, պէտպախթլըզընտան պալօտա իտի։

— Ա՛ճա՛յիպ, նէ՞ վագը օլտու։

— Խայլի վէխիմ պիր վագըա օլտու, եանի էօլտիւ։

— Ա՛ճա՛յիպ, ֆի՞ճճէթէն մի էօլտիւ։

— Խայր, պիր խանչէր տարպէսիյլէ էօլտիւ։

— Պալօտա՞մը։

— Լ՛վվէթ... սիզին կիթմէնիզտէն սօնրա, եանի սապահըն սաաթ իւչիւնտէ։

Բօգամպօլ՝ էֆէնտիլէր, զանն իտէրիմքի Մագս տիվանէ տիր, եախօտ ճիւզիճէ ագըընա խալէլ կէլմիշ տիր։ Իմթիմալքի տէ Իւչիւնճիւ կիւսթավ օեուննունու սէյր իթմէք իւզրէ թէաթրօեա կիթմիշ, վէ պու սուրէթլէ րիւեա կէօրմիւշ օլտուղունտան, րիւեասընա տէվամ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Բարիսին իչինտէ, հաթթա պալօ տախիլինտէ խանչէր իլէ ատէմ վուրուլո՞ւր մու։

— Էֆէնտիլէր, պէն տէ սիզէ թէքրար իտէրիմքի, տօն ժօզէ պու կիճէ խանչէր իլէ գալմըլու թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

— Պալօտա՞մը։

— Էվվէթ, պալօտա։

— Պէն պու խուսուստա թաֆսիլաթ իտթէրիմ։

— Թաֆսիլաթ հէման եօգ կիպի տիր։

— Լաքին գաթիլ քի՞մ տիր։

— Պիր գատըն տըր։

— Գըսգանճ պիր գատը՞ն մը տըր։

— Քէնտի մէթրէսի տիր։

— Ֆագաթ տօն ժօզէ էվլէնէճէք իտի։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Ագրապասընտան ժատմազէլ Սալլանտրէրա իլէ եվլէնէէք իտի... տօղրուստու էյի ախլէա՛գ, էվլէնէէք ատէմին ժէթրէսի օլմա՛գ...

— Սահիհէն տօսթում, սիզ բէք սաֆտէրունսունուզ։

— Տահա պաշգա պիր չէ՞յ մի վար տըր։

— Օ գատըն, պալօեա սիեահ տօմինօ կիեինժիլ օլարագ վէ սըգը ժասքե իլէ կիրիպ, տօն ֆօղէեի թաագիպ իթժիլ, վէ իքինճի ժէթրէսիյլե կէօրիշտիւկիւ սըրատա եագալամըշ։

Բօգամպօլ, պու իֆատէեի էշիթտիկինտե, չաթալընտաքի լօգմա տիւշտիւ, վէ եքիւքսէս սէտա իլէ,

— Աճա՛իպ, իքի ժէթրէսի՞ մի վար իմիշ, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ։

— Պիր տե էվլէնէէք իմիշ։ պու Իսքանիալը նէ՛ տէրէճէ տօն ֆուան իմիշ։

— Հէր նէ իսէ, գաթիլ՝ տօն ֆօղէեի պաղչէլէրտե թաագիպ իթժիշ, վէ օրատա տիկէրինին հուզուրունտա տիզ չէօքժիւշ օլտուղու հալտե...

— Ֆագաթ տիկէրի քի՞մ իտի։

— Տուրունուզ քի, պիրինճինին քիմ օլտուղունու էվվէլճէ անլաթաեըմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, իպթիտա անը անլաթըն։

— Էամէը իւզէրինէ, քէսկին պագըշը, վէ տօն ֆօղէ մարիֆէթիյլե Իսքանիատան Բարիսէ կէթիրիլժիշ պիր Զինկեանէ իտի։ Պու գատըն՝ գայրը սատըգ աշըգընը վուրաճաղը էննատե, գալիպա տօմինօսունու չըգարըպ, եիւզիւ աշըգ օլարագ, գարշըսընտա տուրմուշ, վէ — Ա՛լչագ, պէնի թանըեօ՞ր մուսուն, տէյի սօրմուշ տուր։

— Էյ օ գատըն տօն ֆօղէեի վուրմո՞ւշ մու։

— Շու գատարը սէօյլէրիմ քի, տօն ֆօղէ եալընըգ պիր սէտա ըէֆ իտիպ, օ անտէ վէֆաթ իթժիշ տիր։

Տինլէեէնլէրտէն պիրի։ Տիմէք ժէնէրալ Ս...նին խա-

նէսի՝ Ամպիկիւ թէաթրօսունա թահվիլ օլմուշ, չինքի նագլ իթտիկինիզ վագըա՝ սըրֆ մէյօտրամ տըր։

— Պէնճէ, վագը օլան ժէնգարէ՝ թէաթրօլարտա պիլէ գուհուրա կէլէժէզ։ Մատամկիւիօն, քէնտիսի, խանչէրինի սալաեարագ, «ինթիդամըմը ալտըմ» տէյի նիտա իթտիկինտէ, գիքը իթտիկիմ Զինկեանէ գըզը գատար ժէհարէթ իպրագ իթժէժիշ տիր։

— Զանն իտէրսիմ գաթիլի թուրթմուշլար տըր։

— Տէրհալ թուրթուպ քէնտիսինէ բէք չօգ չէյլէր սօրտուլար։ Էվվէլ էմիրտե քէնտիսինի ժէճնուն զանն իթտիլէր։ լաքին պիրտէն պիրէ լէհճէսինին սօլտուղու, քէնտիսինէն տիթրէտիկի, վէ այնի վագըթտա պօղուդ պիր սէս ըէֆ իտիպ, սըրթ իւսթիւնէ տիւշտիւկիւ կէօրիլտիւ։

— Պաեըլտը՞ մը։

— Խայր, էօլտիւ։

Բօգամպօլ։ — Մի՛սիլլէր, հիքեաեէնին պու ճիհէթի ասլա ինանըլամաեաճագ սուրէթտէ տիր։ Պանա գալըրսա, էկէր տօսթումուզ Մագսը տէրհալ թուրթուպ Շարանթօն թիմարխանէսինէ կէօթիւրմէզսէք, ժէնէրալըն քեաֆֆէյի տավէթլիէրինի երիմի տագըգատա թէլէֆ իտէճէք տիր։ Խսապէթ օլմուշ քի պէն պալօ մահէլլինտէն էրքէնճէ չըգըպ կիթմիշիմ։ եօգսա պէնտե թէլէֆ օլանլարտան պիրի օլաճագտըմ։

Տէլիգանլը գաշլարընը չաթտը, վէ իֆատէե աղագլե,

— Ա՛զիզիմ մարքի, լաթիֆէնիզ բէք խօշ տուր, ֆագաթ տիգգաթլե եիւզիւմէ պագընըզ։ Իֆատէմին տօղրու օլտուղունու թէէմին իտէրիմ, վէ պու պապտէ եիւզ լիրաեա պահսա կիրիշիմ։

Տիկէր կէնճլէր։ — Հալ պու քի պու իշիտիլմէմիշ չէյ տիր։

Բօգամպօլ։ — Պէնճէ տե էօյլէ տիր ամմա, Մագսըն սուրէթի իֆատէսինտե տէ տօղրուլուգ մէվճուտ տուր։

— Տօն ժօղէնին նաչընըն պիր թարաֆտան պիր արապահա կէօթիւրիւլտիւկիւնիւ, վէ տիկէր թարաֆտա տա, ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթժիշ օլան Զինկեանէ գըզընըն պիր գանարէ

իւզէրինէ եաթըրըլմըշ օլտուղունու կէօզլէրիմվէ կէօրտիւմ։

— Լաքին Զինկեանէ գըզը նէ՞տէն վէֆաթ իթմիշ։

— Տավէթլիլէր իչինտէ պուլունան պիր թապիպ, մէրգումէնին, տօն ժօղէնի վուրմասընտան չէնտ տադըգա էվվէլ իչմիշ օլտուղու գուվվէթլի պիր զէհիրին թէէսսիրէյլէ վէֆաթ իթմիշ իտուկինի թահգըգ էյլէտի։

— Տիմէք հիւքմիւ ատալէթի քէնտիսի իճրա իթմիշ։

— Իհթիմալ տըր։ Հէր նէ իսէ, պու ֆաճիալարտան տօլաեը պիւթիւն տավէթլիլէր արասընտա ազիմթէլաշ, վէ գարդաշալըգ հիւքմ իթտիկի, վէ բէք չօգլարըն էլպիսէլէրի՝ տօն ժօղէնին գանըյլա լէքէլէնմիշ օլտուղու պիր սըրատա, պագընըգ նէ՞ թօհաֆ վագը օլտու։

— Աճա՛յիպ, պու հալտէ թօհաֆ պիր մէնզարէ՞մի օլտու։

— Էվվէթ, հէմ բէք թօհաֆ։ Տօն ժօղէնին՝ տիկէր պիր մէթրէսինին գարշըսընտա տիզ չէօքմիշ օլտուղունու. սիզէ սէօյլէտիմ։

— Էվվէթ։

— Սիզ պալօտա իտինիզ, չիւպհէսիզ քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ։

— Նէ՞ գըեաֆէթտէ իտի։

— Րուսիալը քէօլիւէրի գըեաֆէթինտէ իտի։

— Էլմասլար իլէ տօնատըլմըշ պիր գատը՞ն մը իտի։

— Թա քէնտիսի։

— Օ գատըն՝ րէֆագաթընտա տիկէր պիր գատըն օլարագ, գար կիպի պէեազ տէօրթ աթլը պիր արապաեա րաքիպէն կէլմիշ տիր։

— Էվվէթ, օ տուր։

— Բէք էյի, քի՞մ իտի. հադըգի Րուսիալը վէ պիր բըրէնսէս օլտուղու հադգընտա պէն պահսա կիրիշիրիմ։

— Խայր, էօյլէ տէյիլ։ Տօն ժօղէ եէրէ տիւշտիւկիւ զէման, օ կէնճ գատըն տա պաեըլար։ Տէրհալ եանընա գօշտուլար... պու արա մասքէսինի չըգարտըլար... քէնտիսինի թանըտըլար... խայր, խայր, սիզի պէքլէթմէքլիկիմ պէյհուտէ տիր, չիւնքի հէր նէ օլսա, օ գատընըն քիմ օլտուղունու քէյֆ իտէմէզսինիզ... էվվէթ, անըն, ժէնէրալըն խանէսի գաբուճուսունուն գըզը օլտուղունու թանըտըլար։

Րօգամպօլ վէ ըէֆիգլէրի գահգահա իլէ կիւլիւշտիւլէր։

Մագս.- (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Գիւլմէյինիզ էֆէնտիլէր, կիւնիւն պիրինտէ բէնտիսինէ աչըգ օլապիլիրսինիզ։ Աչըգը Տօն ժօղէնին թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ օլան օ գատընը, վէ հադըգի պիր բրէնսէս զանն օլունան գաբուճունուն օ գըզը, Բարիսին ֆահչիեաթ ալէմինտէ եաշաեան պիր գըզ տըր։ Հիչ օլմազսա կէօզ թանըչըգուըղընըգ օլմալը տըր։

— Իսմի նէ՞ տիր։

— Պանգօ տուր։

Րօգամպօլ. Անլատըմ, Օբէրա թէաթրօսունտա պիր լօժու վար տըր։

— Հադըգի Րուսիալը պիր բրէնս տէ բէնտիսինէ տիկտատէ օլմուշ տուր. պունտան՝ բաքիպ օլտուղու արապա պէեազ աթլարընվէ էլմասլարընմէնպաը անլաշըլըր։

— Հէր նէ իսէ պու գատընը պիր գանաբէեէ օթուրտուպ այտըգլարընտա, էրքէք գատըն եանընա կէլէրէք, քիմ օլտուղունու անլամաեա չալըշտըգլարընտա, գաբուճուտա, տօն ժօղէնին նաչը պիր արապաեա իրքեապէն կէօթիւրիւլմիւշ օլտուղունու իհպար իչին կէլիպ, օ գատընը կէօրիւնճէ, գըզը իտուկինի թանըտըղընտա, ֆէվգէլադէ ղարիպ պիր մէնզարէ հասըլ օլտու։ Բէտէր օլան գաբուճունուն լէհճէսի հիտտէթինտէն նաչի սօլտու, լաքին գըզը՝ մէրգումուն սագալընա կիւլտիւ։ Իչպու գատընընն խալգ իչինտէ պուլունմասընտան տօլաեը հասըլ օլան հայրէթ վէ բէզալէթ օլտէրէճէտէ ազիմ օլտու քի, պիր միւտտէթ քիմսէնին աղզը աչրըմատը։ Եալընըգ Պանգօնուն բէտէրի, գըզընըն գօլունտան թուրթուպ տիշարը չըգարմադ իսթէտի։ Ֆագաթ Պանգօ բէտէրինին սագալընա կիւլմէսինէ տէվամ իթտի. Հաթթա ութանմամազլըղըն սօն տէրէճէսինէ կիտէրէք,

«— Հայտե բէտէը, գաբուեու աչքն, չինքի գաբունուն իբի սեզտե տիր, տէտի։

Ժէննէրալ, զաթէն տօն ժօզէնին անկաշկլմազ սուրբէթտե գաթլինտէն տօլաեը մինթէէսսիր օլմուշ իքէն, Պանգօնուն սօն սէօզլէրի իւզէրինէ սօղուգ դանկլըզընը քէսպ իտէրէք,

«— Մա՛տմազէլ, սիզի խանէմտէն տիշարը չըգարմազտան էվվէլ, պուրաեա նասըլ կէլմիշ օլտուղունուղու իյղահ իթմէնիզի իսթէրիմ, տէտի։

«Պանգօ տա, — էֆէնտիմ, զաթընըզ պէնի տավէթ իթափինիզ, տէյի ճիվապ վէրտի։

«Ժէննէրալ տախի, թահգիրամիզ պիր թարզ իլէ, — Պէ՞ն մի սիզի տավէթ իթտիմ, տէյի սիւալ իթտի։

«— Եանի տօսթունուզ տօն ժօզէ պու սապահ պանա պիր տավէթնամէ կէթիրտի։

«Ժէննէրալըն զէվճէսի՝ պու սէօզլէրտէն աեըլարագ, տօն ժօզէնին, պիր կիւն էվվէլքէնտիսինէ Ռուսիալը պիր բրէնէտէն տօլաեը պիր մասալ նադէ իթմիշ օլտուղունու խաթըրնա կէթիրտի։

Սախթէ ժարքի տը Շամրի՝ Մադսըն հիքեաեէսինտէն ֆէվգէլատէ ալէագատար կիպի կէօրիւնմիւկիւ ճիհէթլէ,

— Տիմէք Պանգօ՝ հադըգէթէն տօն ժօզէնին մէթրէսի իմիշ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Ղալիպա էօյլէ տիր··· պուննունլա պէրապէր Պանգօ ինքեար կէլիեօր· քէնտինին վէրտիկի իյղահաթա պագըլըրսա, տօն ժօզէ պիր օեուն օյնամըշ իմիշ։

— Աճա՛իպ։

— Ֆագաթ ալչագլըզընըն միւքեաֆաթընա նայլ օլմագտան ահրէթէ եօլճու օլմուշ տուր։ Բէննտիսի Պանգօեա ֆէվգէլատէ կէօնիւլ վէրմիշ, վէ Պանգօ տախի պալօեա տավէթ օլունմասը չարթըյա մուգապէլէն պիլմիսլատէ պուլունաճաղընը վատ իթմիշ տիր։ Հալպու քի տօն ժօզէ վէֆատ իթտիկինտէն, նասըլըմ կէօրիւեօրսունուղ, Պանգօ քէնտի տավէթնամէսինի մէճճանէն ալմըշ տիմէք տիր։

Րօգամպօլ։ — Թապիի· անճագ պու չէյլէրին նէթիճէսի նէ՞րէտե գարար գըլսը։

— Իշար իթտիկիմ իյղահաթ վէրիլտիկի էանատե պէն մուֆարագտի իթմիշ օլտուղումտան, նէթիճէսինտէն խապերտար տէյիլիմ։

— Տիմէք պունտան զիեատե մալիւմաթընըզ եօգ տուր։

— Խայր, անճագ չունու թէէվին իտէպիլիրիմ քի, տօն ժօզէնին վէֆաթընտան պիր սահաթ սօնրա հէր քէս սավուշուպ կիթտի։

— Էօյլե օլտուղու անկաշկլըճօր։

Մարքի տը Շամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու եէրտէն գալգըպ, կարսօնա պօրճունու թէէտիեէ իթտէքտէն սօնրա,

— Կիտիպ գարթըմը ժէննէրալըն խանէսինտէ պրագաճաղըմ· օնտան սօնրա օթել աը Սալվանտըէրաեա կիտէճէիմ, տէտի։

Րօգամպօլ՝ ահկապպասըյլա թօգալաշտըգտան սօնրա գատուեա տօղրու իլէրլէտի, ֆագաթ էշիկին պէրճնճի գատէմէսինէ աեագ պատմըշ իքէն, էնտէսինէ տէօնէրէպ,

— Ազիզիմ Մադս, աֆվ իտէրսինիզ, սիզե պիր շէյ տահա սօրաճաղըմ, տէտի։

— Սօրունուզ ազիզիմ։

— Մադքն պէնիմլե էյլէնմիշ օլմաեասընըզ։

— Նէ՞ տիմէք իսթէէօրսունուզ։

— Կիթմէք իւզրէ օլտուղում սըրատա, ֆիքրիմտե պիր շիւպհէ հասըլ օլտու։

— Նէ՞ կիպի շիւպհէ։

— Իհթիմալքի սիզ պիզե լաիթֆէ իտէրէք, սըհհէթլերի պէրքէմալ օլան պիր թագըմ միւթէվէֆալարընն խանելէրինէ թաապիեէթ գարթլարը կէօնտէրմէմիզե սէպէպ օլուլսունուզ։

— Ազիզիմ, միւտաատե իտին քի սիզէ եալընըզ պիր սէօզ սէօյլէեիմ։ Նկեր պէն սիզին իլէ էյլէնիեօր իտէմ, եօլումէ գատար տիւէլլօ իթմէեէ ըազըեըմ, հալպու քի սիզին իլէ տուէլլօ իթմէք արզուսինատե տէյիլիմ։

— Աֆվ իտէրսինիզ, իշխիլէն հալլէր օլտէրճէ ֆէվգէլատէ տիր քի....

. . . . . .

Րօգամպօլուն ազիմէթինտէն սօնրա, մէրգուման կէնճլէր մէգքիւր ֆաճիալը վադրալար իւգէրինէ պիր միւտտէթ տա. հա կէօրիւշմէքտէյէր իքէն, մարքի տը Շամրի ժէնէրալ Ս... նին օթէլինի: կիտէրէք, գարթընը պրագտը: Օթէլին հավլիսի խընճախընճ տօլու օլուպ, թէքմիլ Բարիս, վագըտատան խապէրտար օլտուղու ճիհէթլէ, ագըն ագըն ժէնէրալըն խանէսինէ կիտէրէք թաագիյեէթի միւպէյհին գարթլարընը պրագմագտա իտիլէր:

Րօգամպօլուն կէյտիկի զէմանն ատլիէ մէմուրլարը տիշարը չըգմագտա իտիլէր:

Պիր քօլիս գօմիսէրի իլէ միւտտաիի ումումիլիքտէն պիր մէմուր, վագը օլան գաթլ հագգընտա թահգըգաթը ամիգէ իճրա իթմիշ օլուպ, Զինկճանէ գըզընըն նաշը թէյրին իտիլտի, վէ մէգպուրէնին իչմիշ օլտուղու զէհիրին շիշէսի տէ պաղչէ տէրուննինտէ պուլունտու:

Կատինանըն նաշը, օթէլին ալթ գաթընտա պիր սալաճա վաղ իտիլմիշ օլտուղունտան, սախլէճ մարքի տը Շամրի քէնտիսինի կէօրէպիլտի: Մէրգումէնին լէհճէսի գօլէրա իլէթինտէն վէֆալ իտնէյէր կիպի մօրարմըշ օլուպ, քէնտիսի տէ թանըլմագ պիր հալէ կէլմիշ իտի:

Րօգամպօլ.- (միւնասիպ պիր հէրէճան իլէ:) Զէվալը գըզճըղագ, տէտի, վէ օրատան չըգըպ պիր արապաճա րաքիպէն օթէլ տը Սալվանտըրտաճա ազիմէթ իյլէտի: Հալպու քի ալտապա գաբուսու աչըլմաերպ, քիւչիւք գաբուտա եաս էլպիսէլի պիր խըզմէթքեար գահիր օլարագ,

— Մօնսիէօ տիւգ վէ մատամ միւշէս միւսաֆիր գապուլ իթմէեօրլար, տէտի:

— Քէնտի տօսթլարընը՞ տա մը գապուլ իթմէեօրլար:

— Քիմսէեի: Լաբին սիդ ճէնագէ տավէթնամէսի ախզ իտէճէքսինիզ, չիւնքի տօն ժօզէնին ճէնագէ ալաեը եարընն իճրա օլունաճագ տըր:

Րօգամպօլ գարթընը վէրիպ օրատան այրըլտը, վէ քէնտի քէնտիսէ,

— Պահս իտէրիմ քի, պու ագչամտան էվվէլ Գօնսէրսիօն հագգընտա խապէր ալաճաղըմ. չիմտիլիք սըր Վիլիամս իլէ կէօրիւշմէեէ կիտէլիմ, տէյի միւլահազա իթտի:

40

Րօգամպօլ, օթէլինին հավլիսինտէ արապատան էնտիկինտէ, քէնտի արապասըյլա ավտէթ իթմէքտէ պուլունան էնիշթէսի գօնմի Ֆապիէն տ'Ասմօլա թէսաուիւֆ իյլէտի: Գօնթ, ժէնէրալ Ս...նին օթէլինտէ զուհուրա կէլճէն ֆաճիատան խապէրտար օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, գայնընա խիթապէն,

— Զըգան կիճէ սէն ժէնէրալըն օթէլինտէ՞մի իտին, տէյի սիւալ իթտի:

— Նվվէթ,

— Օ հալտէ, վագը օլան ֆէլաքէթտէն պանա նի՞չին պու սապահ պահս իթմէտին:

— Պէն պալօեու սաաթ իքիտէ թէրը իթտիմ. վուգուաթ իսէ, սաաթ իւչտէ օլմուշ տուր: Պու կիչն էօյլէ թաամը իչին Ֆաֆէ-տը. Բարիեե կիթմիշ իտիմ, հէր չէյի օրատա տօսթլարըմտան պիրինտէն տինլէտիմ:

Վիգօնթ դայնընըն գօլթուղունա կէրիպ, դուլաղընտան աշաղըեա,

— Ցօղրու սէօյլէ մատմազել Գօնսէբսիօնու հալեա սէվիեօ՞ըմուսուն, տէյի սօրտու։

Սախթէ մարքի տէ տիթրէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, Ֆապիէնին եիւղքունէ պագտը, վէ պատէհու,

— Նէ՞ սէօյլէեօյսուն, տէտի։

— Նէ՞ սէօյլէեէնէմ. տօն ժօղէ տէհղէթլի պիր ճինաեէթէ գուրպան օլմուշ, ֆագաթ նիհաեէթ էօլմիուշ։

— Բեք էյի, պունատան նէ՞ օլուր։

— Ցօն ժօղէ նիշանը իտի...

— Օ հալտէ նիշանըսընըն էվհամ ու խէեալաթը պիր ագ տէֆ օլմուշ օլմալը տըր։

— Նի՞շին։

— Ցօն ժօղէնին իքի մէթրէսի վար իմիշ։

— Հէմտէ նէ՛ մէթրէսլէր...

Վիգօնթ չէօյլէ տէվամ իթտի. — Գունլարըն հէբսի էյի. պէն եինէ սէօղիւմէ նագը իտէրիմ։

— Մէօղիւն նէ՞ տիր։

— Մատմազել Գօնսէբսիօնուն նիշանլըտան խալի օլարագ սէրպէսթ գալմասը տըր։

Բօգամպօլ պու սըրատա գըզարըպ, իզհարը էնտիշէ իտէրէք։

— Ֆագաթ տօսթում, պէն մատմազել տը Սալլանտրէեաեը սէվմէմ... անը ասլա սէվմէմիշիմ տիր, տէտի։

— Էկէր պու իֆատէեի նամուսուն իւզերինէ իրատ իթմէքլիկինի թալէպ իտէրսէմ, զանն իտէրիմքի կիւճլիւք չէքէճէքսին։

— Հէր նէ օլսա, պու կիւն մէյտանտա հէնուզ վէֆաթ իթմիշ պիր նիշանլը պուլունտուղու հալտէ, պունուն իւզերինէ սէօզ սէօյլէնէմէզ։

— Օրասը էօյլէ, պէն միւսթադպէլտէն պահս իտիեօրում.

իւերուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ. չիմտի սէն Գլանչըն նէզտինէ՞ մի կէլիեօրսուն։

— Հայ հայ։

Պէօյլեճէ Բօգամպօլ՝ էնիշթէսինին թասավվուրաթընտան տօլաեը մէմուն օլարագ վիգօնթէսին նէզտինէ կիթտի, վէ ագշամ թասամընա գատար պիրլիքտէ գալըպ, թասամտան սօնրա քէօր վալթէը Պրայթըն եանընա ագիմէթ իյլէտի, գիրա անըն նասիհաթլարընա միւհթաճ պուլունմագտա իտի։

Սըր Վիլիամս՝ ահվալէ քէսպի վուգուֆ իտինճէ, եագը թաշընը ալարագ, աթիտէքի մուխթասար իպարքեի եագտը.

«Վուգուաթա վէ Գօնսէբսիօնուն պիր մէքթուպունա, վէ հիչ օլմազսա, անըն իլէ պիր միւլագաթ վուգուինէ պէքլէմէք լազըմ տըր։»

Բօգամպօլ, օ ագշամը սապրը թիւքէնէրէք պէքլէտի. ագշամ կէչտի, լաքին նէ՛ պիր մէքթուպ, նէ՛ պիր խապէր վիրուտ իթմէտի. Մէրդում, վագթընը կէչիրմէք իւզրէ մէնսուպ օլտուղու գիւպէ կիտիպ, կիճէեի իչ սաաթ կեչէնէտէք պագդարա օյնատը։

Ֆէնտի քէնտիեէ տէ, — Ֆի՞մ պիիր, պէլքի սինիրի, սրթամսը թուրթմուշ տուր, եախօտ սաեըգլամագտա տըր. Գատընար, սէպէպսիզ եէրէ պաեըլըրլար. Ցօն ժօղէնին նաչը քէնտիսինէ բէք զիեատ թէէսսիր իթմիչ օլաճագ տըր, տէյի միւլահազա իյլէտի։

Հէր նէ լսէ, մէրդում, գլիւպտէն մուֆարագաթլա, քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արագպասընա տօղրու կիթմէքտէ իքէն, օրալարտա պիր ատէմին էնինէ պօեուննա տօլայմագտա օլտուղունու կէօրիւպ, Գօնսէբսիօնուն արագ խըզմէթքեարը իտուկինի թանըտը։

Արագ՝ Բօգամպօլա սէլամ վէրիպ, պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին սավուչուպ կիթտի։

Բօգամպօլտա, կէնճ գըզընն մէքթուպունու պիր ան էվվէլ օգումագ արզուսինտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, տէրհալ

արագասընա բաքիպէն, հայվանը սիւրաթլէ սիւրտու, վէ պիր չարեէք սաաթ զարֆընտա խանէսինէ ժուվասըլէթլէ, եաթագ օտասընտա պաքանըպ մէքթուպու աչտը։

Միւնտէրիճաթը դաեէթ ուզուն օլուպ, տիթրէը պիր էլ լէյ եազըլմըշ օլտուղու լէվիշինտէն անլաշըլըեօրտու։

Րօգամպօլ, պիր եէրտէ օթուրուպ, չու միւնտէրիճաթը օգուտու։

«Թարիճ օլունմազ սուրէթտէ եիրմի տէօրթ սաաթ տիւչարը ճէվը ու ճէֆա օլտուգտան սօնրա, եարը կիճէեէ եագըն պու մէքթուպու սիզէ եազըեօրում։

«Բէտէրիմ վէ վալիտէմ, եանընտաքի օտաստա տօն ժօղէնին նաչը գարշըսընտա տիվ չէօքմիշ օլուպ, տուա իտիեօրլար։

«Պէն գաբանըպ եալընըզ գալմազ իսթէտիմ, չիւնքի պուրատա օլանը կէչէնի սիզէ եազմազլըղըմ, հիքեաեէ իթմէքլիկիմ լազըմ իտի... էվվէթ, հէր չէյի սիզէ պիլտիրմէյիեիմ, զիրա սիզ պէնիմ չէրիբլիմինիզ։ Նէ՛ տէհշէթլի քէլիմէ... վէ սիզտէն հիմաեէ վէ նասիհաթ պէքլէմէլիեիմ։

«Մևպհան Ալլահ, տօն ժօղէնին ասըլ գաթիլլէրի պէզմիեիզ։

«Մէօլէեինիզ տօսթում, հադրպէթի հալպօճ մու տուր։

«Անըն նէ աեարտա մահլուգ օլտուղունու պէն սիզէ թէմմամիյլէ անլաթտըմ, տէյի՞լմի։

«Սիզ տէ չըգան կիճէքի ֆէլաքէթի թէրթիպ լյլէտինիզ, պու տա սահիհ տէյի՞լմի տիր։

«Աղ էվվէլ ճէննազէնին պուլունտուղու օտաեա կիրմէեէ վէ նաչըն եիւզիւնէ պագմաեա ճէսարէթի իթտիմ։

«Քէնտիսինի, սիեահ գատիֆէ էլպիսէ կիեէինմիշ օլտուղու հալտէ պիր եաթաղա եաթըրմըշլար իտի։ Լէհճէսի ֆէվգէլատէ տօլկուն իտի, լաքին եիւզիւնտէ հիչ պիր թէպտիլաթի հուսուլէ կէլմէմիշ իտի։ Վէֆաթընըն անինտէ վագը օլմուշ օլտուղու ըէվիշտէն անլաշըլըեօրտու։

«Պու ատէմին՝ այչագ եիւրէքլի վէ էլլերի գանը պիր քիմսէ օլտուղունու պիլիրիմ։ Ֆագաթ պիզիմ, ինթիգամը Խալահի եէրինէ գաիմ օլմաեա հադգըմըզ վա՞ր մը իտի։

«Քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքլիկ հադգըմը՞զ մը իտի։

«Էօլմիշ օլան տօն ժօղէնին իւզէրինէ կէօղէրիմի աթֆ իթտիկիմ սըրատա, պու տէհշէթլի սիւալ՝ զիհնիմտէ պիրտէն պիրէ հասըլ օլարագ, պէնի ֆէվգէլատէ տիւչարը տէհշէթ գէլտը։ Գալպիմին իզտիրապ իչինտէ, վէ գըզկըն տէմիր կիպի եանմագտա օլտուղունու հիսս իլէ, տէրհալ օտատան ֆէրար իթտիմ։

«Պունունլա պէրաբէր օ ատէմ այչագ պիր ատէմ իտի։

«Տօն Բէտրօեու թէլէֆ իթտի... տօն Բէտրօ պէշ կիւնտէն պէրու թէլրքի հաեաթ իթմիշ տիր, վէ տօն ժօղէ, իրթիքապ էլէտիկի ճինաեէթլէրին ճէզասընը՝ տէրունքինտէ պուլաճագ օլտուղու պալօեա տիւնքի կիւն կիթտիկինտէ, գարտաշընըն վէֆաթընտան խապէրտար պուլունմուշ տուր։

«Միւսաատէ իտին քի, տիւնտէն պէրու վագը օլան խաթըրէլէրիմի ճէմ իտէպիլէեիմ։

«Պիզի արագաեա իրքեապ իթտիկինիզ էնտատէ, գալիպա վալիտէմին գուճաղընտա պաեըլմըշ իտիմ։ Օթէլիմիզին հավլսինտէ արագատան էնտիկիմիզտէ ագըրմ պաշըմա կէլտի։

«Վալիտէմ, եէտինտէ պուլունան Գօլօնըը սուեու իլէ գուլագ թօզլարըմը օվալատը, վէ պէն վալիտէմին գօլթուղունա տաեանարագ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըմ։

«Պիլիրսինիզ քի տիւգ տը Սալանտրէրա, պալօտա պիզէ ըէֆագաթ իթմէմիշ իտի։

«Քէնտիսի, պիր թագըմ մէքթուպլարը եազմագ իւզրէ, խուսուսի օտասընտա գալմըշ իտի։

«Արագանըն ավտէթինի իչիթտիկինտէ, օտասընտան չըՀ գարագ, պիզի գարշըլատը։ Քէնտիսինի նէրտիվէնին իլգ գատէմէսի իւզէրինտէ կ՛օլտուր։

«— Նէ՞ վագը օլտու քի, պու գատար էրքէն ավտէթ իթտինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

«Վալիտէմատէ, — Գօնսէքսիօնուն բահաթը պօղուլտու, տէյի ճէվապ վէրտի։

«Տիւդ, պէնի գուճադլաեըպ, ղաեէթ միւթէէսսիր պիր հալատէ սալօնա կէօթիւրէրէք,

«— Գը՛զըմ, բահաթը՞զմըսըն· պիր թապիպ ճէկպ իտէլի՞մի, տէյի սօրտու։

«Բէաէրիմ եիւգիւմէ պագըեօրտու, վէ սիմասընտաքի իղտիրապտէն լէհճէմին ֆէվգէլատէ սօլմուշ իտուկինի տէրք իտիեօրտում։

«Գու ճիւմլէ իլէ,— Խայը, խայը, բահաթօզ տէյիլիմ, պալօնուն սըճագլըղընտան սըգրըմըշ իտիմ։ աչըգտա հավա ալտըղըմտա, հիչ պիր չէյիմգալմատը, տէյի ճէվապ վէրտիմ, վէ աեագտա տուրաճագ իգթիտարըմ օլմատըղընտան, պիր իսկէմէլէ իւգերինտէ օթուրտում։ Սիզին չայեանը թէէսսիւ ֆ իֆատէնիզ վէ քեչֆինիզ՝ ճէնագէ չանը կիպի գուլագլարըմա էօթիւեօրտու։

«Բէաէրիմ՝ էւէրիմի լթուրթմուշ օլուպ, լէթաֆէթլէ սըգըեօրտու· վալիտէմատէ, էվապըմըն տիւյմէլէրինի սէօքմուշ օլուպ, պանա պիր ըուհ գօգլատըեօրտու։

«— Պէն արթըգ էեիեիմ· ույգու իլէ հիչ պիր բահաթօզգըղըմ գալմաեաճագ տըր, տէտիմ, բէաէրիմատէ,

«— Էվվէթ, հագգըն վար տըր· եաթագա կիրմէքլիկին լազըմ տըր, տէտի։

«Պէօյլէճէ վալիտէմ վէ բէաէրիմ, խըզմէթճի գատընըմը չաղըրմաեըպ, քէնտիլէրի պէնի գօլթուգլարընա ալարագ օտամա կէօթիւրտիլէր։

«Եէնին իտէրիմըն, կէօեա ույգուեա իհթիեաճըմ վար կիպի կէօրունմէքլիկիմ՝ վագը օլտճագ ահվալտէն տօլաեը միւպհէմ պիր հիսսէ թապիեէ վէ կիղլի պիր տէհչէթէ տիւչար օլտուղումտան նաչի լտի։

«Օլ տագըգատա տօն ժօզէ իչին հէր չէյին պիթմիշ օլտուղունու միւպհէմ սուրէթտէ անլաեօրտում։ Պունտան մատտա վագըտի միւքէտտէրէնին խապէրի կէթիբնիտիկի սը-

բատա բէտէրիմ իլէ վալիտէմին գարշըլարընտա պուլունմագ ա տան գօրգուեօրտում։

Պունունլա պէրապէր տօն ժօզէնին նաչընը պուրաեա կէ թիրէճէքլէրի խաթըրմա պիլէ կէլմէեօրտու։

«Վալիտէմ՝ օտա խըզմէթճիմ քէնտիսի օլմագ իսթէտի, պէնի եաթագա եաթըրտը, վէ պէնիմ ըէճամ մուճիպինճէ կիճէ մատասը իւգերինտէ պուլունան իտարէ ֆիթիլինի սէօնտիւրտիւ։ Պատէհու ուեուեաճաղըմա էմին օլարագ տիշարը չըգտը։ Ուեումա՛գ մը···

«Պուլունտուղում գարանլըգ օտատա վէ տէրին սուսլուգ իչինտէ տէհչէթլի վէ ղարիպ պիր սաեըգլամաեա տիւչար օլտուս։

«Զինկեանէ գըզընըն՝ գօլունու եօգարը գալտրըըպ խանչէրինի բարլաթտըղընը կէօրիւեօրուս, վէ տօն ժօզէեի՝ ըէֆի սնտա իտիեօր զանն իթթիմ։ պատէհու նաչընըն եէրէ տիւշմէսի կիպի գուլաղըմա գապա պիր սէս կէլտի։ Պիր սաաթ գատար, պէլքի տահա ազ պիր միւտտէթ, ֆագաթ նիհաեէթ պէնիմ իչին ճէհէննեմի պիր էպէտիւլք գատար զանն օլունան պիր միւտտէթ զարֆընտա, տէհչէթիմտէն նաչի տիշլէրիմ չարբաը, գալպիմ չիտտէթլէ վուրտու, վէ խարիճտէն իչթիտիկիմ ճիւզի պիր սէս՝ պէնի թարիֆ օլունմագ տէրքճէտէ աղըր իգթիրապ վէ էնտիշէլէրէ կիրիֆթար իլէտտի։

«Ազէէչտէն պիր էլին, օտամըն տիվարը իւգերինտէ, «սէն տօն ժօզէեի գաթլու թէլէֆ իթտին» իպարէսինի եազըեօր զանն իտիեօրտում։

«Զօգ տէֆա տէնիլմիշ տիր քի, մօնսիէօ, մուխաթարաեա պէքլէնմէսի՝ պիզգաթ մուխաթարատան եիւգ գաթ զիեատէ միւտհիշ տիր։ Գու խուսուս սահիհ օլմալը տըր, չիւնքի կէչէն եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա բէք գիեատէ միւզտարըպ օլտում, հալպու քի եալընըղճա կէչիրտիկիմ, գարանլըգտա գալմըշ օլտուղում, եաթագտա տիթրէեէրէք եաթըըմըզըմ, վէ իչիտիլէն հէր սէսէ գուլագ վէրտիկիմ պիր սաաթտա օլ գատար միւզտարըպ օլմատըմ։

«Ինհաեէթ, պիը միւսաֆիրին կէլմիշ օլտուղունու իխ-պար իտէն չան սէսինի իշլիթտիմ. պու սէս՝ պանա, ճէննաղէ-եէ մախսուս մուճիպի թէէսսիւֆ պիր սէտաեէ պէնգէեօրտու։

«Պիւթիւն գանըմ սամարլարըմտա տօնտու։ Էօլէճէք օլտուղումու գանն իլթտիմ։ Գաբունուն իլքի գանատընըն ա-չըլտըղընը իշլիթտիմ։

«Եարըն կիճէեի տէօրմի սաաթ կէշմիշ իտի. էօյլէ պիր սաաթտա իսէ, ֆէննա խապէր կէթիրէն միւսաֆիրտէն զայ-րի քիմսէ կէլէմէզ իտի։

«Օթէլին քեաֆֆէյի արապալարը ավտէթ իթմիշ օլուպ, իչէրի կիրէն քի՞մ օլապիլիր իտի։

«Տօն ժօզէեի, եա էօլիւ օլարագ եախօտ էօլիւմ հալինա-տէ կէթիրտիքլէրինի տէրհալ քէշֆ իլթտիմ։

«Պիր տագըդա էվվէլ պաեըլաճագ օլտուղումու հիսս իթտիկիմ հալտէ, նասըլ գուվվէթ պուլարագ աեաղա գալգ-տըղըմը, էլպիսէմի կիեինտիկիմի, վէ թուալէթ օտամընը բէն-չիրէնինե գատար իլէրլէտիկիմի պիլմէմ։

«Պու բէննիրէ հավլիեէ նազըը տըր։ Բէրտէլերի գալտը-ըըպ, գաֆէսլերին արասընտան պագտըմ։ Ֆիլվագը հավլիտէ պիր արապա տուրմուշ իտի, լաքին պու արապա տօն ժօ-զէննին արապասը օլմաեըպ, ժէննէրալ Մ...նին արապասը օլ-տուղունու տէրհալթանըրտըմ։ Ա.յնի վագըթտա սիեահ էլպի-սէ կիեինմիշ օլան պիր ատէմ իլէ իքի իըզմէթքեարընը արա-պատան էնտիքլէրինի կէօրտիւմ։

«Պու ատէմիեր իլէ հէննուզ ուեուսմամըշ օլան օթէլիմիզին իըզմէթքեարլարը արապասընտա պագը սէօզլեր ճէրէեան իլէտի։

«Պատէհու արապաեը գաբունուն էօնիւնտէ տուրտուր-տուգլարընը կէօրտիւմ։

«Ղալիպա պու արապանըն մուվասըլէթի զէմանընտա բէ-տէրիմ վէ վալիտէմ ուեուսմամըշ օլուպ, պիր գաչ կիլոմէտր պէրու բէտէրիմի իշղալ իտէն մուհիմմ մէսէլէլեր իւզերինէ սալօնտա կէօրիւշմէքլէ մէշղուլ պուլունմուշլար իտի։

«Սիեահ էլպիսէլի չախս, րէֆագաթընտա պիր խըզմէթ-քեար օլտուղու հալտէ սալօնա կիրտի։

«Զէննտ տագըդա սօնրա, պագը թէլաշը ատըմ սէսլերի վէ քէտի ու էլէմ ֆիղան ու ֆէրեատլարը իշլիթտիմ։ Գա-տէհու բէտէրիմ իլէ վալիտէմին հավլիեէ էննիպ արապաեա եագլաշտըգլարընը, վէ պիրլիքտէ տէհշէթի ազիմէ իլէ րէֆը սէտա իլլետիբլէրինի իշլիթտիմ։

«Իքի խըզմէթքեարլար էլլերինէ ֆէննէրլէր թուլթտուգ-լարընտան, պու ֆէննէրլերին ըշըղըլտա, արապատան պիրու պիր ճիսմ չըգարըլտըղընը կէօրտիւմ։

«Պու ճիսմ՝ տօն ժօզէննին նաշը իտի։

«Օլ վագըթ հիչ գուվվէթիմ գալմատը, վէ տիւշտիւմ թէքրար պաեըլտըմ։

. . . . . .

«Սապահ օլուպ, ազիմ պիր սօղուգ սաեէսինտէ աեըլ-տըմ։ Պիր խայլի սաաթլար տէօչէմէ իւզերինտէ սերթլմիշ օլ-տուղում հալտէ, քիմսէնէ օտամա կիրիպ պէննի կէօրմէմիշ իտի։

«Պիլմէմքի զաաֆէթտի մի եօգսա ճէսարէթտի մի նէթիճէսի տիր, անճագ թէքրար եաթաճագ, վէ տօն ժօզէննին վէֆա-թընը խապէր վերմէլէրինէ տէկին իզթիրապ վէ էնտիշէ իլէ պէքլէեէճէք եէրտէ, եէրտէն գալգտըմ, Խվապըմը կիեինտիմ. վէ պիրինճի գաթա էնտիմ։

«Նէրտիվէնտէ բէք չօգ խըզմէթքեարլար պուլունուպ, մահզուն պիր հալ իլէ կիտիպ կէլիեօրլար իտի։ Գարշըտա տիզիլտիլէր, հիչ պիրի վուգուլ հալի՝ պանա պիլտիրմէեէ ճէ-սարէթ իտէմէտի։ Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պէն անլէրտէն զի-եատե հէր չէյի պիլիր իտիմ։

«Պիւեիւք սալօնուն գաբուտու աչըլըպ իշէրի կիրտիմ։

«Ա՜հ, նազարը միգգաթըմա չարըան մէնզարէեի, վէ պու եիւգտէն պէննտէ հասըլ օլան թէէսսիրի ազիմի միւտտէթի հաեաթըմտա ունուտպաեաճաղըմ։

«Տօն ժօզէ, վէֆաթ իթմիշ օլուպ, հէնուզ պալօ դրեա-
ֆէթիյէ պիր գանաբէ իւզէրինէ եաթըրըլմըշ իտի, եալ-
նըզ տօմինօսու աչըլմըշ օլուպ, պաթիսթա կէօմէկի կէօրիւլ-
մէքտէ, վէ գան տամլալարը ագմագտա իտի։

«Ճէննագէնին եանընտա վալիտէմ տիզ չէօքմիշ օլուպ,
հէօնկիւը հէօնկիւը աղլաեօրտու։

«Բէտէրիմ իսէ, գանաբէնին արգասընտա վէ աեագտա
տուրմուշ, վէ պիր էլինի տօն ժօզէնին ուժուզունա վէ տիկէ-
րինի այնընա տաեաթմըշ օլտուղու հալտէ, եըլտըրըմտան վու-
րուլմուշ օլան ատէմլէրին թավըրընտա կէօրիւնիւեօրտու։

«Սիւքիւթիւ՝ քէտէրինին ճէսամէթինի իրաեէ իթմէքտէ
օլուպ, քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ ըիւճաթ իթտիկիմ կիւպի,
հարէքէթի վագըտմտան տօլաեը տախի տէհշէթլի պիր իզ-
թիրապը գալպէ տիւշար օլտում։

«Բէտէրիմ, պու ատէմին այչագլըղընը պիլիր իտի, ֆա-
գաթ անըն եաշամասըյլա, Սալլանտրէրա խանէտանընըն իս-
մինի մուհաֆազա իթմէք արզուսինտէ պուլունմագտա իտի։

«Բէտէրիմին մահզունիէթի ազիմէսինտէն՝ պիր ասըլ-
զատէնին քէնտի ճինսի վէ նէսլի հագգընտա նէ տէրէճէ թէ-
քէպպիւր վէ զուրուր իլէ մուԹիթասըֆ օլտուղունու անլա-
տըմ։ Բէտէրիմ տօն Բէտրօեու, տօն ժօզէտէն զիեատէ սէ-
վէր իտի իսէ տէ, տօն ժօզէ նէսլիմիզէ տէվամ իտէճէկին-
տէն, պիրինճինին վէֆաթընա գաթլանմըշ իտի։

«Տօն Բէտրօնուն վէֆաթը իսապէր վէրիլմէկի կիւն, բէ-
տէրիմ, էվլատը իւզէրինէ աղլաեան պիր բէտեր կիւպի կէօզ
եաշլարը տէօքտիւ։

«Վաքին օ կիճէսի՝ քէտէր ու էլէմի՝ բաթըրտըլը պիր սու-
րէթտէ օլմաեըզ, մուգատտէրաթը Իլահիսէ գարշըսընտա
արզը թէսլիմիսիէթի իլէմիշ իտի։ Ֆագաթ տօն ժօզէնին վէ-
ֆաթընը իսապէր ալտըղը կիճէ, նէսլինին իսթիամ պուլմագ-
տա օլտուղունու կէօրէն տիւգ տը Սալլանտրէրա, եանի Իս-
բանիա ասըլզատէկեանընտան պուլունան բէտէրիմին քէտէրի՝
զաեէթ ագիմ վէ մէյեուսիեէթպախշ տէրճէտտէ օլտու։

«Քէնտի եանընտա, սիեահ էլպիսէ կիսէրինմիշ օլարագ տօն
ժօզէնին նաչընա ըէֆագաթի իթմիշ օլան չախս պուլունմագ-
տա իտի։ Պու իսէ մատամ ժէնէրալ Ս... նին միսթէալիս-
գաթընտան վիդօնթ տը Շէնըվիլ իտի։

«Պու վիդօնթ, խըսըմընըն էյյէնճէսինի տէրեաի հիւգն ու
մաթէմէ զարդ իթմիշ օլան իշպու տէհշէթլի ֆաճիաեը զաեէթ
սագընարագ հիքեաեէ իթմէքտէ իտի։ Մէրգում, ճինաեէթի
վագըանըն ագլէ եագընն սէպէպլէրի, վէ տօն ժօզէ իլէ գա-
թիլի արասընտա զաթէն մէվճուտ օլմուշ օլան բապըթա հագ-
գընտա քէնտի պիլտիկի կիպի մալիումաթ վէ իյդահաթ վէր-
տիքտէն սօնրա, բէտէրիմէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի։

«Պու մէքթուպ՝ տօն ժօզէնին մուավէնէթինէ չիթապ ի-
տիտիկի սըրատա մէրգումունն ճէպինտէն տիւշմիշ իտի։

«Բէտէրիմ, պունտան պէօյլէ հէր չէյէ մունթազըր օլան
ատէմ կիպի մաքինավարի պիր սուրէթտէ մէգքիւր մէքթու-
պու ալըպ մահֆազասընա աթֆը նագաթ իթտի, ֆագաթ պիր
ազ սօնրա տիթրէտիկինի վէ սալլանտըղընը կէօրտիւկիւմ կի-
պի, «Գատիքատէն եագըլմըշ պիր մէքթուպ տուր» տէտիկինի
տէ իշիթտիմ։

«Ճճէլէթէն իշպու մէքթուպու աչտըղընը կէօրտիւմ, վէ
կէօզլէրինտէ պիր իւմիտ շէօլէսի բարլատըղընը զանն իթտիմ։
Պէլքի ճէննագը Ալլահ՝ տօն ժօզէնի ալմագլա, տօն Բէտրօ-
եու քէնտիսինի իհսան իթմէք, վէ պէտագաթի նիշանը լմա եա-
գընտա քէսպի ֆագաթ իթտիրմէք կիպի պիր միւճիզի իճ-
րա իլէմէքտէ օլտուղունու իհթիմալ քի զանն իթմիշ տիր։
Լաքին հաեը՛ֆ քի պու իւմիտ բէք չաբուգ կէչտի, վէ ճէննա-
պը Հագգընը՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն տօն նէսլինէ աճը-
եարագ, անըն լէհինտէ պիր միւճիզէ իճրա պուեուրմուշ օլ-
տուղունու մէմուլ իլէ, պիր արա քէսպի ճէսարէթլէ պաշընը
եօգարըեա տօղրու գալտըրմըշ պուլունան պու ատէմ, եըլ-
տըրըմտան վուրուլարագ բէօքիւնտէն տէվրիլէն մէշէ աղաճը
կիպի սըրթ իւսթիւ տիւշտիւ։

«Մէգքիւր մէքթուպտա, տօն ժօզէնէ, պիրատէրինին

վուգուի վէֆաթը պիլտիրիվիշ օլուպ, ալչագ՝ օ մէքթուպու պիր կիւն էվվէլ ալմըշ օլտուղու հալտէ, պալօհա կիթմէքտէն չէքինմէմիշ իտի։

«Հալպու քի մոնսիօ, բէտէրիմ տօն Ժօզէֆի օլտէրէճէ սէվէր իտի քի, ագը պաշընա կէլտիկինտէ, անըն իրթիքեաթ իլէտիկի ալչագըղը՝ իֆրաթ նէզաքէթինէ խնատ իրթատի։ Էվվէլթ, բէտէրիմ պու սըրատա,

«— Զէվալը չօճուղ, գալպինտէ գարընտաշընըն քէտէր ու էլէմի մէվճուտ օլտուղու հալտէ, սէվկիւլիւսիւ օլան Ֆոնսէքսիօնուն՝ տօն Բէտրօնուն վէֆաթընը միւմքին մէրթէպէ կէճ խապէր ալմասը իչին, պէրապէրինճէ պալօհա կիթմէք կիպի պիր մուամէլէի դահրամանիէեէ պիլէ գաթլանմըշ տըր, տէտի։

. . . . . .

«Պու սապահտան պէրի, մոնսիօ, բէտէրիմ վէ վալիտէմ տօն Բէտրօնուն գաթիլինին նաչը գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ աղլաեօրլար վէ տուա իտիեօրլար։

«Տօն Բէտրօ իսէ, ատիլ վէ խայրխահ պիր քիմսէ իլէն, էօլտիւկիւ կիճէ, էթրաֆընտա եալընըզ պիր թագըմ էճնէպիլէր պուլունմուշլար տըր... Անլաեօրմուսունուզ։

«Տիկէր թարաֆտան մոնսիօ, պու եագընլըղա, պու ատէմին ճինաեէթլէրինէ րաղմէն, թէքրար իտէրիմ քի, քէնտիսինի պախթըն էն զալիմ տարպէսինէ պէն թայեին վէ թահսիս իթտիկիմ ճիհէթլէ, գալպիմտէ իզթիրապ մէվճուտ տուր։ Պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէէ հագգըմ վա՞ր մը իտի, հագգըմըզ վա՞ր մը իտի։

«Մոնսիօ, սիզ քի ասըլզատէ վէ խայրխահ պիր զաթընըզ, ճիւմլէ թարաֆընտան թէրք իտիլմիշ օլան պիշարէ վէ կէնճ պիր գըզա համիյէէթքեարանէ էլինիզի սունմուշ օլտուղունուզ ճիհէթլէ, սիզի կէօրմէք իտիեօրում, Պանա ճէսարէթի վիրճէք օլտուղունուզու զանն իտիեօրում... սիզի կէօրմէք... ֆագաթ նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագըթ... սիզէ պու մէքթուպու պիլէ կիւճ էլէ եազապիլտիմ,

«Տօն Ժօզէֆին ճէննազէ ալայը եարըն իճրա իտիլմէք տիր։

«Վագաա սիզ պու ալաեա կէլէճէքսինիզ, ֆագաթ պէնի կէօրմէէճէքսինիզ. չիւնքի Իսբանեօլլարըն ուսուլինճէ, գաթընլար՝ ճէննազէ ալայընտա պուլունանլարա րէֆագաթ իթմէմէզլէր։ Պուննունլա պէրապէր սիզի պու ադաամ եա եարըն կէօրմէք իւմիտինտէեիմ։

«Ալլահա ըսմարլատըգ մոնսիէօ, պէնի աճըբընըզ, վէ թէքչէքքիւրաթըմըզ գապուլ իտինիզ։

«ԳՕՆՍԷՔՍԻՕՆ»։

Րօգամպօլ, մէքթուպը մէգքիւրու օգուտուգտան սոնրա, քէնտի քէնտիէե չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, պու կէնճ գըզ, մէքթուպա զէյլէն եազտըղը իշպու սոն ճիւմլէնին էհէմմիէէթինի քէնտիսի տէ թագտիր իթմէմիշ տիր։ Ագրապասընտան օլան պիր քիմսէէի գաթլու թէլէֆ իթտիրմէք կիպի ազիմ վէ միւշքիլ պիր մէճպուրիէէթտէ պուլունտուղունտան տօլայը քէնտիսինի ամբմնագլըղըմը իսթէեօր։ Լաքին այնի վագըթտա պու քիւչիւք մուամէլէտէ մուավէնէթիմի քէնտիսինէ տիրիլ իթմէտիկիմտէն տօլայը իզհարը թէչէքքիւր իյլէեօր։ Կէրչի զահիրէն պու պիր մանթըղ նօտսանը տըր, հալպու քի պէնիմ իչին բէք միւսէյրրահ պիր քէյֆիէէթ տիր։ Մատամազէլ Ֆօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրա՝ քէնտիսի պիլմէէէրէք, Մ. մարքի տը Շամբրիէի սէվմէքտէ տիր։ (Պատէհու Րօգամպօլ կիւլէրէք չու սէօզլէրի իլավէ իթտի։) Պունունլա պէրապէր իսմիմին Րօգամպօլ օլտուղունու, վէ Ֆիքար խաթունըն էօեէ օղլու պուլունտուղումու, վէ կիյեօթին ալէթիյլէ Նիգօլօեու թէլէֆ իթտիրտիկիմի, վէ պու կիւն տէ պիւթիւն ալէմ ինտինատ մարքի տը Շամրի թէսմիէէ օլունուպ, Սալլանտրէրա խանէտանընա մէնսուպ պիր գըզ իլէ էվլէնմէք էֆքեարընտա պուլունտուղումու տիւշիւնիւրսէմ... Ֆագաթ, (տէտի Րօգամպօլ սիկարտասընը աթարադ վէ մումու սէօնտիւրէրէք։) ֆէյլէսօֆլար, ֆազիլէթի, հէր ֆյրիկին գաբուսու տուր տէրլէր։

41

Մ. մարքի տը Շամբի՝ սապահըն սաաթ օն բատտէլէբինէ ուեանըպ, տօն ժօզէնին ճէնադէ ալաեըննատ պուլունմադ իւզրէ եաս էլպիսէսի կիւեինտի, վէ պատէհու սըր Վիլհամսըն օտասըննա չըգտը։

Սըր Վիլհամս՝ Գօնսէբսիօնուն մէքթուպըննատան խապէրտար տէյիլ իտի։ Րօգամպօլ իշպու մէքթուպու օգուտու, վէ մէրգում քէօր տա քէմալը տիդգաթլէ տինլէտի։

Միւթէագբպէն թաշընը էլինէ ալըպ, շու ճիւմլէեի եազտը.

«Գու իյտէ խայլի իյէրի կիթմիշ օլտուղումուդ տէրքեար տըր։ Սէն՝ մատամազէլ Գօնսէբսիօն թարաֆընատան սէվիլմիշ սին տիր, վէ էն պիւեիւք մանի օլան տօն ժօզէ տէ օրթատան գալդըղը տըր։ Ֆագաթ...»

Քէօր՝ պու քէլիմէնի եազտըդտան սօնրա տուրտու, վէ գալէմինի բարմադլարընըն արասընատա տէօնտիւրէրէք տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Րօգամպօլ, սըր Վիլհամսըն եազտըղը սօն քէլիմէնի թէքրար իթտիկինտէ, մէրգում քէօր՝ շու եօլատա իլավէ իթտի.

«Տիւգ տը Սալիսպըրէրա՝ Խըաննիանըն պիրինճի սընըֆ ասըլզատէկեանընատան տըր, նէտի սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիք տիր, վէ տօն Բէտրօ իլէ տօն ժօզէնին միրասընը տախի էյտէ իթմէքտէ, սէրվէթի տահա զիեատէ արթմադտա տըր...»

Րօգամպօլ, մէրգումընն եազտըղը սրյատա ումուդսունուն իւզերինատէն օգուեարադ,

— Պու պիր կիւզել քէլէբիր տիր, տէտի, վէ սըր Վիլհամս չէօյլէ տէվամ իյլէտի.

«Մարքի տը Շամբի, հէր նէ դատար էյի պիր ասըլզատէ իսէ տէ, Սալիսպըրէրա խանէտանընատան տուն տէրքէճէտէ պուլունմադտա տըր։»

Րօգամպօլ, հադըդի պիր մարքի տիր կիպի վագը օլան իֆատէտէն ճան սըգընթըսը հալի կէօսթէրէրէք,

— Լաբին պիզիմտէ բէք էսկի ասըլզատէկեանտան օլտուղումուզու ունուտտո՞եօրմուսունուզ, տէտի։

Սըր Վիլհամսըն չիրքին չէհրէսինտէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարադ,

— Ֆագաթ սիզտէ, Ֆիքար խաթուն, սիզի ասալէթ խունվանընատան թարտ իթտիկինի ունուտուեօրսունուզ, տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը, վէ թաշընը իւզերինէ չու ճիւմլէեի եազտը.

— Պունտան գաթինազար մարքի տը Շամբինին եալընըզ եիրմի պէշ պին ֆրանգ իրատը վար տըր քի, պու գատարճըգ մէպլաղ էհէմմիեէթսիզ պիր չէյ տիր։

Րօգամպօլ.— Գօնսէբսիօն պէնի սուրէթի հադըդիէտէ սէվտիկի հալտէ, պու խուսուսըն էհէմմիեէթի եօգ տուր։

Սըր Վիլհամս.— (Թաշընը իւզերինտէ եազմասընա տէվամ իտէրէք.) Տիւգ տը Սալիսպըրանըն տա չիւպհէսիզ պու խուսուստա պիր թագըմ եիւքսէք թատավվուր վէ նիեէթլէրի օլաճագ տըր։ Իմտի մատամազէլ Գօնսէբսիօնու սուրէթի մահիրանէտէ իսթիճվապ իթմէք, վէ քէնտի տէսթի իզտիվաճընըն պիւեիւք պիր ասըլզատէ թարաֆընատան թալէպ իտիլիպ իտիլմէտիկինի անլամագ լազըմ տըր։

— Օ գօլայ։

— Նա՞սըլ անլաեապիլիրսին։

— Գատիմտէն պէրու թանըտըղըմըզ պիր քիմսէնին էվլէյէ։

— Օ քիմսէ քի՞մ տիր։

— Ամճասընըն վէֆաթըյլա տիւգ իւնվանընը ալմըշ, վէ

ֆէվդէլատե քէսպի սէրվէթ լիթվիշ օլան կէնճ գօնթ տը Շաթօ-Մայիեի խաթըրլարսընըզ։ Պիզ օլմասա իտիք, անըն, ժատամ Մալասի իլէ էվլէնէճէք օլտուղունու պիլիրսինիզ։

— Էվվէթ։

— Հալպու քի տիւգ՝ ժատամ Մալասի թարաֆընատան ըէտտա իտիլմիշ տիր։

— Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեօրում. հալպու քի օլ վագըթ տօն ժօզէ եաշամագտա իտի, տօն ժօզէ վէֆաթ իթտիկի հալտե, պիր եախօտ իքի այտան... (Իլավէթէն տէ։) իչթէ մուխաթարա պունատա տըր, սէօղիւնիւ եազարը, վէ պունա մանէտի խուսուսի վէրմէք իւզրէ, զիյրինէ պիր չըզկը չէքտի։

Բօգամպօլ։ Պէնճ տէ մուխաթարա պաշգա ճիհէթտէ տիր։

— Նէ՞րէտե տիր։

— Ամճա, Պագդարանըն, տիւգիւն ֆամիլեասըյա միւնաճէպաթը պուլունտուղունու սանա սէօյլէմիշիմ տիր։

Սըր Վիլիամ՝ Պագդարա իսմինի իչթիտիկինատ սարսըլտը։ Ան՞ի վագըթտա, օլանէ տիկին սաքին օլան սիմասընատա նէվիմա հէեէճան վէ հիտտէթ ալէամէթի կէօրիւլտիւ։

Բօգամպօլ։ Մատէմըն պու մէսէլէտէն պահա իտիեօր իսէք, տօնունա գատար տէվամ իտէլիմ։ Պէն Բարինէ կէլէլիտէն պէրի, գօնթէտա Աըթօֆ օտտուղու մալիւմիւն պուլունան Պագդարա զայպուպէթ իթմիշ տիր։ Պու գատըն՝ կէչէն տօն պահարտա Բուսիաեա կիթմիշ օտտուղու հալտե, կէլէճէք այ իսպիտալարընատա ավտէթ իտէճէք տիր։ Հաթթա վիրուտինէ հէր կիւն պէքլէնիեօր։ Կէօրիւեօրսուն քի էյի մալիւմաթ ալմըշըմ տըր։

Սըր Վիլիամս։ (Էվէյլէ իշարէթ իտէրէք։) Էյ տօնրա՞։

— Պունատան պաշգա, օն գատար քէսանա թէատիւֆ իթտիմքի, պունլար վիգօնթէ տը Գամպօլհու, վէ մարքի տօն ինէկօ տը լօս Մօնթէսի իտանըմշլար տըր։ Օլ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշում տուր քի, ժարքի տը Շամբի հալիմէ պունլատան հիչ պիրի պէնի թանըմամըշ տըր։ Հալպու քի Պագդարատան գօրգուեօրում։

Ֆէօր։ (Եազարագ։) Հադգըն վար տըր։

— Իմտի Պագդարա իլէ զէվճի իքի սէնէ ագատէմ տիւգտը Սալլանտրէրա իլէ ֆամիլեասընը Վէյսպատէն գաբըլճալարընատա թանըմըշլար տըր։ Գօնթ Աըթօֆուն տիւգ իլէ իւլֆէթի վար տըր, վէ հէր նէ գատար Պագդարա՝ զէվճի իլէ պէրիւքտէ ճէմիյեէթլէրէ տաիսիլ օլմուշ իսէտե, օթէլ տը Սալլանտրէրանըն թէբիւֆսիզ տօսթլարընատան օլմուշ տուր։ Տիւշէս վէ Գօնսէգսիօն քէնտիսինի զիեատէսիյլե սէվէրլէր։

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընըն գըմըլտանմասընատան՝ չէյթա՞ն, տիմէք իսթէտիկի անլաշըլտը։

Բօգամպօլ։ Իմտի չիւպհէսիզ գօնթ Աըթօֆ՝ կէնճ տիւգտը Շաթօ-Մաիեի թագտիմ իլլէմիշ տիր։

Սըր Վիլիամսըն գաշլարը չաթըլտը, վէ Բօգամպօլտա չուեօլտա տէվամ իթտի։

— Կէօրիւեօրսուն քի ամճա, վագթիյլե բէք չարբըզ հպրէքէթտե պուլունմուշսուն տուր, չիւնքի պու ատէմլերի, արասընատա սէն իւլֆէթի իթտիրտին։

Սըր Վիլիամս՝ պիր ա՛Ն տէրուն չէքտի, Բօգամպօլ, սէօղիւնիւ եինէ չու սուրէթլէ իւէրի կէօթիւրտիւ։

— Տիմէք Պագդարա իլէ գօնթ եինէ իշէ պաշլաեաճագլար, վէ պիզե միւքէմմէլլէն զալէպէ չալմըշ օլան օ գատըն, նկնը թէատպիրի լազըմէեի իթթիխադ իթմէզսէք, պիզի եինէ տէվիրէճէք տիր։

Պու արա քէօր՝ տիշլէրինի կըճըրտաթտը։

Բօգամպօլ։ (Իմտի տօսթում, ժատէմքի տիւգ վէ ֆամիլեասը տօն ժօզէնին նաշընը Իսբանիաեա կէօթիւրէճէքլերի ճիհէթլէ, պիր միւտտէթ պօշ վագթըմըզ պուլունաճագտըր, իչթէ օ վագըթ զարֆընատա Պագդարա իլէ իշլալ իթմէլիյիզ։

Սըր Վիլիամս։ (պաշընը սալլաեարագ։) Էվվէթ, էվվէթ։

Բօգամպօլ։ Պէնիտինլե ազիզէմ, գարտաշըն Մ։ աը ֆէը-

կազ ալէյհինաէքի պուղղու ատաավէթինաէն ոօլաեը սէ. նի թայեիպ իթմէժ, ֆագաթ պէնճէ հիչ օլմազսա ժուվագ. գաթ սուրէթլէ պու ատաավէթինաէն կէրի տուրմալըսըն, Իչ. պու ատաավէթտէն ֆայիտէմէնտ օլմազ չէօյլէ տուրսուն, ֆէ. նալըգ տախի կէօրտիւք։ Էկէր ինսանիեէթբէրվէր գարտաշըն իլէ բէք զիեատէ մէչղուլ օլմաեըպ , Պադգարա հադգընտա պիր ազ տահա զիեատէ սարֆը զիհին իթմիչ օլսա իտին, չիւպհէսիզ տիլինի վէ իբի կէօգիւնիւ ղայպ իթմիչ օլմաեաճագ իտին։ Պէլքի տէ,— տէյի Բօգամպօլ իսթիհզաբեարի պիր թարզտա պէեան իյլէտի ,— պէլքի տէ նիհաեէթ սէնի սէվիճէբ օլան օլ տիլպէր Սարա իլէ պիրլիբտէ պիր վիլաեէթէ չէքիլէրէբ եաշար իտին։

Սըր Վիլիամ՝ Սարա իսմինի իչիթտիկինտէ լէհճէսի սօլտու ։

Բօգամպօլ ։- Խիւլասա , էկէր իսթէրսէն , էօյլէ պիր բլան թէրթիպ իտէրիգբի , պու բլան իլէ սէնին Պադգարանտան ինթիգամընը ալապիլիրսին , վէ թէէմին իտէրիմբի, ադլու ֆիրասէթինէ միւքեաֆաթ օլարագ , Սարաեը սանա վէրմէքլիկիմտէ իհթիմալ տաիրէսինտէ տիր ։

Սըր Վիլիամ՝ քէնտի հարէքէթլէրիյլէ ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ իզհար իյլէմէքտէ իտի ։

Բօգամպօլ, սաաթընա պագարագ ,

— Պու ագշամ իչպու խուսուստա թէքրար կէօրիւշիւբիւգ ։ Շիմտի սաաթ օն պիր տիր ։ պէն տէ տօն ժօզէնին ճէնագէ ալայընա կիտէճէիմ, Միւթէվէֆանըն նիշանլըմը պանա միրաս գալարդը ճիհէթլէ , պաշգա տիւրլիւ եաբամամ, տէտի ։

Սախթէ ժարքի , պունճա ֆէլաքէթլէրին պիրինճի վէ էրարի սէպէպի օլմուշ օլան , լաքին հադգընտա վահշի հայվանլար կիպի մուհապպէթի էլան պադի գալմըշ պուլունտն քիչիւբ Մուսէվի գըզընը խաթընա կէթիրմէքլէ, սըր Վիլիամը տէհշէթլի հէեէճան իչինտէ թէրք իթտի ։

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ամօլ, տօն ժօզէնին ճէնագէ ալ-

եընա պիրլիբտէ կիթմէք իւղրէ գայընընըն կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի ։

Իքի կէնճլէր , իբի բես սիեահ աթա գօշուլու օլան վէ պաշտան աեաղա գատար սիեահ էսվապ կիեինմիշ իբի սէյիսին թահթը իտաբէսինտէ պուլունան պիր եաս արապասընա բաքիպ օլտուլար ։ Վիգօնթ , Բօգամպօլուն ժահղուն քիսվէթինի կէօրմէքլէ ,

— Ֆօսթում , սէն ալիճէնապ պիր քիմսէսին.խաամին վէ բաքիպին օլան պիր չախս հադգընտա կէօգ եաշլարը տէօքմէկ մէյհալ պուլունուեօրսուն , տէտի ։

Բօգամպօլ ճէվապ վիրմէտի, վէ արապա եօլա չըգտը ։

. . . . . .

Մատամզէլ տը Սալլանտրէրանըն՝ մարքի տը Շամբրեէ եազտըղը մէքթուպունտա պէեան իտիտիկի վէճճլէ, ճէնագէ ալաեը իրթէսի կիւն իճրա օլունտու ։

Թամ էօյլէեին ճէնագէ արապասը՝ Օթէլտը Սալլանբէրատան հարէքէթ իթտի ։ Օթէլին էթրաֆընտա պիր չօգ եաս արապալարը տուրմուշլար իտի ։

Ճէնագէ արապասընըն էնսէսինտէն զուհուր իտէն իլք արապատա տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ տիւշէսին խոստովանահայրը օլան պիր Իսբանեօլ բահիպի օթուրմուշ իտի ։

Տիւգ , եէկեանէ մախտումունու մէզարա կէօթիւրմէքտէ օլան պիր բէտէր կիպի հալը մահզունիեէթտէ պուլունուեօրտու ։

Ալայ Մատլէն քիլիսէսինէ ժուվասըլէթլէ, սօն բահմէթ տուասը օրատա օգունտուգտան սօնրա , պիր չօգ քէսան, քիլիսեէե կիրմէք վէ սէրիրի ճէնագէնին էօնիւնտէ տիզ չէօքմէք իւղրէ արապալարընտան աշաղրա էնտիքլէրինտէ , տիւդիւն սօկունլուղունու վէ պիւթիւն ազաի վիճուտինին տիթրէտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ , տիւշարը տէհշէթ օլտուլար ։ Ճիւմլէսի արապընտա , «Տիւգիւն իւչ այտան զիեատէ էօմրիւ եօգ տուր , տօն ժօզէնին վէճճաթը՝ քէնտինին տէ վէճճաթը-

նա սեպհպ օլմուշ տուր» եօլունտա պիր սեօզ ճէրէհան իթտի։

Բահմէթ տուալարը օգունտուղու էսնատէ, Բօղամպօլ իլէ էնիշլէհէսի՝ խալգըն արգասընտա, վէ թապուրթու քի. իսէհէ նագԼ իթմիշ օլան տիւգիւն ատմիչերինին եանընտա լտուրտուլար։

Սախթէ մարքի տը Եամրի՝ պիր նիհեհթի մախսուսէ իլէ օրատա տուրմուշ չտի։

Մէրգում, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն ճէնագէ ալայընտա հազըր օլան միլթէատտիտ խըզմէթքեարլարը իշինտէ, Գօնսէքսիօնուն արագ խըզմէթճիսի տախի պուլունտաճաղընը միւլահազա իտիպ, մատմազէլ տը Սալլանտրերա իլէ նէ՞ վագըթ վէ նէ՞րէտէ կէօրիւշէպիլէճէկինի անըն պիր իշարէթլինտէն անլաեապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի։

Բօղամպօլուն պու հիսապը տօղրու իտի։

Ֆիլվագը մէրգում արագ խըզմէթքեար՝ տիկէր խըզմէթքեարլարըն իշինտէ պուլունուպ, միւսաիտ պիր ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իլէ, Բօղամպօլուն էլինէ պիր քեաղըտ բարչասը սըդըշտըրտը։

Բահմէթ տուասը խիթամ պուլտուդտան սօնրա, Իսթանպուլա կէօնտէրիլէճէք օլան տօն փօղէնին նաշը մուվադդաթ պիր մահզենէ էնտիրիլտի, վէ խալգ սիւքիւթլէ վէ քէմալը հիւրմէթ իւզրէ մուֆարադաթ իթտի։

Պիր սաաթ սօնրա Բօղամպօլ՝ խանէսինէ ավտէթ իտիպ, արագ խըզմէթքեար թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան աթիտէքի մէքթուպու օգուտու.

«Տօ՛սթում,

«Եարըն Սալլանտրէրաեա կիտէճէհիզ։ Սալլանտրէրա ֆամիլեասընըն ժադպէրէլ մախսուսէսինտէ տէֆին իտիլէճէք օլան տօն փօղէնին նաշընա՝ բէտէրիմ, վալիտէմ վէ պէն ըէֆագաթ իթմէքտէհիզ։

«Սիզի կէօրմէքսիզին կիտէմէմ վէ կիթմէք իսթէմէմ։ Ոու

ադշամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտտէ քիւչիւք գաբուտա պուլունունուզ։

«ԳՕՆՍԷՔՍԻՕՆ»

Բօղամպօլ.- Նէ՞ տէրսին ամճա։

Սըր Վիլիամ.- (Թաշընն իւզէրինէ.) Կիթմէլի, տէյի եազտը։

— Ֆագաթ պու մէքթուպ հադգընտա նէ՞ էֆքեարտտասընն։

Սըր Վիլիամ.- (եազարագ.) Շու էֆքեարտաեըմ.քի, պու թէղքիրէլէրի լաեըգըյլա մուհաֆազա իթմէլիսինն էկէր մատմազէլ Գօնսէքսիօն Իսթանպուտա սէնի ունուտուպ, նիհաեէթ տիւգ տը Շաթօ-Մայէ, վէ եախօտ տիկէր պիր տիւգ իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէ, սէն պունտան իսթիֆատէ իտէպիլիրսին։

Բօղամպօլ, պու ճէվապտան տօլաեը մէմնունիեէթ պէեան իլլէտի, վէ չէնտ տագըդա տահա քէօր իլէ կէօրիշտիւքտէն սօնրա, օթէլտէն մուֆարադաթյա, պիր դաչ մահէլի գլեարէթ իտիպ, թամ եարը կիճէտէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն իշար իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ պուլունտու։ Պաղչէնին գաբուտունու արագ խըզմէթքեար աչըպ, մէրգումու, Գօնսէքսիօնուն պէքլէմէքտէ օլտուղու բէսիմ տաիրէսինէ կէօթիւբտիւ։ Իշպու տաիրէտէ եալընըզ, քիւլահըյլա իւզէրի գաբալը պիր լամպա եանմադտա օլտուղունտան, Բօղամպօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Հէեէճանընըը վէ լէհճէսինին սօյկունլուղունու կիզլէմէք իսթէեօր, տէտի։

Ֆիլվագը մատմազէլ տը Սալլանտրէրա, Բօղամպօլուն իչէրի կիրտիկի զէման օլտէրճէ միւթէէսիր պիր հալտէ իտի չէր, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմիէտէն գալգմաեա իգթիտարը օլամատը։

Բօղամպօլ՝ մէզպուրէնին գարշըսընտա պուլունտուղունտա, հարէքէթլէրինի վէ սէօզլէրինի չիւպհէսիզ տիւչինմիշ իտի.քի գաբունուն էչիկինատէն եանընա գատար կիթտիկի էտնատէ զաեէթ միւզտարըպ կէօրիւնտու վէ չօճուգ կիպի քէբէլէեէրէք, իսթիֆատը խաթըրա սայ իլլէտի, վէ օթու

մաեա ճէսարէթի իտէմէեէն ատէմլէր կիպի, տիթրէեէրէք ա-
եագտա տուրտու։

Բօգամպօլուն կէօսթէրտիկի սախթէ հէեէճանը կէնճ
գըզ հադըգի սուրէթտէ հիսս իթմէքտէ օլուպ, գալպի օլ
մերթէպէ չարբամագտա, վէ քէնտիսի օ տէրէճէ թագեիդ ալ-
Թընտա պուլունմագտա իտի քի, պիր միւատէթ հիչ պիր
սէօզ իրատ իտէմէտի։

Մուախխարէն քէնտի քէնտիեէ ֆէվգէլատէ պիր ճահտ
իտէոեը,

— Իքի կիւնտէն պէրի բէք զիեատէ միւզտարըպ օլտում,
տէսի։

Բօգամպօլ։ (մերդումէնին էլինի թուԹարագ։) Մատմա-
զել, եալընըզ սիզ միւզտարըպ օլմաընըզ։

Մէրդումէ, պիր ա՜Ղը տէրուն չէքէրէք սիւքիւթ իթ-
տի, վէ Բօգամպօլ տախի սէօզիւնիւ չու եօլտա իլէրի կէօ-
Թիւրտիւ։

— Մատմազել, մէքԹուպունուզտան անլաեըչըմա կէօրէ,
սիզ թէպրիեէյի զիմմէթի իթմէկէ միւհիմաճ պուլունուեօրու-
նուզ։ Պուրաեա կէլիչիմ ժահզա չուրասընը պիլտիրմէք իչին
տիր քի, սիզ տօն ժօզէնին վէֆաթընտան տօլաեը ասլա տիւ-
չըրը իզԹիրապը գալպ օլմամալըսընըզ։ Տօն ժօզէնի պիզ էօլ-
տիւրմէտիք, ճէննապը Աւլահ էօլտիւրտիւ։ Ճէննապը Աւլահ իսէ
ատիլ տիր։

— Ա՜Հ մօնսիէօ, գօրգաըըմ քի, բէատրիմի տէ պիզ Թէլէֆ
իթմիչ օլմաեաղըմ։

— Խայր, մատմազել, խայր։ Պիր վագըթ կէլէճէք տիր
քի, միւճազաթընը վէրմիչ օլան Հադդ Թհալա՝ մաղտուդայր
վէ գահրամանլար իւզէրինէ աղլարճասընա գաթիլ վէ ճա-
նիլէը իւզէրինէ աղլաեան կէօզլէրին գարչըսընատա Հադըգէ-
Թի հալի չիւպհէսիզ գահիրէ չըգարաճադ տըր։

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝ պէլիղանէ պիր լիսան իլէ, մատ-
մազելը Սալլանտրէրաեա, տօն ժօզէնին իլԹիքեատ իթմիչ
օլտուղու միւԹէատիտա ֆէննալըգլարա գարչըլըգ կէօրտիւ-

կիւ ճէղանըն զայրը քեաֆի պիլէ պուլունտուղունու պէեան
իլէ, քէնտիսինին (եանի Գօնսէքսիօնուն) էօյլէ պիր ալչագ-
իլէ կէչիրմէեէ մահքիւմ պուլունմուչ օլտուղու տէհչէԹլի էօմ-
րիւ իզղահ իթտի։

Մարքինին մէզքիւր պէլիղանէ ֆֆատաԹրընա Գօնսէքսիօն
բէք չաբուգ գանտը, վէ նուԹգունա չու եօլտա տուչղուլու
պիր սէօզ իլէ խիթամ վէրտի։

— Մա՛մազել, պու սըրատա աճընաճագ քիմսէյսը, եա-
խօտ պիր քիմսէ վար իսէ, անլէր տէ, սիզի, պէլքի միւէպպէ-
տէն զայպ իթմէկէ մէճպուր օլանլար տըր։

— Խայր, խայր, պիզ Բարիսէ ԹէքքրարՂէլէճէիզ։

— Մահի՞Ղ մի սէօյլէեօրսունուզ։

— ԷվվէԹ, պիր ալ կէչմէզտէն կէլէճէիզ։

Բօգամպօլ, կիւեա ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ հիսս իտէրճէ-
սինէ էլինի գալպի իւզէրինէ վազ իթտի։ Գօնսէքսիօն իսէ,
չէօյլէ տէվամ իյլէտի։

— Բէտերիմ Իսքանիատան նէֆրէթ իթմիչ օլուպ, Ֆրան-
սատա եաշամագ իսԹէտիկինտէն, ավտէթ իտէճէկիմիզ մու-
հադդադ տըր։

Մարքի սիզ չէօքտիւ, վէ ֆէվգէլատէ հէեէճան ու Թէ-
էսսիւր հալի կէօսթէրէրէք, կէնճ գըզըն պիր էլինի Թու-
Թպ էօքմէեէ իճԹիսար իյլէմէքտէ իքէն, մէրդումէ հէ ման
էլինի չէքտի, ֆագաթ պիլա հիտատէթ չու սէօզլէրի իս-
րատ իյլէտի։

— Մօնսիէօ, էսրարըմը սիզէ ֆաշ իթտիկիմ, վէ սիզին
տէ, համիլէք վազիֆէսինի գապուլ իլէ, հէր քէստէն Թէրք իս-
տիմիչ օլան պիր պետպախթ գըզդա էլ ուզաթտըղընըզ կիւն,
«Պէնի գուրթարընըզ, սիզէ միւԹէչէքքիւր գալաճաղըմ, վէ
էկէր պունճա քէտէրլէրտէն նաչի մաղտուր օլան գալպիմեէ-
նի պիր աշէ ու մուհապպէթ եիւզիւնտէն տիւչտրը քէրիչանի
օլմուչ իսէ...» տէտիմ։

Գօնսէքսիօն՝ սէօզիւնիւ պունատան իլէրիեէ կէօԹիւրմէ-
տի, տօն Բէտրօնուն խաթըրէսի՝ մի եօգսա մարքի հադ-

գընաս գալպինտէ հիսս իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղու տուղո՞ւ մու պու սէօզլէրի քէնտիսինէ սէօյլէթմէքտէ իտի։

Բօղամպօլ տիզ չէօքիւպ, մէրդումէնին էլլէրինի թուքտուղունտա, պու տէֆա մէզպուրէ էլլէրինի չէքմէտի վէ Բօղամպօլ՝ իշպու էլի էօքտիւ, վէ կէնճ գըզ, էլինի չէքէրէք,

— Եա՛ Բապպի, կիտինիշ, մօնսիէօ, վէ պրադընըզ քի պէն տէ կիտէճիմ, պիր այտան Բարիսէ ավտէթ իտէճէճիշ, տէտի,

Բօղամպօլ՝ Գօնսէքսիօնա իթաաթէն աեաղա գալպընը, ֆագաթ իբի էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըզմաեա տէվամ իլլէտի։ Պատէհու Գօնսէքսիօնուն գալպինէ գատար թէհսսիր իտէր պիր սէտա իլէ,

— Մատմազէլ, սիզի սէվէրիմ... սիզի սէվէրիմ, վէ էկէրչի պազէն գալպիմտէ պիր տէհչէթ հասըլ օլմագտա իսէ, օ տախի, ֆագիր պիր Ֆրանսըզ ասըլզատէսի, ատի պիր սէրվէթէ ժալիք պիր քիմսէ օլմագըղըմ, վէ Սալամաորէրա իսմի նէճիպիյլէ հուսուլը բապըլթաեա դայրը լաեըդ վէ հէժան մէճհուլ պիր իսմի հալիզ պուլունտուղումու տիւչիւնմէքլիկիմտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր։

Գօնսէքսիօն.— Մօնսիէօ, ասըլզատէ օլանլարըն ճիւմլէսի տէ միւսաֆի տիրլէր։

Բօղամպօլ պաշլընը էյտի։

. . . . . .

Ֆքի կէնճլէր նիհաեէթ սիւքիւթի գաթթ իթտիլէր։

Սահաթէ մարքի տը Շամբի չու միւլահազատա պուլունտու.— Պէն սիզին տէսթի իզտիվաճընըզը իսթիհսալ իթմէք իսթէրիմ, ֆագաթ նէ՛ հալիզի ատալէթ վէ նէ՛ տէ միզտարը քեաֆի զէնկին օլմատըղըմտան տօլաեր վէսվէսէ իթմէքտէրիմ։

Գօնսէքսիօն տահա զիեատէ միւսէրրահէն,

— Ղաեէթ մահճուպանէ լիտան գուլլանըեօրսունուզ, անճաք պու պապաէ իւմիտվար օլմանըզ խուսուսընտա սիզէ միւսաատէ իտէրիմ, տէտի։

Իշպու իլք իզրարը մուհապպէթտէն սօնրա, իքի կէնճլէր, բէք չաբուդ վատար վէ եէմինլեր իթտիլէր։

Պու սուրբէթլէ Գօնսէքսիօն սըրըրընը ֆաշ իթտի, վէ հէր նէ գատար Բօղամպօլա, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմատըղընը աչըգտան աչըղա պէեան իթմէտի իսէ տէ, Բօղամպօլ պու խուսուսու տէրք իթտիկի կիպի, մէզպուրէեէ պազէն մէքթուպլար եազմադ իչին տէ մէէղունիեէթ իսթիհսալ իլլէտի։ Մէզքիւր մէքթուպլար՝ կէնճ գըզա կիզլիճէ եազընըզպ, օլ սուրբէթլէ տէ ճէկապ վէրիլճէք իտի։

Պու միւքեալէմէի աչըգպազանէ պիր սահաթ գատար տէվամ իտիպ, սահաթ պիր չալտըղընտա եանի եարը կիճէնի պիր սահաթ կէչտիկինտէ, Գօնսէքսիօն աեաղա գալգարադ,

— Բէճա իտէրիմ, կիտինիշ, տէտի։

Բօղամպօլ տախի,— պու գատար չաբո՞ւդ մու... տէյի պէեան իլլէտի։

— Բէտէրիմ սահաթ իքիտէն էվվէլ եաթմազ, վէ պազը տէֆա պէնիմ օտամա չըգար։ Էկէր սիզի պուրատա կէօրճէք օլուրսա, իչիմիզ մահվ օլուր։

Բօղամպօլ, եէնիտէն միւթէէսսիր պիր հալտէ կէօրիւնէրէք,

— Ալլահա ըսմարլատըգ... պէն կիտիեօրում, տէտի։

— Պիր այտան թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, տէյի Գօնսէքսիօն ճէվապ վէրտի, վէ Բօղամպօլա ասֆանըն ուճունա գատար կէօնտէրի կիտիպ, էլինի թէքրար պուս իթմէսինէ միւսահատէ իլլէտի։ Մուահխարէն պիրտէն պիրէ մէրդումտան այրըլըպ, ըէսիմ տաիրէսինէ չէքիլտի, վէ պաշընը էլլէրի տէրունինտէ կիզլեեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը։ Ֆէնտի քէնտիեէ տէ,

— Օ՛հ, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղումու հիսս իտիեօրում, տէտի։

42

Ռօգամպօլ, կէլտիկի եօլտան ավտէթ իթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէնի սէվիեօր, էկէր չէյթան եարտըմ իտէրսէ, պիւեիւք պիր Իսրանիա ասըլզատէսի մագամընտա թէրքի հաեաթ իտէճէեիմ, տէտի։

Մէրգում իշպու միւլահազա իլէ Պուլվար տէզ էնվալիտէ վասըլ օլտու։ Օլ էսնատէ պուլվար խալի օլուպ, սիճիմ կիպի եաղմուր եաղըեօրտու։ Ռօգամպօլ, արապասընը պրագմըշ օլտուղու մահէլլէ գատար եաեա եիւրիւեիւպ, անճագ պիր միգտար գաթը մէսաֆէ իթմիշ իքէն, թէհտիտավէր վէ հիտայէթամիզ պիր թարզտա կէօրիւշիւլտիւկիւնիւ իշիթտի, վէ ազ սօնրա իքի քիշինին չէտիա պիր միւնազաաեա թուքթուշմուշ օլտուղլարընը կէօրտիւ։

Ռօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Մատէմքի համիլիք վազիֆէսինի տէրիւհտե իթմիշ իքէմ, չու միւնազաաեա տա խիթամ վէրտիրմէլիեիմ, տէտի, վէ ատըմլարընը չաբուգլաթըպ, գավզա իտէնլէրտէն պիրինին գատըն, վէ տիկէրինին էրքէք օլուպ, էրքէեին գատընա պէտմուամէլէտե պուլունտուղունու կէօրտիւ։

Գատըն — (չու եօլտա սէօյլէեօրտու։) Օկիւսթ, պրագ պէնի, պէօյլե եաշամագտան իսէ, այրըլմամըզ տահա էվէեաըր։

Օկի՛ւսթ թէսմիէ օլունան չախս։ — Պէն տէ սանա սէօյլէեօրում քի, սէն ալչագ պիր մախլուգսուն, վէ պէնի թէրք իթմէք խաթէմէքլիկին տէ, պագը թասավվուրլարընը պուլուն-

տուղու իչին տիր։ պուրասընը պիլտիկիմ իչին, պէն տէ սէ-
ի գաթլու թէլէֆ իտէճէեիմ։

Այնի վագըթտա չախսը մէրգում, վուրմագ իւզրէ էլինի եօգարը գալարըտը։

Գատըն տա, — Եա՛րտըմա, պէնի էօլտուրիւեօր, տէյի պաղըրտըղընտան, տիկէրի վուրմաեըպ էլինի աչաղը էնտիրէրէք,

— Իսթէտիկին գատար պաղրը չաղրը, քիմսէ սէնին եարտըմընա կէլմէեէճէք տիր, պուրատա պիզտէն ղայրի քիմսէ եօգ տուր։ պունտան գաթինագար... տէտի, վէ սէօզիւնիւ պիթիրմէզտէն, գուվվէթլի պիր էլ պօղազընտան գավրաեըպ, սէրսէմ կիպի պիր հալէ կէլմիշ օլան չախսը մէրգումու օն ատըմ ուզագա ֆըրլաթտը։

Ռօգամպօլ, չամուր օլան թօբրագա պատմասը սաեէսինտէ, ատըմլարընըն սէսի իշիտիմէեէրէք, չօգտան պէրու պօգտէնիէն ուսուլտէ գավզա իթմէկէ ալըշըգ օլան ատըմլէր կիպի, քէմալը մէհարէթի իւզրէ չախսը մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում իթտի։

Շախսը մէրգում, աեագա գալգըպ, թէհտիտավէր պիր թավրտա եիւրիւմէսի իւզէրինէ, սախթէ մարքի սաքին պիր

— Պուրատան տէֆ օլ կիթ, վէ չու գատընը բահաթ պրագ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի, վէ էլինտէքի պասթօնու էօյլէ պիր ուսթալըգտա չէվիրտի քի, չախսը մէճհուլ գօրգագ պիր քիմսէ օլմասըյտա, անինտէ գըչ իքինի չէօգտիւ։

Օլ վագըթ Ռօգամպօլ՝ տիիրէմէքտէ պուլունան գատընա խիթապէն,

— Գըզըմ, գօրգմաեընըզ, պէն պուրատաեըմ, սիզի վիգաեէ իտէրիմ, տէտի։

— Ա՛հ էֆէնտիմ, լէճա իտէրիմ պէնի թէրք իթմէեինիզ, զիրա պէնի էօլտուրիւր։

Ռօգամպօլ՝ իշպու սէստէն սարսըլարագ,

— Պա՛ւ դարի՛պ, պէն պու սէսի թանըեօրում, տէյի միւ-
լահազա իլմա՛ի։

Մահէլի մէղբիր դարանլըգ օլուպ, կազ պօրուսունատան
խայլի ուզագտա պուլունուլսուդունատան, մարքի՝ մէրդումէճի
դօլթուդունա ալարագ։

— Գէնիմէ կելինիզ, սիզի սէլամէթե չըդարաեըմ, տէմի։

Պէօյլեճէ դատո՛ն՝ մարքինին արագագընա գատար կիթ-
մի։ Օրասը, արագանըն Գէնէրէլէրինին այրընլըղըյա ըշըմըշ
օլուուդունատան, Բօղամպօլ պիրատէն պիրէ,

— Պադդարա՛, տէյի նէտա իլմա՛ի։

Սաթէթ մարքի օլ աէրէճէ թէտաճճիւպ վէ հայրէթ ի-
չէնատ գատար քի, հէր կէօնա էմրի պատիրէթի ունուլմատու,
վէ Պադդարատը թանըմատը, անը տա քէնատինի թանըմագը-
ղա տավէթ սիմէք խատկինի սէուչինէմէտի։ Հալպու քի գա-
տըն մէղբիր իսմին քէնատինէ վէրիտիկիկի իշլէմտիկինատ,
տատա գինատ իղմարը թէտաճճիւպէ,

— Եանըլըեօրսունուդմօնտիէօ, տէմի։

— Պէնմի՛... Եանըլըեօրում։

— Եվվէթ, զիրա պանա վէրտիկինիզ իսմին սահիպի պէն
տէեիլիմ։

Բօղամպօլ։ (Նէֆէս ալարագ։) Օ՛հ...

Հալպու քի մէրդումէճէ սիդդաթլէ պագմատընա տէ-
վամ իլէտի։

Մէղբիր գատրնճըղազ՝ Պադդարա կիտի ուզուն
պօյու, սարը վէ կիւմրահ սաչը, թաիլը պագըշը վէ լաթիֆ
սիմալը օլուպ, անճագ լէհճէսի զաիֆ օլտուդու միսիլու, քէն-
տինի տէ միւզտաիրըգ կէօրինմէքտատ իսմի։ Շու դատար քի,
հէր հալիւէ, հաթիթա սէսիւէ պիւէ Պադդարատա պէնդէմէք-
տէ օլան պու դատըն՝ զաեէթ էսկի էյիսատ վէ տատագ գապը
կիեէինմիշ օլուպ, տէօրթ պէշ սէնէ էվվէլ գօնթ Ալթօք իս-
մինատ պիր ատըզատատ իլէ էվլէնմիշ պուլունատն Պադդարա օ-
լամագ իսմի։

Բօղամպօլ, Գիւպ տէ Վալե-տը-Քէօր չիրքէթինին գահ-

րամանը օլան օ գատրնա միւչապէհէթի ֆէվգէլատէի պու-
լունան մէղպուրէ գատրնա, ուզուն միւատէթ քէմալը թէ-
հայիւլէ պոգըպ, ատապա բիւնամի կէօրիւեօր օտուդու-
նու քէնատինէ միւլահազատա մէճպուր օտատ, վէ գիր ատա,
վագթիյէ Պադդարանըն, ժատամ Շարմ իսմիյէ վէ ֆագիր
պիր գատրն կիպի կիեինէրէք, տէֆալէթ ու զարուրէթինին մէվ-
ճուտ օտատուդու տէմիրէլատ տօյաչաքը, վէ օրատատա տա-
տագ ալար թէվզի իլէտիկի իսմիրընա կէլմէքէ, ֆիքրինատ
պիր չիւպհէ հուսուսէ կէտի։

Բօղամպօլ, Պադդարանըն քէնատինի թանըմըգ օտուու-
դունու զանն իյէտի։ Հալպու քի իշպու ֆգատէսի օլ տէրէճէ տատէտիսանէ
իսմ քի, Բօղամպօլուն չիւպհէսի պէր թարաֆի օտուս, վէ տէօ-
գիւնիւ թէտպիլ իլէ,

— Գօրգմատըրդ մատամ, պէն օ տատմին Հադգընատան
կէլէպիլիրիմ, տէյի իֆատ իյէտի։

— Լօյէ օտուդունու կէօրիւեօրում մօնսիէօ։

— Անճագ սիզի նէրէնէ կէօմիւրմ, ք լազըմ իսէ, անը
պանա տէօղէնէն։

Գատըն գըզարտը, վէ բէքէլէմի պատէհու քէլամա ագաղ իտէրէք,

— Մօ՛նսիէօ, պէնիմ իգամէթիկեաճըմ եօգ տուր վէ օլմամըշ տըր... պէն... պիր ատէմ իլէ... իգամէթ իտէր իտիմ... անճագ պէնի թահգիր էթտիկինատէն վէ տէօտիւկիւնատէն, ֆիքրար իլէտիմ, տէտի։

— Բէք էյի անլաէօրում։ Իմտի պու արապաեա օթուրուն տա, մուվագգաթէն բահաթ իտէպիլէճէկինիզ վէ էմին օլապիլէճէկինիզ պիր էվէ սիզի կէօթիւրէեիմ։

Գատըն էլան միւթէէրէտտիւտ հալտէ կէօրիւնմէքտէ իքէն, Բօգամպօլ՝ մէրգումէեի արապաեա էյթիվէրտի, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, գաբուեու գաբատը։

Արապաճը, էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք արապանըն իսկէմլէսի իւզէրինէ ուեուգլամագտա իքէն, հասըլ օլան սէստէն ուեանտը, վէ Բօգամպօլ՝ քէնտիսիյլէ մէճհուլէ գատըն միեանընտա թահաթի իտիլմիշ օլան սէօզլէրին արապաճը թարաֆընտան իչիտիլմէմիշ օլաուգունա մէճպուն օլարագ։

— Սիւրէյն սօգաղընա՛, տէյի էմր իլմտի։

Արապանըն էսնալ հարէքէթինտէ, Բօգամպօլ՝ եէնիտէն պու գատրնա պագարագ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր, տէտի։

— Իսմիմ Բէպէգա տըր։

— Սիզ եէհուտի՞միսինիզ։

— Վալիտէմ եէհուտի իտի։

— Էյ բէտէրինի՞զ։

— Բէտէրի՞մ... բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմամըշըմ տըր... պէն աշղ ու մուհապպէթ մահլուլուեում։

— Վա՛յ։

— Բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմամըշըմ տըր տէտիկիմտէ, եանըլմագտաեըմ, չինքի քէնտիսինի պիր տէֆա կէօրմիշիմ տիր, Վալիտէմ պիր կիշի պանա կէօսթէրտի... քէնտի գարըսը օլան պիր գատրնը գօլթուղունա ալմըշ օլտուղունու հալտէ կէչիեօրտու, վէ պէնիմ կիպի սարը օլուպ, պանա պէնզէեէն պիր գըզ չօճուղուն էլինտէն թուԹուեօրտու։

Բօգամպօլ սարսըլտը, վէ գատրն տախի,

— Պէլքի թանըտըղընըզ՝ օ գատրն տըր, տէյի պէեան իլէտի։

— Բէտէրինիզ չիւպհէսիզ զէննկին պիր ատէմ իտի։

— Խայր, բէտէրիմ ամէլէտէն իտի։

— Ամէլէ՞ մի։

— Անճագ, վալիտէմ բէննահսինի զիեատէսիլէ սեվտիկի ճիհէթլէ, բէտէրիմ պունատան տօլաեը սըգըլտըղընտան, վալիտէմի թէրքլէ, ասլա տէեէրի պուլունմաեան տիկէը պէր գատրն իլէ էվլէնմիշ տիր։

Բօգամպօլ ։ (Սըրիզ իլէ գըզգարընտաչընըն հիքեաեէսինի պիլտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիեէ։) Ա՛ճապա Պագդատրանըն գայրը մէչրու գըզգարընտաչը՞մը տըր։ (Գատհու աչիքեարէն։) Տիմէք բէտէրինիզ ամէլէտէն իտի։

— Էվվէթ։

— Սէննաթը նէ՞ իտի։

— Հէքքեաք իտի։

— Էվլէնմէսինտէն պէրի նէրէտէ իգամէթ իթտիքլէրինի պիլի՞րմիսինիզ։

— Անթուան վարըշընտա իգամէթ իմմէքտէ տիրլէր։

— Շիմտի իչի անլաէօրում։

— Նէ՞եի։

— Պահսընը իթտիկինիզ սարը գըզըն գըզգարընտաչը օլտուղունուգու։

— Օ գըզ եախօտ գըզգարընտաչըմ սիզին տէ թանըտըղընըզ տըր, տէյի՞ն մի։

— Էվվէթ։

Կէնճ գատրն ։ (ատավէթճուեանէ պիր սէտա իլէ։) Բէտէրիմին մուհապպէթինի օ պէնտէն սիրգաթ իթտի, վալիտէմ կիպի պէնիմտէ սուլ ախլէտ սահիպի օլան գատրնըլարտան օլմագլըղընըմըն սէպէպի քէնտիսի տիր։

— Գա՞չ եաչընտասընըզ։

— Օթուզ իքի։

Սախթէ մարքի։ (քէնաի քէնաիւէ։) 0 աուր։ Պագդատընըն պիւեիւք գըզգարընտաչը տըր։ Պագդատա տա օթուզ իւչ եաչընտա օլմալը տըր։

Պու արա Սիւրէյն ածգալընա մուվասըլէթ խոիւմիշ օլտուղունտան, արապա տուրտու։ Իլք ատֆա Բօգամպօլ, գալտըրըմըն իւզէրինէ էնէրէք, գատընա,

— Էնինիզ, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, ատա՛։

Պատէհու գաբուեու չալըպ, մէճմուլէ գատըն իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրտի։

Բօգամպօլուն օտա խրզմէթքեարը, միւթատը վէճմէյէ էլպիսէօնի չըգարմըշ օլմաեարադ եամիմըշ օլուպ, իլք ատֆա չալընըշընտա գաբուեու աչտը, վէ գուրնազ խըզմէթքեար ժագամընտա, էֆէնտիսինին եանընտաքի գատընըն պիչիմսիզ գըեաֆէթինէ տիգգամ իմտիհանէրէք, եամատ օտասընըն աթէչինի թազէլէմէյէ կիտտի։

Բօգամպօլ՝ մէճմուլէ գատընը մէզքիւր օտաեա կէօթիւրիւպ, պիր գօլթուղու իսկէմլէտէ օթուրթտու, վէ ուշաղը եօլա գօյտուդտան սօնրա, քէնաիսի տէ եանընտա օթուրտու։ Մուահխարէն,

— Շիմտի պանա թէքմիլ հիքեաեէնիզի նագԼ իտինիզ, տէտի։

— Հիքեաեէմ կէնճ վէ ֆագիր պիր գըզդըն հիքեաեէսի օլուպ, խօշա կիտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր։

— Պէյիս եօք աուր։ սիզ նագԼ իտինիզ, պէյլքի պէն, մահզա ճէնապ Հազգ թարաֆընտան սիզի հիմաեէ իթմէք իւզրէ կէօնտէրիլմիշ պիր մահուզատ։

— Ֆիլվագը էյի պիր ատէմէ պէնզէնօյտաուն։

— Տիմէք սիզ՝ պիր մահտուլը աշղ ու մուհապպէթսինիզ։

— Էվվէթ։

— Վալիտէնիզ՝ քէտէրինիզի սէվէ՞ր մի իտի։

— Ֆէվգէլատէ սէվմէը իտի։ քէտէրի Վալիտէմի թէրը իթտի-

կի զէման, պէն պիր եաչընտան աղ քիւչիւք իտիմ։ Վալիտէմին հիյնի վէֆաթընտա տա, պէշ եաչընտա իտիմ։ Պիր գօմշու գատըն պէնի օն պէշ եաչընա գատար եանընա գապուլիտիպ պիւեիւթտու։

— Էյ օլ վագըթ։

— Օլ վագըթ վալիտէմ կիպի, պու ալէմտէ քիմսէնին աւլադատար օլմատըղը կէնճ գըզլար կիպի եաբատըմ, եանի իլք ատֆա պանա, նէ՛ գատար կիւզէլ վէ տիլպէրսին տիւէն պիր ատէմի սէվտիմ։

— Օ ատէմ քի՞մ իտի։

— Պիր մէքթէպլի իտի։ Պունունլա Լաթին մահէլլէսինտէ օն պէշ սէնէ, պաղէն մէսուտ, ֆագաթ չօգ տէֆա պէտպախթ հալտէ եաչատըմ։

— Զէվալը գըզճըղա՛ղ։

— Տիւչէ տիւչէ Օկիւսթէ գատար տիւչտիւմ։

— Օկիւսթ քի՞մ տիր։

Գատըն պաշընը էհէրէք։

— Օտէօն թէհաթրօսունտա գօնթրաժարգա սաթըճը-սը տըր։

— Տիմէք գըզգարընտաչընըզ օյան վէ սիզէ պէնզէեէն գատըն ալէյհինտէ պուղու սատավէթինիզ վար տըր։

— Հէմ էզճան ու սիլ պուղու սատավէթիմ վար տըր։

— Պէն տէ էօյլէ։

Բօգամպօլ, իշպու պիր իքի քէլիմէնի սօզուդ գան իլէ թէլէֆֆիւզ իթտի։

— Սի՞զ մի։

— Էվվէթ, պէն։

— Լաքին սիզէ նէ՞ եաբմըշ տըր։

— Պէն քէնտիսինի չօգ զիեատէ սէվմիշիմ տիր։

— Է՛յ օ՞։

— Պէնի սեագյարը ալթընա ալմըշ տըր։

— Անլատըմ։

Գատըն պու արա միւթէֆէքքիր պիր հալքէսպ իտէրէք,

— Տիմէք օնա գարշը պուղղ ու ատավէթինիզ վար տըր, տէյի թէքրար իթտի։

— Հայ հայ։

— Էկէր օնատան, պէնիմ վէ սիզին ինթիգամընըզը ալմանըզը թէքրիֆ իտէրսէմ, գապուլ իտէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէթ, զիրա քէնտիսինի սէվմէյիպ, թահգիր իտէրիմ, հալպու քի պու տէտիկինիզ ինթիգամըն ախզը նա՞սըլ գապըլ տիր։

— Պէն սիզէ եարտըմ վէ խըզմէթ իտէրիմ։

— Սահի՞ մի։

— Նամուսում հագգը իչին սէյիրէօրում։

Մէրգումէնթին սիմասընատա պու արա զահիմանէ պիր մէսէրէթ, վէ ալէստէվիհ տօնուգ օլան կէօզէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր բարլագըզգ հուսուլէ կէլտի։

Բօգամպօլ.- Պուրատը սիզին էվինիզ տիր, իսթէտիկինիզ կիպի բահաթ իտէպիլիրսինիզ։

Հալպու քի կէնճ գատըն՝ պու սէօզիւ լաթիֆէ զանն իտիպ, նէվհիմա չիւպհէ իլէ եիւզիւնէ պագտըզը հալտէ,

— Թէքրար իտիէօրում քի, պուրատը սիզին էվինիզ տիմէք տիր։ Խըզմէթքեարըմ սիզէ չալըշաճագ տըր վէ պէն տէ հէր կիւն սիզի կէօրմէյէ կէլէճէյիմ, տէտի։

— Կիտիէօ՞րմուսունուզ։

— Էվվէթ։

— Սիզ պուրատա լուգամէթ իթմէ՞զմիսինիզ։

— Խայր, լաքին պու տահիրէ պանա ախտ տիր։

— Տիմէք սիզ գէնկինահինիզ։

— Հէր այ չաբգանըզը եիրմի ֆրանգըզգ սիքքէլէր իլէ տօլտուրաճագ տէրէճէտէ գէնկինիմ։

Գատէհու Բօգամպօլ, աեաղա գալգըպ, կէնճ գատըն իլէ թօգալաշտըզը սըրատա,

— Ալլահա ըսմարլատըգ, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, տէտի, վէ մուախխարէն իչ օտատա պուլունան խըզմէթքեարըննա խիթապէն,

— Պու գատընա, հէր իսթէտիկինի վէրէճէքսին, լաքին տիշարը չըգմա՞ընա միւսաատէ իթմէնէճէքսին, պունտան տօլաեը վէսուսուն, տէյի պէեան իլէտի։

Խըզմէթքեար թէվազու իթտի, Բօգամպօլտա տիշարը չըգըպ, արապասընա բաքիպ օլտու։

Պիր չարեկը սաաթ սօնրա մարըն տը Եամրի օթէլինէ մուվասըլէթէ, սըր Վիլիամընն օտասընա չըգտը։

Օլէսնատէ եարը կիճէեի իլի սաաթ կէչմիչ օլուպ, լաքին քէօր հէննուգ ուեուսմամըշ օլտուղու հալտէ, սապըրսըզլըգա Բօգամպօլա պէքլէմէքտէ իտի։ Մէրգում, չակիրտինին սէօզլէրինտէն վէ վէրտիկի մալիւմաթտան օլտէրէճէ միւթէէսսիր օլմուշ իտի քի, սայքի տօլաեըսըդյա Գօնսէքսիօնա աշըգ օլմուշ օլտուղու ճիհէթէ, անըն իլէ Բօգամպօլ միեատնընատա ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէմէնին նէթիճէսինի անլամագ արզուսինտէ պուլունմագտա իտի։ Հալպուքի Բօգամպօլ կէլտիկինտէ, աատէթա պիր թէսաթրօ օեունճուսու մագամընատա տավրանմադ, վէ բօլունու օլ վէճհլէ իճրա իլէմէք իսթէտիկինտէն՝ վագը օլան զարիպ թէսատիֆինտէն էվվէլէմիրտէ պահա իթմէտի։ Անճագ Գօնսէքսիօն իլէ վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմէսինի, վէ անըն գալպինտէ հուսուսէ կէլէն թէէսսիրաթը նագլու պէեան իլէտի։

Սըր Վիլիամ նէթիճէի վագըտան ֆէվգէլատէ մէճլուս օլտու։

Բօգամպօլ, բէնտի մուվաֆֆագըյէթինտէն քէօրիւն քէյֆիէնտիկինի կէօրմէքլէ,

— Պա՛պալըգ, իդրար էթ քի, սէն վագթիլէ Գուժիվալտա, մատամ ժանն տը ֆէրկաղըն գարշըսընատա պու տէրէճէ աշգ ու ալէագա ժէնգարէսի կէօսթէրէմէտին, տէտի։

Սըր Վիլիամս (պաշընը սալաեարագ.) Հագգըն վար տըր։

Բօգամպօլ.- Գու սապահ, մատամագէլ Գօնսէքսիօնուն իսբանիաեա կիտէճկինի, վէ անըն զայպուպէթի պիգի հալը իսթիրահաթտա պրատաճաղընը սէօյլէմէէօ՞ր մու իտիք։

Սըր Վիլիամս.- (պաշը իւէ.) Էվվէթ։

Բօգամպօլ։ Իշպու պօշ վէ իսթիրահաթ վադիքմըզտա Պադդարաեը տախն տիւչիւնէպիլճէկիմիզի տէրմիեան իմ-մէեօր մու խսիք։

Քէօր։ (պաշը իլէ։) Էվվէթ, էվվէթ։

Բօգամպօլ։ Քէչի էթ պադալըմ պիր ազ էվվէլ քի՞մի բասթ կէլտիմ։

Սըր Վիլիամ։ (ուժուդլարընը չէքէրէք։) Նէ՞ պիլէեիմ, տիմէք իսթէտի։

Բօգամպօլ։ Պադդարաեա թէսաաւուֆ իմտիմ։

Քէօր ատարլար, վէ պաաէհու թաշըն իւզէրինէ,

— Լաբին պու սապահ սէն, անըն իչին Բարիստէ տէյիլ տիր տիեօրսուն, տէյի եազար։

— Տօղրու տուր։

— Օ հալտ՞...

— Օ հալտէ էինէ քէնաիսինէ բասթ կէլտիմ։

— Անլամաեօրում։

— Տիմէք իսթէեօրում քի, Պադդարանըն զայըբ մէչրու գըպդարընտաշը օլան վէ պիր տամյա սուեուն տիկէր պիր տամյա սուեա պէնզէտիկի կիպի Պադդարաեա պէնզէեէն պիր դաաըն կէօրսիւմ։

Պու սուրէթլէ Բօգամպօլ՝ Բէպէդաեա թէսաաւուֆ իմտիկինի, վէ մէրդումէեի նէվիմա սէքուէսթրօ ալթընա ալմըշ օլտուղունու հիքեաեէ իմտի։ Մէրդում սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրսիւքճէ, քէօրուն եիւղիւնտէ վէ կէօզլէրինտէ նէվ պէ նէվ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ հալլէր զուհուրա կէլմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, իշպու հիքեաեէսինէ չու սուրէթլէ խիթամ վէրտի։

— Պու գըզտան նէ՞ իթարզտա իսթիֆատէ իտիլէճէկինի պիլմէմ, հալպու քի սէն ադիլ պիր քիմսէ օլտուղուն ճիհէթլէ, սէնին, պու խուսուստա իսթիֆատէ իմ մէք չարէսինի պու լապիլէճէկինի միւլահազա իլէտիմ։

— Բէք էյի, բէք էյի։

— Շիմտի սէն պու գըզը նէ՞ եաբապիլիրսին։

Քէօր՝ պաշընը իքի էլլէրի տէրուհինէ այրպ, ուզուն միւտտէթ տէրեակ թէֆէքքիւրաթա տալտը, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա չակիրտի սէօզ սէօյլէմէկէ ճէսարէթէ իտէմէմ։

Նիհայէթ քէօր՝ գալէմի էլինէ ալարադ իշաչըն իւզէրինէ,

— Սէվկիլիլիւ օղլում, կիտիպ բահթաճա եաթապիլիրսին, եարըն սապահ պանա կէլ, սանա ճէվապըմը վէրիրիմ տէյի եազտը։

— Զարէ պուլտունո՞զմու։

— Էվվէթ, պուլմադ իւզրէեիմ։

. . . . . .

Մարքի տը Շամրի՝ սապրդ ամիրինին նասիհաթլարընա միւթի օլտուղու ճիհէթլէ, տաիրէսինէ չըզտը, վէ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպլարընը հրֆդ իթիքատէն սօնրա եաթաղընա եաթտը։ Իրթէսի կիւն սաաթ տոգուզտա սըր Վիլիամ օտասընա կիթտի, քէօր օ կիճէսի ուեուտուշ օլմաեըպ, րօպտը չամպըրընա սարըլարադ եաթաղը իւզէրինտէ օթուրմուշ, վէ թէֆէքքիւրաթլա վադիքընը կէչիրմիշ իտի։

Բօգամպօլ։ Օհօ՛, ամճա, բէք զիեատէ տիւչինմիւշ օլմալըսընըզ։

— Էվվէթ։

— Ադրաաըղընըզ չարէեի պուլտունո՞զմու։

— Էվվէթ։

Քէօր։ (եազարադ։) Պադդարա նէ՞ վադիթ ավտէթ իտէճէք տիր։

— Սէքիզ կիւնտէն պուրատա պուլունաճադ տըր։

— Էմի՞նմիսին։

— Սայքի էմինիմ։

— Բէք էյի։

Պաաէհու Բօգամպօլ՝ Սըր Վիլիամընըն թաշը իւզէրինտէ չու ճիւվէեի օգուտու։ «Տույդուլու, աթէչլի վէ ադաճլը տէ-

լիճէ պիր տէլիգանլը պուլմագ լազըմ տըր քի, մատամ գօնթէս Ուրթօֆա ճիտատէն աշըգ օլապիլսին։ Պիր քէրըէ պու ատէմպուլունուր իսէ, զանն իտէրիմ քի Պագդարա ֆէնա տա գըզալար կէչիրէճէք տիր։»

Բօգամպօլ.- Հէ՛ հէ՛, զանն իտէրիմ քի տէրը իտիեօրում, Իսթէնիլէն տէլիգանլըեա կէլինճէ, պու պապտէ պիր էֆքեարըմ վար տըր։ պունատան տօղրուճա գալգըպ վիգօնթէս Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ թատամ իթմէկէ կիտէճէիմ։

Բօգամպօլ, իշպու իֆատէսինատէն սօնրա, սըր Վիլիամսատան մուֆարագաթ իթտի։

— Տօսթուն Բօլան տը Գլաեէի՞մի։

— Լվվէթ։

— Զանն իտէրսէմ սէյեահաթ իտիեօր։ Անտրէ պարօնն տը Շամրի հագդընատա հիսս իտիպ, ֆագաթ մագսէտինէ էրկմէմիշ օլտուղու մուհապպեթի չէտիտէսինատէն քէսպի ֆագաթ իթմէք իւզրէ Ալմանիատա կիթմիշ իտի։

— Ալմանիատան ավտէթ իթտի։

— Նէ՞ վագըթ։

— Պու սապահ։

— Վա՛յ։

— Հաթթա չու մէքթուպու տա քէնտիսինատէն ալտըմ։

Ֆապիէն, իշպու սէօզիւ արատընատա Բօգամպօլա պիր մէքթուպ վէրտի քի, մեալի չունատան իպարէթ իտի։

«Ազիզ տօսթում, սէնին րէսմի իզտիվաճըն էնատընատա հէնուզ մանէն խաբար պուլունտուղումտան, րէսմի մէզքիրատէ հազըր պուլունաճագ գատար ճէսարէթի հափզ օլամատըմ, վէ սէնինէ ճէտալաշմագտըզըն Ալմանիատա կիթտիմ։ Իւնոի մուվասըլէթիմ պիր սահաթտան պէրու օլտուղու հալատէ, տահի վէ խուսուսիյէ շիւքրանիիւզարանէ տօսթլուղումու թէէմին իչին թարաֆընա պու մէքթուպու եազմատա մուսարահաթ իյլէտիմ։

«Եարըն պէնի, մատամ վիգօնթէս տ'Ասմօլա թագտիմ իլէ, պէնիմ իչին պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իյլէմէքլիկինի րէճա իտէրիմ։

«ՐՕԲԱՆ ՏՐ ԳԼԱԵԷ»

Բօգամպօլ, մէրգում կէնճ հագդընատա քէնտիսինին պիր կէօնա իհթիեաճը օլաճաղընը մէմուլ իթմիտիկինատէն, ֆիքթուբուզճա,

— Ղալիպա քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլմալը, տէտի։

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին։

— Ավտէթինէ վէ տօսթլարընա մէքթուպ եազդընդընա պագըլըբսա, պու խուսուսա իհթիմալ տըր, զիրա եիւրէք ատըլարը թաշքեանլար պու կիպի մէքթուպլար եազմազլար։

Բօղամպօլ պու սըրատա գիհնի տիկէր խուսուսաթ իլէ ժչղուլ օլաուղու ճիհէթլէ, Բօլան հադդընատա ֆաղլա պիր սէօզ իրատ իթմէտի. իրթէսի սապահ, պէհան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Բօլանըն մէքթուպունու խաթըրլաճարագ, սէրիան վիզօնթէս տ'Ամօլուն նէզտինէ կիմտի։

Բօլան պու արա կէլմիչ օրուպ, Ֆապիէն քէնտիսինի թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կէօմիւրմիւչ օլաուղու ճիհէթլէ, Բօղամպօլ քէնտիլէրինի օրատա պուլաու։

Ֆապիէն՝ Բօղամպօլուն կէլտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Էյի վաղըթտա կէլտին, Բօլանըն հիքեաեէսինի սէն տէ տինլէհէճէքսին. կիւչել պիր հիքեաեէ տիր, տէտի։

Սաիթէ մարքի.. (Բօլանըն էլինի սըղարագ.) Նէ՞ տիր։

— Տիւն պանա, աչըգ օլան քիմսէլէր տօսթլարընա մէքթուպ եազմազլար տի՞մէօր մու իտին։

— Էվվէթ, պէնիմ էֆքեարըմ պու տուր։

— Էֆքեարըն եանլըչ տըր։

— Սահի՛հ մի։

Բօղամպօլ՝ Բօլանա պակտը, Մէրդումտէկիդանլը, դաեէթ թասալը վէ մահզուն կէօրիւնմէքտէ օլմասըյլա, Բօղամպօլ,

— Եանըլը՞ եօրմուեատ, աղիկիմ, սիզ էլան աչը՞գմըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Թէէսսիֆ իտէրիմքի...

Ֆապիէն.. (կիւլէրէք.) Ընճաղ պու տէֆա Ընտրէաեը սէվմէեօր։ Ղալիպա պու եէնի մօտա օլմալը, պիր քէտէր պրագըլըպ տիկէր քէտէրէ կիտիկեեօչ։

«Նէօլէքի Բօլան՝ սէյեաֆաթ իթմէքլէ, վէ Ալմանիա օրմանլարընատա իճրաի թէնէզզիւհ վէ Ալման լօգանթտալարընատա թէնավիւլ իլէմէքլէ, տիւչար օլաուղու ֆէնալըղը թատիլ իլէմէք իւզրէ, մէյեուս վէ միւքէտտէր դալպ իլէ, Բարիսաէն մուֆարագամ, վէ թէէմամիլլէ քնապի իֆագաթ իթտիքատէն սօնրա ավուէթ իթմէկի թատմիմ իլէմիչ իտի։

— Պու տէվա ֆէնա տէյիլ տիր։

— Ճիւպհէսիզ, զիրա իչ այ դարիլընատա, իֆագաթընը պուլմուչ տուր. անճաղ տէօրտիւնճի այըն իպթիտալարընատա, գալպինին պօչ օլաուղունու հիսս իթմէլէ, սէվմէք արդուսունատա պուլունմուչ, վէ պէտապէլի պու իչէ չէյթան տաիխի գարըշտըղընատան, պիչարէ տօսթումուզ եէնի պիր աչդ իլէ ավտէթ իթմիչ տիր։

— Պու տէֆա տա պիր Ալմանա՞մը աչըգ օլմուչ։

— Խայր, պիր Բուսիալըեա։

Բօղամպօլ սարսըլտը, վէ Ֆապիէն տէ չու եօլտա սէօզ զիւնէ իլէրի կէօթիւրտի։

— Հէնուզ թաֆսիլաթըմ եօզ տուր։ Ընճաղ աչդ տէնիլէն չէյ՝ տաիմա տիկէրինէ նազըլու պէհան խալմէք հէսաս իթտիկինատէն, Բօլան տա թաֆսիլաթը լազըմէեի իթթա իյլէեէճէք տիր։

Բօլան.. (Թէէսսիֆլէ.) Պէնիմտէ պու պապտէ թաֆսիլաի մալիւմաթըմ եօզ տուր։

Ֆապիէն.. Իյլէնի՞ եօրմուեատն։

— Խայր, սէվտիկիմ գատըն..

Մէրդում պու սըրատա սէօզիւ քէսիպ, թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Նիհաեէթ քէլտա տէվամլէ,

— Սէվտիկիմ գատընը անճաղ կէօրէպիլտիմ, տէտի։

— Քէնտիսինի սէվիեօր՞մուսուն։

— Էօլմէք տէրէճէսինատ սէվիեօրում։

Բօղամպօլ.. Ալ սանա կիւզել պիր լուզէթ տահա։

Բօլան.. Կիւլմէեինիզ, զիրա պէն հադըդէթէն տիւչարը իգթիրապ օլուեօրում։

Ֆապիէն.. Օ հալտէ, պիրինին խասթէլիկինատէն քէսպի իֆագաթ իթմէք իչին Ալմանիաեա կիթմիչ օլաուղուն հալտէ, տիկէրինին խասթէլիկինատէն տէ իֆագաթընը պուլմադ իւզրէ Բարիսե կէլտին, էօյլէ՞ մի։

Բօլան. (պաչընը սալլաեարագ.) Պէն քէնտիսինի անճաղ կէօրէպիլտիմ, ֆագաթ ասլա կէօրիւչէմէտիմ։

Բօղամպօլ.. Աղիկիմ ժօնսիէօ, սիզ տաէմ տէյիլ, իլլա

պարուէթ ֆըչըսըրընըզ։ Ֆիլվագը, անճադ եիւզիւ կէօրիւլմիւշ օլան, վէ քէնտիսինէ խիթապէն հիչ պիր բէլիմէ սէօյլէնէ-միշ օլմաեան պիր գատընը՝ ուղրունա էօլմէք տէրէճէսինատ սէվմէք՝ եալընըզ բօմանլարտա օգունուլուր պիր հալ տիր։

— Էվվէթ, պու տա պիր բօման տըր։

— Էյ պու բօման օգունապիլի՞ր մի։

— Տուրուն սիզէ նագլ իտէեիմ, բէք սատէ վէ ժահզուն-նիեէթպախշ տըր։ Պէն Պատ չէհրինատէն կէլիեօրում. օ գատընը օրատա կէօրմիւմ։ Օրաեա մուվասըլէթ իտէլի չէնտ կիւն օլմուշ օլուպ, Բարիսի թէրը իթթիհիմատէն տօլաեը թէէսսիւֆ իթթիհիմ ահըպպատան պիրի՝ պէնի Մէզօն որ Ֆօնվէրսասիօն պալօսունա կէօթիւրտիւ, վէ, «Շէհրիմիզատ գօնթէս Ուրթօֆ իսմիյլէ մուգիմ օլան զաեէթ կիւզել պիր գատընը սանա կէօսթէրէեիմ» տէտի։

Բօգամպօլ, իշպու իսմի իշթիհիկինատ, օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու քի, աղ գալը տաեանմագտա օլտուղու սուֆրաեը տէվիրէճէը իտի, ֆագաթ Ֆապիէն պու խուսուսա ասլա տիգգաթ իթթիհիկի կիպի, Բօլան տա սէօզիւնէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։ — «Տօսթում օլան քիմսէ, «Պիլի՞րմիսինիզ գօնթէս Ուրթօֆ՝ վագթիյլէ Բարիսատ Պագդարա իսմիյլէ զաեէթ ժաարուֆ օլմուշ տուր։ Պու գատըն աշգ ու ժուհապպէթ եիւզիւնատէն պիւեիւք պիր քէտէրէ տիւշար օլարագ, նէտատմէթ իթարիֆինէ կիրմիշ, վէ գօնթ Ուրթօֆ՝ ֆէվգէլատէ զինկին պիր քիմսէ օլտուղու ճիհէթիւէ, անըն իլէ եվլէնմիշ տիր» տէտի։ Իշպու գատընըն պահօընը իշթիհիկիմատէ, զաեէթ մէրագտա գալարագ պալօեա կիթթիտիմ, վէ պալօտա անըն իլէ պիր վալս օյնաեըպ, վալսըն խիթաժընտա, քէնտիսինէ մէննուն կիպի աշըգ օլտում։»

Բօգամպօլ։ — (խթիհզա իլէ։) Զաթէն պու սիզին խուսեունուզ տուր։

Պու արա Բօլան եինէ մահզունիեէթինի քէսպ իտիպ, էլինի գալպի իւզերինէ վագ իտէրէք,

— Աշգ ու ժուհապպէթ տէնիլէն չէյ՝ ուզուն միւտտէթ զարֆընտա ինսանտա սիրաեէթ իթթիֆաղ, տագըզատա սիրաեէթ իտէր։ Պիր ազ էվվէլ պէնի պարուէթ ֆըչըսընտա պէննզէթթիկինիզատ հագգընըզ վար իտի։ Եալընըզ պիր գըղըլճըմ՝ օ ֆըչըթը թուէթուչտուրմաեա քեաֆի տիր։

Բօգամպօլ։ — Օ հալատ աթէչտէն սագընընըզ, վէ չըմինէտէն ուզագտա տուրունուզ։

Ֆապիէն։ — Հիքեաեէնիզ հէք պո՞ւ ժուր։

— Խալը։

— Էօյլէ իսէ տէվամընա պագալըմ։

— Պալօտան չըգտըղըմտա, պաչըմ աթէչ իչինատ կիպի եանըէօրտու, սապահա գատար սըթմատան թուէթուլմուչճասընտա հէրարէթ իչինատ իտիմ։ Տիվանէ օլաճաղըմ զանն իտիէօրտում։

Ֆապիէն։ — Զաթէն սէն չօգտան պէրու տիվանէսին։

Բօգամպօլ։ — Տէվամ իտինիզ ժօնսիէօ Բօլան տէվամ իտինիզ։

— Իրթէսի կիւն, գօնթէսի թաապիպ իթթիկի, վէ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, հաթթա Հէրքիւլէսին օն իքի ատէտ իշլէրինի իճրա վէ ճիհանը ֆէթհ իթթիքլիկիմ լազըմ կէլսէ, էր եա կիճ քէնտիմի օնա սէվտիրմէքլիկի թաամիմ իյլէտիմ։

Բօգամպօլ։ — (սէօզիւ գաթթ իտէրէք։) Պէսպէլլի ճիհանը ֆէթհ իթթիք իսթէմէքլիկինիզ, պունտա մէվճուտ օլան ճէվհէրլէրտէն միւրէքքէպ կիւզել պիր կէրտանլըգ եաբատագ, նիշանէի աշգ ու ժուհապպէթ օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ թագտիմ իթթիք իյլին տիր։

Բօլան։ — (Հիքեաեէեէ տէվամէն։) Ֆէրտասը կիւն, գօնթէս թէսսաուֆ իթթիք իւմիտիյլէ Ֆօնվէրսասիօն ճիվարընտա ագշամա գատար կէզտիմ։ Սաաթ իւչ բատտէլերինէ քօրթուգալ ադաճլարը եագընընտա ժուզիգա տինլէմէեէ կիթտիմ. սաաթ պէշտէ գօնթէսին մուգիմ օլտուղու Օթէլ տ'Ալենկլըմբէրտէ թաամ իթթիմ։ Ֆագաթ օ սապահ պու գատընըն պատ չէհրինատէն կիթթիմիշ օլտուղունու քէմալը մէկյեուսիեէթլէ խապէր ալտըմ։

— Շիւպհէսիզ Բարիսե միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իմի՞ օլաճագ տըր։

— Խայր, Հայտէլպէրկէ կիթմի՞ւ...

Բօգամպօլ.— Էյ սիզ Հայտէլպէրկէ կէլտինի՞զ մի։

— Հայ հայ։

— Քէնտիսինէ եէնիտէն թէսատիւֆ իթտինի՞զ մի։

Բօլան.— (միւթէքէպպիրանէ.) Եալընըզ թէսատիւֆ իթմէք տէյիլ, հաեաթընը պիլէ գուրթարտըմ։

Բօգամպօլ.— (սէօզիւ գաթթ իտէրէք.) Ացիվ իտէրսինիզ, հիքեաեէտ բէք իւէրի վարմազտան էվվէլ պիր իյզահաթ իսթէրիմ։ Գօնթէսին հաեաթընը՞մը գուրթարտընըզ։

— Էվվէթ։

— Պիր ազ էվվէլ քէնտիսինի անճագ կէօրմիւշ օլտուղունուզու, վէ քէնտիսիյլէ հիչ լագըրտը իթմէմիշ իտուկինիզի պէեան իտիեօրտունուզ, տէյի՞մ։

— Տօղրու տուր։

— Իչթէ պու գարիպ։

Ֆապիէն.— Պէն պու իշտէ չունու անլատեօրում քի, տօսթում Բօլանըն ճիննէթի՝ եալընըզ պիր խունտա միւնհասըր օլան տիվանէլիքէրտէն տիր։

Բօլան՝ ումուզսարընը չէքէրէք։

— Պաշըմա կէլէնի իշիտիրսէն, անլարսըն, տէմի։

Ֆապիէն սէօզիւ քէսէրէք։

— Շիմտի կէլ թաամ իտէյիմ, թաամտան սօնրա սէրկիւղէլթէրինէն հիքեաեէսինէ տէվամ իյլէրիզ, տէյի պէեան իթտի։

Պէօյլէճէ Ֆապիէն՝ Բօլանըն գօլթուղունա կիրտի, վէ Բօգամպօլ, չու եօլտա միւլահազա իտէրէք, մէրգումսարընը արգասը սըրա կիթտի.— «Սայքի ալթը այտան պէրու քէնտիմի ույգունտա գոնն իտիեօրում։ Բիւեա իչինտէ պուլունուրճասընա հէր խունտա մուվաֆֆագըյէթտէ գարար գըլըեօր, վէ հէր նէ չէյի թէմէննի իտիեօր իսէմ, թէմէննի իթտիիմ վէճճլէ հունտուլէ կէլիեօր։ Սըր Վիլիամ վէ պէն,

պադգարաեը մէճնունճասընա սէվճէք պիր տէլիգանը արաեօրտուգ։ գաթէն անը սէվմէքտէ օլան օ տէլիգանլըեը տէրհալ պուլտուգ։ Իչկը չէյթան պանա իթտիիմի խըզմէթլէրին միւքեաֆիսթընը թալէպ իտիճէք օլսա, քէնտիսիյլէ պիւեիւք պիր հիսապըմըզ օլաճագ տըր։»

Թաամտան սօնրա վիգօնթ Ֆապիէն ա'Ամօլ՝ սախթէ գայնը Բօգամպօլ վէ տօսթը գատիմի Բօլան տը Գլաեէ իլէ պիրլիքտէ թէքրար թէնէֆֆիւս օտասընա կիթտիլէր։

Էնանի թաամտա Պադգարատան ասլա պահս օլունմատը։

Ֆապիէն.— (միւսաֆիրլէրինէ սիկարա թադտիմ իտէրէք, Բօլանա.) Ացիգ ու մուհապպէթէ տաիր օլան հիքեաեէնինէ տէվամընը իսթէրիզ։

Բօգամպօլ.— Պէն տէ, անճագ կէօրէպիլմիշ օլտուղունուզ պու գատընըն հաեաթընը նա՞սըլ գուրթարմըզ իտուկինիզի անլատմագ միրադընտաեըմ։

Ֆապիէն.— Խուսուսա սէնինլէ ասլա կէօրիւշմէմիշ օլան պիր գատընըն։

— Ացիվ իտէրսինիզ, արամըզտա սիքիզ օն քէլիմէ թաամ թի իթմիշիզ տիր։

— Էօմրիւնիւ գուրթարտըգը՞ն վագը՞թ մը արանըզտա պագը քէլիմաթ թաամի օլունտու։

— Խայր, վալս օյնաատըգըմըզ վագըթ։

Իքի տէլիգանլըլար կիւլիւշմէլէր։ Բօլան տա,

— Կիւլմէեինիզ։ պէն քէնտիսինի պալօտա տախի գուրթարտըմ, զիրա հէր նասըլսա օեուն էսնասընտա պաեըլտը, վէ պէնիմ զայըֆթիմի աեըլտըմ։

— Պայկընըգը կէչտիքտէն սօնրա սիզե թէշէքքիւր իթտի՞ մի։

— Պէն օ արա պալօտան կիթմիշ իտիմ։

Բօգամպօլ.— (ֆեվգէլատէ թէճաճիւպ հալի կէօսթէրէրէք.) Իչթէ պու գարի՞պ, էսկի զէմանընը պիր թադըմ աճիպ թապիեաթը շըվալդըլէրինտէն պահս օլունուր։ Հալպու քի տօսթումուզ պունլարտան տահա գարիպ չըվալիէ իմիշ քի,

գուրթաբաղը գաղընքն թէշէրքիւլինէ պէքլէմէքսիզին քէմալը նէզաքէթ իւզրէ սիվիշիպ կիթմիշ։

— Ա՛ֆվ իսէրսինիզ, պէն քէնտի հիւսնի րիղամա սիվիշիպ կիթմէսիմ, իլա պէնի թարտ իթտիլէր։

— Օհօ՛։

— Պու պիր հիքեաեէ տիր։

— Նագլէթ պագալըմ, պէն պու հիքեաեէնի պիլմէք իսթէրիմ։

Բօլան իսկէմէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա, չու եօլտա իֆտատեէ տէվամ իլլէտի։

— Պաղօնուն իրթէսի կիւնիւ գօնթէս՝ գատէն չէհրինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի։ Պու գաղըն օրատան զէվճի իլէ պիրլիքտէ Հայտէպ՛ըկէ կիթմիշ իտի։ Իմտի պէն տէ տէրհալ Հայտէպերկէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգըրմ, օ ագշամը վասըլ օլտուս, վէ օթէլտը Բրէնս-Գարլըտա, գօնթուն, Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ օլտուգունու խապէր ալըրմ, լաքին գօնթէս՝ չէհիրտէն պիր չարեէք ֆարսախ ուզագտա նէքքար նէհրի քէնարընտա կիւզէլ պիր խանէտէ գալմըշ իտի։ Անըն տախի, զէվճինին ավտէթինէ ինթիզարէն պիր այ գատար օրատա իգամէթ իտէճէկինի թահգըգ իլլէտիմ։ Գօնէֆ Աբթօֆ, պագը խուսուսի իշլէրի իշին էվվէլա Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ, օրատան տախի Պէրլինէ ազիմէթ իտէճէք իմիշ։ Եալընըզ պիր վաս սըրաընտա իսթիհսալ իթմիշ օլտուգումդ թավսիէ իւզէրինէ գօնթէսին նէզամինէ կիտէմէզ իտիմ, անճագ պահթա վէ միւսաիթա պիր Ֆըրսաֆթա ինթիզարէն սապը իթմէկէ գարար վէրտիմ։

— Քէնտինի թագտիմ իթմէք իչի՞ն մի պէքլէմէկէ գարար վէրտին։

— Խայր, օնա լասթ կէլմէք իչին։

— Մուվաֆֆագ օլսո՛ն մու։

— Շիմտի անլարընչը գ։

— Հայտէպերկ գարուլարընտա քիւչիւք պիր ալման օթէլի պուլտումդ, պունտա մէքթէպ չակիրտանը թամամ իթմէկտէ իտիլէր։ Անլէր իլէ պիրլիքտէ օթուրուպ, սուֆրալարընտա թամամ իթտիմ։

«Իշպու օթէլտէ քիրալատըղըմ օտանըն բէնչիրէսինտէն, մաշուգէմին պէեազ խանէսինի կէօրիւեօրտում։ Իւչ կիւն սօնրա, պու գատընըն, հէր կիւն սապահ իքիտէ տէչարը չըգըրընը թահգըգ իթտիմ։

— Եաեա՞մը տիչարը չըգրեօրտու։

— Խայր, կիւզէլ պիր սանտալը պուլունուպ, պունուն իլէ չըգաեօրտու։ Սանտալը իքի սագալը վէ սէրթ չէհրէլի գապագլար գօմանտա իտիպ, զալիպա պունլար էֆէնտիլէրի թարաֆընտան, պիչարէ գատընըն նէզահինտէ զընտան մէժուրու մագամընտա պրագըլմըշլար իտի։

Ֆապիէն սօն բէլիմէլէրինիշիթտիկինտէ, ումուգունու չէքտի։ Պահէհու,

— Տօ՛սթում, պի՞լմէեօրմուսուն քի, գօնթ քէնտի զէվճէսինէ ֆէվգէլատէ աշըգ օլմուշ տուր։

— Խուսուսա քի, դըսպանճլըղը տա վար տըր։

— Վէ զէվճէսի տէ քէնտիսինի տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվէր։

Բօլան սուրաթընը էքչիթտի։ պունունլա պէրապէր իֆտատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։— Գօնթէս նէհրտէ իքի ֆարսախ գատար աչըլմագտա օլուպ, պագէն սահիլէ էնէր, վէ տօլաչարագ չիչէք թօբլար իտի։ Զօգ տէֆա տա րէֆագաթընտա կէնճ պիր գըզ պուլունուր իտի։ Պէն, սէքիզ կիւն մէքթէպ թալեպէսի գըեաֆէթինէ կիրիպ, սահիլ իւզէրինտէ պուլունտում։

— Սահիլէ էնտի՞մի։

— Էվվէթ, պիր տէֆա էնտի։

— Ֆէնտիսիյլէ կէօրիւ չտի՞ն մի։

— Խայր, գալպիմ օլ տէրէճէ չարբըեօրտու քի, ճէսարէթ իտէմէտիմ։ Եալընըզ սէլամլատըմ, սէլամըմա ժուգապէլէ իթտի իսէ տէ, զալիպա պէնի թանըեամատը։ Իրթէսի կիւն, այնի վագըթտա սահիլտէ թէքրար պէքլէտիմ, վէ սանտալըն կէլտիկինի ժիւշահէտէ իլլէտիմ։

— Լ՛յ գօնթէսի՛։

— Թագին գօնթէսի տէ կէօրտիւմ, Հավա բիւզկեարլը իտի, վէ գազագլար տա քիւրէք չէքճէք եկրտէ եէլքէն աչըլար իտի։ Պու սուրէթլէ սանատալ՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ իլէրլէմէքտէ օլուպ, կեան սահիլէ եապլաշմադտա, կեան սահիլտէն ուզագլանմադտա իտի։

Բօղամպօլ.— Էյի եա՛, պու գազագլար նասըլ թայֆալըդ իտէպիլիրլէր։

— Պէն տէ պիլմէմ, չիւքի բէվիշի հալտէն՝ եիւզմէք պիլէ պիլմէտիքլէրի անլաշըլըեօրտու։ Ֆիլվագը սանատալ թէրս տէօնիւպ, պունլար ընէվիմա տէհչէթէ տիւշար օլարագ, ժամտամալարընըն պօղուլմադտա օլտուղունու պիր ապա ունուլմտուլար։ Համո օլսուն քի պէն հաղը պուլունուեօրտում, Հէման էլպիսէմի չըգարըպ, ընէրէ ալթըլտըմ, վէ պիր պայըն սայլարընատն գավրաեըպ, մաշուգէմի, թամ պօղուլաճաղը սըրատա գուլթարտըմ։

— Աֆէրի՛ն։

— Ղաեէթ չիտտէթլի օլան ագընթըեա գարշը պիր միւտտէթ ուղրաշարգատան սօնրա, գօնթէսի, պայկըն ֆագաթ պէրհանամ հալտէ սահիլին լուգերինէ վագ լիթտիմ։

— Եյ գազագլա՛ր։

— Գազագլար սանատալարընա տէօնիւպ պօշալթմաեա մուվաֆֆագ օլտուլար, վէ եէլքէնկէրինի լթօբլաեըպ, այնի վագըթտա քիւրէքլէ սահիկ նանաշըլար։ Գատէհու պայկըն օլան գօնթէսի գաբըպ սանատալա վագ լիթտիկէր, վէ պէնի աելամլատըգտան սօնրա, ագընթը սաեէսինատ ավտէթ իլէտիկէր։ Իքի սաաթ սօնրա, գօնթէս հագգընատա խապէր ալմագ լուգրէ իտանէսինէ կիթտիմ, գազագլարտան պիրի գաբուեու աչըպ պէնի լթանլատընատան գաբուեու եիւզիմէ գաբատը։

— Իչթէ պու թէրպիեէսիզսիք։

— Իրթէսի կիւն գօնթէս պիր թէչէքքիւրնաակ իլէ ճէվապ վէրիր իւմիտիլէ գաբթըմը կէօնտէրտիմ։

Ֆիլվագը պու ժէմուղիմ տօղրու չըգաբ։ չէօյլէ պիր լԷկքիրէ ալտըմ։

«Թէզքիրէ չու ժէալտէ իտի։

«Գօնթէս Արթօֆֆ՝ հաեաթընը Մ. Բօլան տը Գլաեէհեե պօրճլու օլտուղունու ասլա ունուլմաեաճագ տըր, վէ օն պէշ կիւնէ գատար Բարիսե կէլէրէք, թէշէքքիւրաթընը օրատա լիսանէն գապուլ իտէճէկինի ժէմուլ իտէր։

«Պու թէզքիրէ՝ պէնի Հայտէլպէրկտէ կէօրժէ խաթէմէտիկինի աչիքեարէն կէօսթէրմիշ տիր։»

— Նիհաեէթ նէ՞ եարտըն։

— Նէ եաբաճաղըմը տիւչիւնտիւկիւմ սըրատա, իքինճի պիր մէքթուպ ալտըմ։

— Օ ժէքթուպ քի՞մին թարաֆընատն եապըլըպ կէօնտէրիլմիշ իտի։

— Աժճամ չըվալիէ թարաֆընատն իտի։ Շըվալիէ ֆամիլեաճա պիր իչտէն տօլաեը տէրհալ պէնի կէօրմէք խաթէեօրտու։ Իմտի, այդ խաաթէլիկիտէն լֆագաթըմը պուլմագ իւմիտիլէ օրատան հարէքէթ լիթտիմ, իւչ կիւն Ֆրանչ-Գօնթէէտ գալտըմ, հալպու քի Հայտէլպէրկտէն հարէքէթիտէ նէ տէրէճէ խաաթա իտիմ իւէ, չիմտի տահա գիեատէ խաաթաեըմ։ Գօնթէս իտի սէրիզ կիւնտէն կէլէճէք օլտուղունատան, քէնտիսինի թէքրար կէօրմէլիեիմ, վէ օ տախի պէնի սէվմէլի տիր։

. . . . . .

Սախթէ մարքի՝ սըր Վիլիամըն օտասընա կիթտի, վէ քէլամա աղազլէ։

— Աժճա, միւսթէրիհ օլ, արզու օլունան տէլիգանլը պուլունտու, տէտի։

Քէօր.— (Թաչըն իւզերինէ եազարագ.) Պագդաբաեա աչըգ օլապիլէճէք տէլիգանլը՞մը։

— Խալը, զաթէն աչըգ օլմուչ օլան տէլիգանլը։

Պէօյլէճէ Բօղամպօլ՝ կէօրտիւկիւ վէ իչիթտիկէ չէյլէրի

սըր Վիլիամնա նագլիթաի։ Մէրգուամ տախի՝ եւ զիւնետ մէքրուհ պիր կիւլիւմսէ հասըլ օլտուգտան սօնրա,

— Գուլտուամ, տինլէ, տէյի եազսըր։

Ատավէթ վէ ինթիգամը քէնտիսինտէ մուզիրը պիր ֆիքը հուսուլէ կէթիրէն սըր Վիլիամսըն իշպու եէնի էնթրթիգասը-նը ֆիլիհաթտա կէօրէճէկ։

43

Սըր Վիլիամս իլէ ուզուն վէ էսրարի մէխլաթաթընտան իքի լուչ սաաթ սօնրա, Բօգամպօլ՝ Սիւրէյն սօգաղընտա ա-բրապատան աշաղըեա էնիպ, Պագդարանըն գայրը մէշրու գըզ-գարընտաչընըն, իլք կիւնտէն պէրու օտա խըզմէթճիսինին նէզարէթի թահթընտա մահպուս պուլունտուղու տաիրէեէ կիրտի։ Բարիսին ատի սընըֆ ֆահշիլէրինտէն օլան պու գա-տրն՝ սապահլաեըն Բօգամպօլուն կիւզել եաֆթագ օտաընտա ուեանտըզընտա, բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ իշպու բիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իլլէտի։

Խըզմէթճի իշէրի կիրիպ, եվամիրի մախսուսէսի օլուպ օլ-մատըզընը սիւալ իթտի։ Կէնճ գատրն պու սիւալտէն տօ-լաեր թէաճճիւպ իտէրէք, «աճըմ» տէյի ճէվապ վէրտի։

Խըզմէթքեար թէվազու իլէ ատիշարը չըգտը, վէ նէֆսի թահմլարը վէ պիր շիշէ էսկի չարապը համիլ քիւշիւք պիր մասա իլէ չէնտ տագըգա սօնրա ավտէթ իլլէտի։ Իամի Րէ-պէգա օլտուղունու Բօգամպօլա պէեան իթմիշ օլան գատրն,

հայրէթի կէչտիքտէն սօնրա, քէմալը իշթիհա իլէ եէմէկինի եէմէեէ պաշլատը։ Բօգամպօլուն մուվասըլէթինտէ, ճիւզի մէրթէպէ սէրխօշլանմըշ օլմասըյլա, նէվիմաքէյնի պիր հալ-տէ իտի, հալթա կէօզլէրի արսըզճա բարլաեօրտու։ Պու գատրն էսկի էլպիսէ կիեինմիշ օլմասընա վէ պիր ազ զայիֆ-լէնմիշ պուլունմասընա բաղմէն, հալէա Պագդարաեա մախ-սուս պիր հիւսնի ճէմալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, մէրգուամէնին օտասընա կիրտիկինտէ, քէնտի քէնտինէ,

— Էկէր չու տիլէնճի գարըեա գօնթէս Աըթօգուն գաշ-միր գումաշլարտան մասամուլ էլպիսէսի կիեինտիրիլէճէք օլ-սա, հէր հալտէ ալտանըըր, տէտի, վէ պատէհու ալէնէն, — Սապահլար խայր օլսուն, նամըզսըն, տէյի սիւալ իթտի։

— Բէք էյիեիմ, բէք էյիեիմ. սիզին խանէնիզտէ իսթի-բահաթ իտիլիեօր։

— Սահի՞ն մի։

— Էկէր պէօյլէ պիր իգամէթկեահըմ օլսա իտի, սիզի էզճան ու տիլ սէվէր իտիմ։

— Իսթէտիկինի եօլտա պիր իգամէթկեահըն օլաճագ տըր։

Րէպէգա՝ (օեունճագ վատ օլունան չօճուգլար կիպի սատէտիլանէ մ՛սէրբէթլէ։) Պո՞ւ մու տուր։

— Խայր պուննուն կիպի տիկէր պիր խանէ տիր։

Մէգպուրէ, Բօգամպօլ քէնտիսիյլէ էյլէնիեօր զանն իւ տէրէք, շիւպհէլի պիր նաղար իլէ քէնտիսինէ պագտը։

Բօգամպօլ՝ Հայատ պէնիմլէ կել։

— Նէ՞րէեէ։

— Քէնտի տաիրէնի կէօրմէեէ։

— Սահի՞ն մի։

— Հայ հայ։

Սախթէ մարքի՝ մէրգուամէնին էսկի էլպիսէսի, աեագ գապըտը վէ չաբգասը՝ միհթաճը թէպտիլ օլտուղունու անլա-տըզընտան, հազըր էլպիսէ սաթան պիր մաղազատա լազըմկէ-լէն շէյլէրի սաթըն ալըպ, վէ պունլարը, պիր բաքէթ իշլինտէ

օլարագ պիր խըզմէթճի կէթիրիպ, թուալէթի օտասընա վազ իթտիկլինտէն, Բօղամպօլ, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէսինի մէրդումէնէ նազիքտանէ պէհան իլլէտի, վէ Բէպէգա՝չէնտ տագըդա նապէտիտ օլտուգտան սօնրա, պիթթէսատիւֆ վիճուտինէ մուքէմմէլէն մուվաֆըգ կէլմիշ օլան եէնի էլպիսէլերինի կիեէինմիշ օլարագ ավտէթ իլլէտի։

Օլ վագըթ Բօղամպօլ՝ մէզպուրէնէ ուղունճա պիր չալ կիեէինաիրիպ, էլինտէն թուԹտու, վէ իֆատէնէ աղագլէ,

— Կէլ, աշաղըտա արապան պէքլէեօր, տէմի։

— Արապա՞մը։

— Էվէէլ, եաէա կիթմէքթիկինի իսթէմէմ։

— Բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու դանն իտիեօրում։

Ֆիլվագը նվին գաբուսունտա կիւզէլ պիր ամա գօշուլու, քիւշիւք պիր գուբէ արապասը տուրմագտա օլուպ, Բօղամպօլ՝ Բէպէգաեը պու արապաեա օթուրթտու, քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա, Բուասիտէ Բօմբ սօգապընա կիտիլէճէկինի իթթար իթտի։

Եիրմի տագըդա սօնրա արապա քիւշիւք ֆագաթ կիւզէլ պիր էվին գաբուսունտա տուրտու։

Բօղամպօլ՝ արապատան էնիպ, գօլթուղունու Բէպէգաեա թագտիմ իտէրէք,

— Իչթէ պուրասը սէնին էվին տիր... վագտա պիւեիւք տէյիլ տիր... տէմի։

— Էվի՞մմի տիր,

— Էվվէէլ, վագտա պիւեիւք տէյիլ տիր, ֆագաթ բէկ պիչիմլի տիր։

Գատէհու հայրէթտէ գալմըշ օլան Բէպէգաէը՝ սիեահ վէ պէեազ մէրմէրլէ տէօչէնմիշ օլան վէ սագ-սըլար վէ սանտըգլար տէրուննինէ տիքիլմիշ ագաճլար վէ ֆիտանլար իլէ թէզեին գըլընմըշ պուլունան պիր տէհլիզէ գատար կէօթիւրտիւքի, պունտա կէօրիւլէն տէյիրմի քիւշիւք պիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն պիրինճի գալտա չըգըլըը իտի։

Օրատա մարքի, մէզպուրէնէի, ղաեէթ կիւզէլճէ թէգեին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլան պիր սալօնա կիրտիրտիկինտէն, կէնճ գատըն,

— Պուրատը նէ՛ գատար կիւզէլ տիր, տէմի։

Սալօնտան եաթագ օտասընա կիրիպ, Բօղամպօլ մէրգումէնի պիր գանաբէտէ օթուրթտուգտան սօնրա,

— Իչթէ պուրասը սէնին եաթագ օտան տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Մուախխարէն Բօղամպօլ չանը չէքմէքլէ, կիւզէլ պիր պէսլէմէ ղուհուր իտէրէք,

— Մատա՞մմը չանը չալտը, տէյի սօրտու։

Մարքի — Էվվէթթ, մատամըն էլպիսէնի սօհուննմագ իսթէեօր· պու սագահ տա մագտատըրտըրընը պէքլէեօր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Գատէհու մարքի՝ Բէպէգանըն տինընտան էօբէրէք,

— Շիմտի սէնին իսանէէնտէ գուլունուեօրսուն, պէն արաթըգ կիտէեիմքի սէն տէ էէրլէչէսին, տէտի։

— Կիտիեօրմուսունուզ։

— Էվվէթթ, ֆագաթ պու ագշամ ավտէթ իտէճէեիմ։ Ագշամ թատամընը սէնտէ իտէճէեիմ։

Գագգարանըն գըզգարընտաչը իլք հայրէթի կէչինճէ, քէնտիսի իչին նէ գատար մէմուրին զայրի օլսա, եինէ պու տարաթ ու տէպտէպէ իչինտէ նէ եօլտա հարէքէթի իտէճէկինի թայեին իթտի։ Բարիս էօմրիւ իլէ եաշատան պագը սընընֆլատտա, պու միսիլլու թէպտիտիւլաթը նակեահզուհուր տէրքեար օլմուշ տուր։ Սէֆիլ պիր գատըն՝ պիր կիւն էվվէլ պիր պինանընն ալթընճը գաթընտա իսքեան իտիպ, սուի գաստ խիւլեասընտա պուլունտուղու հալտէ, իրթէսի կիւն միւքէմմէլէն թէֆրիշ իտիլմիշ իչինճի գաթտա իսքեան իտէր, վէ պիր արապաեա ժալիք օլուր։

Բէպէգա, Բօղամպօլուն իֆատաթը ճիտտի օլտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ,— Ղալիպա էօյլէ պիր միւքէմմէլ ատէմ պուլտումքի, քէնտիսի պէնի գաչմիր գումաչլար իլէ մուհաֆագա իթմէկ իսթէեօր իսէ, պունա գարշը տուրմաեա

հիշ պիր սեպէպիմ եօդ տուր, տէյի միւլահազա իթտի։

Մարքի, գաբունուն էշիկինատէն կէշէճկի էսնատէ, արգասընա տէօնէրէք։

— Պիւմիշ օլբի, սէնին խըզմէթինատէ պիր աշճը գարը, պիր պէսլէմէ, պիր արապաճը վէ խքի պէյկիրին վար տըր։ Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, ազիզիմ, տէտի։

Պագդարանըն գըզդարընտաչը՝ Բօգամպօղուն քէնտիսինէ ալէագա իթմիշ օլտուղունա խաքեաթի օլարագ,

— Սաատէթլէ, սէվկիլիլիմ, տէյի մուգապէլէ իթտի։

Բօգամպօղ՝ պատէհու եաեա օլարագ բօմբ սօգաղընտաքի խանէտէն հարէքէթլէ, ըրխթըմլարա գատար եիւրիւտիւ, վէ օրատա պիր քիրա արապասը պուլուպ, Սիւրէյն սօգաղընա վէ անտէն Բօնթիէօ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ, իչպու արապաեա րաքիպ օլտու։

. . . . . .

Իչ կիւն էվվէլ տօն ժօզէնին, վէֆաթընըն թուալէթի օլտուղունա չիւպհէ իթմէնէրէք, պալօ թուալէթինի տէրունինտէ հազըրլամագլա մէշղուլ օլտուղու խանէնէ, հիքեաեէմիզին գահրամանընտան էվվէլ տուխուլ իտէլիմ։

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէ, տօն ժօզէնին նաչը քէնտի խանէսինէ նագլ իտիլմէնիպ, օթել տը Սալանտրէրատա նագլ օլունմուշ իտի։ Մէրգուման մահրէմի էսրար խըզմէթճիսի օլան Զամբա՝ պիւթիւն կիճէ էֆէնտիսինի պէքլէյիպ, սաղահլաերն օթել տը Սալանտրէրատա ապիմէթլէ, ֆէլաքէթի վագըատա օրատա խապէրսար օլտու։ Քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, պէնիմ մէճհուլիւլ ահվալ չախսըմ կիւզել պիր րօլ իճրա իթմիշ, չիմտի իչի օլտուգճա անլատօրում, տէտի։

Զամբա՝ Բօնթիէօ սօգաղընա ապատէթինատէ, չու քիւչիւք նուխթա քէնտի քէնտինէ իյատ իթտի։

— Եկէր էֆէնտիմ եաչամըշ օլսա իտի, վէքիլհարճը օլաճագ իտիմ, էֆէնտիմ վէֆաթի իթտիկի հալտէ, նէ՞ եարմա-

լըեըմ։ Ամի պիր խըրսըզ օլսամ, չիմտի պսըրատա պուլունան էշհաեը սօեարըմ, ֆագաթի պէն նամուսլու պիր ատէմիմ, եախօտ ատի պիր խըրսըզ գատար չօլբազ օլմագ իսթէմէմ։ Պուրատան սէքիզ օն պին ֆրանգ վէ պազը միճէվհէրաթի աչըրաճագ օլսամ, վէ ախըրտա պուլունան իւչ պէյկիրի սաթասամ, զիեաատէ իլէրի կիթմիշ օլո՞ը մուեուսմ։ Պիլաքիս օն պէշ եիրմի պին ֆրանգ իչին քիւրէք ճէզասընը կէօզէ ալմալըեըմ քի, պուննուն տէեէրի եօգ տուր։

«Իմտի պէքլէմէք տահա միւրաճճահ տըր։ Պունտան պաշգա տիւգ տը Սալանտրէրա՝ եէկէնի հագգընտա օլ տէրէճէ իզհարը թէէսսիւֆ իտէճէք տիր քի, տօն ժօզէնին էմէքտարը պուլունտուղումտան տօլաեը պէնի տօսթլուղունա գապուլ իթմէսի պիլէ գապիլ տիր։ Տիւգիւն տօսթլուղու իսէ, սայքի իգպալ տիմէք տիր։ Սանիէն...

Պուրաճըգտա Զամբա սէօզիւ քէսիպ տիւշինիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Մուախխարէն, քէլամընա չու եօլտա տէվամ իյլէտիւ

— Սանիէն էկէր էֆէնտիմտօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ իսէ, վէ պէն տէ սեպէպինի պիլմէեէրէք, անըն վէֆաթընա եարտըմ վէ իչթիրաք իթմիշ իսէմ, էլպէթթէ քէնտիսի պիր քիմսէեի թաճիզ վէ թասատ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Հէր հալտէ պու քիմսէ, մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը արզու իտէր պիր ատէմ օլմալը տըր։ Իմտի օ քիմսէյնին էսարընը պիլտիկիմ ճիհէթլէ, պունտան իսթիֆատէ իտէպիլիրիմ։

Զամբանըն իչպու միւթալեասը օլգատար տօղրու իտի քի, մէրգում, էֆէնտիսինին խանէսինատէ պիլա ֆիքիր գաեըլպ, իւչ կիւն գատար նաս ու մաթէմէ միւսթաղրագ կէօրիւնտիւ, վէ էվտէն չըգ կիրտիկի զէմմանլարտա, գաբունունուն էօնիւնտէն կէչէրքէն, ազիմ պիր քէտեր իլգհար իյլէտիկի կիպի, ճէննագէ ալտը էսնասընտա տահի տօն ժօզէնին նաչընը մուվագգաթ մահզունէ էնտիրտիքլէրի սըրատա գաեէթ թէէսսիւր վէ թէէսսիւֆ հալի կէօսթէրմէք, վէ տիւգ տը Սալանտրէրա տահի, թէէսսիրինտէն նաչի պաեըլմագ բատա-

տէսինէ կէլմիշ օլմասընա րաղմէն, եէկէնինին խըզմէթքեա-
րընըն սհլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղունու, վէ
կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիլտիկինի միւշահէտէ իյլէտի։

Զամբանըն մէմուրի վէճհյէ, կէօսթէրտիկի քէտէր իլէ-
րուտէ քէնտիսինէ պէդաեէթի ֆայտէլի օլապիլէճէք իտի։

Իմամ իւչ կիւնտէն պէրու Զամբա, հիւքիւմէթի թարա-
ֆընաան մէօհիւրլէնմիշ օլան տաիրէնին մուհաֆըզը թայեին
գելընըպ, քէնտիսինի սաթըն ալմըշ վէ էտրարընը էլտէ իթ-
միշ պուլունան չախսը մէճհուլ իւլահվալ հադգընտա խա-
պէրլէրէ պէքլէտիկի սըրատա, աթլարը գաեըրմասընտ վէ
հէր չէյէ նէզարէթի իթմէսինէ տէվամ իյլէտի։ Հալպու քի
արատան իւչ կիւն կէչտիկի հալտէ, քիմսէնէ մէյտանա չըգ-
մատը։

Տիւգ տը Սալվանտըէրա, Զամբանըն միւսթագպէլտէքի
վազիեէթինի գարարլաշտըրմաեարագ, եախօտ չէօյլէ սէօյ-
լեեէյիմ, մէրգուման. Բօնթիւէօ սօգաղընտա մուվագգաթէն
թէրը իտէրէք, օ սապահը հարէքէթի իթմիշ օլուպ, Զամբա
իսէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Գէլքի պու մուամէլէմ՝ ահմագլըգ տըր։ Տիւգ պէնի
ունուտապիլիր, մէճհուլիւլ ահվալ քիմսէ տէ մէյտանա չըգ-
մաեապիլիր։ Գէն եօրկունլուղումուն պէտէլինի քէնտիլիկիմ-
տէն ալմալը իտիմ, տիմէեէ պաշլատը։

Զամբա, քէմալը էսէֆ իւզրէ իշպու միթալէատա պու-
լունմագտա իքէն, պիր միւսաֆիր թարաֆընտան գաբուչա-
ընընըն չալընտըգընը իշիթտի, վէ Զինկեանէ գըզը կատինանընըն
չէյթան զանն իյլէտիկի չախսը էշիկլին իւզրինտէ միւշահէտէ
իթմէքլէ, եէրէ գատար էեիլտի։

Շախսը մէրգում, ամիրճէ պիր թավը իլէ,

— Եալընը՞գ մը սըն, տէյի սօրտու։

— Եվվէթ էֆէնտիմ։

Բօգամպօլ։ (իշէրի կիրէրէք։) Գաբուեու մագպուլճա
գաքա, տէտի։

Զամբա գաբուեու գաբաեըպ, սալօնա գատար միւ-

սաֆիրինէ ըէֆագաթի իթտի։ Միւսաֆիր պիր գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Հայտէ կէօրիւշէյիմ, տէտի։

Զամբա՝ քէմալը հիւրմէթի ի զրէ աեագտա տուրտու։ Միւ-
սաֆիր մէրգումա խիթապէն,

— Սէն ադըլը պիր քիմսէսին։ իմամ ազ սէօզտէն չօգ շէյ
անլարսըն, տէյի պէեան իյլէտի։

Զամբա պայընը էյտի։

Բօգամպօլ։- Տօն ֆօղէնին վէֆաթը հադգընտա պանա
պազը տօղրու մալիւմաթ վէրէպիլիրմիսին։

— Հէ՛ հէ՛, պու նէ՞ թօհաֆ սիւալ։

— Նէ՞տէն։

— Պէնտէն տահա էյի պիլտիկինիզ պիր շէյի պանա նա՞-
սըլ սօրուեօրսունուզ։

— Աճայիպ, պու նէ՞ տիմէք։

— Պէլքի տէ պէն էօյլէ զանն իտիեօրում։

— Շիմտի սէն պանա պիլտիկինի սէօյլէ։

— Տօն ֆօղ՝ Զինկեանէ կատինանընըն խանչէրի տարպէսիյլէ
էօլմիւշ տիւր։

— Սօ նըրա։

— Զանն իտէրիմ քի խանչէրի քէնտիսինէ վէրէն տէ սիգ-
սինիզ։

— Պու սէօյլէտիկին իհթիմալտէն տիր։ լաքին սէպէպինի
պիլի՞րմիսին։

— Վագաա սէպէպի հադգընտա շիւպհէլի իսէմտէ, տօն
ֆօղէնին էօլմէսի՝ մատմազէլ Գօնսէբսիօն իլէ էվլէնմէք օլ-
տուղու իչին տիր զանն իտէրիմ։

— Օ տա գապիլ տիր։

— Իյմտի պու իպտիվաճ մատտէսինտէ սիզ պիր ալէթ օլ-
մուշ օլմալըսընըզ։

— Ալէ՞թ մի։

— Իվվէթ, զիրա զանն իթմէմքի, մատմազէլ Գօնսէբսիօն
իլէ էվլէնմէք իսթէեէսինիզ։

— Սահիհ տիր, անըն իլէ էվլէնմէք իսթէեէն պէն տէ-եիլիմ։

— Տիմէք սիզ ժաոմաղէլ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէք թա-սավվուրունտա պուլունան պիր քիմսէեէ ալէթ օլտուրունուզ։

— Գու գաատարը քեաֆի տիր. պէնին՝ ագըսը պիր ատէմ օլտուղունու անլատըմ։

— Օ սիզին նէզաքէթինիզ տիր։

— Պունտան գաթինագար հալը հազըրը տա բէք կիւզէլ մուհաքէմէ իթտիին. պինապէրին պէկլի ուզաշապիլիրիզ։

Զամբա.- (քէնտիեի պահալը սաթմաեա գարար վէրմիշ օլան պիր քիմսէ կիպի.) Ումարըմ, տէտի։

Րօգամպօլ.- (սօղուգ գան իլէ.) Ցօսթում, էօլիւմէ ժահ-քիւմ օլան Զամբանըն հիքեաեէսինի էզպէր պիլահկիմիզի գա-լիպա ունուտուեօրսունուզ։

Զամբա սարսըլտը։

Րօգամպօլ.- (տէվամէն.) Վէ, իսթէտիկիմիզ հալտէ քէն-տիսինի գաթըլկեաճա կէօնտէրէպիլիր օլտուղումուզու տա ֆիքըրինիզտէն չըգարըեօրսունուզ։

Զամբա.- (ժահճուպանէ.) Լաքին ումարըմդի, պէօյլէ պիր հազգսըզլըգտա պուլունմաեաճագսընըզ։

— Հաթթա ալիճէնագճա տավրանաճաղըմ, գիրա պէն, եէրինէ կէօրէ պօլ իւճրէթ վէրմէկի պիլիրիմ։

Զամբա թէվազու իթտի։

Րօգամպօլ.- Սէն՝ ժաոմաղէլ Գօնսէքսիօնուն զէվճինին վէքիլկարճը օլմագ իսթէեօրտուն, տէյի՞մի։

— Պունու տիւշիւնմիւշ իտիմ։

— Տիւշիւնտիւկիւն կիպի օլաճագսըն։

Զամբա եէնիտէն թէվազու իթտի։

Րօգամպօլ.- Անճագ պիր միւտտէթ տահա խըզմէթ քեար օլմալըսըն։

— Բէք էյի։

— Եէօյլէքլի տօսթլարըմզդան պիրի պիզի իտտի իթ-մէքտէ օլուպ, նէզտինտէ պիր էճնիեէթլի քիմսէ պուլունտուր-

մագ իսթէտիկիմիզ ճիհէթլէ, պունուն իչին պիր խըզմէթճի-եէ իհթիեաճ վար տըր։ Օ տօսթումուզ տա Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մայէ տիր։

— Ֆէնտիսիյլէ կէօզ այնալըզըմ վար տըր։

— Օթուզ լիքի եաշընտա օլուպ. սէրվէթի տէ չալընմա-եա քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտէ տիր։

Զամբա.- (արսըզճա.) Իէք էյի, օ խըզմէթ գօյայ չէյ տիր։

Րօգամպօլ.- (աեագա գալգարագ.) Իմտի եարըն, պիր թավսիեէնամէ իլէ տիւգէ թագտիմ օլունաճագսըն։

— Ֆի՞մին թարաֆընտան։

— Մաոմաղէլ Գօնսէքսիօն թարաֆընտան։ Մէքթուպու սանա գօսթա իլէ կէօնտէրէճէեիմ։

Րօգամպօլ օրատան Սիւրէյն սօգաղընա ավտէթլէ, թէք-բար ժարբի տը Շամրի օլտու, վէ խըզմէթքեարընա խիթապէն։

— Ժէ՛րմէն, սէն արթըգ պուրատան կիտէճէք քսին, տէտի։

Ժէրմէն.- (թէաճճիւպլէ.) Լֆէնտիմ, պէնի գօվուեօ՞ր-մուսունուզ։ Ամագա էֆէնտիմի տարըլթաճագ պիր հարէ-քէթտէ՞մի պուլունտում։

— Խայր։

— Լօյլէ իսէ...

— Հաթթա ժաաչընը տա իքի գաթ իտիեօրում։

Խըզմէթքեարըն կէօզլէրի բարլատը, վէ էֆէնտիսի բէն-տիսիյլէ էյլէնիեօր պանն իթտի։

— Սէնի տօսթլարըմտան պիրինէ թավսիեէ իտիեօրում, գու տօսթում։ Քէք ճահիլ պիրի օլտուղունտան, եանընա էմ-նիեէթլի պիր խըզմէթճի թայեին իլէ, քէնտիսինէ իսլահը նէֆս իթտիրմէք իսթէրիմ։

Խըզմէթճի.- Էֆէնտիմ, պէնի թավսիէ իթտիկինիզ քիմ-սէ ամագա Մ. Րօլան տը Գլաեէ՞մի տիր։

— Թա քէնտիսի։

Պատէհու Րօգամպօլ էլինէ պիր գալէմ ալարագ, աթի-տէքի թէզքիրէյի եազար։

«Աղիղիմ Բօլան,

«Ու սապահ սուֆրատա պուլունտուղումուզ սըրատա, սիզին զայպուպէթինվ զէմանընտա, սէյիսինիզին, Ֆրա-Ֆիավօօ նամ կիւզել ամընըզը պէրապէր ալարագ ֆիրար իթմիշ օլտուղունտան տօլաեը էսէֆ խիւեօրտունուզ,

«Սիզե պիր հէաիեե թագսիմ, վէ պիր ճէվհէր հիպա իթմէք իսթէրիմ,

«Ու հէաիեե, պու ճէվհէր՝ ժէրմէն իսմինտե պիր խըզմէթքեար տը քի, խըզմէթ իթաիկի էֆէնտիլեր իլէ պունլարընն տիլտաշլերի օլան գաարնլար գարշըսընտա նէ եօլտա տավրանաճաղընը պիլիր. լաեըգըյա մէքթուպլար թաշըր, իճապընտա եալան սէօյլէր, պունտան տօլաեը ասլա ութանմազ, պիր ազ քիթապէթէ ժալիք տիր, չիւնքի միւեյիֆ օլան պիր գատընըն եանընտա խըզմէթքեարլըգ իթիմիշ տիր, ինսաֆանէ չալար, վէ եալընըզ ճիտտի վագըալարտա մէքթուպլարընն ժահմազալարընը աչար,

«Քէնտիսինի սիպէ կէօնտէրմէքլէ պէրապէր, օն պէշ կիւնէ գատար մաշուգէի ճէտիտէնիզին օթէլինէ խէֆիէն կիրէպիլէճէկինիզէ խաքեաթ օլմուչումտուր Ոու կիպի վագըալար իչին զաեէթ գուրնազ պիր ատէմ տիր,

«Տօսթունուզ

«ՄԱՐՔԻ ՏՐ ՇԱՄՐԻ»

Րօգամպօլ իչպու մէքթուպու տիւրիւպ ժէրմէնէ վէրտի, վէ կիտերքէն,

— Եարըն պուրաեա թէքրար կէլմէյիսին քի, թալիմաթըմը վէրէյիմ, տէյի պէնան իլէտտի,

— Էֆէնտիմ, տօսթունուզու զաեէթ մէհարէթլէ գուլանաճաղըմա էմին օլապիլիրսինիզ,

. . . . . .

Թամ սաաթ ալթըտա ժարքի տը Եամրի, Րէպէգանըն

խանէսինէ կիտիպ, հադը իտիմիշ օլան սուֆրաեա օթուրտուղլարընտա, Րօգամպօլ,

— Ուժարըմ քի սէնին տօսթուն օլմագ իսթէտիկիմի անլաեօրսուն, տէտի,

Րէպէգա.. (գատէհինէ չամբանիա տօլտուրարագ.) Զանն իտէրիմ քի, պունա հագգընըզ վար տը զիրա վագը օլան մուամէլէնիզ՝ մէյտանտա տը,

— Պունտան պէօյլէ թաշըեաճաղըն իսմէ լաեըգ պիր վազիեէթտէ պուլունմանը իսթէրիմ,

— Աճա՛յիպ, պանա պիր ի՞մմի թախսիս իտիեօրսունուզ,

— Շիւպհէսիզ,

— Բէք էյի, եէնի իսմիմ նէ՞ տիր,

— Գօնթէս Արթօֆ, եանի Պագգարաա տը,

44

Եամրի իսմիլլէ տէ թէսմիէ օլունան ժատմաղէլ Անտրէ Պրիւնօեա օլան մուհապպէթի սէպէպիլլէ վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլան վէ մէզգուրէնին իզտիվաճընտան սօնրա, աշգ ու մուհապպէթինի ունութմագ իւզրէ Ալմանիաեա կիթմիշ իլքէն, օրատան տախի գօնթէս Արթօֆա, եանի Պագգարաեա եէնի պիր մուհապպէթ բէյտա իտէրէք ավատէթ իթմիշ պուլունան սատէհիլ Մ. Րօլան տը Գլաեէ՝ պիր սապահ, եանի Րօգամպօլ վէ վիգօնթ վէ վի-

գօնթէս իւէ պիրլիքտէ թաամ իթմէհնատէն տէքիզ կիւն սօն-
րա քէնտի տաիրէսինատէ պուլունմադըտա իտի։

Մէրդում, Բօլանա սօղաղընտա իգամէթ իտիպ, տաի-
րէսի, պէքեար աէրոդանլըլարա մահսուս կիւզէլճէ թէղեին վէ
թէֆթիշ իտիլմիշ օլուպ, թաամ սալասընտա պիր չօղ սիլահ-
լար, սալօնտա գատըն բօրթըլէրի, թէննէֆֆիւհանէտէ Օս-
մանը, Շարդ, Հինտ թիւթիւն չիպուդլարը, վէ սիւսու տա-
րաթը սէվէն կէնճ գատընլարա վէ գըզլարա մահսուս
թուալէթ օտասը պուլունմադըտա իտի։

Բօլան՝ հադըգէթէն ահլէտ պօզուդլուղունուն հադը-
դի պիր նիւմունէսի օլուպ, վադիքընըն բօժանլարընը միւթա-
լէա իթմէքլէ, իւք էօմրիւնիւ օ եօլտա կէչիրմիշ, վէ քէն-
տիսի կիւպի ճահիլ կէնճլէրը իւէ միւնասիպէթ բէյտա իտիպ,
ճահիլանէ եաշամաըը թէրճիհ իլլէմիշ իտի։ Պուննան գաթի-
նադար Բօլան, քիմսէյէ գալպէն կէօնիւլ վէրմէյիպ, հադըգի
մուհաֆըզէթի թահդիր իտէնլէրտէն օլմասընըլա, Բօղամպօլ
իւէ Ֆապիէնին էնլէրինատէ էօնիւնէրէք պէեան իթմիշ օլ-
տուղու Ֆադիլա հադըգընտաքի եէնի մուհաֆըզէթի տէ,
հադըգի մուհաֆըզէթ վէ ճիւտի պիր թէվէճճիհ օլմադըտան
զիեատէ սըրֆ պիր թէֆախխիւր իտի։

Իմտի սէքիզ կիւնտէն պէրու Բօլան, քէնտինի, տիւնեա-
նըն էն պէտպախթ ատմի, վէ աշղ ու սէվտատա քէր Ֆէնա
սուրէթտէ Իսթամբուլդ քիմսէ կիպի Ֆարիգ իտէրէք, տէֆթի
գամիշինի հէր թարաֆը տօլաշար Ճումտա կիւնիւ Օքէյտա Թէաթ-
րօսունտա, կիճէլէրի մէնտուպ օլտուղու գիւպտէ, էօյլէտէն
սաաթ տէօրտէ գատար Պուտա տը-Պուլօնեզտա վէ Շանզ-է-
լիզէտէ, ահիր վէ Ֆայթօն իւէ կէօրինմիւ։ Եիրմի ահպատա
բասթ կէլտի, վէ պուննլարտան հէր պիրինէ, գօնթէս Աըլթօֆ
հադըգընտաքի աշղ ու սէվտասընը պիլտիրտի։ Բօլանըն ահըպ-
պասընտան եաըննըզ պիրի՝ մէրդումուն իշպու եէնի աշղընտան
խապէրտար տէյիլ իտի։ Պու ահ, Բօլանըն՝ վիգօնթ Ֆա-
պիէն իւէ վուգու պուլան տուէլլօտու կիւնիւ չահիտլիք վազի-

ֆէսինի իյֆա իթմիշ օլան Մ. Օգիտալ օլուպ, մէրդումուն
պու պապատէ խապէրի օլմամասը՝ Բօլանըն Բարիսէ ավտէթի
էտնասընտա, քէնտիսինին դայպուպէթ իթմիշ օլմասընտան
իւէրէ կէլմիշ իտի։

Հէր նէ իսէ, զիքը իթտիկիմիզ սապահ, Բօլան, քէնտի
թուալէթիյլէ մէշղուլ օլմադըտա օլուպ, պու արա եանընտա
պուլունան ժէրմէն նամ եէնի խըզմէթքեարընա խիթապէն,

— ժէ՛րմէն, Բէքինիէր սօղաղընտան նէ՞ խապէր վար
տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էֆէնիմ, պու խուսուստա պէնտէնիզի խաթիճվապ
իթմէնիզէ պէքլէեօրտում։

— Պլատֆօրմունուն սէօյլէ պադալըմ։

— Գօնթուն՝ սէքիզ կիւնէ գատար վասըլ օլաճաղընա
տայիր խըզմէթքեարլարընա խապէր կէլմիշ։ Ֆալֆալար՝ օթէ-
լէն թամիրտի վէ թատիլաթըյտա մէշղուլ օլուեօրլար։

— Էյ գօնթէ՞ս։

Ժէրմէն՝ էտրարի պիր թավը քէսպ իթտի, վէ տօտապ-
րընտա գուրնազճա պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու։ Մուախ-
խարէն,

— Էֆէնիմ, նէկէր պիլսէնիզ... տէտի։

— Նէ՞յի, տէյի Բօլան սօրտու։

— Գօնթէս՝ գօնչի իւէ պէրապէր կէլմէեէճէք տիր։

— Հէ՛, նէ՞ սէօյլէեօրսուն։

— Զաթէն օ կէլմիշ...

Բօլանըն հիսս իթտիկի հէեէճան օլտէրէճէտէ պուլուն-
տուքի, էլինտէքի սադա թարաղը ազ գալտը քի բարմագ-
լարընըն արասընտա գըրըլաճագ իտի, վէ սէօղիւնէ տէվամլէ,

— Աճա՛յիզ, գօնթէս... կէլմի՞շ մի..., տէտի։

— Էվվէթ էֆէնիմ։

— Ֆէնտի օթէլինէ՞մ էնմիշ։

— Խայր էֆէնիմ։

Բօլանըն մէսէրըէթ վէ թէաճճիւպիս արթտը։ Գատէհու,

— Օ հալտէ նէ՞րէյէ էնմիշ, տէյի սիւալ իթտի։

— Էֆէննաիմ, պու խուսուստա սիդե պաղը ժահրէմ չէյլեր սէօյլէմէքլիկիմ լաղըմ տըր։

— Սէօյլե պագալըմ։

— Էֆէննաիմ, իֆաատէլէրիմի անլամանըդ իչին, պիր մուգաատէմէ իլե սէօզե պաչլամաղ ըզղըմա միւսաատէնիդի ըչճա խաէրիմ։

— Սէօյլե։

— Պէն եվրմի պէդ հաչընաաբըմ, վէ օլսուպճա տէեէրիմ վար տըր։ Պաղը թէճրիւպէլէրսե վէ մուվաֆֆաղըյէթլէրսե տէ պուլունսուն։

— Սօ՞նրա։

— Մօն-Պլան պալօսունսա...

— Մօն-Պլան պալօսու նէ՞ տիր։

— Խըզմէթքեարլարըն պալօսու տուր։

— Բէք էյի։

— Իչթէ օ պալօտա վար վէ լանսիէ օեունլարընտա չէօհրէթ գազանմըշըմ տըր։ Իմտի էֆէննաիմ, տիւն աղշամ, գօնթ Արթօֆուն նէ վաղըթ կէչէճէկինի անլամադըղա պէնի մէմուր իթտիկինիդե, մալիւմիւնիդ օլսուդու վէճհէ, Եօսէ-տ'Անթէն սօգաղը գարշըսընտա Սէն Լազար սօգաղընտա պուլունան իչպու պալօեա կիթտիմ։

— Էյ սօ՞նրա։

— Զըգան գըշ, գօնթէս Արթօֆուն խըտմէթինտե պուլունտուդունու պանա պէհան իթմիշ օլան կէնճ վէ տիլպէր պիր պէսէմէեի խաթըրլատըմ։

— Պուլսո՞ն մու։

— Շիւպհէսիդ։

— Տիմէք գօնթէսին Բարիստե պուլունտուդունու օ սէօյլէտի։

— Էվվէթ, էվվէլքի կիւնտէն պէրի թէպիլ սուրէթտե պուրատա իմիշ։

— Թէպիլ սուրէթինտե նի՞չին պուլունուեօր։

— Պուրասընը պէսէմէ տէ պիլմէեօր։

— Հալպու քի նէ՞րէտե իդամէթ իթմէքտե տիր։

— Բարիստե իդամէթ իտիեօր, անճադ սօգաղընը վէ նուէրօսունու պիլմէմ։ պէսէմէ պանա պուննտան զիեատէ մալիւմաթի վէրմէք իսթէմէտի, ֆագաթ ումարըմքի...

— Ժէ՛րմէն, էկէր պու ադշամ իշպու ատրէսի պանա կէթիրիրսէն, սանա օն լուի ալթունու վէրէճէեիմ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէննաիմ, անճադ պէննայնիդ մէնֆաաթի իչին զաթ ընըդա չալըշմաեօրում։

— Եա նի՞չին պանա չալըշըեօրսուն։

— Իֆթիխար իչին, չէօյլէքի էկէր սիդ դօնթէս աչըդ օլաալիլսէյնիդ, միւֆթէխիր օլաճաղըմ։

— Էօյլե իսէ պէն տէ օնա աչըդ օլաճաղըմ։

Մէրդում, ֆիլբրինտէն տէ չէօյլե սէօյլէմէքտե իտի։

— Գօնթէսին Բարիսե հալընըդ կէլմէսի, վէ քէնտի օթէլինէ էնէճէք եէրսե Բարիսե իդամէթ իյլէմէսի՝ հէր հալտե թէպիլ գըեաֆէթլէ գալմաեա սէպէպլէրի պուլունմասը իչին օլմալը տըր։ Աճապա պու սէպէպլեր նէ՞ տիր։ Իհթիմալ տըր քի գօնթէս պէնի սէվիեօր... Հայտէպէրկտե պանա կէօնտէրմիշ օլսուդու թէզքիրէտե էսրարի պիր ֆիքր վար իտի...

Պու արա դաբունուն չանը չալընմադըղ, մէրդումուն մուհաֆազասը գաթթ օլունտու։

Խըզմէթճի — էֆէննաիմ, միւսաֆիրի գապուլիտէեի՞մմի։

Բօլան — էվվէթ։

— Օ հալտե թալիմաթընըդը պու ադշամ պանա վէրէճէքսինիզ։

— Էվվէթ։

Ժէրմէն գաբուեու աչտը, վէ ազ սօնրա թուալէթ օտասընա կէլէրէք։

— Մօնսիէօ Օգթավ... տէյի խապէր վէրտի։

Բօլան տէրհալ արդասընա տէօնիւպ, կէնճ տօսթունուն իչէրի կիրտիկինի կէօրտու։

Մ. Օգթավ պաչտան աեաղա դատար սիեահ էլպիսե կի-

եինմիշ օլուպ, թաավըընա պագըլըըսա, պիր միրասխօբա պէնդէեօրտու։

Բօլան, էլինի մէրգուժա ուզաթարագ,

— Նէ՞րէտէն կէլիեօրսուն, տէյի սօրտու։

— Էեաէլէթտէն։

— Միրասա՞ մը գօնտուն։

— Էվվէթ, բէտէրիմին միրասընա գօնտում,

Պու սըրատա Օգթամ՝ բէտէրինին դայպրնտան տօլաեը հասըլ օլան քէտէրինի միւպէյեին տէրքեար օլան պագը քէլիմաթը իրատ իթթիքատէն սօնրա, ֆէյլէսօֆքեարանէ,

— Պունունլա պէրապեր բէտէրիմ դաեէթ միւսիննն իտի, ֆէնտիսի էլլի ալթը եաշընտա էվլէնմիշ օլմասըյլա, պէն իհթիեարլըդընըն մահսուլու իտիմ։ Հէման սէքսէն եաշընտա օլուպ, իքի սէնէտէն պէրու սայքի չօճուգլուգ հալի քէսպ իթմիշ իտի. հէր նէ իսէ, տօսթում, պիր էվլատ իչին բէտէրինին վէֆաթընտան տօլաեը աղլամագ պօրճ իսէ, միրասընա սահիպ օլմագ տա հագգ տըր։ Իմտի պէն հէմ օ պօրճու, հէմ տէ օ հագգը իմրա իթտիմ, տէտի։

— Էյ նէ՞ գատար միրաս եէտին։

— Սաղլամ էլլի իւչ պին ֆրանգ իրատ։

— Իչթէ պու ալէա։ Տիմէք չիմտի էվինին մուամէլաթընը թէրթիպ իտէճէքսին։

— Էվվէթ, օ խուսուս իլէ մէշղուլում։

— Նէ՞րէտէ լղամէթ իտէճէքսին։

— Պէն տէ պիլմէմ... ալէվխուսուս գատընլարընն իսքեան իթթիքլէրի մահէլլէտէ, եանի եա Լապրիւեէր սօգաղընտա, եախօտ Շարթալ սօգաղընտա քիւչիւք պիր օթէլ արաեօրում։ Շիմտիյէ գատար միւնասիպ պիր ոհտէլ պուլմատըղմտան, մուվագգաթէն Անժու սօգաղընտա պիրինճի գաթտա պիր տաիրէ քիրալատըմ։ Պունուն պիր ախըրը վէ պէշ հալվանը պուլունմագտա տըր։

— Գա՞չա քիրալատըն։

— Ալթը պին ֆրանգա։ Վագտա պահալը տըր, լաքին պէն խօշնուտում։ Շու վագըթտա ախըր պուլմագ՝ բէք գօլայ տէյիլ տիր։

Մ. Օգթամ՝ չըմինէնին գարշըսընտա պիր գօլթուգլուտա օթուրտու։ Օգթամ՝ բէլաժա տէվամ իտերէք,

— Միւնասիպ պիր օթէլ արամագլա պէրապեր, պիր միւնասիպ տէ ըէֆիդէ արաեօրում, տէյի պէեան էյլէտի։

Բօլան՝ պու քէլիմէլէրի իչի՞մտիկինտէ սարսըլտը, վէ լաքին Օգթամ՝ մէրգուժուն ալթիսաթ օլմասընա տիգգաթ իթմէեէրէք,

— Վագտա հէնուզ պիր գարար վէրմիշ տէյիլսիմ, վէ թէհլիքէսօ օեունճուսընը՞մը, տիւշէսի՞մի, եօգտա չէհիրլի պիր գատընը՞մը ըէֆիդէ իթթիհատ իտէճէկիմի պիլմէմ։

— Ազիզիմ, սէն մէսուտ պիր ատէմսին։

— Նէ՞տէն, միրասա նաիլ օլտուղում իչի՞ն մի։

— Խայր, քիմսէեի սէվմիշ օլմատըղընն իչին։

— Սէվմէ՞ք մի... սէն տիվանէ՞միսին ազիզիմ, պիզ չաղտա օլանլար սէվէրլէ՞ր մի, եօգտա եինէ պէրինէ տիլտատէ՞մի օլտուն։

— Էվվէթ, ֆագաթ պու տէֆաքի աշէըմ Ընարէեէ օլան աշէըմ նէվինտէ օլմաեըպ, ճիտտի վէ չէտիտ տիր։

— Նագլէթ պագալըմ, նէ՞ եօլտա չէյ տիր։

— Եէտի սէքիզ սէնէ էվվէլ ախէտգը պօզուգ գատընլար իչինտէ քէսպի չէօհրէթ իթմիշ պիր գատըն իչթիմի՞չմիսին։

— Եէտի սէքիզ սէնէ էվվէ՞լմի... պու քէք էսկի պիր հիքեաեէ... իսմի նէ՞ տիր։

— Գագգարա տըր։

— Ընլատըմ, պիր Բաւսիալը իլէ էվլէնմիշ տիր։

— Էվվէթ, գօնթ Արթօֆ իլէ։

— Էյ օնո՞ւ մու սէվիեօրսուն։

— Էվվէթ, էօլմէք տէրէճէսինտէ քէնտինի սէվիեօրում։

— Աճա՛յիպ. հիչը քէնտիսի իչին պու տէրէճէ մէֆթուն օլտուղունու պիլսէ, իչի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտեր քի, եաշաեապիլէսին։

— Մէմու՛լ իտէ՞րմիսին, ֆագաթ իֆատէնտէ միւթէննագըզ պիր հալ վար ուըր քի, օ տա, պադիշահըը հէմ սէվմէքլիկին, հէմտե էօլմէք իսթէմէքլիկին տիր։

— Օ պէնի սէվմէտիկի հալտե...

— Պու զաննու ֆարզըն չայեանը գապուլ տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի պադիշահա հէր քէսի սէվմիշ տիր։

— Վագթիլէ պու գապըլ իտի, ֆագաթ էվլի օտուղու հալտե, մուհապպէթինի զէվճինէ հասր թէմիշ տիր։

— Զէվճինի սէվմէսի՝ սէնի տե սէվմէսինէ մանի օլմազ։ Քէնտիսինէ նէ՞ըլտե բասթ կէլտին։

Բօլան՝ բէր չօգ ահպապընա նագլ իթմիշ օտուղու պու հիքեաեէնի Օգթավա տա նագլ իթտի։ չու ֆարգ իլէ տիկէրլէրի, պադիշահընըն Բարիսե կէլմիշ օտուղունտան, վէ թէպտիլ դըեաֆէթ իւզրէ Բասիտե իդամէթ իթտիկինտէն հէնուզ խապէրտար օլմատըգլարը հալտե, Բօլան՝ կէնճ տօսթունա պուրալարը տա անլաթտը։

Բօլան՝ իֆատաթընը պիթիրինճէ, Օգթավ՝ էլինտէքի սիկարաեը աթարագ։

Պիլի՞րմիսին քի, պադիշահա բէր քէսի լաեըգլը պիր գատըն տըր, տէտի։

— Պիլիրիմ։

— Պանա գալըրսա, քէնտիսինին Բարիսե կէլմէսի մահգա սէնին իչին տիր։

— Նէ՞ տէրսին։

— Ազիզիմ, Հայտէլպէրկտե սանա խազմըլ օտուղու մէքթուպ եէսինտե իտի, կէօսթէրի՞րմիսին։

Բօլան՝ մէզբուր մէքթուպու չէքմէճէինտէն չըգարըպ վէրտի։

Օգթավ՝ իչպու մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար տիգգաթլէ օգուտու։ Բօլան,

— Նէ՞ եաբըեօրսուն, տէյի սօրտու։

— եազըըշը՝ն բուհունու անլամաեա չալըշըեօրում։ Բու-

հու իսէ, պադիշահընը սէնի սէվմէքտե օլմատընտան իպաըթէթ տիր։

— Նէ՞տէն անլաեօրսուն։

— եազըլարը տիթրէեէրէք եազըլմըշ օլմասընտան անլաեօրում։

— Օգթա՛վ... Օգթավ... պէնի պիր թագըմ պիէսաս իւմիտէրե տիւշար իթմէք... զիրա նէթիճէսի պէնիմ իչին բէք էյի օլմազ։

— Շիմտի սէնինլէ պահսա կիրիշիրիմքի, գըրգ սէքիզ սաաթ գատար մահպուսպէնի կէօրմէք իդպալինէ նաիլ օլաճագսըն։

Բօլան՝ էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իտէրէք։

— Օ՛հ Օգթավ, ագլըմը ալըեօրսուն, տէտի։

— Պահսա կիրիշիե՞ըմսուսուն, օնա պագալըմ։

— Մէճպուռնէն կիրիշիրիմ։

— Էկէր իքի կիւնտէն գօնդ՞էս Ուրթօղու կէօրէնէք օլուր իսէն, պանա եիրմի պէշ լուի ալմուշու վէրէճէքսին։

— Էկէր կէօրմէզսէ՞մ։

— Պու ադչէեի սէնին էմրինէ իհալէ իտէճէեիմ։— Հայտե էլպիսէնի կիեին տե, չիմտիլիք Փաֆէ տը Բարիսե թաամ իթմէեէ կիտէյիմ։

Իչպու իքի կէնճլէը կիթմիշէ հազըրլանտըգլարը սըրատա, եէնիտէն գաբուռնուն չանը չալընմադը, Օգթավ կիւլէրէք,

— Էկէր գօնդէս իսէ, բէք դարիպ չէյ տիր, տէտի։

Բօլան՝ Սուս օլ, սէն պէնի մէճպուռն գըլաեօրսուն։

Ֆէրմէն՝ կիւմիւշ պիր թէբսի աէրուռնինտե պիր մէքթուպ իլէ իչէրի կիրտի։

Օգթավ՝ Պու մէքթուպ, անըն (գօնդէսի իյմաէն) թաբրաֆընտան տըր։

Բօլան՝ իչպու մէքթուպու ալըպ, աչմազտան էվվէլ մուայեէնէ իթտի։ եազըսընտան՝ պիր գատըն էլինտէն չըգմըշ օլտուղու անլաշըլըեօրտու։

Բօլան՝ մահֆազասընը եըրթըպ, մէքթուպուն իմզասընա

աթՖը նազար իթտի իսէ տէ, իմզասը պուլունմամագտա իտի։ Գատէհու մէրգում՝ չու ճիւմիէլերի օգուտու։

«Էկէր մՈնսիէօ Բօլան տը Գլաեէ, զանն օլունտուղու վէ կէօրիւնտիւկիւ կիպի պիր քիմսէ, եանի կէնճ վէ ճէսուր պիր չըվալիէ, վէ թաչըտըղը իամէ, վէ չիւպհէսիզ պիլմէեէրէք հուսուլէ կէթիրտիկի աչգա լաեըգ իսէ, չու թէննպիհաթա թէվֆիգի հարէքէթի իտէճէկինիզէ չիւպհէ իթմէմ։ Ցիմէք իսթէեօրում՝ քի, ագշամ սաաթ օն պիր ըատտէլերինտէ խանէսինէ ավտէթէ, աթըննա ըաքիպէն, էթուալ հուտուտունա կէլէճէք, վէ օրատան Մէն-Գլու ճատտէսինէ կիտիպ, Բասիեէ գատար իլէրլէեէճէք տիր։

«Բասիեէ մուվասըլէթինատէ, Բօմբ սօգաղընա կէլիպ, օրատա պէքլէեէճէք տիր...»

Օգթավ.- Էյ պունա նէ՞ տէրսին։

Բօլան.- Տօղրուսու բէք ղարիպ չէյ տիր։

— կէօրիւեօրսուն ա, քէննիսի տիր։

— Ֆագաթ եազը՝ անըն տէյիլ տիր։

— Ֆիլվագը ագըլսըղճա տիւշիւնիւեօրսուն, պու մէքթուպլարը եազտըրմագ իչին պէալէմէսի եօ՞պ մու տուր։

— Թէմամ տըր։

Գատէհու Բօլան՝ խըզմէթքեարը ճէկպէ,

— Բասիտէ Բօմբ սօգաղընը պիլի՞ըմիսին, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ էֆէնտիմ։

— Պիր ագ էվվէլ պահընը իթտիկին պէալէմէնին եազըսընը թանը՞ըմըսըն։

— Ջանն իտէրսէմ թանըըըմ, վէ չու մէքթուպուն՝ անըն էլի իլէ սիղէ եազըմըշ օլտուղունու մէմուլ իտէրիմ։

Թէրմէն, պու սէօզիւ սէօյլէեէրէք, լարմաղըյլա մէքթուպու կէօսթէրտիկինատէն, Բօլան, Գագդալա թարաֆընատան, գիքր օլունան մէքթուպուն եազտըրմըշ օլտուղունա, վէ կէօրիշմէք իւզրէ քէննիսինէ պիր վագթ ու մահէլ թայեին իթտիկինէ չիւպհէսի գալմասը։

45

Օգթավ.- (կիւլէրէք.) Պահսը գագանտըմ, տէտի։ Գատէհու Բօլան իլէ պիրլիքտէ թասամ իթմէք իւզրէ Գաֆէ-տըբարիեէ կիթտիլէր։ Րօգամպօլտա օրատա պուլունուեօրտու։

Պունլար, արապարընտա կէօրիշմէեէ պաչլատըգլարընտա, Բօլանընն աչգընա տաիր միւքեաէմէ ճէրէեան իթտի։ Րօգամպօլ, Օգթավը իւք տէգա կէօրտիւկիւ ճիհէթէ, քէննիսինի լաեըգըյտա մուաֆեէնէ վէ թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա, պու տէլիգանլըտան իճապընտա իսթիֆատէ իտիլէպիլէճէկինի միւլահազա իթտի։ Բօլան, մէրգուման իքի տէլիգանլըեը պիրբպիրինէ թագտիմ իթտիքտէն սօնրա, Րօգամպօլ,

— Մօնսիէօ, Մ. տը Գլաեէ, պիզէ, եանի Ֆապիէն իլէ պանա սիղին հագգընըզտա պահս իթմիչ իտի։ Իմտի, պէնի կէօրմէք իւզրէ պագը քէրրէ վէրնէյօլ սօգաղընտա վագը խանէմէ կէլիրսէնիզ, մէՃՃուն օլուրում, տէտի։

Օգթավ՝ պու տավէթտէն տօլաեը իգհարը մէՃՃունիեէթ իլլէտի։ Մարքի տը Շամբի պու սըրատա սիւքիւթ իւզրէ պուլունուպ, տէրհն պիր միւլահազաեա տալմըշ կիպի կէօրիւնտիւ։ Հալպու բի եագընընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, Մ. Օգթավընը՝ Բօլանըն մահրէմի էսրարը օլտուղունա քէք չաբուք իսքեաթ օլտու։

Իքի տէլիգանլը թաամլարընը պիթիրիպ, սուֆրատան պագաճագլարը սըրատա, Րօգամպօլ, Բօլանը պիր թարաֆա չաղըրըպ, խուսուսի պիր սուրէթտէ,

— Ազիզիմ, գօնթէս Աբթօֆուն թէպտիլ գըեաֆէթլէ վէ սիզին իչին Բարիսէ կէլիպ կէլմէմիշ օլտուղունու պիլմէմ, Քէզալիք եարը կիճէտէ սիզի պէբլէտիկինտէն տէ խապէրտար տէյիլիմ, Շու գատարը պիլիրիմ քի, էկէր քէնտիսի, սիզին տօսթունուզ կիպի կէնճ պիր քիմսէնին աղըրնտան, քէնտիյէ սիյլէ պուլուշմադ իւզրէ սէօզլիւ օլտուղունուզտան տօլաեը Գաֆէ-տը-Բարի իչինտէ էօեիւնմիշ օլտուղունուզու խապէը ալմըշ օլսա, հիչ չիւպհէմ եօգ տուրքի, մահէլլի ժուայեէնէ կէլմէզ, տէտի։

— Հազ գընըզ վար տըր, Օգթավ կիպի պիր չաշգընա սըրրըմը ֆալ իթմէքլիկիմ խէթա տըր։

Բօլան՝ իչպու ութֆատէտէն ասնրա գահվէխանէտէն տիշարը չըգ տը, վէ Բօգամպօլ,

— Պէն տէ Բասիեէ կիտիպ, չակիրտիմէ պազը թալիմաթ վէրէեիմ, տէյի միւլահազա իթտի։

. . . . . .

Բօլան՝ Բօգամպօլուն նահիհաթընտան միւթէէսիր օլուպ, տօսթու Օգթավտան մուֆարագաթ իտէրքէն, սրրընը ֆալ իթմէժէսինի թավսիյէ էթտի, վէ խանէսինէ ավտէթինտէ, էսարարի մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար օգուտտու։ Սաաթ պէչտէ վէրնէօյլ տօգաղընտա, Ֆապիէնին խանէսինտէ թաամ իթմէեէ կիտիպ, մարքիեի օլտուտա պուլտու։ Մարքի, թաամտան չէնտ տագըդա էվվէլ էնիչիէէսինին նէզտինէ կիտիպ, անը, քէնտի թէննէֆֆիւս տահրեսինտէ պիր չօգ մէքթուպ, լար եազմագլա մէշղուլ պուլտու։

Մարքի.- Ազիզ տօսթում, իչտէն խապէրին վա՞ր մը տըր։

Ֆապիէն.- Հա՞նկը իչտէն։

— Տօսթուն Բօլան՝ պուտալանըն պիրի իմիշ։

— Պու սէօզ նէ՞տէն իճապ իտիեօր։

— Իֆատէսինէ պագըլըրսա, ալէգադաը՝ ճիտտի պիր բէնկ քէսպ իթմէեէ պաշլամըշ։

— Գօնթէս ավտէթ իթմի՞շ մի։

— Ղալիպա։

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրի ավտէթ իթմիշ։

— Իքի կիւնտէն պէրու։

— Զէվճի իլէ պիրլիքտէ՞ մի։

— Խայր, եալընըզ։

— Իչթէ պու դարիպ, պէն գօնթու թանըրըմ, զէվճէսինէ օլ տէրէճէ աչըգ օլմուշ տուր քի, Բարիսէ եալընըզճա կէլմէսինէ միւսաատէ իտէմէզ։

— Հալպու քի պու սէօյլէտիկիմ՝ հազըգէթի հալ տիր։ Հաթթա պու սապահ Գաֆէ-տը-Բարիտէ թաամ իթտիկիմիզ էանատէ, Բօլան՝ մէճնուն կիպի կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու գատընըն՝ թէպտիլ սուրէթինտէ վէ խասսէթէն քէնտիսի իչին կէլմիշ օլտուղունու, վէ Բասիտէ կիզլէնմիշ օլուպ, պու ապչամ, եարը կիճէտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտուկինի էօեիւնէրէք սէօյլէեօրտու։

Ֆապիէն ուժուզլարընը չէքէրէք,

— Էկէր պու սահիհ իսէ, պունտան պէօյլէ հիչ պիր չէյէ ինանմաեաճաղըմ, տէտի։

— Պու ինանմամազըդ նէտէ՞ն իճապ իտիեօր։

— Զիւնքի տահա չըգան գըշ, գօնթէսին՝ զէվճինէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղու գատար, զէվճինին տէ գօնթէսէ մուհապպէթի պուլունմուշ տուր։

— Ազիզիմ, աչգ ու մուհապպէթ կէչիճի տիր։

— Պունտան պաչգա, պիր գատընն, գօնթ Աբթօֆ կիպի պիր ատէմի թէրքէյէ, Բօլան կիպի պիր մէճնունա կէօնիւլ վէրիրսէ, օ գատընն ադընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլմալը տըր։ Գօնթ Աբթօֆու թանը՞ըմըզըն։

Բօգամպօլ.- (քէմալը սիւքիւնէ/իւէ.) Ասլա կէօրմէմիշչիմ տիր։

— Գօնթ՝ բօմանլարտա կէօրիւլէն գահրամանլարտան, էսկի ասլզատէկեան քիսվէթլի վէ եիրմի սէքիզ չաղլարընտա պիր ատէմ տիր։

— Սօ՛նրա։

— Պէն քէնաիսինի իգոիվաճատան էվվէլ վե իգոիվաճատան սօնրա քէք էյի թանըմըշըմ տըր։ Գարըսը վագթիյլե ֆահիշէ իքէն, էվլէնտիքտէն սօնրա ատէթա պիր ազիզէ օլմուշ տուր։ Իմոի, Գագդարանըն, չու պուտալա Բօլանա՝ քէնոի տիզլէրի էօնիւնտէ տիզ չէօքմէքլիկէ միւսաատէ իթոտիկինի կէօզլէրիմ իլէ կէօրոիւքտէն սօնրա, անըն էօնիւնմէքտէ պուլունտուղու իգալէ լինանագիլըրիմ։

— Լաքին պիլսէն նէ՛ գատար էօնիւնիւեօր։ Հաթթա թուֆոտուղու թարիգէ պագըլըրսա, իքի կիւնտէն պիւթիւն Բարիս խալգը պու խուսուստան խագէրտար օլաճագ տըր։

— Օ հալտէ պէն տէ սէնի թէյէմին իտէրիմքի, գօնթ Ազթօֆ Բօլանը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր։

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին։

— Ազիզիմ, գօնթ Ազթօֆու եալընըզ պիր տէֆա հիոտէթ ու զագագ իչինտէ կէօրմիւշ օլտուղումու խաթըրլաեօրում։ Օ կիւնիւ քէնաիսի լինսան տէյիլ, ատէթա պիր գաբան իտի։

— Մահի՞ճ մի։

— Պունտան տէօրթ պէշ սէնէ մուգատտէմ քէնաիսինի ճիւզիճէ թանըեօրտում։ Տօսթլարըմտան պիրի իլէ պիրլիքտէ անըն վէնսուպ օլտուղու սէրգէրեէ բասթ կէլա կիրտիմ։

— Նէ՞րէտէ։

— Եօսէ-ա՛Ննթէն սօգաղընտա։ — Ղալիպա օլ վագըթ, Պագդարաեա գօնթէսլիք թաճը կիյտիրմէեէ սէպէպ օլան աշգու մուհապպէթինին իպթիտասը իտի։ Գօնթէս՝ ֆէվգէլատէ աշըգ օլմուշ օլուպ, պունու հէր հալտէ իսպաթ իթմէք իսթէեօրտու։ Իչէրի կիրտիկիմ զէման, զէննտօսթլար ալէմինտէ Եէրիւպէն իամիյլէ մաարուֆ օլան պէր մէճնուն տէլիգանլը՝ սէքիզ կիւն զարֆընտա Պագդարաեը պաշտան չըգարաճաղընը էօնիւնէրէք պէեան իտիեօրտու։

Բօգամպօլ։ — Հայլա՛զ...

Ֆապիէն։ — Գօնթ իսէ, տէրքեար օլան սօղուգ գանլըլըղլա, պու տէլիգանլընըն էօնիւնտիւկիւնիւ իչինթիկինտէ,

«— Մուվաֆֆագ օլմանըզ իչին սիզին իլէ պէշ եիւզ պին ֆրանգա պահսա կիրիչիրիմ, տէտի։ Շէրիւպէն տէ, «— Գապուլ իտէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

«— Էկէր Պագդարա սիզի սէվէր իսէ,— տէյի գօնթ տէվամ իթտի,— սիզե պէշ եիւզ պին ֆրանգ վէրէճէեիմ։

«— Բէք էյի, ֆագաթ պէնի սէվմէ՞զսէ,— տէյի Շէրիւպէն սօրտու։ Գօնթ տա,

«— Օ հալտէ սիզի թէյէֆ իտէճէեիմ, տէտի։

Բօգամպօլ։ (չօճուգ կիպի պիր սաֆտէրունլուգա։) Զանն իտէրսէմ, գօնթ սէօզիւնիւ իճրա իթմէմիշ տիր։

Ֆապիէն։ Խիւտա ալիմ, պու հիքեաեէ հագգընտա պունտան զիեատէ մալիւմաթըմ եօգ տուր, վե գօնթա տա պիր շէյ սօրմաեա ճէսարէթ իթմէմիշիմ տիր։ Չու գատար քի գօնթոուն՝ քէնտի խասմինի թէյէֆ իթմէեէ միւգթէտիր օլտուղունու ըեվիշի հալտէն անլատըմ, Իմոի Բօլան տա սագընմալը տըր։

Էննիշթէսի պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, Բօգամպօլ չու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի։

— Սահիհէն սէն քէք սաֆտէրունսուն Բօգամպօլ, վե կէօրտիւկիւն քիսվէթլէրի գուվվէի հաֆըզանտա մուհաֆազաեա զայըր միւգթէտիրսին, զիրա օ կիւնիւ սէն տէ գիւպտէ պուլունուեօրտուն, Ֆապիէնի կէօրտիւն, ֆագաթ քէնաիսինէ օլ գատար ազ տիգդաթ իթտին քի, Մ. մարքի տը Շամրի քիսվէթինտէ օլարագ, Բարիս ալէմինէ տուխուլ իթտիկինտէ, վիգօնթու ասլա կէօրմէմիշսին կիպի մուաւիլէ իտէպիլտին։

Ֆապիէն։ Նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն։

Բօգամպօլ իֆտատսինի իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, գաբու աչըլարագ, Բօլան իչէրի կիրտի, վե իւչ տէլիգանլը ատրասընտա, մէրգումուն աչգը իւզէրինէ եէնիտէն մուպահասաեա պաշլանըպ, պիր միւտատէթ տէվամտան սօնրա թատմտա պիրլիքտէ պուլունտուլար։ Մուահիտարէն Բօլան աթա սիւար օլարագ օրատան մուֆարագաթ իտի, էսրարի թէգիբէտ իչար իտիլմիշ օլան Բասիտէ Բօմբ սօգաղընա մուվասըլէթ իլ։

լէտի։ Վադրթի եարը կիճէ օլուպ, սօգադ տախի խալի իտի։ Հաթթա սիճիմ կիպի եաղմուր եաղմադտա օլուպ, սօգադտան տախի հիչ պիր արապա կէչմէմէքտէ իտի։ Արալարընտա պաղչէլէր օլմաղլէ սէյրէք սուրէթտէ պուլունան պինալարընն բէննչիրէլէրինտէն հիչ պիր ըշըդ կէօրիւլմէտիկինտէն, Բօլան, քէնտի քէնտիէ,

— Ադապա Ֆադիէնին տէտիկի կիպի, պու խուսուստա ալտանմըշ մըեըմ, տէմի։

Մէրդում, սօգադտա պիր չարեէք սաաթ գատար պէքլէեիպ, սապրը թիւքէնմէեէ պաշլամադտա իքէն, ուզադտան պիր գօնադ արապասընըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւնճէ, գալպի չարբմաեա պաշլատը, վէ պէյկիրինի իլէրիեէ տօղրու սիւրտիւկիւնտէ, արապանըն իսկէմլէսինտէն պիր սէյիս աթլաեարադ,

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ սի՞զ միսինիզ, տէյի սօրտու։

Բօլան.- Գէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Օլ վադըմ սէյիս՝ մէրդումու աթտան էնմէքլիկէ տավէթլէ։

— Մօնսիէօ, արապաեա օթուրունուզ, պունունլա մահէլլի ժադսուտէ կիտիպ, եինէ պուրաեա ավտէթ իտէճէքսինիզ։ Սիզ կելէննէ գատար պէն աթընըզ իլէ պուրատա պէքլէեէճէեիմ, տէտի։

Պէօյլէճէ Բօլան, պօշ օլան արապաեա օթուրուպ,

— Տիմէք ալտանմամըշըմ, չու գատար քի գօնթէս իշի միւքէմմէլլէն թէրճիպ իթմիշ օլտուղունատան, պէնի խանէսինտէ գապուլ իթմէք իսթէեօր, տէյի միւլահազա իթտի։

Ադապա եօլա չըգընճա, Բօլան՝

— Ադապա պէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրիւեօրսար, տէյի միւլահազա իթտի։

Ադապանըն ճամլարը տօնուպ րէհկլի օլուպ, տիկարըսը լաեըգըյլա կէօրիւլէմէտիկինտէն, Բօլան՝ ճամլարը էնտիրմէք իսթէտի իսէ տէ, պունլար էօյլէ պիր թարզտա եաբըլմըշ իտի իքի, էնտիրիլմէսի միւմքին օլամատը։ Ֆաբուլարը աչմա-

եա թէչէպպիւս իթտի իսէ տէ, պունլարը տա, իչէրտէն տիչարտան սիւրկիւլէնմիչճէսինէ գարալը պուլտու։

Պու արա արապա հարէքէթինտէ տէվամ իթտիկինտէն, Բօլան իւք հիտտէթի էօնասընտա, եումրուղույա ճամլարտան պիրինի գըրմաեը թաստիը իյլէտի, ֆադաթ ադիլանէ պիր միւլահազա իւզէրինէ, մուամէլէի մէզքիւրէտէն կէրի տուրտու։

Բօլան՝ բէք չօդ բօմանլար օդուժուչ օլուպ, պու բօմանլարտա իսէ, պագը գատընլարըն, հէր եաբարդլարը չէյլէրի կէօնակէօն էսրար իւէ իհաթա իթմէկի սէվտիքլէրինի խաթըրլաեարադ, ֆիքրինտէն,

— Գօնթէս՝ էմրի պասիրէթ սահիպի օլուպ, պէնի գապուլ իտէճէկի մահէլլի պիլմէքլիկիմի իսթէմէմէսի թապիի տիր, տէեիպ, արապանըն տէրունինտէ հապս օլունմաեա գաթլանտը։

Ադապա օն տագըդա գատար գաթը մէսաֆէ իթտիքտէն սօնրա, տուրտուղունտան, Բօլան՝ պիր գաբունուն աչըլտըղընը հիսս իթտի։ Զէնտ սանիէ տահա արապա իլէրլէեիպ, պատէհու գաբու գաբանտը։ Ադնի վադըթտա արապա գաբուսու աչըլտըղընտան, ալմանճա «էննինիզ» տէնիլտի։

Բօլան արապատան էնիպ, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի։ կիճէ գարանլըգ օլուպ, հայէա եաղմուր եաղըեօրտու։

Մէրդում տէլիգանլը՝ պիւեիւք տիվարլար իլէ մուհաթ պիր հավլի իչինտէ օլուպ, գալաբընտա իբի գաթտան միւրէթթէպ կիւզէլ պիր քէօչք պուլունտուղունու, վէ պունուն բէննչիրէլէրինտէն ըշըգ կէօրիւնտիւկիւնիւ միւշահէտէ իյլէտի։ օ տագըգատա, արապանըն գաբուսունու աչըպ, ալմանճա «աչաղըեա էննինիզ» տիեէն չախս՝ մէրդումուն էլինտէն թուրթարադ, «կէլինիզ» տէտի, վէ պիրինճի գաթտա պուլունան սալօնա կէօթիւրիւպ, անտէն կիւզէլ պիր եաթադ օտասընա կիրիլտի։ Պու օտա՝ պիր լամպա ըշըղյա թէնվիր իտիլմիչ օլուպ, իչպու ըշըգ բէք գաիճ օլմադըտա պէրաբապէր, Բօլան, աթէչին եանընտա պիւեիւք պիր գօլթուղտա պիր գատըն օթուրմուչ օլտուղունու կէօրտու։ Մէզ-

պուրէ՝ Պագդարաեա օլտէրէճէ պէնզէեօրտու քի, կէնճ ա-
ջըդ տէրհալ եանընա գօյուպ դարչըսընտա տիպ չէօքէրէք,
նազիք էլէրինի պուս իթտիկի սըրատա,— Ա՛հ մատամ գօն-
թէս, նէ՛ գատար նէճիպ վէ խայրխահսընըդ, տէյի պէեան
իյլէտի։

Կէնճ գատըն՝ չէտիտ պիր հէեէճանա տիւչար օյմուշճա-
սընա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին մէրգումուն էլինի սըդ-
տը, վէ պատէհու Բօյանա, աեաղա գալդմասընա միւսաատէ
իտիպ, սէսի տիթրէեէրէք, «եանըմտա օթուրուունուդ» տէտի։

Բօյան, մէրգումէնին, սէվմէքտէ օլտուղու գօնթէս ի-
տուկինէ գանըպ, պունու տէրէճէյի նիհաեէտտէ սէվմէքտէ
պուլունտուղունու գանն իթմէքտէ իտի քի, եիւզիւնիւ կէօր-
տիւկիւնտէ, պիւթիւն գանը գալպինէ թէրաքիւմ իթտի,
վէ խայլի միւտտէթ քէնտիսիյլէ Պագդարա գանն իյլէտիկի
գատըն արասընտա հիչ պիր սէօզ թաաթի օյունմատը։

Ֆիլվադը Րէպէդա՝ Բօգամպօյուն տէրսկրիպտէ գօնթէս
Ալթօֆուն հէր հալինի, հէր թավըրընը օլտէրէճէ միւքէմմէ-
լէն թագլտտ իթմիշ իտի քի, Բօյանտան տահա գիեատէ գուր-
նազ պիր քիմսէ տէ օյսա, եինէ ալտանաճաղը շիւպհէսիզ իտի։

Հիքեաեէնին սէրտահաթը իչին մուվադաթէն գօնթէս
տախի թէսամիէ իտէճէք օյտուղումուզ սախթէ Պագդարա՝
մէզքիւր եաբմա հէեէճանընընը իսրար իտէճէք գատար միւ-
նասիպ պիր վագըթ պուլտուգտան սօնրա, շիւքրանիեէթ
վէ մուհապպէթի միւպէյինին պիր նազար իլէ Բօյանա պագ-
տը։ Պու իսէ, իլգ տէֆա աշգ ու ալէագա միւլագաթընտա
պուլունան պիր մէքթէպլի կիպի սիրթրէմէքտէ իտի։

Կէնճ գատըն՝ սէօզէ աղագէ,

— Իչթէ մօնսիէօ, պէն սիզի հաեաթըմը պօրճլուեուսմ,
տէտի։

— Ա՛հ մատամ, սիզին կիպի պիր գատընըն աշգը իչին
հաեաթըմը հէր կիւն թէհլիքէեէ գօնսապիւիրիմ։

Գօնթէս։ (խօշ պիր կիւլիւմսէմէքլէ։) Սիզ պիր կէնճ
մէճնունսունուզ։

— Մէճնո՞ւն մու էվվէթ սիզի սէվտիկիմ իչին մէճնու-
նուսմ։

— Եախօտ տահա տօղրուսու իքիմիզ տէ մէճնունուզ, զի-
րա պէն տէ սիզի սէվմէքտէեիմ։

Պատէհու կէնճ գատըն՝ պաշընը իքի էլէրի տէրունքինէ
ալըպ, Բօյան, մէրգումէնին կէօզլէրի եաշարըեօր գանն իթ-
տի, ֆագաթ մէրգումէ՝ կիւեա տէրէճէսինի, սընըքընը վէ
հայսիեէթինի տիւշիւնիւրճէսինէ քէնտիեի բէք չաբուդ թօր-
լատը, վէ մէրգումու պիր գօլթուգլուտա օթուրմաեա տա-
վէթլէ։

— Շիմտի կէօրիւշէպիլիրիզ, տէտի։

— Ա՛հ մատամ, սիզի սէվէրիմ, վէ օն պէշ կիւնտէն պէրու...

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի պիլիեօրում։ Օն պէշ կիւն-
տէն պէրու իւմիտ իթտինիզ, մէյեուս օլտունուզ վէ ճէվր
ու ճէֆա չէքտինիզ։

Բօյան։ — (էլինի եիւրէկի իւգէրինէ վագ իտէրէք, միւ-
էսսիր պիր թավը իլէ։) Ա՛հ, էվվէթ, տէտի։

Գօնթէս։ — (կիւլիւմսէեէրէք։) Պունտան պաշգա թէզքի-
րէմի ալընըզ, օգուտտունուզ վէ թէքրար օգուտտունուզ։

— Պու սապահտան պէրի...

— Բէք էյի։ Սիզ պուրաեա, գալպինիզ չարբարագ վէ
իւմիտ իլէ մէֆթունն օյարագ կէլտինիզ, տէյի՞լմի։ (Ճիտտի
պիր հալ քէսպ իտէրէք։) Կէօրիւեօրսունուզ քի, ազիզիմ,
պէն թէճրիւպէքեար պիր գատընըմ, վէ աշգ ու մուհապպէ-
թին հէր ֆասըլլարընը լաեըգըյլա պիլիրիմ։

— Պէնճէ, սիզ բէք կիւզէլսինիզ... վէ պէն տէ սիզի սէ-
վէրիմ...

Մէրգումէ պու սըրատա էօյլէ պիր թէպէսսիմ իթտի
քի, Պագդարա, էսկի վագթընտա օլսա իտի, պու թէպէս-
սիմի գըսգանըր իտի։ Այնի վագըթտա,

— Էօյլէ օլմասա իտի, չու տագըդատա սիզ պուրատա
պուլունո՞ւր մու իտինիզ, տէտի, վէ պատէհու վագարըը պիր
հալ իլէ չէօյլէ տէվամ իթտի։— Սիզինէ կիպի իւմիտլէրտէ

պուլունտուղունուզու վէ ճէվը ու ճէֆա չէքտիկինիզի պի-
լիրիմ, ֆագաթ պէնիմտէ հիքեաեէմի տինլէմէնիզի իսթէրիմ։

— Մէօյլէեինիզ ժատամ, սէօյլէեինիզ։

— Գէն տահիմա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տէյիլիմ։ Հէր վագըթ ասըլզատէկեան ալէվինտէ պուլունմամըշըմ տըր... պիր գէման պէնի Գագգարա թէսմիէ իթմիշլէր տիր։

— Նէ՞ պէյիս վար տըր։

— Իմտի, տինլէեինիզ։ Գագգարա քիմսէեի սէվմէմիշ իքէն, կիւնքիւն պիրինտէ աշգա միւպթէլա օլարագ, գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տուր։ Ո կիւնիւ ագիգիմ, պու ֆահիշէ, իւք էօմրիւնտէն տօլաեը նէտամէթ կէթիրէրէք, նամուսլու պիր գատըն օլմուշ, վէ կէչմիշտէքի խէթալարընը բագա չըգարմաեա մուվաֆֆագաթ իտէն պիր էհլի համիյեէթին իսմինէ հիւրմէթ իլէմէկի նիեէթ իթմիշ տիր։ Գինապէրին տէօրթ սէնէ գատար գէվճինի ֆէվգէլատէ սէվմիշ տիր։

Գու սըրատա գօնթէս Արթօֆ՝ պաշընը էլլէրի տէրունի-
նէ ալարագ, զաեէթ միւթէէսսիր կէօրիւնտիւ։ Գատէհու սէօ-
զէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Ա՜հ, նի՞չին գարշըմա չըգտընըզ, նի՞չին սիզէ Լիէսա-
տիւֆ իթտիմ։ Սիզի կէօրտիւկիւմկիւն, գալգիմ չարթմաեա պաշլատը, ագլըմ պաշըմտան կիթտի։ Էսկի Գագգարա օլ-
տում, վէ իթթիպարտան, նամուստան տիւշմիւշ օլան պիր գա-
տընա էլինի ուզաթան օխայրխահ, օ նէճիպ զաթ՝ տիւնքի կիւնէ գատար սէվկիւլիւմ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ, մէքրուհում օլտու։

Գու սէօզլէրտէն սօնրա սախթէ Գագգարա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլաեըպ, արատա պիր տէ,

— Ա՜հ, եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի նէ՛ գա-
տար սէվէրիմ, տիմէքտէ իտի։

Բօլան իսէ, պու աղլաեըշլարտան վէ պու սէօզլէրտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Զանն իտէրիմ քի էօլէճէեիմ, տէյի պէեան իլլէտի։ Լաքին սախթէ գօնթէս՝ իհթիմալքի պու հալին թէժտիտ

իտէմէեէճէկինի միւլահազա իթտիկինտէն, քէմալը սիւքիւ-
նէթլէ պաշընը եօգարը գալգըրըպ,

— Զէվճիմ իւչ կիւնտէն կէլէճէք տիր, տէտի։

— Գու գատար չաքուգ մու... լաքին օ ատէմէ պիլսէ-
նիզ նէ՛ տէրհճէ պուղղ ու ատավէթիմ վար տըր։

— Ալիճէնապ օլուննուզ, քէնտիսինի վէ պէնի աճըեընըզ, գիրա տէօրթ սէնէլիք սաատէթիմ հէր տագըգա իչին ճէվը ու ճէֆա օլաճագ տըր։

— Գէնիմլէ ֆիրար իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

— Խայր, չինքի միւնեաենըն ուճունա կիտէճէք օլսագ, եինէ պիզի պուլաճագ տըր։

— Տիմէք գօրգուեօրսունուզ։

— Գէնի թէլէֆ իտէր։

— Գէն պուլունտուգճա, թէէմին օլուն քի, հիչ պիր չէյ եաբամազ։

— Սիզի տէ էօլտիւրիւր։ Հալպու քի պէն էօլմէք իսթէ-
մէմ, սիզին էօլմէնիզի տէ իսթէմէմ։ Սիզ պէնի սէվմէլիսի-
նիզ... անճագ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, ալէմ գարշըսընտա սըրր սագլաեաճագսընըզ, տէյի՞լմի։

— Եիւպհէսիզ։

Բօլան՝ պու սէօզիւ սէօյլէտիկի գէման, օ սապահտան պէ-
րու եիրմի գատար տօսթունա սըրրընը ֆաշ իթմիշ օլտու-
ղունու ունուԹմուշ իտի։

— Ֆագաթ գէվճիմ կէլտիկինտէ, սիզի հէր կիւն կէօրէ-
մէճէեիմ, վէ մուհապպէթինիզի ճէլպ իթմիշ օլան գատը-
նըն՝ սիզտէն տահա գիեատէ միւզտարըպ օլտուղունու պէեան իտէմէեէճէեիմ։

— Գէն տէ պէքլէեիպ, սիւքիւթլէ պու ճէվը ու ճէֆա եա գաթլանաճաղըմ։

Բօլան, սօն սէօզլէրի քէմալը թէէսսիւր իլէ իրատ իթ-
տի, վէ իչպու չարթլարըն պէեանընտան սօնրա, իքի աչըգլար՝ եէկտիկէրինտէն այրըլմագ ըզդընը վագթը կէլմիշ օլտուղունու տէրքլէ,

— Շիմիկիք կիտինիզ· պու ագշամ թէքքար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի։

— Ֆագաթ նէ՞րէտէ կէօրիւշէճէեիզ։

— Գուրատա։

— Նա՞բլ կէլէճէեիմ։

— Ամբընըզը պրագմըշ օլտուղունուզ սօգագտա արապանըզը պուլաճագսընըզ։

Գատէհու մէրգումէ՝ սալօն գաբուսունա գատար Բօլանա ըէֆագաթ իթտի, վէ մէրգում տէլիգանլը, հավիեէ չըգսընտա, պիւեիւք իգպալներէ նաիլ օլմուշճասընա մէսէրըէթ հիսս իյլէմէքտէ իտի։

Հավիտէ արապա իլէ, այնի արապաճը վէ աթլար պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, Ալման խըզմէթճի գաբուեու աչտը, վէ Բօլան արապաեա կիրտիկինտէ, էվվէլքի կիպի հապս օլունտու։

Ամրապա եօլա չըգըպ, էվվէլքի կիպի հարէքէթլէ, պիր գաչ սաաթ ագտէմ Բօլանա թէսսաուֆ իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ տուրտու, վէ աթը սագլամըշ օլան խըզմէթքեար գաբուեու աչմագլա, Բօլան աչաղըեա էնտի։

Տէլիգանլը մէրգումուն էլինէ պիր լուի ալթունու սըգըշտըրըպ, աթա օթուրտուգտան սօնրա, սիւրաթլէ օրատան մուֆարագաթ իթտի։

Բօլան, աթ իյէ իլք հարէքէթի էսնասընտա կէօնակէօն միւլահազաթա գահիպ օլուպ, վուգուի հալէ պիր մանէա վէրէմէտի։ Ֆագաթ թէատրիճէն խաթըրէլէրինի թէրթիպէ մուվաֆֆագ օլտու։ Շէօյլէքի մէրգում տէլիգանլընըն պէլճիւմլէ հիսսիեաթը խէեալաթտան իպարէթ օլմասըյլա, աշըգ իքէն, քէնտիեէ պէեէնմիշ պիր տէլիգանլը հալի քէսպ իյլէտի։

Գինապէրին քէնտի քէնտիեէ,— վագտա գօնթէսի սէվվէօրում, ֆագաթ չուրաեը տա իգրար իթմէլիեիմ քի, պէն տէ պախթիեար պիր քիմսէեիմ։ գօնթէս՝ ժաարուֆ պիր գատըն տըր· իմտի պէնի սէվմէքտէ օլտուղունու կէրչի աչէմէ իլան իթմէք ճաիզ տէյիլ իսէ տէ, հագգըմտա հիւսնի նազարը պուլունտուղունու պաղըլարըն պիլմէսի տէ, պէնիմ իչին պիր չէրէֆ ու իֆթիխար տիմէք տիր, տէտի։

Մէրգում, մէնտուպ օլտուղու սէրգըլընըն քէնչիրէյէրի ալթընտան կէչէրքէն,

— Ֆի՞մ պիլիր, պէլքի Օգթայ կիճէնի գումար օյնամագա կէչիրմէքլէ, հալէա եօգարտա պուլունմագտա տըր։ Շու հալտէ օլանը կէչէնի քէնտիսինէ նագլ իլէ, ըէյինի սօրարըմ, տէտի, վէ աթտան էնիպ, հայվանը՝ սօգաղըն քէօչէսինտէ տուրմուշ օլան պիր համալա թէսլիմիլէ, քէնտիսի եօգարը չըգտը։

Սէրգըլընըն սալօնլարը սայքի պօշ օլուպ, եալընըզ պիր թէնէֆֆիւսխանէտէ պաղը քիմսէլէր գումար օյնամագտա իտիլէր։ Լաքին կէնճ Օգթայ պուննլարըն իչինտէ օլմատըղընտան, Բօլան մէյեուսէն աչաղըեա էնիպ, խանէսինէ ավտէթլէ, եաթաղընա եաթտը, վէ կէնճ գօնթէսին մուհապպէթի չէտտիտէյլէ սիւզան օլմագլա պէրապէր, աղ վագըթտա ույգուեա տալտը։

Էօյլէեին գաբու չալընտը, ֆագաթ կէլէն կիմսէ՝ սապըրըգլըգլա պէլլէմէքտէ օլտուղու կէնճ Օգթայ օլմաեըպ, մարքի տը Շամբի իտի։

Բօգամպօլ՝ թէպէսսիւմ իտէրէք կիրիպ, էլինի ուգաթտըղը հալտէ,

— Սիզի նի՞չին կէօրմէեէ կէլտիկիմի պիլի՞րմիսինիզ, տէտի։

— Խայր, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի։

— Պիր մահրէմի էսրարա իհթիեաճընըզ պուլունուպ պուլունմատըղընը սիւալէ, վէ պուլունտուղու հալտէ խըտմէթլէրիմի աճիգանէ սիզե թագտիմէ կէլտիմ։

Բօգամպօլ պու սուրէթլէ Բօլանըն եաթաղը եանընտա օթուրտու, վէ Բօլան տա, քիմսէեէ ֆաչ իտէմէտիկինտէն նաչի սըգըլմագտա պուլունտուղու էսրարընը ֆաչ իտէճէք նիհաեէթ պիր տօսթ գուհուր իթտիկինէ մէճբուն օլտու։

46

Իօլան տը Գլանէննին՝ Բօմբ սօգաղընտա վագը էսրաբի խանէտէ Պագդարա իօլունու իճրա իտէն վէ Մէրդումէնին ղայրը մէչրու հէմշիրէսի պուլունան Րէպէգա թարաֆընտան դապուլ օլունտուղունուն իրթէսի կիւնիւ, հագըդի գօնթէս Ալթօֆ Բարիսէ մուվասըլէթլէ, Բէրինիէը սօգաղընտա քեաեին օթէլինէ էնտի։

Գօնթէս՝ զէվճինտէն իչի կիւն էվվել կէլտի, վէ զանն իտէրսին քի, թէսատուֆ տէ Իօգամպօլուն էսրարի բլանլարընէն պաշա չըգմասընա եարտըմ իթտի։

Բուսիալը ասըլզատէ՝ Րէն վէ Պէլճիգա թարիգիյլէ Ֆրանսաեա ավտէթ իթտիկի հալտէ, զէվճէսի տէ Ալթրազպուրկ վէ Լօրէն թարիգիյլէ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի։ Ընճագ պիրինճի խաթթ տահա զիեատէ ուզուն օլտուղունտան, Պագդարա իչի կիւն էվվէլ եէթիշտի։

Ֆիւրըլէրէ սարըլմըշ օլարագ, եօլճուլուգ արապասընտան, Ալթէլ Ալթօֆուն հավլիսինաէ աշաղըեա էնէն օլ նազիք գատըն իւչ ճալիպէյի հալինտէ օլուպ, սիմասընտա հէմ քէտեր, հէմ մէսէրրէթ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ մուգատտէմա էօմրիւնիւ հէեէճան իչինաէ կէչիրմիշ օլտուղու վէ մուախարէն աշգ ու մուհապպէթ իչինտէ պուլունտուղու՝ զանն իտէրսին քի ըէվիշինտէն անլաշըլմագտա իտի։

Մէրդումէ օթուգ եաշընը իչմալ իթմիշ օլմագլա պէրապէր, անը պէեազ վէ տիւմտիւգ, պագըշը լաթիֆ վէ լէթէսիւմիւ ճալիպ օլմասըյլա, էլան եիրմի իչի եաշլարընտա

կէօրիւնմէչտէ իտի։ Պագդարա՝ վագթիյլէ զաեէթ միւզտաըըպ օլուպ, ֆագաթ զէվճի, գարշըսընտա տիզ չէօքէրէչ, տէսթի իզտիվաճընը վէ իսմինի գապուլ իթմէսինի ըէճա իթտիկի կիւն, մէզպուրէ, իչինճի տէֆա կէնճլիչ քէսպ իտէրէչ, բէչ չաբուգ սաատէթ ու իգպալ իեատէ օլունմուշ իտի։

Պագդարա, մալիւմիւմիւզ օլան սասլէթի մուհաֆազա իթմիշ, ֆուգարա վէ պիչարէկեանընն համիսի, վէ ճէվը ու ճէֆա չէքէնլէրին տօսթու, թէսէլլիճիսի գալմըշ, վէ լաբին ֆազիլէթլէրինին ատիլ միւքեաֆաթը մագամընտա ճէնապը Հագգընն միւսաատէսիյլէ հիսս իտէկէլտիկի եէնի վէ սօն աշգ սու մուհապպէթ՝ քէնտիսինի քեամիլէն թէպտիլ իթմիշ իտի։

Իչի սէնէ գատար կէնճ գօնթ՝ զէվճէսիյլէ պիրլիչտէ սէյեահաթ իտիպ, Բարիս էհալիսի իսէ ունուրկան օլտուղունտան, Պագդարանընն չայեանը թէէսսիւֆ չէօհրէթի ունունուտուլմուշ իտի։ Իմտի զէվճ ու զէվճէ Բարիսէ ավտէթլէրինտէ, Բարիս պէլտէսի՝ ֆազիլէթի, կիւգէլլիկի գատար գուսուրսուզ պուլունան գօնթէս Ալթօֆու կէնճ վէ կիւզէլ պիր էճնէպի մագամընտա սէլամաատը։ Մէրդումէ, Ալթէլ տը Քէրկաղտա իճրա իտիլէն էյլէնճէլէրտէ վէ մարքիզ Վան-Հօբուն պօլօլարընտա իսպաթը վիճուտա իթմիշ իտի։ Բէչնս Ք... լօրտ է... տիւգ տը Սալանտրէրա վէ սաիր քեաֆֆէթ միւթէպէր էճնէպիլէր՝ քէնտիսինի գապուլէ միւսարաաթ իյլէմիշ իտիլեր։

Գօնթէս՝ ալթը այտան պէրու դայպուպէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հէր թարաֆտա, եագընտա ավտէթինտէն պահս իտիլմէքտէ, սապըրսըզլըգտա պէքլէմէքտէ, վէ քէմալը միւսարաաթ իւզրէ գապուլինէ հաղըրլանըլմագտա իտի։

Նիհաեէթ ագշամըն սաաթ պէշ բաաեէլէրինտէ մէզպուրէ մուվասըլէթ իթմէքլէ, հավլիտէ պէքլէմէքտէ պուլունան քէնտի ատէմլէրի թարաֆընտան իհթիրամ վէ իլթիֆաթ իլէ իսթիգպալ իտիլտի։ Գօնթէս, տօղրուճա զէվճինին խուսուսի օտասընա չըգըպ, էնսաի դայպուպէթինտէ վիրուտ իթ-

միշ օլան մէքթուպլարը թէտգիգէ պաշլատը։ Եվվէլ էմիրտէ սիեահ քէնարլը պիր մէքթուպ նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթտի։ Մէքթուպը մէզբիւր՝ տիւգ տը Սալանտրէրանըն եէկէնի վէ մատամազէլ Գօնսէբսիօնուն նիշանլըսը տօն ժօզէնին վէֆաթընըն իլաննամէսի իտի։ Տօն ժօզէ՝ Գօնսէբսիօն իլէ գօնթէս Արթօֆուն հիմաեէ իլմտիքլէրի տիւգ տը Շաթօ-Մայի արասընտա, Պագգարանըն էֆքեարընճա եէկէտանէ մանի օլմազլէ, մէրգուժուն վէֆաթը խապէրի՝ մէզպուրէեի միւլահազաթա տիւշիւրտիւ։

Պինապէրին էլինէ պիր գալէմ ալարագ, պիր գաչ սաթըրտան իպարէթի պիր թէզքիրէ եազըպ, իրգմէթքեարլարընտան պիրինէ թէսլիմ իլէ,— Իշպու մէքթուպու Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաիեէ կէօնթիւրիւնիւգ, տէտի։

Պագգարանըն կէնճ տիւգէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպ շու իտի։

«Ազիզիմ տիւգ,

«Իքի սաաթտան պէրի Բարիստէ պուլունուեօրում։ Պու ագշամ, նէ գատար միւմքին իսէ, չաբուդ սուրնթտէ, ճարիեէնիգ իլէ պիր ֆինճան չայ իչմէք իւզրէ պէնատխանէեէ թէշրիֆ իտ՞րմիսինիգ։

«Սիզին իլէ ուզուն ուզաուէ կէօրիշմէք թէմէնրիմ։

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՖ»

Խըզմէթքեարըն ապիմէթինտէն սօնրա, գօնթէս, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի։

—Մ. տը Շաթօ Մայի՝ Գօնսէբսիօն իչին միւնասիպ պիր գէվճ տիր։ Պիչարէ գըզճըղազ բէտէրինին արզուսու իլէ քէնտիսինէ գէվճ օլմազլըղա թայընին իտիլէն տօն ժօզէ հագգընտաքի նէֆրէթինի պանա պիլտիրմիչ իտի։ Հալպուքի տօն ժօզէ վէֆաթ իմտիչի հալտէ էլպէթթէ տիւգ տը Սալանտրէրա՝ գըզընըն, Մ. տը Շաթօ Մայի իլէ էվլէնմէսինէ բուի բիզա կէօսթէրճէք տիր։ Տիւգ՝ նամուսլու, չիրին, պիւ-

եիւք պիր իսմէ սահիպ, վէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիք պիր կէնճ տիր։ Գօնսէբսիօն՝ անըն զէվճէսի օլմազլա պախթիեար օլաճագ տըր։ Պունտան պաչգա իչպու իզտիվաճը արզու իթմէքլիկիմտէ կիզլի պիր նիեէթիմ վար տըր քի, պուրասընը տիւգ պիլմէզ, ֆագաթ պիլմէյի տիր։

Գօնթէս՝ տիւգիւն մուվասըլէթինէ պէքլէեէրէք, չու մէսլատէ տիկէր պիր թէզքիրէ եազար։

«Ազիզէմ Սըրիզ,

«Բարիսէ ավտէթ իթտիմ։ Էկէր պու ագշամ սէն պէնի կէօրմէեէ կէլմէզսէն, եարըն սապահ պէն սանա կէլէճէեիմ։

«ՍԷՆԻՆ ԼՕՒԻԶԻՆ»

Պու մէքթուպուն իւզէրինէ ատրէս օլարագ, «Մատամ Լէօն Բօլան, Պօմարշէ պուլվարընտա Ն° 60» իպարէսինի եազար։

Ովն տագըդա սօնրա տիւգ տը Շաթօ-Մաինին կէլտիկի խապէր վէրիլտի։

Տիւգ օթուղ եաչլարընտա պիր ազ սօղուգ գանը օլուպ, Գօնսէբսիօնու սէվէր իտի իսէ տէ, տօն ժօզէ պէրհաեաթ օլտուղու սըրատա, անըն տէսթի իզտիվաճընը իսթիհսալ իտէպիլէճէկինի մէժուլ իթմէմէքտէ իտի։

Հալպուքի տօն ժօզէ վէֆաթ իմտիկինատէ, տիւգ տը Սալանտրէրա իլէ ֆամիլեասը, մէրգուժուն ճէնապէսինէ րէֆագաթէն Խսրանիաեա կիթտիքլէրինտէն, Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ հարէքէթլէրինտէն էվվէլ, ժահզա նէզաքէթէ րիաեէթէն նէ՛ Գօնսէբսիօնու վէ նէ՛ տէ բէտէրինի կէօրմէմէյի օլմազլա պէրապէր, գալպինտէ ճիւգի պիր իւմիտ էսէրի հասըլ օլմուչ իտի։ Իչթէ մէրգուժ պու հալտէ իքէն, Պագգարանըն թէշքիրէսինի ամսալ իւզէրինէ, իւմիտ տահա զիեաատէ արթը։

Ճիւպհէսիգ գօնթէս Արթօֆուն քէնտիսինի տավէթ իթմէսի՝ եա էհտիմիեէյի պիր վագըա խապէր վէրմէք, եախօտ Գօնսէբսիօն հագգընտա կէօրիւշմէք իչին իտի։

Տիւգ կէլտիկինտէ, գօնթէսի, զէվճինին խուսուսի օտասընտա պիր մասա գարշըսընտա պուլտու։ Մէզպուրէ, էլինի ուզաթտարադ,

— Սապահլար խայր օլսուն տիւգ, եանըմտա օթուրունուզ, տէտի։

Տիւգ, մէրգումէնին էլինի էօբտիւքտէն սօնրա,

— Մատամ, տավէթի նազիքեանէննիզ իճապէթէն քըմալը միւսարատաթլէ նէզտինիզ կէլտիմ։ Ֆագաթ գօնթու տա պուրատա պուլաճաղըմը զանն իտիէօրտում, տէտի։

— Զէվճիմ իչ կիւնտէն կէլէճէք տիր, վէ իհթիմալ տըրքի, պիր սաաթ էվվէլ աչմըշ օլտուղում մէքթուպ օլմասա իտի, սիզին կէլմէննիզի ըէճա իթմէք իւզրէ, անըն ժուվասըլէ։ Թինէ պէքլէր իտիմ։

Գօնթէս պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, միւթէվէֆա տօն ժօզէնին ճէննագէ քեաղըտընը Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ կէօսթէրտի։ Տիւգ, տիթրէտի, գըզարաը, վէ ըէնկի սօլտու։ Մուախխարէն՝

— Պիլէօրում... ճէննագէ ալաեընտա տա հաղըը պուլունտում վէ... տէտի։

Մէրգում, սէօզիւ քէստի, վէ թէրէտտիւտ իտիէօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Գօնթէս.- Մատամազէլ տը Սալլանտրէյաեը հալէտա սէվիէօրմուսունուզ։

Տիւգ.. (սէսի տիթրէեէրէք.) էվվէթ, հալէտա սէվիէօրում։

Գօնթէս.. (կիւլիւմսէեէրէք.) Շու հէլ հաղըսընը սիզէ օգուեաճաղ օլուր իսէմ, պէլքի բէք գիեատէ իզհարը քէտէր իթմէկեէճէքսինիզ, ազիզիմ տիւգ։

Մէրգումէ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, գարշըսընտա պուլունան պիր քեաղըտը կէօսթէրտի։

— Պու նէ՞ քեաղըտ տըր։

— Տուրունուզ, վէ էվվէլ Լամբրտէ սիւալլէրիմէ ճէվապ վէրինիզ։

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում։

— Բուսթանըն Օտէսա շէհրինտէ թէէսսիւս իթմիշ ֆամիլեանըզըն պիր նէսլի եօ՞գ ժու տուր։

— Լէվվէթ, վար տըր։ Պիւեիւք ամճամ չըվալիէ տը Շաթօ-Մայի՝ օն պէշինճի Լուի գրալըն զէմանընտա, Ֆրանսանըն Բէթրէսպուրկ էլչիլիկինտէ պուլունմուշ, վէ Զարիցանըն տըմուազէլ տ՝օնէօրլէրինտէն պիրինէ այէագա իթմէքլէ, անըն իլէ էվլէնմիշ, վէ Բուսիա օրտուսունտա միրալայ բիւթպէսինի իհրազ, վէ պու սորըն իպթիտալարընտա ժէնէրալ վէ գօնթ բիւթպէսինտէ օլարագ Օտէսատա վէֆաթ իլէմիշ տիր։

— Պիլա էվլա՞տ մը վէֆաթ իթմիշ տիր։

— Թայր, Բուսիատա խայիճէ ամճազատէլէրիմ օլմալը տըր. պիւեիւք ամճամըն իչ էրքէք էվլատը վար իտի, ֆագաթ քէնտիսի Բուսիա թապիիյեէթինի գապուլ իլէ, Բուհու վէ ճիհանիյլէ Բուսիալը օլտուղունտան, ֆամիլեամըն իչպու նէսլինին պիգիմ իլէ հիչ պիր կէօնա միւնասիպէթի գալմամըշ, վէ բէտէրիմ մարքի տը Շաթօ-Մաի, 1812տէ Բուսիա ժուհարէպէսինտէ պիր հիւսար ալաեընըն միրալաեընա թէսատիւֆ իթմիշ տիր քի, պու միրալայ, բէնտի իսմինտէ օլմասըյմա, իհթիմալքի ամճազատէսի պուլունմուշ տուր։

— Թէմամ, պէն տէ պունտան պահս իթմէք իսթէէօրում։

— Ֆէնտիսինի թանըեօ՞րմուսունուզ։

— Էվվէթ, հաթթա պու էլեազըսընը տա քէնտիսի պանա վէրտի։

Տիւգ, էլինի ուզաթտըղընտա, գօնթէս՝

— Տուրունուզ, պու էլեազըսընըն պիր մուգատատէմէսի վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Էյ օ մուգատատէմ նէ՞ տիր։

— Շու տուր. պիլիրսինիզ քի, գօնթ Ռոթօֆուն Օտէսա ճիվարընտա միւքէլլէֆ էվլաըը վար տըր, Ռունվալ վէ փետրովար այլարընը օրատա կէչիրտիք. Շաթօմուզտան օն իքի օն պէշ վէրսթ ուզագտա խըսըմընըզըն չաթօսու պուլունմագտա տըր։

— Հիւլան միրալաէրնը՞ն մը։

— Էվվէթ։ Օտէսատա վալինին պալօսունատա պէրիպիրի-միզի թանըրըզ։ Բէք ալէա միւլահազա իտէպիլիրսինիզ քի, իշպու Շաթօ-Մայի իսմի՝ պիզի ֆէվզէլատէ թէաճճիւպատէ պրագտը։ Գօնթ՝ իհթիեար զապիթի իսթէճվապ իթմէքլէ, զապիթ՝ անասըլ Ֆրանսըզ օլտուղունու պիլմիրտիկի կիպի, տէտէսինին հիքեաեէսինի տէ, ազ էվվել պէեան իլիմիչ օլտուղունուզ վէճհլէ նագլ իթտի։ Անճագ Ֆրանսըզ օրտուսուսունուն Բուսիատան հինի ըիւճաթընատա, Բուսիալը Շաթօ-Մայի իլէ Ֆրանսալը Շաթօ-Մայինին թէսատիւֆինէ տաիր թաֆսիլաթը լազըմէնի իթա իլլէտի։

«Պիլիրսինիզ քի, Բուսիալը քէնտիսի իտի։ Քէնտի գավլինճէ, անըն վէ քէտէրինիզ արասընատա վուղու պուլան հալ չունատան իսպարէթ պուլունմուշ տուր։ Ֆրանսըզ միրալալը, բէք ճիւզլի միգտարատա հիւսար ասքէրիլէ հիլան ալաէրնքն իւզէրինէ հիւճումմ իտիպ, հէր իքի միրալալար եարալանմագ-լա պէրապէր, մուհարէպէ տէվամ իթմիշ, վէ իքի զապիթին գըլըճլարը եէկտիկէրինէ չիտտէթլէ չարբաըզընատան, գըրըլ-մըշ, վէ թապանճա իլէ տուէլլօեա թուլթուչաճագլարը սը-րատա, իսմէրինի պիլտիրտիքլէրինատէն, այնի ֆամիլեատան օլտուգլարը անլաշըլմըշ, վէ եէկտիկէրինէ խասիմ նապարըյ-լա պագարագ տուէլլօլարընա տէվամ իթմէք իւզրէ իքէն, արալարընա ուզուն պօյու պիր գազագ ասքէրի կիրիպ, պիլ-րիպիրինատէն աերըմըշ, վէ օնատան սօնրա պիր տախի եէկտի-կէրինի կէօրէմէմիշլէր տիր։

Տիւգ։ Պէն պու թաֆսիլաթը պիլիեօրտում, վէ ամճա-մըն՝ Ֆրանսալը ագրապասը ալէյհինատ ֆէվզէլատէ պուղդու ատավէթի պուլունատուղունա իսքեաթի օլմուշում տուր։

— Եանըլըեօրսունուզ։

— Ա՛ճա՛յիպ...

— Պէն չըվալիէ տը Շաթօ-Մաինին գարշըսընատա սիզատէն պահս իթտիմ։

— Նէ՞ սուրէթլէ պահս իթտինիզ։

— Եըվալիէ վէ գօնթ Արթօֆ՝ դավիէն տօսթլուդ բէյ-տա իթտիքլէրինատէն, պիրիպիրինի չօգ տէֆա կէօրմէքտէ ի-տիլէր։ Գազէն քէնտիսի պիզե կէլիր իտի, պազէն տէ պիզ օ-նա կիտէր իտիք։ Սիզին հադգընըզտա պիզե բէք չօգ չէյլեր սօրտուղունատան, կէլէճէք սէնէ սիզի պէրապէրիմիզճէ Օտէ-սատա կէօթիւրմէքլիկէ սէօզ վէրտիմ։

Տիւգ — (կիւլէրէք։) Բէք էյի, մէմնունէն կիտէրիմ։

— Պունատան պաշգա, սիզի աճէլէթէն պուրատա տավէթ իթմէքլիկիմատէ, սիզե խատըրըը խապէրլէր վէրճէք օլտու-ղում իչին տիր։

Տիւգ — (թէաճճիւպլէ։) Պէքլէեօրում։

— Կիւնիւն պիրինատէ եանի հարէքէթիմիզատէն պիր կիւն էվվէլ, իհթիեար չըվալիէ՝էլվէտտա իչին պիզե կէլտիկի հալատէ, սիզին գաչ եաշընատա օլտուղունուզու, սէրվէթինիզին նէ՛ միգ-տարատա իտուկինի, վէ էվլէնմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինիզի սօրտու։ Պէն տէ, սինինիզին հէման օթուզ օլտուղունու, վէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ սէրվէթինիզ պուլունատուղունու պիլ-տիրտիմ։

Էվլէնմէք սիւալի Մ։ տը Շաթօ-Մաիեի սարստը, վէ գօն-թէսին քէնտիսինէ պիր իպտիվաճ թէքլիֆլէ։ Գօնսէքսիօնու-ունութտուրմատա չալըշաճաղընը զանն իթտի։ Իմտի ճէվա-պա աղազլէ,

— Պէն ատա էվլէնմէեէճէեիմ, տէտի։

Գագդարա։ — Տինլէեինիզ։ պէն՝ մատմազել տը Սալլանտ-բէրատա օլան մուհապպէթինիզի չըվալիէեէ հիքեաեէ իթտիմ։

— Վա՛յ, սէօյլէտինի՞զ մի։

— Հաթթա բէտտ օլունատուղունուզու, վէ պու բէտտին սեպէպլէրինի տէ սէօյլէտիմ։ Սալլանտրէրա իսմի քէնտիսինի ֆէվզէլատէ թէաճճիւպատէ պրագարագ, սիզին նէ՞չին բէտտ իտիլտիկինիզի սիւալ իթտի։ Պէն տէ, տիւգիւն, քէնտի իսմինի եէկէնի տօն ժօզէեէ հասր իթմէք իչին սիզե բէտտ ճէվապը վէրմիշ օլտուղունու անլաթտըմ։ Եըվալիէ տէ, — Պու սէպէպ հադգը տըր, ֆագաթ էկէր եէկէնիմ, քէնտինին, տիւգիւն,

կէ պէնի սէվգ իթտիկինտէն, պէլքի պունտան խոթիֆատէ իտէճէքսինիզ։

«Օլ էնտատէ Օտէսատա ուզամէթ իթտիկի շուպհէսիզ ժալիմիւնուզ օլան շըվալիէ տը Շաթօ-Մաիին վէֆաթընտա, ժութէվէֆանըն քեաղըտարը իչինտէ զարիպ պիր էվրագ պուլտում քի, մուֆթասսալ սուրէթիլէ թարաֆընըզդա թէպլիղ իտիեօրում։ Բէտէրիմին էլիլէ եաղըլմըշ օլուպ, պունտա չու եօլտա պասթ ու պէեան իտիլմիշ տիր։

«Թագրիպա եիրմի եաշընտա իքէն, Ֆրանսա գրալընըն թիւֆէնքճիսի օլտուղումտա, ախիրէն տիւգ իւնվանընը իհրագ իթմիչ պուլունան բէտէրիմ տիւգ տը Շաթօ-Մայի՝ չօգտան պէրու միւպթէլա օլտուզու գալպ խասթալըղընտան, էլլի եէտի եաշընտա օլարագ թէրքի հաեաթ իլէմիչ տիր։

«Գիւեիւք գարընտաչըմմարքի՝ Բէրիկօրտտա վագը էվլաքըմզդա պաուլունժաօրլա, բէտէրիմիզին սօն էլվետասընը գապուլ իտէմէմիչ տիր։ Բէտէրիմիզ, վէֆաթընտան պիր կիւն էվվել, պէնի, քէնտի եաթաղընըն եանընա չաղըրթըպ, չու զարիպ հիքեաեէեի նագլ իթտի։

«Օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն խասսա ասաքիրի եիւզ պաշըսը օլան մարքի տը Շաթօ-Մաի՝ պէչինճի կէնճ գրալ Ֆիլիբ իլէ պիրլիքտէ Մատրիտէ կիթմիչ օլան ասքլզատէկեանտան պիրի ւտի։

«Օլ թարիխտէ մարքի եիրմի պէչ եաշընտա կէնճ, կիւզէլ վէ աթէչիմէչրէպ պիր տելիգանլը օլուպ, պիր ագշամ, Մատրիտ չէհրինին պիր ասգաղընտա, քէնտիսի կիպի կէնճ վէ եիկիտ օլան վէ Իսբանիա ասքլզատէկեանընտան պուլունան տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ միւնագաչաեա թուրթուլմուշ, վէ պու իքի կէնճլէր՝ հիւանի ճէմաիլլէ Մատրիտէ մաարուֆ օլան պիր գրզըն խանէսինին շահնիշինի ալթընտա գրլըճլա միւտաաբէպեէ գրեամ իթմիչլէր տիր։

«Օլտուգճա հաիգի ասալէթ օլուպ, սէրվէթլերի պուլունան հէր Մատրիտի՝ օ գրզ հագգընտա աթէչի աշգլա սիւզան օլմուշ իսէ տէ, վէզպուրէ, օլ վագթա տէկին, ճիւմլէսի,

հաթթա հիչ քիմսէնին մալիւմաթը օլմագըզըն, Սալլանտրէրա ֆամիլեասընըն ագրապասընտան իսէ... տէտի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի.- Ագրապասընտա՞ն մը։

Պադգարա.- Էվվէթ... իչթէ պու խուսուսու իչգահ վէ իսպաթ իչին չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի, հարէքէթիմիզտէն էվվէլ, կիճէ վագթը օթուրուպ չու էլ եաղըսընը գալէմէ ալմըշ տըրքի, պունու օդուտուդուր հալտէ, խուսուսա տօն ժօզէ վէֆաթ իթմիչ օլտուղու ճիհէթլէ, Գօնսէքսիօն լէգիոնէրէ պուլունտուդունու անլաեաճագըսընըզ։

Պադգարա, իչպու սէօգլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, մէզքիւր էլ եաղըսընըն տիւրքիւմիւնիւ աչտը։

47

Հիւլան ասաքիրի միլալայը սապըգը չըվալիէ տը Շաթօ-Մայինին ուզուն մէքթուպունուն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի.

«Սէվկիւլիւ խոջամ,

«Գօնթէս Արթօֆ՝ ժատմազէլ տը Սալլանտրէրաեա աչըգ օլտուղունուզու, վէ սէրվէթլինիզէ վէ տիւգ իւնվանընըզդա բաղմէն, օ գըզըն տէօթի իզտիվաճը սիզէ ըէտտ իտիլտիկինի պէեան իլէտի։

«Պու խուսուս՝ ֆամիլեաճա պիր սըրը սիզէ ֆաշ իթժէ-

հաթթա տիւգ տը Սալլանտրերա գարշըսընտա պիւէ ֆիթուրսուզ պուլունմուշ տուր։

«Մարքի՝ տիւգ իւէ միւտարէպէ իտէրքէն, կէօզլերինի չահնիշինէ աթֆ իւէ, օլ էնատէ ադշամ հավասընը թէնէֆֆիւս իշին օրատա պուլունան կէնճ գըզը սէլամլամըշ տըր։ Մերգումէ, իշպու տելիգանլըերը ասլա կէօրմէմիշ իքէն, իւք տէֆա կէօրիւշինտէ, անըն հիւանինի պիթթագտիր, թէպէսիւմ իմիշ, վէ մէնտիլինի իքի միւտարիպլերէ աթտըղընտան, մարքի, « — Մընսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմքի, պու մէնտիլ, պիզտէն հանկըմըզ ֆաթիհ օլուր իտէք, անըն միւքեաֆաթը օլաճագ տըր» տէհիպ, Իսբանիօլա էօյլէ պիր գըլըճ տարպէսի էնտիրմիշ տիր քի, մերդում եէրէ սէրիլմիշ, վէ մարքի մէնտիլի եէրտէն ալըպ, գալպի իւգերինէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, կէնճ գըզը թէքրար սէլամլամըշ տըր։ Մէնօրա Լուիզա տա Րօգդա իսմինտէ պուլունան օ գըզ՝ պիր ազ գըզարըպ, մուգապէլէթէն սէլամ վէրտիքտէն սօնրա իչէրի չէքիլմիշ տիր։

«Վաքին տիւգիւն ալմըշ օլտուղու գըլըճ տարպէսի մուհիք օլմաեըպ, մերդումու եալընըզ իչ այ գատար եաթաղա տիւշիւրմիշ տիր։

«Տիւգ, իւք տէֆա միշարը չըգտըղընտա, բարլագ վէ զաէպէլիքլի պիր ալաեա բասթ կէլմէքլէ, պիր արա սէտեասը վէ պունու թաշըեանլար տուրմաեա մէճպուր օլմուշլար տըր։ Պու ալայ՝ մարքի տը Եաթօ-Մարինին տիւեիւն ալալը օլուպ, մերդում, մատմազել Լուիզա տա Րօգդա իւէ էվլէնմէք իւզրէ, պիր թագըմ Ֆրանսըզ ասըլզատէկեանը իւէ պիրլիքտէ քիլիսեեէ կիթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Տիւգ՝ կէնճ գըզը սէվմիշ օլուպ, կլան տախթ մուհապէթի չէտիտ իւէ սէվմէքտէ օլտուղունտան, մէղքիւր ալաեը կէօրտիւկիւնտէ պաեըլմըշ, վէ ճէրիհասը եէնիտէն աչըլտըղընտան, եարը էօլիւ հալինտէ քէնտի օթէլինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր։

«Պիր սէնէ սօնրա, մարքիզ տը Եաթօ-Մաի օլմուշ օլան

տօնա Լուիզա տա Րօգդա՝տիւնեաեա պիր էրքէք չօճուգ կէթիրիպ, Մանօէլ էնկէրրան թէսմիւէ դըլընմըշ տըր։

«Տիւգ տը Սալլանտրերա՝ եարասընըն իֆագաթընտան սօնրա, ֆսիմէնէս նամ միւթէպէր խանէտանտան պիր գըզ իւէ էվլէնմիշ, վէ էքիզ օլարագ իքի չօճուգ տիւնեաեա կէթիրմիշ տիր։ Պու հալ, իշպու ֆամիլեատա պիր գաչ տէֆալար վուգու պուլմուշ տուր։

«Տիւգ՝ էյիլէնտիքտէն վէ էվլէնտիքտէն սօնրա, մարքի տը Եաթօ-Մաինէ գարշը պուղղ ու ատավէթ սագլամաեըպ, եէնի խանէտանը գրալիտէ տէ դուրէնալըդ իրտիմէթինի գապուլ իթմիշ տիր։

«Մարքի՝ Ֆրանսա գրալընըն մաեէթինտէ գալմագլա պէրապէր, կէնճ գրալըն խըրտիթինտէն տէ այրըլմամըշ, վէ պու արալըգ իքի գատէկեան, պիրիպիրիյլէ կէօրիշտիւքլէրի կիպի, զէվճէլէրի տէ եէկտիկէրինէ վիզիթա վէրմէքտէ պուլունմուշլար տըր։

«Հալ պու քի Մ. տը Սալլանտրերա՝ գալպէն տօնա Լուիզա պաեա աչըգ օլուպ, կէնճ գատընըն, վէ Մ. տը Եաթօ-Մաինին մալիւմաթը օլմաեաբագ, մէղքիւր մուհապէթ կիւնտէն կիւնէ արթտըղընտան, պիր ադշամ մարքի, հասպէլ վագիֆէ սէրայտա պուլունտուղու պիր սըրատա, տիւգ, պաղթէթէն կէլէրէք, տօնա Լուիզաեը եալընըզ պուլտուղունտան, աեագլարընա գաբանմաեա իճթիսար իթմիշ, վէ մարքիզ՝ միւթէքէպպիրանէ սուրէթտէ անը աեագա գալտըրըպ, էօյլէ պիր հագարէթտէ պուլունմուշ տուր քի, տիւգ՝ քէմալը հիսսէթ վէ զապտ իւզրէ օրատան տիշարը չըգմըշ տըր։

«Եիւպհէսիզ էկէր օլէսնատէ մարքիեէ թէսատիւֆ իթմիշ օլսա իտի, քէնտիսինի թահրիքլէ, գըլըճլա միւտարէպէեէ մէճպուր իտեր իտի։ Համտ օլսուն քի գրալ՝ թաամտան սօնրա մարքիեի էնքիւրիալա կէօնտէրմիշ օլուպ, իրթէսի կիւն տիւգիւնհիսսէթի թէսկին օլմուշ վէ ագլը պաչընա կէլմիշ տիր։

«Ֆագաթ տօնա Լուիզանըն վագը օլան մուամէլէի թահդիրիեէսի՝ տիւգիւն սէվտասընը հէմ թէզեհհա վէ հէմ թահ-

ըիք էթմէքլէ, մէրդում, մարքիզի զալէպէ էթմէկէ եէմին էթ-
միշ, վէ քէնտիսի կիպի պիր առէմին պէօյլէ պիր եէմինի իսէ
պիւնաս օլամաեաճաղընտան, տիւդ պու խուսուստա ուզուն
ուզատիէ վէ սապը իլէ տիւշիւնմիւշ տիւր։

«Վագըալար տա պու պապատ մագսէտինէ եարտըմ էթ-
միշլէր տիր։ Եէօյլէքի պիր գաչ հաֆթա սօնրա պէշինճի Լուի
գրալըն տէտէսի օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալա կիպլի պիր
նամէ կէօնտէրմէսի լազըմ կէլտիկինտէն, մարքի տը Եաթօ-
Մայի իշպու նամէեի իրսալէ մէմուր օլմուշ տուր, Իմտի մար-
քի՝ կէնճ զեվճէսինի Մատրիտտէ պրագարագ, քէնտիսի հա-
րէքէթ էթմիշ տիր։

«Մարքինին օղու օլվագըթի իւշ այըդ օլուպ, վալիտե-
սի չօճուղունա պիզգալի սիւտ վիրմէք իսթէտիկինտէն, կիճէ
կիւնտիւզ եանընտան աեըրմամըշ տըր։

«Տիւդ տէ, մալիւմ օլտուղու վէճճլէ էքիզ եվլատ բէտե-
րի օլուպ, վալիտելերի տօնա Բէբա Քսիմէնէս, եախօտ տիւշես
տը Սալամտրէրա, իշպու իքի եվլատընտան այրըլարագ,
պունլարը Մատրիտտէն պիր ագ ուզագտա, էսքիւրիալ թա-
րիգի իւզերինտէ մուգիմ պիր սիւտանաեա թէսիմ էյլէ-
միշ տիր։

«Պու թաֆթալաթ զահիրէն լիւզումսուզ կէօրիւնիւր իսէ
տէ, իլերուտէ նագէլ իսթէճէք օլան վուգուաֆթար իշին
պիլինմէսի կէրէք տիր։

«Պէօյլէճէ մարքի տը Եաթօ Մաի՝ իւշ այ գատար իգա-
մէթի էթմէք իւզրէ Ֆրանսաեա կիթմիշ տիր։

«Իմտի մարքի տը Եաթօ-Մայի իւշ այ գատար գալմագ իւզ-
րէ Ֆրանսաեա կիթմիշ օլտուղու ճիհէթիւ, կէնճ մարքիզ՝ հէր
տինտար Իսքանիալը իշին մէճպուրի օլան Սէն-Ժագ-տը-Գօմ-
բօսթէլզիեարէթինէ իյիա զըմըընտա մէզքիւր զայպուպէթտէն
իսթիֆատէ էթմիշ, վէ պիր էրքէք խուզմէթքեար վէ պիր գա-
մարթէրա իլէ պիրլիքտէ Մատրիտտէն հօլա չըգմըշ տըր։ Մար-
քիզ, միւքէմմէլ պիր սիւարի օլտուղու հալտէ, չօճուղունու
գուճագլամըշ օլարագ կիւզէլ պիր Անտալագիա աղրնա պին-

միշ, վէ տիւդ տը Սալամտրէրա, պիր խանէտէ կիզլէնէրէք,
պիր սապահ մէզքիւր էբրվանըն կէչտիկինի կէօրմիւշ տիւր։
Մէրդում, պէտէլինէ ալթուն վէրէրէք, մարքիզին իքի խըզ-
մէթքեարընըն սիւքիւթ վէ մուավէնէթինի սաթըն ալմըշ օ-
լուպ, պիր սաաթ սօնրա քէնտիսի տէ աթա սիւար օլարագ,
մէզպուրէեի թաագիպէ իսթիտար իյլէմիշ տիր։

«Մարքիզին սալիք օլտուղու եօլ՝ Իսքանիանըն քեաֆֆէյի
եօլլարը կիպի սարը, միւշքիլ վէ խալի օլուպ, մէրդումէ,
Մատրիտտէն սէքիզ ֆարսախ ուզագտա վագը քիւշիւք պիր
քէօյէ կիթմիկի հալտէ, սաղտա վէ սօլտա խանէ, չիֆլիլիք
վէ խանա պէնզէր հիչ պիր չէյ կէօրմէմիշ տիր։ Մարքիզ,
մէզքիւր գարիէեի իլգ գօնագ իթթիխազ իթմէք ֆիքրինտէ
իքէն, օլէնտատէ եագ մէվսիմի օլուպ, կիւնէլեր ուզուն
օլտուղունտան, վէ հայվանլար տա կէնճ իտուկինտէն, քէր-
վանըն քէօյէ հիյնի մուվասըլէթինտէ, կիւնէչ հէնուզ ու-
ֆուգտա օլմասըյլա, իւչ ֆարսախ ուզագտա քիւշիւք պիր
խանա գատար կիտիյմիշ, վէ գարանլըգ պաստըզը զեման
մարքիզ աթտան այաղըեա էնմիշ տիր։

«Խանըն էթրաֆը՝ չայեանը թէէսսիֆ վէ Սալվաթօր Բօ-
զանըն ֆըրչասընա լաեըգ պիր սուրէթտէ օլուպ, մէզքիւր
խան՝ տէրին վէ սարը պիր տէրէ եագընընտա ինչա իտիյմիշ,
վէ մէչէ ագաճլարընը պիր օրմանը իլէ էթրաֆը իհաթա օ-
լունմուշ, վէ տէրէնին օրմասընտան տա պիր սու ճէրէեան
էթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Մահզա պիր ճինաեէթ մահէլլի օլմագ իւզրէ ինչա ի-
տիյմիշ կիպի կէօրիւնէն մէզքիւր խանըն սահիպլէրի, եալընըզ
իքի նէֆէր իհթիեար օլուպ, մէրդումլար եաթագլարընը մար-
քիզէ թէրքլէ. քէնտիլերի պուղտայ անպարընտա պարընմըշ-
լար տըր։

«Լաքին մարքիզ, չիւպհէսիզ պիր հիսսի միէլլիմէ թագալի
օլարագ, կիճէեի, աթէչլին եանընտա պիր իսկէմլէ իւզերին-
տէ կէչիրմէեի թէրճիհ իյլէմիշ տիր։ Զօճուղունու տա քէն-
տի եանընտա պիր սէտիր իւսթիւնտէ եաթըրմըշ տըր։

«Մէզպուրէեէ ըէֆագաթ իտէն իչի խըզմէթքեարլար՝ օթէլճիլէր թարաֆընտան թէրթիպ օլունան եաթագտա եաթմըշլար, վէ տօնա Լուիզա եալընըզ գալտըղընտա, գօրդմաեա պաշլաեըպ, օթուրմուշ օլտուղու եէրտէն գալդըշ, վէ օտանըն գաբուսունու աչարագ, քէմալը էնտիշէ իլէ գուլագ վէրմիշ տիր։ Գու արա այ մահիթապընըն զիեալարը գուպպէի ասիւմանը թէնվիր իթմէքտէ օլուպ, սօգագտա քիմսէ պուլունմատըղը կիպի, խանըն էթրաֆընտա տախի տիրին պիր սուալուգ հիւքմ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Մարքիզ, աթէշին եանընտա թէքրար օթուրուպ, եարը կիճէ րահաթէրինտէ ուեուգլամաեա պաշլամագտա իչէն, պաղթէթէն գաբու աչըլարագ, իչէրիեէ պիր ատէմ կիրմէքլէ, մէրգումէ պու ատէմի կէօրտիւկիւնտէ, տէհշէթինտէն նաչի րէֆը սէտա իլլէմիշ տիր։ Գու ատէմ իսէ, տիւգտը Սալվանտըէրա օլուպ, ճինաեէթի իճրասընա գարար վէրմիշ օլան պիր քիմսէ կիպի լէհճէսի սօլմուշ, վէ միւտհիշ պիր հալտէ կէօրիւլմիւշ տիւր։

«Մարքիզ, տիւշարը տէհշէթ օլուպ, տիւգիւն օ սաաթտա օրատա պուլունմասընըն սէպէպինի անլաեարագ, հէման մահումունու գաբըպ ֆիրար իթմէք իսթէմիշ տիր։ Տիւգ, եօլունա մանի օլմաեա ճահտ իթմիշ իսէ տէ, կէնճ գաատըն, միսլի կէօրիւլմէտիք պիր ճէսարէթի վէ սէպաթլէ մէրգումու եիւթիպ, խանտան տիշարը ֆըրլամըշ, վէ տիւգ, պիր արա սէրսէմ կիպի գալտըգտան սօնրա, մէզպուրէեի գօվալամաեա պաշլամըշ աըր։ Մարքիզ՝ էնսէնինտէն տիւգիւն սարմ սէօլերինի իչիթտիկինտէ, ագլը պաշընտան կիտիպ, նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէեէրէք վէ գարշըսընտա նէ պուլունտուղունու անլաեամաեարագ սիւրաթլէ գօչմասընա տէվամ իլլէմիշ տիր։

«Պիշարէնին եիւրիւտիւկիւ եօլ՝ զաեէթի տար օլտուղունտան, զիքը իտիլէն տէրէ պունուն քէնարընտա օլմասըլար, գաշա վուգուինէ մահէլ վէրմէմէք իւզրէ եէր եէր տիրէքլէր տիքիլմիշ օլտուղու հալտէ, մատամ տը Եաթօ-Մաի, գաթէն ագլը պաշընտա օլմաեարագ, եօլուն էօյլէ պիր եէրինտէ տուրմուշ տուր քի, թա եանընտա զաեէթ սարբ պիր ուչուրում պուլունտուղունտան, թամօլ էսնատէ քէնտիսինէ վասըլ օլան խասիլինին բէնչէսինտէն գուրթուլմագ իւզրէ, քէնտիեի տէրէեէ աթմագ իսթէմիշ, ֆագաթ տիւգ էլպիսէճսինտէն թուրթուպ, իլէրի կիթմէսինէ մանի օլմուշ տուր։

«Լաքին հաեը՛ֆ քի, պիչարէ վալիտէ, եանըշ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտան, վէ գօլլարընը պիր արա աչտըրընտան, չօճուգ, գուճաղընտան, երիւգ աեագ տէրինլիկի պուլունան տէրէեէ տիւշէրէք բարչալանմըշ տըր։

«Ցիւգ՝ վալիտէեի էօլիւմտէն գուրթարընպ, մէզպուրէ, սաչլարը տարմաուաղընը օլարագ, կէօզլէրի աթէշ կիպի բարլաեարագ, վէ տօտագլարը աչըլմըշ պուլունարագ, մէրգումա տօղրու տէօնտիւկիւնտէ, նամուսուուղուղա գաթլանմագտան իսէ էօլմէեի թէրճիհ իտէն գատընը օլմաեընպ, քէմալը թէհայեիւր իւզրէ խասլինէ պագան զէվալը պիր վալիտէ օլտուգտան պաչգա, նակեահ գահգահա իլէ տէ կիւլմէեէ պաչլամըշ տըր...

«Պիչարէ օ անտէ թէճէննիւն իթմիշ տիր։

. . . . . .

«Հաեաթը պէշէրիէտէ էօյլէ միւտհիշ վէ զարիպ հալլէր վար տըր քի, պու հալլէր հագգընտա պահս իթմէքլիք գապիլ տէյիլ տիր։

«Կիճէնինն գուսուր վագթը, տիւգ տը Սալվանտըէրա իչէն, սայքի պիր ասըր գատար ճան չէքիշմէք հալինէ պէնզէեիպ, պիր կիւն էվվէլ տիւգ անճագ օթուգ եաչլարընտա իքէն, իրթէսի կիւն, սաչլարը աղարմըշ պիր իհթիեարա պէնզէմիշ աիր։

«Սապահլաեըն մէզքիւր խան՝ աճընաճագ պիր մէնզարէ իրաեէ իտիպ, իւք ագշամը եաթմասը իչին թախսիս իտիլմիշ օլան եաթագ իւզէրինտէ մարքիզ՝ պաղչանաճագ պիր մէճնունէ հալինտէ օլարագ, հէմ կիւլմէքտէ, հէմ աղլամագտա

պուլունմուշ, վէ եաթաղըն եանըննտա իսէ, վուգուի հալտէն հիչ պիր չէյ անլաեաժաեան իքի խանճը, վէ տիւգիւն ալթուննու իլէ գազանըլմըշ օլան իքի նէֆէր սատագաթսըզ խըզմէթեարլար տուրմուշ օլուպ, պունլար, էօլմիշ օլան պիչաըէ ժասումուն դայպուպէթինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէքտէ, վէ ժահզուն ու միւքէտտեր կէօրիւննտիւքլէրի հալտէ, էօյլէ պիր սաքին ժահէլլտէ օ կիճէսի նէ՞ կիպի չայեանը թէէսսիւճ վագըա զուհուրա կէլմիշ օլմասընը տիւշիւննմէքտէ պուլունմուշլար տըր։

«Տիւգ՝եաթաղըն պաշընտա տիզ չէօքիւպ, աղլատըղը, վէ իզթիրապը գալպինտէն նաշի միւգտաըրըպ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ, մէճնուննէնին էլինի թուրթուպ, աֆվլըգ տիլէմիշ տիր։ Պիչարէ գատընճըղազ իսէ, կիւլիւմսէեէրէք,— Սէ՞նմիսին սէվկիւլիւ զէվճիմ, նիհաեէթի ավտէթ իթտի՞ն մի, տէմիշ, վէ տիւգ տախտ,— էվվէթ... էվվէթ... պէն իմ... տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր։

«Պիչարէ մարքիզ՝ Մ. տը Շաթօ-Մաի զանն իթմէքտէ օլտուղու տիւգիւն էլլէրինի սըգմագտա օլուպ, տիւգ տէ, պու սըրատա ֆէվգէլատէ մահճուպիեէթ վէ քէտէր հիսս իտէկէլմիշ տիր։

«Ճյնի վագըթտա պէեազ սագալը պիր րահիպ, ճիվարտա վագը պիր քիլիսեէի զիեարէթտէն ավտէթ իթմէքտէ օլմասըյա, չունտան պունտան նաֆագասքընը տիլէնտիկի ճիհէթլէ, մէզքիւր խանա տախտ կիրիպ, կիւլմէքտէ օլան պիր գատըն իլէ էթրաֆընտա պիր թագըմ մահզուն քիմնելէր կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպտէ գալմըշ տըր։ Ֆագաթ տիւգ՝հագըգի պիր տէհշէթի իչինտէ օլմասըյա, պու իհթիեարը ատէթա ճէննէթտէն կէլմէ պիր ազիզ քիմսէ ֆարզ իլէ, անընն միւտախէլէսի սաեէսինտէ, զէվալը գատընճըղազըն ագը պաշընա կէլէճէկինի վէ չօճուղու պուլունաճաղընը մէմուրիթիշ, վէ տէրհալ տիզ չէօքէրէք, վէ հէօնկիւր կէօնկիւր աղլաեարագ, ճինաեէթինի իդրար իլլէմիշ տիր։

«Րահիպ, խրիսթիեանլըղըն իւք սըրըլարընտաքի խոսատո-

վանահայրլար միսիլլու մէրգուժու քէմալը վագար վէ սիւքիւթլէ տինլէեիպ, իշլէտիկի ֆէննալըգլարըն իգրար ու իթիրաֆը խիթամ պուլտուղունտա, եաթաղա եագլաշմըշ, վէ մէճնուննէնին էլինի թուրթուպ, մէշհուր պիր թապիպ կիպի մէզպուրէնին եիւգիւնիւ վէ պագըշընը տիգգաթը քեամիլէ իլէ թէճէսսիւս իլլէմիշ տիր։

«Մուահխարէն րահիպի միւհթէրէմսիմաթ — Պու գատըն, ժասումու վէճաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պէեան իթտիկինիզ վէճհ իւգրէ թէճէննիւն իլլէմիշ տիր։ Ֆէննտի չօճուղունու զանն իտէպիլմէսի իչին տիկէր պիր չօճուգ վէրին, օ հալտէ սըհհէթի իտատ օլունաճագ տըր, տէմիշ, վէ միւթթէհիմէ թէվճիհի խիթապլէ, «— Տի՛ւգ տը Սալլանտրէրա, հէր նէ գատար սէն պէնի եաըընըզ իսմէն թանըր իսէն տէ, պէն սէնի բէք էյի թանըրըմ, վէ չօգ տէֆա գօնաղընըն գաբուսունտա սատագա ալմըշըմ տըր։ Իմտի ճէննապը Ալլահ, սէնին, պու ճինաեէթի իրթիքեապ իտէճէկինի պիլտիկինտէն սանա իքի էվլատ կէօնտէրմիշ տիր։ Իմտի պիրինի պու պիչարէ վալիտէեէ վէրմէլիսին, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթմիշ տիր։

«Տիւգ, տիզ չէօքմիւշ օլարագ,— եա՛ Բապպի, սէնին միւրատընն հէր նէ իսէ, օ օլսուն, տէեիպ, վէ պատէհու ատընա թընա բաքիպ օլուպ, քէմալը սիւրաթլէ Մատրիտ եօլունտան հարէքէթլէ, իքի էքիպ էվլատըն պուլունտուղու քիւչիւք գարիէտէ տուրմուշ, վէ պունլարտան պիրինի ալըպ, մանթօսունուն պիր էթէկինէ սարմըշ տըր։

«Իւչ սաաթ սօնրա խանա ավտէթլէ, էլան մէճնուն պուլունան մարքիզին եաթաղը իւգէրինէ չօճուղու թէրը վէ քէնտիսի ֆիրսաթ իթմիշ տիր։

. . . . . .

«Հալպու քի օ րահիպի ֆագիլէթսիմաթ եանըլմըշ օլուպ, մարքիզին ճիննէթի կէչմէմիշ տիր։ Մէզպուրէ Մատրիտ կէ-

թիրիւիպ, օրատա, քէնտիսինին աթոռան տիւշմէքլէ, ագլընը ղայպ իթմիշ օլտուղու չուեու պուլմուշ տուր։

«Էյն մէշհուր աթըպպանըն միւտաւաթըննա միւրաճաաթ օլունմուշ, մարքի տը Եաթօ-Մաի աճէլէթէն վէրսայլտան ճէլպ իտիլմիշ, վէ մէրգում՝ տօնա Լուիզանըն ճիննէթինի կէչիրէճէք օլանա սէրվէթինին նըսֆընը վատ իթմիշ իսէ տէ, կէրէք մուավէնէթի ֆէննիէ, կէրէք մէզհէպճէ տուալար, վէլհասըլ հէր չէյ ֆայտէսիզ գալմըշ տըր։ Պիչարէ մարքիզ, մէճնունէն էօլմէեճ մահքիմ օլուպ, չու գատար քի եանընտա պրագըլան չօճուղու, էօլմիւշ օլան չօճուղու կիպի սէվիպ, վէ քէնտիսինին խաս էվլատը զանն իտիպ, գուճաղընտան վէ տիզլերի իւգէրինտէն ասլա պրագմամըշ տըր։

«Մարքիեճ կէլինճէ, խանտաքի վէ տէրէտէքի ֆաճիատան խապէրտար օլմամըշ աըր, չինքի տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ մարքիզին իքի խըզմէթքեարըլլա խանճըլարըն վէ չօճուգլարընըն սիւտանասընըն սիւքիւթինի՝ ալթուն պէտէլիլէ իսթիհսալ իթմիշ տիր։

«Պիր կիւն տիւշէս՝ էքիդ էվլատընտան պիրիսինին վէֆաթ իթտիկինի խապէր ալմըշ տըր։»

Պագդարա՝ էլ եաղըսընըն պու ճիհէթինէ կէլտիկինտէ տուրուպ, Մ. տը Եաթօ-Մաիեճ աթֆը նագար իթտի։

Տիւգիւն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլուպ, անլընտան աշաղըեա սօղուգ թէր ագմադտա իտի։

Պագդարա.- Պու հիքեաեճ դարիպ տէյի՞լմի տիր։

— Ֆիլվագը բէք ղարիպ տիր, վէ օգուտուղունուզու տինլէտիքճէ, բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում։

— Սօնունա գատար օգուեալըմ. էկերչի չու տագըգատա Մ. տը Եաթօ-Մայինին սիզին իլէ էյլէնմիշ օլտուղունու, վէ սիզէ մասալ նագլ իթտիկինի զանն իտիեօր իսէնիզ, պու մասալըն թատտիգի խուսուսընտա իսպաթլար կէօրէճէքսինիզ։

Պատէհու Պագդարա՝ Օսմանտա վէֆաթ իթմիշ օլան չըվալիէ տը Եաթօ-Մաի թատրաճընտան պրագըլմըշ, վէ օղու հիւլան միրալալը թատրաֆընտան գօբեատը ալընմըշ պուլունան էլեաղըսընը օգումատա չու եօլտա տէվամ իթտի։

48

Եըվալիէ տը Եաթօ-Մաի իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրմիւշ իտի։

«Բարիսին Մարէ նամ ժահէլլինտէ Սէն-Լուի սօգաղընտա միւթէսարըֆ օլտուղումուզ պիւեիւք օթէլտէ, վէֆաթընտան պիր կիւն էվվէլ բէսերիմ տիւգիւն վուգու պուլան ֆէվգէատէ հիքեաեէսիպտունտան իսպարէթ պուլունմուշ տուր։

«Պէն տէ օլ վագըթ,— Պիր Եաթօ-Մաի եէրինէ գաիմ օլան օ չօճուգ, օ Սալլանտրէրա նէ՞ օլտու տէյի սօրտում։ Բէտէրիմ տէ,— Օ չօճուգ, եանի մարքի տը Եաթօ-Մաի՝ օղլունուն իսմինի վէրմէքլէ վէֆաթ իթտի, տէյի մուգապէլէ իլլէտի։

«— Հալէա եաչաեօ՞ր մու։

«— Էվվէթ, լաքին եագընտա էօյէճէք տիր։

«Բէտէրիմիսէ թէպէսսիւմէն,— Օ պէն իմտեյինճէ,— Սի՞զ մի սինիզ, տէյի սօրտում, վէ բէտէրիմպայընը սալլատը, վէ պէն,— Ֆագաթ էֆէնտի բէտէր, սիզ Մ. տը Եաթօ-Մաինին օղլու օլմաճընպ, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն օղո՞ւմու-սունուզ, տէտիկիմտէ,— Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի։

«Օլվագըթ պաչ եասթըղընըն ալթընտա պուլունան պիր տէմէթ քեաղըտարը ալարագ պանա վէրտի, վէ,— Իֆատէլէրիմին իսպաթընը պու քեաղըտարըն իչինտէ արամագտան էվվէլ, ասլըմը նասըլ անլամըշ օլտուղումու պիլտիրմէք իսթէրիմ, տէտի։

«Պէն տէ — Սէօյլեմինիզ, էֆէնտի բէտէր, տէյի մուգապէլէ իլլէտիմ։

«Բէտէրիմ չու վէճՀ իւէ սէօզիւնիւ իւէրի կէօթիւրտիւ.

«Բէտէրիմ օլտուղունու վէ եէկեանէ օղլու իտուկիմի զանն իյլէտիկիմ մարքի տը Շաթօ-Մաինին թէքմիլ սէրվէթինի պանա թէրքլէ վէֆաթը զէմանընտա եիրմի եաշընտա իտիմ.

«Վալիտէմ, եախօտ տահա տօղրուսու տօնա Լուիզա տա Րօգգա՝ բէտէրիմտէն իբի սէնէ էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէմիչ իտի. Հէր իքիսինէ տէ խալիս էվլատ մուհապպէթիյլէ կէօզ եաչյալը տէօքտիւմ.

«Բէտէրիմ զանն իթտիկիմ քիմէ՝ պանա ճէսիմ պիր սէրվէթ պրագմըշ օլուպ, քէնտիսինին՝ գրալըն մաեէթինտէքի մէմուրիեէթի տէ պանա ինթիգալ իթմիչ իտի, զիրա չօղտան պէրու Ֆրանսաեա ավտէթ իյլէմիչ իտի, վէ քէնտի ղայպընան տօլաեը հիսս իթտիկիմ քէտէը օլմասա իտի, պէն՝ Ֆրանսա վէ Նավարրանըն էն պախթիեար վէ մէսուտ պիր զաթը սաեըլապիլիր իտիմ.

«Թագրիպա պիր այ մուգատտէմ մարքի տը Շաթօ-Մաի վէֆաթ իթմիչ օլտուղու հալտէ, իհթիեար պիր րահիպ, օթէլիմին գաբուսունտա միւքէլլէֆ պիր արապատան աշաղըեա էնէրէք, ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթի հաիզ օլան մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իստէտի.

«Մէրդումուն կիեինմիչ օլտուղու մօր բէնկլի ճիւպպէտէն վէ բարմաղընտաքի եիւզիւքտէն՝ քէնտիսինին բիսպօքօս րիւթպէօինաէ օլտուղու անլաչըլմըշ տըր. Պիւրկօս բիսպօքօսու օլան պու զաթ, նէզամիմէ կիրտիրիլիպ, ֆէվգէլատէ րիաեէթլէ պէնի թաապիմ իթտիքտէն ածնրան, սիզէ նագԼ իթտիկիմ հիքեաեէեի պիլտիրտի. Իչիթտիկիմ սէօզլէրտէն՝ ազիմ պիր քէտէը իլէ պէրապէր թէճաճճիւպ հիսս իթտիմ.

«Բէտէրիմ օլմուչ օլտուղունու պէեան իտէն տիւգ տը Սալանտրէրաեը թանըմադըշ իտիմ. Հագգընտա կէօզ եաչըլը տէօքմիչ պուլունտուղում օ ատէմի իքինճի տէֆա ղայպ իթմիչ օլտուղումու զանն իթտիմ.

«Պիր գաչ տագըգա եըլտըրըմտան վուրուլմուչճասընա տիւսիպ կիպի գըմըլտանմագտըզըն գալտըմ, նիհաեէթ պիր-

տէն պիրէ պաշըմը եօգաըը գալտըրարագ, «— Գե՛րապայծառ, պանա սէօյլէտիքլէրինէզին տօղրու օլտուղունու քի՞մ իսպաթ իտէպիլիր, Գարշըմտա պուլունան ատէմին՝ միւհթէրէմ րահիպ օլաճագ եէրտէ... տէտիմ.

«— Տուրունուզ օղլում, ճէննապը Ալլահըն խըտմէթճիսի օլան պիր ատէմի թահգիր իթմէեինիզ. Իսպաթլար իսթէեօրսունուզ, տէյի՞լմի, տէյի րահիպ քէմալը լէթաֆէթլէ պէեան իյլէտի.

«— Էվվէթ, իսպաթլար իսթէեօրում.

«— Բէք եյի, Պուրատա, իշպու օթէլ իչինտէ Ընթուան իսմինտէ իհթիեար պիր խըզմէթքեար վար տըր.

«— Օ ատէմ պէնի պիւեիւթմիւշ տիր.

«— Պու խըզմէթքեար՝ տօնա Լուիզանըն, զիեարէթ իչին Սէն-Ժագ-տը-Գօմբօսթէլէ կիթտիկի էանատէ ըէֆագաթընտա պուլունմուշ տուր.

«— Էօյլէ օլտուղունու իչիթմիչիմ տիր.

«— Օ ատէմի կէթիրտինիզ.

«Ցէրհալ չանը չալըպ, կելէն ատէմիմէ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,— Ընթօնիօեու իսթէրիմ, անը պուրաեա կէօնտէրին, տէտիմ.

«Ընթօնիօ կելտի. պու տա պիր իհթիեար իտի. Գաագաթ քէնտիսի ալթմըշլըգ օլտուղու հալտէ, րահիպ եիւգ եաչընտա կէօրիւնիւեօրտու.

«Օլվագըթ Պիւրկօս բիսպօքօսու, «— Խանտաքի վագըեը խաթըրլաեօ՞րմուսուն, տէյի սորտու.

«Իհթիեար տիթրէտի վէ րահիպէ թէճաճճիւպլէ պագտը. Օլ վագըթ բիսպօքօս՝— Ընթօնիօ, պանա էյի պագ, պէնի թանըմաեօ՞րմուսուն, տէյի սորտու.

«Ընթօնիօ՝ րահիպի թանըտը, Պիւրկօս բիսպօքօսու վէ Իսքանիա քիլիսէսինին միւթէհահիզանը ըէհապիյինինտէն պիրի օլմուչ օլան սապըգ տիլէնճի րահիպին էմրի իւզէրինէ, միւթէվէֆա տօնա Լուիզանըն խըզմէթճիսի՝ ինճրա իթտիկի ալչագճա բօլու իգրար, վէ ասլըմը պէեան իյլէտի.

«Պունուն իւգէրինէ բիսգօքօս պանա,— Շիմտի ինանըեօ՞րմուսունուզ, տէյի սօրտու։ Պէն տէ,

«— Նէ՞ պէյիս վար տըր։ պէն ասըլ բէտէրիմի թանը-մը՞ղմըեըմ, չօճուգլուղում զէմանընտա անըն թարաֆընտան գայրըլմը՞ղմըեըմ։ Շիմտի պէնտէն նէ՞ իսթէեօր, տէտիմ,

«— Օղլում,— տէյի բիսգօքօս ճէվապ վէրտի,— տիւգտը Սալլանտրէրա պու կիւնքի կիւն էլլի եաշընտա օլուպ, տուլ տուր, վէ գարընտաշընըզ տա, պիր տուէլլօտա ալմըշ օլտուղու գրըճ տարպէսինին թէէսսիրիյլէ թէրըքի հաեաթ իթմէք իւզրէ տիր։ Ռէտէրինիզ պէնիմ աղըրմտան սիզէ ըէճա իտիեօր քի, իսմինի թաշըտըղընըզ բէտէրինիզ չու էնանատէ պէրհաեաթ օլմատըղը ճիհէթլէ, քէնտիսինէ կիտիպ, օղլու եէրինէ սիզի թանըթընըզ։

«Օլ վագըթ բիսգօքօս՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն իմզասըյա վէ արմասընը հավի օլարագ, պանա պիր մէքթուպ վէրտի քի, մէալի՝ տիւգիւն պէնի քէնտի նէզտինէ ճէլպ իթտիկինի միւպէյեին իտի։

«Ֆագաթ մէքթուպը մէզքիւրու թէէսսիւրլէ օգուտուգտան սօնրա,— Գերապայծառ, պանա նի՞չին կէլտիկինիզի, վէ սէվկիւլիւ օղու վէֆաթ իթմէքտէ օլմասըյա, գավմը վէ իսմի մահվ օլմագ իւզրէ պուլունմասընտան տօլաեը իդհարը հիտտէթ իլէմէքտէ օլան տիւգ տը Սալլանտրէրանըն պէնի նի՞չին նէզտինէ ճէլպ իլէտիկինի անլաեօրում։ Իմտի, գերապայծառ, սիզ եինէ տիւգիւն եանընա ավտէթլէ, միւլահազասը սըրֆ պիր խէեալ օլտուղունու, վէ քէտէր տէյի մարքի տը Շաթօ-Մաիտէն ղայրի քիմսեեի թանըմասըղըմը, վէ եաըընըզ անը սէվմիշ, վէ տնըն իչին կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ իտուկիմի, վէ օ իսիմտէն պաչգա պիր իսմ թաշըմագ իսթէվէտիկիմի քէնտիսինէ սէօյլէեինիզ, տէտիմ։

«Իշթէ անտէն սօնրա օղլում,— տէյի տէվամ իթտի՝ սէսի կիմտիքճէ գաիֆլէնմէքտէ օլան քէտէրիմ,— տիւգ իլէ Պիւրկօս բիսգօքօսու վէ վէլատէթիմին ղարիպ հիքեաեէսինի պիլէնլէրին ճիւմլէսի վէֆաթ իթտիլեը, վէ սօն էմանէթտա-

րը գավմըշ օլտուղում սըրրը մէզարա կէօթիւրտիլէր։

«Իմտի, սիզ քի իքինճի օղլումսունուզ, սիննէն քիչիք սաեըլտըղընըզ ճիհէթլէ, միմլէքէթին գավանիյնի ահքեաեինճա սէրվէթիմ գարընտաշընըզ գօնթա կէչտիկինտէն, թէսլիմի րուհ իտէճէկիմ պիր զէմանտա օ սըրրը սիզե թէպլիղ իտէրիմ։ Էկէր Սալլանտրէրա սէրվէթինտէն պիր միգտարընը տավա իթմէկի վազիֆէտէն ատտ իյլէրսէնիզ, միւտէթի հաեաթըմտա, էպէվինիմ մագամընտա սէվմիշ օլտուղում քիմսէյէրէ կիտիպ գավուշմազտան էվվէլ, օլպապտէ սիզի սէրպէսթ պրագըրըմ։

«Իրթէսի կիւն բէտէրիմ, վէլատէթիմէ միւթեալիգ իշպու մուսաատատագ տէյլէրի պանա պրագարագ վէֆաթ իթտի։ Պիր այ սօնրա պիւեիւք գարընտաշըմը կէօրմէքսիզին Րուսիաեա կիթտիմ։ Պիւեիւք գարընտաշըմ՝ Շաթօ-Մաինէսլինին՝ օն տէօրտինճի Լուի գրալըն զէմանը սալթանաթընտա խիթամ պուլտուղունու, վէ օ իսմի թաշըեանկարընն՝ Սալլանտրէրա ֆամիլեասընտան պուլունտուգլարընը պիլմէգ, վէ իհթիմալքի պունտան պէօյլէ պիլմեեէճէք տիր։»

Կէնճ տիւգիւն պիւեիւք ամճասը օլան չըվալիէ տը Շաթօ-Մաինին էլեաղընը պունտա խիթամ պուլուպ, հիւլան աասքիրի միրալայը՝ քէնտի նամընա օլարագ չու սուրէթլէ իֆատէհէ տէվամ իյլէմիշ իտի։

«Սէվկիւլիւ խըսմըմ, ասըլ ճէտտիմ իհթիեար տիւգ տը Սալլանտրէրա կիթտի, իհթիմալքի պու սըրրը պէնտէ մէզարա կէօթիւրէճէք իտիմ։ Հաթթա տիւգիւն իչպու մէքթուպունու եագարագ, Պիւրկօս բիսգօքօսունուն վէ խըզմէթքեար Ընթօնիօնուն պէեանաթընը ժահվ իթմէկի տէ տիւչունմիւշ իտիմ։ լաքին գօնթէս Ընթօֆուն եալընըզ պիր սէօզիւ պիւեթիւն թասավվուրլարըմը թէպտիլ իթտի։ Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն եէկնանէ գըզընը սէվտիկինիզի, ֆագաթ օ գըզընը տիւգիւն եէկէնի օլուպ, տիկէր պիր իսմ թաշըրագտա պուլունան պիր քիմսէյէ նիչանըը օլտուղունու, վէ տիւգիւն տէ, տօղրու տան տօղրու վարիսի օլմատըղընտան, քէնտի իսմինի

պու եչկլենինեչ հասը իթմէկի Լաասմիմ Իլչետիկինի խապէը ալտըմ, վէ պու սըրատա իշպու Թաֆսիլաթ վէ էվրադըն սիզճէ ֆայտէլի օլապիլէճէկինի իւմիտ իթտիմ, վէ էկէը ֆամիլեամըզ պուլունան նէսլին սօն ալտասը օլան զաթ հադդընտա հադըզի Թէէսսիրի օլապիլէճէկինի միւթալէա իտէրսէնիզ, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն մէքթուպունու Թարաֆընըզա կէօնտէրմէչէ հադըրըմ,

«Սաալըգ խըսըմընըզ

«ՄԻՐԱԼԱՑ ՏԸ ՇԱՓՕ-ՄԱԻ»

Զադդարա՝ մէքթուպուն օգունմասընը պիմի իրտիքտէն սօնրա, կէնճ տիւգ է Թէքրար աֆֆը նազար իթտի։ Մէրդում, պաշընը էլլէրի տէրունինչ ալմըշ օլուպ, միւշքիլ պիր ուզդուտան ուեանմըշ պուլունան պիր ատէմին Թավը ու հալինտէ կէօրիւնիւեօրտու։ Միւթէաղըպէն տիւգ,

— Թէճէննիւն իտէճէք օլտուղումու զանն իտիեօրում, տէտի։

Գօնթէս։- (կիւլէրէք։) Մէմնուլիտէրիզ քի, չու տապըգատա մուգավէմէթլէ, ադըննըզը մուհաֆազա իտէրսինիզ։

— Տիմէք օլուր քի, պէն պիր Շաթօ-Մաի տէյիլիմ։

— Խայր, չիւնքի էն սօն Շաթօ Մաի՝ օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն զէմանը սալթանաթընըն սօնլարընտա Թէրքի հաեաթ իթմիշ տիր։

— Գու հալտէ պէն Սալլանտրէրա՞մը Թէսմիէ օլունմալըըմ։

— Հայ հայ։

— Լաքին պու տէտիկինիզ պանա պիր տիւշ կիպի կէլիեօր։

— Հալպու քի ֆամիլեասընտան քիմսենէ գալմատըզընը զանն իթմէքտէ օլան օ պիչարէ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ սիզէ պիլտիրտիկիմ խուսուսաթտան խապէրսար օլուր իսէ, իշպու տիւշ քէնտիսինէ լաթիֆ կէօրիւնէճէք, վէ տօնտա Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէնիզի քէնտիսի սիզէ ըէճա իտէճէք տիր։ Շիմտի սէօյլէմինիզ պագալըմ, տիւգ, սօն տէֆա Բուսիաեա

վուգու պուլան սէյեահաթըմ սիզին իչին ֆայտէլի օլտուՒմու։

— Ֆիլվագը ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում։

— Ռէք էյի, էկէը ըիւեա կէօրիւեօր իսէնիզ, ուեանընըզ տա կէօրիւշէլիմ։

Մ։ տը Շաթօ-Մաի ճէվապ վիրմէտի։ Մուրդում՝ թարիֆ օլունմազ պիր հէեէճան վէ թէէսսիւր իչինտէ պուլունուեօրտու։ Ֆիլվագը պիր ատէմէ՝ թաչըտըզըն իսմ սէնին տէյիլ տիր, վէ ասլըն հադդընտաքի մալիւմաթըն եանլըշ տըր, տէննիլտիկի հալտէ, պունտան տօլաեը օ ատէմին ալթիւսթ օլմամասը իհթիմալտէն օլամազ։

Զադդարա պու խուսուսու անլատը։ Մէզպուրէ՝ գատըն սընըֆընտան օլտուղու ճիհէթլէ, էրքէքլէր իզդրինտէ կէօրիւլէն տուրկունլուգ վէ կէվչէքլիկլէ տէֆէ՝ հէման պիր գատըն իսմինին թէլէֆֆիւզիւ քեաֆի վէ միւգթէտիր օլտուղունու պիլտիկինտէն,

— Տիմէք սիզ Գօնսէքսիօնու սէվիեօրսունուգ, տէտի։

Տիւգ։- (սարսըլարագ։) Ա՜հ, անը սէվմէք տէ սէ՞օզ միւտիւր։

— Իմտի տիւգիւն վարիսի օլան վէ անըն իւնվանլարընա վէ ըիւթպէլէրինէ սահիպ օլմասը մուգաբըլը պուլունան տօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Տիւգ։- (պու սէօզլէրտէն հիչ պիր շէյ անլամաեօր կիպի կէօրիւնէրէք։) Է՛յ։։։

— Ա՜ճա՛յիպ, անլա՞մաեօրմուսունուգ քի քէնտինէլինտէն պիր տաժատ ալմագ իզդրէ սիզի բէտտ իթմիշ օլան տիւգ՝ պու տէֆա քէմալը միւսաբաաթլէ սիզի գապուլ իտէճէք տիր։ Ազիզիմ տիւգ, Սալլանտրէրա խանէտանընըն պիւթիւն ազասը այնի էֆքեարտա տըրլար։ Իսմլէրինին մահվընը իսթէմէզլէր։ Իմտի օ խանէտանըն սօն նէսլի օլան տիւգ տէ, ճէտտինին մէքթուպունու կէօրիւպ, պունուն եազըսընը՝ եէտտինտէ պուլունան ֆամիլեա մէքթուպլարընըն եազըսըյլա թաթպիգ իթտիկինտէ, վէ Պիւրկոս բիսգօզսունուն պէեա-

նաթընա քէսպի վուգուֆ իյլէտիկինտէ, օ կիւնիւ, մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն զէվճի օլմագլըդ սիզին եէտը իգթիսադըընըզտա գալաճագ տըր։

— Բէճա իտէրիմ, պանա վահի իւմիտլեր վիրմէեինիզ, դիրա էկէր բէտտ ճէվապը ալըր իտէմ էօլիւրիւմ, եախօտ քէնտիմի թէյէֆ իտէրիմ։

— Շիմտի սիզ իսանէնիզէ ավտէթլէ, ադրապանըզտան միրալայ տը Շաթօ Մահէե պիր մէքթուպ եազըպ, պահսրնը իթտիկիմիզ իբի քեազըտը իսթէեինիզ։ Պէն եարըն սապահ Գազագլարըմտան պիրի իլէ օ մէքթուպու Օտէսահա կէօնտէրիրիմ։

— Իսթէտիկիմիզ իբի էվրադը նէ՞ վադըթ ալաճաղըզ։

— Օն պէշ կիւնտէն։

— Տիւգ տը Սալանտրէբահա մէքթուպ եազմագլըզըմ լազը՞մմը տըր։

— Խայր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի տօն ժօզէ հէնուզ վէֆաթ իթմիյ օլտուղու համտէ, չիմտի պունուն վադըթը տէյիլ տիր։ Պու սէօյլէմիկիմ տիւգ իլէ տիւշէս իչին տիր, չիւնքի Գօնսէբսիօնուն տօն ժօզէ իլէ էվլէնմէքտէն տիւշտը տէհչէթ օլմուշ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշում տուր։

Տիւգ։ (կէօզլէրի ժևսէրըէիլէ բարլահարագ։) Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ։

— Մէմուլ իթմիկ տէյիլ, էմինիմ։

Պատէհու Պադդարա իլավէթլէն չէօյլէ սէօյլէտի։ — Իբի էվրադը էյտէ իտէրսէք, վէ Մ. տը Սալանտրէբա իլէ ֆամիլեասը Բարիսէ ավտէթ իտէրէք իլէ իլտիվաճընըզ հադդընտա իճրատի ժուխասապէրլի մատտէօնի պահա թէկրը իտինիզ։։։ Ալլահա ըսմարլատըգ, պիր չան սէտտասը, տեադ սէսլէրէթ վէ թանըտըգըմ պիր սո՛ս իչինսէօյլուտ։ Զանն իտէրիմ քի դըզդարընտա աչըմ տըր, վէ պահա պէքլէմէրտէ տիր։

Տիւգ։ (Էլինի էօքսրնէք։) Սատմթլէ գօնթէս, Խրսը-

ժըմ թարաֆընտան եազըլմըշ օլան մէքթուպու կէօթիւրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ։

Տիւգ, պու սէօզիւ իլէ, ադ էվվէլ օգունուլմուշ օլան էլեազըսընը անլաթմադ իսթէմէքտէ իտի։

Պադդարա։ — Կէօթիւրիւնիւզ, ֆագաթ պիզիմիլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէք իւզրէ իւչ կիւնտէն թէքրար կէլինիզ։ Շիւպհէսիզ եարըն տէյիլ օ պիր կիւն գօնթէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Պէօյլէճէ տիւգ, մէզքիւր էլեազըսընը ալարագ օրատան կիթաիկի Տալտէ, գօնթէս Արթօֆ տախի գըզդարընտայը Սըրիզին նէզտինէ ազիմէթ իյլէտի։

. . . . . .

Ֆիլվագը ժատամ Լէօն Րօլան եանի Սըրիզ՝ Օթէլ Արթօֆուն պիւեիւք սալօնունտա իտի։

Մէրգուժէ՝ դըզդարընտայընըն քէնտիսինի զիեարէթ իմժսինէ պէքլէմէմէիպ, անըն թէզքիրէսինի ալըր ալմազ գօչուպ կէլտի, վէ ալթը եայլարընտա կի զէլպիր չօճուգ օլան օղլունուն էլինտէն թուրթարագ Օթէլ Արթօֆա տախիլ օլտու։

Րօլան ֆամիլեասընըն սէրվէթի կիթաիքճէ արթմագտա օլուպ, Լէօն հէնուզ օթուզ ալթը չազլարընտա օլտուղու համտէ, Սէնթ-Անթուան վարըշընըն էն զէնկինն, խուսուսա էն միւթէպէր ֆապրիգաթօրլարընտան պիրի օլմուշ իտի։ Լէօն՝ խանէսինի պուլվար Պօմարշէե նագլ իտիպ, ֆագաթ իչ հէրինի՝ զիքր իթտիկիմիզ վարըշտա մուհաֆազա իթմիյ իտի։

Րօլանընն վալիտէսի վէֆաթ իթմիյ օլուպ, օլ վագըթտան պէրու Սըրիզ եալընըզ իբի նէֆէր էվլատընըն թալիմու թէրպիէսինէ սարֆը զայրէթ իմժէկէ պաշլամըշ իտի։ Զօճուգլար պիէսինէ սարֆը զայրէթ իմժէկէ պաշլամըշ իտի։ Զօճուգլար տան պիրի ալթը եաշընտա պիր էրքէք, տիկէրի տէ իչ եաշընտա պիր զըզ իտի։

Մարէ թարաֆլարընտա մէզպուրէ՝ Մատամ Րօլան իսմիյլէ մատլուֆ օլուպ, օտուգճա սէրվէթէ մալիք պուլունմագտա, վէ պիր աթլը պիր արապալարը օլուպ, ֆագաթ իչպու

աթ վէ արապաեը՝ Սըրիզտէն գիեատե գէվճի գուլլանմագ-
տա իտի։

Հէր նէ իսէ, իքի գըզգարընտաշլար աչգ ու մուհապ-
պէթլե եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէը։ Մուահխարէն Սը-
րիզ՝ գօնթէսե տիգգաթլե պագարագ,

— Տօղրուսու բէք ղարիպ չէյ տիր, տէտի։

Պագդարա տա թէհաճճիւպլե գըզգարընտաշընըն եւ-
զիւնէ պագտը։

Սըրիզ.- Նէ՞ վագըթ կէլտին,

Պագդարա.- Կէլէլի իւչ սաաթ օլտու։

— Սահի՞մի,

— Աճա՛իպ, եալա՞ն մը սէօյլեեէճէեիմ.

— Սահիէն պու բէք ղարիպ վէ աճիպ չէյ տիր։

— Իյզահ էթ պագալըմ. նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն։

Պագդարա՝ Սըրիզին չօճուղունու գուճաղընա ալըպ, վա-
լիտէսինի, պիր գանաբէ իւղերինտե քէնտի եանընտա օ-
թուրթտու։

Պագդարա.- (քէլամա տիվամ իտէրէք.) էվվէթ, իյզահ
էթ պագալըմ, պու կիւն կէլմէմտե ղարիպ վէ աճիպ նէ՞ օ-
լապիլիր։

— Տիւն սէնի Բարիտտե կէօրմիւշ օլտուղումու զանն
իթտիմ։

— Պէնի՞ մի։

— Էվվէթ։

— Տիւն պէնի Բարիտտե՞մի կէօրտիւն։

— Եահօա նօյլէ զանն իթտիմ։

— Ֆիլվագը պու տէտիկին էբէյիճէ ղարիպ չէյ տիր։

— Էվվէթ, սաաթ իւչ բաատէլէրինտե պուլվարտա, գըր
ըէնկիւ պիր ալթա գօչուլու մավի պիր գուբէ արապատա,
սէնի, կէնճ պիր քիմսէ իւչ կէօրտիւմ. Օ գաատընա օլտէրէ-
ճէ պէնզէեօրտուն քի, կէօրիւր կէօրմէզ պիր սէտա րէֆ
իթտիմ։

— Տիւն, պիր գուբէ արապասընտա պէնի օթուրմուշ

կէօրտիւկիւն սաաթտա, Նանսիտէն իւչ ֆարսախ ուզագտա
իտիմ։ Շու գաատաը քի, սէօյլէտիկին պու խուսուս պէշ
ալթը սէնէ էվվէլ տախի սէօյլէնմիշ տիր։ Ղալիպա օ թա-
բիխտե Լաթին մահէլլէսինտե պանա պէնզեր պիր գատըն
պուլունմուշ տուր։

— Պէլքի կէօրտիւկիւմ եինէ օ տուր։

Պագդարա.- (կիւլիւմսէեէրէք.) Պու գաատընաը ալթը
սէնէ եաշարըա՞ մը... պէլքի օ էօլմիւշ տիւր, վէ պիր տի-
կէրի անըն եէրինէ կէչմէյ տիր։ Պունտան գաթինագար սա-
բըաը հէր պիրիպիրինէ պէնզերըէր։

Պագդարա՝ Սըրիզին վէրտիկի մալիւմաթա ասլա էհէմ-
միեէթ կէօսթէրմէտի։ Պատէհու իքի գըզգարընտաշլար պիր-
ւիքտե խայլի վագըթ կէչիրտիքլերի հատե, գօնթէս մէզքիւր
հատիսէտէն թէքքար պահս իթմէտի։

Հալպու քի Սըրիզ՝ օրատան հիյնի մուֆարագաթընտա,

— Պէնի ալտատըեօ՞ր մու, վէ աճապա հաեաթը տախի-
լինտե եէնի պիր սը՞ր մը մէվճուտ տուր, տէյի միւլահազա
իթտի։

Ֆիլվագը Պագդարա՝ սախթէ Պագդարաեա օլտէրէճէ
պէնզէեօրտու քի, Սըրըզ՝ գըզգարընտաշընըն սըհհէթի իֆա-
տէսինէ չիւպհէ իթտի։

49

Մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը թաւէպ իչին, հիւլան ալայը միրալաէընընն իչի մուհիմմ էվրագընընն վիրուտինէ վէ տիւգ տը Սալլանտրէրանընն ավտէթինէ պէք-լէմէք խուսուսընտա Պագդարա իլէ տիւգ տը Եաթօ-Մահինին վէրտիքլէրի գարարընն իրթէսի կիւնիւ, Բօղամպօլ՝ Սիւրէդն սօգաղընտաքի խանէտէ պուլունմադտա իքէն, Զամբա կէլտի։

Մէրգում՝ մանէատար պիր հէյէթտէ օլուպ, պիր եէրտէ օթուրտուդտան սօնրա,

— Էֆէնտիմ, սիզե պագը խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի։

Բօղամպօլ՝ սարսըլարագ.— Պանա խապէրլէ՞ր մի կէ-թիրտին։

— Էվվէթ։

— Սէօյլե պագալըմ նէ՞ խապէրլէր կէթիրտին։

— Պիլիրսինիզ քի, չիմտիքի էֆէնտիմ Մ. տիւգ տը Եաթօ-Մահ՝ մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն թահսիլէնամէսի սաեէ-սինտէ, հադդըմտա պիր կէօնա թահդըդաթի իճրա իթմէք-սիզին պէնի խըտմէթինէ դապուլ իթմիշ տիր։

— Պիլիեօրում։

— Վէ տօն ժօղէնէ խըզմէթ իթմիշ օլմադըղըմ հադ-դըմտա էֆէնէթինի տիրիդ իթմէմէսինէ քեաֆի օլմուշ տուր։ Հէր նէ իսէ, իւչ կիւնտէն պէրու տիւգիւն եանընտա օլտու-ղում հալտէ, քէնտիսինի բէք ճյի թէտադիգ իթմտիմ, վէ հէր հալինի էզպէր էօյրէնտիմ։

— Ագըլաը պիր խըզմէթ-քեաըրն իչի տէ պու տուր։

— Մ. տիւգիւն մատմազէլ Գօնսէբսիօնու սէվտիկի աչի-քեար տըր։

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։

— Օթէլ Պալլանտրէրա իլէ տիւգիւն վէ տիւչէսին ու-սուլ վէ ատաթընա տաիր վագը օլան սիւալի իւզէրինէ պու խուսուստա պէնճէ չիւպհէսէ մահէլ գալմադըղ տըր։

— Հալպուքի ալտրդը ճիվապը բէտտ սէպէպսիւէ բէք մահզուն օլմալը տըր։

— Լօյլէ իտի։

— Շիմտի տէյի՛լմի տիր։

— Խայր։

— Նէ՞ վագըթտան պէրի։

— Տիւն ադչամտան պէրի։— Եէօյլէքի տիւն, Մ. տիւգ օթէլտէ թաամ իթտի։ Տիչարը չըգմաեա հազըրլանըրքէն, քէնտիսինէ պիր թէզքիրէ վիրուտ իթտի։

— Քի՞մին թարաֆընտան։

— Հէնուզ մուվասըլէթ իթմիչ օլան գօնթէս Արթօֆ թա-րաֆընտան։

— Օ Լէդքիրէատ նէ՞ եազըլմըչ իտի։

— Տիւգ տէրհալ Ռէքինիէր սօգաղընա կիթմէկեե տավէթ իտիլմիչ իտի։ Տիւգ՝ պու տավէթի ալտրդընտա ալթիւսթ օլ-տու, վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ արապասընը իսթէտի։ Ա-ճէլէթէն քէնտիսինի կիեինտիրտիմ, վէ այնաեա պիլէ պագ-ժադսըզընն տիչարը չըգտը։

Բօղամպօլ՝ կիւլիւմսէտի իսէ տէ, պիր տէրէճէ տիւչարը հէեէճան օլտու։

Պատէհու, — Է՛յ սօնրա, տէյի սիւալ իթտի։

Զամբա.. Իքի սաաթ սօնրա Մ. տիւգ ավտէթ իթտի, ֆագաթ պու տէֆա այնի ատէմ օլմաեըպ, իւզէրինտէ մահ-զուզիեէթի միւպէյեին պիր հէեէճան մէվճուտ իտի։

— Վա՛յ... սէպէպինի անլատը՞ն մը։

— Խայր, անճագ տիւգիւն, եաթմազտան էվվէլ եազմըշ օլտուղու վէ գօնթէս Արթօֆուն խանէսինէ կէօթիւրմէք

իւզրէ պանա իհալէ իթտիկի չու մէքթուպու աչարսանըզ, իհթիմալըի անլաեաճագսընըզ։ Մ. տիւգ՝ կիճէեի օգումագ-լա կէչիրմիշ օլտուղունտան, հէնուզ ուեուեօր։

Րօգամպօլ.- (ուշագըն էլինտէքի գալըն մէքթուպու ա-լարագ.) Նէ՞ օգուտու։

— Պիր թագըմ քեաղըտալար օգուտու, վէ սօնրա չէք-մէճէսինտէ տիգգաթլըճա հրիգ իթտի։

— Գօնթէսին խանէսինտէ՞ն մի ավտեթ իթտի։

— Իհթիմալ տիր։

Օլվագըթ Րօգամպօլ՝ Զամբանըն Քէբինիէր սօգաղընա կէօթիւրմէեէ մէմուր օլտուղու մէքթուպու մուայեէնէեէ պաշլատը։

Պու մէքթուպուն իչինտէ տիկէր պիր մէքթուպ տախի գօնմուշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Զամբա՝ ճէպինտէն պիր սաաթ չըգարըպ,

— Պունտան գաթինագար Մ. տիւգ սաաթընը սաաթճը-եա կէօթիւրմէքլիկիմի էմր իթտի։ Քէօսթէկինտէ միհրի պու-լունուպ, իչպու միրհ իլէ մէքթուպունու գաբաատը, տէտի։

Րօգամպօլ.- (մէրգումուն իչպու պասիրէթքեարանէ մուամէլէսինէ մէճբուն օլարագ.) Մէն հագըգէթէն ագըլը պիր ուշագսըն, տէյի պէեան իլլէտի։

Պատէհու Րօգամպօլ՝ պիր չէքմէճէ աչըպ, մէքթուպուն զարֆը պուեիւքլիկինտէ պիր զարֆ վէ մէօհրիւն մուժու կիպի մավի պիր ժում պուլտու։ Լաքին մէօհրիւ եըրթմագտան էվվէլ, իւզերինաէքի եազըեը տիգգաթլէ թէտգիգ իթտի։ Մու-ախխարէն էլինէ պիր գալէմ ալարագ, պէեազ զարֆըն իւ-զերինէ չու քէլիմէլերի թահրիը իլլէտի.

Մատամ զօնթէս Արթօֆա,

Բէրինիէր սօգաղընտա վագը քէնտի օթէլինտէ

Զամբա.- Սիզին եազընըզ այնի տիւգիւն եազըսը կիպի տիր, քէնտիսի պիլէ կէօրսէ, ալտանաճագը տէրքեար տրր։

Րօգամպօլ.- Պէն հէր տիւրլիւ էլեազըսընը թագլըտ ի-տեպիլիրիմ։ (Քէնտի քէնտիեէ.) Հաթթա մատամագէլ Գօնսէր-սիօնուն էլեաղըսընը տախի թագլիտ իտեպիլիրիմ, զիրա պու սաեէտէ անըն իսմիյլէ սէնի Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ թավսիէ իտեպիլտիմ։

Սըր Վիլիամսըն չակիրտի, եէնի ատէրէսի եազտըգտան սօնրա, մէքթուպուն ժահֆագասընը եըրթտը։ Քէշֆի իւզրէ, պունտա ատի պիր թէզքիրէ իլէ տիկէր պիր մէքթուպ մէվ-ճուտ օլուպ, թէզքիրէ Պագդարաեա խիթապ օլտուղու հալ-տէ, միւնաէրիճաթը չունտան իպարէթ իտի։

«Ազիզմ գօնթէս,

«Պու կիճէեի, ագրապամտան չըվարիէ տը Շաթօ-Մաի թարաֆընտան սիզէ թէսլիմ իտիլմիշ օլան ղարիպ էլեազըսը-նը թէքրար պէ թէքրար օգումագլա կէչիրտիմ, վէ չիւնքէ-սիզ ֆամիլեամընն ղարիպ հիքեաեէսի՝ պէնի ղարիպ ղարիպ խիւլեալարա զահմագ գըլմըշ տըր։ Իչպու թէզքիրէնէի սապա-հընն սաաթընն տէօրտիւնտէ սիզէ եազտըմ, սաաթ օնտա, օտա խըզմէթքեարըմ՝ Րուսիա հիւլան սասաքիրի միրալայընա եազ-մըշ օլտուղում մէքթուպ իլէ թարաֆընըզդա կէթիրէճէք տիր։ Ո՛հ, գօնթէս, գօնթէս, էկէր էսրարի նէսլիմ հագգընտա պանա պիլտիրիլէն մալիւմաթ սաեէսինտէ պիր կիւն Գօնսէր-սիօն իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ, նաիլ օլաճաղըմ թէքմիլ սաատէթի սիզէ պօրճլու օլաճագ տէյի՛լմիեիմ։

«Պու խուսուսու տիւշիւնտիւքճէ, ագլըմ պաշըմտան կիթ-մէքտէ տիր։

«Լևևերինիզի պուս իտէրիմ։

«ՏԻԳ ՏԸ ԵԱԹՕ-ՄԱԻ»

«Չէյլ.— Միրալայըն մէքմուպունու սաաէ էթմէքլէ եաս-ըըշըրըեօրում. զիրա սիզին տախի քէնտիսինէ մէքթուպ եաս-զաճաղընըզը, վէ մէքթուպումուն՝ սիզին զարֆընըզ իչինտէ պուլունաճաղընը զանն իթմէքտէեիմ։»

Րօգամպօլ.- (քէնտի քէնտիեէ.) Թէզքիրէնին մանէսաըն-ը իքինճի մէքթուպտան անլաեապիլէճէեիմ, զիրա նամուսում

հադգը իչին սեօյլէբիմքի, պէն պու թէգքիրէտէն հիչ պիր շէյ անլաեամատըմ, տէտի։

Պատէհու Բօգամպօլ՝ տիկէր մէքթուպու այարագ, աթիտէքի ճիւմլէլերի օգուտու։

«Մէվկիւլիւ ամճազատէ,

«Ցիմէք պիզ եալընըզ իամէն Շաթօ-Մաի ֆամիլեասընտան օլուպ, տամարլարըմըզդա իսէ Սալլանտրէրա գանը ճէվկլան իթմէքտէ տիր։»

Բօգամպօլ, իչպու պիրինճի ճիւմլէնի օգուր օգումազ, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուդու իսկէմլէտէ սըչրատը։ Մէրգում՝ մէգքիւր ճիւմլէնի եանլըշ օգումուշ վէ ագլընա խիֆֆէթ կէլմիշ օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ գանն իթտի իսէ տէ, մէքթուպու օգումաեա տէվամ իթտիկլէնտէ, իչին ըչննկի տէյիշտի։ Մէքթուպուն տէվամը չու իտի։

«Պիզիմ, Սալլանտրէրա սիլսիլէսինտէն օլտուղումուզու, հաթթա պիրինճիլիք իւնվանընը տա տավա իտէպիլէճէկիմիզի անլատըղընտա, չիւպհէսիզ սիւդ ը Սալլանտրէրա ֆէվգէլատէ թէաճճիւպտէ գալաճագ տըր։

«Խիւտա ալիմ, ազիզիմ ամճազատէ, իչպու ֆէվգէլատէ հիքեաեէհէ իննանմազ իչին չահատէթինիզ վէ էլեազընըզ լազըմ իտի։ Եիմտի սիւդ Ֆիլիբ ը Սալլանտրէրանըն ճէտաիմիզի քէնտի էվլատը տէյի գապալ իթմիչ օլտուղունու միւպէյեին մէքթուպու իլէ Պիւրկօս բիտգօրօսունուն չօճուգ թէպսիլինի վէ տիկէրինին եէրինէ գոյմինի մուսատտազ իֆատէնամէսինէ ատապըրըզլըգլա պէքլէեօրում։

«Էկէր մատմազել ը Սալլանտրէրաեը ֆէվգէլատէ սուրնթէտէ սէվմիչ օլմասա իտիմ, պէն տէ տէտէմիզին հարէքէթինտե պուլունուբ իտիմ, յաքին աչգ՝ բէք գարիպ տիր։ իմտի մէգքիւր իլի գըթա էվրագը միւմքին օլտուղու գատար չաքուգ սուրէթտե կէօնտէրմէնիզի ըչճա իտէրիմ։»

Մէքթուպուն գուսուրու էհէմմիեէթսիզ օլմազըն, իչազըննա լիւգում կէօրմէնիզ։

Բօգամպօլ իչպու մէքթուպու օգուտուղունտա լէհճէսի սօլուպ,

— Հէր հալտե պու էլեազընը պանա լազըմ տըր, տէյի միւլահազա իթտի։

Ջամբա.— Պէն անը սիզե կէթիրիրիմ։

— Նէ՞ վագըթ։

— Պու կիւն տիւգ՝ պազը իչլէրի իչին Լա Մարշա կիտէճէք տիր։ Պէն՝ օ էլեազընընա իհթիեաճընըզ օլաճազընը միւլահազա իտէրիք, չէքմէճէնին քիլիտէրի թասվիրինի պալմազու իլէ չըգարտըմ։ Էկէր անախթարլարը եարտըրմաեը վէ պէտէլինի էօտէմէեի իզերինիզէ ալըրսանըզ, իքի սահաթա գատար օ էլեազընընը էլտէ իտէպիլիրսինիզ։

— Թէք էյի, չու օն լուի ալթունունու ալ, Սինթ-Անթուան վարըչընտա Լաբ սօգաղընտա 67 նումէրօլու մահէլլէ կիթ, տէօրթունճու գաթթա նէրտիվէնին սօլ թարաֆընտա քիւչիւք պիր գարու իզերինտէ, պագըրտան պիր բլագատա, «Էսկի չիլինկիր» իպարէսինի կէօրիւրսիւն։ Գարուէու չալ, պիր ատամ սէնի գարշըլաեաճագ տըր։ «օնա պէշ լուիլիք անախթարլար եարտըմընըզ» տէյի սօր։ օ սանա, «չիւպհէսիզ» տէյի ճէվապ վիրճէք տիր։ Իմտի օ ատամէ գալըպլարը վէրիրսին։

— Թէք էյի, գօնթէսին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա տօղրու օրաեա կիտէրիմ։

Պատէհու Բօգամպօլ՝ իքի մէքթուպու թէքրար մէօհիւրլէտիքտէն սօնրա, միհրի Ջամբաեա իեատէ իլէ,— Սաաթ իքիտէ պուրատա սէնի պէքլէեէճէեիմ, տէտի։

Ջամբա՝ գօնթէս Արթօֆուն խանէսինէ կիտիպ, էֆէնտիսինին մէքթուպունու թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, պիր քիտա արապասընա րաքիպէն, Լաբ սօգաղընա ազիմէթլէ, մահուտ չիլինկիրի պուլտու։

Մէրգում չիլինկիր՝ վալե-տը-քէօր չիրքէթինին ազատընտան օլուպ, չիրքէթին միւհթաճ օլտուղու քեաֆֆէյի աթթէ անախթարլարը քէնտիսի իմալ իթմիչ իտի։ Մէգքիւր

չէրքէթ տաղըլտըգտան սօնրա, մէրդում չիլինկիր, քէնտի հիսապընա օլարագ նամուսլու սէնաաթընա տէվամ իթմիչ, վէ Րօգամպօլ Բարիսե ավտէթինտե, քէնտիսինի մէրդումա թանըթմըշ իտի։

Հէր նէ իսէ, Զամբա՝ զիքը օլունան գալըպլարա ուչկուն օլարագ հազըր իքի անախթար պուլուպ, պունլարը օն լուի ալթունունա պէտէլ սաթըն ալտը։

Զամբա՝ պիր չարեէք սաալ սօնրա էֆէնտիսինին օտասընա կիրիպ, մէրդումուս ուեանտըրտը։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ պիւթիւն կիճէ Գօնսէբսիօնու, վէ Րօգամպօլ կիպի, տիւգ տը Սալլանտրէրանքն՝ տամատընա թէրք իթմէք իսթէտիկի Իսբանիա ասըլգատէլիք մանթօսու-նուն ուճունու սահըգլամըշ օլտուղունտան, քէյֆի պիր սու-բէթտե ուեանտը, վէ մայիս աեը կիւնէչի եաթագ օտասընը գիեատար գըլմըշ օլմասըյա, մէրդում, իլք պահարըգ պիր էլպիսե կիեինտի, վէ տէօրթ աթլը պիր արապաեա րաքիպէն մուֆարագաթ իյլէտի։

Տիւգ կիտինճէ, Զամբա չէքմէճէեի աչըպ, էլեագըսընը ալարագ, Սիւրէյն սօգաղընա կէօթիւրտիւ։ Րօգամպօլ՝ սա-պէրսըզըգտա օրատա քէնտիսինէ պէքլէեօրտու։

. . . . . .

Պիր սաաթ սօնրա մարքի տը Եամբի, քէնտի օթէլինին իքինճի գաթընտա սըր Վիլիամսըն տաիրէսինէ չըգտը, վէ հիւան միրալայը չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի թարաֆընտան եա-պըլմըշ օլան թահրիրաթըն միւնասէրիճաթընը անլաթտը։ Շու-րաեը պէեան իտէլիմքի, Զամբա, մէզքիւր թահրիրաթը եի-նէ տիւգիւն չէքմէճէսինտէ հըզլը իթմիչ իտի։

Սըր Վիլիամս սօնունա գատար տինլէտիկինտէ, Րօգամպօլ՝

— Ա՛մճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ տիւշիւնիւեօրսուն, տէյի սօրտու։

Սըր Վիլիամս. - (թաշըն իւզէրինէ եազարագ.) Տիւշիւնիւ-եօրում քի, օնտա տօգուգ իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ, տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ մատմազէլ Գօնսէբսիօն տը Սալլանտրէրա իւէ էվլէնէճէք տիր։

— Ա՛մճա, պունու սէօյլէմէ, եօգսա սէնի պօղարըմ։ Քէօրուն տօտագլարընտա պիր թէպէսիւմհասըլ օլտու, Մուախխարէն ուժուզլարընը չէքէրէք, չու սաթըրլարը եապտը։

— Պու քէշֆիմ գուվվէտէն ֆիրիւէ կէլմէմէք իչին, գագ-գարաեը, տիւգ իւէ իչթիղալ իտէմէգ պիր հալէ կէթիրմէք լազըմ տըր։ Թաամիմ իթտիկիմիզ գօմէտեաեը պիր ան էվվէլ պաշա չըգարմալըեըգ։

— Բէք էյի, սէն պու խուսուստա էմին օլ։

— Պունտան պաշգա գօնթ տախի էօլմէմէլի տիր։

— Քի՞մ. գօնթ Արթօֆմու։

— Էվվէթ։

— Նի՞չին։

— Չէունքի գօնթ էօլուրսէ, եանի տուէլլօտա Րօլան տը Գլաեէ թարաֆընտան թէէլէֆ իտիլիրսէ, գօնթէս անըն իւգէ-րինէ աղլաեաճագ, վէ քէտէրինի ունութմագ իչին, Մ. տը Շաթօ-Մաինին իչիլէ իչթիղալ իտէճէք տիր։

— Շու հալտէ թէրթիպ իթտիկիմիզ գօմէտիանըն նէէ՞ եարաեաճաղընը անլաեամաեօրում։

— Իլէրուտէ անլարսըն։

— Նէ՞ վագըթ։

— Գօնթուն՝ Րօլան իւէ տուէլլօ իթտիկի կիւն։

Րօգամպօլ՝ չիւպհէլի պիր թարզտա որը Վիլիամս աթ-ֆը նագար իւէ,

— Ամճա, զանն իտէրիմքի պիր թագըմ քէտէրլէր՝ ագ-լընըզտա խալէլ կէթիրիեօրլար, տէտի։

Քէօր թէքրար ումուզլարընը չէքտի, վէ չէյլթանի պիր թէպէսիւմիւ իւէ, հէնուզ ճին կիպի ագլընը զայպ իթմէմէչ օլտուղունու Րօգամպօլա անլաթտը։ Մուախխարէն թաչընը էլէ ալարագ,

— Եէկէնիմ, սէն պուտալասըն, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի սանա պիր չէյ անլաթմազ իչին, աչըգտան աչըղա իյգահաթ վիրմէլի։

— Էկէր տուէլլօտա գօնթ էօլմէյէճէք իսէ, տուէլլօնուն մազսէտի նէ՞ տիր։ Բօլանը՞ մը թէյլէֆ իթմէլի։

— Խայր, պէն գօնթու թէճէննիւն իթտիրմէկի տիւշիւնմիւշիմ տիւր։

— Նէ՞ վագըթ։

— Տուէլլօ մահէլլինտէ։

— Էկէր սէն պու նէթիճէյէ մուվաֆֆազ օլուր իսէն, մութլաձա չէյթան լէ պիր իւլֆէթին պուլունմազ կէրէք տիր՝

— Էօյլէ պիր իւլֆէթիմ վար տըր։

— Նէ եօլտա օլտուղունու անլաեապիլի՞րմիեիմ։

— Իլէրուտէ անլարսըն։

— Բէք էյի՝ տիեէճէքլէրին հէր պո՞ւ մու տուր։

— Խայր՝ գօնթէս Աբթօֆ, իհթիմալ տըր քի, Օտէսաեա պիր մուխպիր կէօնտէրմիշ տիր՝ պու մուխպիր օն կիւնտէ օրաեա վասըլ օլարագ, ևիրմի տէօրթ սահաթ իսթիրահաթ վէ իդամէթտէն սօնրա եօլա չըգըպ, պիր այտան ավտէթ իտէճէք տիր։ Մուվասըլէթինտէ, գօնշէս, էկէր զէվճի ագըրնը զայպ իթմիշ, վէ քէնտիսի տէ չէօհրէթինին, իթթիպարընըն իւչ բաեընը զայ իյլէմիշ իսէ, Եաթօ-Մաիեի տիւշիւնմէեէրէք, մուխպիրի օնա կէօնտէրմէքլէ իքթիֆա իյլեեէճէք տիր։ Մ. տը Եաթօ-Մաի տէ, տիւգ տը Օալլանտրէրաեը, քէնտիսինի տամատըղա ալմաեա սէվգ իտէճէք օյան մէզքիւր իքի էվրադը էլտէ իթտիկի հալտէ, արթըգ քիմսէյէ իհթիեաճը գալմաեաճագ տըր։ Իմտի օ իքի էվրադը մահվ իթմէք լազըմ տըր։

— Աժճա, իքի էվրագը մահվ իթմէք իչին, իհթիմալքի մուխպիրի մահվ իթմէք լազըմ կէլէճէք տիր։ պու իսէ, մարքի տը Եամրինին իշինէ քէք տէ կէլէմէզ։

— Օ իչի կէօրտիւրմէք իչին Զամբաեը պուլուրուգ։ (Գատէհու թաչ իւզէրինէ եազմասընա տէվամ իտէրէք։) Զիքր օլունան իքի էվրագ մահվ իտիլտիքաէն սօնրա, Մ. տը Եաթօ-Մաինին նամուսու իւզէրինէ վէրտիկի սէօզ, միրալայըն չահատէթի, ճէմիյէէթի իճթիմահյէէճէ տէրքեար օլան հալ, տիւգիւն սէրվէթի ճէսիմէսի վէ ինանմանը տախի պիրլիքտէ օրթատան գալտըրըլմըշ օլմազ։

Բօգամպօլ։ — (միւշքիլաթըն արթմագտա օլտուղունու կէօրմէքլէ։) Տօղրու տուր, օ հալտէ նէ՞ եաբմալը։

— Տիւգիւն վիճուտինի օրթատան գալտըրմալը։

Մարքի տը Եամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէն սրչրատը։ Միւթէպգըպէն՝

— Ֆագաթ ամճա, սէն պէնի քիւրէյէ կէօնտէրմէ՞ք մի իսթէեօրսուն, տէտի։

Բօգամպօլ, պու սիւալինին ճէվապը օլարագ, թաչըն իւզէրինաէ աթիտէքի ճիւմլէնի օգուտու։

— Սէվկիւլիւ օղլում, չօգտան պէրու սէն քիւրէքտէ օլաճագ իտին։

Պու ժուհավէրէտէն սօնրա Բօգամպօլ՝ Րէպէգանըն խաննէսինէ կիտէրէք, սըր Վիլիամըն թամսիէսի մուճթինճէ ժէրգուժէէ չու թէզքիրէէի եազտըրտը։

«Ազիզիմ Բօլան,

«Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պու կիճէ սէրպէսթ տէյիլիմ։ Ֆագաթ եարըն լիամ սահաթ պէշտէ խանէնիզտէ պուլունուղ։ պէնի կէօրէճէքսինիզ, թէժամ պիր սահաթ սիզին իլէ պիրլիքտէ պուլունաճաղըմ։...

«Սիջի Սէվիէն»

ՅՕ

Իրթէսի կիւն էօյլէ րատտէլէրինտէ կէնճ մարքի ար Եաժրի՝ սըր Վիլհամ իլէ եէնիտէն կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, աթ իլէ Եանդ-էլիզեէ կիթաի, Բօլտա Բօլանա բասթ կելիպ, պունլար թօգալաշտըլար, վէ Բօգամպօլ՝ մէրգուզմտան մուֆարագաթ իթմէք իսթէրճէսինէ պէր հալտէ պուլունտու իսէ տէ, Բօլան՝ գօնթէսէ օլան աշգը իւզերինէ պահս իթմէքսիզին եապասընը գօյվերմէք իսթէմէտիկինտէն, Րեպէգատան ալմըշ օլտուղու թէզքիրեի ժալիւմէեի ճէպինտէն չըգարըպ իրաեէ իթտի, վէ Բօգամպօլպունու օգուէրունճա,

— Ազիզիմ, ճիտտէն սէվիմիշ օլտուղունուզու անլաէօրում, տէտի։

Բօլան.- էվվէթ, հէմ ճէվգէլատէ սէվիմէքտաշէեիմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Բօգամպօլ, մահգա Բօլանը թէսաատիճի իթմէք վէ Րեպէգանըն մէքթուպունու ալըպ ալմամըշ օլտուղունու անլամագ իչին Եանդ-էլիզեէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, մագսատինէ էրտիքտէն սօնրա խանէսինէ ավտէթլէ, հէնուզ սուճրատտա պուլունան գըզդարընտաշը վէ էնիշթէսի իլէ պիրլիքտէ թաամ իթտի, վէ թաամըն խիթամընտա, վիգօնթէս իլի կէնճի եալընըզ պրագարագ, թաամ սալատընտան տիշարը չըգընճա, Բօգամպօլ վիգօնթա խիթապէն,

— Ազիզիմ, սահիհէն գօնթ Ալթօֆ իլէ իւլֆէթին վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ, տէյի վիգօնթ Ֆասիլէն ճէվապ վէրտի։

— Բօլանը սէվե՞ըմիսին։

— Գաշտան չըգմըշ օլան պիր չօճուգ կիպի սէվէրիմ, վէ ամճասընա օլան տօսթլուղումտան նաչի հէր հալինէ գաթլանըրըմ։

— Օ հալտէ սէքիզ կիւնէ գատար Բօլանըն չահիտի օլմագ մէճպուրիեէթինտէ պուլունաճագսըն։

— Եինէ՞ մի։

— Լվվէթ, գօնթ Ալթօֆ իլէ իտէճէք տուէլլօսունտա չահիտի օլաճագսըն։

— Բօլան՝ պէնճէ պուտալա տըր, գօնթէսին քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունտուղունա ասլա ինանմամ։

— Գէնճէ տէ պու չիւպհէնիգ բէք գարիպ տիր. տահա տիւն ագշամ գօնթէս, Իսմիտէ Բօլանը գապուլ իթմիշ։

— Նէ՞րէտէ, հա՞նկը սօգագտա։

— Գիլմէմ. ճամլարը պուգլու օլան գաբալը պիր արապա իլէ Բօլանը կէօթիւրմիշլէր։

— Նէ՞ վագըթ։

— Տիւն վէ էվվէլքի ագշամ։

— Գու միւմքին տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Չիւնքի գօնթէս՝ տիւն ագշամ սաաթ ալթըտա, Բէրնիէր սօգաղընտա վագը քէնտի օթէյինէ վասըլ օլմուշ տուր՝ քիմսէր սօգաղընտա վագը քէնտի օթէյինէ վասըլ օլմուշ տուր՝ Ազիզիմ, Բօլանըն տահմա քէնտիսի էօտիւկիւնիւ պիլիրիմ, լաքին պիր սաաթ էվվէլ քէնտիսինէ րասթ կէլտիկիմտէ, գօնթէստէն ալտըղը պիր թէզքիրեի պանա կէօսթէրտի։

— Սէն կէօրտի՞ն միւ։

— Էվվէթ, կէօրտիւմ։

— Իմզալը՞ մը իտի։

— Խայր։

Վիգօնթ, Պագգարանըն նամուսքեարլըղընա էհթիեէթի պուլունտուղու ճիհէթլէ,

— Օ հալտէ, պէեան իթտիկին թէզքիրէ անըն թաարֆընան եազըլմամըշ տըր, տէտի։

Բօգամպօլ՝ կէօզլէրինի ասլումանէ տօղրու գալտըրարագ

— Օ հալտէ Բօլան եա պիր մէճնուն տուր, եախօտ միւհ-
թաճը իլահ պիր հայլազ տըր, գիրա գօնթէս Ալրթօֆուն էլ-
թաֆիրնա նաիլ օլմադտա իտուկինի հէր թարաֆտա թէ-
ֆախխուրէն սէօյլէօր, վէ քէնտիսինին տէ սէօզիւնէ պա-
գըլըրսա, գօնթ՝ քէնտինի թէլեֆ իտէպիլիր պիր քիմսե ի-
միշ, տէտի։

— Ֆօղրու տուր։

— Իմտի սէն քէնտի խանէսինէ կիթմէլիսին, սաաթ տէօրթ-
տէ խանէսինէ ավտէթ իտէճէկինի պանա սէօյլէտի։ Եկէր
քէնտիսինէ կիտէրսէն, տիլինի պիր ազ ժուհաֆազա իթմէսի-
նի իսթար էթ, չիւնքի բասթ կէլտիկի ատէմէ էօրարքնը ֆազ
իյլէմէսի՝ եադըշըր չէյ տէյիլ տիր։

— Ալուր սաաթ իւչ տէօրթ բաատէլէրլինատէ իգամէթ իթ-
տիկի մահէլլէտէ Վիգթուար սօգաղընա կիտէճէհիմ, Քէնտի-
սինի կէօրիւր, վէ իճապ իտէն իսթարլարը իտէրիմ։

Բօգամպօլ՝ էնիչթէսինատէն ժուֆարադաթ իթտի։ Մէգում
տաիսի սաաթ տէօրթ պուչուգտա Մ. Բօլան ը Գլաեէնին
գաբուսունու չալտը։ Բօլան, թամ պու արա սապըրըզ-
լըգլա գօնթէսէ պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, նէզամինատէ պիր
տօսթու պուլունմամասընատան տօլաեը թէէսսիւֆ իթմէքտէ,
հաթթա գօնթէս իլէ վուդու պուլաճագ վիւքեալէմէսինի
տինլէնէպիլէճէք պիր տօսթունու թուալէթ տաիրէսինատէ
կիզլէմէք իչին, մէճունէն օն լուի ալթունու վիրմէկէ բազը
օլմադտա իտի։ Պիննապէրին Ֆապիէնին մուվաասըլէթի՝ իշպու
արզուսունու եէրինէ կէթիրմէքլէ, մէրդում,

— Ազիզիմ Ֆապիէն, պիր մէվզուքու կէօրմէկէ՞ մի կէ-
տին, տէտի։

— Պիր մէվզո՞ք մու։

— Եանի, պէքլէմէքլիք թէամէ օլունան քիւրէկէ մահ-
քիւմ օլմուշ օլան պիր աշգ ու սէվտա բրանկալըսը։

— Աճա՛իպ, պիրինէ՞ մի պէքլէհօրսուն։

— Էվվէթ, գօնթէսէ պէքլէհօրում։

— Տօ՛սթում, պէն պիր շէյէ խաքեաթ օլմուշումտուր։

— Նէ՞ չէյէ։

— Մէն ալտանմըշըմ տըր։ պահսընը իթտիկին, վէ սէնի
սէվտիկինի սէօյլէտիկին, վէ սէնին տէ ան ը սէվտիկինի գան
իյլէտիկին գաատըն՝ գօնթէս տէյիլ տիր։

Բօլան։ — (խոթիհզաբեաբի պիր թավը իլէ։) Ֆի՞ֆօլապիլիր։

— Պատտա գօնթէս Ալրթօֆ իսմինի ալմըշ վէ սէնինլէ
էյլէնմիշ պիր ֆահիշէ օլապիլիր։

Բօլան։ — (ումուզլարընը չէքէրէք։) Պու խուսուստա գա-
նաաթը էֆքեաար հասըլ իթմէք իսթէ՞ր միսին։

— Հայ հայ։

— Օ հալտէ գօնթէս պուրաեա կէլէճէք տիր։

— Նէ՞ վագըթ։

— Պէլքի օն տագըգատան, Քէնտիսինի պէքլէմէք իս-
թէ՞ըմիսին։

— Ա՛ճաիպ, պէնի քէնտիսիյլէ գարշըլաշտըրաճագ գա-
տար քիւսթախլըգտա պուլունաճա՞գմըսըն։

— Մէն պէնի քի՞մի զանն իտիեօրսուն։ պիր գաատընը՝
քէնտի զաաֆէթինատէն տօլաեը մահճուպ գըլմա՛գ... Խայր,
խայր։

Ֆապիէն։ — (գաշլարը չաթըլարագ։) Տօսթում, էկէր սէն
պէնիմ օղլում օլսա իտին, պիլի՞ըմիսին քի, հագգընտա նէ՛
տէրէճէ չիտաեթ իսթիմալ իտէր իտիմ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի սէն քէնտինէ պէեէնմիշսին վէ ճահիլսին։

— Էֆքեաարըմը անլամատըղընը կէօրիւեօրում, էկէր սէ-
նի գօնթէս իլէ եիւզ պէ եիւզ կէթիրմէսէմտէ, եինէ օ սէնի
կէօրմէքսիղին, անը սանա կէօսթէրէպիլիրիմ։

Ֆապիէն։ — (պու խուսուստա մէրագա տիւշէրէք։) Բէք
էյի, թէքլիֆինի գապուլ իտէրիմ։

— Պուրատա քէնտի սալօնումտա պուլունուեօրուզ, էլ-
պէթթէ տէրք իտիեօրսուն ա՛, գալըն բէրտէլէր իլէ մուհա-
ֆազա իտիլմիշ օլան վէ եարը գարանլըգ պուլունան իշպու
սալօնտա գօնթէսի գապուլ իտէճէեիմ։

— Բէք է՛յի՛,

— Թէնէֆֆիւսխանէմէ կիր, գաբուսու չու տուր, վէ սօ-ֆաեա նազըր պիր գաբուսու տա վար տըր, Գաբու չալըն-տըզը կիպի, գաչար օրատա կիզլէնիրսին, էկէր իսթէրսէն տինլէրսին, վէ իսթէտիկին հալտէ տէ միւրկիւնիւն տէլիկին-տէն պագարսըն, Հիյնի իգթիզատէ տէ սիվիշիվէրիրսին,

— Բէք է՛յի՛,

Գու արա գաբունուն չանը չալընմազլա, Օլան՝

— Սավուշ, քէնտիսի տիր, տէտի՛,

Վիզօնէթ Ֆապիէն՝ հալէա ինանմաեարագ, Թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կէչիպ, գաբուեու գաբատըգտան սօնրա տինլէտի,

Սալօն գաբուսու աչըլմազլէ, նիգապը պիր գատըն իչէրի կիրտի, Օլան՝ տուլդուլու պիր հալ իլէ,

— Ա՜հ, սէվկիւլու մէլէհիմ... սէտի, վէ գատըն՝ էլի նին թուքթուրմասընա միւսաատէ իտէրէք,

— Եալընըզ մըսընըզ, տէյի պէեան իյլէտի՛

Գու սէս՝ այնի Գագդարանըն սէսի օլմազլէ, վիզօնէթ տ'Աս-մօլ սարսըլտը,

Մէգպուրէ՝ եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ գալտըրտըլընտա, Մ. տ'Աամօլ բիւճաթ իթտի, Ֆիլմագը իչի գատըն արասընա-տաքի միւշապէհէթ օլտուրէճէտէ խոտ քէ, Հապըգի վիզօնէթ-թէս Ալթօֆու սախթէսինատէն թէֆքիգ իթմէք իչին, հէր հալտէ իչխինի տէ եան պէ եան կէթիրմէք լազըմ իտի,

Մ. տ'Աամօլ՝ պիր իսկէմլէտէ օթուրտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտիեե չու սէօգլէրի սէօյլէտի.

— Ջէվալը գօնէթ... իճրա իթտիկի սուի հալլէրտէն նամ օլմուշ պիր ֆահիշէեի՝ նամուսլու պիր գատըն հալինէ կէթիրմէգլէ, անըն գալպինտէքի քեաֆֆէյի կէշմիշ լէքլէ-րին խաթըրէսինի պիլէ իպալէ իտճէկինի գանն վէ մէմուլ իթմիշ իսէ տէ, օ լէքլէրը այնի հալտէ տիրլէր պիր մահէլտէ օլան չամուր՝ կիւնէշի կէօրիւրսէ գուրուր, հաթթա թօգուշ պիր եէր տէ օլուր իսէ տէ, իլգ հապուրուն եաղմասընտա, ևինե չամուր հալի քեօպ իյլէր,

. . . . . .

Լաքին սախթէ Գագդարա՝ Օլանըն սալօնունտա պիր գօլթուգլու իսկէմիէտէ սէրպէսթճէ օթուրուպ, Օլան, գար-չըսընտա տիզ չէօքտիւկիւ, վէ գէնտօսթանէ էլինի պուա իյ-լէտիկի հալտէ, մէգպուրէ, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Ռզիգիմ, զանն իտէրիմքի ագլըմա ճինէնէթ կէլիեօր, վէ պուրատա պուլունտուղումա պագըլըրլա, հէր հալտէ էօյ-լէ օլմագլըղըմ լազըմտըր, Գիլի՞միսինիզ քի եարըն պիգիմքի կէլիեօր, տէտի,

Օլան՝ եումրուգլարընը սըգարագ,

— Ա՜հ, օ ատէմի նէ՛ տէրլճէ թահգիր իթմէքտա էեիմ, տէյի պէեան իյլէտի,

— Գէզա պէն, ֆագաթ օ պէնիմսահիպիմտիր... ճէպագա-րըմ տըր... անըն հիւքմիւնէ թապի պուլունուեօրում... պինապէրին իքիմիզի տէ թէյլէֆ իթմէէ միւգթէտիր տիր,

Օլան.- (միւթէքէպպիրանէ.) Գօ կէլսին,

Սախթէ գօնթէս.- Տօ՛սթըմ, էկէր սէրպէսթ օլսա իմ-տիմ, պէնի պու տէրլճէ սէմմէեճէք իտինիզ,

— Խալը, խա՛յը,

— Թէէմին իտէրիմքի սիգէ տօղրուեու սէօյլէեօրում, Աշգ ու բէվատ՝ պիր թագըմ մէվանի վէ միւշքիլաթ գաբշը-գընտա պուլունուր իսէ, պագի գալըր վէ քէսգի իշթիտատ իտէր, Ալէմվէ սահիպիմ օլմուշ օլան օ ատէմին քէօր միւ-բատը արամըզտա սէտտ վէ մուժանաթի օլտուգճա, պէրի-պէրիմիզի տահա գիեատէ սէվճէկիմիզ տէրքեար տըր,

— Գէլքի...

— Ա՜հ, գարանլըգտա պուլունան աշգ, կիզլէնէն աշգ, մէվանի վէ միւշքիլաթլէ իհաթա օլունմուշ օլան աշգ՝ իգ-պալու սաատէթ տէյի՛լմի տիր,

Գաատէհու մէգպուրէ՝ մէրգումուն էլինի թուքթարագ,

— Տինլէեինիզ, պու ագշամտան պաշգա սիգին իլէ կէօ-րիւշճէք կիւնիւմ գալմամըշ տըր. իմտի պու ագշամը թէ-մամիյլէ սիգէ հասը իթմէք իսթէրիմ, տէտի,

— Սահիհէն սիզ պիր մէլէքսինիզ։

— Հէր նէ իսէ, պու կիւն ճումաա տըր, եանի Օքէրա թէաթրօսունուն կիւնիւ տիւր։

— Էվվէթ։

— Իմտի կիտին, պիր ավանսէն լօժու թուրթուն տա, իքի սաաթ գաատար ալէա մուզիգա տինլէմէքլէ վագթըմըզը կէչիրէլիմ։

— Ա՛հ, նէ՛ մէսէրլէթ։

— Մահզա պունու սիզէ սէօյլէմէք իչին պուրաեա կէլտիմ, Ֆագաթ արթըգ տուրամամ, կիտիւօրում։

— Պու գաատար աճէլէ՞մի։

— Էվվէթ, արապամ այաղըտա պէքլէեօր, տէրունինտէ պիր գարը վար տըր քի, պէնիմ ճասուսում տուր։ Իմտի անըն ֆիքրինտէ չիւպհէ հասըլ իթմէք իսթէմէմ։ Ալլահա ըսմարլատըգ։

— Լաքին սիզի թէքրար նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ։

— Պու ագշամ սաաթ սէքիզ պուչուգտա Օքէրա թէաթրօսունատա։ Պէն լօժունուզուն գաբուսունու չալարըմ։ Թէքրար Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզիմ, ինշալլահ պու ագշամ կէօրիւշիւրիւզ։

Մուախխարէն մէզպուրէ չալընը կիեինիպ վէ եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ էնտիրիպ, գաբուեա տօղրու կիտերքէն,

— Պանա կէօնտէրի կէլմէեինիզ, պուրատա գալընըզ... պու ագշամ կէօրիւշիւրիւզ, տէտի։

Բօլան՝ պիր միւտտէթ պիւա հարէքէթ տուրտու, վէ սօգադ գաբուսու գաբանըգ, արապանըն սիւրաթլէ մուֆաբաղաթընը իչիթտիքտէն սօնրա, տէրունինտէ Ֆապիէնին պուլունատուղու թուալէթ տաիրէսինին գաբուսունու աչտը։ Վիգօնթ, օլէնատէ լէհճէսի սօլմուշ վէ քէնտիսի մահզունպիր հալտէ պուլունմուշ օլմասըյլա, Բօլան՝

— Էյ նէ՞ տէրսին, տէյի պէեան իյլէտի։

Ֆապիէն, մահզունիեէթլէ մէրգումա պագտը, վէ Բօլան թէքրար իլէ,

— Իչիթտի՞ն մի, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ։

— Կէօրտի՞ւն մի։

— Կէօրտիւմ։

— Եալա՞ն մը սէօյլէմիշիմ։

— Խայր։ Ֆագաթ սանա չու նասիհաթը վէրիրիմ քի, էկէր հադըգէթէն գօնթէսի սէվիեօր իսէն, պունու ալէմէ իւլան իթմէ։ գիրա էկէր գօնթ՝ զէվճէսինին սէնի սէվտիկինի, սէնին տէ անը սէվտիկինի իչիտէճէք օլուր իսէ, անճագ սէքիզ կիւն եաչաեապիլիրսին։

Բօլան։ (ուժուղլարընը չէքէրէք։) Ատամսէն տէ, օ րուսիալընըն քէնտիսի միւտաֆաա իթմէկի տիւչիւնմէեէրէք, պէնի թէէլլի իթմիչ օլտուղու սէօյլէնէճէք տիր, պաշգա նէ՞ օլապիլիր։

— Հէր նէ իսէ ազիզիմ, չիմտիւիք Ալլահա ըսմարլատըգ, Ալլահ վէրէ տէ քէյֆիմ տօղրու չըգմասըն։

Մ. տ'Ասմօլ, կէօրտիւկիւ մէնզարէտէն դաեէթի միւթէսսիր օլարագ խանէմինէ ավտէթ իթտի։ Քէնտիսի չըգան սէնէ գօնթ Արմօճի իլէ միւնասէպէթ վէ իւլֆէթի բէյտա իթմէքլէ, Բուսիալը ասըլզատէնին էվսաֆը հասէնէսինի թագտիր իթմիչ, վէ կէչմիչ էօմրիւնտէն բիւչման օլմուչ օլան, վէ միւհթէրէմ զէվճէսինին թանըեանլարըն ճիւմլէսի միսիլլու, քէնտիսի տէ, Ֆագադարա իսմիյլէ պիր վագթի ֆահչիեաթ ալէմինտէ մաարուֆ օլմուչ պուլունան օ գաալընըն ազիզ մագամընատա պիր հալ քէսպ իթմիչ իտուկինէ գանմըչ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա մէզպուրէնին էվվէլքի էօմրիւնէ տաիխիլ օլմուչ իտուկինի կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիւֆ օլտու։

Գօնթուն մուվասըլէթի էսնատէ Մ. մարքի Ալպեր-Ֆրէտէրիգ Օնօրէ տը Շամբի՝ գըզգարընտաչընըն նէզտինտէ պուլունուեօրտու։

Ալպեր։ — Ազիզիմ Ֆապիէն, պիւեօ՞ւմուսուն, լէհճէն նէ՞ գաատար սօլմուչ։

Վիգօնթ։ — (սարսըլարագ։) Սահի՞ն մի։

Պանչ. - Ալպէրին հագդը վար տըր, բէնկին ֆէվզելատէ ալմըշ. ածապա պիր չէյ մի օլտու։

— Խայր ազիզէրիմ, մուսթէրիհ օլուն, պիր չէյ օլմատը։ կէնճ գատըն.. (հէհէճան իլէ.) Պիզի ալտալմաեօրսուն ա՛։

— Խայր, նէմին իտէրիմ քի, ալթիսմթլիւկիւմտէ, պիզէ ախտ օլարագ չախսի հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։

— Բէք ալէտա, ալթիսմթլիւկիւնիւն սէպէպի նէ՞ տիր։

— Ազիզէմ Պանչ, սէպէպի շու տուր քի, պիր գատըն հագդընտա հիւնի էֆքեարըմ վար իբէն, օ էֆքեարըմ պօ. զուլտու։

Վիզօնթէս իսրար իթմէտի, Բօգամպօլ վէ էնիչթէսի եալընըզ գալտըգլարընտա, սախթէ մարքի քէնտիսինէ պա. գարագ,

— Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու, տէյի սորտու։

— Նէ՞ օլաճագ. Բօլանըն սէօյլէտիկի եալան տէյիլիմիչ. Բօլան ալտանմամըշ։

— Գօնթէս քէնտիսինի սէվիէօ՞ր մու։

— Պիզգաթ անը Բօլանըն էվինատէ կէօրտիւմ։

Օլ վագըթ Ֆապիէն վուգուբ հալի հիքեատեէ իթտի։

Բօգամպօլ.. - (սօղուդ գան իլէ.) Ազիզիմ, պու պապատէ պէնիմ էֆքեարըմը անլամագ իտմէ՞յիսին։

— Մէօյլէ։

— Բօլանը էօլմիւշ սայ։

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։

— Պէն էվինիմ, հաթթա պահսա տա կիրիշիրիմ։

— Նէ՞ կիպի պահսա։

— Պու ապշամ Օրէրա թէատրօսունտա գօնթէս՝ եիւ. զինինէն էօրթիւսինիւ գալտրմագ կիպի չարըըգ հարէ. քէթտէ պուլունաճագ տըր։

— Իչթէ օլ վագըթ հէր չէյ թէմամ օլուր։

— Պունտա թէատճիւպ իտէճէք պիր չէյ եօգ տուր։ սէ. նին Բօլան կիպի պիր զէվկէի սէվճէք գատար հայտիեէ. պիզ օլան պիր գատըն՝ հէր կէօնտ տիվանէիրլէրի իճրատէ

միւդթէատիր տիր։ Գօնթ իւչ կիւնատէն հէր չէյի անլատճագ, վէ հէր իքիսինի տէ գաթը իտէճէք տիր։

Ֆապիէն.. - (իլավէթէն.) Վէ սօնրա քէնտի քէնտիսինի թէյէֆ իտէճէք տիր, գիրա գէվճէսինի ֆէվգելատէ սէվէր։

Օլէսնատէ պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրիպ, մարքիէ պիր մէքթուպ վերտի։ Բօգամպօլ, իզէրինատէի եազըեը վէ բէք չօգ էճնէպի տամղալարընը թանըմագլա սարսըլտը։

51

Բօգամպօլ իչպու մէքթուպու աչագագ եէրտէ ճէպինատէ հըֆղ իլէ,

— Նէ օլտուղունու պիլիեօրում, տէտի։

Պատէհու սաաթ ալթը չալտըղը ճիհէթլէ, էլպիսէնինի կիեինմէք իզրէ օտասընա չըգմաեը վէսիլէ իտէրէք, վիզօնթուն նէզտինատէն մուֆարագաթ իլլէտի։

Բօգամպօլ նէրտիվէնատէն եօգարը չըգարքէն, գալպի չիտէթլէ չարըըեօրտու. մէրգում հէհէճանը ապիմ իլէ եաթագ օտասընա վասըլ օլուպ, օրատա գաբանտը, վէ եէտինատէքի մէքթուպուն մահֆազասընը երըթտը։ Մէքթուպը մէզքիւր Իսքանիատան, Գօնսէքսիօն թարաֆընտան կէօնտէրիլմիչ օ. լուպ, սէքիզ սահիֆէտէն իպարէթ իտի, վէ «Ցօսթում» տի. եէրէք սէօզե պաչլամըշ իտի։

Բօգամպօլ.. Հէ՛ հէ՛, էրէյիճէ թէրագգը իթմիչիպ... սօն մէքթուպունտա պէնի մօճախօ թէսմիէ իտիեօրտու։

Պատէհու մէրդում, մէքթուպուն ամիտէքի միւնաէրի-ճաթընը օգուտու։

«Ցօսթում, պու մէքթուպու սիզէ, Բարիսաէն իքի եիւզ ֆարսախ ուզագտա, Սալանտրէրա չաթօսունուն էսկի տիվարլարը իչինտէ եազըեօրում։

«Վագըթի բէք կէճ տիր։ պէլքի տէ եարը կիճէ տիր։ Պիր զէման էալիհա սալասը թէսմիէ իտիլէն վէ պու կիւն սալօն թէսմիէ գըլընան վէ ֆամիլեամըզըն դարարմըշ վէ թօղանմըշ թասվիրլերի վէ սիեահ բէրտէլեր իլէ տօնաթըլմըշ պուլունան վասի վէ սօղուգ պիր օտա տէրուննինտէ պուլունուեօրում։

«Զէնի թէնվիր իտէն մում՝ սալանըն քէօչէլերիյլէ բէնչիրէլերին արալըզընտաքի գարանլըզը տէֆէ քեաֆի օվաեըպ, անճադ աչըգ օլան բէնչիրէլերտէն Իսրանիանըն պէեազ բէնկի ասիւմանընը կէօրիւեօրում։ Էթրաֆըմտա տէրին պիր ռուսլուգ հիւքմ իտիեօր։ Հեր քէս, հաթթա տօն ժօղէնին վէֆաթընը թէագիպ իտէն իլք կիւնլերտէ ույդուսունու դայպ իթմիշ օլան պիչարէ բէտէրիմտէ Սալանտրէրա չաթօսունտա ուեուեօր։

«Վալիտէմ էրքէնճէ օտասընա չէքիլտի։ պէն տէ էլիմտէ պիր քիթապ օլարագ եազընըզ գալարմ։ Լաքին, սիզ տէ տէրք իտէրսինիզ քի, պու քիթապ պիր պէհանէ իտի։ քէ տէրլերիմի, էնտիչէլէրիմի... պէլքի տէ իզտիրապը գալպիմի եազընըզ սիզ պիլտիկինիզ հալտէ, սիզէ մէքթուպ եազմադ իտթէմէքտէ, վէ պու պապտէ իհթիեաճ հէսս իլլէմէքտէ իտիմ։

«Էվվէթ, պու մէքթուպու սիզէ եազմադըզըմա միւսաատէ իտին։ Տօն ժօղէ նէ տէրէճճէ միւթթէհիմ վէ ալչագ օլսա, քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ հադգ ու սէլահիեէթիմիզ վա՞ր մը իտի։

«Պիլմիչ օլուն քի տօսթում, չու տադըգատա կէօզիւմէ պազը չէյլէր կէօրիւնմիւեօր զանն իտիեօրում Պուլունտուգում սալա, էլի սէնէ մուդաամա՛ր, օվ վագըթ օն իւչ եաչընտա օլան տօն Բաեզին, իրթիքեապ իթտիկի իտիեանէթին էսասընը հէնուգ գարարլաչտըրմըշ օլան վալիտէսինին զէվճի տօն

Բէտրօ տ'Ալվարը էլտէ իթմիչ օլտուգու մահէլլ տիր։ պուրատա անը մահքիւմ իթմիչ, վէ ազ էվվէլ կեզինմիչ օլտուգում մահէլլտէն քէնտիսինի ուչուրումա ամատագ, հպտիեէթէ կէօնտէրմիչ տիր։ Իմտի բէտէրիմ իլէ վալիտէմ չէքիլիպ, պէն պուրատա եալընըզ գալագըզմատա, էնտէժտէն վէ եէրտէն պազը խաֆիֆ աեագ սէսլէրի, վէ խէեալաթ ատըմլար ը իչինթիհիմի, վէ գուլաղըմա աքսիտէն օ ատըմլար՝ տօն Բէտրօ տ'Ալվարընն, վէ օղլու տօն Բաժօն տ'Ալվարընն, վէ թօրնու տօն ժօղէ տ'Ալվարընն ատըմլարը օլուպ, Սալանտրէրա ֆամիլեասընըն ադասը մարաֆընատան գաթլու թէլէֆ իտիլմիչ պուլունան պու իւչ չախսատան իրնիսի բէտէրիմի, վէ իչինճիսի։ տէ պէնի իթհամ իթմէք իւզրէ մէզարատան չըգմադտա օլտուգ լարընը զանն իթտիմ։

«Ֆիլմագը, պու սէսլէրի մուհադդադ սուրէթտէ իչինթէմէքտէ օլտուգումու զանն իթտիհիմտէն, տիւչարը տէհզիթ օլուպ, պաչըմը՝ իքի էլլերիմ տէրուննինտէ կիզլէեէրնէք, պիր խայլի վագըթ գըմըլտանմադըզըն վէ տիթրէմէէրէք տուրտում։

«Համտ օլսուն պիր իրզմէթճի իչէրի կիրիպ, պիլմէմ պատնա նէ կէթիրտի, վէ սագ ատէմին ատըմը՝ էօլիւէրին ատըմլարընը սիւրիւթ իթտիրտի։

«Օլվագըթ էլիմէ պիր գալէմ ալարագ, հէմ դօրդուլարըմը կիզլէմէք վէ տէֆ իթմէք, վէ հէմտէ Բարիսաէն մուրըմը կիզլէմէք ֆարագաթըմըզտան պէրու օլանը կէչէնի սիզէ պիլտիրմէք իւզրէ, իչպու մէքթուպու եազմադա իպթիտալը իլլէտիմ։

«Պիլիրսինիզ քի, բէտէրիմ, վալիտէմվէ պէն, պիր քօսթա արապասընա բաքիպէն եօտա չըգտըգ։ Պիզիմքիլէ տիկէր պիր արապա տա կէլմէքտէ իտի քի, պունտա տա տօն ժօղէնին թապութու իլէ իքի նէֆէր Իսրանիալը բահիպ պուլունմագտա իտիլէր։ Պու բահիպլէր՝ եօլուն խիթամընա գատար ճէտա իտիլէր։ Պու բահիպլէր՝ եօլուն խիթամընա գատար ճէնալ տուասը իթմէքտէն պիր ան տուրմատըլար։

«Բարիսաէն Դամիքսէ ալթը կիւնտէ վասըլ օլտուգ։ Իլք իւչ կիւնտէ եալընըզ վալիտէմ գուվվէթլի օլուպ, բէտէրիմ

գուվվէթսիզ վէ տէրմանըզ կէօրիւնիւեօրսու։ Հապըդ եթէն հէնուզ բէք սիրի հալտէ թանըմըշ օլտուղունուզ վէ պաշընը եիւքսէքտէ թուրթարագ եիւրիւտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնիւզ օ ատէմին, եանի բէտէրիմին, բօսթա արապասընըն հէր պիր մէնզիլինտէ, ատէթա պիր իհթիեար կիպի աշաղըեա էնէրէք, պօյնու պիւքիւլմիւշ պիր հալտէ ճէնազէ արապասընա նապ-լաշըղընը, վէ քէնտի վարիսի սատ իլէտիկի քիմսէնին նա-ջընը համիլ օլան թագութա քէմալը մահզունիեէթլէ պագ-դատա օլտուղունու միւշահէտէ իհտիքճէ, գալպէն ազիմ պիր ֆէնալըզ հիսս իլէմէքտէ իտիմ։ Ակլը կիւն բէտէրիմ պիզէ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէտի, աղզընը աչմատը, վէ հէր իհթէտիկիմիզի եարատը։ Գատիքսէ մուվասըլէթիմիզտէ, տօն Բէտրօնուն նաչընըն գօնուլտուղու մահզենէ էնտի, վէ թագութուն էօնիւնտէ ալիզ չէօքիւզ, ուզուն միւտտէթ տէ-րին պիր տուտաեա տալտը, լաքին պիր տամլա պիւէ կէօզ եա-չը տէօքմէքսիզին աեատա գալդը։ Բէտէրիմօլէանատէ բէք միւտհիշ պիր հալտէ իտի։

«Տօն ժօզէնին թագութունուն մահզենէ էնտիրիլմէտի՝ մու-հանէտան զիյնէթի բուհանիէ իլէ իճրա իտիլիպ, բէտմի մէզ-քիւրտէ, բէտէրիմին վազթիլէ վալի օլմուշ օլտուղու Գատիքս չէհրինին թէքմիլ ըհտապինի վէ էհալիսինին նըսֆը հապրը պուլունտուլար։

«Ղալիպա բէտէրիմ տիւզ՝ իլքի թագութուն եանն եա-նա գօնուլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, եէնիտէն պա-եըլմասընա գէԼ դալմըշ, վէ չու սէօզլէրի սէօյլէմիշ տիր։ — «Ա՜հ, տամարլարընտա պիր տամլա Սալանտրէրա գանը թա-չըեան պիր սաէմ պուլսամ, հէքմիլ սէրվէհիմի օնա վէ-րիր, վէ գալան մի-քէտաէր կիւնէրիմի քէնտիսինէ ֆէտա իտէրիմ...»

Գօնսէքսիօնուն մէքթուպունուն պու ճիւմլէլէրինէ կէլտի-կինտէ, Բօզտաղլը օպուտասընը տուրտուրուպ։

— Խուտա պիմ, էհկը տիւ՝ Շահօ-Մահի սիլսիլէսինին հապըդի ահվալինէ վագըթ օլսա, արթըդ պէնիմ թալիպլի-

կիմ հիւքիւմսիւզ դալըը, տէտի, վէ օպուտասընա չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

«Ճէնազէ ալտը խթիամ պուլտուղտան սօնրա, օ ագշամ Գատիքտէն մուֆթարադթը, Իսքանիատան վէ Մատրիտէն կէչտիք, վէ պիր եէրտէ տուրմադըզըզ, տիւն ագշամ պու-րատա եանի Սալանտրէրատա վասըլ օլտուք։

«Տիւնատէն պէրի բէտէրիմ էբէյիճէ էյի տիր, վալիտէյէ վէ պանա պագը խօշա կիտեր սէօզլէր սէօյլէտի։

«Հապըդէթէն տօսթում, մութէմ սուֆրատը տինմէեէ լաեըզ օլան թատատան սօնրա, բէտէրիմ՝ հէմ յէթաֆէթ, հէմ ժահճուպիեէթլէ եիւզիւմէ պագտարադ,— Զէվվալը գը-զըմ, տէտի։

«Պէն տեաղա գալըզըպ, գուճաղընա աթըլտըմ։ Օլ վա-գըթ բէտէրիմ, իլավէթէն,— Գըզըմ, իքի ճէնանըընտան մահ-բուսմ գալտըն, պու տէֆա տանա պիր զէվճ արատալըըզ, տէտի։

«Վալիտէմ վէ պէն պաշըմըզը մահզունէն էեէրէք ճէվապ վիրմէեէ ճէսարէթի իթմէմէքտաէ իքէն, բէտէրիմ՝

«— Պէլքի կէնճ տիւզ տը Շահօ-Մահիեի նէվիմահրուս-րիեէթլէ ըյտտա իթմէքտաէ խէթա իթտիմ. տիւզ կիւզել պիր իսմէ վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլուպ, պէնի տէ նէ-վէր իտի, տէյի պէեան իյլէտի։

«Պու իսմի իչիթտիկիմտէ, յէհճէմ սօյտու, զիրա չուրասը-նը սիզէ պէեան իթմէքլիկիմ լազըմտըր քի, պէլքի իմանըտը-ղընըզ վէ շիւպհէսիզ տաիսիի ճէմիյեէթտաէ թէճատիւֆ իթմիշ օլտուղունուզ Մ. տիւզ տը Շահօ Մահ՝ չըղան սէնէ պէնիմ տեսթի իզտիվաճըմը թալեպ իթմիշ տիր, վէ զանն իտէրիմքի պանա ֆէվգէլատէ աչըզ օլմուշ տուր։

«Լաքին պէն օլվագըթ էօլիւմէ մանքիւմ օլմուշ օլան տօն Բէտրօեու սէվիեօրտում, վէ գալպիմի եալընըզ օնա հատր իթմէք իսթէմէքտաէ իտիմ, իմտի տիւզ բէտտա օլունտու, հաթ-թա զանն իտէրիմքի, բէտէրիմտաէ քէնտի հապդընտա բէք սէրթ մուամէլէտաէ պուլունմուշ տուր։

«Ես հալտէ, տիւն բէտէրիմին աղջնտան տիւդ տը Շաթօ-Մաի իամինին չըգտըղընը իչիթտիկիմտէ, գալպիմ չիտտէթլէ չարբտաեա պաչլատը, վէ օ տադըզտտան պէրու տիւչարը տէհչէթ օլտում... Գօրգարըմդի տիւդ էլան պէնի սէվիեօր... գօրգարըմդի տօն ժողէնին վէֆտէթը՝ քէնտինէնտէ պիր թագըմ իւմիւլէր հասըլ իթմիչ օլմասըն, վէհտասըլ գօրգարըմդի եէնիտէն պազը կէօնա թէքլիֆտէթտա պուլունտուսըն։

«Օլ վագըթ, եա՛ Բապպիմ, օլ վագըթ...»

Բօգամպօլ՝ օղուժասընը գաթթ իտէրէք,

— Հէ՛ հէ՛, եազը նէ՛ կիւզել ըսանմըշ... մութլագա պիր կէօզ տաժլասը էսէրի տիր... Մութլագա պէնի սէվիեօր, տէտի, վէ օղուտասընա չու տուրէթլէ տէվամ իլլէտի։

«Զիւնքի տօսթում, սիպ տէ բէք էյի տէրը իտիեօրսուսնուզքի, բէտէրիմին օ սէօզլէրի՝ ժահզա թէէսսիւֆ էսէրի իտի, վէ էկէր տիւդ թէքրարէն պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թաւէպ իտէճէք օյուր իսէ, զաթէն պունճա քէտէրլէրէ տիւչար օլմուշ օյան բէտէրիմին միւրատընա ժուգավէմէթէ նա՞ սըլ ճէսարէթիմ օլաճաղընը հագըգէթէն պիլմէյ։

«Պունունլա պէրապէր սիզ պէնի գուրթարտընըզ... պունունլա պէրապէր պէն...»

Բօգամպօլ՝ պիր քէլիմէնին գազընմըշ օլուպ, օղունմազ պիր հալտէ պուլունտուզունու կէօրտիւ։ Եիւզհէմիզ Գօնսէքսի օն ազիմպիր հէեէճան արատընտա, «սիզի սէվէրիմ» տէյի եազմըշ օլտուղու հալտէ, ժուռախախարէն մահճուպիեէթ հիսս իտէրէք, մէզքիւր քէլիմէնի պօզմուշ իտի։ Մէքթուպուն տէվամը իսէ, չու իտի։

«Պու սապահ բէտէրիմ, քէնտիսի իչին տէրունինտէ պիր թագըմ մէզարլարտան պաչգա խասսէսի օլմաեան Իսքանիա իւլքեասընտան, վէ ֆամիլիա թասվիրլէրինին սօլասընտա եազընըզ պիր գատրօնուն եէրի աչըգ գալմըշ օյան Սալլանտրէրա չաթօսունտան ֆիրարէն Բարիսէ ավտէթ իթմէք իսթէօրտու։

«Օ՛հ, եազընտա մուճարագաթ իտէճէկիմիզի վալիտէմ պանա պիլտիրտիկինտէ, գալպիմ չիտտէթլէ չարբտաեա պաչլատը։ պունտան պայգա Մ. տը Շաթօ-Մաիեի տիւչիւնմէքլէ սարսըլտըմ, Իմտի եալընըզ գալտըղըմտա, տիզ չէօքտիւմ, վէ տիւգիւն պէնի ունութմասընը ճէնապը Հագգտան թէմէննի իլլէտիմ։

«Էկէր բէտէրիմ ֆիքրինի թէպտիլ իթմէզսէ, օն կիւնտէն Բարիստէ պուլունաճաղըզ։ Իմտի, տիւգտէն էվվէլ սիզ կէլինիզ։ Փի՞մալիլը... ճէնապը Հագգ խայրխահ տըր, վէ պէնտէ օնա բէք չօգ տուա իթմիչիմ տիր։

«Եագընտա պիրիպիրիմիզե գավուշուրուզ։

«ԳՕՆՍԷՍԻՕՆ»

Պու կէնճ գըզըն, պիլմէեէրէք վէ իսթէմէեէրէք գալպինի վէ բուհունու թէմամիլլե իզհար իթմիչ օլտուղու իչպու մէքթուպու օգուեուպ պիթիրտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ՝՝

— Օն կիւն՝ ուզուն պիր միւտաէթ տէյիլ տիր։ Թամ իչիմի պէճէրէճէկիմ պիր սըրատա, գուրտուղում բլանը մահվ իթմէսինտէն էվվէլ, աճապա օլկիւզել Պագդարաեը օրթատան գալտըրապիլէճէ՞քմիեիմ, Իմտի սըր Վիլիամընը ըէյինէ միւբաճաաթ իտէլիմ, տէտի։

Մէրգում, պու սուրէթլէ ժահուա քէօրուն օտասընա չըգտը։

Օլ էսնատե սըր Վիլիամ՝ պիր գանաբէ իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, խըզմէթքեարը ագչամ զաղէթալարընը քէնտիսինէ օգուժագտա իտի։ Մէրգում, քիթապէթինէֆխսէեէ վէ բօլիթիգաեա բէսպի վուգուֆ իթմէք իսթէմէքտէ օլուպ, միւթէնէվվի հավատիսաթա ալէագատար օլմագտա, թէֆբիգա մագամընտա տէրճ իտիլէն բօմանլար՝ քէնտիսինտէ հէեէճան հասըլ իթմէքտէ, վէ Մէհնաքիմ պէնտինին օգունմասընտա, իսթիհզաքեարի կիւլիւմսէմէ իլէ մուգապէլէ իլլէ՞մէքտէ իտի։

Սահթէ մարքի տը Շամրի՝ խըզմէթքեարը եօլա գօյտուգ-

տան սօնրա, սըր Վիլիամսըն եանընտա օթուրուպ, չու վէճհլէ սէօզէ պաշլատը։

— Ամճա, թէրթիպ իթտիկիմիզ քիւչիւք գօմէտիա կիւզելճէ իճրա իտիլտի։ Ֆապիէն՝ գօնթէս Արթօֆու կէօրմիւշ օլտուղունա, վէ անըն, օ ահմագ Բօլանը սէվմէքտէ պուլունտուղունա իսքեաթի օլմուշ տուր։

Քէօրուն երիւզիւնտէ էսէրը մահզուզիեէթ հասըլ օլտու, վէ Բօգամպօլ՝ քէլամը չու սուրքելէ իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Ֆագամի էկէր Պագդարա իշի եօլունտա իսէ, տիկէրի բէք ֆէննա տըր։

Սըր Վիլիամս։ — (երիւզիւնիւն հալինտէն։) Տիկէրի հա՞նկըսը տըր, տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը։

— Գօնսէքսիօն պանա մէքթուպ եազմըշ։

Քէօր՝ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտան, Բօգամպօլ,

— Գէնի տաիմա սէվիեօր, տէյի պէեան իլլէտի։

Սըր Վիլիամս։ — (պաշընը պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա սալլաեարագ։) Բէք էյի, բէք էյի։

— Քէննտիսի սէքիզ օն կիւնտէն պուրաեա ավտէթ իտէճէք տիր։

Քէօր՝ էլինի էօլէ պիր սուրէթտէ ուզաթտը քի, ժանէասը՝ մէքթուպու կէօրէլիմ, տիմէք իտի։

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէզքիւրու պաշտան սօնունա գատար օգուտու, վէ ալէագատար օլտուղու հէր ֆըգրասընտա մէճպունիեէթի հալի կէօսթէրտի։

Բօգամպօլ՝ մէքթուպու օգուեուպ պիթիրտիքտէն սօնրա,

— Էյ ամճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ էֆքեարտասըն, տէտի։

Սըր Վիլիամս՝ թաշընը էյէ ալարագ,

— Շու էֆքեարտաեըմքի, Պագդարա իշինի պիր ան էվվէլ թէսվիէ իտիպ, պիթիրմէլի, տէյի պէեան իլլէտի։

— Սէն իշի իւզերինէ ալը՞րմըսըն,

— Հայ հայ։

— Տիմէք պէն՝ Գօնսէքսիօնուն եագընտա վիսուլի հագըգընտա ֆիբրիմի իշղալ իթմէկիմ։

— Ասլա սէն օրալարը տիւշիւնմէ։

— Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն Մ. տը Շաթօ-Մաի հագըգընտա սէօյլէմիշ օլտուղու սէօզլէրիտէ՞ մի տիւշիւնմէեիմ։

Սըր Վիլիամս։ — Խայր, սէն պէնի թէտավի իտէն ժէլէզ թապիպի տաիմա կէօրիւեօ՞րմէտուն։

— Ալրասըրա կէօրիւրիւմ։

— Քէննտիսինի թէքրար կէօրմէք լազըմ տըր։

— Նի՞չին։

— Գիր ադտան անլաթըրըմ։ Գէլլատօնանըն նէ օլտուղունու պիլի՞րմիսին։

— Զանն իտէրսէմ, զէհիրլի պիր նէսպաթ տըր։

— Գէլլատօնա թէսմիէ օլունան նէսպաթ՝ ինսանը զէհիրլէժէեիպ, թէճէննիւն իթտիրիը։ Վագտա հասըլ օլան ճինէթ ժուվագդաթ օլուպ, միւտավաթ սաեէսինտէ քէսպի իֆագաթ իտիլիը իսէ տէ, պէլլատօնանըն սուեու իչիլտիկինտէ, պիր սաաթ սօնրա պաղլանաճագ տէրէճէտէ ճինէթ հուսուլէ կէլիը։

— Նամուսում հագդը իչին սէօյլէրիմ քի, ամճա, սէն հէր չէյի պիլիրսին, վէ սէնին կիպի պիր ադամ, եօլունա տէվամ իթմէլի իտի։

Քէօր պիր ա՛հ իթտի, վէ թաշընը իւզերինէ չու սաթ ըրլարը եազտը։

— Պաչդա պիր թէտպիր պուլամատըղըմըզ հալտէ, գուլլանաճագ օլտուղումուզ պէլլատօնա՝ վագթիլլէ Ինկիլթէրրատա օլտուղումուզտա տինլէմիշ օլտուղում պիր հատիսէեի խաթըրա պրագմատագտա տըր։

— Պու հատիսէ նէ՞ տիր։

Սըր Վիլիամս։ — (եազարագ։) Իշթէ չու տուր։ Ժավա ադտասը՝ զէհիրլի նէսպաթլար վէ կէօլկէսի մուհիթք աղաճլար, վէ ըսըրտըգլարը եէրլէր չինգա պուլմաեան եըլանլար իլէ տօլու օլան Օսէան ատալարընտան պիրի տիր։

«Եիրմի սէնէ գատար էվվէլ, Սամուէլ Վան-Պերկ իսմին-

տէ կէնճ պիր Ֆիլէմէնքլի, Լահէյտէ քեայինն պիւեիւք պիր թիճարէթի չիրքէթինին հիւսապընա բամուդ, եուն, չիվիա վէ ճէզիրէնին տիկէր մահսուլաթընան սաթըն ալմագ իւզրէ ժավաեա կիտէր, վէ մէրդումի կէնճինն վէքեալէթի իթմէքտէ օլտուդու թիճարէթի չիրքէթիյլէ մուխապէրէ իտկէլէն ժավալը գէնկին պիր ֆամիլեասա միւսաֆիր օլուր։

«Իշպու ֆամիլեասա, ժավալըլարճա ֆէվգէլատէ կիւզէլ սաեըլան կէնճ պիր գըզ պուլունուպ, Ֆիլէմէնքլի պու գըզը պէեէնէրէք, անըն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իտէր։ Գըզըն ֆամիլեասը պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէքլէ, ազ վագըթտա բէսմի իզտիվաճըն իճրասընա գարար վէրիլիր։

«Լաքին բէսմի մէզքիւրըն իճրասընատն իքի կիւն ագտէմ, Մ. Սամուէլվան-Պէրկ՝ էվրօբատան պազը մէքթուպլարալը։ Իշպու մէքթուպլարատան պիրի, մէրդումի տէլիգանլընըն բէտէրի թարաֆընատն եազըլմըշ օլարագ, շու մէսալէտ պուլունուր։

«Սէվկիլիլի օղլում,

«Պիր ան էվէլ Ամըրիքատամա ավտէթ իտին. էվվէլա վալիտէյնիզ վէ պէն, մուախխարէն վագթիյլէ հագդընըզտա ֆիքիրսուզ պուլունմուշ օլմաեան պիր քիմսէ սապըրսըզլըգտա սիզէ պէքլէեօրլար։

«Ազրապամըզտան Պէթթինին պահսընը իթմէք իսթէրիմ քի, մալիմիւնիզ օլտուդու վէճհիլ, պունատն իշ սէնէ էվվէլ իհթիեաը եէհուտի պանքըր Զախարի իլէ էվլէնմիշ տիր։ Սիզ ֆագիր իտինիզ, Պէթթի տէ ֆագիր իտի. պունունլա պէրապէր Պէթթի սիզի սէվիեօրտու, սիզ տէ անը սէվիեօրտունուզ, հաթթա անըն իլէ իզտիվաճընըզտա գարշը կէլտիկիմտէն տօլաեը պանա ատա աֆվ իթմէկէճկինիզի պէեատն իտէրէք, չըգան սէնէ էվրօբատատն մուֆարագաթ իթտինիզ։

«Իմտի սէվկիլիլի օղլում, օլ վագըթտ եաբաըզմ, սըրֆ սէնին մէնֆաաթըն իշին իտի. Պէթթի սիզին կիպի ֆագիր իտի. աշգ վէ գարարէթի պիր եէրէ կէլտիկինտէ իսէ, էյլ

պիր նէթիճէ հասըլէթմէզ։ կէօրիւեօրսունուզ քի, պէն, բէտէրլէրին ագիլի, վէ էն գիեատէ ուզաղը կէօրէնի օլմուշումտուր։

«եէհուտի Զախարինէն իշ միւեօն ֆրանգ սէրվէթի օլտուդու հալտէ, օ սէրվէթի ճիհազ մագամընտա Պէթթիհէ հասը իթմիշ տիր։

«եէհուտի՝ եէթմիշ պիր եաշընտա օլուպ, տավալը օլմասըյլա, ուզուն միւտատէթ եաշատամաեաճաղը տէրքեար իտի։

«Ֆիլվագը մէրդում սէքիղ կիւն ագտէմ վէֆաթ իթտիւ կինատէ, Պէթթի՝ տուլֆագաթ զէնկին գալըպ, սէվկիւլիւ խըսըմը Սամուէլիլէ էվլէնմէք, վէ սահիպ սէրվէթի գըլմագ իշրէ, անըն ավտէթինէ սապըրսըզլըգտա պէքլէմէքտէ տիր։»

«Թաալիեաթը մասլահաթի իճապընճա պու մէքթուպ՝ Մ. Սամուէլ Վան-Պէրկին էֆքեարընը տէրհալ թատիլ իթմիշ տիր։ Պիր կիւն էվվէլ ժավալըեը սէվիեօրքէն, բէտէրինատն ալտըղը մէքթուպ իշգէրինէ Պէթթիի խաթըրլատըղը կիպի, միւթէվէֆա պանքէրին միւքէլէֆ գօնաղլըյա իշ միւեօն ֆրանգընը տա արզուլմիշ տիր։ Իմտի Մ. Սամուէլվան-Պէրկ պիր տագըգա պիրէ թէրէտտիւտ իթմէկէթի, ժավանըն սարը ըէնկիւ գըզընը թէրքէյէ, էվրօբանըն պէեազ ըէնկիւ գատընը իյէ էվլէնմէքքիւկ թէրճիհ իթմիշ տիր։

«Անճագ ժավալը գըզ իյէ էվլէնէճէկկի իլան իտիլմիշ օլուպ, քէնտինին չէքիլմէսի իսէ, հադարէթի տիմէք օլաճաղընատն, հաթթա հաեաթը պիրէ թէհլիքէտէ գալաճաղընատն, ֆիքրար իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր։

«Ճու գատար քի օլէանատէ հիչ պիր սէֆինէ եօլա չըգաճագ օլմատըղընատն, Ֆիլէմէքլի, պիր էվրօբալը էրքէք իյէ Հինտիալը պիր գատըն արտընտա Պուտա մէզհէպինճէ վուգուրին ֆիքրար իտէճէք զէմանընտա տէկին, սարը պիր գըզ իյէ ժուվագգաշէն էվլէնէպիլէճէկինի պիլմիյէճաղաղա, իքի կէնճլէր, Պուտա մէզհէպինէ մէնսուպ պիրընէվ բահիպ իյէ էվլէնէրէք, ունատ ուչմագ սէպէր չըգարան մուսիղի ալէթլէրինին Թէղաննիեաթըյա խանէլէրինէ կէթմիշլէր տիր։

«Պատէհու տիւեիւն էյլէնճելէրինէ պաշլանմըշ տըր, Պու էյլէնճելէր՝ Ժավատա ալթը հաֆթա տէվամ իտիպ, պունլարտա հօգգապազ Թալիմլերի, չէնկի րագըալարը իճրա իտիլիր վէ միւքէմմէլ Թաամլար վէրիլիր, Պու Թաամլարտա պաշլըճա իշիլէն իշկի՝ էվրօքանըն րագըբըլյա Պուրպօն ատասը չարապը տըր, Հէր ագշամ Ֆիլէմէնքլինին եաթտըղը զէման, գարըսը, քէնտիսինէ պալ, սիրքէ, վէ մէմլէքէթին պիր նէվ նէպաթընտան հասըլ օլան չէքեր իլէ գարըշըգ պիր իշրէթ կէօթիւրիւր իմիշ, Պու իշրէթ՝ Ժավատա իզտիվաճլարճա ճարի օլան ուսուլ վէ ատաթտան տըր,

«Ֆիլէմէնքլի, պու իշրէթի, բէք սէրթ պուլմագլա պէրաբէր, Պէթթի իլէ եագընտա իճրա իտիլէճէք օլան իզտիվաճընտա իշէճէք օլտուղու Ֆիլէմէնք քիրաօսունա ինթիզարէն, մէգքիւր իշկիսի ճէսարէթլէ իշմէքտէ պուլունմուշ տուր,

«Նիհայէթ, պիր սէֆինէ, Սուլթանթրա ատասընտան կէլիրքէն, սու ալմագ իւզրէ Ժավատա տուրմուշ, վէ Ֆիլէմէնքլի՝ պու սէֆինէնին գաբթանընը կէօրմէկէ մուվաֆֆագ օլարագ, քէնտիսինին նագլի խուսուսընտա անըն իլէ ճէրէեան իտէն մուխապէրէսինին նէթիճէսինտէ, իրթէսի կիճէ, Ֆիլէմէնքլինին՝ խանէսինի կիզլիճէ Թէրքլէ, Լվրօքալը սէֆինէնէ կիտէճէկի, վէ պունուն տա տէրհալ տէմիրինի գալտըրըպ եօլա չըգաճաղը գարարկիր օլմուշ տուր, Ժավալը գատըն, հէր նասըլսա պու Թաստավվուրտան խապէրտար օլարագ, օ ագշամը զէվճինէ վէրտիկի իշրէթէ, Ժավատա հասըլ օլան պիր ադաճըն էգիլմիշ եաբրաղը Թօզունու գարըշարըմըշ, վէ մէրդում պունու իչտիկինտէ, տէրին պիր ույգունա տալմըշ տըր,

«Օ կիճէ կէչիպ, սապահ օլտուղունտա, գաբթան, քիւսէնին մէյտանա չըգմատըղընը կէօրտիւկիւնտէ, գարաեա չըգըպ, Ֆիլէմէնքլինին գաբըն բէտէրինին խանէսինէ ապմէթինտէ, անըն, եարը չըպլագ օլարագ րագս Իթթիհիկինի, հօգգապազլար կիպի պիր չիպուգ տէօնտիւրտիւկիւնիւ, գահգահա իլէ կիւլտիւկիւնիւ, վէ քէնտիսինին՝ պիզգաթ Սիվա իլահը օլտուգունու պէնան իլէտիւկինի կէօրմուշ տիւր,

Ժավալը գատընըն իչկիսի՝ պէլատօնա նէպաթընըն նէթիճէսինի հասըլ իտիպ, չու ֆարդ իւէքի պէլատօնատան թէճէննիւն իտէնին ճիննէթի չիֆա պուլմագտա իսէ տէ, Ֆիլէմէնքլի միւտատէթի հաեաթընտա մէճնուն գալմըշ տըրը,

Սըր Վիլիամս, - (գուրչուն գալէմինի մատանընը իւգէրինէ վազ իտէրէք,) Իլթէ հիքեաեէ պունտան իպարէթ տիր, տէյի եազտը,

Րօգամպօլ, - Անլաեօրում, պէնիմ մէյէզ թապիպլիմտէն, ինսանը մէճնուն իտէր պիր իշկի եախօտ պիր խիւլասա թաւլէպ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսուն, տէյի՞լմի,

Սըր Վիլիամս, - (պաշը իւէ,) Էվվէթ,

Րօգամպօլ, - Ֆագաթ պունու նէ՞ եաբաճագսըն,

Սըր Վիլիամս, - (եապարագ,) Իւէրուտէ անլարսըն, չիմտիւիք պու պէնիմ սըրրըմ տըր,

52

Մ, մարքի տը Շամրի՝ թաամ վագթը սըր Վիլիամսընն օտասընտան չըգըպ, իւք կիւնիւ կիպի ֆամիլեաճա թաամ իթթի, էնանի թաամտա արալարընտա չու եօլտա միւքեաւէմէ ճէրէեան իյլէտի,

Ֆապիէն, - Ազիզիմ Ալպէր, սէն պիզտէն, եանի Գլանչ իւէ պէնտէն պիր թագըմ սըրրլար կիզլեեօրսուն,

— Նէ՞ կիպի սըրրլար,

— Մատամազէլ Գօնսէքսիօնու սեվիեօրսուն,

— Նէ՛ դարիպ էֆքեար։

— Վէ... անըն թարաֆընատան... սէվիլմիշսին։

— Մատէմքի պու գատար իլէրի կիտիէօրսունուզ, պու պապտէ պազը թաֆսիլաթ լըթա իտէրիմ։

— Հա՞նկը խուսուսատա։

— Պահսընը լըթտիկինիզ աշգ ու ժուհապպէթիմիզ խուսուսունտա։

Պլանշ.- Ազիզիմ Ալպէր, նի՞չին եալան սէօյլէօրսուն, Ֆապիէն՝ Իսքանիատան սէնին պիր ժէքթուպ ալտըղընը կէօրմիշ։

Րօգամպօլ սալսըլտը, լաքին քէնտինի քէք չաբուզ թօքլաեարադ, կիւլիւմսէմէ իլէ.

— Իչթէ պու դարիպ. ֆամիլեամ կէօմրիւքճիլիկէ պաշլամըշ, տէտի։

Պլանշ.- (լաթիֆ, ֆագաթ թէքտիրամիզ պիր սէտա իլէ.) Նանքէ՛օր...

Ֆապիէն.- (իւավէթէն.) Էկէր հէր հալտէ սըրըընը քիմսէեէ պիլտիրմէմէք կֆքեարընատա իսէն...

Րօգամպօլ.- (պիրտէն պիրէ սախթէ հէհէճան էսէրի կէօսթէրէրէք, վէ պիր ադ գըզարարադ.) Իֆատէնիզին պիրինճի գըսմընը գապուլ իտէրիմ։

— Եանի Գօնսէլօսիօնու սէվտիկինի, տէյի՞լմի։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ... քէնտիսի՞...

Րօգամպօլ՝ պու սիւալի իշիթտիկինտէ, ժահճուպիյէէթ հալի կէօսթէրտի։ Պատէհու,

— Պէն պիլի՞րմիեիմ... գատընլար օլգատար դարիպ վէ թէաճճիւպէ շայեան ալտըգատ սահիպի տիրլէր քի... տէյի պէեան իյլէտի։

Պլանշ.- (կիւլէրէք.) Թէշէքքիւր իտէրիմ։

— Պու կիւն արզու իթտիքլէրինի եարըն ըէտտ իտիրլէր. գէչ տագըդա էվվէլ սէճատ գըլարճատընա սէվտիքլէրինի պիր սաաթ սօնրա սէվէրլէր՞մի։

Ֆապիէն.. (իսթիհզաքեարի պիր թարզ իլէ.) Նէ՛ տէրին ֆէյլէսօֆլուդ։

— Տիմէք անըն սէնի սէվտիկինի պիլմէզսին։

— Պիլմէմ։

— Հալպու քի սէն քէնտիսինէ ժէքթուպ եազտըն, տէյի՞լմի։

— Էվվէթ... պունու իդրար իտէրիմ։

— Օ տա սանա ճէվապ վէրտի՞մի։

— Էվվէթ, ժէքթուպունու ալտըմ։

Ֆապիէն.- Ազիզիմ, միւսաատէ էթ քի, սանա պիր չէյ սօրաեըմ։

— Սօ՛ր։

— Մատմազէլ տը Սալանտրէրանըն եազմըշ օլտուղու ժէքթուպ՝ պէշ օն սաթըրտան՞ն մը եօգսա իքի սահիֆէտէ՞ն միտի իպարէթ տիր։

— Զանն իտէրիմ քի տէօրթ սահիֆէտէն իպարէթ տիր, տէտի սախթէ մարքի՝ էօյլէ պիր սատէտիլանէ թարզոտա քի, վիզօնթէսին կիւլիւմսէմէսինի մուճիպ օլտու։

Ֆապիէն.- Բէք էյի, իշ անլաշըլտը պիր կէնճ գըզ՝ սէվտիկի պիր քիմսէեէ տէօրթ սահիֆէ ժէքթուպ եազտազ։ Եիմտի պիզ սէնին իչին նէ՞ եաբապիլիրիզ։

Րօգամպօլ.- (թէաճճիւպէ.) Նէ՞ տիմէք իսթէէօրսունուզ։

— Տիմէք իսթէէօրսուզ քի, եալընըզ մատմազէլ Սալանտրէրաեը սէվմէք, անըն թարաֆընատան սէվիլմէք, վէ անըն իլէ ժէքթուպլաշմազ քեաֆի տէյիլ տիր։

— Աճա՛յիպ, պու գատարը քիֆաեէթ իթմէ՞զ մի։

— Խայր։

— Տահա նէ՞ լազըմ տըր։

— Գըզըն բէտեր վէ վալիտէօֆ օլան տիւզ վէ տիւշէսէ վիզիթա վիրմէք լազըմ տըր, պունու տա գըզգարընատաչըն վէ պէն տէրիւհատէ իտէրիզ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, իշ հէնուզ օ բատատէտէ տէյիլ տիր։

— Ա՛ֆվ խաէրսին, էկէր իթիրազ իթմէզսէն, իշ հադ-դընտա պահա՛ խտէլիմ։

— Բէք էյի։

— Ըէնին եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատըն վար տըր։

— Էվվէթ։

— Գու իսէ, Սալլանտրեքա սիսիլէսինէ մէնսուպ պիր գըզ իլէ էվլէնմէք իչին քեաֆի սաեըլմազ։

— Լաքին Գօնսէքսիօն՝ մէնֆաաթքէրէսթ պիր գըզ տէյիլ տէր։

— Թէէօթիք օլունուր քի ազիզիմ, իզտիվաճ մատտէսինատէ, ադչէ մէսելէլերի հադդընտա կէնճ գըզլարըն բէյի սօրուլմազ։ Եմ՛ի Գօնսէքսիօնուն մէնֆաաթքէրէսթ օլմամասը՝ պէնիմ նազարըմտա ճիտաի պիր չէյ տէյիլ տիր։

— Հըզըր քի պէնի սեվտիկի թազտիրատ...

Պլանչ.. (կէլէրէք.) Օ հալատ սուլաշըլըր։

Ֆապիէն.. Գէնճէ գու մէսելէ իչին, տիւգէ տէյիլ, իլլա տիւշեսէ միւրաճաաթ էտիլմէլի տիր։ Գատընալար տահմա ադրալարընտա ուզլաշըլըլար։

— Լաքին տիւգ վէ ֆամիլեասը Իօքանիատա տըրլար։

— Ավտէթ իտէճէք տէրլէր։

— Իհթիմալ տըր, ֆագաթ նէ՞ վազըթ։ Գէնճէ չիմտիլիք վազըթսըզ կէօրիւնէն չու միւքեալեմէէի, զանն իտէրիմ քի պիր ազ թէէխիր իտէպիլիրիզ։

Ֆապիէն.. (դայնընըն՝ Գօնսէքսիօն հադդընտաքի սըրրընը կիզլի սադլամագ իսթէտիկինի զանն իտէրէք։) Նասըլ իսթէրսէն էօյլէ եապարըզ։

Պատէհու պիր ազ տա, տիկէր մատտելէր իւզերինէ կէօրիւչիւլէրէք, Բօդամպօլ՝ Ֆապիէն իլէ վիգօնթէստէն, թատրատան սօնրա այրըլտը, վէ Օքէրա թէաթրօսունա կիթտի քի, մալիւմ օլտուղու վէճհլէ օ ադչամը սախթէ Պագդարա տա, Բօլան իլէ օրատա պուլուչմագ իւզրէ սեօղլիւ իտի։

Մարքի՝ Օքէրա թէաթրօսունա մուվասալէթլէ, լօժունտա օթուրտուղունտա, ավանսէնտէ պուլունան պիր լօժտա Մ.

տը Գլաեէնին եալընըզճա օթուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ։ Մէրդում կէնճին եիւգիւնտէ պէքլէմէլիք նէթիճէսի օլարագ իզթիրապը ազիմ էսէրի կէօրիւլմէքտէ իտի։ Սալատա օթուրանլարտան հիչ պիրի եօգ իտի քի, իշպու տէլիգանլընընէն էն ճիւզի պիր սէսէ իչիթտիկինտէ սարսըլտըղընը վէ պաշընը չէվիրտիկինէ, վէ տիւրպինինի պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա տէօճետիւրտիւկիւնիւ միւշահէտէ իթմէսին, վէ մէրդում հադդընտա «Ջա՛հ զէվալը տէլիգանլը, տօղրուսու հէր քիմ պու պիչարէէի պու եօլտա պէքլէթիեօր իսէ, եաբտընը զալիմլիք, խահինլիք տիր» տիմէսին։

Բօլան՝ Եամրիեի կէօրէպ, իքիսի պիրիպիրինէ սէլամլատըլար։

Պատէհու Բօլան՝ կիւզել պիր իգպալէ գօնմուշ օլտուղունու սալատա օթուրանլարա պիթթագրիպ անլաթտըրմագ իւզրէ, պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզերինէ վազ իլէ, քիւչիւք պիր իչարէթ իթտի քի, մանէասը «սիզի լօժումա տավէթ իտէմէտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, չու տագըդատա պիրինէ պէքլէեօրում» տիմէք իտի։

Մարքի տէ պիր իչարէթլէ մուգապէլէ իթտի, վէ հէր նէ դատար պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիրտի խսէ տէ, եինէ խէֆիէն Բօլանը թէտիգ իլլէմէսինէ տէվամ իլլէտի։

Բօլան՝ մարքիեէ սէլամընը վէրտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլուն պուլունտուղու լօժուն եանընտա օլան տիկէր պիր լօժտաքի ատէմլերի էլի իլէ սէլամլամագտա վէ պուննալար իլէ թօհաֆ պիր բաղթօժինա օեուննու իճրա իլլէմէքտէ իտի։

Մարքի, քէնաի քէնտիեէ,

— Գահս իտէրիմ քի, մէնսուպ օլտուղու գլիւպիւն պիւթիւն ազասընը Օքէրա թէաթրօսունա տավէթ իթմիչ տիր, տէտի։

Բօգամպօլ, մէգքիւր լօժտաքի էչհասը կէօրէմէտիկի նատէն, քէնաի լօժունու պիր արա թէրքէ, սօֆաեա չըգտը, վէ կէչէրքէն, արալըգլարտան պագտը։

Բօգամպօլ եանըլմամըշ իտի։ Բօլանըն իչարէթլէր իթ-

մէքսէ օլտուղու յօժտա, կէնճ Օգթայ իլէ մէնտուպ օլտուղու գլեւպիւն տիկէր իւչ նէֆէր ադասը պուլունմադտա իտիլէր։

Բօգամպօլ եէրինէ ավտէթլէ օթուրտու։

Սաաթ սէքիզ օլուպ, Բօլանըն պէգլէտիկի քիմսէ էլան մէյտանա չըգմամըշ իտի։ Նիհաեէթ մէրդումի, յօժուն գաբուսունուն չալընտըղընը իշիմմէքլէ, տէրհալ արգասընա տէօնտիւ, մէ ճանֆէս պիր ֆիսթանըն ֆըշըլթըսը գաբուսունուն խարիճինատէն իշիտիտիկի կիպի, յօժուն աէրունի տէ նէֆէս պիր գօգու իլէ տօլտու։ Բօլան գաբուսու աչըլ։

Մ. մարքի տը Շամբի, Մ. Օգթավ, տօսթլարը, վէլհասըլ Մ. Բօլանըն թէլաշը հալինի կէօրէնլէրին ճիւմլէսի, տէրհալ մէրդումուն յօժունա աֆֆը նադար իթտիլէր։

Իշպու յօժա եիւզիւ էօրթիւլիւ պիր գաալըն կիրիպ, Բօլան իլէ թօգալաչտրգտան սօնրա, մէրդումըն եանընտա օթուրտու։ Լաքին պու գաալըն մէզքիւր էօրթիւնիւ գալտրմատը։

Լէկէր մատամ գօնթէս Արթօֆ, եախօտ օնա պէնգէր պիր գաալըն, եիւզիւ աչըպ օլարադ վէ Օբէրա թէաթրօսու յօժունա էթիլլէ Բօլանըն յօժունա կէլիպ «թուրմուշ օլտա իտի, պէքլի եալընըզ պադըլարըն նադարը ախգաթընը ճէկպ իտէր իտի, լաքին մէրդումէ իրի սաաթ գատար եիւզիւնատէքի էօրթիւեիւ գալտրմատըղընատան, հէր քէս կէօրիւնիւ, Բօլանըն յօժունա աֆֆ իթտի, վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ միթտէտէտար իտէնլէր պուլունտու։ Օեունուն սօն քէրատի գաբանտըղընտա, նիգոպալը գաալն՝ Բօլանըն գօլթուղունա կիրիպ, անըն իլէ տիշարը չըգտը։

Մ. Օգթավ վէ տօսթլարը՝ Բօլանըն կէշէնլիկի նօլ իւզէրինէ տուրուպ, մէրդումուն, նիգոպալը գաալն իլէ Օբէրա թէաթրօսու նօլունտան իլէրլէտիքլէրինի, վէ ճիվարտա վագը պիր յօգանթաեա կիրտիքլէրինի կէօրտիւլէր։

Օգթավըն արգատաշլարընտան պիրի.— Պունունլա պէրապէր եիւզիւնիւ կէօրէնէմէտիք, տէմի։

— Տօղրու տուր, ֆագաթի կէօրէճէկսիզ։

— Նէ՞ վագըթ։

— Պիր ազտան, պու խուսուսու պէն իւզէրիմէ ալըրըմ։ Բօլանըն՝ կիրտիկի յօգանթաեը, գալֆասընտան տահա էյի սուբէթտէ պիլտիկիմի պիլմէզ։ Կէլինիզ, չիմտի իֆատէ. մի թաստիգ իտէրսինիզ։

Պէօյլէճէ մէրդումլար՝ յօգանթաճընըն օտասընա չըգարագ, Օգթավ՝ կարսօնա,

— 7 նիւմէրօլու օտաեը պիզէ վէրին, տէտի։

Կարսօն.— Թուրթուլմուշ տուր։

— Պիր ազ էվվէլ կէլէն պիր միսիս իլէ պիր գաալըն թարաֆընտա՞ն մը թուրթուլմուշ տուր։

— Էվվէթ։

— Օ հալտէ, 9 նիւմէրօլու օտաեը պիզէ հասր իտին։

— Պուեուրուն մօնսիէօ, տէտի կարսօն՝ իսթէնիլէն օտաեը բարմաղըլյա կէօսթէրէրէք։

Օլ վագըթ կէնճ Օգթավ՝ բարմաղընը տօտադլարը իւզէրինէ վագ իլէ,

— Արթըզ «էս չըգարմաեըն, վէ եավաշ լագըրտը իտէլիմ, տէտի։

Պատէհու չըմինէ իւզէրինատէքի այնաեը կէօսթէրէրէք,

— Շու քէօչէնէ պագընըզ, տէյի պէեան իթտի։

Ֆէլվագը այնանըն պիր քէօչէսինին ճիլասը չըգմըշ օլուպ, մէզքիւր քէօչէ իսէ, գաբատատա աչըլմըշ պուլունան պիր տէլիկին թտա էնսէսինատ պուլունմադտա իտի։ Մէզքիւր տէլիքատէն Օգթավ վէ արգատաշլարը՝ Բօլանըն՝ էօրարի գաալըն իլէ պէրապէր տուբէ իմմէքատ օլտուղունու կէօրտիւլէր։

Շու գատար քի մէզպուրէ նիգոպալընը գալտրմըշ օլմասըյա, Օգթավ՝

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, Բօլան ալտանմամըշ տըր։ Պու գաալըն՝ գօնթէս Արթօֆ տուր, տէտի։

Օգթավըն տօսթլարընտան հէր պիրի՝ սըրա իլէ մէզքիւր տէլիքատէն պագտրգլարը պըրատտա, Մ. մարքի տը Շամբի՝ մէրդուման կէնճլէրին Բօլանըն արգասը սըրա յօգանթաեա

կիրտիքլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա, խանէսինէ ազիմէթլե, ըահաթճա եաթաղընա եաթաը։

Իրթէսի կիւն Ջամբա՝ Սիւրէյն սօգաղընա կիթաիկինտէ, Րօգամպօլ գաբուեու աչաը, վէ պատէհու քէմալը իհթիեաթ իւզրէ գաբատըգտան սօնրա,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սօրտու։

— Գօնթ Ալթօֆ կէլմիշ։

— Վա՛յ... նէ՞ վագըթ կէլմիշ։

— Գու կիճե եախօտ պու սապահ. պիր ադ եվվել Մ. տիւգե չու թէզքիրէ վիրուտ իթաի։

Րօգամպօլ՝ Ջամբանըն կէթիրմիշ օլտուղու թէզքիրէեի ալըպ, չու ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Ազիզիմ տիւգ,

«Ջէվճիմ կէլտի։ Գու ադշամ սիզի թաամա պէքլէրիդ. պաղը խուսուսի իշլէր հագդընտա կէօրիւշէպիլիրիդ։ Սօնրա Մթանիսլասը գլիւպինիդե կէօթիւրիւպ, ադշամը օրատա կէշիրիրսինիդ։ Գալպէն վէ հիսսիեաթլէ Ֆրանսըդ օլան պու Րուսյալը՝ վաթանընա պասթը գատէմ իտէն պիր նէֆինին թավրընտա տըր։ Քէնտիսի Բարիսին աչդըյտա սիւզան օլուպ, հէր շէյի կէօրմէք, վէ այնի վագըթտա հէր քէս իլէ թօգալաշմադ արզուսինտե տիր։

«Ջէվճիմ՝—Եաթօ-Մահ պէնի քէնտի գլիւպինէ կէօթիւրէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

«Իմտի ադիզիմտիւգ, կէլինիդ, պէնի զիեատէսիյլէ մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր գըլաճադըընդ, զիրա պէն տէ պօշ վագըթտան իսթիֆատե իլէ, Ծօմարշէ պուլվարընտա իգամէթ իտէն սէվկիւլիւ գըզդարընտաշըմը կէօրմէեե կիտէճէեիմ։

«Ձարիէնիդ վէ մուհիպպէնիդ

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՖ»

Րօգամպօլ.—Իշթէ պու թամ ալրասընտա կէլտի, տէյի միւհահազա իթտի։ (Գատէհու Ջամբաեա խիթապէն.) Տիւգ՝ գօնթուն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը՞ մը։

— Օն տագըդա եվվել արապա իլէ եօլա չըգտը, պէն տէ սիվիշիպ պուրաեա կէլտիմ։

— Իէք էյի։

— Շիմտի էֆէնտիմ, օ մէքթուպու եինէ պանա վէրին քի, տիւգիւն մասասը իւզէրինէ վագ իտէեիմ։

— Ալ։

— Գանա տիկէք եէնի էմրլէրինիդ վա՞ր մը տըր։

— Եվվէթ, գօնթ Ալթօֆուն խանէսինտէ օլանը կէչէնի անլամագ իչին, չաբուգ պիր չարէ պուլմալը։

— Իէք էյի։

— Կիւնիւ կիւնիւնէ սաաթը սաաթընա հէր չէյի անլամադ իսթէրիմ։

— Իէք էյի. հէր էմրինիդ պո՞ւ մու տուր։

— Եվվէթ, աբթըդ կիտէպիւրսին։

Սախթէ մաջըի եալընըդ գալտըգընտա կիւլմէեէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտիեե չու սէօյլէտի։

— Գու սապահ սըր Վիլիամս վէ պէն՝ գօնթ Ալթօֆ իլէ Րօլանը չաթըշտըրմադըգըդն չարէսի իւզէրինէ տիւշիւնիւեօրուդ։ Թէսատիւֆէ պադ քի, պու չարէ հէմեն գարշըմբդա չըգտը։ Տիւգ ատը Եաթօ-Մահ՝ Րօլան իլէ Ֆապիէնին վէ պէնիմ մէնսուպ օլտուղումուդ գլիւպ ադասընտան տըրլար։ Րօլան՝ Ֆապիէնին խանէսինտե թաամ իտիեօր։ Գու ադշամ սէրգլէեե կիտէճէեիդ... Ընճադ տէրհալ Րէպէդաեը կէօրմէլիկիմ լազըմ ատը։

Սախթէ մաջքի էլպիսէօինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, Սիւրէյն սօգաղընտաքի իգամէթկեահընտան մուֆարագաթլա, գաբուտա պէքլէմէքտէ օլան արապաճըընա,

— Ջաբուգ Բօմբ սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ, տէյի իսթաար իթտի։

Արապա պիր չարեէք սաաթտա իշար օլունան մահէլլէ վասըլ օլուպ, Րօգամպօլ՝ սախթէ Գադգարաեը պուլտուղունտա, մէղպուրէ՝ աթէչին գալըշընտա պիր մինտեր իւզերինտե օթուրմուշ, քեաղըտ աչմագլա մէչղուլ իքէն, Րօ-

գամպօլուն իչէրի կիրաիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, աեաղա գալգտը, վէ քեաղըտալըը պիր թարաֆա ֆըըլաթըպ, էսիրէ կիպի միւթիանե պիր թավը քէսպ իյլէտի։

Բօգամպօլ.- Պանա պիր բարչա քեաղըա իլէ պիր գալէմ վէր, տէեիպ, պիր սուֆրանըն էօնիւնատէ օթուրտու, վէ ճէ-պինատէն պիր մէքթուպ չըգարտը։ Ֆէնաի քէնարեէ տէ,

— Իչթէ Պադդարանըն Մ. տը Շաթօ Մաիեէ եազմըշ օ-տուղու թէղքիրէ... կիւզել, ֆագաթ թագլիա իտիլմէսի գօ-լայ պիր եազը, տէտի, վէ պատէհու պիր մահֆալա ալարագ իւզէրինէ «Մօնսիէօ Բօլան տը Գլաէեէ» ճիւմլէսինի թահրիր իյլէտի։ Իլավէթէն տէ,— Թէմամ, քեաֆիֆէի եազըլարը թագ-լիա իթմէք իչին մէհարէթի մախսուսէմ վար տըր։ Մատամ գօնթէս Արթօֆ պու եազըեը քէնարսի եազմըշ օյտուղունա եէմին պիլէ իսդճէք տիր, տէտի, վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ վէ իթինա իլէ Պադդարանըն էլեազըըընա միւքէմմէլէն պէն-զէթէրէք, իչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէղքիրէ եազտը, վէ սօնրա իչպու թէղքիրէեի պիր մահֆազատա հըֆզ իլէ, էք-մէքլէ ազըընը գաբաեարագ, Բէպեգաեա վէրտի։ Մուախ-խարէն,

— Պու ագշամ սաաթ օնտա Բօլանըն խանէսինէ կէլմէ-լիսին, տէտի։

— Ֆէնարսի օրատա պուլունաճաղ մը տըր։

— Խայր, տիշարը չըգմըշ օլաճագ տըր։

— Օնա պէքլէեէճէ՞ք միեիմ։

— Պու թէղքիրէեի խըզմէթքեարըընա իթա իլէ, էֆէն-տիսինին գլուպինէ կէօթիւրմէսինի իհթար իտէրսին։ Բօլան սանա կէլէճէք տիր. օ հալտէ մէրգումա, «Զէվճիմ՝ Շաթօ-Մաի իլէ պիրլիքտէ գլուպտէ տիր, տէյի՞ լմի» տէյի սօ-րարսըն։

— Ռէք էյի, սօնրա՞։

— Սօնրա, պիր իքի սաաթ անըն իլէ վագըթ կէչիրիր, վէ տիկէր պիր միւլագաթ վագթը թայեին իթմէքսիզին կի-տէրսին, Պատէհու իճապընը տիւշիւնիւրիւզ։

— Հէբսի պու գաաա՞ր մը։

— Էվվէթ, չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ, տէ-տի Բօգամպօլ՝ էլինին ուճուրա Բէպեդանըն եիւզիւնէ լաթի-ֆէ թարզընատա վուրարագ։

Պու միւքեալէմէեի միւթէագըպ Մ. մարքի Ալպեր-Օնօրէ տը Շամրի խանէսինէ ավատէթ իթտի։

. . . . . .

Բօգամպօլուն տէտիկի վէճհլէ Բօլան՝ հէր ճումատա իր-թէսի տօսթու Ֆապիէն տ'Ասմօլուն խանէսինատէ թաամիտիպ, մարքինին օրատա պուլունմատը տա մուհագգագ իտի։

Ֆիլվագը սաաթ ալթըտա Բօլան վատըլ օլուպ, թաամ-տան սօնրա Ֆապիէն՝

— Միւսիւլէը, վիգօնթէս՝ քէնտիսինի մարքիզ տը Ր... նին խանէսինէ կէօթիւրիւպ, եարը կիճէտէ ալմաեա կիթմէք չար-թըյտա, պու ագշամ պէնի սէրպէսթ պրագըեօր։ Իմտի սի-զէ պիր թէքլիֆ իտէճէեիմ, տէտի։

Բօլան.- Սէօյլէեին պագալըմ նէ՞ տիր։

— Սէնին գլուպինատէ վիսթ օյնամաեա կիտէյիմ։

Բօգամպօլ.- Պէն տէ սիզէ պունու թէքլիֆ իտէճէք իտիմ։

Գօնթ.- Ընճագ սիզ պէնատէն էվվէլ կիթմէյիսինիզ, եիր-մի տագըգատան կէյիր սիզի պուլուրում։ Թապիի տիր քի, պու միւտտէթ էնասընատա մատամ տը Ր...եէ իլթիֆաթըմը թագտիմ իթմէյիեիմ, անճագ սալօն էօմրիւնատէն ալէսսէվի-եէ խօշլանմատը ղըմտան, եիրմի տագըգա սօնրա օրատան մուֆարագաթըմա թէէմին օյապիլիրսինիզ։

Ֆիլվագը վիգօնթ վէ զէվճէսի սաաթ տօգուգտա արա-պալարընա օթուրտուգլարը կիպի, Բօգամպօլտա, Բօլանը քէնտի արապասընա ալարագ, գլուպէ կիթտիլէր։

53

Սաաթ օնտա Րօգամպօլ վէ Բօլան գլիւպէ կիրտիլէր։ Օլէնատէ գլիւպտէ բէք ազ քէսան պուլունուպ, եալընըզ պիր օտատա օն իքի գատար կէնճլէր էյլէնմէքտէ վէ սիկարա իչմէքտէ օլսուդլարը հալտէ, ուալօնլար սայքի պօշ իտի։ Օգթավ՝ պու խուսուսի իճթիմաէ բիասէթ իթմէքտէ օլուպ, եիւզ գատար լուի ալթունու գազանմըշ օլտուղու հալտէ, մարքի տը Շամբի իւէ բէֆիգի վասըլ օլտուլար։ Օգթավ պունլարը կէօրտիւկիւնտէ,

— Միւսիւլէր, կէլմէնիզ բէք խայըրլը օլտու, չու օեունա արթըգ խիթամ վիրմէք իսթէեօրտում, զիրա պու կիւնլէրտէ իդպալիմ օլտէրճճէ եավէր օյմուշ քի տիլ իւէ թարըիֆ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր։ Իմտի Բօլան պուրաեա կէլտիկի ճիհէթլէ, քէնտիսիյլէ պազը խուսուստա կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ գազանըշըզ ագչէեի ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա աեաղա գալգտը։

Հազըր պուլունանլար՝ Բօլան իսմինի իչիթմիքլէրինտէ, հէք պիր աղըգտան,

— Հա՛ հա՛, Բօլա՞ն մը տըր, տէտիլէր։

Բօլան։ — (ֆէվզ էլատէ պախթիեար պիր քիմսէ կիպի թավր ու հալ իւէ սէլամ վէրէրէք։) Էվվէթ միւսիւլէր, պէն իմ,

Օյնաեանլարտան պիրի։ — Սէնին հադգընտա պիր թադըմ կիւզել չէյլէր իչիթմիք։

Բօլան։ — Պէնիմ հադգըմտա՞ մը։

Օգթավ։ — Էվվէթ։

Բօլան։ — (գօնթէա Աըթօֆ իւէ հասըլիթմիկի իւլֆէթին՝

էթրաֆա չափ օյմուշ օյմասընտան տօլաեը ժէճճուն օլարագ։) Օգթավ տա հիչ սըրը սագլամաեան պիր քիմսէ տիր, տէտի։

Բօգամպօլ։ — (Բօլանըն գուլաղընա էեիլէրէք։) Իւչ կիւնտէն թէքմիլ Բարիսին՝ Մ. Օգթավ սաեէսինտէ հիքեաեէնիզդէ քէսպէլ ժալիւժաթ իտէճէկինի էվվէլճէ պէն սիզէ քէշֆ իթմիչ իտիմ, տէտի։

Բօլան։ — Նէ՛ չարէ, պու Օգթավ սըրը սագլաեամագ։

Տիկէր պիր օեունճու։ — Միւսիւլէր, տօն ժուան տը Գլաեէեի, տէրքեար օլան ժէհաբէթինտէն տօլաեը թէպրիք իթմէնիզդէ գաբշը կէլմէմ, ֆագաթ եագընտա իճրա իտիլէճէք օլան կիւզել պիր տրամ օեունունա սիզի տավէթ իտէբիմ։ Սէքիզ կիւն կէչմէզտէն Մաեօ գաբուտունտա դաեէթ կիւզել պիր տուէլլօ օեունունտա հազըր պուլունաճագսընըզ։

— Գապիլ տիր, տէյի ճէվապ վէրտիլէր։

Պունլար պու եօլտա կէօրիւշմէքտէյէր իքէն Ֆագիէն իւսթէ կէլտի։ Ֆագիէն՝ զաթէն աղըր թագիաթը օլտուղու կիպի, ագտը իդտիվաճր իւզէրինէ տաճա զիեատէ վագար վէ ճիտտիեէթ քէսպ իթմիչ իտի։ Իմտի անըն վիրտիյլէ, ճէրէեան իտէն վէ էսասը՝ գօնթէսին նամուտունու իհալատան իպարէթ պուլունան չագա վէ լաթիֆէյէրէ խիթամ վէրիլիպ, Ֆագիէն սէլամլանտը, վէ օնտան սօնրա դաեէթ եիւքսէք սէտա իւէ պագըլար արասընտա Բօլանըն իդպալի հադգընտա պահս իտիլտի։

Վիգօնթ, պագր տօսթլարըյլա սէլամլաչտըգտան սօնրա, սախթէ ժարքի տը Շամբինին գուլաղընա տօղրու էեիլէրէք,

— Տօ՛սթում, պուրաեա կէլմէքլիկի Բօլանա վէ պանա թէքլիֆ իթմէքլիկին բէք ֆէնա օլտու, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիրա գօնթ Աըթօֆ կէլմիչ։

— Պունտան նէ՞ չըգար։

— Նլպէթթէ պու ագչամ պուրաեա կէլէճէք տիր։

— Ֆէնտիսի իչպու սէրգէ ժէնսուպ տէյիլ տիր քի, կէլսին։

— Հալպաւ քի, պու սէրգէ մէնաւոպ պիր տօսթու վար տը։

— Օ տօսթունուն իսմի նէ՞ տիր։

— Շաթօ-Մաի տիր։

— Մատմազէլ տը Սալանտրէրանըն տէսթի իղտիվաճընը թալէպ իլմիչ օլան կէնճ տի՞ղ մի՞։

— Թա քէնարսի ազէղիմ։

— Պէնճէ, գօնթուն պու բաեա կէլմէսինէ պու խուսուս սէպէպ տէյիլ տիր։

— Սիզին կիմմէնիզտէն պէշ տագըդա ասնրա ալտըղըմ չու թէզքիրէնէ պագըլըբսա, կէլէճէկի մուհագագ տը։

Ֆապիէնին գայնընա վէրտիկի թէզքիրէ չու մէալատէ իտի։

«Ազիզիմ վիգօնթ,

«Բարիստէն հարէքէթիմ էնճաբնտա սիզի պէքտար պըրագմըչ իտիմ, ավաէմիմտէ էվլի պուլսուն։ Սիզին, պէնի վիգօնթէս տ'Ասմօլա թագտիմ իլմէքլիք չէրէֆինէ ինթիզարէն, պիր ան էվվէլ սիզին իլէ թօգալաչմագ արզուսունտէ պուլունան պիր տօսթունուզ հագդընտա հիչ պիր չէյ էսքամա՞զլըսընըզ, Խանէմտէ թամամ իլմէքտէ պուլունան Շաթօ-Մաի՝ պու ագչամ պէնի քէնտի զիւպինէ կէթիրէճէք տիր։ Սիզ տէ օրատա պուլունունուզ, եափօա պուլունմալըսընըզ, Իմտի սաաթ օն իլէ օն պիր ալտասընտա պէնի օրատա կէ օրֆպիլիրսինիզ։

«Մուխլիսինիզ

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՖ»

Բօգամպօլ՝ պու լէզքիրէնի օգուտուգտան սօնրա, ժանէտասընը ունտամատօր կիպի կէօրինէրէք,

— Էյ պունտան նէ՞ չրգար, ատտի։

— Գօնթ իլէ Բօլանըն պիրինջիրինի գարշըլամալարընը իսթէմէզ իտիմ։

— Տիմդ անըն զէվճէլի թարաֆընտան Բօլանըն սէվիտիկինէ ինանըեօրսուն։

— Խայր, ֆագաթ գարշըսընտա էօյլէ պիր թավը ու հաբէքէթտէ պուլունապիլիր քի, պունուն նէթիճէսինի տիւչիւնմէք լազըմ կէլիր։ Էկէր քէնտիսինի (ետանի Բօլանը) պուրատան եօղտամաղա պիր պէհտէ պուլսադ...

— Օ միւշքիլ տիր, չիւնքի դուժար օյնաեօր վէ զայպ տա իտիեօր։

Ֆապիէն... (կէօզլէրինի գաբուեա տօղրու չէվիրէրէք. Էվվէթ, էվվէթ, վագըթ կէչտի, տէյի պէեան էյլէտի, վէ ֆիլվագը կէնճ տիւդ տը Շաթօ-Մաի իլէ գօնթ Արթօֆ՝ իչէրիսէ կիրտիլէր։

Բօգամպօլ՝ գօնթ Արթօֆու արիպ ու ամիդ թէզադիգ իտէրէք, քէնտի քէնտիսէ,

— Պէշ սէնէտէն պէրի քէնտիսինի կէօրմէմիշիմ տիր. պանա էօյլէ կէլսեօր քի, խայրի թէպարէ օլմուշ տուր։ Շիշմանլանմըշ, վէ սագալընը ուզամմըշ, հէման օթուդ եաչընտա պուլունուեօր։ Էկէր պէնտէ նիսպէթէն թէպարէօլմուշ իսէմ, Հինտիլէրէ պէնգիէէն թասվիրիմտէն վէ սաբը սագալընտան ֆիքրինտէ պիր կէօնա խաթըրէ հասըլ օլմաեաճաղընա էմինիմ, ատտի։

Ֆիլհագըգ Բօգամպօլ՝ Հինտիսթանտան ավատթ իտէն կէմիճիլէր կիպի ճիւղիճէ գարարմըշ օլան լէհճէսի վէ ուզուն վէ գամը սաբը սագալընա ասլա խանըլմազ պիր հալտէ պուլունուպ, սէօյնէ տէ պաշգա պիր թարզ քէօպ իմտիհրմիշ իտի։

Գօնթ Արթօֆ վէ տիւդ սէսսիզճէ իչէրի կիրմիշ օտտուգլարընտան, օեունճուլար, օեունլարընա տալմըշ օլմալարընա, պաշլարընը գալտըրմտադլար։ Ֆապիէն՝ պունտան պիլիսթիֆատէ, մէրգումլարը գարշըլատը։ Բօգամպօլտա պիլա թէրէտտիւտ Ֆապիէնին արկասընտան կիթտի։

Մ. տ'Ասմօլ վէ գօնթ խէվէճճիւհդեարանէ թօգալաչտըլար։ Պատէհու Ֆապիէն՝ Բօգամպօլու կէօսթէրէրէք,

— Ազիզիմ գօնթ, Հինտիսթան գումբանիասընըն խըտմէթինտէ սագըդէն պահրիէ գապիթլիկի իլմիչ օլան գայնըմ Մ. մարքի տը Շամբլիի սիզ թագտիմ իտէրիմ, ատտի։

Գօնթ վէ Բօգամպօլ՝ պիրիպիրինի սէլամլատըլար։ Գօնթ՝ պիւտպիւթիւն մէճհուլ պիր քիմսէ հագդընտա վագը օլտուղու վէճհլէ, սախթէ մարքիեէ ֆիթուրսուզճա ամֆը նազար իթտի, վէ Բօգամպօլ՝ ասլա պօղուլմաեարագ,

— Մօ՛նսիէօ գօնթ, Ֆապիէն հէր կիւն, գըզգարընտա չըմա վէ պանա սիգարէն պահս լաէը, տէտի,

Գօնթ՝ Ֆապիէն նէճիլ վէ ալիճէնապ պիր զամ տը-իտի մօնսիէօ մարքի, ֆամիլեանըզա տախիլ օլմազլա նաիլ օլակէլտիկի իգպալու չէրէֆէ շաեէամէ պուլունմուշ տուր։

Բօգամպօլ՝ պու սէօզլէրէ մուգապէլէթէն թէվազու իթտի, վէ ֆիքքրինաէն տախիլ,

— Պո՛ւտալա, պէնի թօրպա իչինէ վազ իտիզ տէ, գազագլարըն վատրթատըյա սուեա ամթարրտարղըն կիւն հագդրմա պու տէրէճէ հիւանի մուամէլէ կէօսթէրմէմիշ իտին, տէտի,

Ֆիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ դումար մասատընա եագլաշարագ,

— Մ՛իւսիւլէր, ազիզ տոսթլարըմ, ակլամըմը սիզէ արզ իլէ պէրազէր, պունատան ագտէմ Բարիսաէ վիւսաֆիրէթէն գալմըշ օլան Բուսիալը պիւնիւք պիր ատըղատէի, եանի Մ. գօնթ Աըթօֆու սիզէ թագտիմէ վիւսատաամթ իլլէրիմ, տէտի,

Գօնթ Աըթօֆի իսմինի իչիթտիքլէրինատէ, դումար օչնաեանլար՝ եըլարըրմատան վուրուլմուշճասընա միլթէէսիր օլտուլար,

Գօնթ՝ ուղուն պօյու վէ կէօսթէրիշլի պիր քիմսէ օլուպ, պիր թագըմ պամըլ իլիկատալարա գուլագ ատանլարտան օլմատըղը՝ Պագդարա իլէ Կվէնմէսիյլէ թատտիգ օլունտուղու կիպի, ախկագճատա, հէր նէ գատար հազիմ վէ նագիք թագիեամըլը իտի իսէ տէ, եէրինէ վէ վագթինէ կէօրէ ֆէվգէլատէ չիտատէթ վէ հիտատէթ քէսպ իլլէտիկի՝ րէվիշինատէն անլաշըլմագտա իտի։ Մէրգումու կէօրէնլէր՝ պու ճիհէթի տէրք իթտիքլէրինատէն, իչէրինատէն պիրի՝ Օգթավըն գուլագընա տօղրու կէվիլէրէք,

— Զանն իտէրիմ քի Բօլան՝ քէնտի սատատէթ ու իգպալինատէն տօլատը միւֆէթէկիր օլմագլա ալտանըեօր, տէտի,

Բօլան՝ գօնթ Աըթօֆ իսմինի իչիթմէէրէ սարսըլըպ, պաշընը եօգարը գալտըրտը,

Գօնթ իլէ Բօլանըն պագըշլարը եէկտիկէրինէ թէսատուֆ իթտի։ Պունլար, Պատ չէհրինտէ, պիր պալօ սալօնունտա պիր սատթ գատար պիրիպիրինէ թէսատուֆ իթմիշ օլմալըըլար, գօնթ՝ մէրգումու տէրհալթանըեըպ, սէլամլատարագ,

— Վա՛յ միւսիւ տը Գլաեէ, սի՞զմիսինիզ, տէտի,

— Էվվէթթ, պէնիմ, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի, վէ սօղուգ պիր մուամէլէ իլէ տէ սէլամլատը,

Հալպուքի գօնթ՝ պու հալի տէրը իթմէեէրէք, իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտու,

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ, հազըը սիզի պուրատա կէօրմիշ օլտուղումհալատէ, տօղրուտան տօղրու մագսէտէ սալիք օլտուղումտան տօլաեը աֆվընըզը րէճա իտէրիմ։ Հայտէպէրկատէ հէման մուհագագ պիր էօլիւմտէն դուրթարմըշ օլտուղունուզ գօնթէս Աըթօֆ նամընա սիզէ պէեանը թէչէքքիւր, վէ օլպապտէքի չիւքրանիեէթիմի գապուլ իլլէմէնիզի րէճա իտէրիմ,

Գումարպազլար՝ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար։ Բօլան՝ գօնթուն իֆատէսինէ գարշըտը,

— Մօնսիէօ, պէն՝ սըրֆ քէնտի վազիֆէմի իճրա իթտիմ, տէեիպ, օեունունա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իլլէտի,

Նիհաեէթ Բօլանըն պարիտանէ իֆատէլերի վէ պազը իսթիհզաքեարի պագըշլար՝ գօնթ Աըթօֆուն նազարը տիգգաթքընատան տուր օլմաեարագ, գաշլարը տախի չաթըլտը, չիւնքի Պատ չէհրինտէ պուլունտուգլարը սըրատա, մէրգումուն, դէվճէսինէ զիեաատէճէ եագընտըզ կէօսթէրմիշ օլտուղունու վէ Հայտէպէրկատէ մէզպուրէեէ աշգ ու սէվտաեա տաիր պիր խայլի մէքթուպլար եազըպ, պունլարըն ճէվապտըզ պրագըտմըշ իտուկինի պիլմիր իտի,

Ֆապիէն՝ Բօլանըն միւնասիպէթսիզ պիր գաչ սէօզիւ եաօտ հարէքէթի տաճա վուգուինտէ, իլգ տէֆա եէկտիկէրէյէ կէօրիւչէն մէրգուման կէնճլէր արատընտա մուամէլէի

չէտիտէ զուհուրա կելէճէկինի տէրքւէ, քէնտի թէքւիֆի իւ-զերինէ, տէօրթ տէլիգանլըլար՝ եանընտա պուլունան պիր սալա-եա կիթմէքլէ, պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրտուլար։

Բօգամպօլ՝ քէնտի քէնտիէ,

— Բօլանըն թապիեախէրընը պիլիրիմ, գօնթու կէօրմէեին-ճէ, անը արամաեա գալգըշըպ պուրաեա կէլմէք իսթէեէճէք տիր, տէտի։

Բօգամպօլուն պու միւլահազասը տօղրու իտի. չէօյլէ քի գօնթ Արթօֆուն ղայպուպէրթ իթմէսի իւզերինէ տիկէր կէնճ-լէր, արաւարընտա պազը կէօնա սէօղլեր թաաթի իթտիլեր, վէ Բօլան՝ գօնթուն, տիկեր իւչ քիշի իւչ պիրլիքտէ եանըն-տաքի սալօնտա պուիյէօթ օյնատըղընը անլամասընտա,

— Միւսիւլեր, պէն շիմտի անլէրին եանընա կիտէճէեիմ, տէեիպ, տէրհալ օթուրմուշ օլտուղու եէրտէն գալգտը, վէ թահգիրամիղ պիր թավը իւչ մէղքիւր սալօնա տօղրու իւէրլէտի,

Օեունճուլարտան իքի իւչ նէֆէրի տէ, արգասը սըրա կիթտիւէր։

Մէրգումանտան պիրի՝

— Պու չօճուգ քէնտիսինի թէւէֆ իթտիրմէք իսթէեօր, տէյի պէեան իյլէտի։

Բօլան՝ իֆատէի մէղքիւրէի իշիթտիկինտէ, արգասընա տէօնէրէք,

— Սա՛գընընըզ, տէտի,

— Նէ՞ խուսուստա սագընաճաղըմ,

— Էկէրչի պիր սէօզ տահա զիեատէ սէօյլեեէճէք օլուր-սանըզ, գօրգագ ատտ իտիլմէքլիկիմ լազըմ կէլիր, վէ գօնթ իւէ մուարագա արանմաեա պէնի մէճպուր իթմիշ օլուրսունուզ,

— Ազիզիմ, Գլաեէ, սէնէն իկիտ վէ ճէսուր օլտուղունու հէր քէս պիլիր, Ընճագ թէտպիր ու իհթիեաթը էլտէն պրագմա,

Բօլան՝ քէնտի քէնտիեէ պէեէնմէքտէ վէ կիւվէնմէքտէ եէկեանէ օլտուղունտան, միւթէքէպպիրանէ սալօնա կիրտի, վէ Բօգամպօլ, Բօլանըն իչէրի կիրտիկինի իշիթմէսինտէ, սաա-թընա պագարագ,

— Պէնիմ պիր չարեէիկիմ խիթամպուլտու. եէրիմէ քի՞մ կէչմէք իսթէր, տէտի,

Բօլան.- Պէն, տէյի ճէվապ վէրտի,

Ֆապիէն սարսըլտը, վէ պու հալէ խօշնուտ գալմատը,

Բօլան՝ պու տէֆա գօնթու սախթէ պիր նէզաքէթլէ սէ-լամլաեըպ, մէրգումուն սօլ թարաֆընտա օթուրտու. Օգ-թավ իւէ Բօգամպօլտա արգատա տուրտուլար. Օեունա պու սուրէթլէ տէվամ իտիլտի,

Զէնտ սանիէ գատար գօնթ, թէմամիյլէ օեունա տալմըշ իտուկինտէն, նէ՛ Բօլանըն նէվիմա խասիմանէ տուրուշունա, նէ՛ տէ գլիւպիւն իւչ տէօրթ ազասընըն արասըրա քէնտիսինէ վուգու պուլան խաթիհզաքեարի պագըշլարընա տիգգաթ իթ-մէտի. Հալպու քի Բօլանըն սօղուգ մուամէլէսի տէվամ իթ-տիկինտէն, Ֆապիէն՝ Բուսիալը ասըլզատէնին եէնիտէն գաշ-լարը չաթըլտըղընը կէօրտիւ. գօնթ Արթօֆու թանըեանլար իչին պու հալին վէխամէթի մէ յտանտա իտի,

Նակեահ իչէրիեէ պիր խըզմէթքեար կիրտի. Պու խըզ-մէթքեար՝ Բօգամպօլուն Սիւրէդն սօգաղընտա գուլլանտըղը, վէ ախիրէն Բօլանա կէօնտէրմիշ օլտուղու քիմսէ օլուպ, էս-բարի պիր սուրէթտէ էֆէնտիսինէ եագլաշարագ, պիր մէք-թուպ վէրտի,

Բօլան՝ մահզուզիեէթլէ թէպէսսիւմ իտէրէք, հազըրու-նուն միւսաատէսինի թէմէննի իթտիքտէն սօնրա, մէօհրիւ աչըպ, մահֆազա մասանըն իւզերինէ տիւշտիւկիւնտէ, քէն-տիսի տէ Օգթավա տօղրու տէօնէրէք, վէ գօնթ Արթօֆուն քէնտի օյնամասընա պէքլէմէքտէ օլտուղունու ունուտարագ, եավաչ սէոտա իւէ,

— Օնտան տըր, տէտի, վէ տօսթլարընըն մասխարալըգ-աընտան ատէթա սէրհօշ օլմուշ օլտուղու հալտէ, մէքթու-պու Բօգամպօլա վէրտի. Լաքին Ֆապիէն տ'Ասմօլ՝ օ տագըւ-զատտա հիտտէթլէնէրէք, աեագա գալգըպ, մէքթուպու գաբ-տը, վէ տիւչարը հայրէթ օլմուշ օլան Բօլանա խիթապէն, եարը վագարը պիր թարզտա, եարը տա կիւլիւմսեմէքլէ,

— Սահիէէն սիպ բէք ճահիլսինիզ, տէտի, վէ մէքթուպու մումուն ըչըղընա թուրթուպ եադը։ Պու սըրատա Բօլան՝ մէղքիւր սէօզլէրին մանէասընը անլաեամաեարադ, կիւլսինէն միւ եօգսա տարըլսը՛ն մը պիւմէեօրտու։

Հալպու քի մէքթուպուն զարֆը եէրէ տիւշմիւշ իտի։

Ֆապիէն կիւլէրէք չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Հայտէ տօսթում, սէն սէօզլիւ օյտուղուն մահէլլէ կիթ։ Շամըլ սէնին եէրինէ կէչէճէք տիր։ (Գօնթուն նազարը տիգաֆթընը ճէլպ իթմէք իչին տէ։) Եիմտի սըրա սիպին տիր, տէտի։

Բօլան սուրէթի ֆաթիհանէտէ աեաղա գալդարադ։

— Պանա աֆվ իտ՛ըմիսինիզ, միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան իյլէտի։

Գօնթ Աըթօֆ։ — (գաչլարը էլան չաթըլմըշ գալարադ։) Հայ հայ։

Բօլանըն կիթմէսինտէն սօնրա, Օգթավ,

— Սահիէէն շու Բօլան բէք պախթիեար տըր։ էն միւթէպէր գաաընար, քէնտիսինի պուրալարտա պիւէ արաեօրլար, տէտի։

Գօնթ, պու սէօզտէն միւպհէմ պիր էնտիշէեէ տիւշար օլարադ,

— Է՛ն միւթէպէր գաաընա՞ր մը... էհէմմիեէթսիզ պիր բադդաս գաա՞ն մը միւթէպէր օլուեօր, տէյի սօրտու։

Մ. ա՛Ա.սմօլ՝ Օգթավըն եիւզիւնէ պադարադ,

— Մօնսիէօ, սինինիզ հէնուզ բէք քիւչիւք օյտուղունտան, պու կիպի շէյլէրտէն պահս իթմէք՝ սիզէ եադըշմազ։ իչտի միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր նասիհաթ վէրմէք իսթէրիմ, տէտի։

Օգթավ... (իսթիհզա իլէ։) Մէօյլէեինիզ պադալըմ։

Ֆապիէն՝ սաաթընը չըգարըպ,

— Եարը կիճէ տիր, վէ սիզին եաշընըզտա պուլունան չօճուղլար պու սաաթտա եաթարլար, տէտի։

Պիր սաաթ սօնրա պուլեօթ օեուննուննու օյնաեան գալը։ Ֆապիէն իլէ Մ. տը Շաթօ-Մաի կիթտիլէր։ Գօնթ Աըթօֆ՝ տիրսէկինի մասաեա տաեաթմըշ օյտուղու հալտէ, ինկիլիզճէ պիր ղաղէթա օգուեօրտու։ Բօլանըն ալմըշ օյտուղու թէզքիրէնին զարֆը իսէ, այնի մաանընն ալթընա տիւշմիւշ իտի։ Լաքին գօնթ մաքինավարի օգումադտա օլուպ, միւթէֆէքքիր պիր հալտէ իտի, զիրա աղ էվվէլ օրատա պուլունմուշ օլանլար արասընտա իսթիհզաքեարի պագըչլար զուհուրա կէլտիկինի կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, քիմին հադդընտա օյտուղունու անլաեամամըշ, վէ Բօլանըն ալտըղը թէզքիրէէի Ֆապիէնին եադմասը տա քէնտիսինէ ղարիպ կէօրիւնմիւշ իտի։

Պիրտէն պիրէ գօնթ, իսկէմլէսինի պիր աղ կէրի ալմադըլա կէօզլէրինի աչաղըեա էյտիկինտէ, զարֆը կէօրտիւ, վէ մէրադլա ալըպ իւզէրինէ պագտը։ Բօգամպօլ, թայմըս զաղէթասը էլինտէ օլարադ, պիլա ֆիքիր սիկարասընը իչմէքտէ իքէն, գօնթուն լէհճէսինին սօյտուղունու, վէ սարսըլտըղընը կէօրիւպ,

— Զանն իտէրիմքի եաղքեը թանըտը, նամուսում հադդընտա կէլտիկինի կէօրմէքտիր, իսթէ չիմտի ֆիքիլ աթէշ ալտը, հէր հալտէ պարուէթ ֆըչըսը բաթլաեաճադ տըր, տէյի միւլահազա իթտի, վէ քէնտիսի տէ, գօնթու եալընըզ վէ եէխսու քէտէր իչինտէ պրադարադ, օրատան մուֆարադաթ իթտի։

54

Գօնթ Ուրթօֆ՝ Պադդարանըն էլինտէն չըգմըշ կիպի կէօ-
րինէն զարֆըն իւզերինտէքի եաղլըեա տալկըն տալկըն պա-
դարագ, պիր միւտաֆէթ գըմըլտանմագսըզըն տուրտու։ Օ
զարֆտա, Մ. Րօլան տը Գլաէնէ եաղըլմըշ պիր մէքթուպ
պուլունուպ պու ատէմիսէ, գօնթէսին իֆտատէսի վէճճէյէ,
Հայտէլպերկտէ պիր նէհր սահիլինտէ քեաին մէզպուրէնին
խանէսինէ կիրմէբլիկի թէճրիպէ իյլէմիշ իտի։

Պաղթէթէն պիր ատէմին ֆիքրինտէ չիւպհէ հաբըր օ-
տո՞մու, զահիրէն զարարսըզ պիր թագըմ վագըալար խա-
թըրա կէլմէկէ պաշլար քի, պունլար էվվէլճէ էհէմմիյէթսիզ
ատտ իտիլէրէք, նազարը միզդաթտան տուր Լուքուլմուշ
օլտուգլարը հալտէ, սօնրատան հէբ պիր արաեա կէլտիքլէ-
րինտէ, տէհշէթլի պիր սուրէթ քէսպ իտէրլէր։

Շէօյլէքի օ տագըգատա, գումար մահասընտա զուհուրա
կէլէն իքի իւչ իսթիհզաքեարի պագըշլարը, վէ Րօլանըն՝ մա-
լիւմ օլան մէքթուպու ալտըղընտա իպրագ իյլէտիկի ֆաթի-
հանէ թավը ու հարէքէթլէրինի, վէ գումար օյնարքէն թուք-
տուղու չիրքին մէսլէքի, վէ քէնտինին թէշէքքիւրաթընա
գարշըտըգ կէօսթէրտիկի թէրպիէսիզճէ մուամէլէեի, վէ վի
գօնթ տ'Ոամօլուն տէրհալ մէքթուպու գաբըպ եաղտըղըն-
խաթըրլատը, վէ սօն հատիսէ՝ նազարընտա բէք էհէմմ կէօ-
րինտու։ Իմտի զարֆը տուրուպ, ֆէվգէլատէ սօղուգ գան-
ըտըգա ճէպինտէ հրֆդ իթտիքատէն սօնրա, խուսուսի պիր
մահէլլատէ քէնտինի կէօղէթմէքտէ պուլունան մարքի տը
Եամրիեի կէօրմէքսիզին օրատան տիշարը չըգտը։

Րօգամպօլ՝ մէրդումուն տիշարը չըգմասընտան սօնրա,
սահթընա պագարագ, — եարը կինճէ տիր. մէմուրին գայրի պիր
վագըա օլմազսա, հէր շէյ եօլունտա տըր. Էկէր Պադդարա՝
գըղդարընտաշընըն խանէսինտէն ավտէթ իթմիշ իսէ, չիւպ-
հէսիզ գէվճինէ պէքլէեօր. Զաննըմճա պէնիմրուսիալը օլտէ-
րէճճէ հիտտէթմիզագ պիր ատէմտիր քի, գարըսընտան իյգա-
հաթ իսթէմէքսիզին, անը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր, տէտի.

Րօգամպօլուն տօտագլարընտա թէպէսսիւմհասըլօլարագ,

— Պու ֆանիա հէմ չաբուգ, հէմ շէհիտ սուրէթտէ խի-
թամ պուլաճագ տըր, պունունլա պէրաբեր էն կիւզել մէ-
լօտրամլար՝ զաեէթ գըսսա օլուրլար, տէյի տիւշիւնտիւ.

Գատէհու մէրդում շու եօլտա տէվամ իթտի.

— Պիլաքիս, իհթիմալտէն օտուղու իւզրէ, էկէր գօնթէս
հէնուզ խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ իսէ գօնթ՝ Րօլանըն խա-
նէսինէ կիթմէեէ տէ միւդթէտիր տիր. Օ՛հ, օլվագըթ իշ բէք
զարիպ օլաճագ տըր. Բէպէգա՝ էմրէրիմին խելաֆընտա հա-
րէքէթ իտէր պիր գատըն տէյիլ տիր, պինաբերին օն տա
գըգատան պէրու Բրօվանս սօգաղընը թէրք իթմիշ օլաճագ
տըր. Գօնթ՝ Րօլանը օրատա պուլաճագընտան, վէրիլէճէք հյ-
գահաթ բէք թօհաֆ օլաճագ տըր.

Պու միւտաէթ զարֆընտա գօնթ Ուրթօֆ՝ հայվանլարընըն
սիրաթը ատեէսինտէ Բէբինիէր սօգաղընա վասըլ օլտու. Օ-
թէլին հավլիսինտէ Պադդարանըն արաբասը տուրմուշ օլուպ
թէրլի օյան հայվանլարըն իւզերինէ էօրթիւլերի աթըլմըշ օլ-
մասընա պագըրըրսա, մէրդումէնին հէնուզ ավտէթ իթմիշ
օլտուղու անլաշըլմագ տա իտի.

Գօնթ՝ քէնտի ֆայթօնունտան էնտիքատէն սօնրա, գօն-
թէսին արաբաճընընա խիթապէն,

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրի ավտէթ իթտին, տէյի
սորտու.

Ուրաբաճը տա, - Գօնթէս չիմտի ավտէթ իթտի, տէյի
ճէվապ վէրտի.

Գօնթ եօգարը չըգտը.

Ֆիլվագը Պագդարա օ ագչամը, գըզգարընտաշըլյա էնիչթէսինին խանէսինտե կէչիրիպ, օրատան հէնուզ ավտէթ իթմիշ, վե զէվճինին վիսուլի զէմանընտա, քէնտի հալվէթ օտասընտա ուզուն պիր գանաբէեհ եասլանմըշ իտի։ Մէզպուրէ չալըյլա շաբգասընը ազ էվվել չըգարմըշ օլուպ, եիւգիւ կիւլէճ վէ սաքին կէօրիւնիւեօրտու։ Հաթթա զէվճինի կէօրտիւկիւնտե, սիմասընտա սամիմի պիր մէսէրրէթ ալէամէթի հասըլ օլտուղունտան, մէրգում մէզքիւր սիւքիւնէթի հալտէն օլտուգճա միւսթէրիհ օլտու, վէ կէնճ գատըն՝ էլինի ուզաթտըղը հալտե,

— Ագչամլար խայր օլսուն, տօսթում, սիզ մունթազամ զէվճլէը իչինտե պիր ճէվհէրսինիզ քի, թամ եարը կիճէտե խանէնիզե ավտէթ իտիեօրսունուզ, տէտի։

Գօնթ՝ գօնթէսին էլինի թուրթուպ եանընտա օթուրտու։ Մէրգումուն լէհճէսի ֆէվգէլատե սօղկուն իտի իսէ տէ, կէօզլէրինտե ասլա հիտատէթ ու զաղապ էսէրի միւշահէտե օտունմաեօրտու։ Գօնթէս, զաեէթ զէքի պիր գատըն օլմազլա պէրապէր, զէվճինի թազեից իտէկլէն տէհշէթլի իզթիրապ ու էնտիշէեի էվվէլպէ էվվել տէրք իտէմէտի։ Իմտի քէլամա տէվամլէ,

— Տօ՛սթում, պու ագչամ բէք ճիտտի պիր հալտե կէօրիւնիւեօրսունուզ, գումարտա զարարա՞ մը ուղրատընըզ, տէտի՝

Գօնթ ումուզլարընը չէքտի։

Գօնթէս՝ (նազիքեանէ պիր սէտա իլէ։) Արթըզ պէնի սէ՞վմէեօրմուսունուզ։

Գօնթուն կէօզլէրի պիրտէն պիրէ գամաշըպ, տէհշէթլի պիր նիւմախչ գարշըսընտա պուլունուրճասընա էլինի ալընընա կէօթիւրտու։ Հալպու քի տէրհալ տէրքեար օլան սօղուգ գանըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Ազիզէմ Լուիզ, պիր էլիմի գալպինիզ իւզէրինէ վազ իթմէքլիկիմէ միւսաատե իտէ՞րմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

Գօնթէս՝ պու սէօզիւն վանէսասընը անլաեամասը, ֆագաթ էվճինին էլինի թուրթուպ, գալպի իւզէրինէ քէնտիսի վազ

իթտի։ Մէրգումէնին գալպի սաքին վէ մունթազամ հալտե տարպ իթմէքտե օլուպ, տօտագլարընտաքի թէպէսսիմտե պագի, վէ կէօզլէրինին պագըշը միւթաատ օլան հալինտե իտի։

Գօնթէս՝ — Ազիզիմ Սթանիսլաս, սիզտե զարիպ պիր հալ վար տըր՝ պու մէճնունանէ մուամէլէնին սէպէպի նէ՞ տիր։

— Լո՛ւիզ, սիզի իսթիճվապ իթմէքլիկիմէ միւսաատե իթմէլիսինիզ։

— Մէմնունէն, միւսթէնթիզ էֆէնտի, սէօյլէեին պագալըմ, ճինաեէ՞թ մի իչլէտիմ։

— Պիլմէմ։

Գօնթէս՝ (զէվճինէ պագարագ.) Միւպհա՛ն Ալլահ, աճապա ագլընա՞ մը կէլտի։

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։

Պիչարէ գատըն՝ էնտիշէ իչինտե կէօրիւնտիւկիւ սըրատա, գօնթ՝

— Հէնուզ ավտէթ իթտինիզ, տէյի՞մի։

— Էվվէթ, չիմտի ավտէթ իթտիմ։

— Գըզգարընտաշընըզըն խանէսինտե՞ն մի կէլիեօրսունուզ։

— Ճիւպհէսիզ։

Գօնթ՝ պիր արա միւթէֆէքքիր գալսընըզընտան, Պագդարա՝ զէվճինին ֆիքրինէ գըսգանճլըգ թօխունմու կիրմիշ օլտուղունու անլաեարագ,

— Պահս իտէրիմ քի, սիզտե պիր գըսգանճլըգ էսէրի կէօրիւեօրում, տէտի։

Գօնթ, զէվճէսինին սիւքիւնէթիյլէ թէսկին օլմուշ օլտուղու հալտե,

— Ցօղրու տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Բէք էյի, վազիֆէնիզի իճրա իտին, զէվճլիք հադգընըզը ժէվգըլ իճրաեէ գօեուն, պէնի իսթիճվապ իտին, ագիզիմ Սթանիսլաս։

— Մ. Րօլան տը Գլաեէնին քէչինիզե տիւշմիւշ օլտուղունու պանա սէօյլէմէմի՞շ մի իտինիզ։

— Էվվէթ, էվվելա Գատ շէհրինտէ, վէ սօնրա Հայտէլ-

պերկոտ քեչիմէ տիւշտիւկիւնիւ թէքըրար իտէրիմ։ Պէն պօղուլմաեաճաղ իքէն, պէնի սուտան չէքիպ չըղարտը, հալպուքի պէն եիւզմէք պիլիրիմ, քէնտիսի իսէ, կիւեա դուրթարըճըմ օլմուշ տուր կիպի պիր հադդ դաղանմադ իտտիասընտա կէզմէքտէ տիր։

— Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ թէէքիա իտէրիմ։

Պադդարա։ — (սէօզէ տէվամ իտէրէք։) Մ։ տը Գլաեէնին սօն տէրէճէ քէնտիեէ էհէմմիեէթի վէրիր վէ էօեիւնիւր պիր քիմսէ իտուկինի պիլիրիմ։ Պու ատէմ, պիր գաղըն իլէ իւլֆէթ իթտին իթմէսին, կիւեա պէօյլէ պիր իդդիալէ նաիլօլմուշ տուր կիպի էօեիւնմէեէ միւդթէտիր տիր։ Իչթէ պէն տէ պուրասընը պիլտիկիմ իչին, քէնտիսինի գաղուլ իթմէք իստէմէտիմ։ Ամճաղ քէնտիսինէ հէր հալտէ միւթէչէքքիւր օլմադըղըմ լազըմ կէլտիկի իչին, սիզտէն պիր միւսաատ իստէմէք ֆիքրինտէեիմ։

Գօնթ։ — (զէվճէսինի սօնունա գաատար տինլէմէեէ գադարար վէրմիշ օլմասըյա։) Սէօյլէեինիզ, տէտի։

— Եարըն ագշամ, պազը տօսթլարընըզ, էզճիւմլէ Մ։ տ'Ամօլ պուրատա պուլունաճաղ տըրլար։ Պու ագշամ թէքլիֆսիզճէ կէլէրէք պիր ֆինճան չայ իչմէսի իչին Մ։ տ'Ամօլու տավէթ ի՞թմէտինիզ մի։

— Էվվէթ։

— Իմտի միւսաատ իտին քի, Մ։ տը Գլաեէեի տէ տավէթ իտէեիմ։ Քէնտիսինէ թէչէքքիւր իտէրիզ, սէքիզ կիւն սօնրա գարթընը սիզե կէօնտէրիր, սիզ տէ քէնտի գարթընըզը օնա կէօնտէրիրսէնիզ, հէր չէյ պիթմիշ օլուր։

— Հէբսի պու գաատա՞ր մը։

— Էվվէթ, հէբսի պու գաատար։

— Ավտէթինիզտէն պէրու անը կէ՞օրմէտինիզ մի։

— Ասլա։

Գօնթ։ — (Պադդարանըն սիւքիւնէթի հալինտէն պիր տէրէճէ միւթմէեէյին օլարադ։) Իչթէ պու դարիպ, տօղրուսու պուննա հիչ պիր մանէա վիրմէմէեօրում։

Լաբին մէզպուրէ, դաչլարընը չաթարադ վէ գօնթուն էլինի թուԹարադ։

— Րէճա իտէրիմ, ազիզիմ Սթանիսլաս, էֆքեարըմըզը իյդաճ իտէլիմ։ Սիզ նէճիպ պիր զաթօրնըզ, վէ իչին նէ օլտուղունու անլամադ իւզրէ պու տէրէճէ իսրար իթմէքլիկիմ, մահզա սիզի զիեատէսիյլէ ուէվտիկիմտէն նաչի օլտուղունու տա պիլիրսինիզ։ Իմտի պու տէֆա տա պէն սիզի իսթիճվապ իտէճէեիմ։ ճէվապ վէրմէնիզի իսթէրիմ, տէտի։

Գօնթ, սիւքիւթ իւզրէ տուրտու։

Գօնթէս։ — Նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ, նէ՞ իչլէթտինիզ վէ սիզե նէ՞ սէօյլէտիլէր։

— Շաթօ-Մաինին վէնսուպ օլտուղու սէրգլըտէն կէլիեօրում, Մ։ տը Գլաեէի օրատա բասթ կէլտիմ։ քէնտիսինէ պէեէնմիշ պիր հալտէ կէօրիւնիւեօրտու, հադդըմտա տա ղաեէթ Ֆէրպիէսիզճէ հարէքէթտէ պուլունտու։

— Պու խուսուսա թէաճճիւպ իթմէէին, զիրա պանա տա աչգ ու սէվտա մէքթուպու եազմաեա լէճթիսար իթմիշ տիր։ (Իլավէթէն։) Տիեէճէքլէրինիզ հէբ պու գաատա՞ր մը տըր։

— Խա՛յր։ Մ։ տը Գլաեէնին էլթրաֆընտա, քէնտի ահըպասընտան պազը գէվզէքլէր պուլունուպ, պունլար տա, անըն կիւեա պիր թագըմ իդդիալէրէ նաիլ օլմասընտան տօլաեը էօեիւնմէքտէ, վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ եիւգիւմէ պադժագտա իտիլէր։

— Իչթէ չիմտի իչին ըէնկի տէեիչիեօր։ Մ։ տը Գլաեէնին՝ նամուսսուժու իխլալ իտէր պիր ատէմիտուկինի պիլիրիմ։ Պէն քէնտի ճէզասընը վիրմէքլիկի տէրիւհտէ իյլէրիմ։ Սօ՞նրա։

— Սօնրա, — տէյի տէվամ իթտի գօնթ՝ հէեէճանընտան նաչի սէսի տիթրէեէրէք, — Մ։ տը Գլաեէ օյնարքէն, քէնտիսինէ պիր մէքթուպ կէթիրիլտի։ — Պու մէքթուպուն՝ էսրարըի վէ նիգապլը պիր գաատըն թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու աչըգտան աչըղա պէեան իյլէտի։ Գօնթէս օլտուղունու պիլտիրտիկի օ գաատըն՝ մէկէր քէնտիսինի էվինտէ պէքլէմէքտէ իմիշ... վէ (հէեէճանը արթարադ։) գարֆը մա-

սանըն ալթընա ամբոպ, մէքթուպու տա, տօսթու կէօրիւնէն ժարքի տը Շամբիւճ վիրմէքտէ իքէն, վիդօնթ տ'Ասմօլ տէրհալ մէքթուպու դարբպ եադտը։

— Պու հալ՝ ըէզալէթ տիր· սօ՞նրա։

— Սօնրա հաղըրուն կիմիտիքլէրինտէն, պէն՝ թապիի պիր հալ իլէ, անճադ իյդահ օլունմազ պիր մէրագտան թահրիք օլունարադ, զարֆը եէրտէն ալտըմ։ Իչթէ օ զարֆ տա պու տուր։

Գօնթէս·· (ելինի ուզաճարադ·) Վէրինիզ։

Պու արա գօնթ՝ քէմալը թէհայեիւր իչինտէ իտի։

Պիրտէն պիրէ Պադդարանըն լէհճէսի սօլուպ, ըէֆը սէտա իմետի, վէ ժուզիրը պիր հայվան քէնտիսինի ըսըրմըշճասընա օմիուրմուշ օլտուղու եէրտէն արչըտատը։ Պատէհու զաեադըլ պիր հալ իլէ,

— Լաքին պու գապիլ տէյիլ տիր· պու տիվանէլիք տիր, չըկընըդ տըր··· պու պէնիմ եադըմ տըր··· ա՜հ, օլտէրճէ պէնզէթիլմիշ տիր քի, ատէթա ագըզմա խիֆիֆլիթ կելմէքտէ տիր··· քէնտիմի՝ ույդու էանասընտա հարէքէթտէ պուլունանլարտան օլտուղումու զանն իտիէօրում··· տէտի, վէ սէօզիւնիւ իքմալ իմմէղտէն էվվէլ, ուզուն գանտաբէնին իւզերինէ տէրմանըզճա սէրիլտի։ Լաքին սէտասընտա, թամըր ու հարէքէթինտէ օլտէրճէ սաֆվիթ ու խալիսթիթ մէվճուտ իտի քի, գօնթ տէրհալ գարշըսընտա տիզ չէօքերէք,

— Օ՜հ Լուիզ, հաղգընըդտա շիւպհէնէ իճթիհատ իթտիկիմտէն տօլանը պանա աֆիվ իտինիզ, տէտի։

Գօնթէս՝ իքի դօլու իլէ զեվճինէ սարըլարադ, ալընընը պուս իմտիկի սըրատա,

— Ֆի՞մ շիւպհէ իմմէզ, տէյի պէեան իյդէտի։

Գօնթ Օրմօճ պիրտէն պիրէ աեադա գալգարագ, էն ճէսուր բիմտէլերի պիրէ տիթրէթտիրէճէք պիր վագար իլէ,

— Մա՛տամ, Մ. տը Գլաեէ պիր ալչագ քիմսէ օլուպ, եարըն թէրքի հաեաթ իտէճէք տիր, տէտի։

Պէօյլէճէ, էսկի թահտարլարըն գանը տահտարլարընտա ճէ-

վէլան իտէն վէ հիտատէթ ու դաղապը տէրէճէլի նիհաեէտէ պուլունան կէնճ Բուսիալը թէհտիտավեր վէ զալիմանէ պիր թավր իլէ աեադա գալգարագ, քէնտի զեվճէսի հաղգընտա չիւպհէ իմմէսինէ սէպեպ օլան Բօլանը թէլէֆ իմմէքլիկի ահտիթտի, վէ գաբուեա տօղրու իլերլեմիպ, տօղրուճա մէրգումուն խանէսինէ կիտերէք, քէնտիսինտէն հիչ պիր իյդահթ խոթէմէքսիզին, հէման եիւզիւնէ պիր սիլէ աչդէ, օ անտէ ան տուէլլօեա մէճպուր իմմէք իւզրէ տիշարը չըդմադտա իքէն, գօնթէս՝

— Ցո՛ւրունուզ, վէ պէնի տինլէեինիզ, տէտի։

Մէգպուրէնին պադըշընտա վէ սէսինտէ ամիրճէ պիր հալ օլմասըյլա, գօնթ տուրտու, վէ Պադդարա՝

— Պէնի տինլէեին, վէ հադգը օլուպ օլմատըզմը մուսախարէն հիւքմ իտին, տէտի։

— Մէօյլեեինիզ, նէ՞ եաբաեըմ։

Գօնթէս·· (զարֆը էլան թէտգիգ իտերէք·) Ցո՛սթում, պու եադը պէնիմքինէ օլտէրճէճ միւքէմմէլէն պէնզէմէքտէ տիր քի, պիր արա ագըընըզ պադընըզտան կիմիտիր, վէ գալպինիզ տէհշէթլի պիր չիւպհէ կիրտիկի հալտէ, խաթըրէլէրինիզէ ժիւրաճաաթլա, պունլարա, պէյքի տէ սօղուգ գանը պիր ատէմիչին ճահիզ օլմաեան պիր բէնկ վէրմիչսինիզ։

— Գապիլ տիր··· լաքին պու եադըեա նէ՞ մանէա վիրմէլի։

— Իքի չըդգտան պիրի տիր· եա Մ. տը Գլաեէ՝ պէնիմլէ կէօրիւշմէքլիկէ ժուվաֆֆադըյեէթ իսթիհսալ իմմիչ վէ եադըմա թագլիտ իյդէմիչ օլտուղունտան տօլաեը էօեիւնմիչ, վէ իչպու սուի հարէքէթտէ պուլունմուչ օլապիլիր, եախուտ թէսատիւֆ տէնիլէն խուսուսուն՝ իյդահը նագապիլ պադը զարիպ հալլերի վար տըր· մէսէլա այրը այրը եէրլէրտէ եադը զարիպ հալլերի վար տըր· մէսէլա այրը այրը եէրլէրտէ եադըրատըլմըչ օլան վէ եէկտիկէրինէ ասլա թէսատիւֆ իմմիչ պուլունմաեան իքի քիչի, պագէն եէկտիկէրինէ ֆէվգէլատէ պէնգեէպիլիր։

— Լաքին պու իհթիմալտէն տէյիլ տիր։

— Տօսթում, միւնեատա իհթիմալին խարիճինտէ պիր չէյ եօդ տուր։

— Լաքին օ պագըշլար... օ կիւլիւմսէմէյէր...

— Պունլարա էվվէլճէ տիգգալ իհթիյինի՞զ մի։

— Խայր։

— Օ հալտէ կէօզիւնիւզէ կէօրիւնմիւշ օլապիլիր։ Հէր նէ իսէ, խիւլասաթէն էֆքեարըմը պէհան իտէհիմ. եա Մ. որ Գլաեհ այշագ պիր քիմսէ տիր, վէ օ հալտէ այշագլըղընըն իսպաթլարընը էլտէ իտիւտիքտէն սօնրա, այնէյն լէէհիպ գըլընմալը տըր։

— Հապ գընըզ վար տըր։

— Եախօտ, պու պիր թէսատիւֆ խիեանէթի տիր։ Օ հալտէ տօսթում, եիւզիւմէ պագըն, վէ միւլահազա իտին քի, սաեէնիզտե տէրէճէնիզէ չըգարըլմըշ վէ իսմինիզի գապուէ ճէսարէթի իհմիշ պուլունան պիր գաարըն՝ սիզտէն կէօրմիւշ օլտուղու լութֆ ու ինսանիեէթէ մուգապիլ պու եօլտա պիր այշագլըգտա պուլունապիլիր՞ մի։

Գօնէթէս, պատէհու մահճուպճա պաշընը էյտիկինտէն, կէնճ Բուսթալը՝ քէնտիսինի տէրաղուշ լիհտիկի հալտէ,

— Մա՛սամ, պէնի թայեիպէ ճէսարէթի իհմիշ օլան պիւթիւն այէմին՝ սիզին նէ՛ տէեէրտէ օլտուղունուզու պիլմէսինի իսթէրիմ, տէտի։

Զէվճ իւէ գէվճէ արաբընտա պիր միւտաէթի սիւքիւթ հասըլ օլուպ, նիհաեէթի գօնէթէս,

— Տօ՛սթում, պունատան էյվէլէ օլտուղու կիւպի, եինէ պագը թէչէպպիւսաթտա պուլունմագլըղըմա միւսաատէ իտէ՞միսիսինիզ, տէտի։

— Էվվէթէ, իսթէտիկինիզի եաբըն։

— Եարըն ագշամ, Մ. որ Գլաեհէեի չայ իչմէքլիկէ տավէթ իտէճէեիմ։ Քէնտիսինի կէօրիւը, վէ իսթէտիկինիզ սուբէթտէ տիգգալ իտէրսինիզ։ Շաեէտա հիւրմէթ ու ըիաեէթճէ հուտուտու թէճավուզա ճէսարէթի իտէճէը օլուը իսէ, իսթէտիկինիզի եաբմաեա սէրպէստ օլուրսունուզ։

— Բէք էյի։

Մուահխարէն Պագդարա էլինէ պիր գալէմ ալարագ, չու թէզքիրէեի եազար։

«Մօնսիէօ,

«Սիզէ օլան պօրճումու ասլա ունուԹմատըմ. Նէգար սէվահիլի խահիրըմտա տըր։ Իմտի եարընքի բազար ագշամը, պագը ահըպագա չայ իչմէք իւզրէ խանէմիզի թէչրիֆ իտէճէքլէրինտէն, սիզին տախի պունլար իւէ պուլունմանըզը արզու, վէ պու միւնասիպէթլէ թէչէննքիւրաթըմը թագտիմ իտէճէկիմի պէհան իյլէրիմ։

«Ճարլեէնիգ

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՃ»

Գօնթէս իչպու թէզքիրէեի տիւրիւպ, հալվէթ օտասընտաքի ժասանըն իւզէրինտէ պրագտը, վէ,

— Եարընն սապահ խըզմէթքեարըմ կէօնթիւրիւր, տէտի։

Զէվճ ու զէվճէ հալվէթի օտասընտան չըգտըլար։

. . . . . .

Հէման այնի վագըթտա, պիր գաբու այըլարագ, Րօգամպօլուն բուհը մէյանէթմէնուսու, վէ Մ. տիւգ որ Շաթօ-Մաինին եէնի օտա խըզմէթճիսի Ջամբա իչէրի կիրտի։ Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէրգում, Օթէլ Ալթօֆտա օլանը կէչէնի անլամաեա մէմուր օլմուշ իտի։

Մէրգում, գօնթէս թարաֆընտան մէզքիր թէզքիրէնին պրագըլմըշ օլտուղու մասաեա իլէրլէտի, վէ մէօհրիւ հէնուզ թազէ օլմասընայա թէզքիրէնին միւնտէրիճաթընը օգուտու, վէ պիր սուրէթինի եազտըգտան սօնրա, թէքրար զարֆը տէրունինէ վազ, վէ մասա իւսթիւնտէ թէրը իտիմիշ օլան արմալը միհր իւէ տէ մէօհիւրլէտի։ Պատէհու աեագլարընն ուճունա պասարագ, հալվէթի օտասընտա հիչ պիր ալմիսաթլիւք հասըլ իհմէքսիզին նապէտիտ օլտու։

. . . . . .

Ջամբա՝ տօղրուճա Սիւրէդն սօգաղընա աղիմէթլէ, Րօգամպօլու խանէսինատ պուլատու, վէ թէղբիրէնին սուրէթինի վէրտիկինատէ, մէրդումմ, «էկէր պու քեաղըտ բարչասընը պանա կէթիրմիշ օլմասա իտին, պէլքի մահվ օլաճադ իտիք» տիւ եէրէք, Ջամբանըն վագը օլան խըզմէթինէ թէչէքքիւը, վէ իրթէսի սապահ իճապընա պադմադ իւղրէ, մէրդումու եօլա գօյտու։

Գունուն կիթմէսինատէն սօնրա մարքի՝ էլպիսեօինի տէեիշտիրիպ, արապա իլէ սախթէ գօնթէս Արթօֆուն խանէսինէ կիթտի։ Մէզպուրէ, ալեսսէվիեէ քեաղըտ աչմադլա վագթընը կէչիրտիկինատէն, եարը կիճէէի իքի սաաթ կէչմէտիքճէ եաթմադ իտի։ Իմոի Րօգամպօլուն մուվասըլէթի էսնասընտա եաթմաղընա եաթմադ իւղրէ պուլունմադտա իտի։

Սախթէ գօնթէս, Րօգամպօլուն պաղթէթէն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզերինէ,

— Աճա՛իպ, պու սաաթտա սիզին պուրատա նէ՞ իչինիզ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Ազիզէմ, էլինէ պիր գալէմ ալ։

— Նէ՞ եաբմադ իչին։

— Օն սաթըրտան իպարէթ պիր մէքթուպ եազմադ իչին։ (Իլավէթէն։) Պու մէքթուպ, սէնին թարաֆընտան Րօլանա եազըլմըշ օլան վէ Պադդարա թարաֆընտան քէնտի օտա խըզմէթճիսինէ եազըրըլմըշ օլտուղու զանն իտիլէն մէքթուպլարըն եազըսընտան օլմալը տըր։

Բէպէգա՝ - Բէք էյի, տիեէրէք, կիւզէլպիր մասա գարշըսընտա օթուրտու, վէ Րօգամպօլ՝ եազըլաճադ սէօզլէրի պէեան իյէտի։

55

Իրթէսի սապահ Մ. Րօլան տը Գլաեէ քէյֆլի պիր սուրէթտէ եաթադտան գալդըրընտա, Օգթավը, եաթաղընըն պաշընտա պուլատուքի, աղզընտա բիւրօ սիկարասը օլարադ ղազէթա օգուտմադտա իտի։

Գունլար, արալարընտա կէօրիւշմէքտէյէր իքէն, գարու չալընըպ, Րօլանըն եէնի խըզմէթճիսի, պիր մէքթուպ կէթիրտիքլարընը, Րօլան մէքթուպու աչարադ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օտի, Րօլան մէքթուպու գուտու։

«Ազիզիմ Րօլան,

«Սապահընը սաաթ իւչիւ տիւր։ ճէլլասըմ վէ էթրաֆըմտա պուլունանլարընը ճիւմլէսի ուեուեօրլար, Պէն տէ պունտան իսթիֆատէ իլէ, աթիտէքի սաթըրլարը սիզէ եազտաեա մուվաֆֆադ օլապիլտիմ։

«Ա՛հ ազիզ տօսթում, պիր պօրաեա թութուլմադ իհթիմալինէ թապի պուլունուեօրուզ, վէ զաիմ ֆէյէք սաատէթու իդպալիմիզի գըսդանըեօր։»

Րօլան՝ քէնտի քէնտիեէ, — Աճապա նէ՞ վար տըր, տէտի, վէ օգուտմասընա տէվամ իյէտի։

«Տիւնքի կիւն էմրի պասիխէթէ դարշը պիր հարէքէթտէ պուլունտու։ Գամէրիէրամա եազտըրմաեա ճէսարէթ իտէ-տա բէք պիւեիւք խէյմա իթմիչ օլտու։ Մէքթուպուժու եազմըշ օլտուղունուզու պանա սէօյլէտինիզ, լաքին զարֆընը եազմաեա իհմալ իթմիշսինիզ։

«Մէգքիւր գարջ՝ գօնթուն էլինէ կէշմէքլէ, եաղըեը թանըմըշ օլտուղունտան, ալթիւսթ վէ հիւտաէթլի պիր հալտէ պուրաեա կէլտի։ Սիզտէն հէնուզ աւրըլմըշ իտիմ... Ա՛հ, պէնի թէլէֆ իտէճէք գանն իլթտիմ։

«Անճագ ճէսարէթիմի ղայպ իլթմէեէրէք, եալան սէօյլէտիմ, ինքեար կէլտիմ, վէ եազըլարը պիրիպիրինէ պէնղէեէն իքի գաաըն թարաֆընտան եազըլմըշ օլտուղունու իտտիա իլթտիմ։

«Նիհաեէթ պանա ինանտը, ֆագաթ էլան ֆիքրինտէ շիւպհէ էսէրի գալմըշ օլտուղունտան, եարըն ագշամ խանէմէ կէլէրէք, պիր ֆինճան չայ իշմէքլիկէ սիզի տավէթի իլթմէք իւզրէ, թարաֆընըզա մէքթուպ եաղմագլըղմը թալէպ իյլէտի։ Սիզի կէօզէլթէճէք, գօլլաեաճագ տըր։

«Իմտի տօսթում, պու սըրատա, պէնի ասլա կէօրմէմիշսինիզ տիր կիպի հարէքէթտէ պուլունմանըզ լազըմ տըր։ Պէն տէ, քէզալիք գաեէթի սաֆտէրունանէ վէ պարիտանէ մուամէլէտէ պուլունաճաղըմը վատ իտէրիմ։ Էկէր սիզ տէ պէնիմ կիպի սօղուգ գան իլէ տավրանըրսանըզ, թէհլիքէնի տավուշտուրուրուզ։

«Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, եարըն կէօրիւշէլիւրիւզ, եախօտ կէօրիւշէմէմիզ, զիրա եարըն սիզին իշին պիր էճնէպի օլաճաղըմ, լաքին եալընըզ գալմագ կիպի իւք ֆըրսաթ գուհուր իլթտիկինտէ...

«Ալլահա ըսմարլատըգ, սիզի սէվէրիմ։

Իշպու մէքթուպ, իմզալանմասընա իհթիեաճ օլմատըղընտան, իմզասըզ իտի։ Բօլան, միւթաատը վէճհլէ մէքթուպը մէգքիւրու Օգթավա վէրտի, վէ օ տա,

— Նամուսում հագգը իշին սէօյլէրիմ քի, պու ագշամ գօնթ Արթօֆուն խանէսինէ տավէթլի օլմագ իւզրէ, պէնիմ Իւլանտա գըսրաղըմը մէճպուրունէն վէրիր իտիմ, չիւնքի սէնին օրատա նէ՞ եօլտա տավրանաճաղընը անլամանա ֆէվգէլատէ արզուքէշիմ, տէտի։

Գաբու թէէքրար չալընըպ, խըզմէթքեար իբինճի պիր մէք-

թուպ տահա կէթիրտի։ Պու մէքթուպ՝ գօնթ Արթօֆուն ալ մալը միհրիյլե մէօհիւրլէնմիշ օլուպ, Պագդարանըն իհզասըյլա տա իմզա իտիլմիշ իտի։

Օգթավ, իքինճի տէֆա օլարագ,

— Գօնթու թանըմատըղմա ըէք զիեատե թէէսսիֆ լիեօրում, եօգսա հադդըգէլմէն կէօրմէք իսթէր իտտէյի պէեան իյլէտի։

Ագշամ սաաթ տօգուզ դարարլարընտա Մ. վիգօնթ մօլ իլէ գայնը մարքի տը Շաարի՝ օթէլ Արթօֆա կիթ ըէ Վէրսէյլ սօղաղընտաքի օթէյտէն հարէքէթ իւ եօլտա Ֆապիէն՝

— Ազիզիմ, էկէր զեվալը գօնթուն չիւպհէլէրինի ըիք իտէրիմ տէյի վէսվեսէ իլթմէսէ իտիմ, սէվկիւլիւ Պան շըմըն նամիգաճլըղընը պէհանէ իտէրէք, տավէթինէ իճագլէ իլթմէզ իտիմ, տէտի։

Բօգամպօլ - (սաֆտէրունանէ·) Նի՞ չին։

— Չիւնքի պէնճէ, չու տագըգատա գօնթուն խանէսի կիթմէք վէ պէնիմ նագարըմտա նամուսուզ պիր վիւրաքլան օ գարբընըն էլինի էօրմէք տօղրուտու տահէթա պիր իշքէճէ տիր։

— Ազիզիմ, պու նօգթաի նագար իլէ քիմսէ իլէ կէօրմէմէք գապիլ օլամագ։

— Լաքին օ գաապընըն նէտտավէթինէ նէ՞ տէրէճէ ինտագտա օլտուղումու, քէնտիսինէ պիւեիւք պիր ֆաղիլէթ ու հիպէսի կիպի ըհտաեէթ իլթտիկիմի, վէլէհասըլ տահ պիր քիմիւր բարչասընտան չըգան էլմտա կիպի չամուր վէ պահտալըգ իշինտէն չըգարըլմըշ պիր ճէվհէր մագամընտա հագտա մուամէլէ իլթտիկիմի պիլմէզլիկէն, Հալպու քի օն տատան քէնտիսիլլէ եիւզ պէ եիւզ պուլունարագ, ճէնապը Հ թարաֆընտան նէտտավէթ ըշըղյա բարլամըշ կիպի կէնէն եիւզիւնէ պագագաղըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «Պու եալանճը տըր» տիմէէ մէճպուր օլաճաղըմ։

— Սահիհ տիր քի գօնթ Արթօֆ՝ հէր ճիհէթլէ մէս-

— ... պիր ատեմ օլուպ, պիր գաղըն էօլլե պիր քիմսեյե սեճ-
մե դըլմամալը իչին մեճմուն օլմալը տըր։
Նըմրը — վե ատ Բօլան կիպի պիր պուտալաեը օնա թէրճիհ իթ-
պուվէլի տիր։

Նի ի Ծրապա՝ օվէլ Արթօֆուն հավլիսինէ կէլտիկինտէ տուր-
ա, վե գօնմուն իւնիֆօրմալը պիր խըզմէթքեարը գաբու-
տիմ, ինչպէս նա, իքի կինճէր ներտիվէնտէն չըգըպ, պիրին-
քի գաղթատըքի սալօնա կիրտիլեր։
Լքիսը սալօն վասի վե գօեու բէննկի բէրտէլեր վե
ինհալեր իլե ատնատըլմըշ օլտուղու կիպի, չըմինէ իւգէրի-
չինգեն ետուլմուշ օլան կէօզլու իքի պիւեիւք լամպա իլե բիա-
վե կէւեբի ժուվալըր ստա, գանն իտէրսին քի կէօզե կէօրինմէ-
մէք են Ջամիանըն թէէսուրիյէ բէք տէ ըշըգը սուրէյէտէ եան-
իյէնամազատ խոխեր։

Ճէօյլեքի Ջապիէն իլե Բօլան իչէրի կիրտիքլէրինտէ, սախ-
սինէ գօնմէս Արթօֆ իլե հագըգի գօնմէս Արթօֆուն արա-
տէ ընատ ճիւղիւեթի գապիլինտէն օլան ֆէրգլէրի թէշխիս
մէյէտանէ գէլտիլեր —

Գիպ Վիգօնթ իլե Բօգամպօլուն կիրտիքլէրի էսնատէ, եէտի
տուրկըդ ջիչի, գօնմէկսին սուֆրատը էթրաֆըննտա թօբլանմըշ
ուպ, Ջապ գարա էլլինտէքի սիւզէնի իչի պրագարագ, Օտէ-
նատա ճիվարըննտա Բուսիա էօմբրինիւն պագը խուսուսի ահվա-
գի օնի տուդ տը Եաճօ-Մաի իլե տիկեր քիմսելերէ նագլիմէ-
չուննէքտե իտի։

Գօնթ տամի պիր գանաբէ իւգէրինտէ օթուրմուշ օլուպ,
Իւտաֆլերինտէն պիրի իլե եավաշ սէսլէ կէօրիւշմէքտե իս-
տան, ե, վիգօնթ տ'Ամօլ իլե մարքի տը Եամրի խոխմլերինի սա-
ժէգիւրտա եչկի իւգէրինտէ իչիթտիկինտէ, տէրհալ աեաղա գալ-
մըգ, իսթիդպալէ վիւսարատաթ իթտի։ Մէրդում, Ջապիէնէ
գօնթ Ճապէն,

Վրյանս — Ագիդիմ վիգօնթ, չաբուդ կէլինիզ, գօնմէս սիզի կէօր-
օրատա իլկի ֆէվգելատէ սրդու իտիեօր, հաթթա իքի տէֆա
ապգու ահսընըդը իթտի, տէտի։

Ջապիէն։ — Օ քէնտի նէզաքէթի տիր, տիեէրէք, ժէզպու-
րէննին էլինի էօբտիւ։

Գագգարա։ — Ագիդիմ վիգօնթ, ղալիպա չըգան եաղտան
պէրու բէք չօգ չէյլեր եաբտընըզ։

— Էվլէնտիմ, վէ միւսաատէնիզէ տէ գայնըմ Մ. մարքի
տը Եամրիեի սիզե թագտիմ իտէրիմ։

Ռօգամպօլ՝ ալէսսէվիեէ սօղուդ գանը օլմաընա ըաղմէն,
պու սըրատա ճիւզիճէ տիմրէյտի, վէ եիւզիւնիւ Գագգարա-
եա ըասթ կէթիրմէքտէն սագընտը։ Գէրէքեաթ վէրսին քի
եիւզիւ գարարթըը պիր ճիհէթտէ պուլունտուղու կիպի,
սէսինէ վարանա գատար տա թէպտիլ իթմիչ իտի։

Գագգարա՝ մէրդումա էհէմմիեէթսիզ սուրէթտէ պագա-
ըագ սէլամլատը, վէ օլէնատէ գաբունուն էյիկինտէ պիր
ատէմ կէօրինմէքլէ, մէրդումէ պաշընը օլթարաֆա չէվիրտի։

Խըզմէթքեար՝ կէլէն միւսաֆիրին իսմինի ալէնէն պէեան
իթտիկինտէ, Ջապիէն պաշտան աեաղա գատար սարսընտը։
Կէլէն չախս՝ Մ. Բօլան տը Գլաեէ իտի։

Բօլան՝ ֆիլմ ուրսուզճա իլերլէեիպ գօնմէկսի սէլամլատը,
լաքին էվվէլճէ գօնթ Արթօֆ քէնտիսինի գարշըլաեարագ,

— Մէ՛լամ, պույեօխտաքի իտամիմ։ մուվասըլէթինիզէ
մէճուն օլտում, տէտի։

Բօլան՝ կէօզլերինի գօնթա աթֆ իտիկինտէ, իչպու Բու-
սիալընըն պագըշընտաքի սօղուդ հալի միւշահէտէ իյլէտի,
վէ ճէսուր օլմագլա պէրապէր պիր արա գօրգու հիա իթտի։
անճագ հէր նէ օլուրսա օլսուն, սապահլաեըն այմըշ օլտուղու
մէքթուպուն թալիմաթընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէկի
թասմիմ իլե, գօնմէկսի սէլամլատը, վէ պիր ազ ուզագտա
տուրտու։

Ջապիէն։ — (քէնտի քէնտիեէ։) Նէ՛ քիւսթախ գաբտըն։

Ռօգամպօլ։ (Ջապիէնին գուլաղընտան։) Գօրգարըմ քի
Բօլան պիր ճէհալէթտէ պուլունմասըն։

Սաաթ օն բատտէյերինտէ չայ իչիլտի, վէ ումումի ահ-
վալտէն պահս օլունտու։

Բօլան ... (խէֆիէն գօնթէսէ պագարագ, քէնտի քէն. տիեէ.) Պու ֆէվգելատե չէյ տիր. քէնտինի պու գատար կիւզել կէօրմէմիշ իտիմ. պու կիւն, տիւնատէն զիեատե կէնճ, կիւզել վէ տիլպէր կէօրիւնիւեօր. Հէք պու հագըրլըգ պէնիմ իչին տիր, տէտի.

Գատէհու սէյեահաթլար իւզերինէ միւքեալէմէ աչըլըգ, գօնթէս քէյֆլի պիր թարգ իլէ, Հայտելպերկտէքի իգամէթինատէն, նէգար նէհրինտե տիւչար օլտուղու գապատան, վէ Բօլանըն՝ քէնտիսինի գուրթարմագ իւզրե նէհրէ աթըլարագ, իպրագ իթտիկի չէճաաթտան գահս իթտի.

Իյպու հիքեաեէ էննասընտա Բօլան պիր ազ գըզարտը վէ ալթիւաթ օլտու. Ննճագ գօնթ՝ մէրգուման գօնթէսէ մէքթուպ եազարագ, աչգ ու սէվտասընտան գահս իթմիշ օլտուղունու պիլտիկինատէն, ալթիւամմիւկիւնիւ պու խուսուսա համլ իթտի. Տիկէր թարաֆտան Բօլան՝ գօնթէսին նէզտին. տէ իհթիեաթը էլտէն պլագմաեըգ, հաթթա իբի սաաթ գատար վիսթ ժասասը էօնիւնատէ սապր իլէ օթուրտու.

Եարը կիճէտե, Ֆապիէն կիթմէէ հագըրտանտը. անճագ էվվէլճե Բօլանա ժահրէսանէ սուրէթտե, — Տօսթլուգ խաթըը իչին սէն տե պիրլիքտե կէլ, տէմիշ օլմասը յա, Բօլան տաթի պիտա իթիրագ աեազա գայգար. Զաթէն իբի նէֆէր ինկիւիզ գապթատէն մատտա պիւթիւն տավէթլիլէր կիթմիշ օլուգ, Բօգաժգօլ իլէ Բօլան վէ Ֆապիէն մուֆարագաթ իտերլերբէն, գօնթ, Ֆապիէնին էլինի սրգարդը, վէ ժիւսաֆիրլերինէ եօլ կէօսթէրմէք իւզրէ էլինէ յամգաեը թուրթտուղու սըրատա, Բօլան տա, գօնթէսին էլտիվէնի էլինի պուս իաէրքէն, եավաշճա,

— Կէօրիւեօրսունուգ ա՛ մատամ, սիզէ սաագդանէ իթաաթ իթտիմ, տէտի վէ սէլամընը վէրտիքտէն սօնրա կիթտի.

Գօնթէս՝ Բօլանըն սօն սէօզլերինատէն տօլաեը թէճաճիւգատէ գալըգ, մանէասընը խայլի տիւշիւնատիւքտէն սօնրա, քէնտիսինի Հայտելպերկտէ գատուլիսէճմէտիկինին սէպէպլերինի կիւեա անլամըշ օլտուղունու պիլտիրմէը իսթէտիկինէ աթֆ իլէտի.

Գօնթ վէ գօնթէս եալընըզ գալագլարընտա, գօնթէս՝ ղէվճինէ.

— Էյ տօսթում չիմտի նէ՞ էֆքեարտասընըզ, տէյի սօրտու.

— Պէնճէ Բօլանա իֆթիրա իտիլմիշ տիր, էկէր օ տէլիգանլը սիզէ աչըգ տախի օլմուշ օլսա, պանա բէք քիւսթախ կէօրիւնմէէօր, վէ պէն իսէ, եազըլարըն միւշապէհէթինատէն ատէթա մէճնուն վէ կիւլիւնէճէք պիր հալէ կէլմիշ օլտուղումու չիմտի անլաեօրում.

Գօնթէս... (կիւլէրէք.) Տիմէք արթըգ գըսգանճ տէյիւրն.

— Օ՛հ խայր, վէ սիզ պանա պու սուրէթլէ աֆվ իթտիկինիզ իչին, գատընլարըն է՛ն նէճիպիսինիզ.

Պատէհու գօնթ՝ քէմալը հիւրմէթլէ Պագդարանըն էլինի պուս իլէ օտասընա չէքթիտի.

. . . . . .

Իրթէսի կիւն էօյլէ բատաճլերինտե, գօնթ Արթօֆ, պիր աթա բաբիպէն, վէ բէֆագաթընտա տա աթը պիր խըզմէթքեարընա թէսլիմ քեարը օլարագ, օրմանա տօղրու թէնէզզիւհէ չըգտը. Պիր արա հէբարէթ հիսա իթմէքլէ, օրմանըն պիր լօգանթասը էօնիւնատէ աթատան էնիպ, հայվանը խըզմէթքեարընա թէսլիմ իլէ, քէնտիսի պիր չարտագ ալթընտա օթուրտու, վէ տօնտումա կէթիրթտի. Քէնտիսի կիպի տիկէր իքի կէնճլեր տէ եանընտաքի չարտագ ալթընտա օթուրմուշ օլուգ, կէօրիւնմէսի չարտագ ալթընտա օթուրմուշ օլուգ, կէօրիւնմէսի չիւեօրլար իտի. Պունլար տախի աթ իլէ օրատա կէվիշ օլտուգլարը հալտե, հայվանլարընը պիր խըզմէթքեարա թէսլիմիտէրքէ, օրմանըն գարուտունտա պէքլէթտիրիեօրլար իտի. Էկէր գօնթ Արթօֆ, մէգքիւր իքի քիշիտէն պիրինին ատսինի թանը ժամըշ օլսա իտի, չիւպհէսիզ միւքեալէմէյէրինի տինլէմէեէճէք իտի, զիրա օ տէլիգանլըլարը կէօրէմէեիպ, անճագ սէսլերինի իշիթմէքտե իտի. Մէգքիւր սէս՝ իքի կիշի էվվել Մ. ոը Շաթօ Մարթին մէհնուգ օլտուղու գլեպտե իշիթմիշ խաուկի կէնճ Օգթավըն սէսի իտի. Իմտի գօնթ իսթէմէեէրէք պունլարը տինլէտի.

Օգթավ... Նամուսում հագդըգ իչին սէօյլերիմքի, գօնթ

Ալթօֆուն տիւն ագշամքի սուարէսինտէ հազըր պուլունմադ-ըղը ֆէվգելատէ արզու իտէր իտիմ, տէտիկինտէ, գօնֆուն ժէճհուլու օլան մուսահիպի տէ,

— Սահիհ տիր քի, Բօլան պու սըրատա բէք կիւզել տավրանմըշ տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի,

Գօնֆ սարսըլար· աճապա նիչին Բօլան իլէ քէնտի հագ-գընտա կէօրիւշիւեօրլար իտի,

Օգթավ· (տէվամէն·) Պու սապահ քէնտինի կէօրտիւմ. իհթիեաթը հիչ էլտէն պրագմամըշ,

— Վազիֆէսինի իճրա իթմիշ,

— Գօնֆէս տէ հիչ պիր շէյ պէլլի իթմէմիշ,

Սօն սէօզլէրտէն գօնֆ օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու քի, էլինտէքի գատէհի գըրաճագ իքէն, անինտէ քէնտիճի թօքլաեարագ տինլէմէսինէ տէվամ իյլէտի,

Օգթավ· - Խիւտա այիմ, էօյլէ գաարընլար վար քի, եիւզ-լէրինտէն պիր շէյ պէլլի իթմէզլէր,

Րէֆիղի· - Էվվէթ, զաճէթ իթէմքինլի պուլունուրլար,

— Բօլանըն սէօզիւնէ պագըլըրսա, գօնֆէս քէնտիճինի իլը տէֆիա կէօրիւեօր կիպի տավրանմըշ, վէ անճագ պիր գաչ սէօզ խիթապ իթմիշ,

— Տօ՛սթում, Բօլանըն պու պապտէ էօճիւնմէքտէ օլմա-տըղընա էմի՞ն միսին,

— Հայ հայ,

— Սէն գօնֆէսին խանէսինէ կիթաի՞ն մի,

— Խայր, յաքին Օբէրա իթէաթրօսունտա քէնտինի կէօր-տիւմ,

— Պիրլիքտէ՞ մի,

— Էվվէթ, պիրլիքտէ,

— Եիւզիւ նիգապսը՞զ մը իտի,

— Խայր, ֆագաթ յօգանիտատա նիգապընը չըգարտը,

Գօնֆ սօն սէօզլէրի իշիտէ ավկնատէ, գուլագ թօզլարը սօղուգ պիր իթէր իյէ ըսլանար,

Օգթավ, չու եօլտա տէվամ էյլէճի,— Պունտան պաշգա

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0542428